CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD GWYNEDD A MÔN

ARFARNIAD CYNALADWYEDD O'R HOFF STRATEGAETH

CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL

CYNGOR GWYNEDD COUNCIL

CYNNWYS

		Page
1.	**CYFLWYNIAD**	**1**
	Cefndir Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLl) Môn a Gwynedd Asesiad Cynaladwyedd (AC) ac Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd Asesiadau Eraill	
2.	**METHODOLEG YR ARFARNIAD CYNALADWYEDD**	**6**
	Cyflwyniad Camau yn y Broses AC/AAS Grŵp Tasg Cynaladwyedd Allbynnau o'r Broses AC Pwrpas yr Adroddiad Arfarniad Cynaladwyedd Interim	
3.	**CYD-DESTUN AC AMCANION CYNALADWYEDD**	**9**
	Cefndir Adolygiad o Gynlluniau, Rhaglenni a Strategaethau Perthnasol Casglu Gwybodaeth Gwaelodlin Adnabod Materion Cynaladwyedd a Phroblemau Y Fframwaith Arfarniad o Gynaladwyedd Ymgynghoriad ar yr Adroddiad Cwmpasu	
4.	**AC O WELEDIGAETH AC AMCANION Y CDLL**	**30**
	Cefndir Methodoleg yr Asesiad Datblygu'r Weledigaeth: Cydnawsedd Gyda'r Fframwaith AC Amcanion Strategol: Cydnawsedd Gyda'r Fframwaith AC	
5.	**AC O'R OPSIYNAU STRATEGOL**	**43**
	Cefndir Methodoleg yr Asesiad AC o'r Opsiynau Tyfiant – Crynodeb o Gasgliadau AC o'r Opsiynau Gofodol – Crynodeb o Gasgliadau	
6.	**AC O'R POLISIAU STRATEGOL**	**52**
	Cefndir Methodoleg yr Asesiad Crynodeb o Ganlyniadau'r Asesiad	
7.	**DADANSODDIAD EFFEITHIAU CRONNUS**	**65**
8.	**LLINARIAD**	**71**
9.	**MONITRO**	**72**
	Cefndir	

Datblygu'r Fframwaith Monitro

10. YMGYNGHORIAD A'R CAMAU NESAF **75**

ATODIAD 1 – YMATEB I'R YMGYNGHORIAD CYHOEDDUS
ATODIAD 2 – DIWYGIADAU I'R ADRODDIAD CWMPASU
ATODIAD 3 – ASESIAD O AMCANION Y CDLL
ATODIAD 4 – AC O'R OPSIYNAU GOFODOL
ATODIAD 5 – AC O'R OPSIYNAU TYFIANT
ATODIAD 6 – AC O'R POLISIAU STRATEGOL

1. CYFLWYNIAD

Cefndir

1.1 Adroddiad Arfarniad Cynaladwyedd (AC) Cychwynnol yw'r ddogfen hon o Gynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLl) Môn a Gwynedd. Yn unol â chanllawiau'r llywodraeth, mae'r AC hefyd yn ymgorffori'r gofynion ar gyfer Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) dan Gyfarwyddeb y UE 2001/42/EC. Mae'n esbonio sut y cynhaliwyd y gwerthusiad a sut mae'r broses wedi helpu i ddatblygu Hoff Strategaeth y CDLl ar y cyd. Mae'n cynnwys asesiad o weledigaeth, amcanion opsiynau strategol a pholisiau strategol y CDLl ar y Cyd. Mae'r adroddiad hwn yn cofnodi'r holl waith gwerthuso sydd wedi'i gyflawni hyd yma. Mae'r Cyngor wedi comisiynu Enfusion Ltd i gynorthwyo i gynnal yr AC. Bydd Enfusion yn gweithio gyda'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd (UPCC) yn ystod y camau sy'n weddill i lunio'r Adroddiad (Amgylcheddol) Arfarniad Cynaladwyedd terfynol ar gyfer y CDLl ar y Cyd.

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (CDLl) Môn a Gwynedd

1.2 Y mae'r gofyniad i bob Awdurdod Cynllunio Lleol (ACLl) gynhyrchu Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) yn cael ei nodi yn Rhan 6 Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol, 2004. Cynllun defnydd tir yw'r CDLl, sydd yn amodol ar archwiliad annibynnol, a fydd yn creu'r cynllun datblygu statudol ar gyfer ardal mewn awdurdod lleol at ddibenion y Ddeddf. Mae'n cynnwys gweledigaeth, strategaeth, polisiau ardal-eang ar gyfer mathau datblygu, dyraniad tir, ble bo angen polisiau a chynigion ar gyfer prif ardaloedd allweddol o newid a gwarchodaeth. Caiff polisiau a dyraniadau eu nodi yn ddaearyddol ar y Map Cynigion sydd yn ffurfio rhan o'r Cynllun.

1.3 Penderfynodd Bwrdd Cyngor Gwynedd ynghyd â Phwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn i sefydlu Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd er mwyn paratoi un CDLl ar y cyd ar gyfer Ardal Awdurdod Cynllunio Gwynedd a Môn. Pan fydd y CDLl ar y Cyd yn cael ei fabwysiadu bydd yn cymryd lle'r Cynlluniau Datblygu a welir yn y tabl isod. Bydd hefyd yn cymryd lle Cynllun Datblygu Unedol Ynys Môn (a ddaeth i ben yn 2005) sy'n ystyriaeth gynllunio berthnasol ar hyn o bryd ar gyfer penderfynu ar geisiadau cynllunio gan Gyngor Sir Ynys Môn.

Tabl 1: Rhestr o'r Cynlluniau Datblygu fydd yn cael eu disodli pan gaiff y CDLl ar y Cŷd ei fabwysiadu

Ardal Awdurdod Cynllunio Ynys Môn	Ardal Awdurdod Cynllunio Gwynedd
• Cynllun Fframwaith Gwynedd 1993) • Cynllun Lleol Ynys Môn (1996)	• Cynllun Datblygu Unedol Gwynedd (2009)

1.4 Pan gaiff y CDLl ei fabwysiadu, fe fydd y mwyafrif o benderfyniadau ar geisiadau cynllunio yn y ddwy ardal yn cael eu seilio ar gynnwys y CDLl.

1.5 Yn unol â Deddf Cynllunio (2004) mae'n ofynnol i'r holl CDLlau fod yn ddibynno, ar Arfarniad Cynaladwyedd (AC). Mae hefyd angen Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) o dan Gyfarwyddeb Ewropeaidd 2001/42/EC yn seiliedig ar yr asesiad o gynlluniau a rhaglenni penodol ar yr amgylchedd.

Asesiad Cynaladwyedd (AC) ac Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS)

1.6 Mae Arfarnu Cynaladwyedd i'r CDLl yn ofynnol o dan y Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol, 2004. Mae AC yn ymdrin ag effeithiau cymdeithasol ac economaidd y CDLl ynghyd â rhai amgylcheddol. Mae Arfarnu Cynaladwyedd yn ceisio sicrhau fod polisiau a chynigion y CDLl yn cyd-fynd ag egwyddorion datblygu cynaliadwy.

1.7 Pum egwyddor allweddol strategaeth datblygu cynaladwy presennol Llywodraeth y DU 'Diogelu'r Dyfodol' (Mawrth 2005) yw:

- Byw o fewn cyfyngiadau amgylcheddol
- Sicrhau cymdeithas gref, iach a chyflawn
- Cyflawni economi gynaladwy
- Hyrwyddo llywodraethu da
- Defnyddio gwyddoniaeth gadarn yn gyfrifol

1.8 I Gymru mae'r amcanion hyn yn cael eu hadlewyrchu yng nghynllun datblygu cynaliadwy Llywodraeth Cymru (LlC) 'Cymru'n: Cenedl Un Blaned'; (Mai 2009) sy'n diffinio datblygiad cynaladwy yn y termau a ganlyn: *"datblygiad sydd yn bodloni anghenion heddiw heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i fodloni eu hanghenion eu hunain."*

Datblygu Cynaliadwy yng Nghymru

Yng Nghymru, mae datblygiad cynaliadwy yn golygu gwella lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol pobl a chymdeithasau gan ennyn gwell ansawdd bywyd ar gyfer eich cenhedlaeth chi a'r dyfodol.

- Mewn ffordd sydd yn hyrwyddo cyfiawnder cymdeithasol a chyfle cyfartal; ac
- Mewn ffyrdd sydd yn mwyhau'r amgylchedd naturiol a diwylliannol ac yn parchu ei derfynau – gan ddefnyddio dim ond swm teg o adnoddau'r ddaear a chynnal ein hetifeddiaeth diwylliannol.

1.9 Mae AAS yn broses i sicrhau bod yr effeithiau amgylcheddol arwyddocaol sy'n deillio o gynlluniau a rhaglenni yn cael eu hadnabod, eu hasesu, eu lliniaru, a'u cyfathrebu i'r sawl sy'n gwneud y penderfyniadau ac yna'u monitro. Gan fod y broses AAS yn gofyn am roi ystyriaeth i gynlluniau amgen ac yn gofyn am i ganlyniadau'r asesiad gael eu cymryd i ystyriaeth yn y

cynllun terfynol, dylai'r broses AAS, yn sgil hynny, osgoi effeithiau andwyol ar yr amgylchedd yn ogystal â lliniaru ardrawiadau o'r fath.

1.10 Daeth y Gyfarwyddeb AAS i rym ar 21 Gorffennaf 2004. Y mae'r Gyfarwyddeb yn ei gwneud yn angenrheidiol i bob corff cyhoeddus ymgymeryd ag AAS o'u cynlluniau a'u rhaglenni pan fo tebygolrwyddd o effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd ac/neu pan fo fframwaith wedi ei sefydlu ar gyfer datblygiad yn y dyfodol. Golyga hyn ei bod yn angenrheidiol i'r CDLl fod yn destun Asesiad.

1.11 Mae'n ceisio: *"…darparu amddiffyniad uchel dros yr amgylchedd a chyfrannu tuag at integreiddio ystyriaethau amgylcheddol i mewn i baratoi a mabwysiadu cynlluniau a rhaglenni gyda golwg i hyrwyddo datblygiad cynaladwy, drwy sicrhau bod, yn unol â'r Gyfarwyddeb hon, asesiad amgylcheddol yn cael ei gynnal o gynlluniau a rhaglenni penodol sydd yn debygol o gael effeithiau arwyddocaol ar yr amgylchedd." (Erthygl 1).*

1.12 Mae Rheoliadau AAS yn gofyn i faterion amygylcheddol diffiniedig gael eu cynnwys yn y broses asesu sef:

- Bioamrywiaeth
- Poblogaeth
- Iechyd Pobl
- Ffawna
- Fflora
- Pridd
- Dŵr
- Aer
- Ffactorau Hinsawdd
- Asedau Materol
- Treftadaeth Ddiwylliannol
- Tirwedd
- Y gydberthynas rhwng yr uchod

1.13 Cynghora Llywodraeth Cymru fod yn well ymgorffori anghenion y Gyfarwyddeb AAS yn yr Arfarniad Cynaladwyedd yng nghyswllt cynlluniau datblygu. Gellir diwallu gofynion statudol y ddau asesiad mewn un broses integredig Arfarniad Cynaladwyedd. Er mwyn bodloni gofynion yr Arfarniad Cynaladwyedd, mae gan yr adroddiad hwn ffocws ehangach nag agweddau amgylcheddol, a chynhwysir yn ychwanegol, data cymdeithasol ac economaidd.

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

1.14 Ochr yn ochr â'r broses AC, fe fydd yn angenrehidiol ymgymeryd ag Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ArhC) of CDLl. Y nod trawsfwaol yw i bennu, gan edrych ar amcanion cadwraeth a nodweddion cymwys safle, os y cai'r cynllun, unai yn unigol/ neu mewn cyfuniad gyda chynlluniau eraill effaith

andwyol ar hygrededd safle Natura 2000 (h.y. Ardaloedd Cadwraeth Arbennig, Ardaloedd Gwarchod Arbennig a Safleoedd Ramsar).

1.15 O fewn Ardal Cynllun Gwynedd ac Ynys Môn, mae 25 o safleoedd wedi eu dynodi ar lefel Ewropeaidd am eu pwysigrwydd i gadwraeth natur o dan y Gyfarwyddeb Cynefinoedd. Yn ychwanegol, bydd y Cyngor yn canfod a oes Safleoedd Ewropeaidd o fewn awdurdodau cyfagos y gallai'r CDLl effeithio'n andwyol ar eu cyfanrwydd.

1.16 Mae'r Atodiad i NCT 5 (2009) sydd yn amlinellu sut y dylai'r Rheoliadau Cynefinoedd gael eu gweithredu mewn cysylltiad â CDLl ar y Cyd, yn nodi::

"Ni ddylai [Asesiadau Rheoliadau Cynefinoedd] gael eu hymgorffori i mewn i AC neu AAS. Dylent gael eu rhedeg law yn llaw gyda'r prosesau hyn…" (Ychwanegiad 6, paragraff 1.5)

1.17 Fodd bynnag, nid yw'r arweiniad yn nodi y gellir gwneud yr adrodd ochr yn ochr gyda'r AC os yw wedi arwyddo'n glir. Wrth i'r cynllun datblygu, bydd yr AC a'r HRA yn cael eu cysylltu er mwyn sicrhau fod y polisiau CDLl yn cael eu datblygu i ystyried effeithiau'r Cynllun ar y safleoedd Natura 2000. Mae Enfusion Cyf yn ymgymeryd â gwaith sgrinio ar gyfer ARhC ac fe fydd hwn yn cael ei gyhoeddi ochr yn ochr fersiwn o'r adroddiad interim AC hwn a'r CDLl Draft Adneuo.

1.18 Canfu'r asesiad sgrinio bod y rhan fwyaf o Ddewis Bolisïau Strategol yn anhebygol o gael effeithiau sylweddol ar safleoedd Ewropeaidd , ar eu pen eu hunain neu'n gyfunol. Mae sawl rheswm am hyn, yn cynnwys: nid yw'r rhan fwyaf o bolisïau, o reidrwydd, yn bwriadu datblygu, ond, yn hytrach, gefnogi mathau penodol o ddatblygiadau a nodi meini prawf ar gyfer pennu ceisiadau cynllunio; mae nifer o'r polisïau'n cynnwys camau diogelu sy'n ceisio gwarchod bioamrywiaeth neu'n ei gwneud yn ofynnol i unrhyw fwriad i ddatblygu gynnal ARhC; a'r camau lliniaru a ddarperir gan Bolisi Strategol 14 (Cadw a Gwella'r Amgylchedd Naturiol) sy'n ceisio rheoli datblygu er mwyn gwarchod a, lle bo'n bosib, wella'r amgylchedd naturiol trwy ddiogelu safleoedd Ewropeaidd a bioamrywiaeth ehangach.

1.19 Fe wnaeth y gwaith sgrinio adnabod fod gan Polisiau Strategol PS3, PS8, PS11 a PS22 y potensial i gael yr ardrawiadau canlynol ar safleoedd Ewropeaidd ar ben eu hunain a gyda'i gilydd:

- llygredd atmosfferig a all ddirywio ansawdd aer;
- cynnydd mewn aflonyddwch – gweithgareddau adloniadol, sŵn a llygredd golau;
- cynnydd mewn lefelau dŵr ffo ar yr wyneb a all ddirywio ansawdd dŵr; a
- defnydd tir, a all arwain ar golled a darniad cynefinoedd.

1.20 Yng ngolau'r asesiad, daethpwyd i'r casgliad fod gan Hoff Strategaeth y CDLl y potensial i gael effeithiau arwyddocaol ar y safleoedd Ewropeaidd a adnabuwyd, unai ar ei ben ei hun neu mewn cyfuniad â chynlluniau, rhaglenni neu prosiectau eraill. Fodd bynnag, fe fydd cam nesaf y CDLl (Adneuo) yn

darparu polisiau manwl pellach a dyraniadau safleoedd fydd yn galluogi asesiad cynhwysfawr o'r ardrawiadau gymryd lle a sut y gallent effeithio ar y safleoedd Ewropeaidd ynghŷd ag ystyried mesurau lliniaru mwy manwl. Argymhellir fod gwaith sgrinio pellach yn cael ei wneud ar gyfer y CDLl pan fydd Polisiau Adneuo a Dyraniadau Safleoedd ar gael. Fe fydd y gwaith sgrinio pellach hwn yn arwain at gasgliadau mwy pendant ynglŷn ag os fydd angen ymgymeryd ag Asesiad Priodol Cam 2 o'r CDLl.

Asesiadau Eraill

1.21 Bydd y CDLl ar y Cyd hefyd yn destun Asesiad Effaith Cydraddoldeb (AEC). Mae AEC y CDLl ar y Cyd yn ofyniad cyfreithiol dan Ddeddf Cydraddoldeb [2010] a Deddf yr Iaith Gymraeg [1993]. Mae Asesiad Effaith Cydraddoldeb yn declyn sy'n cynorthwyo awdurdodau lleol i sicrhau nad yw'r Cyngor yn gwahaniaethu a'u bod yn hyrwyddo cydraddoldeb ble bynnag y bo modd ac yn meithrin perthnasau cymunedol da. Mae cynnal AEC yn cynnwys asesu effeithiau tebygol polisïau ar bobl o ran anabledd, rhyw, hil, iaith, oedran, cyfeiriadedd rhywiol a chrefydd neu gred.

1.22 Bydd Asesiad Effaith Iechyd (AEI) y CDLl ar y Cyd hefyd yn cael ei gynnal. Teclyn yw'r AEI y gellir ei ddefnyddio i asesu effaith iechyd datblygiad ffisegol, newid arfaethedig i gyflwyniad gwasanaeth neu bolisi neu strategaeth. Y nod yw cael gwared ag unrhyw effeithiau negatif posib ar iechyd a lles pobl, neu eu lleddfu, ac i uchafu'r cyfleoedd i helpu pobl i wella'u hiechyd. Er bod y prif faterion iechyd yn cael eu cyflwyno'n dda yn y Fframwaith AC cynhelir yr AEI fel ymarfer ar wahân i'r AC. Mae'n seiliedig ar fethodoleg 'Gwella Iechyd a Lleihau Anghydraddoldebau: Arweiniad Ymarferol i Asesu'r Effaith ar Iechyd' - arweiniad Cymru i'r AEI. (Llywodraeth Cynulliad Cymru a Her Iechyd Cymru, Gwella Iechyd a Lleihau Anghydraddoldebau: Arweiniad ymarferol i asesu'r effaith ar iechyd, 2004). Mae Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn wedi datblygu teclyn Asesu Iechyd a Lles a gaiff ei ddefnyddio i asesu'r CDLl ar y Cyd.

1.23 Yn olaf bydd Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg (AEIG) yn cael ei gynnal ar gyfer y CDLl ar y Cyd. Y mae AEIG yn caniatáu adnabod yr effeithiau posib ar yr iaith Gymraeg a allai ddod yn sgil datblygiad. Cynhelir yr AEIG fel ymarfer ar wahân i AC y CDLl ar y Cyd. Fe fydd casgliadau'r asesiadau a enwir uchod i gyd yn hysbysu'r broses AC.

2. METHODOLEG YR ARFARNIAD CYNALADWYEDD

Cyflwyniad

2.1 Mae'r adran yma yn nodi'r dull bras ar gyfer y broses AC/AAS, gan gynnwys y camau allweddol a'r gofynion ymgynghori gan ddogfennu sut mae'r broses AC/AAS yn integreiddio gyda'r CDLl. Dengys Ffigwr 2.1 isod sut y mae'r broses AC/AAS yn integreiddio â phob cam o'r broses CDLl ar y Cyd.

Ffigwr 2.1: Y berthynas rhwng y broses AC/AAS a'r CDLl[1]

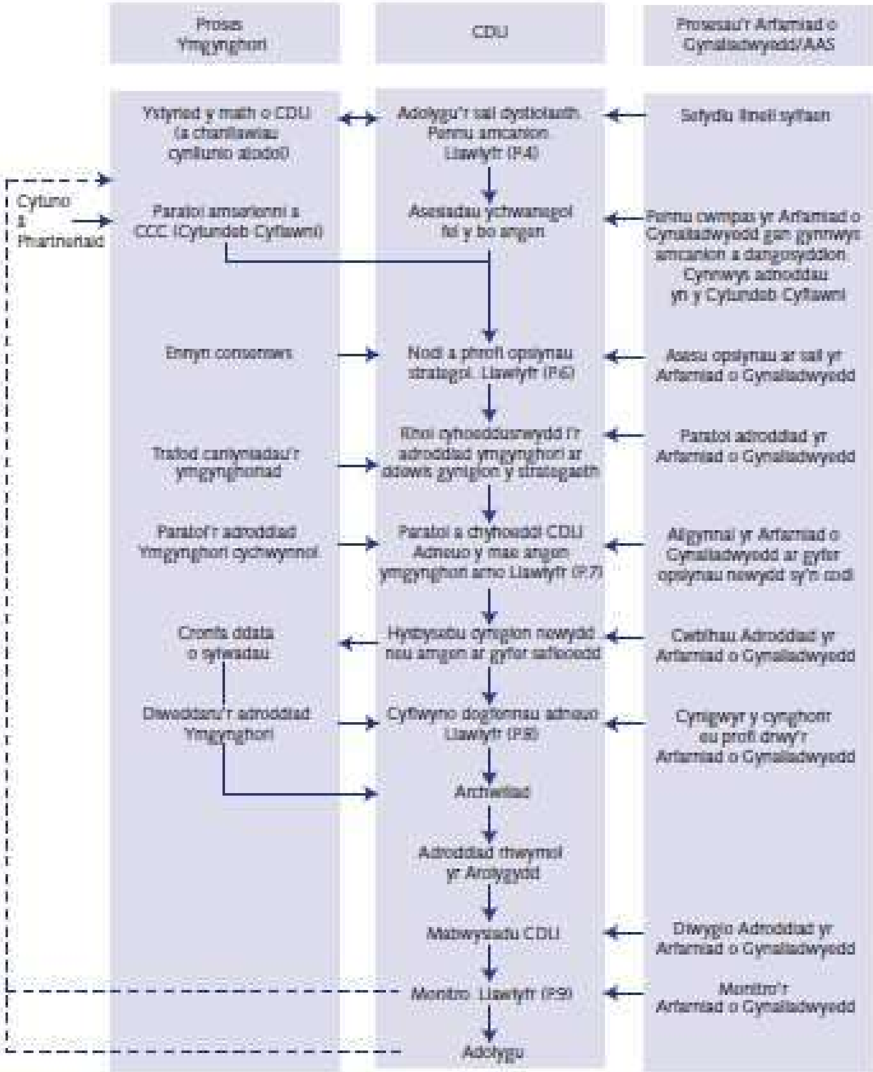

D.S. Dylid paratoi'r cynllun, cynnal yr Arfarniad o Gynaliadwyedd a'r ymgynghoriad mewn modd integredig.

Camau yn y Broses AC/AAS

2.2 Mae pump prif ran yn y broses AC/AAS ac mae gan bob cam dasgau allweddol i'w cyflawni fel yr amlinellir yn nhabl 2.1 isod:

[1] LLCC (2006) Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu Lleol. Cyflwyniad i'r Arfarniad o Gynaliadwyedd gan Ymgorfforio Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS), Rhan B, tud 19

Tabl 2.1: Camau allweddol a'r tasgau yn y broses AC

Cam AC	Tasgau Allweddol
Cam A Gosod y cyd-destun a sefydlu'r waelodlin a phenderfynu ar y cwmpas	• Adnabod cynlluniau, rhaglenni ac amcanion perthnasol eraill i ddiogelu'r amgylchedd (Tasg A1) • Casglu gwybodaeth gwaelodlin (Tasg A2) • Adnabod materion a phroblemau cynaliadwyedd (Tasg A3) • Datblygu Fframwaith AC (Tasg A4) • Paratoi ac ymgynghori ar gwmpas yr AC (Tasg A5)
Cam B Datblygu a mireinio opsiynau ac asesu effeithiau	• Profi'r cynllun neu amcanion y rhaglen yn erbyn y Fframwaith AC (Tasg B1) • Datblygu opsiynau'r CDLl (Tasg B2) • Rhagweld effeithiau'r CDLl (Tasg B3) • Cloriannu effeithiau'r CDLl (Tasg B4) • Ystyried ffyrdd o liniaru effeithiau niweidiol ac uchafu buddion (Tasg B5) • Cynnig mesurau i fonitro effeithiau sylweddol (Tasg B6)
Cam C Paratoi'r Adroddiad Arfarniad o Gynaliadwyedd	• Paratoi'r Adroddiad Arfarniad o Gynaliadwyedd [Amgylcheddol] (Tasg C1)
Cam D Ymgynghori a gwneud penderfyniadau	• Ymgynghori ar y cynllun drafft neu raglen a'r Adroddiad Arfarniad o Gynaliadwyedd [Amgylcheddol] (Task D1) • Gwerthuso newidiadau sylweddol (yn cynnwys o'r cyflwyniadau) (Task D2) • Gwneud penderfyniadau a darparu gwybodaeth (Task D3)
Cam E Monitro gweithrediad y cynllun neu'r rhaglen	• Cwblhau'r amcanion a'r dulliau ar gyfer monitro (Tasg E1) • Ymateb i effeithiau niweidiol (Tasg E2)

Grŵp Tasg Cynaladwyedd

2.3 Mae'r UPCC hefyd wedi sefydlu grŵp tasg mewnol er mwyn darparu mewnbwn arbenigol i AC yr CDLl ar y Cyd. Mae'r grŵp tasg yn cynnwys nifer o swyddogion o wahanol adrannau o'r ddau Gyngor. Mae pob swyddog wedi'i ddewis i ddarparu mewnbwn i wahanol agweddau o'r broses AC/AAS yn dibynnu ar eu maes arbenigol. Fe ddefnyddir mewnbwn y grŵp tasg i gyfarwyddo gwahanol gamau o'r AC.

Allbynnau o'r Broses AC a'r Ymgynghoriad

2.4 Mae'r broses AC o'r CDLl ar y Cyd wedi creu'r adroddiadau canlynol hyd yn hyn:

- **Adroddiad Cwmpasu: Gorffennaf 2011** (crynhoi cam A), a ddylid ei ddefnyddio ar gyfer ymgynghori ar sgôp yr AC/AAS – ymgynghoriad cyhoeddus ar 21/07/2011 am gyfnod o 7 wythnos. Rhoddwyd rhybudd yn y papurau lleol oedd yn cyflwyno gwybodaeth ynglŷn â'r cyfnod ymgynghori a gwahoddwyd partion oedd â diddordeb i gyflwyno sylwadau ysgrifenedig am yr Adroddiad;
- **Adroddiad Arfarniad o Gynaladwyedd Cychwynnol Drafft, Gorffennaf 2012** (yn nodi camau A i B) – rhoddwyd ar wefannau'r Cynghorau er gwybodaeth ym mis Gorffennaf 2012;
- **Adroddiad Arfarniad o Gynaladwyedd Cychwynnol (yr adroddiad hwn)** (yn nodi camau A i C) a ddylid ei ddefnyddio yn yr ymgynghoriad cyhoeddus ar y Strategaeth a Fefrir. Fe fydd ymgynghoriad cyhoeddus ar yr adroddiad hwn yn cymryd lle wrth ochr yr Hoff Strategaeth am gyfnod o 7 wythnos.

Pwrpas yr Adroddiad Arfarniad Cynaladwyedd Cychwynnol

2.5 Bwriad cyffredinol y ddogfen hon yw adrodd ar y broses AC hyd yma a sut y mae wedi cyfarwyddo datblygiad gweledigaeth, amcanion, opsiynau strategol a pholisiau strategol y CDLl ar y Cyd. Mae'r adroddiad hwn wedi'i gyfarwyddo a'i fireinio gan yr ymgynghoriad yng Ngham Sgopio (A) ac mae'n darparu gwybodaeth am:

- Gynlluniau, rhaglenni a strategaethau perthnasol;
- Gwybodaeth gwaelodlin;
- Materion cynaladwyedd;
- Fframwaith ar gyfer gwerthuso effeithiau a allai fod yn arwyddocaol sy'n codi o'r CDLl ar y Cyd;
- Datblygiad ac asesiad o'r Hoff Strategaeth, gan gynnwys yr opsiynau strategol, , polisiau strategol a safleoedd strategol.
- Camau nesaf yr AC.

2.6 Mae'r adroddiad hwn wedi ei drefnu fel a ganlyn:

- Mae Adran 3 yn rhoi trosolwg o'r gwaith cwmpasu a gwblhawyd hyd yma, gan gynnwys adolygiad o'r cynlluniau a'r rhaglenni perthnasol, dadansoddiad o'r gwaelodlin, adnabod unrhyw faterion cynaladwyedd allweddol a sut y mae'r rhain wedi cyfarwyddo cynhyrchiad y Fframwaith AC a gaiff ei ddefnyddio i asesu'r Cynllun sydd ar y gorwel.
- Mae Adran 4 - 6 yn rhoi manylion am yr AC o'r Hoff Strategaeth, gan gynnwys sut mae'r AC wedi hysbysu datblygiad yr Hoff Strategaeth.

3. CYD-DESTUN AC AMCANION CYNALADWYEDD

Cefndir

3.1 Yng Ngorffennaf 2011, cynhyrchodd yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd Adroddiad Cwmpasu fel rhan o'r broses AC. Roedd yr Adroddiad Cwmpasu AC yn cynrychioli deilliant allweddol cyntaf yr AC ac fe helpodd sicrhau bod yr AC yn ymdrin â'r prif faterion cynaladwyedd sy'n berthnasol i ddatblygiad y system cynllunio yn y ddwy ardal Awdurdodau Lleol. Roedd y materion hyn yn cynorthwyo datblygiad yr amcanion a ddefnyddir yng nghamau'r AC/AAS i asesu effeithiau cynaladwyedd y cynllun sydd ar y gorwel.

3.2 Mae'r adrannau a ganlyn yn disgrifio'r prif dasgau a gwblhawyd fel rhan o Gam Cwmpasu yr AC ar gyfer CDLl ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd (fel yr amlinellwyd yn nhabl 2.1 uchod).

Adolygiad o Gynlluniau, Rhaglenni a Strategaethau Perthnasol (Tasg A1)

3.3 Pwrpas y cam hwn oedd sefydlu sut mae'r cynllun yn cael ei effeithio gan ffactorau allanol gan helpu i adnabod amcanion yr AC. Mae'n rhaid i'r ACLl ystyried y berthynas rhwng y CDLl a chynlluniau, rhaglenni a pholisiau perthnasol eraill. Mae'r Gyfarwyddeb AAS yn gofyn yn benodol bod amcanion diogelu'r amgylchedd a sefydlwyd ar lefel Rhyngwladol, y Gymuned Ewropeaidd neu genedlaethol yn cael eu hystyried. Cyflwynodd Atodiad 1 o'r Adroddiad Cwmpasu adolygiad o'r cynlluniau a'r rhaglenni a ystyrir sy'n berthnasol i'r CDLl ar y Cyd. Crynhowyd yr amcanion allweddol a goblygiadau cynlluniau a rhaglenni perthnasol o dan bob pwnc, tra y crynhowyd negeseuon allweddol yr adolygiad ym mhrif gorff yr Adroddiad Cwmpasu.

3.4 Cafodd y cynlluniau a'r rhaglenni unigol a'u hadolygwyd eu grwpio dan feysydd pwnc allweddol yr AAS (fel yr amlinellwyd ym mharagraff 1.12) sydd wedi eu henhangu i fodloni'r agwedd arfarniad o gynaladwyedd gan gynnwys:

1. Bioamrywiaeth (fflora a ffawna)
2. Cymunedau (yn cynnwys iechyd ac eithrio cymdeithasol)
3. Ffactorau Hinsawdd (yn cynnwys materion newid yn yr hinsawdd)
4. Treftadaeth Ddiwylliannol (yn cynnwys archaeoleg, yr iaith Gymraeg a'i diwylliant)
5. Yr economi
6. Tai
7. Tirwedd (yn cynnwys trefwedd a morlun /materion yr arfordir)
8. Priddoedd, Mwynau, Gwastraff (yn cynnwys materion amaethyddol ble fo'n berthnasol)
9. Cludiant (yn cynnwys materion mynediad)
10. Dŵr (yn cynnwys adnodd, ansawdd a materion llifogydd)

3.5 Dylid nodi nad oedd rhai o'r cynlluniau a adolygwyd yn syrthio yn esmwyth i unrhyw un maes pwnc AAS, tra bu eraill yr un mor bwysig ar draws nifer o bynciau. Dylid felly ystyried y rhaniad cynlluniau a rhaglenni rhwng pynciau fel yr un mwyaf addas, yn hytrach na phroses ddosbarthu derfynol. Ceir dadansoddiad o amcanion y cynlluniau a'u hoblogiadau tebygol i'r CDLl yn yr Adroddiad Cwmpasu. Mae'r tabl isod yn amlinellu'r negeseuon allweddol o adolygiad o'r cynlluniau a'r rhaglenni.

Tabl 3.1: Negeseuon Allweddol yr Adolygiad o'r Cynlluniau a'r Rhaglenni

BIOAMRYWIAETH
• Dylai'r CDLl ar y Cyd fod yn gyson â'r amcanion a'r targedau a osodwyd yn y cynlluniau cenedlaethol a'r ddau Gynllun Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol a dylai anelu at atgyfnerthu'r gofyn na chaiff datblygiad ei ganiatáu petai unrhyw ardrawiad andwyol arwyddocaol gweddillol ar unrhyw rywogaethau gwarchodedig neu gynefin gwarchodedig a dylent gael eu gwella ble bynnag y bo'n bosib. • Bydd angen i'r Cynllun ystyried gofynion y Gyfarwyddeb Cynefinoedd. Bydd angen adnabod y cynefinoedd perthnasol a ble y bo'r angen eu dynodi'n briodol yn y CDLl ar y Cyd. Dylai'r polisïau annog rheoli nodweddion y dirwedd sydd o bwysigrwydd mawr o ran fflora a ffawna. • Dylai unrhyw gynllun neu brosiect sy'n debygol o gael ardrawiad sylweddol ar safle dynodedig dderbyn Asesiad Priodol o'i oblygiadau i amcanion cadwraeth y safle. Rhaid cwblhau Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (HRA) wrth baratoi CDLl ar y Cyd yn unol â'r Gyfarwyddeb Cynefinoedd er mwyn asesu goblygiadau'r cynllun i safleoedd Ewropeaidd. • Dylai'r Cynllun hwyluso gwarchod bioamrywiaeth a gwella ac adfer cynefinoedd tir gwlyb ble y bo'n bosib gan adlewyrchu eu harwyddocâd cymharol.
CYMUNEDAU
• Dylai'r CDLl ar y Cyd gynnwys y cyhoedd ym mhroses paratoi'r cynllun. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo creu cymunedau cynaliadwy a hwyluso datblygu sy'n ofodol gytbwys. • Dylai'r CDLl ar y Cyd ymgorffori egwyddorion datblygu cynaliadwy o ran nodweddion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol fel yr amlinellwyd yn y Strategaeth. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo adfywio cynaliadwy yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig ym Môn a Gwynedd drwy wella a gwarchod yr amgylchedd a'r isadeiledd a thrwy wella hygyrchedd i wasanaethau i'r bobl yn yr ardaloedd hyn.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso gwelliannau yn ansawdd bywyd preswylwyr - ym mhob rhan o'r gymdeithas er mwyn cynnal a hyrwyddo cymunedau cynaliadwy, llewyrchus a bywiog.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd gyfrannu tuag at fabwysiadu a datblygu pobl ifanc er mwyn iddynt fod yn fentrus o fewn eu cymunedau, gan gyfrannu at ddatblygiad eu hardaloedd a'r economi leol ac yn fwy pwysig, rhoi sgiliau, gwybodaeth a phrofiad iddynt gyflawni hynny.

- Dylid hyrwyddo gwella iechyd a lles preswylwyr drwy'r Cynllun a dylid mynd i'r afael â ffactorau cymdeithasol ac economaidd sy'n dylanwadu ar iechyd.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo gwelliant mewn iechyd a lles y preswylwyr drwy hyrwyddo datblygiadau hamdden sy'n gynaliadwy yn amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso datblygu cymunedau iach, cryf a gweithgar.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo mynediad hawdd i lecynnau agored, gwasanaethau, cyfleusterau hamdden a chwaraeon a llecynnau agored.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo cyfleoedd cerdded a beicio.

- Dylai'r Cynllun sicrhau fod meini prawf y polisïau yn ystyried ardrawiad datblygu o ran y sŵn a gynhyrchir er mwyn osgoi, lleihau a lliniaru sŵn amgylcheddol.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried anghenion pobl hŷn.

- Gellir mynd i'r afael â'r holl amcanion strategol drwy gyfrwng amcanion y CDLl ar y Cyd, megis: y materion ehangach sy'n effeithio ar iechyd a lles, gwarchod yr amgylchedd a chefnogi pobl i fod yn annibynnol.

FFACTORAU HINSAWDD

- Dylai'r CDLl ar y Cyd fynd i'r afael â materion megis newid hinsawdd, annog lleihau allyriadau nwyon niweidiol tŷ gwydr a hwyluso gwella ansawdd aer. Dylai'r Cynllun fod yn gyson ag amcanion a thargedau a sefydlwyd yn y cynlluniau a'r canllawiau cenedlaethol, megis Strategaeth Ansawdd Aer y DU.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried amcanion a thargedau'r polisi cenedlaethol pan ffurfir y polisïau yn ymwneud â chynhyrchu ynni yn Ardal y Cynllun.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo'r defnydd o ynni adnewyddol mewn datblygiadau newydd a phwysleisio'r berthynas rhwng ynni a dyluniad adeiladu.

- Bydd argaeledd cludiant cyhoeddus yn ystyriaeth bwysig i'r CDLl ar y Cyd,

yn enwedig o ran cynaliadwyedd, hygyrchedd, lleihau'r ddibyniaeth ar gludiant cyhoeddus a chyfrannu tuag at ymateb i newid hinsawdd.
TREFTADAETH DDIWYLLIANNOL
• Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried cynlluniau a chanllawiau allweddol wrth ffurfio'i bolisïau a'i gynigion. • Dylai'r CDLl ar y Cyd ddiogelu a hyrwyddo'r iaith Gymraeg a'r dreftadaeth ddiwylliannol a hyrwyddo'r cyfleoedd fydd yn codi yn sgil adnoddau ieithyddol a diwylliannol yr ardal. • Wrth lunio'r cynigion, dylai'r CDLl ystyried yr wybodaeth am dreftadaeth ddiwylliannol sydd yn LANDMAP.
ECONOMI
• Ar lefel leol, mae gan Ynys Môn gynllun adfywio penodol. Felly, mae'n bwysig bod y CDLl ar y Cyd yn ystyried y strategaeth leol hon ynghyd â'r targedau cenedlaethol a sefydlwyd yn y Cynlluniau a'r canllawiau uchod. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso twf economaidd cynaliadwy yn Ardal y Cynllun gyda'r nod o greu economi fywiog a llewyrchus. • Dylai'r CDLl ar y Cyd asesu ac annog bywiogrwydd, atyniad a hyfywedd canol trefi a chanolfannau manwerthu. • Dylai'r CDLl ar y Cyd sicrhau fod ardaloedd a ddynodir ar gyfer cyflogaeth mewn lleoliadau cynaliadwy, gan gynnwys lleihau'r angen i deithio. • Dylai'r CDLl ar y Cyd wella mynediad at gyfleoedd cyflogaeth yn enwedig mewn cymunedau difreintiedig. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo twf twristiaeth, tra ar yr un pryd, ddiogelu'r amgylchedd a diddordebau cymunedau lleol. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso gwelliannau mewn sgiliau yn y gweithlu, hyrwyddo mentergarwch ac yn sgil hynny creu cyfleoedd gwaith cynaliadwy o ansawdd uchel.
TAI
• Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried amcanion tai yn y cynlluniau a'r canllawiau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol sy'n gysylltiedig â thai. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso gwella'r cyflenwad tai yn yr ardal, eu hansawdd, eu fforddiadwyedd a'u haddasrwydd er mwyn diwallu anghenion y boblogaeth breswyl. • Dylai'r Cynllun hwyluso datblygu adeiladau sy'n effeithlon o ran ynni. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso ailddefnyddio tai gwag er mwyn cynorthwyo i ddiwallu anghenion tai'r boblogaeth.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso darparu llety addas ar gyfer pobl hŷn.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd adnabod tir ar gyfer dyraniadau tai, gan ffafrio ailddefnyddio tir a ddatblygwyd o'r blaen ac adeiladau sydd â chysylltiadau cludiant da.

TIRWEDD

- Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried cynlluniau a chanllawiau allweddol/ a nodwyd wrth ffurfio'i bolisïau a'i gynigion.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd ddarparu ar gyfer cadwraeth a ble y bo'n briodol modd, gwella'r amgylchedd naturiol a'r dirwedd, a pharchu hawliau tramwy.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo datblygiadau mewn mannau priodol a dylunio da sy'n parchu hynodrwydd yr ardal adeiledig a'r tirwedd.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried ardrawiad datblygu telathrebu ar gynaliadwyedd, gan bwyso a mesur yr angen am dwf economaidd yn erbyn effeithiau cymdeithasol ac amgylcheddol.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd liniaru effaith potensial datblygiadau ymwthiol fel tyrbinau gwynt ar y tirwedd.

PRIDDOEDD, MWYNAU, GWASTRAFF

- Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried cynlluniau a chanllawiau allweddol wrth ffurfio'i bolisïau a'i gynigion.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd roi ystyriaeth lawn i'r canllawiau a sicrhau fod y defnydd o fwynau yn cael ei ddatblygu'n gynaliadwy.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso echdynnu agregau yn gynaliadwy o fewn Ardal y Cynllun, gan sicrhau cydbwysedd rhwng y costau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd sicrhau fod ei bolisïau ynglŷn â gwastraff yn adlewyrchu amcanion a thargedau cynlluniau a chanllawiau perthnasol.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso rheolaeth gynaliadwy o wastraff ac annog lleihau'r gwastraff a gynhyrchir.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo ailgylchu a hwyluso lleihau'r gwastraff a anfonir i dirlenwi yn unol â thargedau a osodir gan y Gyfarwyddeb Tirlenwi.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd ddarparu fframwaith defnydd tir er mwyn galluogi'r ddau Awdurdod i ddyrannu safleoedd ar gyfer cyfleusterau rheoli gwastraff newydd.

• Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso lleihau cyfradd twf gwastraff yn ardal y Cynllun. • Dylai'r CDLl ar y Cyd ymgorffori cyfleusterau rheoli gwastraff digonol ac effeithiol mewn datblygiadau newydd.
TRAFNIDIAETH
• Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso datblygu cyfundrefn gludiant effeithiol a chynaliadwy, sy'n gwella mynediad i bawb, fydd yn ei dro yn grymuso cymunedau, yr economi a'r amgylchedd. Bydd argaeledd cludiant cyhoeddus yn ystyriaeth bwysig i'r CDLl ar y Cyd, yn enwedig o ran cynaliadwyedd, hygyrchedd, lleihau'r ddibyniaeth ar gludiant cyhoeddus a chyfrannu tuag at yr ymateb i newid hinsawdd. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo dulliau cludiant sy'n garedig i'r amgylchedd a datblygu rhwydwaith cludiant craidd wedi'i integreiddio'n dda sydd hefyd yn ddiogel, effeithiol, glân a theg.
DWR
• Dylai'r cynllun ymgorffori gofynion y cynlluniau a'r canllawiau allweddol perthnasol a hwyluso gwarchod a gwella ansawdd dŵr. Dylid datblygu polisïau ar gyfer diogelu adnoddau dŵr. • Dylai'r Cynllun sicrhau nad yw ansawdd cyrff dŵr yn Ardal y Cynllun yn cael eu rhoi yn y fantol gan gynigion datblygu defnydd tir. • Dylai'r CDLl hwyluso defnyddio dŵr yn effeithiol a chynaliadwy. • Dylai'r CDLl sicrhau yr ystyrir perygl llifogydd wrth benderfynu ar leoliad datblygiad newydd. Dylai datblygiadau newydd gael eu cyfeirio oddi wrth yr ardaloedd hynny sydd mewn risg uchel o lifogydd.

Casglu Gwybodaeth Gwaelodlin (Tasg A2)

3.6 Cam nesaf yn y broses Cwmpasu oedd casglu gwybodaeth gawelodlin (tasg A2). Pwrpas y cam hwn oedd disgrifio cyflwr nodweddion presennol cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd yr ardal sy'n debygol o gael eu heffeithio yn sylweddol gan y Cynllun. Byddai hyn yn cynorthwyo'r broses o adnabod materion cynaliadwyedd a phroblemau amgylcheddol yn Ardal y Cynllun yn ogystal â darparu'r sail tystiolaeth ar gyfer rhagweld a monitro effeithiau'r CDLl ar y Cyd.

3.7 Mae casgliad cryf o wybodaeth waelodlin yn bwysig er sicrhau sail tystiolaeth gref i'r CDLl. Er hynny, mae'r Rheoliadau yn gofyn mai dim ond gwybodaeth sydd ei hangen yn rhesymol sydd angen ei chynnwys yn yr adroddiad. Mae Atodiad 2 o'r Adroddiad Cwmpasu yn cyflwyno'r wybodaeth waelodlin. Mae'r tablau yn dangos tueddiadau yn ogystal â data cymharol ar lefel ranbarthol a

chenedlaethol pan fo ar gael. Yn ogystal, nodwyd y materion allweddol/cyfyngiadau/cyfleoedd a gyfyd o'r dadansoddiad gwaelodlin. Roedd hyn o gymorth gyda datblygiad y fframwaith arfarnu AC. Darperir gwybodaeth gryno yn ogystal â'r materion gwaelodlin allweddol i bob pwnc ym mhrif destun yr Adroddiad.

3.8 Roedd lefel a manylion yr wybodaeth waelodlin yn amrywio rhwng pynciau oherwydd yr wybodaeth sydd ar gael. Ble bynnag fo'n bosib fe gafodd yr ystadegau a'r wybodaeth ddiweddaraf eu defnyddio. Dylid nodi er hynny fod peth o'r data ystadegol a gyflwynwyd yn y waelodlin yn dibynnu ar wybodaeth sydd yng Nghyfrifiad 2001, sydd ddim ar gael o ffynonellau eraill ar ffurf fwy cyfredol. Bwriedir diweddaru'r wybodaeth gwaelodlin ar gamau oenodol o'r broses AC er mwyn sicrhau bod yr wybodaeth sy'n cefnogi'r AC yn parhau yn gyfredol.

3.9 Mae'r gyfarwyddeb AAS yn ei gwneud hi'n ofynnol i ddisgrifio'r *"agweddau perthnasol o gyflwr yr amgylchedd a'r esblygiad heb weithredu'r cynllun neu raglen" (Ychwanegiad 1 (b))*. Mae'r materion a'r negeseuon allweddol sy'n berthnasol i ardal y Cynllun, fel a gafodd eu hadnabod fel rhan o'r broses cwmpasu wedi eu dadansoddi er mwyn asesu'r senario tebygol pe na byddai'r CDLl yn cael ei gynhyrchu.

3.10 Mae'n anodd rhagweld cyflwr yr amgylchedd yn gywir heb weithredu'r Cynllun gan fod nifer o rymoedd a cynlluniau a strategaethau eraill sydd hefyd yn dylanwadu ar ddatblygiad unrhyw ardal. Felly, mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r oblygiadau defnydd tir tebygol o'r cynlluniau datblygu lleol mabwysiedig (h.y. Cynllun Strwythur Gwynedd, Cynllun Lleol a Chynllun Datblygu Unedol Gwynedd).

Tabl 3.2: Esblygiad Tebygol y Waelodlin Heb Weithrediad y Cynllun

Pwnc AC	Esblygiad Tebygol y Waelodlin Heb Weithrediad y Cynllun
Bioamrywiaeth	• Dylai deddfwriaeth lleol a chenedlaethol presennol sicrhau gwarchodaeth • Byddai diffyg fframwaith strategol yn arwain at ddatblygiad ad hoc, a byddai hyn, ynghŷd â chynnydd yn y boblogaeth yn rhoi pwysau cynyddol ar yr amgylchedd naturiol gyda bygythiad parhaol i'r amgylchedd naturiol yn arwain at golled bioamrywiaeth.
Comunedau	• Allfudiad cynyddol o bobl ifanc. • Cymunedau difreintiedig yn parhau i fod arwahan. • Lleihad cynyddol yng nghyfran siaradwyr Cymraeg. • Cynnydd parhaus mewn anghydraddoldebau cymdeithasol. • Byddai uechyd y boblogaeth yn dirywio gyda dim darpariaeth o gyfleusterau iechyd a chymunedau i ddiwallu anghenion.
Ffactorau	• Achosion newid hinsawdd ar lefel lleol yn parhau i

Hinsawdd	gynyddu os na fyddai tyfiant yn cael ei reoli mewn modd cynaladwy. • Ni fyddai targedau cenedlaethol yn cael eu cyfarfod • Newid hinsawdd yn debygol o arwain at gynnydd mewn perygl llifogydd
Treftadaeth Diwylliannol	• Byddai'r adnodd treftadaeth diwylliannol dan fygythiad oherwydd datblygiad anaddas. • Gallai gwasanaethau a chyfleusterau lleol fod yn anigonnol wrth geisio diwallu anghenion y boblogaeth gynyddol.
Economi	• Diffyg safleoedd cyflogaeth addas mewn lleoliadau cynaladwy. • GVA yn parhau in fod yn isel yn enwedig yn Ynys Môn. • Gweithgaredd gymharol uchel yng Ngwynedd yn dod o dan bwysau. • Y gyfradd ddiweithdra yn parhau i fod yn uchel yn Ynys Môn. • Diywiad parhaol mewn economiau gwledig • Lleihad barhaol yn niwydiannau defnydd tir. • Lleihad barhaol yn ansawdd y diwydiant twristiaeth. • Ni fyddai darpariaeth addysgol yn ddigonol i ddiwallu anghenion poblogaeth sy'n tyfu
Tai	• Gofyn cynyddol am dai ochr yn ochr â chynnydd mewn prisiau tai. • Lleihad cynyddol yn narpariaeth tai fforddiadwy. • Prinder tai o ansawdd da yn enwedig yng Ngwynedd. • Cyfradd uchel o ail dai / tai gwyliau yn parhau • Dibyniaeth ar safloedd ar hap ar gyfer darpariaeth tai gyda dim fframwaith strategol.
Tirwedd	• Pwysau cynyddol ar y tirwedd • Mannau agored yn dod o dan bwysau i'w datblygu • Diwm gwelliant yn ansawdd dyluniad datblygiadau newydd oherwydd diffyg fframwaith statudol.
Priddoedd, Mwynau, Gwastraff	• Cynnydd yn y boblogaeth yn arwain at gynnydd yn y gwastraff sy'n cael ei greu. • Pwysau ar safleoedd tirlenwi yn cynyddu. • Bygythiad i dir amaethyddol o'r ansawdd gorau.
Trafnidiaeth	• Dibyniaeth barhaol ar y car preifat fel y dull i deithio. • Datblygiad mewn mannau anghynaladwy yn arwain at dibyniaeth gynyddol ar drafnidiaeth preifat. • Cyfyngiad yn y cyfleoedd ar gyfer gwelliannau trafnidiaeth mawr.
Dŵr	• Bygythiad i ansawdd afonydd, dŵr wyneb a dŵr daear. • Perygl llifogydd yn parhau mewn rhai ardaloedd.

3.11 Dylid nodi fel rhan o Raglen Ynys Ynni Ynys Môn, sy'n anelu i ddenu swyddi ansawdd uchel sy'n ymwneud ag ynni i Ynys Môn dros y ddau ddegawd nesaf, y gallai atomfa niwclear newydd yn Wylfa B gael ei ddatblygu ar yr ynys. Mae goblygiadau datblygiad posib atomfa bŵer Wylfa B wedi'u hystyried hyd yma yn y gwerthusiad a'r cynllun datblygu proses, a byddwn hefyd yn ystyried hyn yn ystod camau olynol y broses AC.

Adnabod Materion Cynaladwyedd a Phroblemau (Tasg A3)

3.12 Cam nesaf o'r broses Cwmpasu oedd adnabod y materion cynaladwyedd drwy ddadansoddiad o'r gwybodaeth waelodlin (Tasg A3). Pwrpas y cam hwn oedd helpu diffinio'r materion allweddol i'r CDLl sy'n hanfodol i gynaliadwyedd y CDLl ac i gynorthwyo i ddylanwadu ar y Fframwaith AC /AAS sy'n dod yn enwedig o safbwynt adnabod amcanion, is-amcanion a dangosyddion.

3.13 Cafodd faterion a phroblemau cynaliadwyedd eu hadnabod drwy broses ailadroddol, gan roi ystyriaeth i'r wybodaeth waelodlin, adolygiad o'r cynlluniau, polisïau a rhaglenni perthnasol. Mae'r problemau a'r materion amgylcheddol allweddol a nodwyd i'r AC i CDLl ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd wedi eu darparu ar gyfer pob pwnc fel a ddangosir yn y tabl isod.

Tabl 3.3: Materion allweddol a chyfleoedd

MAES	MATERION ALLWEDDOL O DDADANSODDIAD O'R GWAELODLIN	MATERION CYNALADWYEDD A CHYFLEOEDD
BIOAMRYWIAETH	• **Bygythiadau i gyflwr a pharhad nodweddion bioamrywiaeth** • **Diogelu Coetiroedd Rhannol Naturiol**	• Yr angen i gynnal, cadw a gwella rhywogaethau a chynefinoedd drwy eu gwarchod nhw rhag effeithiau andwyol datblygiadau a, ble bo angen, sicrhau y cymerir mesurau lleddfu er mwyn osgoi effeithiau andwyol o'r fath. Yn ei dro, bydd hyn yn atal difrod i rywogaethau ac osgoi colledion na ellir eu hadfer. • Yr angen i ddarparu ar gyfer cadw a gwella'r rhywogaethau a'r cynefinoedd sydd wedi'u hadnabod a'u cynnwys yn y cynlluniau gweithredu bioamrywiaeth. • Yr angen i sicrhau nad yw datblygiadau newydd yn achosi difrod i nodweddion safleoedd sydd wedi'u dynodi'n lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol a, ble bo hynny'n briodol, y cymerir mesurau lliniaru i osgoi unrhyw effeithiau andwyol. • Gwella ardaloedd dynodedig ac ehangach o fioamrywiaeth drwy gynnal a gwella isadeiledd gwyrdd. • Yr angen i ystyried pwysigrwydd coetiroedd a sicrhau yr hyrwyddir eu gwarchod a'u gwella.
CYMUNEDAU	• **Poblogaeth sy'n heneiddio** • **Allfudo gan bobl ifanc** • **Poblogaeth gymharol iach a diogel ond gydag amrywiadau'n amlwg o fewn ardal y CDLl ar y cyd** • **Anghydraddoldebau amddifadedd cymdeithasol**	• Mae'r boblogaeth sy'n heneiddio yn arwain at ostyngiadau yn y gweithlu sydd ar gael. • Effaith poblogaeth sy'n heneiddio ar wasanaethau lleol. • Hyfywdra rhai gwasanaethau yn y dyfodol (e.e. ysgolion bach) o gofio'r gostyngiad yn niferoedd y disgyblion. • Cyfleoedd cyflogaeth yn nhermau darparu cyfleusterau gofal iechyd. • Effaith colli pobl o oed gweithio ar yr economi lleol. • Yr angen parhaus i wrthsefyll allfudo gan y gweithlu ifanc.

MAES	MATERION ALLWEDDOL O DDADANSODDIAD O'R GWAELODLIN	MATERION CYNALADWYEDD A CHYFLEOEDD
		• Cymunedau llai cynaliadwy a chymysg. • Yr angen i greu cymunedau gyda mwy o gydbwysedd oedran yn enwedig mewn ardaloedd gwledig. • Yr angen i gynnal a gwella iechyd a lles cyffredinol y preswylwyr. • Yr angen i annog ffordd o fyw iachach i breswylwyr. • Yr angen i hyrwyddo'r gostyngiad parhaus mewn cyfraddau trosedd drwy annog datblygiadau sy'n gwella diogelwch cymunedau. • Yr angen i annog darpariaeth mannau agored, isadeiledd gwyrdd a chyfleusterau chwaraeon er mwyn hyrwyddo mwy o ymarfer corff. • Yr angen i ostwng amddifadedd yn benodol yn nhermau tai a mynediad i wasanaethau, yn enwedig yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig. • Yr angen i ostwng yr anghydraddoldebau drwy'r system gynllunio. • Yr angen i hwyluso datblygu cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol mewn ardaloedd gwledig a hwyluso gwelliannau mewn cyfleoedd lleol drwy gynyddu faint o gyflogaeth o safon sydd ar gael ynghyd â chefnogi busnesau lleol.
FFACTORAU HINSAWDD	• **Cynnal ansawdd aer da yn gyffredinol** • **Nwyon tŷ gwydr a bygythiad newid hinsawdd** • **Niwed posibl i ecosystemau gan ddyddodion nitradau ac asid** • **Y perygl o lifogydd o ganlyniad i newid hinsawdd**	• Yr angen i ystyried effeithiau ansawdd aer wrth asesu bwriadau datblygu mewn ardaloedd ble y gallai datblygiadau newydd/ychwanegol arwain at effeithiau sylweddol/cronnus er mwyn cynnal neu wella ansawdd aer. • Yr angen i gyfrannu at leihau nwyon tŷ gwydr drwy leihau defnydd o ynni a chynyddu cynhyrchiant ynni adnewyddadwy. • Yr angen i hyrwyddo effeithiolrwydd ynni wrth ddylunio adeiladau newydd ac addasu adeiladau presennol. • Yr angen i leihau ôl-troed ecolegol y ddau awdurdod lleol, gyda ffocws penodol ar yr allyriadau sy'n codi o dai a thrafnidiaeth. • Lleihad mewn cynhyrchiant nwyon tŷ gwydr drwy leihau faint o deithio a wneir mewn cludiant preifat, gan hyrwyddo mwy o gerdded, beicio a

MAES	MATERION ALLWEDDOL O DDADANSODDIAD O'R GWAELODLIN	MATERION CYNALADWYEDD A CHYFLEOEDD
		defnydd o gludiant cyhoeddus. • Yr angen i sicrhau bod y datblygiad newydd yn wydn a bod modd ei addasu i wrthsefyll effeithiau llifogydd • Ymgorffori mesurau addasu i newid hinsawdd fel elfen annatod o'r holl ddatblygiadau newydd gan gynnwys datblygiadau tai, seilwaith a thwristiaeth, ac ystyried a fydd y datblygiad arfaethedig yn cyfrannu'n bositif tuag at leihau neu reoli'r risg o lifogydd. • Hwyluso datblygu ffynonellau ynni carbon isel ledled ardal y cynllun.
TREFTADAETH DDIWYLLIANNOL	• **Gostyngiad diweddar yng nghyfran y siaradwyr Cymraeg** • **Treftadaeth ddiwylliannol ac amgylchedd hanesyddol cyfoethog ac amrywiol** • **Colli nodweddion tirwedd hanesyddol**	• Yr angen i hwyluso cadw a gwella'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig fel rhan bwysig o'n treftadaeth ddiwylliannol. • Yr angen i gasglu tystiolaeth a gwybodaeth ynghylch effaith datblygiadau ar yr iaith Gymraeg ble bo hynny'n angenrheidiol ac yn briodol. • Ceir potensial o ddifrod i safleoedd treftadaeth pwysig a'r amgylchedd hanesyddol o fewn ardal y CDLl ar y cyd gan ddatblygiadau yn sgil dinistr/ymyrraeth i nodweddion o bwysigrwydd treftadaeth ddiwylliannol a hefyd drwy ymyrryd ar leoliad nodweddion o'r fath. • Yr angen i hyrwyddo gwarchod, cadwraeth a gwella tirwedd archeolegol, pensaernïol, adeiliedig a hanesyddol ardal y CDLl ar y cyd.
ECONOMI	• **Gwerth Ychwanegol Crynswth (GVA) cymharol isel yn benodol yn Ynys Môn** • **Cyfradd gweithgarwch economaidd gymharol uchel yn ardal y CDLl ar y cyd ond diweithdra uwch na'r cyfartaledd yn Ynys Môn** • **Gostyngiad yn niwydiannau'r tir**	• Yr angen i hwyluso buddsoddiad mewn amrywiaeth o sectorau economaidd, yn benodol yn Ynys Môn. • Yr angen i hyrwyddo adfywio cynaliadwy yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig drwy wella a gwarchod yr amgylchedd a'r isadeiledd a thrwy wella mynediad i wasanaethau i'r bobl yn yr ardaloedd hyn. • Yr angen i gyfrannu at gryfhau ac amrywio economïau lleol o fewn ardal y Cynllun drwy gefnogi a hyrwyddo twf mewn busnesau lleol. • Yr angen i hyrwyddo a chefnogi'r economi lleol yn ardal y CDLl ar y cyd

MAES	MATERION ALLWEDDOL O DDADANSODDIAD O'R GWAELODLIN	MATERION CYNALADWYEDD A CHYFLEOEDD
	• **Enillion llai na'r cyfartaledd** • **Cyrhaeddiad addysgol** • **Hybu twf cynaladwy o fewn y diwydiant twristiaeth**	gan fod angen cynnal ac adfywio'r economi hwn, yn benodol o gofio'r dirywiad yn y diwydiant amaethyddiaeth. • Yr angen i gefnogi gweithgarwch economaidd priodol o fewn ardal y CDLl ar y cyd a gwella rhagolygon a chyfleoedd cyflogaeth gan ystyried y sectorau hynny sydd fwyaf angen cefnogaeth. • Yr angen i hybu buddsoddiad drwy ddarparu isadeiledd o drafnidiaeth, cysylltiadau a thir sy'n gymorth i ddenu busnesau newydd er mwyn darparu gwaith â chyflog uwch. • Yr angen i hwyluso darparu cyfleoedd hyfforddiant ac addysg er mwyn gwella sgiliau'r boblogaeth o oed gweithio. • Yr angen i gefnogi twf y diwydiant twristiaeth gyda'r isadeiledd angenrheidiol.
TAI	• **Amddifadedd tai yn benodol yng Ngwynedd** • **Fforddiadwyedd a diffyg tai fforddiadwy** • **Tai gwag ac ail gartrefi**	• Yr angen i ddarparu amrediad o dai addas a fydd yn bodloni anghenion bob math o aelwydydd fel bod gan bawb y cyfle i fyw mewn cartref gweddus a fforddiadwy. • Yr angen i wella'r stoc tai presennol ble bo angen drwy addasiadau, estyniadau ac ati. • Yr angen i ddarparu nifer a dosbarthiad digonol o wahanol fathau o dai. • Yr angen i hwyluso darpariaeth cyflenwad mwy amrywiol o dai mewn ardaloedd gwledig er mwyn gweddu i'r holl anghenion. Dylai tai newydd fod yn fforddiadwy i'r boblogaeth leol heb gael effaith andwyol ar gymeriad ac elfen nodedig lleol ardaloedd gwledig. • Yr angen i hwyluso datblygu tai fforddiadwy lleol neu dai i'r farchnad nghenion lleol yn ardal y CDLl ar y cyd.

MAES	MATERION ALLWEDDOL O DDADANSODDIAD O'R GWAELODLIN	MATERION CYNALADWYEDD A CHYFLEOEDD
TIRWEDD	• **Pwysau ar ddynodiadau tirwedd pwysig** • **Y posibilrwydd o golli nodweddion tirwedd hanesyddol a phwysig e.e cloddiau** • **Pwysigrwydd llonyddwch ac awyr dywyll mewn ardaloedd eang**	• Yr angen i warchod a gwella tirweddau a'r môr drwy ddyluniadau a datblygiadau priodol o safon uchel sy'n cyd-fynd â chymeriad a natur nodedig lleol a, ble bo hynny'n briodol, nad ydynt yn cael effaith andwyol sylweddol ar olygfeydd o Barc Cenedlaethol Eryri ac AHNEau nac allan ohonynt. • Yr angen i sicrhau bod yr AHNEau yn cael eu gwarchod rhag datblygiadau sydd â'r potensial i ddifrodi eu nodweddion cadwraeth arbennig. • Yr angen i warchod a gwella ardaloedd o lonyddwch ac awyr dywyll, yn enwedig o fewn AHNEau, drwy ddyluniadau a datblygiadau priodol. • Annog cysylltiadau isadeiledd gwyrdd, a diogelu a gwella gwrychoedd, coed mwynderol a choedtiroedd sy'n gyforiog o rywogaethau. • Defnyddio lletemau glas lle ystyrir bod angen dynodiadau o'r fath
PRIDDOEDD, MWYNAU. GWASTRAFF	• **Cynnal dwysedd carbon priddoedd yng Ngwynedd** • **Maint cyfyngedig o'r tir amaethyddol gorau a'r tir mwyaf amlbwrpas** • **Cynnydd mewn Gwastraff Bwrdeistrefol** • **Lleihau dibyniaeth ar safleoedd tirlenwi**	• Yr angen i warchod a rheoli pridd gan gynnwys cynnal carbon pridd ac anelu i osgoi peri risg ychwanegol drwy lygru neu halogi. • Yr angen i gyfeirio datblygiadau i safleoedd tir llwyd neu, fel arall, i'r tir amaethyddol o'r ansawdd gwaethaf gymaint â phosib er mwyn cadw'r tir amaethyddol gradd uchel. • Adnabod yr angen i leihau gwastraff sy'n deillio o'r holl sectorau fel y gellir cyrraedd y targedau a osodir gan Ewrop a Llywodraeth Cymru. • Yr angen i sicrhau yr ystyrir materion gwastraff wrth asesu a phennu ceisiadau cynllunio ar gyfer pob math o ddatblygiadau. • Yr angen i gyfrannu tuag at leihau faint o wastraff bwrdeistrefol sy'n cael ei dirlenwi drwy hwyluso darparu rhwydwaith cynhwysfawr, integreiddiedig a chynaliadwy o gyfleusterau rheoli gwastraff newydd a gwell ar gyfer trin a gwaredu gwastraff fel dewis amgen i dirlenwi. • Yr angen i gyfrannu tuag at gynyddu cyfraddau ailgylchu a chompostio.

MAES	MATERION ALLWEDDOL O DDADANSODDIAD O'R GWAELODLIN	MATERION CYNALADWYEDD A CHYFLEOEDD
TRAFNIDIAETH	• **Dewisiadau cludiant cyfyngedig** • **Dibyniaeth uchel ar y car preifat i deithio**	• Yr angen i hwyluso rhwydwaith cludiant cynaliadwy, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig. • Ystyried lleoliad datblygiadau yn nhermau hygyrchedd drwy wahanol fathau o gludiant.
DWR	• **Cynnal ansawdd afonydd da a gwella safonau ble bo angen** • **Cynnal dyfroedd ymdrochi glân a gwella eraill** • **Nifer o ardaloedd poblog mewn perygl o orlifo** • **Mae'n bosibl na fydd llawer o arfordir a gorlifdiroedd Gwynedd ac Ynys Môn yn addas ar gyfer datblygiadau tymor-hir** • **Llai o adnoddau dŵr ar gael**	• Yr angen i annog y gwelliant mewn ansawdd dŵr drwy leihau'r risg o lygredd yn mynd i mewn i gyrsiau dŵr. • Yr angen i liniaru'r achosion ble mae adnoddau dŵr daear a chyflenwadau dŵr yfed yn cael eu halogi. • Ymgorffori Systemau Draenio Cynaliadwy mewn datblygiadau newydd. • Hyrwyddo gweithgareddau sy'n debygol o gynnal ansawdd uchel y dŵr ymdrochi. • Yr angen i sicrhau nad yw datblygiadau wedi'u lleoli o fewn ardaloedd sydd â risg uchel o lifogydd. • Yr angen i gyflwyno mesurau isafu neu liniaru llifogydd i leihau cyfaint a chyfradd dŵr ffo mewn datblygiad newydd. • Sicrhau bod datblygiadau newydd yn cynnwys mesurau effeithiolrwydd dŵr. • Yr angen i hyrwyddo defnyddio dŵr, fel adnodd naturiol, mewn ffordd gynaliadwy.

Y Fframwaith Arfarniad o Gynaladwyedd (Tasg A4)

3.11 Y cam nesaf yn y broses AC/AAS oedd datblygu Fframwaith Arfarniad o Gynaliadwyedd a oedd yn golygu datblygu amcanion a dangosyddion cynaliadwyedd (Tasg A4). Defnyddir y Fframwaith AC o amcanion i adnabod, disgrifio a gwerthuso yn systematig effeithiau cadarnhaol a negyddol cynllun neu raglen. Mae'r amcanion hyn yn wahanol i amcanion y cynllun, er fe fyddant yn aml yn gorgyffwrdd.

3.12 Mae'n ofynnol fod y Fframwaith AC yn nodi'r amcanion cynaliadwyedd sydd wedi eu seilio ar dystiolaeth gadarn sy'n adlewyrchu'r materion a'r heriau a wynebir yn ardal y cynllun. Datblygwyd yr amcanion drwy roi ystyriaeth i'r gwaith hyd yma, gan ddefnyddio'r mewnbynnau a ganlyn:

i) adolygiad cynlluniau, rhaglenni a pholisïau;
ii) casglu gwybodaeth gwaelodlin;
iii) materion cynaliadwyedd a phroblemau amgylcheddol

3.13 I gyd, mae 11 o amcanion sy'n ymdrin ag agweddau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd-gymdeithasol. Ar gyfer pob amcan mae'r pynciau AAS perthnasol hefyd wedi eu darparu. Ni fydd yr holl amcanion a gyflwynir yn berthnasol i holl feysydd arfarniad y CDLl ar y Cyd. Bydd y broses arfarnu yn ystyried os yw amcanion/cwestiynau o gymorth i wneud penderfyniad yn briodol ar sail fesul achos (fesul polisi). Darperir y Fframwaith AC yn nhabl 3.3 isod.

3.14 Cefnogir pob amcan cynaliadwyedd gan nifer o is-amcanion fydd yn hwyluso asesiad polisïau a chynigion y CDLl ar y Cyd ac yn helpu gyda dehongli'r prif amcan cyffredinol. Mae set o ddangosyddion arfaethedig hefyd wedi eu llunio i fonitro perfformiad y CDLl ar y Cyd, ac mae'r rhain wedi eu cynnwys yn y fframwaith. Dewiswyd y dangosyddion hyn i ganolbwyntio ar y materion allweddol sy'n codi. Dylid edrych ar y dangosyddion arfaethedig fel rhestr sy'n esblygu sy'n canolbwyntio ar yr effeithiau amgylcheddol a economaidd-gymdeithasol sylweddol/allweddol a nodwyd fel mae'r broses arfarnu yn mynd rhagddi.

3.15 Bydd angen adolygu amcanion arfarnu cynaliadwyedd a dangosyddion drwy gydol datblygiad y CDLl ar y Cyd a'u newid fel bo'n briodol i adlewyrchu unrhyw newidiadau mewn cynlluniau, rhaglenni a pholisïau perthnasol a'r wybodaeth gwaelodlin. Bydd unrhyw newidiadau sylweddol a wneir i'r Fframwaith yn amodol i ymgynghoriad.

Tabl 3.4: Y Fframwaith AC

Fframwaith Amcanion yr AC Drafft
1. Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd ***(Pynciau AAS: bioamrywiaeth, ffawna, fflora, pridd)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Amddiffyn cyfanrwydd safleoedd dynodedig (rhyngwladol, cenedlaethol a lleol), ac osgoi cynefinoedd / rhywogaethau tameidiog ▪ Diogelu a mwyhau cynefinoedd bywyd gwyllt ar y tir ac yn y môr (yn cynnwys yr ased coetiroedd sylweddol a geir yn ardal y cynllun), a bioamrywiaeth ehangach mewn ardaloedd gwledig a threfol ▪ Cynnal a gwella'r ddarpariaeth o seilwaith gwyrdd ▪ Diogelu a mwyhau'r safleoedd daearegol dynodedig a'r ddaear amrywiaeth ehangach
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ Y bioamrywiaeth a gollir drwy ddatblygiadau, a fesurir gan y safleoedd rhyngwladol (h.y. Natura 2000), safleoedd cenedlaethol (e.e SoDdGA) a safleoedd lleol yn ardal y CDLl ar y Cyd a gollir neu yr effeithir arnynt ▪ Colled net y bioamrywiaeth yn ardal y CDLl a achosir gan ddatblygiadau ▪ % y nodweddion (amrywiol fathau) mewn cyflwr addawol, yn rhai ar dir ac yn y môr ▪ Cyrhaeddiad amcanion a thargedau y Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth (y DU, gwlad benodol / rhanbarthol / lleol) ▪ Tueddiadau a statws rhywogaethau / cynefinoedd Adran 42 NERC 2006 ▪ Nifer ac arwynebedd y Safleoedd Cadwraeth Natur Arbennig (SINCs) a'r GNLl o fewn y Cynllun
2. Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniant ac iechyd a lles cymunedol ***(Pynciau AAS: iechyd bodau dynol, y boblogaeth)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Bodloni anghenion poblogaeth sy'n heneiddio ▪ Lleihau nifer y bobl mewn oed gwaith sy'n allfudo er mwyn cefnogi cymunedau sy'n gytbwys o ran oedran y boblogaeth ▪ Gwella'r ddarpariaeth o gyfleusterau a gwasanaethau i gymunedau difreintiedig ac ardaloedd gwledig a gwella mynediad atynt. ▪ Hyrwyddo rhyngweithio cymunedol a chynhwysiad cymdeithasol ▪ Cael gwared ar rwystrau a chreu cyfleoedd i bobl fyw bywydau iachach, e.e. hyrwyddo ymarfer corff (cerdded, beicio) ▪ Lleihau'r anghydraddoldeb iechyd rhwng ardaloedd a grwpiau cymdeithasol
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ % y boblogaeth gyfan sydd â mynediad at wasanaethau allweddol ▪ mesurau iechyd sy'n gysylltiedig â ffordd o fyw (e.e. pobl dros eu pwysau, gordewdra) – Arolwg Iechyd Cymru
3. Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi

Fframwaith Amcanion yr AC Drafft
mesurau lliniaru ac addasu ***(Pynciau AAS: ffactorau hinsawdd, aer)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Lleihau'r allyriadau nwyon tŷ gwydr o drafnidiaeth, adeiladau a phrosesau cynhyrchu ynni ▪ Cefnogi ac annog datblygiadau newydd sy'n ynni effeithlon ac sy'n medru gwrthsefyll newid hinsawdd ▪ Integreiddio a hyrwyddo ynni adnewyddadwy a chynlluniau ynni carbon isel, ar lefel leol a chymunedol, a chynyddu'r galw am ynni a gyflenwir gan ffynonellau carbon isel ▪ Sicrhau y cynllunnir am addasiadau mewn ffordd sy'n gwneud y mwyaf o gyfleoedd ac sy'n isafu'r costau sy'n gysylltiedig â newid hinsawdd
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ % y newid mewn allyriadau carbon deuocsid o'r sectorau diwydiant / masnach, domestig, trafnidiaeth ffordd, newid mewn defnydd tir a choedwigaeth
4. Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg ***(Pynciau AAS: Treftadaeth Ddiwylliannol)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Gwarchod a mwyhau'r cyfleoedd i hyrwyddo a datblygu'r iaith Gymraeg
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ Nifer / % y siaradwyr Cymraeg
5. Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol ***(Pynciau AAS: Treftadaeth Ddiwylliannol)***
A fydd y cynllun yn… ▪ Sicrhau y gwarchodir asedau hanesyddol, archeolegol a diwylliannol lleol (yn cynnwys eu gwarchod rhag datblygiadau newydd), ac y gwneir y mwyaf ohonynt er budd trigolion ac ymwelwyr ▪ Hyrwyddo mynediad at yr amgylchedd hanesyddol er dibenion addysg a thwristiaeth / datblygiad economaidd
Dangosyddion Arfaethedig ▪ Nifer / newid yn yr adeiladau / asedau hanesyddol mewn perygl
6. Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol ***(Pynciau AAS: Poblogaeth)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Hyrwyddo a hwyluso buddsoddiad i fusnesau lleol ar draws amrywiaeth o sectorau economaidd ▪ Gwella a mwyhau cyfleoedd cyflogaeth, yn cynnwys mewn ardaloedd gwledig

Fframwaith Amcanion yr AC Drafft
▪ Cefnogi'r diwydiant twristiaid drwy wneud gwelliannau amgylcheddol a gwella'r seilwaith, a chynorthwyo i wella adnoddau a seilwaith presennol ▪ Darparu mynediad at gyfleoedd am hyfforddiant, addysg a datblygu sgiliau i bob sector yn y gymuned
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ Gweithgarwch economaidd fesul sector ▪ Statws cyflogaeth trigolion 16 mlwydd oed a throsodd ▪ Nifer y bobl sy'n cymudo i mewn ac allan o ardaloedd yr awdurdod
7. Darparu tai cynaladwy, yn cynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol ***(Pynciau AAS: y boblogaeth, iechyd bodau dynol)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Gwella ansawdd ac argaeledd y stoc tai presennol ar gyfer cymunedau difreintiedig ▪ Cyflwyno mwy o dai fforddiadwy a chynaliadwy gyda'r effaith leiaf bosib ar yr amgylchedd mewn ardaloedd gwledig a threfol ▪ Cyflwyno tai addasadwy sy'n mynd i'r afael ag anghenion unigol y cymunedau
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ Nifer yr unedau tai fforddiadwy newydd a ddarparwyd / blwyddyn fel canran o'r holl unedau newydd
8. Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau trefol ardal y cynllun **(Pynciau AAS: y dirwedd)**
A fydd y cynllun yn... ▪ Gwarchod a mwyhau nodweddion arbennig y dirwedd yn ardal y cynllun, yn cynnwys Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol, y dirwedd arfordirol / morol a threfweddau ▪ Gwarchod a gwella ansawdd y mannau agored sy'n hygyrch i'r cyhoedd mewn amgylchedd gwledig ac adeiledig ▪ Sicrhau bod datblygiadau newydd wedi'u hintegreiddio'n briodol a sensitif gyda chymeriad y dirwedd a'r drefwedd yn ardal y cynllun
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ Cyfran y tirwedd o ansawdd uchel / uchel iawn a nodir gan LANDMAP
9. Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwastraff, ailddefnyddio ac ailgylchu ***(Pynciau AAS: asedau deunyddiau, pridd)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Blaenoriaethu datblygiad ar dir a ddatblygwyd eisoes / tir llwyd addas heb effeithio ar fioamrywiaeth, asedau treftadaeth hanesyddol na'r dirwedd

Fframwaith Amcanion yr AC Drafft
▪ Gwarchod ansawdd y pridd (y tir gorau a'r tir mwyaf amlbwrpas) ▪ Hyrwyddo adfer tir wedi'i halogi ac osgoi / lleihau achosion o halogi pridd ▪ Lleihau'r swm o wastraff a grëir a chefnogi symud tuag at hierarchaeth rheoli gwastraff cynaliadwy ar gyfer datblygiadau presennol a newydd (yn cynnwys trwy rwydwaith gynaliadwy o gyfleusterau rheoli)
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ % / cyfran y datblygiadau ar dir a ddatblygwyd eisoes ▪ % y gwastraff bwrdeistrefol a yrrir i safleoedd tirlenwi ▪ % y gwastraff bwrdeistrefol a ailddefnyddir / ailgylchir
10. Cefnogi a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth a rhyngrwyd da i gefnogi'r gymuned a'r economi ***(Pynciau AAS: y boblogaeth, iechyd bodau dynol)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Gwella hygyrchedd mewn ardaloedd lleol, drwy gysylltu rhwydweithiau cludiant (cludiant cyhoeddus a heb gerbyd) â'r canolfannau gwasanaethu ▪ Lleihau'r angen am deithio mewn ceir preifat, drwy wella'r seilwaith cludiant cyhoeddus ▪ Blaenoriaethu hygyrchedd drwy gael opsiynau trafnidiaeth cynaliadwy ar gyfer datblygiadau newydd ▪ Hyrwyddo mynediad i'r rhyngrwyd ledled ardal y Cynllun.
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ Dull o deithio i'r gwaith - % y boblogaeth sy'n gweithio sy'n teithio mewn car ▪ Canran y datblygiadau preswyl newydd ble y gellir cyrraedd cyfleusterau o fewn taith 30 munud ar gludiant cyhoeddus ▪ Mynediad at wasanaethau a chyfleusterau drwy gludiant cyhoeddus, cerdded a beicio ▪ % y cynnydd yn y rhwydwaith seiclo ▪ Cyfran y ffynonellau tanwydd lpg ar gyfer cerbydau modur
11. Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaladwyedd adnoddau dŵr ac isafu'r risg o lifogydd ***(Pynciau AAS: dŵr, bioamrywiaeth)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Sicrhau bod ansawdd dŵr mewn afonydd, llynnoedd, dŵr daear a dyfroedd arfordirol yn cael ei warchod a'i wella ▪ Isafu'r llygredd tryledol o ardaloedd gwledig a threfol ▪ Gwarchod a mwyhau'r adnoddau dŵr a chefnogi integreiddiad mesurau effeithlonrwydd dŵr ymhob datblygiad newydd ▪ Isafu'r risg o bob math o lifogydd (llanw, afonol, dŵr daear a charthffosiaeth) i bobl ac eiddo drwy gynllunio'n briodol a dylunio cynaliadwy ▪ Hyrwyddo effeithlonrwydd dŵr a mesurau addasu mewn datblygiadau newydd er mwyn mynd i'r afael ag effeithiau newid hinsawdd (e.e. SUD)

Fframwaith Amcanion yr AC Drafft
▪ Hwyluso datblygiadau ar diroedd nad ydynt mewn perygl o lifogydd
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ % [neu nifer neu gyfradd o'r cyfanswm] o ddatblygiadau newydd sydd â systemau draenio cynaliadwy ▪ % y cyrff dŵr sy'n meddu ar statws ecolegol da neu â'r potensial i fod â statws ecolegol da ▪ cyfradd / nifer terfynol y datblygiadau sydd ym mharthau C1 ac C2 (yn unol â diffiniad NCT 15)

Ymgynghoriad ar Adroddiad Sgopio'r AC (Tasg A5)

3.16 Roedd yn ofynnol i'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd (CDLl ar y Cyd) ymgynghori ar gynnwys Adroddiad Cwmpasu'r AC (Tasg 5). Yn unol â Chyfarwyddeb AAS a chanllaw ar gyfer Arfarniad Cynaladwyedd, roedd yn ofynnol i'r UPCC ymgynghori â'r tri chorff ymgynghori statudol sef Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Asiantaeth yr Amgylchedd a CADW am gyfnod o bum wythnos ar gynnwys yr Adroddiad Sgopio. Yn ogystal â'r tri ymgynghorydd statudol, fe ymgynghorodd yr UPCC gyda'r cyhoedd ac ystod eang o fudd-ddeiliaid eraill hefyd sef y cyrff ymgynghori 'cyffredinol' a 'phenodol' a restrwyd yng Nghytundeb Cyflwyno'r CDLl ar y Cyd.

3.17 Fe roddwyd Adroddiad Cwmpasu'r AC ar ymgynghoriad cyhoeddus ar 21/7/11 am gyfnod o saith wythnos. Rhoddwyd hysbyseb mewn papurau newydd lleol yn cyflwyno gwybodaeth am y cyfnod ymgynghori a gwahoddwyd partïon â diddordeb i gyflwyno sylwadau ysgrifenedig ynghylch yr Adroddiad. Yn ystod cyfnod yr ymgynghoriad cyhoeddus ar yr Adroddiad Cwmpasu, cofrestrwyd deg o sylwadau yn codi dros gant o faterion..

3.18 Cafwyd sylwadau gan y Grŵp Tasg Cynaladwyedd ar 8/9/11 ar gynnwys yr Adroddiad Cwmpasu ac ystyriwyd y rhain a'u cofrestru fel sylwadau.

3.19 Gweler ymateb y Cyngor i'r sylwadau a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori ac unrhyw addasiadau dilynol a wnaed i'r Adroddiad Cwmpasu yn Atodiad 1 a 2 yr adroddiad hwn.

4. AC O WELEDIGAETH AC AMCANION Y CDLL AR Y CYD

Cefndir

4.1 Mae'r adran a ganlyn yn crynhoi canlyniadau'r AC o Weledigaethac Amcanion y CDLl fel y'u hamlinellwyd yn y ddogfen 'Datblygu'r Weledigaeth, Amcanion Allweddol a'r Opsiynau Strategol' a hysbyswyd gan y Cytundeb Cyflawni a'r Adroddiad Cwmpasu (Cam B1 yn nhabl 2.1). Mae'r Gyfarwyddeb AAS yn nodi:

"bydd adroddiad amgylcheddol yn cael ei baratoi fydd yn adnabod, disgrifio a gwerthuso'r effeithiau arwyddocaol tebygol fydd gweithredu'r cynllun neu raglen yn ei gael ar yr amgylchedd gan roi ystyriaeth i'r amcanion a chwmpas daearyddol y cynllun neu raglen hwnnw."

Methodoleg Asesu

4.2 Mae Canllawiau'r AAS yn datgan bod angen i oblygiadau'r cynllun gael eu profi yn erbyn amcanion yr AAS i ganfod synergedd ac anghysondebau posib. Er mwyn profi cydweddoldeb gweledigaeth ac amcanion y CDLl ar y Cyd gydag amcanion yr AC defnyddiwyd matricsau i grynhoi'r gwerthusiad pan ystyirir effeithiau'r Cynllun yn fanwl yn erbyn y Fframwaith AC gan ddefnyddio'r meini prawf a ganlyn:

✓	Amcanion yn gydnaws
✗	Amcanion yn anghydnaws
+/-	Amrywiaeth o allbynnau positif / negyddol
-	Dim perthynas

4.3 Cynorthywodd Grŵp Tasg Cynaladwyedd a gyfarfu ar 13/12/11 i asesu'r Weledigaeth a'r Opsiynau Strategol yn erbyn y Fframwaith AC.

Datblygu'r Weledigaeth: Cydweddoldeb yn erbyn y Fframwaith AC

4.4 Roedd y dadansoddiad o weledigaeth Cynllun Cymunedol Ynys Môn a Strategaeth Gymunedol Gwynedd ar y Cyd ynghyd â'r materion sy'n wynebu'r ardal ar hyn o bryd yn gymorth i ddatblygu'r weledigaeth a ganlyn ar gyfer y CDLl ar y Cyd:

Erbyn 2026, bydd Ynys Môn a Gwynedd yn ardal fydd yn cael ei adnabod fel un gyda chymunedau bywiog sy'n dathlu eu diwylliant, eu treftadaeth a'r amgylchedd naturiol unigryw.

Golyga hyn y bydd yr ardal yn un:

- *lle bydd cymeriad unigryw ei threftadaeth adeiledig, ei chefn gwlad, ac asedau ei glannau a'i hamgylchedd wedi'u gwarchod a'u gwella.*
- *lle bydd anghenion tai cymunedau lleol yr ardal yn cael eu diwallu'n well, o ran cyflenwad, math, ansawdd, lleoliad a fforddiadwyedd*

- *lle bydd ei drigolion a'i fusnesau'n cydio mewn cyfleoedd economaidd newydd i dyfu*
- *lle bydd yr economi'n gryf ac amrywiol gan fanteisio ar gryfderau'r ardal (e.e. adnoddau craidd naturiol, amgylchedd, tirlun, iaith, diwylliant, hanes a thalentau lleol) ac ar y sectorau allweddol a gwerth uchel yn y dyfodol, fel amaeth - cynnyrch craidd a chynhyrchu bwyd; gofal; diwydiannau creadigol; gwyddorau a meddygol; uwch dechnoleg a ddigidol; cynhyrchu, gwasanaethu a pheirianneg i'r sector ynni niwclear a'r sector ynni adnewyddol amgen*
- *lle bydd pobl a chymunedau'r ardal yn gallu ymdopi â newid hinsawdd*
- *sy'n gartref i rwydweithiau byrlymus o gymunedau cynhwysol, cydlynol, brwd a ffyniannus, yn drefol ac yn wledig, a lle mae'r trigolion, yn hen ac yn ifanc, yn dda eu hiechyd a'u lles.*
- *lle bydd y Gymraeg yn rhan hanfodol o fwy o gymunedau a busnesau*
- *lle bydd cymunedau'n manteisio ar gryfderau a chyfleoedd yr ardal a lle y cedwir y buddiannau sy'n deillio ohonynt yn lleol*
- *lle bydd y rhwydweithiau presennol o aneddiadau, yn drefol ac yn wledig, yn cael eu cynnal a'u gwella, gan gryfhau'r dolenni rhyngddynt fel bod llai o angen teithio ac y bydd gwasanaethau, cyfleusterau a chyfleoedd cyflogaeth leol yn well ac yn gadarn*
- *lle na fydd daearyddiaeth yn atal neb rhag cyflawni, nac yn ei atal rhag manteisio ar y lles a'r cyfleoedd o ran ffordd o fyw sydd ar gael y tu mewn i ardal y CDLl ar y Cyd neu'r tu allan iddi*

4.5 Gan fod y Weledigaeth yn cynrychioli datganiad cyffredinol a chryno nid yw'n cyfeirio'n benodol at yr holl faterion cynaladwyedd yn Ardal y Cynllun. O ganlyniad, cynhaliwyd asesiad cydweddoldeb cyffredinol o'r weledigaeth. Mae'r weledigaeth wedi'i hasesu yn erbyn Amcanion yr AC ac fe welir canlyniadau'r asesiad hwn yn y tabl isod:

Tabl 4.1: Asesiad o'r Weledigaeth yn Erbyn y Fframwaith

AMCANION AC		**AC O'R WELEDIGAETH**
1	Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd	✓
2	Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniant ac iechyd a lles cymunedol	✓
3	Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi mesurau lliniaru ac addasu	✓
4	Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg	✓
5	Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol	**+/-**
6	Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol	✓
7	Darparu tai cynaladwy yn cynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol	✓
8	Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau trefol ardal y cynllun	**+/-**
9	Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwastraff, ailddefnyddio ac ailgylchu	✓

10	Cefnogi a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth a rhyngrwyd da i gefnogi'r gymuned a'r economi	✓
11	Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaladwyedd adnoddau dŵr ac isafu'r risg o lifogydd	**+/-**

4.6 Ar y cyfan roedd y weledigaeth yn gydnaws â'r amcanion allweddol sydd wedi'u nodi yn y Fframwaith AC, ac mae'n darparu fframwaith strategol cadarn ar gyfer cyflawni cynaladwyedd tymor hir i economi, cymunedau ac amgylchedd Ynys Môn a Gwynedd. Mae nifer o amcanion yr AC yn sgorio'n uchel o ran perfformiad cynaladwyedd. Dylid nodi hefyd mai rôl y weledigaeth yw gosod y polisi gofodol llawn a'r bwriad strategol ar gyfer ardaloedd ALl Gwynedd a Môn. Nid oes disgwyl i'r weledigaeth fynd i'r afael yn fanwl â'r holl agweddau unigol a geir yn y Fframwaith AC. Fodd bynnag, gwneir y pwyntiau a ganlyn:

- *Amcan AC 3:* Dangoswyd bod tai a thrafnidiaeth yn cyfrannu'n helaeth tuag at nwyon tŷ gwydr sydd yn y pen draw'n achosi newid hinsawdd. Er bod y weledigaeth yn mynd i'r afael yn uniongyrchol â phwysigrwydd lleihau'r angen i deithio, a thrwy hynny gyfrannu tuag at system drafnidiaeth gynaliadwy, gellid cryfhau'r weledigaeth drwy hwyluso'r broses o hyrwyddo tai ynni-effeithiol.

- *Amcan AC 5:* Nid yw treftadaeth ddiwylliannol yn cael ei chyfarch ddigon yn y Weledigaeth, er y gwneir cyfeiriad uniongyrchol at bwysigrwydd yr iaith Gymraeg mewn cymunedau. Byddai o fudd i'r Weledigaeth pe tynnid mwy o sylw at bwysigrwydd treftadaeth ddiwylliannol yn ardal y CDLl ar y Cyd.

- *Amcan AC 6:* dylai'r weledigaeth gyfeirio at yr angen i hyrwyddo tyfiant economaidd mewn ardaloedd trefol a gwledig.

- *Amcan AC 8*: Nid oes cyfeiriad uniongyrchol at yr adnodd tirwedd pwysig yn Ardal y Cynllun.

- *Amcan AC 9*: Dylai'r Weledigaeth gyfeirio at yr angen i annog cynlluniau ynni adnewyddol (gan gynnwys fel rhan o ddatblygiadau tai) a'r angen i hyrwyddo rheoli gwastraff cynaladwy.

- *Amcan AC 11:* Nid oes cyfeiriad uniongyrchol yn y weledigaeth at reoli'n gynaliadwy ansawdd dŵr a faint ohono sydd ar gael. Gallai nifer o agweddau yn y weledigaeth gael effaith andwyol o bosib ar ansawdd dŵr a faint o ddŵr sydd ar gael, gan gynnwys hwyluso datblygiadau tai a chyflogaeth. Fodd bynnag, dylid cofio mai pwrpas y Weledigaeth yw rhoi nod cyffredinol y dylai'r CDLl ar y Cyd ymdrechu i'w gyrraedd. Mae'n bwysig ymdrin â'r mater a'i fonitro yn ystod camau nesaf datblygu'r Cynllun.

4.7 Mewn ymateb i'r uchod, fe wnaed yr addasiadau a ganlyn i Weledigaeth y CDLl ar y Cyd (dangosir testun newydd mewn print trwm, tra rhoddwyd llinell drwy'r hen destun):

Erbyn 2026, bydd Ynys Môn a Gwynedd yn ardal fydd yn cael ei adnabod fel un gyda chymunedau bywiog sy'n dathlu eu diwylliant, eu treftadaeth a'r amgylchedd naturiol unigryw.

Golyga hyn y bydd yr ardal yn un:

- lle bydd cymeriad unigryw ei threftadaeth **ddiwylliannol ac** adeiledig, ei chefn gwlad **a'i thirwedd**, ~~ac asedau ei glannau~~ a'i hamgylchedd ~~wedi'u~~ **yn cael ei werthfawrogi, ei** warchod a'i wella.
- lle bydd anghenion tai cymunedau lleol yr ardal yn cael eu diwallu'n well, o ran cyflenwad, math, ansawdd, **effeithlonrwydd ynni**, lleoliad a fforddiadwyedd, **gan hyrwyddo 'r defnydd o dechnolegau ynni adnewyddol lle'n briodol.**
- lle bydd ei drigolion a'i fusnesau'n cydio mewn cyfleoedd economaidd newydd i dyfu **a ffynnu, heb niweidio asedau lleol.**
- lle bydd yr economi **gwledig a threfol yn** gryf ac amrywiol gan **wneud y defnydd gorau o** ~~fanteisio ar~~ gryfderau'r ardal (e.e. adnoddau craidd naturiol, amgylchedd, tirlun, iaith, diwylliant, hanes a thalentau lleol) ac ar y sectorau allweddol a gwerth uchel yn y dyfodol, fel amaeth - cynnyrch craidd a chynhyrchu bwyd; gofal; diwydiannau creadigol; gwyddorau a meddygol; uwch dechnoleg a ddigidol; cynhyrchu, gwasanaethu a pheirianneg i'r sector ynni niwclear a'r sector ynni adnewyddol amgen
- lle bydd pobl a chymunedau'r ardal yn gallu ymdopi â newid hinsawdd
- sy'n gartref i rwydweithiau byrlymus o gymunedau cynhwysol, cydlynol, brwd, **dylanwadol** a ffyniannus, yn drefol ac yn wledig, a lle mae'r trigolion, yn hen ac yn ifanc, yn dda eu hiechyd a'u lles.
- lle bydd y Gymraeg yn rhan hanfodol ~~o fwy~~ o gymunedau a busnesau
- lle bydd cymunedau'n manteisio ar gryfderau a chyfleoedd yr ardal a lle y cedwir y buddiannau sy'n deillio ohonynt yn lleol
- lle bydd y rhwydweithiau presennol o aneddiadau, yn drefol ac yn wledig, yn cael eu cynnal a'u gwella, gan gryfhau'r dolenni rhyngddynt fel bod llai o angen teithio **mewn modd anghynaladwy**
- **ble mae cynlluniau ynnia adnewyddol yn cael eu hyrwyddo a ble mae rheolaeth cynaladwy o wastraff ac ail-ddefnyddio gwastraff yn cael eu hyrwyddo**
- lle na fydd daearyddiaeth yn atal neb rhag cyflawni, nac yn ei atal rhag manteisio ar y lles a'r cyfleoedd o ran ffordd o fyw sydd ar gael y tu mewn i ardal y CDLl ar y Cyd neu'r tu allan iddil

4.8 Roedd y weledigaeth, fel yr amlinellwyd yn y ddogfen 'Datblygu'r Weledigaeth, Prif Amcanion ac Opsiynau Strategol' hefyd yn destun ymgynghoriad gyda grwpiau budd-ddeiliaid allweddol a'r Panel CDLl ar y Cyd. Gan ystyried y sylwadau a wnaed yn ystod y cyfnod ymgynghori a chanlyniadau'r Arfarniad Cynaladwyedd datblygwyd y weledigaeth ddiwygiedig a ganlyn:

Erbyn 2026, bydd Ynys Môn a Gwynedd yn cael eu cydnabod am eu cymunedau ffyniannus a llawn bywyd sy'n dathlu eu diwylliant, treftadaeth a'u hamgylchedd unigryw ac yn rhywle y bydd pobl yn dewis byw ynddynt.

Mae hyn yn golygu y bydd ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd yn:

- lle mae anghenion tai cymunedau lleol yr ardal yn cael eu diwallu'n well o ran cyflenwad, math, ansawdd, effeithlonrwydd ynni, lleoliad a fforddiadwyedd
- lle mae'r preswylwyr a busnesau'n gallu achub ar y cyfleoedd economaidd newydd i ffynnu
- sy'n brolio gweithlu medrus priodol ac economi amrywiol, eang, gynaliadwy gyda chysylltiadau da sy'n gwneud y defnydd gorau o gryfderau lleol a chyfleoedd lle mae'r manteision sy'n deillio ohonynt yn aros yn lleol
- sy'n gartref i rwydweithiau egnïol o gymunedau cynhwysol lle mae'r preswylwyr yn mwynhau iechyd a lles da
- lle mae'r iaith Gymraeg yn rhan annatod o gymunedau
- sy'n addasu ac yn ymateb yn gadarnhaol i'r sialensau a gyflwynir gan y newid hinsawdd
- lle mae cymeriad unigryw ei threftadaeth adeiledig a diwylliannol, ei chefn gwlad a'i thirwedd, a'i hamgylchedd, yn cael ei werthfawrogi, ei warchod a'i wella
- lle mae pobl eisiau byw gweithio ac ymweld â hi

Strategic Objectives: Compatibility Against the SA Objectives

4.9 Er mwyn gwireddu'r weledigaeth datblygwyd amcanion strategol. Camau gweithredu yw Amcanion Strategol sydd eu hangen i wireddu'r weledigaeth. Maent yn cynrychioli bwriadau eang a bydd mwy o bolisïau a chynigion manwl o fewn y CDLl ar y Cyd yn cyflawni'r rhain maes o law. Canllawiau yw'r amcanion strategol i ddisgrifio'r hyn mae'r cynllun yn ceisio ei gyflawni. Nodwyd y 20 amcan a ganlyn yn wreiddiol:

i) Darparu ar gyfer ystod ac amrywiaeth o dai a deiliadaeth i ddiwallu'r gofyniad tai trefol a gwledig ac anghenion amrywiol poblogaeth leol sy'n cynyddu ac yn heneiddio, gan ddarparu'r tai mewn mannau lle mae pobl yn dymuno byw.

ii) Cydlynu'r ddarpariaeth tai â buddsoddi mewn cyflogaeth a gwasanaethau cymunedol, gan gynnwys cyfleusterau iechyd, er mwyn sicrhau bod aneddiadau'n gynaliadwy, yn hygyrch a'u bod yn diwallu amrywiol anghenion eu cymunedau.

iii) Amddiffyn, cryfhau a hybu defnyddio'r Gymraeg a'i diwylliant fel rhan hanfodol o fywyd y gymuned.

iv) Annog cymunedau diogel a saff a lliniaru eu hofnau ynglŷn â throseddu

v) Sicrhau bod tir ac eiddo'n cael eu diogelu ac yn cael eu dynodi i ddenu buddsoddiad, cadw a chynyddu nifer y swyddi cynhenid a chreu cyflogaeth o safon, gan hyrwyddo gweithio gartref lle bo hynny'n briodol.

vi) Amrywio sylfaen economaidd cefn gwlad a'r trefi drwy ddarparu fframwaith cynllunio cadarnhaol ar gyfer datblygu twristiaeth, diwydiannau creadigol, sector gofal, a diwydiannau seiliedig ar wybodaeth, peirianneg arbenigol a'r sector ynni, gan gynnwys technolegau ynni adnewyddadwy.

vii) Darparu safleoedd sy'n addas ar gyfer amrywiaeth o anghenion addysgu a hyfforddi.

viii) Bydd nifer y graddedigion lleol sy’n byw a gweithio yn yr ardal yn uchel.

ix) Hybu canol trefi bywiog a bwrlwmus sydd wedi ailddarganfod eu pwrpas fel canolfannau gwaith a gwasanaethau, ac sy'n fannau bywiog a deniadol i drigolion ac i ymwelwyr

x) Annog a hybu sector twristiaeth drwy'r flwyddyn sy'n gynaliadwy ac yn garedig wrth yr amgylchedd ledled yr ardal a chyda sylfaen lety da'n ei gefn iddo

xi) Lliniaru ac addasu i effeithiau newid hinsawdd trwy, e.e. leihau risg llifogydd, ddylunio a lleoli adeiladau’n briodol, sefydlu patrwm anheddiad a thwf sy’n gostwng cynnyrch nwyon tŷ gwydr

xii) Cyfrannu'n sylweddol at leihau nwyon tŷ gwydr drwy gynorthwyo i ddatblygu technolegau ynni adnewyddadwy priodol, e.e. tyrbinau gwynt, pŵer dŵr

xiii) Gwneud defnydd o dir a ddatblygwyd yn flaenorol priodol, ac adeiladau segur neu rai sydd ddim yn cael eu defnyddio’n llawn, lle mae’r rhain ar gael

xiv) Sicrhau cymunedau gwledig dirgrynol sy’n llefydd byw a gweithio

xv) Gwarchod a chyfoethogi tirwedd yr ardal gan gynnwys yr amgylchedd gweledol, hanesyddol, daearegol, ecolegol a diwylliannol

xvi) Atal colli bioamrywiaeth gan ei chryfhau a gwella'i chysylltedd ledled yr ardal, gan gynnwys rhywogaethau a chynefinoedd sy'n flaenoriaeth yn lleol, a chan wella ar yr un pryd allu pobl i fwynhau a deall bioamrywiaeth drwy eu hannog i ymweld â safleoedd o ddiddordeb cadwriaethol; ar yr amod bod modd diogelu eu dyfodol ecolegol.

xvii) Sicrhau bod y seilwaith ffisegol a chymunedol yn ddigonol a'i fod wedi'i gynllunio e.e. rhaid darparu ffyrdd, cyfleusterau cymunedol, cyfleusterau gofal sylfaenol, cartrefi gofal ychwanegol, ysgolion, band eang, ac ati, ochr yn ochr â datblygiadau newydd.

xviii) Darparu ar gyfer rheoli gwastraff ac adennill adnoddau mewn ffordd gynaliadwy, gan geisio sicrhau cyn lleied o amharu ar yr amgylchedd, ar iechyd pobl, ar nodweddion cymdeithasol ac economaidd, a sicrhau cymaint o gyfleoedd cymdeithasol ac economaidd â phosib, gan ddiwallu anghenion cymunedau a busnesau

xix) Diwallu'r angen lleol a rhanbarthol am fwynau mewn ffordd gynaliadwy

xx) Gwella llwybrau at gyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau addysg/ hyfforddi a hynny ar droed, ar feic ac ar gludiant cyhoeddus, a thrwy hynny, leihau nifer y teithiau mewn ceir preifat.

4.10 Cynhaliwyd asesiad cydweddoldeb o amcanion y CDLl ar y Cyd yn erbyn Amcanion yr AC fel rhan o'r broses i asesu cynaladwyedd amcanion y CDLl ar y Cyd. Gwnaed hyn i sicrhau bod amcanion cyffredinol y CDLl ar y Cyd yn unol ag amcanion yr AC ac i ganfod anghysondebau posib. Byddai hyn yn rhoi cyfle i fireinio neu ddatblygu unrhyw amcan ymhellach. Gweler asesiad o amcanion y CDLl ar y Cyd yn erbyn y Fframwaith AC yn atodiad 3.

4.11 Dangosodd AC o'r amcanion fod mwyafrif yr Amcanion AC un ai'n gydnaws ag Amcanion y CDLl ar y Cyd, neu nad oedd perthynas rhyngddynt o gwbl. Dim ond nifer fechan o amcanion oedd o bosib yn anghydnaws â'i gilydd. Mae'r eithriadau hyn fel arfer yn adlewyrchu ansicrwydd o ran sut eir i'r afael â'r amcan mewn amgylchiadau penodol. Gall yr anghysondebau posib hyn ddod i'r amlwg pan fo ceisio cyflawni un o amcanion y CDLl neu'r AC yn arwain at lwyddiant un ar draul y llall. Roedd hyn yn fwyaf amlwg pan allai'r amcan sy'n ymwneud â thwf economaidd a datblygiadau tai e.e. cwrdd â thwf tai, effeithio'n andwyol ar nodweddion y dirwedd a bioamrywiaeth. Hefyd, dangoswyd y gallai rhai o amcanion y CDLl fod yn gydnaws â'r amcanion AC, yn amodol ar sut y cyflawnir hwy. Er enghraifft, gallai amcan 7 y CDLl fod yn gydnaws â nifer o amcanion yr AC, yn ddibynnol ar y math o gyfleoedd a ddarperir, ac yn lle y byddent wedi'u lleoli.

4.12 Dylid nodi hefyd fod gan rai o'r amcanion CDLl ar y Cyd y potensial i ddwyn ymlaen amrywiaeth o ganlyniadau positif a negyddol posib oherwydd yr ansicrwydd o ran cydweddoldeb yr amcan gyda rhai o'r Amcanion AC e.e. gall ddatblygiad newydd gael ardrawiad positif neu negyddol ar dirweddau gwledig a threfol, yn ddibynnol ar nifer o ffactorau fel dyluniad a lleoliad. Bydd llawer yn dibynnu ar bolisiau mwy manwl y Cynllun fel mae'n datblygu. Dylai'r polisiau hyn liniaru yn erbyn yr ardrawiadau negyddol tra'n mwyhau'r rhai hynny sydd wedi eu hadnabod fel bod yn bositif.

4.13 Roedd yr amcanion strategol hefyd yn destun ymgynghoriad gyda grwpiau budd-ddeiliaid allweddol a'r Panel CDLl ar y Cyd. Wedi cymhwyso amcanion y Gwerthusiad Cynaladwyedd ac ystyried y sylwadau a dderbyniwyd yn ystod ymgynghoriad y budd-ddeiliaid allweddol datblygwyd fersiwn diwygiedig o'r amcanion strategol fel a ganlyn:

i) sicrhau bod ystod digonol a phriodol o safleoedd tai ar gael mewn lleoliadau cynaliadwy,

ii) darparu ar gyfer cyflenwad tai cytbwys gan sicrhau bod yr holl stoc dai o safon dda, yn fforddiadwy, ac yn darparu ar gyfer gwahanol fathau a gwahanol deiliadaethau i gwrdd ag anghenion tai pob carfan o'r boblogaeth

iii) sicrhau poblogaeth sefydlog a chytbwys mewn cymunedau

iv) darparu ar gyfer y byd addysg a gwasanaethau cymdeithasol sy'n newid

v) sicrhau bod aneddiadau yn gynaliadwy, yn hygyrch ac yn diwallu'r holl anghenion sydd gan eu cymunedau

vi) sicrhau bod pob datblygiad wedi'i ddylunio'n dda ac yn rhoi sylw dyledus i'w amgylchoedd er mwyn lleihau'r tebygolrwydd o droseddu

vii) sicrhau bod cyflenwad digonol o dir ac adeiladau yn cael ei ddiogelu a'i ddyrannu mewn lleoliadau cynaliadwy i ddenu buddsoddiad ac i gadw a chynyddu nifer y swyddi brodorol, cefnogi datblygu gweithgarwch economaidd mewn sectorau â gwerth uwch, sicrhau cyfleoedd i wella sgiliau ac addysg y gweithle, a hyrwyddo gweithio o adref lle bo hynny'n briodol

viii) arallgyfeirio economi wledig a threfol ardal y CDLl ar y Cyd er mwyn hwyluso economi gymysg a ffyniannus sy'n adeiladu ar gyfleoedd, gan gynnwys y rhai a gyflwynir gan y sectorau ynni adnewyddadwy a charbon isel a'r diwydiannau gwybodaeth

ix) sicrhau isadeiledd priodol yn ei le neu y gellir ei ddarparu (e.e. trwy gyfraniadau datblygwyr) i ymdopi a phob math o ddatblygiad

x) hyrwyddo canol trefi llawn bywyd a ffyniannus sydd wedi cael ail wynt fel canolfannau gwasanaeth ac i weithio ynddynt, ac sy'n llefydd deniadol a llawn bywyd i breswylwyr ac ymwelwyr fel ei gilydd

xi) rheoli'r ardal fel cyrchfan amgen a chynaliadwy ar gyfer ymwelwyr

xii) diwallu anghenion mwynau'n lleol a rhanbarthol mewn ffordd gynaliadwy

xiii) lleihau, lliniaru ac addasu i effeithiau'r newid hinsawdd

xiv) rheoli, gwarchod a gwella ansawdd a maint yr amgylchedd dwr a lleihau faint o ddwr a ddefnyddir

xv) lleihau effaith llifogydd drwy sicrhau bod datblygiadau agored iawn i niwed yn cael eu troi i ffwrdd o ardaloedd risg lle bynnag y bo hynny'n bosibl

xvi) lleihau'r angen am ynni ac adnoddau eraill ar gyfer datblygiadau

xvii) annog rheoli gwastraff ar sail yr hierarchaeth o ail-ddefnyddio, adfer a gwaredu gwastraff yn ddiogel

xviii) hyrwyddo cynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel yn yr ardal

xix) defnyddio tir sydd wedi'i ddatblygu'n flaenorol ac adeiladau gwag addas neu rai na ddefnyddir i'w capasiti llawn, lle maent ar gael

xx) gwarchod a gwella bioamrywiaeth, drwy gryfhau a gwella ei gyd-gysylltiad ar draws yr ardal, a hwyluso cymunedau I fwynhau a gwerthfawrogi bioamrywiaeth

xxi) gwella a chynnal rhwydweithiau trafnidiaeth diogel, effeithlon, modern ac integredig o ansawdd uchel ar gyfer cyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau addysg / hyfforddiant, yn enwedig ar droed, ar gefn beic ac ar drafnidiaeth gyhoeddus, gan felly leihau nifer y siwrneiau mewn ceir preifat lle bo hynny'n bosibl

xxii) sicrhau bod datblygiadau newydd wedi eu cefnogi gan gyflenwad digonol neu a gynlluniwyd o seilwaith digidol a ffonau symudol

xxiii) Gwneud yn fawr o gyfleon Caergybi fel porth rhyngwladol mawr a'r A55, rhwydwaith Traws Ewrop E22 a'r A487/ A470 fel coridorau cludiant allweddol

xxiv) diogelu a chryfhau'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig a hyrwyddo ei defnyddio fel rhan hanfodol o fywyd y gymuned

xxv) nodi, gwarchod a lle bo hynny'n bosibl gwella llefydd, tirweddau ac adeiladau sydd o bwysigrwydd hanesyddol, diwylliannol ac archeolegol, a'u gosodiadau

xxvi) sicrhau bod pob datblygiad newydd yn cwrdd â safonau uchel o ran ansawdd eu dyluniad, effeithlonrwydd ynni, diogelwch (pobl ac adeiladau) a hygyrchedd, eu bod yn gweddu'n dda ag unrhyw ddatblygiadau presennol, yn gwella tir y cyhoedd ac yn datblygu mannau o ansawdd sy'n unigryw yn lleol

4.14 Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi sut y bu I'r AC ddiweddaru a dylanwadu ar yr amcanion strategol diwygiedig.

Tabl 4.2: Crynhoad o Berfformiad Amcanion y Cynllun yn erbyn y Fframwaith AC a Datblygiad Amcanion Diwygiedig y Cynllun.

AMC. Y CDLL	SYLWADAU	ADDASIADAU A AWGRYMIR I AMCANION Y CDLL YN DILYN ASESIAD AC	SUT MAE'R AC WEDI DYLANWADU AR FERSIWN DDIWYGIEDIG TERFYNOL O'R AMCANION STRATEGOL
1.	Mae'r amcan yn perfformio'n dda o ran mynd i'r afael â darparu amrywiaeth o dai i bob rhan o gymdeithas. Fodd bynnag, mae'r amcan yn rhoi pwys mawr ar ddatblygiad ffisegol ac felly mae'n debyg y ceid anghysondeb ag amcanion a ddyluniwyd i warchod adnoddau naturiol. Y prif faterion sy'n gysylltiedig â'r amcan CDLl hwn yw y gallai wrthdaro o bosib â nodweddion naturiol, diwylliannol a thirwedd oherwydd lleoliad a maint datblygiadau megis dyraniadau tai. Mae caniatáu darpariaeth o dai '*mewn llefydd ble y dymunai pobl fyw*' yn hybu datblygiadau tai mewn lleoliadau anghynaladwy. Awgrymir felly y byddai o fydd i'r amcan petai'n cyfeirio at yr angen i ddyrannu tai o ystod a graddfa **'briodol'** mewn **'lleoliadau cynaliadwy'**.	1. Darparu ystod ac amrywiaeth **briodol** o dai a thenantiaethau i gwrdd â'r anghenion tai trefol a gwledig, ac amrywiol anghenion poblogaeth leol sy'n tyfu ac yn heneiddio, gan ddarparu tai mewn ~~llefydd~~ **lleoliadau cynaliadwy** ble y dymuna pobl fyw.	**SO1:** Sicrhau bod ystod digonol a phriodol o safleoedd tai ar gael mewn lleoliadau cynaladwy.
2.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	
3.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	
4.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	
5.	Yn debyg i Amcan 1 y CDLl, byddai agwedd cynaladwyedd yr amcan hwn yn gwella petai'n cyfeirio at yr angen i ddyrannu tir mewn lleoliadau cynaliadwy. Yn ogystal â hyn, byddai o fudd i'r amcan petai'n cynnwys cyfeiriad at yr angen i hwyluso economi amrywiol yn Ardal y Cynllun sy'n addas i bob rhan o gymdeithas. Byddai'r	Sicrhau bod tir ac eiddo yn cael eu diogelu a'u dyrannu **mewn lleoliadau cynaliadwy**, er mwyn denu buddsoddiad, cadw a chynyddu'r nifer o swyddi lleol a chreu **cyfleoedd** cyflogaeth **amrywiol**, o ansawdd, **gan hyrwyddo gweithio o adref pan fo hynny'n briodol.**	**SO7:** Sicrhau bod cyflenwad digonol o dir ac adeiladau yn cael ei ddiogelu a'l ddyrannu mewn lleoliadau cynalidawy I ddenu buddsoddiad ac I gadw a chynyddu nifer y swyddi brodorol, cefnogi datblygu gweithgarwch economaidd mewn sectorau â gwerth uwch, sicrhau cyfleoedd I wella sgiliau ac addysg y gweithle, a hyrwyddo

AMC. Y CDLL	SYLWADAU	ADDASIADAU A AWGRYMIR I AMCANION Y CDLL YN DILYN ASESIAD AC	SUT MAE'R AC WEDI DYLANWADU AR FERSIWN DDIWYGIEDIG TERFYNOL O'R AMCANION STRATEGOL
	amcan hefyd yn manteisio drwy hyrwyddo gweithio o adref.		gweithio o adref lle bo hynny'n briodol.
6.	Y prif fater sy'n gysylltiedig â'r amcan hwn yw'r effaith bosib ar yr amgylchedd a'r dirwedd yn Ardal y Cynllun, o ganlyniad i ddatblygiad cysylltiedig. Mae hyn yn arwyddocaol yn enwedig o ran effeithiau posib datblygiadau twristiaeth a datblygiadau'n gysylltiedig ag ynni adnewyddadwy e.e. melinau gwynt. I liniaru'r effeithiau hyn, gellid gwneud cyfeiriad at bwysigrwydd parchu adnoddau'r dirwedd ac adnoddau amgylcheddol. Byddai'r amcan hefyd yn manteisio drwy gyfeirio at yr angen i gefnogi mentrau newydd.	Amrywio'r economi wledig a threfol drwy **<u>gefnogi mentrau newydd a</u>** darparu fframwaith cynllunio cadarn ar gyfer twristiaeth, diwydiannau creadigol, y sector gofal a'r sector peirianneg ac ynni arbenigol sy'n seiliedig ar wybodaeth, yn cynnwys y sectorau ynni adnewyddadwy a charbon isel, **<u>tra'n parchu'r amgylchedd a'r dirwedd ar yr un pryd</u>**.	**SO7:** Sicrhau bod cyflenwad digonol o dir ac adeiladau yn cael ei ddiogelu a'l ddyrannu mewn lleoliadau cynalidawy I ddenu buddsoddiad ac I gadw a chynyddu nifer y swyddi brodorol, cefnogi datblygu gweithgarwch economaidd mewn sectorau â gwerth uwch, sicrhau cyfleoedd I wella sgiliau ac addysg y gweithle, a hyrwyddo gweithio o adref lle bo hynny'n briodol. **SO25:** Nodi, gwarchod a lle bo hynny'n bosibl gwella llefydd, tirweddau ac adeiladau sydd o bwysigrwydd hanesyddol, diwylliannol ac archeolegol, a'u gosodiadau.
7.	Y prif fater sy'n gysylltiedig â'r amcan hwn yw'r effaith bosib ar rai agweddau penodol o'r amgylchedd naturiol ac adeiledig, o ganlyniad i ddatblygiad adeiladau newydd, megis ysgolion, mewn lleoliadau anghynaladwy. I oresgyn yr anghysondeb posib hwn, awgrymir gwneud cyfeiriad penodol at yr angen i safleoedd gael eu darparu mewn lleoliadau cynaliadwy.	Darparu safleoedd **<u>mewn lleoliadau cynaliadwy</u>** sy'n addas ar gyfer amryw sefydliadau addysgol a hyfforddiant.	**SO21:** Gwella a chynnal rhwydweithiau trafnidiaeth diogel, effeithlon, modern ac integredig o ansawdd uchel ar gyfer cyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau addysg / hyfforddiant, yn enwedig ar droed, ar gefn beic ac ar drafnidiaeth gyhoeddus, gan felly leihau nifer y siwrneiau mewn ceir preifat lle bo hynny'n bosibl.
8.	Yn gydnaws â'r amcanion AC.	Dim newid.	
9.	Y prif faterion sy'n gysylltiedig â pherfformiad cynaladwyedd yr amcan hwn yw'r effaith bosib o ganlyniad i ddatblygiadau newydd mewn canol trefi.	Dim newid.	

AM C. Y CD LL	SYLWADAU	ADDASIADAU A AWGRYMIR I AMCANION Y CDLL YN DILYN ASESIAD AC	SUT MAE'R AC WEDI DYLANWADU AR FERSIWN DDIWYGIEDIG TERFYNOL O'R AMCANION STRATEGOL
	Fodd bynnag, dylai amcanion CDLl eraill leddfu hyn.		
10.	Mae'r amcan hwn yn hybu datblygiadau ffisegol sy'n gysylltiedig â thwristiaeth, a allai beryglu'r amcanion AC sy'n ceisio gwarchod amgylcheddau naturiol ac adeiledig presennol. Er enghraifft, gallai cyfleusterau twristiaeth newydd roi straen ar yr amgylchedd naturiol ac annog mwy o deithio. Bydd yn bwysig bod mesurau rheoli polisi a mesurau lliniaru'n cael eu datblygu i warchod yr amgylchedd naturiol ac adeiledig.	Dim newid.	
11.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC. Fodd bynnag, byddai o fudd i'r amcan petai'n cyfeirio'n benodol at reoli dŵr yn gynaliadwy. Awgrymir ei gwneud yn gliriach sut y gallai datblygiadau gyfrannu at gadw allyriadau nwyon tŷ gwydr i'r lleiafswm.	Lliniaru ac addasu i newid hinsawdd e.e. lleihau perygl llifogydd, **<u>hwyluso rheolaeth gynaliadwy o ddŵr mewn datblygiadau</u>**, adeiladau wedi'u dylunio a'u lleoli'n briodol **<u>sy'n ynni-effeithiol</u>**, sefydlu patrwm aneddiadau a lefel twf sy'n lleihau nwyon tŷ gwydr.	**SO14:** Rheoli, gwarchod a gwella ansawdd a maint yr amgylchedd dŵr a lleihau faint o ddŵr a ddefnyddir **SO16:** Lleihau'r angen am ynni ac adnoddau eraill ar gyfer datblygiadau
12.	Yn debyg i amcan 6 uchod, y prif faterion sy'n gysylltiedig â'r amcan hwn yw'r effaith bosib ar yr amgylchedd a'r dirwedd yn Ardal y Cynllun, o ganlyniad i ddatblygiad cysylltiedig.	Cyfraniad sylweddol i leihau nwyon tŷ gwydr drwy hwyluso'r broses o ddatblygu technolegau ynni adnewyddadwy priodol e.e. melinau gwynt, ynni o ddŵr, **<u>heb gael effaith andwyol ar yr amgylchedd na'r dirwedd</u>**.	**SO26:** sicrhau bod pob datblygiad newydd yn cwrdd â safonau uchel o ran ansawdd eu dyluniad, effeithlonrwydd ynni, diogelwch (pobl ac adeiladau) a hygyrchedd, eu bod yn gweddu'n dda ag unrhyw ddatblygiadau presennol, yn gwella tir y cyhoedd ac yn datblygu mannau o ansawdd sy'n unigryw yn lleol.
13.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	
14.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	
15.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r	Dim newid.	

AM C. Y CD LL	SYLWADAU	ADDASIADAU A AWGRYMIR I AMCANION Y CDLL YN DILYN ASESIAD AC	SUT MAE'R AC WEDI DYLANWADU AR FERSIWN DDIWYGIEDIG TERFYNOL O'R AMCANION STRATEGOL
	amcanion AC. Byddai'r unig wrthdaro posib yn gysylltiedig â datblygiadau tai a chyflogaeth.		
16.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	
17.	Mae ansicrwydd ynglŷn â sut y gallai'r amcan hwn effeithio ar nodweddion ecolegol a thirwedd ardal y Cynllun e.e. drwy ddatblygu isadeiledd telathrebu a ffyrdd. Awgrymir diwygio'r testun i adlewyrchu pwysigrwydd gwarchod y nodweddion hyn.	Sicrhau bod unrhyw ddatblygiad newydd â chyflenwad digonol, wedi'i gynllunio, o isadeiledd ffisegol a chymunedol tu cefn iddo e.e. ffyrdd, cyfleusterau cymunedol, cyfleusterau gofal sylfaenol, tai gofal ychwanegol, ysgolion, **isadeiledd TG effeithiol** ~~band eang~~ **heb achosi niwed i nodweddion ecolegol a nodweddion y dirwedd**.	**SO22:** Sicrhaubod datblygiadau newydd wedi eu cefnogi gan gyflenwad digonol neu a gynlluniwyd o seilwaith digidol a ffonau symudol. **SO26:** Sicrhau bod pob datblygiad newydd yn cwrdd â safonau uchel o ran ansawdd eu dyluniad, effeithlonrwydd ynni, diogelwch (pobl ac adeiladau) a hygyrchedd, eu bod yn gweddu'n dda ag unrhyw ddatblygiadau presennol, yn gwella tir y cyhoedd ac yn datblygu mannau o ansawdd, sy'n unigryw yn lleol.
18.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	
19.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	
20.	Yn gydnaws ar y cyfan â'r amcanion AC.	Dim newid.	

Nodyn: Lleoliadau Cynaladwy – lleoliad sy'n hygyrch i gyflogaeth, addysg, manwerthu, cyfleusterau cymunedol ac eraill drwy ddewis atyniadol o drafnidiaeth ar wahan i'r car preifat gan gynnwys cerdded, beicio a thrafnidiaeth cyhoeddus. Gall hefyd gael ei ddiffinio fel lleoliad sydd â mynediad TG da.

5. AC O'R OPSIYNAU STRATEGOL

Cefndir

5.1 Y cam nesaf yn y broses AC oedd cynnal asesiad o'r opsiynau strategol ar gyfer y strategaeth ofodol a ddatblygwyd ar gyfer y CDLl ar y Cyd (Cam B2 yn nhabl 2.1). Adnabuwyd yr opsiynau gan yr UPCC ac maent wedi dewis ffyrdd realistig a chyraeddadwy o gyfarfod amcanion y CDLl ar y Cyd.

5.2 Mae'r Gyfarwyddeb AAS yn gofyn i'r Adroddiad Amgylcheddol ystyried:

"dewisiadau amgen rhesymol sy'n ystyried amcanion a chwmpas daearyddol y cynllun neu raglen" gan roi amlinelliad o'r rhesymau pam y dewiswyd y dewisadau a ymdrinwyd â hwy" (Erthygl 5.1 and Ychwanegiad 1h).

5.3 Nod cyffredinol y cam hwn o'r gwerthusiad oedd datblygu opsiynau'r cynllun a'u hasesu yn erbyn yr amcanion cynaladwyedd er mwyn cyfarwyddo datblygiad yr Hoff Strategaeth yn y modd mwyaf cynaliadwy. Roedd asesu'r opsiynau gwahanol yn golygu y gellid ystyried effeithiau amgylcheddol posib yr opsiynau gwahanol a sut y gellid eu newid, eu hosgoi neu eu lliniaru yn erbyn effeithiau o'r fath.

5.4 Dylid nodi ar y pwynt hwn nad pwrpas yr AC yw penderfynu ar yr opsiwn y dylid ei ddewis ar gyfer y CDLl ar y Cyd. Mae'r AC yn helpu i ganfod yr opsiwn mwyaf cynaliadwy yn gyffredinol ac yn darparu gwybodaeth ar berfformiad amgylcheddol perthnasol yr opsiynau gwahanol a all wneud y broses o wneud penderfyniad yn fwy tryloyw.

Datblygu'r Opsiynau

5.5 Yn unol â'r Gyfarwyddeb AAS, mae'n ofynnol gwneud asesiad o'r senario 'gwneud dim' ('business as usual') heb weithredu'r CDLl newydd. Mae'r dull 'gwneud dim' yn tybio parhau gyda'r cynlluniau datblygu presennol (h.y. Cynllun Datblygu Unedol Gwynedd, Cynllun Fframwaith Gwynedd a ChynllunLleol Ynys Môn) dros oes y Cynllun gan ystyried y penderfyniadau cynllunio tebygol a fyddai'n cael eu gwneud yn absenoldeb y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

5.6 Fodd bynnag, mae'r dyletswydd sydd ar Awdurdodau Lleol i baratoi cynllun datblygu lleol cyfoes yn golygu nad yw'r opsiwn 'gwneud dim' yn un realistig nac felly'n resymol. Byddai 'gwneud dim' yn golygu peidio cael cynllun o gwbl, a byddai hyn yn groes i boli'r llywodraeth a'r gofynion sydd wedi eu hamlinellu yng Nghynllun Gofodol Cymru i ddiwallu anghenion tai. O ganlyniad, ni chafodd yr opsiwn 'gwneud dim' ei ystyried fel opsiwn rhesymol a realistig.

5.7 Cyflwynwyd pum opsiwn gofodol strategol ar gyfer CDLl ar y Cyd Môn a Gwynedd:

- **Opsiwn D1 – Canolbwyntio ar Fangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol** – Byddai hwn yn canolbwyntio mwyafrif y datblygiadau newydd ym Mangor neu'n agos ato, sy'n Anheddiad gyda Swyddogaeth Genedlaethol, ac yn, neu'n agos at, Phrif Aneddiadau Allweddol. Y rhain yw'r ardaloedd trefol lle ceir y mwyafrif o dai presennol ac amrywiaeth dda o gyfleoedd cyflogaeth, unedau manwerthu, cyfleusterau hamdden a chwaraeon, a chyfleusterau cymunedol fel llyfrgelloedd, ysgolion ac ysbytai. Byddai twf yn yr holl aneddiadau eraill yn gyfyngiedig i'r cyflenwad presennol, safleoedd ar hap, addasu adeiladau presennol, ac aneddiadau'n cael eu llenwi a'u cwblhau ("rounded off2). Gallai hyn olygu rhyw 20% o'r twf cyfan.

- **Opsiwn D2 – Canolbwyntio ar Fangor, y Prif Aneddiadau Allweddol a'r Brif Ardal Ffocws a'r Ail Ardal Ffocws a'u dalgylchoedd** - Mae'r Opsiwn yma'n seiliedig ar "Cau'r Bwlch" Strategaeth Datblygu Gogledd Orllewin Cymru. Mae'n anelu i hyrwyddo twf yn yr ardaloedd craidd lle gwelwyd fod mwy o gyfleoedd i adeiladu cymunedau cynaliadwy ac i gael gwelliannau amgylcheddol ac yn yr isadeiledd. Mae'r Opsiwn yma'n adnabod ardaloedd o gwmpas Bangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol sy'n cynnwys aneddiadau eraill a all fod yn ffocws ar gyfer mwy o dwf na ragwelwyd ar eu cyfer o dan Opsiwn 1. Mae'r Opsiwn yma'n cymryd mantais o leoliad strategol yr aneddiadau mawr sydd yn yr ardal a'u cydberthynas agos hwy gydag aneddiadau llai sydd hefyd mewn sefyllfa i gynnig cyfleoedd i'r boblogaeth leol o ran gwaith, tai a chyfleusterau a gwasanaethau.

- **Opsiwn D3 – Dosbarthiad Cymesur Trefol a Gwledig** – Yn ychwanegol i Fangor a'r Prif Anheddiadau Allweddol mae yna gymunedau cymharol fawr eraill yn cynnig cyfleusterau fel siopau, cysylltiadau trafnidiaeth dda, cyfleusterau addysg, tir cyflogaeth. Mae'r aneddiadau mwy yma'n hunanddigonol o ran rhai anghenion lleol o ran gwasanaethau (e.e. iechyd, addysg, hamdden). Hefyd, mae yna rwydwaith o aneddiadau llai sy'n cyfarch anghenion dydd i ddydd eu trigolion ac ardal fechan o'u cwmpas. Byddai'r Opsiwn yma'n gwasgaru twf newydd i safleoedd mawr yn neu ger Bangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol, ac i safleoedd bach neu ganolig ym mwyafrif Aneddiadau Allweddol a Phentrefi ardal y CDLl ar y Cyd.

- **Opsiwn D3a – Ffocws ar ardaloedd gwledig** - Mae'r Opsiwn yma'n canolbwyntio ar yr Aneddiadau Allweddol sy'n cynnig cyfleusterau fel siopau, cysylltiadau trafnidiaeth dda, cyfleusterau addysg, tir cyflogaeth. Mae'r Aneddiadau mwy yma yn hunanddigonol o ran rhai anghenion lleol o ran gwasanaethau (e.e. iechyd, addysg, hamdden), ond mae ganddynt gysylltiadau ffordd a chludiant cyhoeddus da gyda'r prif aneddiadau allweddol a/neu gyda Bangor. O'u cwmpas nhw mae yna rwydwaith o bentrefi allweddol ac aneddiadau llai sy'n cyfarch anghenion dydd i ddydd eu trigolion ac ardal fechan o'u cwmpas. Byddai'r Opsiwn yma'n gwasgaru mwy o'r twf newydd i'r Aneddiadau Allweddol, pentrefi'r ardal a phentrefi gwledig/ pentrefannau gwledig nag a welwyd yn Opsiwn D3.

Byddai llawer llai o dwf yn cael ei dywys i Fangor a Phrif Aneddiadau Allweddol nag a welir ym mhob un o'r Opsiynau blaenorol.

- **Opsiwn D4 – Canolbwyntio ar ddatblygiadau mawr raddfa gymysg** – Mae gan yr ardal ddosraniad da o ganolfannau cyflogi allweddol mewn lleoliadau gweddol hygyrch a gyda photensial rhesymol i ddatblygu'n bellach. Byddai cyfeirio'r mwyafrif o't wf newydd iThe area has a good apportionment of key employment centres in relatively accessible locations and with a potential to expand further. Directing most of the new growth to these settlements or to sites that adjoin them or are close to them would reduce the need to travel in cars to work. This strategy would focus new growth in Bangor, Holyhead and Pwllheli or close to them. Growth in other settlements would be limited to the present supply, windfall sites, conversions, and rounding off and infilling smaller settlements.

5.8 Nodwyd pedwar opsiwn twf hefyd ar gyfer y CDLl ar y Cyd

- **Opsiwn T1 – 'Dosraniad Isranbarthol'** (445 o unedau tai'r flwyddyn (270 – Gwynedd; 175 – Mon). Byddai'r Opsiwn yma'n arwain at 6,675 o unedau tai ychwanegol yn y 15 mlynedd rhwng 2011-2026 yn ardal y CDLl ar y Cyd, sef twf o 8% yn y cyfanswm o unedau tai.

- **Opsiwn T2 – 'Twf ar sail dueddiadau poblogaeth'** (Tua 638 o unedau tai'r flwyddyn (tua 370 – Gwynedd; 268 – Mon). Mae'r Opsiwn yma wedi ei seilio ar ragolygon tueddiadau ac aelwydydd hanesyddol. Bydd yr Opsiwn yma'n arwain at 9,750 o unedau tai ychwnaegol yn y 15 mlynedd rhwng 2011 – 2026 yn ardal y CDLl ar y Cyd, sef twf o 11.6% yn y cyfanswm o unedau tai.

- **Opsiwn T3 – 'Tueddiadau adeiladu'** 10 mlynedd (416 o unedau tai'r flwyddyn (196 – Gwynedd; 220 – Môn)). Mae'r Opsiwn yma'n seiliedig ar gyfradd adeiladu tai dros y degawd diwethaf a all arwain at 6,240 o unedau tai ychwanegol yn y 15 mlynedd rhwng 2011 – 2026 yn ardal y CDL. Ar y Cyd, sef twf o 8% yn y cyfanswm o unedau tai.

- **Opsiwn T4 – 'Twf ar sail economaidd yn unig'** (389 o unedau tai'r flwyddyn (264 – Gwynedd; 125 – Môn)). Bydd yr Opsiwn yma ar ben ei hun yn arwain at 5,835 o unedau tai yn y 15 mlynedd rhwng 2011 – 2026 yn ardal y CDLl ar y Cyd, sef twf o 3.3% yn y cyfanswm o unedau tai.

Methodoleg yr Asesiad

5.9 Er mwyn gwerthuso'r Opsiynau Strategol yn erbyn y Fframwaith AC, defnyddiwyd matricsau i grynhoi'r gwerthusiad pan ystyriwyd effeithiau'r Cynllun yn fanwl yn erbyn y Fframwaith AC gan ddefnyddio'r symbolau a ganlyn:

++	**Positif Iawn**

+	**Positif Llai**
0	**Ardrawiad Niwtral**
+/-	**Yn ddibynol ar weithredu'r opsiwn**
-	**Negyddol Llai**
--	**Negyddol Iawn**

5.10 Yn ogystal â symbolau cynhwyswyd sylwebaeth yn yr asesiad yn nodi rhesymeg y gwerthusiad. Yna defnyddiwyd y symbol a'r sylwebaeth i ganfod cyfleoedd i leihau gwrthdaro gydag amcanion cynaladwyedd.

5.11 Aseswyd yr effeithiau a ragwelwyd, pan fo'n briodol, i ganfod a oeddynt yn:

- Uniongyrchol neu'n anuniongyrchol
- Byrdymor, canolig neu hirdymor
- Parhaol neu dros dro
- Ynysig neu'n gronnus
- Cynradd neu uwchradd
- Gwrthdroadwy neu'n anwrthdroadwy
- Synergaidd
- P'un a oedd mesurau lliniaru yn bosib mewn realiti ai peidio

5.12 Cyfranwyd at yr asesiad gan Grŵp Tasg Cynaladwyedd a gyfarfu ar 13/12/11. Gweler canlyniadau asesiad opsiynau strategol y CDLl ar y Cyd yn Atodiad 4 a 5.

AC o'r Opsiynau Tyfiant – Crynodeb o'r Canlyniadau

5.13 Canfuwyd bod Opsiynau Twf T1 a T3 yn cael effaith debyg iawn, gan y byddai'r ddau yn darparu lefel gyffelyb o gartrefi newydd bob blwyddyn. Mae Opsiwn T3 yn cynnwys cyfran uwch o gartrefi arfaethedig ar gyfer Ynys Môn, felly byddai mwy o fanteision economaidd gymdeithasol yn debygol ar gyfer Ynys Môn, ond effeithiau amgylcheddol uwch hefyd ar gyfer yr opsiwn hwn o'i gymharu ag Opsiwn T1. Yn opsiwn T1, byddai'r un canlyniad yn berthnasol i Wynedd. Fodd bynnag, perfformiodd yr opsiynau hyn yn eithaf da ar ystod o amcanion yr Arolwg Cynaliadwyedd (AC), a nodwyd effeithiau cadarnhaol ar gyfer y gymuned ac iechyd, yr economi, tai a hygyrchedd a thrafnidiaeth. Nodwyd effeithiau negyddol ar gyfer Opsiwn T1 a T3 o ran newid yn yr hinsawdd, tirwedd a threfwedd, cymunedau a hygyrchedd a thrafnidiaeth (nodwyd canlyniadau negyddol a chadarnhaol) ac ansicrwydd o ran dŵr a newid yn yr hinsawdd.

5.14 Gan ei fod yn cynnig lefel twf is, canfuwyd y byddai gan Opsiwn 4 lai o effeithiau niweidiol ar gyfer y meini prawf cynaliadwyedd amgylcheddol (e.e. bioamrywiaeth, tirwedd a threfwedd, dŵr a risg llifogydd, ond nid oedd yn perfformio gystal ar y meini prawf cymdeithasol ac economaidd (yr economi, tai a chymunedau).

5.15 Canfuwyd bod Opsiwn T2, sy'n cynnig lefel twf uwch, â'r potensial mwyaf ar gyfer effeithiau niweidiol ar yr amgylchedd, yn enwedig ar dir, mwynau a gwastraff a thirwedd/trefwedd, ond yn cael effaith gadarnhaol lawer uwch ar ffactorau cymdeithasol ac economaidd, yn enwedig yr economi a thai (er y gallai hefyd achosi problemau o ran cydlyniad cymunedol).

5.16 Ar y cyfan, mae Opsiynau T1 a T3 yn darparu dull gweithredu mwy cytbwys o ran cynaliadwyedd nag opsiynau T2 a T4; fodd bynnag, fel y canfuwyd gydol yr arolwg, gellir lliniaru llawer o'r effeithiau negyddol (a ganfuwyd ar gyfer pob opsiwn, ond yn benodol ar gyfer Opsiwn T2) drwy bolisïau cryf yn y Cynllun Datblygu Lleol (e.e. ar dirwedd a bioamrywiaeth) a lleoli datblygiadau'n briodol.

5.17 Arweiniodd y broses ymgysylltu ynghŷd â chyfarfod y grŵp tasg Cynaladwyedd, a gyfarfu yn ystod y cyfnod ymgysylltu i gynnal arolwg o'r opsiynau tyfiant potensial yn erbyn yr amcanion AC, at yr angen i archwilio opsiynau tyfiant tai gwahanol fyddai'n darparu ar gyfer y newidiadau disgwyliedig mewn maint aelwydydd yn ogystal â'r cynnydd disgwyliedig yn yr angen ar gyfer tai o ganlyniad i dyfiant economaidd.

5.18 Ar sail canlyniadau'r broses ymgysylltu a'r broses AC, ystyriwyd y byddai'n gallach cynllunio ar gyfer ffigwr oedd yn caniatau ar gyfer lefel dwf ychydig yn uwch na'r lefelau twf isaf (Opsiwn T3 a T4) ond y byddai Opsiwn T2 yn afrealistig ac yn anodd i'w ddarparu.

5.19 O ganlyniad, datblygwyd lefel tyfiant hybrid /amgen (opsiwn twf canolig sy'n gymesur a chynnydd blynyddol ar gyfartaledd o 511 o unedau tai yn ystod oes y Cynllun). Ystyriwyd fod yr opsiwn twf Canolig hwn yn fwy realistig ac yn fwy posibl i'w ddarparu. Mae'n darparu ar gyfer ac yn hwyluso twf yn yr economi leol, yn enwedig yn y sector ynni, ynghyd â thwf net mewn swyddi a chynnydd cysylltiedig yn y galw am dai a gwasanaethau.

AC o'r Opsiynau Gofodol – Crynodeb o'r Canlyniadau

5.20 Dangosodd yr asesiad bod Opsiynau D1, D2 a D4 yn perfformio'n well yn gyffredinol o bersbectif amgylcheddol oherwydd y ffaith y byddai canolbwyntio datblygiad mewn aneddiadau allweddol yn cwrdd ag amcanion amgylcheddol o ran effeithlonrwydd ynni ac adnoddau, defnydd o dir a ddefnyddiwyd yn flaenorol, a hwyluso llai o angen teithio. Fodd bynnag, er bod yr opsiynau hyn o gymorth o ran mynd i'r afael ag amcanion cymdeithasol ac economaidd drwy ganolbwyntio cyfleusterau cymunedol, iechyd ac addysg mewn lleoliadau hygyrch lle y mae fwyaf eu hangen, yn ogystal ag annog arallgyfeirio economaidd mewn lleoliadau strategol, maent yn diystyru anghenion y boblogaeth ehangach mewn ardaloedd gwledig.

5.21 Ar y llaw arall, mae Opsiwn D3a yn rhoi sylw i ofynion y boblogaeth ehangach ac yn perfformio'n dda yn erbyn yr amcanion economaidd-gymdeithasol. Fodd bynnag, drwy gyfeirio datblygiad i ffwrdd oddi wrth aneddiadau allweddol,

mae'r opsiwn hwn yn debygol o gael effeithiau negyddol o ran yr amgylchedd drwy effeithio'n niweidiol ar y dirwedd, bioamrywiaeth ac ansawdd aer.

5.22 Yn gyffredinol, mae'r gwerthusiad wedi dangos mai Opsiwn D3 yw'r opsiwn mwyaf cynaliadwy, gan sgorio orau yn erbyn y rhan fwyaf o'r amcanion cynaliadwyedd. Mae dosbarthu datblygiad yn gymesur drwy holl ardal y Cynllun yn rhoi sylw i anghenion economaidd-gymdeithasol y boblogaeth drefol a gwledig, tra ar yr un pryd yn lleihau'r effaith bosibl ar yr amgylchedd oherwydd natur wasgaredig y datblygu.

5.23 Dylid cofio, fodd bynnag, bod pob un o'r opsiynau â'r potensial i gael effeithiau cadarnhaol a negyddol, er bod maint yr effeithiau hyn yn dibynnu llawer ar weithredu'r opsiwn a'r mesurau a gymerir o ran lliniaru.

Rhesymau Dros Wrthod/Symud Ymlaen Gyda'r Opsiynau

5.24 Mae Tabl 5.1 isod yn crynhoi'r opsiynau / dewisiadau amgen a ystyriwyd ar gyfer y CDLl ar y Cyd, gydag amlinelliad o'r rhesymau ble'n berthnasol. Dylid nodi tra bo darganfyddiadau'r AC yn cael eu hystyried gan y Cynghorau yn eu dewis o opsiynau ac yn ffurfio rhan o'r dystiolaeth sy'n cefnogi'r CDLl, nid yw darganfyddiadau'r AC yn sail penderfyniad ar ei ben ei hun; mae ffactorau cynllunio a diochonolrwydd yn chwarae rôl allweddol yn y broses gwneud penderfyniadau.

Tabl 5.1 Crynodeb o'r Dull o Asesu a Dewis yr Opsiynau Amgen

Opsiynau a gafodd eu hystyried a'u hasesu	Rhsymau dros wrthod/symud ymlaen yr Opsiwn
Opsiynau Tyfiant	
▪ Opsiwn T1 – 'Dosraniad Isranbarthol'	▪ Mae'r opsiwn hwn wedi ei seilio ar Ragamcanion Poblogaeth a Thai 2003 sydd wedi ei ddisodli gan ragamcanion poblogaeth ac thai 2006 a 2008 ▪ Nid yw'n darparu ar gyfer lefelau tyfiant uwch gan gynnwys y cynnydd disgwyliedig yn y angen am dai o ganlyniad i dyfiant economaidd a newidiadau yn strwythur aelwydydd.
▪ Opsiwn T2 – 'Twf ar sail tueddiadau poblogaeth'	▪ Y potensial i ddifetha cymeriad diwylliant/ cymunedau; ▪ Dim galw am lefel llawer uwch o dai ▪ Angen unioni tyfiant tai gyda thyfiant economaidd ▪ Anrealistig a dim yn bosib ei gwrdd
▪ Opsiwn T3 – 'Tueddiadau Adeiladu' 10 mlynedd	▪ Nid yw'n darparu ar gyfer lefelau tyfiant uwch gan gynnwys y cynnydd disgwyliedig yn y angen am dai o ganlyniad i dyfiant economaidd a newidiadau yn strwythur aelwydydd.
▪ Opsiwn T4 – Twf ar sail economaidd yn unig''	▪ Nid yw'n darparu ar gyfer lefelau tyfiant uwch gan gynnwys y cynnydd disgwyliedig yn y angen am dai o ganlyniad i dyfiant economaidd a newidiadau yn strwythur aelwydydd.
▪ Opsiwn Amgen/Hybrid –	▪ Gallai'r lefel dwf amgen / hybrid (opsiwn twf

tyfiant canolig	canolig) ildio tua 66 HUPA yn fwy nag Opsiwn T1 (sydd, yn fras, yn cyfateb i'r niferoedd sy'n cael eu cynllunio ar hyn o bryd ar gyfer ardal y Cynllun). Ystyriwn fod yr opsiwn twf Canolig hwn yn fwy realistig ac yn fwy posibl i'w ddarparu. Mae darparwyr seilwaith wedi nodi y gallent, mewn egwyddor, ddarparu ar gyfer y lefel dwf hon. Mae'n darparu ar gyfer ac yn hwyluso twf yn yr economi leol, yn enwedig yn y sector ynni, ynghyd â thwf net mewn swyddi a chynnyd cysylltiedig yn y galw am dai a gwasanaethau.
Opsiynau Gofodol	
▪ Opsiwn D1 – Canolbwyntio ar Fangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol	Gwrthodwyd yr opsiwn oherwydd y rhesymau canlynol: ▪ Nid yw'n adlewyrchu cymeriad gwledig yr ardal ▪ Gallai rhai lleiniau glas ac ardaloedd tirwedd arbennig ger yr aneddiadau gael eu colli ▪ Gallai llai o ddatblygiad mewn aneddiadau eraill olygu diffyg buddsoddiad mewn isadeiledd a gwasanaethau ▪ Gallai arwain pobl iau, sy'n actif yn economaidd, i fudo i'r prif aneddiadau allweddol neu fynd tu allan i'r ardal i chwilio am swyddi ac amodau byw gwell ▪ Gallai'r cyfleoedd i wella cyflwr amgylcheddol safleoedd a chyfleusterau cymunedol /isadeiledd mewn aneddiadau eraill gael eu methu ▪ Mae'n debygol y byddai'n rhaid i fwyafrif y twf gael ei leoli ar safleoedd tir glas yn bennaf. O ganlyniad, gellid colli tirwedd a thir amaethyddol o ansawdd dda ▪ Ni fyddai'r dosbarthiad o fantais i rai cymunedau difreintiedig ardal y CDLl ar y Cyd.
▪ Opsiwn D2 – Canolbwyntio ar Fangor, y prif Aneddiadau Allweddol a'r Brif Ardal Ffocws a'r Ail Ardal Ffocws a'u dalgylchoedd	Gwrthodwyd yr opsiwn oherwydd y rhesymau canlynol: ▪ Fawr ddim o ddatblygiad newydd mewn aneddiadau tu allan i'r Brif Ardal Ffocws, Ail Ardal Ffocws a'u parth dylanwad; ▪ Gallai rhai lleiniau glas ac ardaloedd tirwedd arbennig ger yr aneddiadau gael eu colli; ▪ Gallai llai o ddatblygiad mewn aneddiadau eraill olygu diffyg buddsoddiad mewn isadeiledd a gwasanaethau; ▪ Gallai arwain pobl iau, sy'n actif yn economaidd, i fudo i'r prif aneddiadau allweddol/ aneddiadau allweddol neu fynd tu allan i'r ardal i chwilio am swyddi ac amodau byw gwell; ▪ Gallai'r cyfleoedd i wella cyflwr amgylcheddol safleoedd a chyfleusterau cymunedol/isadeiledd mewn aneddiadau eraill gael eu methu; ▪ Mae'n debygol y byddai'n rhaid i fwyafrif y

	twf gael ei leoli ar safleoedd tir glas yn bennaf. O ganlyniad, gellid colli tirwedd a thir amaethyddol o ansawdd dda;
▪ Opsiwn D3 – Dosbarthiad Cymesur Trefol a Gwledig	Cymeradwywyd yr opsiwn oherwydd y rhesymau canlynol: ▪ anoddach cael datblygiad defnydd cymysg o dai, cyflogaeth, siopa a hamdden mewn lleoliad cynaliadwy; ▪ byddai gofynion isadeiledd newydd wedi eu gwasgaru dros fwy o leoliadau yn rhoi pwysau ychwanegol ar arian cyhoeddus a phreifat; ▪ mae gwasgariad a datblygiadau llai yn lleihau'r cyfraniadau gan ddatblygwyr ar gyfer isadeiledd a chyfleusterau cymunedol (e.e. tai fforddiadwy, mannau agored cyhoeddus, gwelliannau trafnidiaeth, ayb.); ▪ gallai rhai lleiniau glas ac ardaloedd tirwedd arbennig gael eu colli
▪ Opsiwn D3a – Ffocws ar ardaloedd gwledig	Gwrthodwyd yr opsiwn oherwydd y rhesymau canlynol: ▪ Anodd iawn cael datblygiad defnydd cymysg o dai, cyflogaeth, siopa a hamdden mewn lleoliad cynalidawy; ▪ Heb reolaeth gallai arwain at yr angen i fwy o bobl deithio'n bellach i fannau gwaith a mynd yn erbyn ymdrechion i leihau ôl troed carbon ym maes trafnidiaeth ▪ Byddai gofynion isadeiledd newydd wedi eu gwasgaru dros fwy o leoliadau yn rhoi pwysau ychwanegol ar arian cyhoeddus a phreifat ▪ Mae gwasgariad a datblygiadau llai yn lleihau'r cyfraniadau gan ddatblygwyr ar gyfer isadeiledd a chyfleusterau cymunedol (e.e. tai fforddiadwy, mannau agored cyhoeddus, gwelliannau trafnidiaeth ayb) ▪ Yn ddibynnol ar y raddfa o dwf a ddewisir, risg y gallai gael ardrawiad andwyol ar gymeriad cymunedau ▪ Gallai rhai lleiniau glas gael eu colli a chael ardrawiad andwyol ar ansawdd y tirlun ▪ Risg na fyddai'r nifer angenrheidiol o dai'n cael eu darparu oherwydd dibyniaeth ar nifer helaeth o safleoedd bach
▪ Opsiwn D4 – Canolbwyntio ar ddatblygiadau mawr raddfa gymysg	Gwrthodwyd yr opsiwn oherwydd y rhesymau canlynol: ▪ nid oes gan yr aneddiadau presennol lawer o dir llwyd dros ben a gall twf newydd olygu defnyddio safleoedd tir glas a chael ardrawiad andwyol ar gymeriad y tirlun ▪ byddai'n rhaid i bobl ddal i deithio yn y car i'r siopau, ysgolion a chyfleusterau hamdden; ▪ dim yn adlewyrchiad o gymeriad gwledig yr ardal ▪ Ni fyddai'r dosbarthiad o fantais i rai

	cymunedau difreintiedig ardal y CDLl ar y Cyd. ▪ Gallai arwain pobl iau, sy'n actif yn economaidd, i fudo i'r prif aneddiadau allweddol/ aneddiadau allweddol neu fynd tu allan i'r ardal i chwilio am swyddi ac amodau byw gwell;

6. AC O'R POLISIAU STRATEGOL

Cefndir

6.1 Cam nesaf o'r broses AC oedd ymgymeryd ag asesiad o bolisiau strategol y CDLl (Cam B2 yn nhabl 2.1). Mae'r polisiau hyn yn strategol yn eu natur ac fe'u ffurfiwyd yn unol â gweledigaeth ac amcanion y CDLl, ac maent yn ffordd o gyflawni'r hoff strategaeth. Mae'r Hoff Strategaeth yn cynnwys 22 Polisiau Strategol Drafft.

Methodoleg yr Asesiad

6.2 Pwrpas yr asesiad hwn oedd i archwilio goblygiadau cynaladwyedd o ran gweithredu'r polisiau ac i adnabod meysydd ar gyfer gwelliant fyddai'n lliniaru'r effeithiau negyddol a ragwelir. Er mwyn asesu'r Polisiau Strategol yn erbyn y Fframwaith AC, mabwysiadwyd y fethodoleg asesu a ddefnyddiwyd ar gyfer asesu'r opsiynau strategol. Defnyddiwyd y symbolau canlynol er mwyn arfarnu'r polisiau yn erbyn yr amcanion AC:

++	**Positif Iawn**
+	**Positif Llai**
0	**Ardrawiad Niwtral**
+/-	**Yn ddibynol ar weithredu'r opsiwn**
-	**Negyddol Llai**
--	**Negyddol Iawn**

6.3 Yn ogystal â symbolau cynhwyswyd sylwebaeth yn yr asesiad yn nodi rhesymeg y gwerthusiad. Yna defnyddiwyd y symbol a'r sylwebaeth i ganfod cyfleoedd i leihau gwrthdaro gydag amcanion cynaladwyedd. Mae'r tablau matrics llawn, gan gynnwys manylion effeithiau'r polisiau strategol a ragwelir ynghŷd â mesura lliniaru posib wedi eu cynnwys yn Atodiad 6. Ceir crynodeb o ganlyniadau'r asesiad isod.

Crynodeb o Ganlyniadau'r Asesiad

6.4 Mae'r tabl isod yn cynnwys crynodeb o'r asesiad o'r polisiau strategol:

Polisi PS1 Datblygiad Cynaliadwy
Ar y cyfan bydd polisi cyffredinol PS1 yn cael effeithiau cadarnhaol mawr ar ddatblygiadau cynaliadwy a chymunedau'r ardal. Fodd bynnag, mae peth ansicrwydd gan fod gweithredu'r amcanion uchelgeisiol hyn yn ddibynnol ar bolisïau strategol a manwl eraill a byddant hwy yn rhoi canllawiau pellach gan gynnwys y safonau sydd angen eu cwrdd. Nodir nad yw'r polisïau strategol yn cynnwys polisi sy'n ymwneud â dylunio ac adeiladu cynaliadwy, er bod amcan rhif 10, PS1 yn gofyn am gynnwys egwyddorion adeiladu cynaliadwy. Awgrymir y byddai'r fath bolisi yn rhoi mwy o sicrwydd y ceir effeithiau cadarnhaol; fodd bynnag, sylweddolir y gallai'r mater hwn gael ei gynnwys mewn polisi manwl yn ddiweddarach.

Awgrymodd yr AC y dylai'r Polisi gynnwys cyfeiriadau at wasanaethau ecosystemau, asedau a gosodiad treftadaeth ac amcanion Gorllewin Cymru CrhBA, sydd wedi eu hymgorffori erbyn hyn.

Polisi PS2 Lliniaru effeithiau newid hinsawdd ac addasu iddynt

Bydd dull y polisi hwn yn cynorthwyo unigolion a chymunedau i addasu i a bod yn fwy gwydn i effeithiau andwyol yn sgil newid hinsawdd. Mae'r polisi yn mynd i'r afael â'r holl ffactorau cydberthnasol – ailddefnyddio; yr hierarchaeth ynni; llifogydd; dyluniad a gosodiad; cynhyrchu bwyd yn lleol a phridd; cludiant a rheoli dŵr yn gynaliadwy – sydd oll yn gysylltiedig ag effeithiau newid hinsawdd.

Bydd lles dynol yn gwella gan fod mwy o sicrwydd y gellir gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd cyn gymaint â phosib ac y gellir lleihau'r perygl cyffredinol o lifogydd yn yr ardal. Datgan y polisi y lleolir pob datblygiad i ffwrdd oddi wrth ardaloedd lle mae perygl llifogydd, gyda'r nod o leihau'r perygl cyffredinol o lifogydd i fyny ac i lawr yr afon. Bydd hyn yn cael effeithiau cadarnhaol cronnus hirdymor ar yr amcan AC hwn.

Bydd hyrwyddo defnydd effeithiol a chynaliadwy o adnoddau a deunyddiau a'r gofyn am roi ystyriaeth i'r hierarchaeth ynni yn cael effeithiau cadarnhaol. Bydd lleihau allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr ac annog teithio drwy ddulliau eraill heblaw defnyddio ceir yn cael effeithiau cadarnhaol cronnus yn yr hirdymor.

Bydd lleihau effaith datblygiadau newydd ar yr amgylchedd drwy gynnwys safonau uchel ar gyfer mesurau effeithlonrwydd dŵr, SUDS, dylunio ac adeiladu cynaliadwy, yn cael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol ar fioamrywiaeth ac effeithiau cronnus cadarnhaol ar yr amgylchedd dŵr yn yr hirdymor. Byddai'r gofyn am fesurau ychwanegol megis gofyn am ddarpariaeth o isadeiledd gwyrdd a phlannu coed yn cael effeithiau cadarnhaol pellach ar fioamrywiaeth.

Argymhellir bod y Cynghorau yn cynnwys pwynt ychwanegol dan yr hierarchaeth ynni i gefnogi cynigion am brosiectau ynni cymunedol[2]. Gallai hyn fod yn briodol yma yn PS2 neu yn PS17 Technoleg Adnewyddadwy a Charbon Isel. Byddai hyn yn symud yr amcanion DC ymlaen ymhellach o ran ymgysylltiad ac ymglymiad.

Argymhellir y dylai'r polisi wneud yn eglur yr agwedd ddilyniannol i ddatblygu a pherygl llifogydd.

Datgan y polisi "cyn gymaint â phosib" o ran dylunio – gellir cryfhau hyn drwy ofyn am "safonau uchel" o ran dyluniad a gweithrediad cynaliadwy er mwyn gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd.

Argymhellir bod maen prawf rhif 9 y polisi yn cynnwys geiriad sy'n anelu at amcanion y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr, er enghraifft - ... cynnal llif ac ansawdd dŵr yn amcanion CRhBA Gorllewin Cymru, gan gynnwys defnyddio systemau draenio cynaliadwy *yn unol ag amcanion CRhBA Gorllewin Cymru* NEU drwy ychwanegu maen prawf cyffredinol (rhif 4

[2] Canllaw pellach yn http://www.tcpa.org.uk/pages/community-energy-urban-planning-for-a-low-carbon-future-.html

newydd) – *bodloni'r amcanion a gynhwysir yn CRhBA Gorllewin Cymru* (a gweler isod). Mae'r argymhelliad wedi ei ymgorffori i'r polisi.

Mae'r polisi hwn ar effeithiau newid hinsawdd yn cynnwys polisi strategol ynglŷn a dŵr – llifogydd, llif, effeithlonrwydd yr adnodd, maint ac ansawdd. Mae'r gofynion ynghylch ansawdd dŵr, ac felly rheolaeth gynaliadwy o ddŵr, yn cael eu gyrru gan Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr yr UE yn hytrach na dim ond effeithiau newid hinsawdd. Felly, **argymhellir** bod y Cynghorau yn cynnwys maen prawf cyffredinol (rhif 4 newydd) – *gweithredu rheolaeth gynaliadwy o ddŵr yn unol ag amcanion CRhBA Gorllewin Cymru.* Bydd hyn yn rhoi'r un statws i ddŵr ag ailddefnyddio / ailgylchu, yr hierarchaeth ynni a chludiant. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r Polisi.

Polisi PS3 Strategaeth Anheddiad

Yn gyffredinol, golyga'r dosbarthiad cymesurol, a hwylusir gan y Polisi hwn, fod y polisi'n ymdrin â gofynion y boblogaeth ehangach ac, yn gyffredinol, yn perfformio'n dda yn erbyn yr amcanion cymdeithasol-economaidd, gydag effeithiau cadarnhaol hirdymor. Bydd datblygiadau'n cael eu tywys i aneddiadau presennol, fydd felly'n cynnal cymunedau lleol drwy gyflwyno datblygiadau newydd mewn lleoliadau lle mae'r gofyn mwyaf amdanynt. O ran perfformiad y polisi yn erbyn yr amcanion amgylcheddol, bydd union raddfa a maint unrhyw effaith yn dibynnu ar leoliad a math y datblygiadau mewn perthynas ag asedau amgylcheddol pwysig. Bydd yn bwysig i'r polisïau mwy manwl, a gynhwysir yn y Cynllun Adneuo, ymdrin ag effeithiau andwyol posib ar wahanol agweddau o'r amgylchedd a darparu mesurau lliniaru addas i negyddu neu leihau unrhyw effaith.

Polisi PS4 Datblygiad yng Nghefn Gwlad

Dylai arwain datblygiadau i gefn gwlad gael effeithiau cadarnhaol ar gyfer yr amcanion AC sy'n berthnasol i gymunedau gwledig a'r economi wledig drwy leihau angyhydraddoldebau cymdeithasol a gwella mynediad at dai a chyflogaeth yn ogystal â gwasanaethau a chyfleusterau. Mae gan y ddarpariaeth o dai, cyflogaeth a gwasanaethau yng nghefn gwlad y potensial i leihau'r angen i gymunedau gwledig i deithio. Mae gan hyn y potensial i gael effeithiau positif ar yr amcanion AC sy'n berthnasol i gymunedau, trafnidiaeth a newid hinsawdd. O ran perfformiad y polisi yn erbyn yr amcanion amgylcheddol, bydd union raddfa a maint unrhyw ardrawiadau yn dibynnu ar leoliad a math y datblygiad mewn perthynas ag asedau amgylcheddol pwysig. Yn gyffredinol, mae gan gefn gwlad fwy o werth yn nhermau amgylcheddol o'i gymharu ag aneddiadau a chanolfannau sefydledig. Mae asedau o'r fath yn cynnwys nodweddion tirwedd a bioamrywiaeth pwysig. Bydd yn bwysig i'r polisïau mwy manwl, a gynhwysir yn y Cynllun Adneuo, ymdrin ag ardrawiadau andwyol posib ar wahanol agweddau o'r amgylchedd a darparu dulliau lliniaru addas i isafu ardrawiadau posib.

Polisi PS5 Isadeiledd a Chyfraniadau gan Ddatblygwyr

Mae darparu isadeiledd, gwasanaethau a chyfleusterau cymunedol addas yn bwysig i gynnal a mwyhau bywiogrwydd cymunedol ynghyd â gwella iechyd a lles. Mae asesiad o'r Polisi hwn wedi dangos ei fod wedi perfformio'n gadarnhaol yn erbyn y mwyafrif o amcanion AC. Mae'r polisi'n hwyluso'r datblygiad o isadeiledd digonol a fydd o fudd i gymunedau drwy ddarparu, er enghraifft, dulliau cludiant digonol, tai fforddiadwy a chyfleoedd cyflogaeth a hyfforddiant. Fodd bynnag, mae'r asesiad wedi dangos bod

datblygiad yn gallu effeithio'n andwyol ar asedau amgylcheddol a diwylliannol/treftadaeth, a bydd angen lliniaru effeithiau drwy ddarparu polisïau manwl yn y Cynllun Adneuo. Bydd hefyd yn bwysig i'r Cynllun Adneuo gynnwys mwy o fanylion ar fathau penodol o isadeiledd, ynghyd â sut y byddant yn cael eu cyflwyno'n raddol i ddatblygiad.
Polisi Strategol PS6 – Cynigion am brosiectau isadeiledd mawr
Mae pob math o isadeiledd, gan gynnwys cludiant, cymuned, gwyrdd ac addysg yn angenrheidiol i greu lleoedd cynaliadwy. Dylai'r polisi hwn helpu i gyflawni'r mathau priodol o isadeiledd er mwyn hwyluso mathau eraill o ddatblygiad e.e. tai. Mae'r effeithiau posib ar amcanion AC sy'n ymwneud â bioamrywiaeth, treftadaeth, y dirwedd a'r amgylchedd dŵr yn ansicr gan fod hyn yn dibynnu ar fath, graddfa a lleoliad y cynigion unigol. Dylai polisïau mwy manwl y Cynllun Adneuo gynnwys mwy o fanylion ynghylch mathau penodol o isadeiledd, gan gynnwys sut y byddant yn cael eu hymgorffori i'r datblygiad newydd.
Polisi PS7 Datblygiad yn ymwneud â niwclear yn yr Wylfa
Mae'r asesiad wedi dangos fod gan ddatblygiad pwerdy niwclear yn Wylfa y potensial o gael effaith sylweddol hir-dymor positif ar economi Ynys Môn a Gogledd Cymru. Mae potensial hefyd o effeithiau sylweddol hir-dymor positif ar newid hinsawdd gan na fydd pwerdy niwclear yn cyfrannu at allyriad nwyon tŷ gwydr. Dangosodd yr asesiad fod gan ddatblygiad pwerdy niwclear y potensial i gael efffeithiau sylweddol hirdymor negyddol ar amcanion AC sy'n berthnasol i fioamrywiaeth, tirwedd, dŵr / priddoedd, trafnidiaeth a'r amgylchedd dŵr. Mae'r Polisi'n cynnwys nifer o amodau sy'n anelu i ddiogelu a lleihau'r ardrawiad ar amcanion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol. Fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar weithrediad y datblygiad gan fod mesurau lliniaru priodol ar gael ar lefel prosiect. Mae'r polisi'n cynnwys nifer o amodau sy'n anelu i ddiogelu a lleihau ardrawiadau ar amcanion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol. Fodd bynnag, fe fydd yn bwysig i'r Cynllun roi mwy o fanylion ynglŷn â sut bydd ardrawiadau posib datblygiadau mawr o'r fath yn cael eu lliniaru.
Polisi PS8 Darparu cyfle ar gyfer economi ffyniannus
Mae'r Polisi hwn yn hwyluso twf economaidd yn uniongyrchol a dylai gynnig effeithiau manteisiol o ran cynnal / cynyddu gweithgarwch economaidd, a thrwy wneud hynny, dylai hefyd leihau tlodi ac eithrio cymdeithasol drwy warchod tir cyflogaeth presennol a darparu tir cyflogaeth ychwanegol. Bydd y polisi'n cynyddu cyfleoedd cyflogaeth ac felly'n cyfrannu at gynnal cymunedau bywiog. Ar y llaw arall, gall asedau amgylcheddol megis bioamrywiaeth gael eu heffeithio, yn ddibynnol ar raddfa, math a lleoliad y datblygiad newydd.
Polisi PS9 Economi'r Ymwelwyr
Yn aml, lleolir datblygiadau twristiaeth yng nghefn gwlad, ac mae'n bosib i hyn gael effaith negyddol ar yr amgylchedd naturiol. Bydd union natur yr effaith yn dibynnu ar fath y datblygiad a'i berthynas â'r asedau amgylcheddol all gael eu heffeithio. Ar y llaw arall, mae twristiaeth yn ddiwydiant pwysig iawn yn Ardal y Cynllun a byddai mwy o ddatblygiadau priodol yn cael effaith gadarnhaol sylweddol ar yr economi leol ac felly hefyd y cymunedau lleol.
Polisi Strategol PS10 Canol Trefi a manwerthu

Mae'r polisi'n perfformio'n dda yn erbyn y rhan fwyaf o amcanion AC yn enwedig yr amcanion economaidd-gymdeithasol. Wrth dywys datblygiadau i'r canol trefi, bydd y polisi hwn yn helpu i gefnogi canolfannau manwerthu presennol a gwella'r cyfleusterau a'r gwasanaethau sy'n hygyrch i'r boblogaeth leol. Bydd ffocysu datblygiadau mewn canol trefi presennol hefyd yn helpu i warchod yr amgylchedd naturiol rhag datblygiadau.
Polisi Strategol PS11 Darpariaeth tai gytbwys
Bydd darparu tai addas yn unol â'r polisi hwn yn arwain at fuddion mawr i'r trigolion. Gan y bydd y datblygiad wedi'i leoli'n bennaf yn y prif aneddiadau, ble y mae'r mwyafrif o'r boblogaeth yn byw, mae'n debygol o ddiwallu cyfran fawr o'r angen a nodwyd. Mae'r polisi hefyd yn darparu tai fforddiadwy ddylai ddiwallu anghenion sydd wedi'u hadnabod ar lefel leol. Mae darparu tai i ddiwallu gofynion tai hefyd yn debygol o fod o fudd i gymunedau yn eu cyfanrwydd drwy leihau eithrio cymdeithasol a gwella bywiogrwydd cymunedau. Yn yr un modd â phob math o ddatblygiadau, mae'r asesiad wedi adnabod effeithiau negyddol posib ar rai asedau amgylcheddol. Bydd angen lliniaru hyn yn y Cynllun Adneuo.
Polisi PS12 Tai Fforddiadwy
Bydd y polisi'n ennyn buddion sylweddol ynghylch darparu digon o dai i alluogi pobl i fyw mewn tai addas y gallent eu fforddio. Bydd y ddarpariaeth o dai fforddiadwy yn cyfrannu'n anuniongyrchol at gynnal cymunedau bywiog ac at leihau eithrio cymdeithasol. Bydd angen sail dystiolaeth i gefnogi polisïau tai fforddiadwy mwy manwl i ddangos eu bod yn hyfyw.
Polisi Strategol PS13 Llety Sipsiwn a Theithwyr
Mae'r ddogfen genedlaethol 'Teithio at Ddyfodol Gwell' (LIC 2012) yn sefydlu fframwaith polisi manwl ar gyfer Cynghorau ac o ganlyniad mae'r polisi hwn, PS12 yn cael ei symleiddio er mwyn osgoi dyblygu. Bydd y polisi yn cael effaith gadarnhaol ar ystod o amcanion AC, yn enwedig y rhai sy'n ymwneud â rhyngweithio cymunedol a chynhwysiad cymdeithasol, lleihau anghydraddoldebau iechyd a thai.
Polisi Strategol PS14 Gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol
Mae'r polisi'n ceisio gwarchod a gwella amgylchedd naturiol, cefn gwlad ac arfordir arbennig ardal y Cynllun. Mae posibilrwydd i hyn gael effeithiau cadarnhaol hirdymor mawr ar fioamrywiaeth a'r dirwedd. Mae cynnal a gwella'r amgylchedd naturiol hefyd â'r potensial o gael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol ar iechyd a lles unigolion a chymunedau drwy ddarparu ardaloedd ar gyfer hamdden a mannau i bobl ymlacio. Yn ogystal, gall yr amgylchedd naturiol gynorthwyo i leihau dŵr ffo eithafol a gwella'r gallu i ddal y glawiad, sy'n ei dro yn lleihau'r perygl o lifogydd ac addasu i effeithiau newid hinsawdd. Yn ogystal, mae posibilrwydd y bydd yn cael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol ar yr economi gan fod yr amgylchedd naturiol yn agwedd allweddol sy'n denu ymwelwyr i'r ardal. Mae argymhellion yr AC wedi eu hymgorffori i'r polisi; roedd rhain yn cynnwys gwahaniaeth fwy clir rhwng safleoedd bioamrywiaeth wedi eu diogelu, ceisio am ddim colled mewn bioamrywiaeth a gwarchod a mwyhau gwasanaethau ecosystemau ac Isadeiledd Gwyrdd.
Polisi Strategol PS15 Diogelu a gwella asedau diwylliannol a threftadaeth

Bydd y polisi yn cael effeithiau cadarnhaol byrdymor i hirdymor mawr drwy ddiogelu a gwella asedau diwylliannol a threftadaeth pwysig. Mae posibilrwydd y ceir effeithiau cadarnhaol ar gymunedau cytbwys gan fod ardal y CDLl â threftadaeth gref sy'n rhan bwysig o gymeriad yr ardal. Gall hyn chwarae rôl mewn creu'r ymdeimlad o gymuned a naws am le. Yn ogystal, gall adfywio a gwella adeiladau ac ardaloedd hanesyddol gael effaith gadarnhaol ar yr ymdeimlad o hunaniaeth gymunedol ynghyd â lefelau cyfranogiad diwylliannol.

Yn ogystal mae posibilrwydd y ceir effeithiau cadarnhaol ar yr economi drwy hyrwyddo ystod o swyddi megis adeiladu, twristiaeth, cynnal a chadw a rheoli ac yn benodol, sgiliau yn y diwydiant treftadaeth ac atgyweirio. Yn ogystal, mae posibilrwydd y ceir effaith gadarnhaol ar y drefwedd a'r dirwedd.

Polisi Strategol PS16 Technoleg ynni adnewyddadwy

Sicrhau bod ardal y Cynllun yn cyflawni ei photensial fel ardal flaengar i fentrau'n seiliedig ar dechnolegau ynni adnewyddadwy neu dechnolegau ynni carbon isel ac yn cael effaith gadarnhaol fawr ar newid hinsawdd. Awgrymodd yr AC gall yr economi gael ei wella drwy ymdrin ag ynni adnewyddadwy yn fwy cadarn a chyd-drefnus. Mae'r Polisi nawr yn hyrwyddo gwahanol fathau o ffynonnellau ynni adnewyddadwy o fewn cynigion datblygu ynghŷd â datblygiadau technoleg ynni adnewyddadwy yn sefyll ar ben ei hunain.

Aseswyd mai ansicr fyddai effaith y polisi ar fioamrywiaeth, cymunedau, treftadaeth / diwylliant, tirwedd a'r amgylchedd dŵr gan y byddai'n ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.

Polisi Strategol PS17 Rheoli gwastraff

Mae'r polisi yn sicrhau bod digon o dir ar gael i ddiwallu'r galw gwastraff ac mae'r polisi'n hyrwyddo dull cynaliadwy o reoli gwastraff yn seiliedig ar hierarchaeth o leihau, ailddefnyddio ac adfer, sydd â'r potensial o gael effeithiau cadarnhaol yn erbyn amcan AC gwastraff. Ystyriwyd bod effaith bosib y polisi yn ansicr yn erbyn y mwyafrif o'r amcanion AC gan ei bod yn ddibynnol ar weithredu cynigion rheoli gwastraff unigol.

Polisi Strategol PS18 Mwynau

Aseswyd bod gan y polisi y posibilrwydd o gael effeithiau cadarnhaol hirdymor ar yr amcan AC sy'n ymwneud â mwynau drwy ddiogelu adnoddau agregau a mwyhau'r defnydd o ddeunyddiau eilaidd a deunyddiau wedi'u hailgylchu a gwastraff mwynau. Yn ogystal, mae gan ddiogelu adnoddau agregau a chefnogi ymestyn chwareli agregau presennol (ble bo'n briodol) y potensial o gael effeithiau cadarnhaol ar yr economi.

Ystyriwyd bod effaith bosib y polisi yn ansicr yn erbyn y mwyafrif o amcanion yr AC ac mae'n ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.

Polisi Strategol PS19 Yr Iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig

Cyfeiria'r polisi hwn yn uniongyrchol at yr angen i hyrwyddo a chefnogi'r iaith Gymraeg, ac fe ddylai gynorthwyo i gynnal a chynyddu'r gyfran o siaradwyr Cymraeg yn ardal y Cynllun. Mae'n bwysig i'r Cynllun Adneuo gynnwys mesurau lliniaru manwl i gynorthwyo i fynd gam ymhellach i warchod yr iaith.

Polisi Strategol PS20 Isadeiledd Cymunedol
Mae'r polisi yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar nifer o amcanion AC. Fodd bynnag, ar hyn o bryd nid yw'r lefel o fanylder gofynnol i edrych yn llawn ar ardrawiadau (er enghraifft ar y dirwedd, dŵr a'r economi) ar gael ar y lefel strategol hon a byddai angen eu hasesu ar lefel prosiect a lefel safle. Mae maint yr effeithiau'n ansicr a byddant yn rhannol ddibynnol ar bolisïau manwl pellach sy'n ymwneud ag ansawdd dylunio ac adeiladu cynaliadwy a gweithrediad / meddiannaeth. Mae'r polisi yn debygol o gael effeithiau cadarnhaol ar gymunedau ac ar iechyd cyhoeddus. Bydd cymunedau yn derbyn effeithiau cadarnhaol uniongyrchol drwy ddarparu cyfleusterau newydd sydd wedi'u cynnal yn dda, megis tai fforddiadwy, ysgolion, gwasanaethau iechyd a chymunedol, mannau agored a llecynnau chwarae / hamdden. Dylai hyn gynorthwyo i annog cynhwysiad ac integreiddiad cymdeithasol ynghyd â chryfhau'r gymuned ag effeithiau cadarnhaol mawr. Bydd adeiladu a chynnal cyfleusterau iechyd hygyrch yn cael effeithiau cadarnhaol uniongyrchol ar gymunedau. Dylai creu mannau agored, gan gynnwys llecynnau chawarae a hamdden, gael effeithiau cadarnhaol ar iechyd cyhoeddus a lles y cyhoedd yn yr ardal drwy ddarparu gofod sy'n annog adloniant a hamdden; mae'n bosib cael effeithiau cronnus yn yr hirdymor. Mae'r polisi yn nodi y dylai cyfleusterau cymunedol fod ar gael yn agos iawn i'r gymuned a dylent fod yn hygyrch drwy gerdded a beicio – gydag effeithiau cadarnhaol ar yr un pryd ar hygyrchedd a chludiant ac annog ffordd o fyw iachach. Mae maint yr effeithiau yn ddibynnol ar fanylion safleoedd penodol. Cyfeiria'r polisi'n benodol at ddarparu cyfleusterau addysgol, gan gynnwys hyfforddiant i ddysgwyr Cymraeg, a bydd hyn yn cael effeithiau cadarnhaol ar yr amcan AC hwn. Gallai'r polisi ddarparu ystod o gyfleoedd gwaith ond mae hyn yn ddibynnol ar faint o isadeiledd cymdeithasol newydd sy'n cael ei ddatblygu. Awgrymodd yr AC bod y Cynghorau yn ystyried yr amseriad neu ystyried datblygu isadeiledd cymdeithasol mewn camau a dylid ei ddarparu yn brydon. Bydd hyn yn bwysig o ran isadeiledd ffisegol a gwasanaethau ynghyd ag isadeiledd gwyrdd. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi. **Argymhellir** hefyd y dylai'r Cynghorau ystyried paratoi Strategaeth Isadeiledd Gwyrdd a Chynllun Gweithredu ar gyfer yr ardal i adnabod ardaloedd ble mae diffygion, adnabod y blaenoriaethau, datblygu mewn camau ac adnabod partneriaid posib ar gyfer y posibilrwydd o gydweithio a chydariannu. Byddai polisi manwl penodol ar IG yn cynorthwyo i sicrhau gweithrediad a sicrhau effeithiolrwydd y gwelliant.   Awgrymodd yr AC, hefyd, y dylid ystyried anghenion penodol pobl ifanc a hŷn. Mae hyn wedi cael ymdriniaeth erbyn hyn drwy ystyried grwpiau bregus yn y gymuned.

Polisi Strategol PS21 Technoleg Gwybodaeth a chyfathrebu
Mae'r polisi hwn yn cefnogi datblygu technolegau gwybodaeth a chyfathrebu sy'n caniatáu i bobl gyfathrebu'n haws a gwella mynediad at wasanaethau ar-lein a bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol hirdymor ar gymunedau, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig, drwy leihau eithrio cymdeithasol. Bydd gwella mynediad at fand eang cyflymder uchel yn rhoi cyfleoedd i bobl

gychwyn busnesau yn seiliedig ar y we a gwerthu / marchnata eu nwyddau ac / neu eu gwasanaethau a gweithio o gartref a chael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol hirdymor ar yr economi. Bydd rhoi'r cyfle i bobl weithio o gartref hefyd o bosib yn cael effeithiau cadarnhaol hirdymor anuniongyrchol ar yr amcanion AC sy'n ymwneud â newid hinsawdd a chludiant gan y bydd yn cynorthwyo i leihau'r nifer o deithiau mewn cerbydau. Ystyriwyd bod effaith y polisi ar fioamrywiaeth, treftadaeth / diwylliant, y dirwedd, yr amgylchedd dŵr a mwynau a gwastraff yn ansicr gan ei fod yn ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.
Polisi Strategol PS22 Cludiant cynaliadwy, datblygiad a hygyrchedd
Bydd y polisi yn cael effeithiau cadarnhaol hirdymor mawr ar gludiant a mynediad drwy gefnogi gwelliannau cludiant a cheisio mwyhau mynediad at ddulliau cludiant cynaliadwy. Bydd hyn yn cynorthwyo i wella mynediad at swyddi, cyfleusterau a gwasanaethau a lleihau'r angen i deithio â char. Bydd gwella mynediad at ddulliau teithio cynaliadwy, gan gynnwys cerdded, beicio a chludiant cyhoeddus yn cynorthwyo i integreiddio cymunedau newydd a rhai sy'n bodoli, gwella mynediad i gyfleusterau a gwasanaethau a bydd yn annog pobl i fyw bywydau iachach drwy wella llwybrau cyhoeddus a llwybrau beicio. Yn ogystal, mae cludiant hygyrch yn bwysig i bob carfan o'r gymuned, gan gynnwys yr ifanc, pobl hŷn a phobl ag anableddau Ystyriwyd bod posibilrwydd y ceir effeithiau cadarnhaol hirdymor anuniongyrchol ar yr economi gan fod cludiant cynaliadwy yn cefnogi canolfannau manwerthu ac yn rhoi mynediad i waith. Yn ogystal, gall fod o fudd i'r economi ymwelwyr drwy wella mynediad i leoliadau ymwelwyr a datblygiadau ar gyfer ymwelwyr. Effeithiau cadarnhaol hirdymor ar yr economi. Mae posibilrwydd y bydd effeithiau cadarnhaol hirdymor anuniongyrchol gan y bydd gwella mynediad at ddulliau teithio cynaliadwy yn cynorthwyo i liniaru allyriadau nwyon tŷ gwydr a grëir drwy ddatblygu cartrefi ychwanegol a mwy o geir ar y ffordd. Ystyriwyd bod effeithiau'r polisi ar fioamrywiaeth, treftadaeth / diwylliant, y dirwedd a'r amgylchedd dŵr yn ansicr gan ei bod yn ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.

6.5 Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi sut y bu i'r AC ddiweddaru a dylanwadu ar y Polisiau Strategol.

PS	Argymhellion yr AC	Sut mae'r AC wedi dylanwadu ar y Polisi Strategol (rhannau perthnasol wedi ue hamlygu)
1	• Cynnwys cyfeiriad at wasanaethau ecosystemau • Cynnwys cymunedau cytbwys a neu cymysg er mwyn helpu ymdrin â'r mater o gymunedau anghytwbys yn yr ardal. • Cynnwys asedau treftadaeth a diwylliannol a'u gosodiad	3.Hyrwyddo Canolfannau a Phentrefi i fod yn fwy hunangynhwysol trwy gyfrannu at **gymunedau cytbwys** sy'n cael eu cefnogi gan wasanaethau digonol; gweithgareddau diwylliannol, chwaraeon ac adloniadol; ystod amrywiol o gyfleon cyflogaeth; isadeiledd ffisegol a chymdeithasol; a dewis mewn dulliau teithio o un lle i'r llall;

	• Cynnwys ansawdd a fforddiadwy (tai) • Cynnwys asedau tirwedd a threfwedd a'u gosodiad • Cynnwys cyfeiriad at yr amcanion sydd yng Nghynllun Rheolaeth Basn Afonydd (CrhBA) Gorllewin Cymru.	4. Bod unedau tai, mewn achosion perthnasol yn cwrdd ag anghenion y boblogaeth leol drwy gydol eu hoes o ran **ansawdd, math o ddaliadaeth a fforddiadwyedd;** 11. Lleihau faint o ddŵr a ddefnyddir ac sy'n cael ei wastraffu; lleihau'r effaith ar adnoddau ac ansawdd dwr; rheoli bygythiad llifogydd **a gwneud y defnydd mwyaf o gynlluniau draenio cynaliadwy; a chyflawni amcanion y Cynllun Rheoli Dwr Basn Afon Gorllewin Cymru;** 12.Gwarchod a gwella ansawdd asedau'r **amgylchedd adeiledig a hanesyddol (gan gynnwys eu gosodiad)**, gan wella'r ddealltwriaeth ohonynt a'u gwerthfawrogiad a'u defnydd cynaliadwy; 13. Gwarchod a gwella ansawdd asedau'r amgylchedd naturiol, ei **dirluniau** a bioamrywiaeth, gan gynnwys ein **dealltwriaeth a'u gwerthfawrogiad ohonynt oherwydd y gwasanaethau cymdeithasol ac economaid maent yn darparu**.
2	• Sicrhau fod y cydberthynas rhwng PS2 a PS16 yn glir • Cynnwys y gofyniad am 'safonnau uchel' o ddyluniad cynaladwy er mwyn gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd. • Egluro'r broses dilyniannol i ddatblygiad a pherygl llifogydd. • Cynnwys geiriad i anelu at amcanion Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr ym maen prawf 9 yn unol ag amcanion yn y CrhBA Gorllewin Cymru.	4.weithredu mesurau rheoli dwr yn gynaliadwy **yn gyson ag amcanion Cynllun Rheoli Basn Afon Gorllewin Cymru;** 5.gael eu lleoli i ffwrdd o ardaloedd sydd dan fygythiad llifogydd, ac yn anelu i leihau'r bygythiad oferôl o lifogydd o fewn ardal y Cynllun ac ardaloedd du allan iddo, **gan roi ystyriaeth i 100 mlynedd a 75 mlynedd o newid hinsawdd yn achos datblygiad preswyl a di-breswyl yn y drefn hwnnw;** **6.gallu gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd cymaint â**

		phosib oherwydd safon uchel ei ddyluniad cynaliadwy, leoliad, gynllun a dulliau adeiladu cynaliadwy;
3	Dim	Dim
4	• Cynnwys amod i sicrhau fod nodweddion cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd yr ardal yn cael eu diogelu.	Mewn ardaloedd wedi'u dynodi'n Gefn Gwlad, **yn amodol ar allu amgylcheddol, cymdeithasol ac o ran isadeiledd i ymdopi gyda newid,** bydd datblygiad yn cael ei gyfyngu i beth sydd angen lleoliad gwledig ac sydd ar gyfer un neu fwy o'r rhai a ganlyn:
5	• Cynnwys 'Cynlluniau Bioamrywiaeth' i'r rhestr o isadeiledd gwyrdd posib a all fod yn ofynnol. • Cyfeirio at ddiogelu a mwyhau gwasanaethau ecosystemau yn y rhestr o gyfleusterau isadeiledd. • Pwysleisio'r angen am isadeiledd a gwasanaethau trafnidiaeth cynaladwy. • Amodi'r angen am dai ar gyfer angen lleol. • Cynnwys yr angen am isadeiledd rheolaeth gwastraff cynaladwy • Cynnwys angen am gynlluniau rheolaeth dŵr cynaladwy.	<u>Isadeiledd ffisegol</u> **Rhwydwaith trafnidiaeth gynaliadwy (gan gynnwys cludiant cyhoeddus, llwybrau cyhoeddus, llwybrau beicio)** **Rheoli gwastraff cynaliadwy** **Rheoli cynaliadwy o ddwr** <u>Isadeiledd Cymdeithasol</u> Tai fforddiadwy, gan gynnwys **angen lleol** <u>Isadeiledd Gwyrdd/Glas</u> **Mesurau cadwraeth natur a lliniaru effeithiau, e.e. cynlluniau bioamrywiaeth**
6	• Cyfeirio at yr angen i asesu unrhyw ardrawiad potensial ar yr amgylchedd hanesyddol ym mhwynt 3.	**3.Bod asesiad cynhwysfawr o ardrawiadau amgylcheddol (tirwedd, adeiledig, hanesyddol a naturiol), cymdeithasol (gan gynnwys iechyd a mwynderau), ieithyddol a diwylliannol, cludiant ac economaidd (positif, negyddol a chronnol) o'r cynnig yn ystod y cyfnod adeiladu, gweithredol a'r cyfnodau dadgomisiynu ac adferiad (os yw hynny'n berthnasol) yn cael ei ddarparu, yn ogystal â mesurau**

		cyflawni lle mae'n briodol i osgoi, lleihau, lleddfu a/neu ddigolledu'r niwed a achosir; a
7	Dim	None
8	• Cyfeirio at yr angen i warchod yr amgylchedd naturiol. • Hyrwyddo'r ddarpariaeth o safleoedd mewn lleoliadau hygyrch.	Tra'n anelu i **amddiffyn a gwella amgylchedd naturiol** ac adeiledig, bydd y Cynghorau'r hwyluso twf economaidd trwy: 5. cefnogi ffyniant economaidd…a thrwy annog darparu safleoedd a thir ac adeiladau **mewn lleoliadau hygyrch priodol** tu mewn i'r strategaeth anheddiad
9	• Pwysleisio dylai datblygiadau beidio fod ar draul nodweddion cymdeithasol yr Ardal. • Gofyn i ddatblygiadau twristiaeth fod yn hygyrch ac wedi eu gwasanaethu gan drafnidiaeth cyhoeddus • Gofyn i gynigion warchod yr amgylchedd hanesyddol • Nodi y dylai gyfleusterau twristiaeth gael eu datblygu mewn lleoliadau hygyrch.	**Wrth sicrhau perthynas dda gyda'r economi leol a chymunedau a sicrhau diogelu'r amgylchedd naturiol a'r amgylchedd adeiledig a hanesyddol…**bydd y Cynghorau'n cefnogi datblygu diwydiant twristiaeth sy'n parhau gydol y flwyddyn trwy: 4. cefnogi darpariaeth a mentrau twristiaeth newydd ar raddfa briodol mewn **lleoliadau cynaliadwy**
10	• Annog trosiad adeiladau presennol.	**5.uchafu cyfleon i ailddefnyddio adeiladau priodol mewn canol trefi;**
11	• Cynnwys cyfeiriad at yr angen am dai fforddiadwy 'lleol'. • Egluro beth sy'n cael ei olygu gan ddefnydd cynaladwy o dir ar gyfer tai. • Nodi'r angen i ddatblygu mewn lleoliadau hygyrch.	1.Ddarparu cymaint ag y bo modd o dai fforddiadwy **(gan gynnwys angen lleol)** ar draws ardal y cynllun; 3.Sicrhau defnyddio tir tai **mewn ffordd gynaliadwy, gan sicrhau dwysedd adeiladu effeithiol sy'n gweddu mwynderau lleol;**
12	• Nodi bydd tai fforddiadwy yn cael eu darparu ble bo angen am ddatblygiadau o'r fath.	**Er mwyn rhoi sylw i'r angen wedi ei brofi am dai fforddiadwy, bydd y Cynghorau'n ceisio trefnu bod datblygwyr preswyl yn darparu cyfran o dai fforddiadwy am byth.**

13	Dim	Dim
14	• Cynnwys maen prawf Isadeiledd Gwyrdd • Cynnwys cyfeiriad at warchod gosodiadau • Cyfeirio at isadeiledd gwyrdd a glas.	1.Ddiogelu bioamrywiaeth, daeareg, cynefinoedd, hanes a thirweddau ardal y Cynllun trwy amddiffyn a gwella safleoedd o bwysigrwydd rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol a lleol **a'u gosodiad**… **3.Gwarchod a gwella gwasanaethau ecosystemau trwy rwydwaith o isadeiledd gwyrdd/ glas;**
15	Dim	Dim
16	• Cynnwys cyfeiriad at nodweddion cadwraeth natur pwysig. • Annog datblygiad technoleg adnewyddadwy a charbon isel.	Bydd y Cynghorau'n ceisio sicrhau bod ardal y Cynllun yn cyflawni ei botensial fel ardal arweiniol ar gyfer mentrau **wedi'u seilio ar dechnolegau adnewyddadwy neu garbon isel lle bynnag y bydd hynny'n ymarferol a hyfyw trwy:** **2. sicrhau nad yw cyfarpar mewn ardaloedd sy'n destun dynodiad rhyngwladol, cenedlaethol neu leol yn unol a Pholisi Strategol PS14 ar ben ei hun neu'n gronnol yn gwrthdaro gydag amcanion y dynodiad;**
17	Dim	Dim
18	Dim	Dim
19	Dim	Dim
20	• Cynnwys polisi penodol ar isadeiledd Gwyrdd • Cyfeirio at anghenion pobl ifanc a hŷn. • Cyfeirio at bwysigrwydd ddatblygu isadeiledd cymunedol gam wrth gam a'r ffaith y dylai gael ei ddarparu mewn modd amserol.	Bydd y Cynghorau'n sicrhau, wrth annog cael tai a thwf yn ardal y Cynllun, bod **isadeiledd addas yn cael ei ddarparu ar gyfer anghenion y poblogaethau presennol a'r rhai i'r dyfodol, trwy;** **2. gwneud y defnydd mwyaf sydd modd o gyfleoedd i ddarparu**

	• Cyfeirio at PS12 ym maen prawf rhif 5.	**cyfleusterau ffisegol, cymdeithasol, gwyrdd/glas ychwanegol yn amserol fel rhan o ddatblygiadau newydd;** 5 ei gwneud yn ofynnol i ddatblygiadau newydd gyfrannu tuag at ddarparu isadeiledd cymdeithasol, gyda chyfraniadau naill ai ar y safle neu trwy gyfraniadau cynllunio, **yn unol gyda Pholisi Strategol PS5 a PS12;** **6. gwella'r rhwydwaith isadeiledd gwyrdd/ glas trwy greu a gwella llefydd agored, chwarae a hamdden, yn enwedig mewn ardaloedd lle mae diffyg;**
21	Dim	Dim
22	Dim	Dim

7. DADANSODDIAD EFFEITHIAU CRONNUS

7.1 Yn ychwanegol i'r asesiad o bolisiau unigol a ymgymerwyd yn yr AC/AAS, mae'r Gyfarwyddeb AAS yn ei gwneud yn ofynnol fod ystyriaeth yn cael ein roi i effeithiau cyflawn y Cynllun, gan gynnwys effeithiau eilaidd, synergaidd a chronnus polisiau'r Cynllun. Gall hyn gynnwys effeithiau cynyddol a all gael effaith bychan yn unigol, ond effeithiau amgylcheddol arwyddocaol gyda'I gilydd.

7.2 Mewn ymarfer da, dylai'r asesiad o effeithiau cronnus hefyd ystyried effeithiau arwyddocaol y cynllun mewn cyfuniad ag effeithiau cynlluniau, polisiau a chynigion eraill.

7.3 Mae'r adran hon yn crynhoi'r effeithiau allweddol, gan gynnwys effeithiau cronnus y polisiau strategol (a elwir yn effeithiau o fewn y Cynllun) a'r effeithiau cyfunol gyda chynlluniau a phrosiectau perthnasol eraill (a elwir yn effeithiau cyd-gynlluniol).

Effeithiau Cronnus Polisiau'r Cynllun (effeithiau o fewn y Cynllun)

7.4 Er mwyn cynorthwyo'r ystyriaeth o effeithiau cyflawn y polisiau o fewn y Cynllun pan fe'u hasesir yn erbyn amcanion y Fframwaith AC, mae crynodeb wedi ei baratoi, sy'n dangos sut mae pob polisi wedi perfformio'n erbyn pob Amcan AC. Darperir hwn yn y tabl canlynol:

Tabl 7.1: Effeithiau o fewn y Cynllun: Crynodeb Cronnus o'r Polisiau Cyn eu Cyflwyno

Polisiau Strategol	Amcanion AC										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Polisi PS1 Datblygiad Cynaliadwy	++	++	++	++	++	++	+	++	++	++	++
Polisi PS2 Lliniaru effeithiau newid hinsawdd ac addasu iddynt	+	+	++	0	0	+	0	0	+	+	++
Polisi PS3 Strategaeth Anheddiad	+/-	+	+/-	+	+/-	++	++	+/-	+/-	+	+/-
Polisi PS4 Datblygiad yng Nghefn Gwlad	+/-	+	+	+	+/-	++	++	+/-	+/-	+	+/-
Polisi PS5 Isadeiledd a Chyfraniadau gan Ddatblygwyr	+/-	++	+	+	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+
Polisi Strategol PS6 – Cynigion am brosiectau isadeiledd mawr	+/-	+	+/-	0	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+/-
Polisi PS7 Datblygiad yn ymwneud â niwclear yn yr Wylfa	-	+/-	++	0	+/-	++	0	-	-	-	-
Polisi PS8 Darparu cyfle ar gyfer economi ffyniannus	+/-	+	-	0	+/-	++	0	+/-	-	+/-	+/-
Polisi PS9 Economi'r Ymwelwyr	+/-	+	-	+/-	+/-	++	0	+/-	-	+	+/-
Polisi Strategol PS10 Canol Trefi a manwerthu	0	++	+	+	+/-	++	0	+	+ +/-	+	+/-
Polisi Strategol PS11 Darpariaeth tai gytbwys	+/-	+/- +	-	+/-	+/-	+	++	+/-	-	+/-	+/-
Polisi PS12 Tai Fforddiadwy	0	+	0	+	0	+	++	0	0	0	0
Polisi Strategol PS13 Llety Sipsiwn a Theithwyr	+	+	0	0	0	+	++	+	+	0	0
Polisi Strategol PS14 Gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol	++	+	+	0	0	+	0	++	+	0	+
Polisi Strategol PS15 Diogelu a gwella asedau diwylliannol a threftadaeth	0	+	0	0	++	+	0	+	0	0	0
Polisi Strategol PS16 Technoleg ynni adnewyddadwy	+/-	+/-	++	0	+/-	+	0	+/-	0	0	+/-
Polisi Strategol PS17 Rheoli gwastraff	+/-	+/-	+/-	0	+/-	0	0	+/-	+	+/-	+/-

Polisiau Strategol	**Amcanion AC**										
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**
Polisi Strategol PS18 Mwynau	+/-	+/-	+/-	0	+/-	+	0	+/-	+	+/-	+/-
Polisi Strategol PS19 Yr Iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig	0	+	0	++	+	0	0	0	0	0	0
Polisi Strategol PS20 Isadeiledd Cymunedol	+	++	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+	+/-
Polisi Strategol PS21 Technoleg Gwybodaeth a chyfathrebu	+/-	+	+	+	+/-	+/-	0	+/-	+/-	+	+/-
Polisi Strategol PS22 Cludiant cynaliadwy, datblygiad a hygyrchedd	+/-	+	+	0	+/-	+	0	+/-	0	++	+/-

Effeithiau Cronnus Positif Arwyddocaol Polisiau'r Cynllun (Effeithiau Cyd-gynlluniol)

7.5 Darganfu'r AC fod gan y mwyafrif o'r polisiau strategol y potensial o gael buddiannau positif arwyddocaol i Ynys Môn a Gwynedd. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r effeithiau positif arwyddocaol a adnabuwyd.

Tabl 7.2: Effeithiau positif awryddocaol y CDLl ar y Cyd sy'n datblygu

Amcan AC Allweddol Perthnasol:	Effeithiau Positif a Adnabuwyd:
7 Tai, fforddiadwy	Fe fydd y cynllun yn cael effeithiau positif hir-dymor arwyddocaol drwy ddiwallu anghenion tai Ynys Môn a Gwynedd, yn enwedig anghenion tai fforddiadwy ac mewn lleoliadau ble bo angen fwyaf am dai.
6 Economi, cyflogaeth	Fe fydd y cynllun yn cael effeithiau positif ar adfywiad economaidd canolfannau sydd eisioes yn bodoli ac adfywiad cymunedau gwledig. Bydd darparu safleoedd ar gyfer cyflogaeth yn helpu cynnal gwell hinan-gyfyngiant mewn trefi a phentrefi a mynediad lleol i waith heb yr angen i deithio pellteroedd mwy.
2 Cymuned a Iechyd	Fe fydd y Cynllun yn cael effeithiau positif ac arwyddocaol drwy gadw, mwyhau a darparu tai, cyflogaeth a gwasanaethau a chyfleusterau cymunedol er mwyn hyrwyddo trefi a phentrefi hunan-gynhaliol a thrwy hynny, lleihau anghydraddoldebau. Bydd annog cyfleusterau am;-bwrpas i ddarparu amrywiaeth o wasanaethau fydd yn hyrwyddo rhyngweithiad yn y gymuned a chyfrannu at gymunedau mwy cytbwys o ran oed. Bydd gofyn am ddatblygiad fod yn hygyrch o ran cerdded a beicio hefyd yn annog ffordd o fwy mwy iach.
10 Trafnidiaeth a mynediad	Effeithiau positif arwyddocaol sy'n lleihau'r angen i deithio yn ogystal ag annog dulliau cynaladwy a mwy iach o deithio. Ychydig o ansicrwydd gan fod gweithrediad yn dibynnu ar bolisiau eraill a maint yr effeithiau positif yn anhysbys.

Effeithiau Negyddol Arwyddocaol Cronnus neu Ansicr Polisiau'r Cynllun (Effeithiau o fewn y Cynllun)

7.6 Ochr yn ochr ag effeithiau positif niferus y cynllun, adnabuwyd effeithiau cynaladwy negyddol potensial, er fod ansicrwydd ar y cam hwn o'r asesiad, ac ystyrir ei bod yn debygol o allu lliniaru'r effeithiau hyn ar gam cynllunio mwy manwl. Mae'r rhain wedi eu crynhoi yn Nhabl 7.3 isod.

Tabl 7.3: Effeithiau negyddol arwyddocaol potensial y CDLl ar y Cyd

Amcan AC Allweddol	Effeithiau Negyddol a Adnabuwyd:

Perthnasol:	
1 Bioamrywiaeth, 2 Cymuned a Iechyd, 9 Tir, mwynau, gwastraff, 11 Dŵr a pherygl llifogydd	Yr effeithiau cronnus o gynnydd mewn datblygiad, gan gynnwys tai, datblygiad cyflogaeth ac isadeiledd arall. Mae'r effeithiau hyn yn cynnwys: ▪ Cynnydd mewn llygredd aer (lleol a rhanbarthol); ▪ Tir a gymerir yn uniongyrchol, colled tir a phridd o ansawdd da; ▪ Pwysau ar adnoddau dŵr ac ansawdd dŵr; ▪ Cynnydd mewn sŵn a llygredd golau, yn enwedig o draffig; ▪ Cynnydd mewn cynhyrchiad gwastraff; ▪ Colled llonyddwch ; ▪ Goblygiadau i iechyd dynol (e.e. gan gynnydd mewn llygredd); ac ▪ Effeithiau cynyddol ar dirweddau a threfweddau.
3 Newid hinsawdd	Mae cynnydd mewn cynhyrchiad nwyon tŷ gwydr yn anochel, ac mae'n cynnwys ffactorau fel costau trafnidiaeth uwch, ynni wedi ei ymgorffori mewn deunydd adeiladu a chynnydd mewn defnydd ynni gan ddatblygiadau tai a chyflogaeth newydd.
2 Cymuned a Iechyd, 5 Treftadaeth a Diwylliant, 8 Tirwedd a threfwedd	Effeithiau llai pendant newidiadau arwyddocaol ffisegol, economaidd a chymdeithasol ar gymunedau lleol, sy'n cynnwys ardrawiadau ar dreftadaeth diwylliannol, tirwedd, cydlyniad cymunedol ac adnabod mewn lleoliadau ble bydd cynnydd arwyddocaol mewn datblygiad.

Rhyngweithiad gyda Cynlluniau a Phrosiectau perthnasol Eraill (effeithiau Cyd-gynlluniol)

7.7 Wrth ystyried effeithiau'r CDLl ar y Cyd gyda chynlluniau a phrosiectau eraill mae blaenoriaeth wedi ei roi i'r dogfennau allweddol sy'n effeithio ar gynllunio a datblygu yn Ynys Môn a Gwynedd. Mae'r rhain yn cynnwys: cynlluniau datblygu lleol eraill; cynlluniau trafnidiaeth/ isadeiledd a strategaethau economaidd. Mae'r cynlluniau a ystyriwyd yn adlewyrchu'r dogfennau sydd fwyaf perthnasol ar gyfer arfarniad ar lefel strategol. Amcan y dadansoddiad o'r effeithiau rhwng cynlluniau oedd er mwyn adnabod sut all cynlluniau a phrosiectau allweddol eraill effeithio ar gynaladwyedd yn Ynys Môn a Gwynedd.

Tabl 7.4: Effeithiau Cronnus Rhwng Cynlluniau

Cynlluniau a Rhaglenni	**Effeithiau cyfunol arwyddocaol y CDLl gyda cynlluniau a rhaglenni eraill**
Cynlluniau Datblygu Lleol Cyfagos (Parc Cenedlaethol Eryri, Conwy, Powys, Sir Ddinbych a Ceredigion).	**Effeithiau Positif** ▪ Gwell ddarpariaeth o dai, gan gynnwys tai fforddiadwy ar gyfer poblogaeth sy'n byw neu sy'n mudo o fewn Gogledd Cymru. ▪ Gwell mynediad at wasanaethau a chyfleusterau.

	- Adfywiad economaidd gwell gyda phwyslai lleol penodol. **Effeithiau Negyddol** - Pwysau cynyddol ar lecynnau agored/gwyrdd ac asedau bioamrywiaeth o adloniant, aflonyddwch a datblygiad uniongyrchol. - Tyfiant cyflawn mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr oherwydd tyfiant mewn traffig/trafnidiaeth ac allyriadau o'r amgylchedd adeiledig. - Ardrawiadau ar yr amgylchedd dŵr (a bioamrywiaeth sy'n dibynnu ar yr amgylchedd dŵr), drwy'r galw am dir. - Cynnydd yn arwynebedd anathraidd, gyda photensial I gynyddu risg llifogydd yn yr hir dymor.
Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol (Taith a TraCC)	**Effeithiau Positif** - Gwelliannau cynyddol yn rhwydweithiau trafnidiaeth cynaladwy (gwelliannau I reilffyrdda llywybrau bysus yn ogystal â chyfleon gwell ar gyfer cerdded a beicio). - Lleihau gorlenwad ('congestion'). - Cysylltiadau gwell rhwng anheddiadau a gwell mynediad at wasanaethau a chyfleusterau. - Gwell mynediad at gyflogaeth a gwell symudiad o adnoddau a llwythau. - Lleihad mewn llygredd atmosfferig drwy well rhwydweithiau trafnidiaeth cynaladwy a lleihad mewn gorlenwad traffig. **Effeithiau Negyddol** - Pwysau cynyddol ar lecynnau gwyrdd/agored, bioamrywiaeth, tirwedd, treftadaeth diwylliannol, amgylchedd dŵr (gan gynnwys perygl llifogydd).
Cymru: Economi yn Ffynnu (LlC, 2005); Strategaeth Adfywio Economaidd Ynys Môn (2004 - 2015) a Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru (2010-2015)	**Effeithiau Positif** - Cynnydd mewn cyfleon cyflogaeth a gwell economi. **Effeithiau Negyddol** - Pwysau cynyddol ar lecynnau agored/gwyrdd bioamrywiaeth, tirwedd, treftadaeth diwylliannol, yr amgylchedd dŵr (gan gynnwys perygl llifogydd).

8. LLINARIAD

8.1 Mae'r Gyfarwyddeb AAS yn gofyn i'r Adroddiad Amgylcheddol i gynnwys mesurai i atal, lleihau neu osgoi unrhyw effeithiau croes arwyddocaol fydd y Cynllun yn debygol o gael ar yr amgylchedd. Yn ogystal â lliniaru effeithiau negyddol neu croes, fe all mesurau lliniaru fwyhau effeithiau positif y Cynllun.

8.2 Mae nifer o wahanol fathau o fesurau lliniaru ar gael, gan gynnwys:

- Newidiadau i'r CDLl, gan gynnwys cyflwyno opsiynau newydd;
- Diwygio polisiau er mwyn gwella'r tebygolrwydd o gael effeithiau buddiol ac i leihau effeithiau andwyol e.e. drwy gryfhau meini prawf y polisi (yn fwy perthnasol i gam paratoi'r CDLl);
- Gweithredu mesurau technegol yn ystod y cam gweithredu e.e. cylchfeydd rhagod, gweithredu egwyddorion dylunio.
- Cynigion mewn Asesiadau Effaith Amgylcheddol yn gydyglltiedig â cheisiadau cynllunio;
- Cynigion ar gyfer newid cynlluniau a rhaglenni eraill.

8.3 Mae lliniaru ardrawiadau andwyol potensial gweithredu'r cynllun wedi cael ei ystyried drwy'r broses AC hyd yn hyn. Adnabuwyd materion potensial all effeithio ar y Cynllun yn ogystal â mesurau lliniaru posib yn ystod y cam cwmpasu drwy'r arolwg o gynlluniau a rhaglenni (gweler tabl 3.3).

8.4 Fe adnabodd yr arfarniad dilynol o'r Hoff Strategaeth yr ardrawiadau croes posib o weithredu'r Cynllun. Galluogodd hyn ystyriaeth gael ei wneud o'r mesurau lliniaru a allai leddfu'r ardrawiadau hynny. Mae mesurau lliniaru wedi cael eu hadnabod ar gyfer pob Polisi Strategol yn yr asesiadau unigol sydd wedi eu cynnwys yn Atodiad 6, ac maent wedi eu hamlygu yn y Negeseuon Allweddol o'r arfarniad / Crynodeb o Ganlyniadau'r Asesiad yn rhan 5.11 uchod.

8.5 Fe fydd fersiwn Adneuo yn cynnwys polisiau manwl a dynodiadau tai. Golyga hyn y bydd yn bosib ymgorffori mesurau lliniary mwy penodol i'r Cynllun, fydd yn berthnasol i agweddau penodol o'r Cynllun. Er engrhaifft, fe fydd rhain yn cynnwys polisiau fydd yn sicrhau nad yw dyluniad adeiladau newydd yn cael effaith negyddol ar yr amgylchedd leol; sicrhau fod darpariaeth ddigonol o dai fforddiadwy ar gyfer angen lleol, neu polisiau fydd yn sicrhau na fydd datblygiad yn arwain at berygl llifogydd. O ran mesurau lliniaru ar gyfer dynodiadau safleoedd, gall hyn gynnwys datblygu cam wrth gam a thirlunio gofalus ym mhob safle.

8.6 Fel yr Hoff Strategaeth, fe fydd polisiau Adneuo llawn yn destun yr AC i sicrhau fod effeithiau negyddol yn cael eu hadnabod a bod llinariad addas yn cael ei gynnig.

9. MONITRO

Cefndir

9.1 Mae'r Gyfarwyddeb AAS yn yn gofyn i effeithiau amgylcheddol arwyddocaol y Cynllun gael eu monitro. Mae'r gyfarwyddeb AAS yn datgan:

"member states shall monitor the significant environmental effects of the implementation of plans and programmes…to identify at an early stage unforseen adverse effects, and to be able to undertake appropriate remedial action" (Article 10). In addition, the Environmental Report should provide information on a "*description of the measures envisaged concerning monitoring"* (Annex I (i))

9.2 Felly, mae angen datblygu stratgaeth fonitro er mwyn asesu perfformiad y CDLl yn erbyn yr AC, fel bod unrhyw broblemau amgylcheddol sy'n codi wedi i'r Cynllun gael ei fabwysiadu yn cael eu hadnabod.

Datblygu'r Fframwaith Monitro

9.3 Ar y cam hwn o broses y Cynllun, mae'n rhy fuan i ddatblygu fframwaith fonitro terfynol gan nad yw effeithiau gweithredu'r y Cynllun yn glir. Fe fydd y fframwaith fonito terfynol yn cael ei ddatblygu er mwyn sicrhau ei fod yn adlewyrchu cwmpas y Cynllun mabwysiedig a'i bolisiau.

9.4 Mae cynnydd cynnar wrth ddatblygu'r fframwaith fonitro wedi cymryd lle'n barod fel rhan o'r broses AC. Yn ystod y cam cwmpasu drafftiwyd cyfres o ddangosyddion fel rhan o'r Fframwaith AC i gynorthwyo gyda'r broses monitro. Dewiswyd y dangosyddion hyn i adlewyrchu'r materion allweddol a adnabuwyd fel rhan o'r broses cwmpasu ac maent yn cynrychioli'r ystod o fesurau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol er mwyn adnabod os yw'r amcanion AC yn cael eu cyflawni.

9.5 Mae'r Ddeddf Cynllunio yn gofyn i Awdurdodau Cynllunio Lleol i gynhyrchu Adroddiadau Monitro Blynyddol (AMB) i ddangos sut mae polisiau a chynigion eu Cynlluniau Datblygu Lleol yn perfformio. Yr AMB yw'r brif fecanwaith ar gyfer adolygu perthnasedd a llwyddiant y CDLl ac adnabod unrhyw newidiadau angenrheidiol. Mae Adroddiadau Monitro Blynddol yn cynnwys ystod o ddangosyddion mesuradwy a all gael eu defnyddio i asesu perfformiad polisiau'r Cynllun. Gan fod monitro'r CDLl a monitro'r AC yn gorgyffwrdd cymaint, yn ôl canllawiau cenedlaethol, dylid integreiddio monitro AC i fewn i Adroddiadau monitro Blynddol. Yn unol â hynny, felly, cynigir fod cwmpas yr Adroddiad Monitro Blynyddol yn ymgorffori dangosyddion yr AC.

9.6 Mae'r dangosyddion AC potensial sydd wedi'u hadnabod fel rhan o'r Fframwaith AC ac a fydd yn cael eu defnyddio fel rhan o'r broses monitro wedi eu rhestru yn nhabl 9.1 isod. Mae'r tabl hefyd yn amlinellu targedau posib fel ei fod yn bosib mesur perffromiad y CDLl yn erbyn yr amcanion AC.

Tabl 9.1: Targedau potensial a dangosyddion

	Targedau Potensial	Dangosyddion Potensial
Amcan AC: Bioamrywiaeth		
1.	Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd	▪ Colled bioamrywiaeth drwy ddatblygiad sy'n cael ei fesur drwy golled neu ardrawiad i safleoedd rhyngwladol (h.y. Natura 2000), safleoedd cenedlaethol (e.e. SoDdGA) a safleoedd lleol yn ardal y CDLl. ▪ Gwir golled bioamrywiaeth yn ardal y Cynllun oherwydd datblygiad. ▪ % o nodweddion (gwahanol fathau) mewn cyflwr ffafriol, gan gynnwys nodweddion ar y tir ac ar y môr ▪ Llwyddiant amcanion a thargedau BAP (DU a gwledydd penodol/rhanbarthol/ lleol) ▪ Tueddiadau a statws NERC 2006, Rhan 42 rhywogaethau / cynefinoedd. ▪ Nifer ac arwynebedd SINCs a GNL o fewn y Cynllun.
Amcan AC: Cymuned a Iechyd		
2.	Gwella iechyd y boblogaeth a lleihau anghydraddoldebau iechyd rhwng ardaloedd a grwpiau cymdeithasol. Gwella rhyngweithiad a chynhwysiad cymunedol.	▪ % cyfanswm poblogaeth gyda mynediad at wasanaethau allweddol. ▪ Mesurau iechyd sy'n gysylltiedig â ffordd o fyw (e.g. gorbwysedd) – Arolwg Iechyd Cymru.
Amcan AC: Newid Hinsawdd		
3.	Lleihau achosion newid hinsawdd ac addasu i'r ardrawiadau	▪ % newid mewn allyriad carbon deuocsid gan ddiwydiant /masnach, domestig, trafnidiaeth ffordd a'r sector coedwigaeth.
Amcan AC: Yr Iaith Gymraeg		
4.	Hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg	▪ Nifer/ % siaradwyr Cymraeg
Amcan AC: treftadaeth/diwylliant		
5.	Gwarchod a hyrwyddo'r amgylchedd hanesyddol ac asedau diwylliannol	▪ Nifer o asedau hanesyddol dan risg / newid yn y nifer dan risg
Amcan AC: Economi, cyflogaeth		
6.	Gwella a mwyhau cyfleoedd cyflogaeth, gan gynnwys mewn ardaloedd gweldig.	▪ Actifedd economaidd fesul sector ▪ Statws cyflogaeth preswylwyr dros 16 mlwydd oed.

	Develop a prosperous economy across all sectors for all residents.	▪ Nifer o bobl yn cymudo i fewn ac allan o ardaloedd awdurdodedig.
Amcan AC: Tai, forddiadwy		
7.	Gwella ansawdd ac argaeledd y stoc dai bresennol ble bo'i angen. Danfon tai fforddiadwy sy'n diwallu angen lleol.	▪ Nifer o unedau tai fforddiadwy sy'n cael ei ddarparu bob blwyddyn fel canran o'r holl unedau.
Amcan AC: Tirwedd a threfwedd		
8.	Gwarchod a mwyhau'r tirwedd trefol a gwledig.	▪ Cyfran o'r tirwedd o ansawdd uchel/uchel iawn fel mae wedi ei adnabod gan LANDMAP
Amcan AC: Tir, mwynau a gwastraff		
9.	Lleihau gwastraff a hyrwyddo ailgylchu, ail-ddefnyddio ac adferiad.	▪ % cyfradd datblygiad ar dir a ddatblygwyd o'r blaen. ▪ % gwastraff bwrdeistrefol a yrrwyd i'w dirlenwi ▪ % ail-ddefnyddio / ailgylchu gwastraff bwrdeistrefol
Amcan AC: Trafnidiaeth a mynediad		
10.	Lleihau'r angen i deithio a lleihau'r nifer o siwrneai gyda ceir preifat. Gwella mynediad at opsiynau trafnidiaeth cynaladwy.	▪ Dull o deithio i'r gwaith - % o'r boblogaeth weithiol sy'n teithio gyda car ▪ Canran datblygiad preswyl o fewn 30 munud (amser trafnidiaeth trafnidiaeth gyhoeddus) ▪ Mynediad at wasanaethau a chyfleusterau gan drafnidiaeth cyhoeddus, cerdded a beicio. ▪ % cynnydd yn y thwyfwaith beicio ▪ Cyfradd adnoddau tanwydd lpg ar gyfer cerbydau modur.
Amcan AC: Dŵr a pheryfl llifogydd		
11.	Gwella ansawdd dŵr a hyrwyddo rheolaeth cynaladwy dŵr. Lleihau'r risg o lifogydd i bobl a chartrefi	▪ % o ddatblygiadau newydd gyda systemau draenio cynaladwy. ▪ % cyrff dŵr gyda statws ecolegol da neu potensial ▪ Cyfradd / nifer absoliwt o ddatblygiadau yn C1 ac C2 (fel y'i diffinnir yn NCT15).

10. YMGYNGHORIAD A'R CAMAU NESAF

Ymgynghoriad

10.1 Yn unol â gofynion y Gyfarwyddeb AAS a chyfarwyddyd ar gyfer cynnal Arfarniad Cynaladwyedd, mae gofyn i'r Cynghorau ymgynghori â'r tri Chorff Ymgynghori Statudol (CADW, Asiantaeth yr Amgylchedd a Chyngor Cefn Gwlad Cymru) a rhanddeiliaaid eraill ar gynnwys yr Adroddiad Arfarniad Cynaladwyedd Cychwynnol. Mae'r Adroddiad hefyd ar gael i'w archwilio gan y cyhoedd ar wefannau'r Cynghorau yn www.gwynedd.gov.uk a www.ynysmôn.gov.uk

Camau Nesaf

10.2 Pan fydd y cyfnod ymgynghori'n dod i ben, fe fydd y sylwadau a dderbyniwyd ar yr Adroddiad yn cael eu hystyried yn y CDLl Cyn-Adneuo. Fe fydd y broses AC yn parhau drwy'r broses o baratoi'r Cynllun Adneuo Drafft llawn a'r cam o'r fabwysiadu. Bydd hyn yn golygu asesu'r polisiau manwl a safleoedd datblygu'r CDLl Adneuo. Bydd yr wybodaeth hon yn cael ei hadrodd mewn Adroddiad Arfarniad Cynaladwyedd Terfynol a Chrynodeb Anhechnegol a fydd yn manylu'r arfarniad o'r CDLl llawn. Fe fydd yr Adroddiad Amgylcheddol hwn ar gael ar ymgynghoriad ochr yn ochr â'r Cynllun Adneuo Drafft.

10.3 Pan gaiff y CDLl ei fabwysiadu, bydd Datganiad AAS yn cael ei gyhoeddi fydd yn disgrifio sut mae'r AAS wedi hysbysu datblygiad y Cynllun, gan gynnwys sut mae sylwadau ar yr Adroddiad Amgylcheddol wedi cael eu hystyried, y rhesymau am ddewis y Cynllun fel y'i fabwysiadwyd o ystyried dewisiadau amgen rhesymol eraill, a'r mesurau fydd yn cael eu hymgymeryd â hwy i fonitro'r effeithiau amgylcheddol arwyddocaol o weithredu'r CDLl.

Sut i wneud sylwadau ar Adroddiad Arfarniad Cynaladwyedd Cychwynnol Ynys Môn a Gwynedd

Gellir llawrlwytho Ffurflen Sylwadau o wefan Cyngor Sir Ynys Môn (www.ynysmon.gov.uk) neu Gyngor Gwynedd (www.gwynedd.gov.uk) . Fel arall, mae copiau caled o'r ffurflen ar gael yn llyfrgelloedd Ynys Môn a Gwynedd, Swyddfeydd y Cyngor neu drwy gysylltu â'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd.

Dylid dychwelyd Ffurflenni Sylwadau drwy'r post i: uned Polisi Cynllunio ar y Cyd, Neuadd y Dref, Bangor, Gwynedd LL57 1DT neu drwy e-bost i: polisicynllunio@gwynedd.gov.uk . Dylid dychwelyd ffurflenni wedi eu cwblhau erbyn **5.00yh ar Ddydd Iau 27/06/13 2013**. Ni dderbynnir unrhyw sylwadau ar ôl y dyddiad cau hwn.

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

ADRODDIAD CWMPASU AC, 2011

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
		PENNOD 1: CYFLWYNIAD		
1.	CCGC	Adran 1.7: Yn ogystal, dylid ei gwneud yn glir, gan fod y broses AAS yn gofyn am roi ystyriaeth i gynllun / rhaglen amgen ac yn gofyn am i ganlyniadau'r asesiad gael eu cymryd i ystyriaeth yn y cynllun / rhaglen derfynol, y dylai'r cynllun / rhaglen , yn sgil hynny, osgoi effeithiau andwyol ar yr amgylchedd yn ogystal â lliniaru ardrawiadau o'r fath.	Derbyn yr argymhelliad	**DA1**
2.	Grŵp Cynaladwyedd	Camsillafu yn y pwynt bwled cyntaf – dylai ddarllen 'Natura 2000'	Derbyn yr argymhelliad	**DA2**
3.	CCGC	Mae'n datgan fel a ganlyn: "Dylai unrhyw gynllun neu brosiect sy'n debygol o gael ardrawiad sylweddol ar safle dynodedig dderbyn Asesiad Priodol o'i oblygiadau ar amcanion cadwraeth y safle." Mae hyn yn wir am safleoedd Natura 2000 yn unig – angen eglurhad yn y testun.	Derbyn yr argymhelliad	**DA3**
4.	Grŵp Cynaladwyedd	NCT 5 (2009) wedi'i fabwysiadu – nid yw ar ffurf drafft mwyach.	Derbyn yr argymhelliad	**DA4**
5.	YDCW (Cangen Môn)	Para 1.21 "Drwy gefnogi sefydlu defnyddiau ar gyfer cyflogaeth newydd." Byddai enghraifft i ddangos beth a olygir yn y cyd-destun hwn yn ddefnyddiol.	Mae'r UPCC ar y cyd yn cytuno bod y frawddeg yn annelwig fel y mae.	**DA5**
6.	John Rowlands	Cynaladwyedd – diffiniad gwan. "Datblygiad cynaladwy yw'r broses a fydd yn arwain at gyrraedd y nod o gynaladwyedd." Byddwn i yn awgrymu'r hyn a ganlyn fel diffiniad sy'n rhoi llawer mwy o wybodaeth. "Datblygiad cynaladwy yw datblygiad sy'n bodloni anghenion heddiw heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i fodloni eu hanghenion eu hunain."	Cytunir bod y diffiniad o ddatblygiad cynaladwy yn annelwig. Yn ogystal, nodir bod diffiniad mwy cywir o ddatblygiad cynaladwy wedi'i gymryd o'r ddogfen 'Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned 2009' i'w weld ym mharagraff 1.5. Felly, mae'r diffiniad ym mharagraff 1.6 yn ailadrodd yn ddiangen a dylid ei ddileu.	**DA6**
		3. BIOAMRYWIAETH		
7.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r bocs y materion allweddol o'r dadansoddiad gwaelodlin: • Bygythiadau i gyfanrwydd a pharhad nodweddion bioamrywiaeth	Derbyn yr argymhelliad	**DA7**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
6.	YDCW (Cangen Môn)	Paragraff 3.8 Negeseuon Allweddol - y frawddeg olaf fel a ganlyn: 'Nodweddion y dirwedd sydd o bwysigrwydd mawr.' Sut y diffinnir y rhain a sut y cânt eu hadnabod?	Mae 'Nodweddion y dirwedd sydd o bwysigrwydd mawr' yn y cyd-destun hwn yn cyfeirio at gynefinoedd a rhywogaethau ynghyd â safleoedd dynodedig megis ADdGA sy'n bwysig o ran eu gwerth bioamrywiaeth a'u gwerth ecolegol. Barn y UPC ar y Cyd yw nad yw'n angenrheidiol cynnwys manylion penodol o'r fath nodweddion yn y rhan hon o'r adroddiad. Dim newid.	**Amherth nasol**
7.	CCGC	Mae llawer o ardaloedd pwysig am fioamrywiaeth yng Ngwynedd a Môn wedi'u dynodi fel Safleoedd o Ddiddordeb Cadwraeth Natur. Mae'n bwysig bod gwerth bioamrywiaeth ardaloedd sydd heb eu dynodi yn cael eu hasesu yn y dogfennau cwmpasu. Gall Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Gogledd Cymru, COFNOD ac ecolegwyr eich awdurdodau eich helpu i ddatblygu'r sefyllfa bresennol a'r tueddiadau sy'n gysylltiedig â'r safleoedd hyn.	Derbyn yr argymhelliad Yn disgwyl data.	
8.	CCGC	Yn unol â Deddf NERC 2006, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi rhestr o organebau a chynefinoedd yr ystyrir eu bod o bwysigrwydd pennaf at ddiben gwarchod bioamrywiaeth. Bydd rhaid i chi ystyried y rhestr hon ar y cyd â Chynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth y DU a Chynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol.	Mae'r AC yn cynnwys Cynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth Gwynedd a Môn a Deddf NERC yn ei adolygiad o gynlluniau a rhaglenni. Golyga hyn y bydd gofynion y rhain yn cael eu hystyried ym mhroses y cynllun. Yn ogystal, nodir bod y rhestr o gynefinoedd a rhywogaethau y cyfeirir ati yn cael ei chynnwys fel dangosydd yn yr AC.	**Amherth nasol**
4. CYMUNEDAU				
9.	YDCW (Cangen Môn)	Paragraff 4.3 'Mewnfudiad categori oedran 45-64'. Yn gyffredinol, mae'n hysbys nad yw cyfran sylweddol o'r categori oedran hwn yn chwilio am waith mewn gwirionedd ond yn hytrach maent yn chwilio am ffordd o fyw hawsach wrth fyw ar fudd-daliadau. Rydym yn gwybod bod hyn yn cael effaith andwyol ar ein poblogaeth gynhenid o ran ein hiaith a'n diwylliant. Mae profiad yn ein hysgolion yn ddangosyddion o'r tranc hwn.	Nid rôl yr Adroddiad Cwmpasu na'r CDLlar y Cyd yw rhwystro mewnfudwyr yn y categori oedran rhwng 45 -64 mlwydd oed rhag byw ar fudd-daliadau. Dylid nodi'n ogystal bod nifer o amcanion y Fframwaith AC â'r bwriad o hwyluso cadw pobl ifanc yn eu cymunedau lleol eu hunain. Dim newid.	**Amherth nasol**
10.	Y Cynghorydd R Llewelyn Jones	Rhaid gwneud llawer mwy i wella adeiladau ein hysgolion - gan fod addysg mor bwysig, mae'n rhaid iddo gael blaenoriaeth o fewn ein cyllidebau - rydym angen coleg addysg bellach yng Nghaergybi ac mae gennym brif safle yn hen Ysgol Cybi ger Ysgol Uwchradd Caergybi.	Nid yw'r angen i wella cyflwr adeiladau ysgolion yn fater i Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad Cynaladwyedd fynd i'r afael ag o. Dim newid.	**Amherth nasol**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
		5. FFACTORAU HINSODDOL		
11.	John Rowlands	"Yr angen i gyfrannu at leihau nwyon tŷ gwydr drwy leihau'r defnydd o ynni a chynyddu cynhyrchiant ynni adnewyddadwy." Yn amlwg, mae hyn yn hanfodol, ond pa mor hawdd yw hi i'r boblogaeth gyffredin gymryd rhan mewn materion ynni adnewyddadwy? Efallai mai diwydiant yw'r ateb ond mae hyn angen dosbarthiad ynni canolog (grid) ond fel arfer, nid yw hyn yn cydweddu â chysyniadau cynaladwyedd, sy'n rhagweld cymunedau ac unigolion yn cynhyrchu trydan.	Mae'r datganiad hwn yn adlewyrchu mater sydd wedi'i nodi yn un pwysig o ran cyflawni datblygiad cynaladwy. Mae'n amlinellu amcan y gellid ei gyflawni drwy gyfrwng polisïau'r Cynllun drwy annog datblygu cynlluniau ynni adnewyddadwy ar raddfa fawr, graddfa wedi'i ganoli a graddfa llai cymunedol neu micro-adnewyddadwy. Dim newid.	**Amherth nasol**
12.	CCGC	Paragraff 5.2 – Yn ogystal ag "amcangyfrifon cyfredol " yn y ddogfen gwmpasu, dylid cynnwys yr hyn a ganlyn: Fel y gwelir mewn rhannau eraill o'r DU, mae'n debyg y bydd ardrawiadau yng Nghymru yn cynnwys tymheredd uchel gydol y flwyddyn, stormydd amlach, lefel y môr yn codi, stormydd ymchwydd amlach, glawiad ychwanegol, mewnlif ychwanegol mewn aberoedd a'r môr, newid i'r patrwm glawiad yn ystod y flwyddyn (gaeafau gwlypach, hafau sychach) a mwy o anwedd-drydarthiad o blanhigion, cyrff dŵr a phriddoedd).	Derbyn yr argymhelliad	**DA8**
13.	CCGC	Yn ogystal, dylid amlygu bod problem ynghylch ansawdd yr aer a'i ardrawiad ar gynefinoedd, yn enwedig dyddodiad asid ac ewtroffigedd (eisoes wedi'i nodi yn y waelodlin fel mater i safleoedd Natura 2000).	Derbyn yr argymhelliad	**DA9 a D10**
14.	Bourne Leisure	Er bod newid hinsawdd wedi'i nodi fel mater allweddol ym Mhennod 5 'Ffactorau Hinsoddol', nodir nad yw'r perygl cynyddol o lifogydd ac erydiad arfordirol yn cael eu nodi fel pryderon allweddol. Gan ystyried natur arfordirol ardal y CDLl ar y Cyd, mae'n hanfodol bwysig bod y Cynllun Datblygu sydd ar fin cael ei gyhoeddi yn ceisio sicrhau bod datblygiadau newydd yn medru gwrthsefyll llifogydd ac yn medru addasu i effeithiau llifogydd ac yn cymryd i ystyriaeth cynaladwyedd hirdymor y datblygiad yn ogystal â'r amgylchedd. Felly, mae angen i 'Ffactorau Hinsoddol' ganolbwyntio nid yn unig ar achos newid hinsawdd, h.y. nwyon tŷ gwydr, ond hefyd y canlyniadau, gyda phwyslais yn benodol ar y perygl cynyddol o lifogydd arfordirol ac erydiad arfordirol.	Cytuna'r CDLl ar y Cyd y dylid gwneud cyfeiriad penodol at y perygl cynyddol o lifogydd oherwydd newid hinsawdd ac y dylai hwn gael ei nodi fel mater allweddol yn y bennod ar 'Ffactorau Hinsoddol.' Yn ogystal, dylai'r CDLl ar y Cyd sicrhau bod datblygiad newydd yn medru gwrthsefyll effeithiau llifogydd ac yn medru addasu i effeithiau llifogydd.	**DA11 a DA12**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
15.	Bourne Leisure	O ran perygl llifogydd, mae angen i faterion yn yr Adroddiad Cwmpasu gael eu drafftio fel eu bod yn cymryd ystyriaeth lawn o nodweddion penodol ystod eang o ddefnyddiau tir a'u bregusrwydd gan gynnwys datblygiadau twristiaeth. Er enghraifft, mae'n rhaid i rai defnyddiau twristiaeth fod yn agos at ddŵr neu barhau i fod yn agos at ddŵr. Yna, bydd rhaid ystyried p' un a yw'r perygl gweddillol o lifogydd i bobl ac eiddo yn dderbyniol ac y gellir ei reoli'n foddhaol a pha un ai a yw'r datblygiad arfaethedig yn gwneud cyfraniad cadarnhaol i leihau'r perygl o lifogydd neu i reoli'r perygl hwnnw. O ran datblygiadau presennol o fewn y parth arfordirol, dylid nodi fel mater allweddol bod angen i weithredwyr / perchnogion datblygiadau twristiaeth sicrhau a darparu adeiladwaith ar gyfer diogelu'r arfordir, gwaith cynnal a chadw a gwella er mwyn diogelu eu heiddo a'u busnesau.	Mae'r CDLl ar y Cyd yn cytuno y dylai'r math o ddatblygiad a nodir ym mhwynt bwled 6 gael ei ehangu i gynnwys pob mathau o ddatblygiadau gan gynnwys rhai sy'n gysylltiedig â thwristiaeth.	**DA13**
6. TREFTADAETH DDIWYLLIANNOL				
16.	Grŵp Cynaladwyedd	Angen gwirio os yw'r ffigwr o 12% "mewn perygl " yn ystadegau diweddaraf.	Mae'r ffigwr yn cynrychioli'r data gorau sydd ar gael ar hyn o bryd. Fodd bynnag, mae'r CDLl ar y Cyd yn cydnabod y dylai'r dyddiad gael ei gynnwys yn y testun.	**DA14**
17.	Grŵp Cynaladwyedd	Cywiriad – dylai'r dyddiad fod yn 1986.	Derbyn yr argymhelliad	**DA15**
18.	CCGC	Yn ogystal, rydym yn awgrymu y dylid ystyried nodweddion ychwanegol o ddiddordeb diwylliannol nad ydynt wedi'u dynodi, e.e. strwythurau amaethyddol, systemau ffyrdd hynafol, terfynau a systemau caeau, coed hynafol a rhai sydd o ddiddordeb diwylliannol ac ati. Argymhellir hefyd y dylid cynnwys cyfeiriad at yr wybodaeth am Dreftadaeth Ddiwylliannol yn LANDMAP.	Derbyn yr argymhelliad	**DA16 a DA19 a DA49**
19.	Grŵp Cynaladwyedd	Materion Allweddol – ychwanegu 'Colli nodweddion y dirwedd hanesyddol'.	Derbyn yr argymhelliad	**DA17 a DA26**
20.	Grŵp Cynaladwyedd	Cyfleoedd - ychwanegu 'y tirlun pensaernïol, y dreftadaeth adeiledig a'r dirwedd hanesyddol'.	Derbyn yr argymhelliad	**DA18**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
21.	John Rowlands	Treftadaeth Ddiwylliannol: diffiniad cul o dreftadaeth. Mae treftadaeth yn cynnwys llawer mwy o agweddau na'r hyn a nodir yn y ddogfen. O bwysigrwydd arbennig yw'r diddordeb cynyddol a'r potensial sylweddol mewn 'twristiaeth tawelwch' ('tranquility tourism). Mae ardaloedd eang ym Môn a Gwynedd sydd â ffurfafen y nos sy'n sylweddol dywyllach na'r ffurfafen a welir dros lawer o weddill y DU. Awgrymaf y dylid ystyried pwysigrwydd tywyllwch y ffurfafen yn y nos yn y ddogfen.	Derbyn yr argymhelliad	**DA27 a DA30 a DA70**
22.	Y Cynghorydd R Llewelyn Jones	SAFLEOEDD TREFTADAETH - ar hyn o bryd ychydig iawn o ran cynnal a chadw sy'n cael ei wneud i nifer fawr o adeiladau treftadaeth - mae gennym strwythur unigryw yng Nghaergybi, sef y Morglawdd Mawr. Mae mewn perygl i'r môr dorri drwyddo gan nad yw'n cael ei gynnal a'i gadw. Mae'r eitem hon yn cael ei chynnwys dan eich rhaglen Dyfodol yr Economi.	Mae Adroddiad Cwmpasu'r AC yn nodi'r angen i ddiogelu safleoedd treftadaeth pwysig a'r amgylchedd hanesyddol rhag difrod allai ddigwydd yn sgil datblygiad. Yn dilyn hyn, bydd y Fframwaith AC a ddefnyddir ar gyfer asesu'r Cynllun yn cynnwys amcan sy'n ceisio "diogelu, hyrwyddo a gwella adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol". Bydd hyn yn sicrhau na fydd polisïau a chynigion y cynllun sydd ar fin cael ei gyhoeddi yn cael effaith andwyol ar nodweddion treftadaeth ddiwylliannol yn ardal y Cynllun. Mae cynnal a chadw'r adeiladau treftadaeth y tu allan i gylch gwaith yr AC a'r CDLl ar y Cyd.	**Amherthnasol**
23.	Y Cynghorydd R Llewelyn Jones	YR IAITH GYMRAEG – mae angen i'r Gymraeg fod yn rhan o fywyd pob dydd yn ein hysgolion. Mae angen i'r iaith fod yn rhan o ffordd o fyw'r plant ac nid yn ail iaith fel y mae rhai o'n hysgolion yn gweithredu. Dylai cynlluniau tai newydd ymdoddi i fywyd Pentref, gyda ffafriaeth yn cael ei roi i deuluoedd lleol a bod canolbwyntiau o fewn y datblygiadau, megis parc bychan ac y rhoir anogaeth i siop bentref. Dylai trefi mawr gael cynlluniau arbennig wedi'u teilwra ar gyfer pobl ifanc er mwyn iddynt fedru datblygu eu sgiliau yn yr iaith Gymraeg.	Nid rôl Adroddiad Cwmpasu'r AC na'r CDLl ar y Cyd yw hyrwyddo'r defnydd o'r iaith Gymraeg mewn ysgolion. Noda'r Adroddiad Cwmpasu bod angen hwyluso cadw a gwella'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig fel rhan bwysig o'n treftadaeth ddiwylliannol. Ymgymerir ag Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg yn y gwahanol gamau o'r broses datblygu'r cynllun a bydd hynny'n sicrhau bod yr iaith yn cael ei diogelu a'i mwyhau ble bynnag y bo'n bosib. O ran yr angen i ddarparu tai ar gyfer teuluoedd lleol, eir i'r afael a hyn gan un o'r amcanion yn y Fframwaith AC sy'n datgan bod angen "darparu tai o ansawdd da, gan gynnwys tai fforddiadwy sy'n diwallu anghenion lleol". Dim newid.	**Amherthnasol**
24.	R. Parri ar ran Tanc Meddwl	Rydym yn galw i'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd Mon a Gwynedd i ystyried y canlynol mewn unrhyw strategaeth yn y dyfodol:	Mae'r Adroddiad Cwmpasu'n nodi'r sefyllfa gyfredol o ran yr iaith Gymraeg ynghyd â'r tueddiadau mewn gwahanol	**Amherthnasol**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
	Cymuned Môn	i) Adroddiad gan Bwrdd yr Iaith Gymraeg ar y cysyniad o Ardaloedd Datblygu Iaith mewn cymunedau gyda dros 60% o siaradwyr Cymraeg. ii) Adroddiad Cyngor Bwrdeistrefol Wrecsam ar y cysyniad o Ardaloedd Cadwraeth yr Iaith mewn cymunedau gyda dros 20% o siaradwyr Cymraeg. iii) Sefyllfa gyhoeddus presennol (Cyfrifiad 1991) o'r Iaith Gymraeg yn Ynys Môn a'r ffaith mai dim ond cymuned yn nghanol Ynys Môn oedd gyda dros 75% o siaradwyr Cymraeg. Yn ôl tystiolaeth gwyddonol rhyngwladol, yr ardaloedd hyn oedd yr ardaloedd ble 'roedd y Gymraeg yn iaith hyfyw yn y gymuned. iv) Ardrawiad hwb Bangor ar hyfywdra'r Iaith Gymraeg yn yr ardaloedd hynny rhwng Llanfairpwllgwyngyll a Llangefni ac ardaloedd cyfagos. Bastiwn olaf yr iaith Gymraeg yn Ynys Môn. v) Effaith tebygol datblygu pwerdy niwclear yn ngogledd-orllewin Ynys Môn ar gymunedau arfordirol yn rhan hwn o ynys Môn. vi) Effaith hirdymor gor ddatblygu ers y 1960au ar iaith, ethnigrwydd a demograffi yn ystod y cyfnod. Bydd y duedd hon yn parhau yn y dyfodol os yw cynllunio pellach yn cael ei seilio ar y strategaethau uchod. Yn ogystal â hyn, rydym yn galw ar Uned yr Iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru i oruchwylio popeth ac yn galw am gonsensws gwleidyddol yn y Senedd ac yng nghynghorau Gwynedd a Môn i ddeddfu ar y canlynol. Rydym yn galw ar sefydlu'r canlynol ym Môn a Gwynedd wedi ei seilio ar Gyfrifiadau 2011 a 2001: i) Sefydlu Ardaloedd Datblygu Iaith (wedi ei seilio ar gyfrifiadau 2011 a 2001) ac fe fyddant yn cynnwys bob cymuned sy'n bodoli yn 2011 ac a oedd yn bodoli yn 2001 gyda dros 60% o siaradwyr Cymraeg. ii) Sefydlu Ardaloedd Datblygu Iaith (wedi ei seilio ar gyfrifiadau 2011 a 2001) ble mae dros 20% yn siaradwyr Cymraeg.	rannau yn ardal y Cynllun. Adnabuwyd y materion allweddol sy'n wynebu'r iaith o'r dadansoddiad hwnnw. Bydd unrhyw gynigion neu bolisïau yn y CDLl ar y Cyd yn cael eu hasesu yn erbyn Fframwaith yr AC sy'n cynnwys amcanion sydd â'r bwriad o ddiogelu'r iaith oddi wrth effaith andwyol unrhyw ddatblygiadau. Bydd y CDLl ar y Cyd sydd ar fin ei gyhoeddi yn destun Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg (AEIG). Golyga hyn bod pob safle, pob polisi a phob cynnig a gynhwysir yn y cynllun yn cael ei asesu yn erbyn meini prawf penodol sydd â'r bwriad o ddiogelu diddordebau'r iaith Gymraeg gan liniaru unrhyw effaith andwyol gaiff y datblygiad arni. Seilir AEIG y CDLl ar y Cyd ar yr egwyddorion yn yr adroddiad "Cynllunio a'r Iaith Gymraeg: Y Ffordd Ymlaen (2005)." Er na chafodd y ddogfen ei mabwysiadu'n ffurfiol fel rhan o bolisi cenedlaethol a system ganllawiau, cydnabyddir mai'r Iaith Gymraeg: Y Ffordd Ymlaen (2005) yw'r unig fath o ganllaw ar y modd y dylid ymgymryd ag Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg. Defnyddir ystadegau manwl ynghylch yr iaith Gymraeg (gan gynnwys y tueddiadau), fel sail ar gyfer penderfyniadau yn yr asesiad. Bydd y broses o asesu effaith y CDLlar y Cyd ar yr iaith Gymraeg yn un ailadroddus a bydd gwaith yn parhau fel y bydd y Cynllun yn esblygu. Bydd y Fframwaith AC, a fydd yn cael ei ddefnyddio yn y gwahanol gamau o'r cynllun yn cynnwys amcan sydd â'r bwriad o ddiogelu'r iaith a gwella sefyllfa'r iaith Gymraeg. Cafwyd yr amcan hwn mewn dadansoddiad o sefyllfa bresennol yr iaith Gymraeg ym Môn a Gwynedd. Felly, bydd proses yr AC yn diogelu'r iaith Gymraeg rhag datblygiadau andwyol.	

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
			Bydd unrhyw ddatblygiad sy'n gysylltiedig â datblygiad cynnig Wylfa B yn destun Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg ffurfiol ar wahân i AEIG y CDLl ar y Cyd. Bwriad asesiad o'r fath yw lliniaru unrhyw effaith negyddol posib gaiff datblygiad ar yr iaith Gymraeg. Nid yw'r mater o sefydlu Ardaloedd Datblygu'r Iaith Gymraeg yn berthnasol i AC y CDLl ar y Cyd. Felly, yn gyffredinol, ystyrir bod y dull a fwriedir ei ddefnyddio o ran asesu'r effaith ar yr iaith Gymraeg yn yr Arfarniad Cynaladwyedd a'r CDLlar y Cyd ei hun yn ddigon cadarn ar gyfer lliniaru unrhyw effaith andwyol posib gan ddatblygiad ar yr iaith Gymraeg.	
7. ECONOMI				
25.	John Rowlands	Anghydnawsedd: Gwella'r diwydiant twristiaeth yn erbyn cynaladwyedd. Gan ystyried pwysigrwydd y car modur preifat, a yw'n anghydnaws awgrymu y gellir gwella twristiaeth ond ar yr un pryd cadw cynaladwyedd?	Mae'n anorfod y bydd diddordebau sy'n gwrthdaro yn y CDLl ar y Cyd. Nid yw datblygu ynddo'i hun yn ffafrio egwyddorion cynaladwyedd. Bwriad y Cynllun yw hyrwyddo datblygiadau sydd mor gynaladwy â phosib. Roedd yr angen i wella'r diwydiant twristiaeth yn ardal y Cynllun yn un o'r materion a gafodd eu hadnabod drwy asesu'r wybodaeth waelodlin a thrwy adolygiad o'r cynlluniau a'r rhaglenni. Fodd bynnag, cytunir y dylai'r geiriad gael ei ddiwygio er mwyn adlewyrchu egwyddorion datblygu cynaladwy.	**DA22**
26.	Y Cynghorydd R Llewelyn Jones	Mae nifer o geisiadau cynllunio wedi cael eu cyflwyno am dai o fewn ac o amgylch yr harbwr allanol yng Nghaergybi ac ymddengys bod datblygwyr yn dod â chynlluniau ymlaen am ddatblygiadau o dai haf mewn amlfeddiannaeth mewn marinas fydd yn cael effaith ar olygfeydd panoramig arfordirol. Mae pwysau i gael y rhain. Mae'n rhaid i ni rwystro datblygiadau ar hyd glannau'r môr megis yr hyn a geir yn y Felinheli ble maent wedi cymryd drosodd tafell eang o lannau'r Fenai ar gyfer defnydd gan berchnogion y tai haf - a pha waith ddaw i'r gymuned leol yn eu sgil? - mae'r tai hyn yn wag am fwy na hanner y flwyddyn. Mae	Mae'r Adroddiad Cwmpasu yn nodi'r angen i'r Cynllun ddarparu tai o safon dda, gan gynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni anghenion lleol. Bydd yr union fath a nifer o dai yn amrywio yn ddaearyddol, yn ddibynnol ar angen lleol mewn ardal benodol. Bydd Arolwg Anghenion Tai a phapurau ymchwil ynglŷn â thai yn penderfynu ar yr angen lleol am dai fforddiadwy o fewn ardal y Cynllun.	**Amherthnasol**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
		angen mwy o dai cymunedol a dylai atebolrwydd y Cymdeithasau Tai fod yn rhan o gylch gwaith ein Llywodraeth Leol.		
27.	Y Cynghorydd R Llewelyn Jones	CANOL TREFI – mae'n rhy hwyr i droi'r llanw yn y canol trefi - mae'r cynllunwyr wedi derbyn canolfannau siopa y tu allan i'r dref.	Mae Adroddiad Cwmpasu'r AC yn cydnabod y dylai'r CDLl ar y Cyd asesu ac annog bywiogrwydd, atyniad a hyfywedd canol trefi a chanolfannau manwerthu. Yn ogystal, mae'n datgan yr angen i gyfrannu tuag at gryfhau ac amrywio economïau lleol o fewn ardal y Cynllun drwy gefnogi a hyrwyddo twf mewn busnesau lleol. Dim newid.	**Amherthnasol**
28.	Y Cynghorydd R Llewelyn Jones	TWRISTIAETH - Ychydig o ran mesurau rhagweithiol sy'n cael eu cymryd - dylid annog gwestai ac ati i wella'u safonau - cyflogir cannoedd yn y diwydiant twristiaeth ac eto ymddengys nad oes dim cydlyniant ac nid oes tîm penodol yn edrych ar sut y gellir cydlynu'r cyfan.	Mae'r Adroddiad Cwmpasu wedi nodi'r angen i wella'r diwydiant twristiaeth yn ardal y Cynllun. O ganlyniad, un o is-amcanion y Fframwaith AC yw'r bwriad i gefnogi'r diwydiant twristiaeth drwy wella'r amgylchedd a gwella'r isadeiledd. Dim newid.	**Amherthnasol**
29.	YDCW (Cangen Môn)	YR ECONOMI - yn yr adran hon, ni ellir anwybyddu'r tebygolrwydd o adeiladu Wylfa B a'r canlyniadau. Pam nad yw wedi'i gynnwys? Bydd yn rhaid mynd i'r afael â'r goblygiadau hirdymor yn dilyn cwblhau'r pwerdy.	Derbyn yr argymhelliad. Dylai'r Adroddiad Cwmpasu amlinellu'r deilliannau posib Rhaglen Ynys Ynni Môn.	**DA64(i) & (ii)**
30.	Bourne Leisure	Mae Paragraff 7.9 o'r Adroddiad Cwmpasu yn datgan o ran Gwynedd bod "gofyn am lefel sylweddol o fuddsoddiad mewn llety, atyniadau twristiaeth a gweithgareddau hamdden o'r safon uchaf er mwyn denu sail cwsmeriaid ehangach i'r ynys." Datgan Paragraff 7.9 bod niferoedd twristiaid wedi gostwng ers 2005. Mae'n bwysig nodi bod angen mabwysiadu dull cynhwysfawr a chyson yn ardal y CDLl ar y Cyd, ble y ceisir gwella'r mater allweddol o dwristiaeth ym Môn a Gwynedd fel ei gilydd.	Mae AC y CDLlAYC yn cynnwys Ardaloedd Awdurdodau Cynllunio Lleol y ddau Awdurdod ac o ganlyniad bydd yr amcanion yn y Fframwaith AC yr un mor berthnasol i Fôn a Gwynedd fel ei gilydd.	»»
	Bourne Leisure	Mae'n bwysig pwysleisio'r angen i sicrhau bod parciau gwyliau arfordirol yn gallu parhau i addasu a chyrraedd gofynion y twristiaid. Rhaid i'r polisi gael sgôp i newid (wedi'i selio ar fframwaith amcanion yr AC / AAS), nid yn unig er mwyn cyflawni amcan y polisi ehangach o hybu twristiaeth yn gyffredinol, ond hefyd i hyrwyddo uwchraddio ac ehangu'r llety presennol er mwyn traws-ariannu gwelliannau eraill i barciau, ac yn sgil hynny,	Cytuna'r UPC ar y Cyd y dylai AC y CDLl ar y Cyd hwyluso gwella'r cyfleusterau twristiaeth sy'n bodoli.	**DA47**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
		hybu twristiaeth gydol y flwyddyn.		
9. TIRWEDD				
31.	CCGC	Paragraff 9.2. Mae'r paragraff hwn wedi nodi'n anghywir bod y cyfan o Arfordir Môn wedi'i ddynodi'n Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol ac mae angen cywiro hyn.	Derbyn yr argymhelliad	**DA24**
32.	CCGC	Paragraff 9.3. Yn yr adran hon mae angen nodi hefyd y gallai'r bygythiadau presennol mwyaf ddod o ddatblygiadau ymwthiol yn enwedig rhai sy'n gysylltiedig ag ynni, cludiant a thwristiaeth; yr olaf wedi'i grynhoi o amgylch yr arfordir a'r Parciau Cenedlaethol.	Derbyn yr argymhelliad	**DA25**
33.	CCGC	Dylai'r adran hon gynnwys mynediad at ardaloedd naturiol ar gyfer dibenion adloniadol yn ogystal. Mae unrhyw ddatblygiad ac isadeiledd â'r posibilrwydd o gael effaith negyddol ar gymeriad y dirwedd, y drefwedd a'r morlun os na chaiff ei leoli'n briodol a'i ddylunio'n briodol. Gall mater o'r fath gynnwys, er enghraifft, lleoliad fferm wynt a'i heffaith ar y dirwedd / morlun. Yn ychwanegol i'r rhestr a amlinellir, dylid ychwanegu'r hyn a ganlyn: Ymestyniad Trefol / Datblygiad newydd, Ynni / Diwydiant.	Derbyn yr argymhelliad	**DA25**
34.	Grŵp Cynaladwyedd	Paragraff 9.3. Ychwanegu'r hyn a ganlyn at yr ail frawddeg "Mae'r rhain yn cynnwys ... ddatblygiadau twristiaeth megis cabannau pren, cynigion megis ffermydd / melinau gwynt."	Derbyn yr argymhelliad	**DA25**
35.	Grŵp Cynaladwyedd	Materion allweddol o'r dadansoddiad gwaelodlin – ychwanegu "... golygfeydd tuag at neu allan o PCE a'r AHNE ." " Annog cysylltiadau isadeiledd gwyrdd a gwarchod a gwella'r gwrychoedd , coed mwynderol a choedlannau sy'n llawn rhywogaethau. Defnyddio llecynnau gwyrdd ble'r ystyrir bod dynodiadau o'r fath yn angenrheidiol.	Derbyn yr argymhelliad	**DA29 a DA31 a DA32**
36.	YDCW (Cangen Môn)	Paragraff 9.3 Negeseuon Allweddol, ail bwynt bwled - pwy sy'n a sut mae penderfynu 'ble bo'n briodol'? Yn wir, dylid defnyddio pob dull gwella yn gyson.	Cytuna'r UPC ar y Cyd y dylid newid yr ymadrodd "ble bo'n briodol" i "ble bo'n bosib".	**DA33**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
37.	Grŵp Cynaladwyedd	Negeseuon allweddol - ychwanegu ' Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo datblygiad sydd wedi'i leoli'n addas a datblygiad o ddyluniad da sy'n parchu hynodrwydd amgylchedd adeiledig yr ardal a hynodrwydd tirwedd yr ardal.	Derbyn yr argymhelliad	**DA34**
38.	John Rowlands	Tirwedd: 'Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo dylunio da sy'n parchu hynodrwydd lleol yr ardal.' Fodd bynnag, mae'r rhan fwyaf o'r trafodaethau ynglŷn â'r dirwedd wedi'u cyfyngu i olygfeydd yn ystod y dydd. Dylai'r adran sy'n ymwneud â'r dirwedd gymryd i ystyriaeth ddyluniadau goleuo nad ydynt yn llygru'r golau yn erbyn y cyfiawnhad bod ffurfafen yr hwyr yn yr ardal yn nodedig gan ei bod â llawer llai o lygredd na'r mwyafrif helaeth o'r DU.	Cytuna'r UPCar y Cyd y dylid cyfeirio at bwysigrwydd ffurfafen dywyll y nos yn ardal y Cynllun.	**DA27 a DA30 a DA70**
39.	YDCW (Cangen C'fon)	Yn yr adran ar y dirwedd rydym yn cytuno bod safleoedd carafanau a gwersylla yn un o sawl ffynhonnell sylweddol o bwysau ar y dirwedd, yn enwedig yn ardaloedd arfordirol Dwyfor a Meirionnydd.	Nodir y sylwadau cefnogol.	**Amherthnasol**
40.	YDCW (Cangen C'fon)	Gall rhwydweithiau ynni, gan gynnwys ceblau uwchben a pheilonau a phresenoldeb melinau gwynt unigol ar raddfa ganolig fod yn fygythiad cynyddol i dirwedd Gwynedd a Môn a dylid ystyried hyn yn y Cynllun.	Derbyn yr argymhelliad	**DA25**
10. PRIDDOEDD, MWYNAU, GWASTRAFF				
41.	John Rowlands	Ceir cyfeiriad byr at 'leihau' llygredd o amaethyddiaeth ond syndod braidd yw na chafwyd cyfeiriad at Barthau Perygl Nitradau (NVZs), er bod uned gan LlC yn ymdrin â hyn. Mae nitradau yn gryn broblem ym Môn a Gwynedd a dylid fod wedi rhoi mwy o amlygrwydd i hyn yn y ddogfen.	Cytuna'r CDLl ar y Cyd y dylid cyfeirio at 'Barthau Perygl Nitradau' yn yr Adroddiad Cwmpasu.	**DA35 a DA39 a DA73**
42.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Mae Polisi Cynllunio Cymru (2011) paragraff 13.6 yn rhoi cyngor ynghylch Cynlluniau Datblygu a Thir wedi'i Lygru. Mae'n oblygiad i'r CDLl ar y Cyd bod yn rhaid i'r broses hwyluso adfer tir a gafodd ei effeithio gan lygredd drwy gyfrwng polisïau a dyraniadau priodol. Rydym yn awgrymu y dylai'r CDLl ar y Cyd sicrhau bod unrhyw ddatblygiad arfaethedig ar dir sy'n wybyddus ei fod wedi'i lygru, neu fod amheuon cryf ei fod wedi'i lygru, fod yn destun Asesiad Risg Rhagarweiniol cyn	Derbyn yr argymhelliad	**DA37**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

CYF.	Enw'r Sylwebydd	Crynodeb o'r Sylwadau	Ymateb yr Uned Polisi Cynllunio	Rhif y Diwygiad
		dyrannu safle iddo o fewn y CDLl ar y Cyd.		
43.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Dylid ystyried Prosiect Trin Gwastraff Gweddillol Gogledd Cymru wrth benderfynu a chyfiawnhau'r angen am unrhyw gyfleusterau gwastraff ym Môn a Gwynedd.	Derbyn yr argymhelliad	**DA38**
44.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Dylid cyfrifo pob deilliannau gwastraff presennol a rhai disgwyliedig er mwyn penderfynu'r nifer, y math a'r gofynion arwynebedd tir ar gyfer cyfleusterau newydd. Dylai'r asesiad ganfod y mathau o gyfleusterau rheoli angenrheidiol a'u lleoliadau. Drwy gyfrwng y broses CDLl/ AC, byddwn yn ceisio sicrwydd a chadarnhad gennych fod y gofynion ar gyfer ardaloedd yr awdurdodau wedi'u hystyried, sut y cawsant eu dewis a sut y bydd y Cynllun yn cyflawmi'r fath ofynion.	Cytuna'r CDLl ar y Cyd y dylai hwn gael ei nodi dan adran 'Negeseuon Allweddol' y bennod sy'n ymwneud â gwastraff.	**DA38**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

11. CLUDIANT				
45.	John Rowlands	'Negeseuon allweddol o'r adolygiad o gynlluniau a rhaglenni yn datblygu rhwydwaith cludiant craidd sydd wedi'i hintegreiddio'n dda ac sy'n ddiogel, yn effeithiol, yn lân ac yn deg.' Nid wyf yn sicr os yw'r term 'glân' yn golygu unrhyw beth. A yw'n cyfeirio at lanweithdra cludiant cyhoeddus neu allyriadau isel gan gerbydau?	Yma, mae'r term 'glân' yn golygu'r angen i ddatblygu rhwydwaith cludiant sydd â'r cyfraniad isaf posib tuag at lygredd yr aer. Mae'r UPC ar y Cyd yn ystyried ei fod yn derm priodol yn y cyd-destun hwn. Dim newid.	**Amherth nasol**
12. DŴR				
46.	Y Cynghorydd R Llewelyn Jones	AMDDIFFYNFEYDD LLIFOGYDD - mae'r angen am amddiffynfeydd arfordirol yn allweddol ym Môn – mae gennym lawer o dir a allai fod dan fygythiad pe byddai'r môr yn codi i'r lefelau a ragamcanwyd yn y can mlynedd nesaf.	Mae Adroddiad Cwmpasu'r AC yn nodi bod llifogydd yn broblem mewn rhai mannau penodol o ardal y Cynllun. Neges allweddol a nodir yn yr Adroddiad Cwmpasu o ddadansoddiad o'r wybodaeth waelodlin ac o adolygiad o'r cynlluniau a'r rhaglenni yw y dylai'r CDLl ar y Cyd sicrhau bod y perygl o lifogydd yn cael ei ystyried wrth benderfynu ar leoliad datblygiad newydd ac y dylai datblygiadau newydd gael eu cyfeirio oddi wrth yr ardaloedd hynny sydd mewn perygl uchel o lifogydd. Rôl Asiantaeth yr Amgylchedd yw adeiladu a chynnal amddiffynfeydd llifogydd ac amddiffynfeydd arfordirol.	N/A
47.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Un o'r materion allweddol yng Nghynllun Rheoli'r Draethlin a'r Cynlluniau Rheoli Llifogydd Dalgylchoedd yw y gallai bod rhannau helaeth o arfordir Gwynedd a Môn a'u gorlifdiroedd yn anaddas ar gyfer eu datblygu yn yr hirdymor, a dylid cynnwys y mater hwn fel mater allweddol yn y Ffactorau Hinsoddol ac / neu bynciau sy'n ymwneud â Dŵr yn yr Adroddiad Cwmpasu.	Derbyn yr argymhelliad.	**DA40**
48.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Dŵr – Astudiaeth/ Strategaeth Cylch Dŵr: Rydym yn croesawu cyfeiriad sylweddol yn yr Adroddiad Cwmpasu a'i ddogfennau cysylltiedig at Gynllun Rheoli Basn Afon Gorllewin Cymru. Y pwynt i'w nodi yw bod rhan fechan o Wynedd, e.e. Llandderfel yng Nghynllun Rheolaeth Basn yr Afon Dyfrdwy hefyd.	Derbyn yr argymhelliad.	**DA59**
49.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Credwn y bydd ymgymryd ag Astudiaeth Cylch Dŵr dros gyfnod y CDLl ar y Cyd yn nodi'r ardaloedd hynny ble y gellid cael problemau ynghylch pwysau dŵr a bydd hyn yn cynorthwyo i gydymffurfio â'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr o fewn ardal Môn a Gwynedd. Dylai fod sicrhau isadeiledd digonol yn allweddol i gynllunio defnydd tir. Gallai hyn gynorthwyo â chlymu i mewn y strategaeth a ddefnyddir gan Dŵr Cymru o ran cynllunio isadeiledd y cyflenwad dŵr yfed a'r garthffosiaeth a'r	Nid yw'r mater o ymgymryd ag arolwg o'r fath yn fater i'r Adroddiad Cwmpasu fynd i'r afael ag o. Bydd yr angen am astudiaeth o'r fath yn cael ei benderfynu ar wahân fel rhan o broses y CDLl ar y Cyd.	N/A

		penderfyniad ynghylch ble i leoli datblygiadau newydd fel y bwriedir yn y CDLl ar y Cyd.		
50.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Er ein bod yn croesawu'r ddau ddangosydd sy'n ymwneud â dŵr a'r perygl llifogydd (tud.43 o'r Adroddiad Cwmpasu), byddwn yn argymell cynnwys dangosydd sydd wedi'i gysylltu â'r Cynlluniau Rheoli Basn Afon, e.e. % o gyrff dŵr sydd â statws ecolegol da neu'r posibilrwydd o'i gyflawni.	Derbyn yr argymhelliad	**DA56 a DA74**
13. FFRAMWAITH YR ARFARNIAD CYNALADWYEDD (AC)				
51.	YDCW (Cangen Môn)	Paragraff 13.4 - Oni ellir cymryd camau gweithredu ynglŷn â'n sylwadau ar Bara. 4.3 dros y dudalen, rydym yn rhagweld y bydd dirywiad pellach yn yr hyn na ellid cyfeirio ato fel 'datblygiad yr iaith Gymraeg'.	Mae'r Adroddiad Cwmpasu'n nodi'r sefyllfa gyfredol o ran yr iaith Gymraeg ynghyd â'r tueddiadau mewn gwahanol rannau yn ardal y Cynllun. Adnabuwyd y problemaul sy'n wynebu'r iaith o'r dadansoddiad hwn. Bydd unrhyw gynigion neu bolisïau yn y CDLl ar y Cyd yn cael eu hasesu yn erbyn Fframwaith yr AC sy'n cynnwys amcanion sydd â'r bwriad o ddiogelu'r iaith oddi wrth effaith andwyol unrhyw ddatblygiadau. Bydd y CDLl ar y Cyd sydd ar fin ei gyhoeddi yn destun Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg. Golyga hyn bod pob safle, pob polisi a chynigion a gynhwysir yn y cynllun yn cael eu hasesu yn erbyn meini prawf penodol sydd â'r bwriad o ddiogelu diddordebau'r iaith Gymraeg gan liniaru unrhyw effaith andwyol y datblygiad arni. Dim newid.	**Amherthnasol**
52.	YDCW (Cangen C'fon)	Ym Mhennod 13, dylid rhoi mwy o bwyslais ar y mater o wella'r dirwedd drwy bolisïau neu fentrau penodol wedi'u cynllunio i liniaru effaith datblygiadau sy'n bodoli ynghyd â datblygiadau newydd. Mae hyn yn berthnasol i safleoedd carafanau presennol (a safleoedd carafanau sefydlog unigol o fewn cwrtil tai unigol), ynghyd â, er enghraifft, lleoliad, graddfa a lliwiau siediau amaethyddol mawr. Mae'r dangosydd a awgrymir ar gyfer yr effaith ar y dirwedd yn amwys ac aneglur. Pwy sy'n adrodd am statws cyflwr, sut y gwneir hyn a pha ddynodiadau? Byddai dangosyddion mwy gwrthrychol yn ddymunol ar gyfer hyn, un sy'n gyffelyb i'r rhai ar gyfer y rhan fwyaf o bynciau eraill, er y gwerthfawrogir y gallai hyn fod yn anodd, er enghraifft, yn achos safleoedd carafanau. Gallai hyn fod angen arolwg monitro gwaelodlin wrthrychol o'r effaith ar y dirwedd (e.e. mabwysiadu lliwiau cadwraeth ar gyfer carafanau sefydlog, pa mor weladwy ydynt yn y dirwedd, ac ati).	Rôl y CDLl ar y Cyd yw sefydlu'r fframwaith defnydd tir ar gyfer datblygiadau ***newydd*** yn ardal y cynllun. Nid rôl y Cynllun yw dylanwadu ar effaith datblygiadau sy'n bodoli ar y dirwedd. Teimla'r UPC ar y Cyd bod yr amcan a gynhwysir yn Fframwaith yr AC sy'n anelu at "**werthfawrogi, diogelu a gwella tirweddau gwledig a'r tirweddau trefol yn ardal y cynllun"**, yn ddigonol ar gyfer diogelu'r dirwedd bresennol**.** Cytuna'r UPC ar y Cyd y dylid ychwanegu dangosyddion ychwanegol i'r Fframwaith AC er mwyn monitro effaith datblygiadau ar y dirwedd.	**DA50**

53.	Bourne Leisure	Er y cefnogir amcanion 1 ac 8, sy'n ceisio gwarchod yr amgylchedd naturiol, mae'r Cwmni yn dymuno pwysleisio bod angen mabwysiadu dull mwy cytbwys a chynhwysfawr a fydd yn hyrwyddo datblygiadau twristiaeth priodol sydd o fudd i'r economi leol, wrth gydnabod yr angen i warchod yr amgylchedd naturiol. Y mae'r dull cytbwys hwn yn briodol hyd yn oed mewn ardaloedd mwy sensitif, cyn belled ag y gellir gweithredu mesurau lliniaru cydnaws (megis ychwanegu parth byffer a thirweddu priodol) i liniaru effeithiau uniongyrchol ac anuniongyrchol. Felly, dylid ystyried pob datblygiad twristiaeth arfaethedig ar ei haeddiant ei hun a chyda cyfeiriad penodol at fuddiannau economaidd a chymdeithasol, ynghyd ag ystyriaethau amgylcheddol. Felly, mae'n bwysig bod Amcanion yr AC / AAS sy'n mynd i'r afael a buddiannau amgylcheddol naturiol yn gytbwys a chynhwysfawr.	Barn yr UPC ar y Cyd yw bod yr amcanion a gynhwysir yn Fframwaith yr AC yn cynrychioli dull cytbwys o ran hwyluso twf tra ar yr un pryd diogelu'r amgylchedd naturiol. Cynhwysir cyfeiriad penodol at yr angen i hyrwyddo'r diwydiant twristiaeth yn is-amcanion amcan 6 - "Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol." Dim newid.	**Amherth nasol**
54.	Grŵp Cynaladwyedd	Nid yw'n bosib cael data ar gyfer y % newid yn y rhywogaethau â blaenoriaeth a chynefinoedd yn ardal y CDLl ar y Cyd, felly dylid dileu hwn.	Derbyn yr argymhelliad	**DA41**
55.	Grŵp Cynaladwyedd	Tabl 13.1 – Yn y bocs bioamrywiaeth, ychwanegu'r dangosydd a fwriedir ei gynnwys: "colli bioamrywiaeth drwy ddatblygiad yn cael ei fesur drwy'r golled neu'r effaith ar safleoedd rhyngwladol (h.y. Natura 2000), safleoedd cenedlaethol (e.e. SoDdGA) a safleoedd lleol yn ardal y CDLl ar y Cyd".	Derbyn yr argymhelliad	**DA42**
56.	Grŵp Cynaladwyedd	Yn ogystal, ychwanegu "y golled net o fioamrywiaeth yn ardal y CDLl a achoswyd gan ddatblygiad".	Derbyn yr argymhelliad	**DA43**
57.	CCGC	Rydym yn awgrymu'r dangosyddion ychwanegol a ganlyn: Amddiffyn cyfanrwydd safleoedd dynodedig (rhyngwladol, cenedlaethol a lleol), ac osgoi cynefinoedd / rhywogaethau tameidiog Y dangosydd a awgrymir: % o nodweddion (gwahanol fathau) sydd mewn cyflwr boddhaol, gan gynnwys y rhai sy'n seiliedig yn y tir a'r môr (LlCC, 2006) Diogelu a gwella cynefinoedd bywyd gwyllt ar dir a môr (gan gynnwys asedau coedlannau sylweddol yr ardal) a bioamrywiaeth ehangach mewn ardaloedd gwledig a threfol Y dangosyddion a awgrymir: i) Amcanion a thargedau'r Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth a gyflawnwyd (rhai'r DU a rhai sy'n benodol i'r wlad / rhanbarth / lleol).	Derbyn yr argymhelliad	**DA44**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

		ii) Tueddiadau a statws rhywogaethau / cynefinoedd NERC 2006, Adran 42 iii) Nifer ac arwynebedd Safleoedd o Bwysigrwydd Cadwraeth Natur SINC a'r Gwarchodfeydd Natur Lleol (GNLl) o fewn y cynllun Byddwn yn croesawu trafodaeth bellach ynghylch y pwyntiau uchod.		
58.	Grŵp Cynaladwyedd	Ai gwybodaeth 'Local and Regional CO2 Emissions Estimates' fyddai'n cael ei ddefnyddio ar gyfer % y newid mewn allyriadau carbon deuocsid o'r stoc tai? Os ia, pam ddim defnyddio'r ffigyrau ar gyfer y sectorau eraill fel dangosydd?	Derbyn yr argymhelliad	**DA46**
59.	Grŵp Cynaladwyedd	Amcan 7 - Cwetiynu defnyddio 'ansawdd da' – gwell fuasai defnyddio tai cynaliadwy gydag ardrawiad minimal ar yr amgylchedd ond derbyn fod angen ystyried a oes modd monitro'r rhain.	Derbyn yr argymhelliad	**DA48**
60.	CCGC	Nid ydym yn glir ar yr hyn mae eich dangosydd "% o ddynodiadau yn adrodd am statws cyflwr boddhaol" yn ei olygu.	Cytuna'r UPC ar y Cyd y byddai'n anodd mesur statws cyflwr y dynodiadau tirwedd ac felly dylid dileu'r dangosydd hwn.	**DA49**
61.	Grŵp Cynaladwyedd	Amcan 8 – Angen bwydo 'LANDMAP' yn y fan hyn.	Derbyn yr argymhelliad	**DA50**
63.	Grŵp Cynaladwyedd	Amcan 9 – Cyfeiriad tuag at flaenoriaeth i ddatblygu ar diroedd a ddatblygwyd eisoes. Rhai o'r safleoedd o'r math yma yn gallu bod yn gynefinoedd hynod o bwysig i fywyd gwyllt – angen edrych ar yr eirfa.	Derbyn yr argymhelliad	**DA51**
64.	Grŵp Cynaladwyedd	Amcan 10 – dylid cyfeirio at rwydwaith beicio yma. Cwestiynu os oes angen y gair 'cyhoeddus' o fewn y cwestiynau. Un dangosydd bosib fuasai faint o lefydd 'charging' ceir trydan sydd ar gael neu ar gyfer cael tanwydd lpg sydd ar gael.	Derbyn yr argymhelliad	**DA52 a DA53 a DA54**
65.	Bourne Leisure	Er ein bod yn nodi nad yw'r risg llifogydd wedi'i adnabod fel mater allweddol dan 'Ffactorau Hinsoddol' ym Mhennod 5 yr Adroddiad Cwmpasu, mae Bourne Leisure yn croesawu Amcan 11 yr AC / AAS sy'n ceisio lleihau'r perygl o bob math o lifogydd gan gynnwys llifogydd llanwol.	Mae'r UPC ar y Cyd yn cydnabod y sylwadau cefnogol.	**Amherth nasol**
66.	Grŵp Cynaladwyedd	Amcan 11 – a ddylid cynnwys geirfa yn atal datblygiadau o fewn ardal mewn perygl o lifogydd?	Derbyn yr argymhelliad	**DA55**
67.	Grŵp Cynaladwyedd	Tabl 13.2 Rhes 1. Camsillafu "biodiversity interests **and** ecological connectivity".	Derbyn yr argymhelliad	**DA57**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

68.	Grŵp Cynaladwyedd	Cynnig newid cynnwys tabl 13.2	Derbyn yr argymhelliad	**DA58**
ATODIAD 1 – AROLWG O'R CYNLLUNIAU				
69.	Cyngor Sir Ynys Môn	Nid yw Cynllun Rheolaeth AoHNE Mon wedi ei nodi yn y rhestr o gynlluniau.	Derbyn y dylid ychwanegu'r Cynllun Rheolaeth AoHNE Mon i'r rhest o gynlluniau ar rhoi amlinelliad o bwrpas ac amcanion y cynllun hwnnw yn Atodiad 1.	**DA59**
70.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Strategaeth Newid Hinsawdd Cymru (a chynlluniau cyflawni cysylltiedig).	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
71.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Cynllun 3 Blynedd (newydd) Cyngor Gwynedd ar gyfer 2011-2014. Mae gwaith nifer o'r Byrddau Rhaglen yn berthnasol i'r CDLl ar y Cyd.	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
72.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Mae fersiwn terfynol o'r Cynllun Datblygu Cynaladwy felly dim angen yr 'Ymgynghoriad'.	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
73.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Strategaeth Gymuned (Drafft) Gwynedd	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
74.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: A ddylai'r rhan ar y Strategaeth Newid Hinsawdd hefyd gyfeirio tuag at y cynlluniau cyflawni?	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
75.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Gwella Bywydau a Chymunedau Cartrefi yng Nghymru (Ebril 2010)	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
76.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Strategaeth Digartrefedd Gwynedd – Canllaw Cynllunio Atodol	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
77.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Review of relevant plans under biodiversity – replace TAN5 1996 with TAN5 2009.	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
78.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Strategaeth Tai Gwag Ynys Môn	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
79.	Grŵp Cynaladwyedd	Ychwanegu i'r rhestr: Strategaeth Adnewyddu Tai Sector Breifat Ynys Mon	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
80.	Grŵp Cynaladwyedd	Amnewid NCT 6 (2000) am NCT 6 (2010)	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
81.	Grŵp	Ychwanegu i'r rhestr: Datganiad Cyflenwi Tai Fforddiadwy a Fframwaith	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

	Cynaladwyedd	Cyfranogi (Ynys Môn)		
82.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Pridd, Mwynau a Gwastraff - Rydym yn croesawu'r cyfeiriad at Gynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru, Adolygiad Cyntaf 2007. Fodd bynnag, mae'r ddogfen hon wedi'i disodli gan wahanol gynlluniau'r sector gwastraff - Cynllun Sector Gwastraff Bwrdeistrefol, Cynllun Sector Cynhyrchu, Cynllun Sector Gwasanaethau a Manwerthu Bwyd a Chynllun Sector Casgliadau, Isadeiledd a Marchnadoedd.	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
83.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Ychwanegu'r hyn a ganlyn at adolygiad o'r polisi: Cynllun Rheoli'r Draethlin (Gorllewin Cymru) Cynllun Rheoli Llifogydd Dalgylchoedd (CRhLlD Gogledd Orllewin Cymru a'r Afon Dyfrdwy). Cynlluniau Gweithredu Eogiaid Cynllun Rheoli Llyswennod Gorllewin Cymru	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
84.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Fe'ch cyfeirir chi at Strategaethau Rheoli Echdynnu o'r Dalgylch ar gyfer ardaloedd Gwynedd a Môn. Er y bydd gwybodaeth o'r strategaethau hyn wedi'u cynnwys yn y Cynlluniau Rheoli Basn Afon, credwn y dylid ystyried y rhain ar wahân.	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
85.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Ynys Ynni - Rydym yn croesawu ac yn cefnogi'r cyfeiriad a wneir at y Datganiad Polisi Cenedlaethol Drafft ar gyfer Isadeiledd Ynni Adnewyddadwy (EN-3) a NCT 8 Llywodraeth Cymru (2005) - Ynni Adnewyddadwy oherwydd y nifer fawr o ddatblygiadau posib, yn enwedig ym Môn. Bydd yn rhaid ymgynghori'n agos gyda ni a chyrff statudol eraill ynglŷn â'r agwedd hon gydol y broses CDLl ar y Cyd.	Derbyn y sylw o gefnogaeth.	**Amherth nasol**
86.	Grŵp Cynaladwyedd	Ystyried ychwanegu cynlluniau / dogfennau yn ymwneud ag addysg i'r arolwg o gynlluniau perthnasol.	Derbyn yr argymhelliad	**DA59**
87.	CCGC	Dylid ychwanegu nifer o gynlluniau a rhaglenni i'r adolygiad o gynlluniau a rhaglenni.	Derbyn bod rhinwedd mewn adolygu priodoldeb cynnwys y Cynlluniau a'r Rhaglenni a amlygir yn y rhestr o Gynlluniau a Rhaglenni.	**DA59**
ATODIAD 2 - GWAELODLIN				
88.	Grŵp Cynaladwyedd	A yw'r union un data wedi ei ddefnyddio ar gyfer dadansoddi Gwynedd ac Ynys Mon?	Mae'r un data wedi cael eu defnyddio ar gyfer Gwynedd ac Ynys Mon ble bo hynny'n bosib. Fodd bynnag, mewn rhai	**Amherth nasol**

			amgylchiadau, nid oedd yr wybodaeth ar gael i'r ddwy ardal. Er hyn ni ragwelir fod hyn yn fater sy'n tanseilio ansawdd a hygrededd y gwaelodlin sydd wedi ei chynnwys yn yr Adroddiad.	
89.	Grŵp Cynaladwyedd	Er eglurder i'r darllennydd, credaf y byddai'n syniad ceisio cynnwys eich ffynonellau data ar gyfer yr holl ddata sydd o fewn o ddogfen (credaf y byddai cynnwys y ffynonellau wrth ymyl y data yn helpu tra hefyd yn eich helpu chi ddiweddaru'r dystiolaeth yn y dyfodol).	Gan fod amrywiaeth eang o ffynhonellau wedi eu defnyddio (rhai ohynynt yn rai hir) cytunwyd i gynnwys troednodiadau gyda ffynhonnellau'r data ar ddiwedd bob adran er mwyn osgoi cymhlethu'r asesiad gwaelodlin.	**Amherth nasol**
90.	CCGC	Safleoedd o Bwysigrwydd Cadwraeth Natur (SINC) – Dylai'r waelodlin gynnwys Safleoedd o Bwysigrwydd Cadwraeth Natur (SINC). Mae'r dynodiad hwn yn berthnasol i'r safleoedd anstatudol pwysicaf ar gyfer diogelu bywyd gwyllt .	Derbyn yr argymhelliad Yn disgwyl data.	
91.	CCGC	Bydd yn rhaid i'r waelodlin gynnwys Safleoedd Daearegol o Bwysigrwydd Rhanbarthol. Mae'r safleoedd hyn yn fannau pwysig i ddaeareg a geomorffoleg y tu allan i dir sydd wedi'i ddiogelu'n statudol megis Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SODdGA). Mae'r camau gweithredu ar gyfer diogelu a gwella daearamrywiaeth ardal benodol wedi'u gosod yng Nghynlluniau Gweithredu Daearamrywiaeth Lleol (CGDLl). Mae prif amcanion y Cynlluniau Gweithredu Daearamrywiaeth Lleol fel a ganlyn: • Adnabod, diogelu a gwella'r safleoedd gorau sy'n cynrychioli hanes daearegol ardal yn y cyd-destun gwyddonol, addysgol a diwylliannol; • Hyrwyddo safleoedd geolegol a gwneud cadwraeth ddaearegol yn berthnasol i bobl; • Ymgymryd ag arolwg daearamrywiaeth lleol (archwiliadau o safleoedd a sgiliau), a dylanwadu ar bolisi cynllunio lleol; Mae canllawiau cenedlaethol ynglŷn â chadwraeth ddaearegol yn cynorthwyo i ddatblygu Cynlluniau Gweithredu Daearamrywiaeth Lleol ac mae'r rhai sy'n bwysig yn rhanbarthol / lleol (megis RIGS) yn dod ynghyd mewn fframwaith cyffredin. Roedd CGDLl Môn yn un o'r cyntaf o'i fath yng Nghymru (GeoMôn).	Derbyn yr argymhelliad Yn disgwyl data.	

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

92.	CCGC	Parciau Daearegol UNESCO - Nid yw'r waelodlin yn cynnwys Parciau Daearegol. Ardaloedd eang yw'r rhain sy'n cynnwys un neu ragor o safleoedd o bwysigrwydd gwyddonol, nid yn unig am resymau daearegol, ond hefyd oherwydd eu gwerth archeolegol ac ecolegol neu eu gwerth diwylliannol. Mae Parc Daearegol Môn yn un o wyth parc UNESCO o'i fath yn y DU.	Derbyn yr argymhelliad	**DA71(i) a DA24**
93.	CCGC	Dylai'r Adroddiad gynnwys Gwarchodfeydd y RSPB a Gwarchodfeydd eraill sy'n perthyn i sefydliadau anllywodraethol.	Derbyn yr argymhelliad	**DA60**
94.	Grŵp Cynaladwyedd	Tud 23: Disgwyliad oes – mae 4 blynedd o ddata mwy diweddar ar gael trwy wefan StatsWales (http://www.statswales.wales.gov.uk/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=3816)	Cytuno y dylid diweddaru'r waelodlin yn unol â'r awgrymiadau a gynigir.	**DA60 (i)**
95.	Grŵp Cynaladwyedd	Tud 27: trosedd – mae data hyd at 2009-10 ar gael ar lefel Gogledd Cymru ar gael trwy Llywodraeth Cymru (http://wales.gov.uk/docs/statistics/2011/110705crimeen.pdf)	Cytuno y dylid diweddaru'r waelodlin yn unol â'r awgrymiadau a gynigir.	**DA61**
96.	Grŵp Cynaladwyedd	Economi – mae data mwy diweddar ar gael (Pennod 'Cymunedau - Gwynedd yn unig)	Mae'r adran hon yn ail-adrodd yr hyn sydd wedi ei gynnwys yn y bennod sy'n delio gydag economi ardal y Cynllun. Ystyrir, felly nad oes angen ailadrodd y prif negeseuon yn yr adran hon. Fodd bynnag, awgrymir fod y 'materion' sydd wedi cael eu hadnabod o'r data yn yr adran hon yn cael eu cynnwys yn yr adran sy'n delio gyda MALIC.	**DA62 a DA63**
97.	Grŵp Cynaladwyedd	Mae Mynegrif Amddifadedd Lluosog Cymru 2011 wedi cael eu rhyddhau – dylid cynnwys y ffigyrau hyn yn lle data 2008.	Derbyn yr argymhelliad	**DA63**
98.	Grŵp Cynaladwyedd	Gwefan y Cynulliad yn cynnwys gwybodaeth o ran rhagolygon lefel uchel newid hinsawdd ar gyfer Cymru. Mae data UKCP09 yn galluogi unigolion i edrych ar ardaloedd penodol i weld yr effaith tebygol ar ardaloedd llawer yn llai.	Derbyn yr argymhelliad	**DA64**
99.	CCGC	Ffactorau Hinsoddol – Mae'r waelodlin wedi adlewyrchu materion ynglŷn â glaw asid a dyddodi nitradau – dengys hyn bod problem o ran ansawdd yr aer mewn cynefinoedd naturiol – dylid adlewyrchu hyn yn y prif destun a'r Problemau / Cyfyngiadau / Cyfleoedd a nodwyd.	Derbyn yr argymhelliad	**DA9**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

100.	Grŵp Cynaladwyedd	Gwerth Ychwanegol Crynswth (GVA) – mae data ar gyfer 2008 ar gael trwy'r Swyddfa Ystadegau Gwladol.	Cytuno y dylid diweddaru'r waelodlin yn unol â'r awgrymiadau a gynigir.	**DA65**
101.	Grŵp Cynaladwyedd	Addysg a Sgiliau – mae data mwy diweddar ar gyfer oedolion heb gymwysterau ar gael trwy Nomis (ONS Annual Population Survey: https://www.nomisweb.co.uk/reports/lmp/la/2038432109/report.aspx#tabquals)	Derbyn yr argymhelliad	**DA66**
102.	Grŵp Cynaladwyedd	Twristiaeth – Dylai'r ffigyrau twristiaeth gael eu diweddaru gydag ystadegau o adroddiad STEAM 2008 a 2009.	Derbyn yr argymhelliad	**DA20 a DA21 a DA67**
103.	Grŵp Cynaladwyedd	Tudalen 85-86: Prisiau Tai/Gwerthiannau – fe ddylid darparu data mwy diweddar.	Derbyn yr argymhelliad	**DA23 a DA68**
104.	CCGC	Tirwedd – Dylai'r Waelodlin gynnwys ffiniau'r Parc Cenedlaethol.	Derbyn yr argymhelliad	**DA71**
105.	Grŵp Cynaladwyedd	Cwetiynnir os oes twf mewn gwastraff bwrdeistrefol wedi digwydd yn wirioneddol.	Derbyn fod gwastraff bwrdeistrefol wedi lleihau dros y blynyddoedd diweddar a dylai'r gwaelodlin gynnwys data a ffigyrau mwy diweddar.	**DA36 a DA72**
106.	CCGC	Asedau Materol - Byddai CCGC yn annog yr UPC ar y Cyd i ystyried mwy o asedau materol yn eu hadroddiadau gwaelodlin. Cyhoeddodd CCGC ganllawiau ar gyfer ymarferwyr ar y pwnc hwn o fewn cyd-destun diddordeb CCGC. Pwnc AAS: Asedau Materol Cyngor Cefn Gwald Cymru 2007 (http://www.ccw.gov.uk/landscape--wildlife/managing-land-andsea/ environmental-assessment/sea.aspx)	Derbyn yr argymhelliad Disgwyl am yr wybodaeth	
107.	Grŵp Cynaladwyedd	Mae'r gwaelodlin yn dangos fod gan Ynys Môn ffigyrau uchel o garbon deuocsid ond efallai fod y sefyllfa hon wedi newid ers i Alwminiwm Môn gau.	Nid oes data sy'n dangos lefelau carbon deuocisd ar lefel awdurdodau lleol wedi eu cyhoeddi ers i Alwminiwm Môn gau. Fodd bynnag, mae bwriad diweddaru'r Adroddiad Cwmpasu ar gyfnodau penodol yn y dyfodol. Dim newid.	**Amherth nasol**
108.	Grŵp Cynaladwyedd	Enillion – Gallom ddarparu data mwy diweddar.	Ystyrir fod y data sydd yn yr Adroddiad Cwmpasu yn dangos gwybodaeth ar lefel fwy manwl na'r hyn sy'n cael ei gynnig. Ystyrir fod y ffigyrau sydd yn dyddio o flwyddyn 2009 yn rai sy'n rhoi darlun ddigon cywir a chyfoes o'r sefyllfa o ran	**Amherth nasol**

			enillion yn ardal y Cynllun.	
109.	Grŵp Cynaladwyedd	Diwydiant – Gallom ddarparu data mwy diweddar yn y dyfodol.	Cytuno i ddiweddaru'r adroddiad pan fydd y data ar gael.	**Amherth nasol**
110.	Grŵp Cynaladwyedd	Tudalen 75-76: Amaeth – mae ystadegau mwy diweddar ar gael trwy Llywodraeth Cymru ((http://wales.gov.uk/topics/statistics/headlines/agriculture2011/110728/?lang=en)	Nid yw'r data'n gyflawn ar gyfer bob maes o ran amaethyddiaeth, felly teimlir fod y data sydd wedi cael ei ddefnyddio yn rhoi darlun fwy cyflawn o'r sefyllfa bresennol yn ardal y cynllun.	**Amherth nasol**
111.	YDCW (Cangen Môn)	Tirweddau Gwledig a Threfol. Rydym yn dymuno gweld tirweddau morol yn cael eu cydnabod drwy eu cynnwys. Mae gan ein tirweddau arfordirol gwarchodedig ddimensiwn morwrol sy'n rhan hanfodol o'r morlun er nad yw'r amgylchedd morol o dan y marc distyll cymedrig yn cael ei gynnwys yn y dynodiad AHNE.	Cytuna'r UPC ar y Cyd y dylid cyfeirio at dirweddau morol Môn a Gwynedd.	**DA28 a DA69**
CYFFREDINOL				
112.	Y Cynghorydd R Llewelyn Jones	Fel sylwadau cyffredinol, byddwn wedi hoffi gweld llawer mwy o ymgynghori ar y ddogfen hon yn enwedig gydag ysgolion a cholegau lleol.	Yn unol â gofynion y Gyfarwyddeb AAS a'r canllaw ar gyfer yr Arfarniad Cynaladwyedd mae gofyn i'r Cynghorau ymgynghori â'r tri Chorff Ymgynghori Statudol (CADW, Asiantaeth yr Amgylchedd a Chyngor Cefn Gwlad Cymru) am gyfnod o bum wythnos ar gynnwys yr Adroddiad Cwmpasu. Er mwyn derbyn adborth ar yr holl faterion cynaladwyedd sydd wedi'u nodi, mae'r UPC ar y Cyd wedi ymgynghori ag ystod eang o fudd-ddeiliaid eraill, yn benodol y cyrff ymgynghori 'cyffredinol' a 'phenodol' a restrir yng Nghytundeb Cyflawni'r CDLl ar y Cyd. Dim newid.	**Amherth nasol**
113.	Richard J Roberts	Yn ol dogfennau blaenorol, bydd 5 mlynedd yn mynd heibio cyn y bydd y CDLl yn cael ei fabwysiadu ar y cyd. Yn ystod y cyfnod hwnnw, a fydd tystiolaeth o Gyfrifiad 2011 (fel y caiff ei ryddhau) yn cael ei ddefnyddio lle bo hynny'n bosib, i ddiweddaru ac i gryfhau'r dystiolaeth a ddyfynnir o Gyfrifiadau 1991 a 2001? Tra'n cydnabod bod y data diweddaraf posib yn cael ei ddefnyddio mewn sawl adran o'r CDLl, mae'n amlwg y dibynnir yn helaeth ar Gyfrifiadau 1991 a 2001 am wybodaeth. Teimlwn nad yw hynny'n adlewyrchu'r newidiadau cymdeithasol/ieithyddol sydd wedi digwydd ers 2001. I roi hygrydedd cyfoes i'r CDLl dylid bod modd diweddaru'r adrannau perthnasol yn ol y dystiolaeth a geir o Gyfrifiad 2011.	Mae casgliad cryf o wybodaeth waelodlin yn bwysig er mwyn sicrhau sail tystiolaeth gref i'r CDLl. Er hynny, mae'r Rheoliadau'r AAS yn gofyn mai dim ond gwybodaeth y mae angen rhesymol amdani sydd angen ei chynnwys yn yr adroddiad. Mae'r data gwaelodlin yn yr Adroddiad Cwmpasu yn adlewyrchu'r data gorau oedd ar gael ar adeg ei gynhyrchu. Caiff y data ei ddiweddaru yn awr ac yn y man er mwyn adlewyrchu unrhyw wybodaeth newydd sydd ar gael. Bwriedir diweddaru data amgylcheddol y waelodlin unwaith y bydd canfyddiadau Cyfrifiad 2011 yn cael eu rhyddhau.	**Amherth nasol**

ATODIAD 1: Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus a'r grwp Tasg Cynaladwyedd

114.	YDCW (Cangen Môn)	Teimlwn yn gryf bod yn rhaid paratoi darpariaeth er mwyn ei gynnwys yn y cynllun sy'n ymwneud ag adeiladu pwerdy Wylfa B. Bydd yr angen am hwn yn gliriach yn ystod cyfnodau datblygu'r CDLl ar y Cyd. Gan mai datganiad polisi yw hwn, byddwn yn croesawu datganiad ynglŷn â llinellau trosglwyddopŵer ar draws Ynys Môn. Mae YDCW o'r farn y dylai allbwn Wylfa B gael ei drosglwyddo i'r pwynt grid ar lannau Dyfrdwy ar hyd gwely'r môr yn uniongyrchol o'r Wylfa. Ar hyn o bryd mae'r Grid Cenedlaethol yn erdych ar drosglwyddo ar wely'r môr o Hunterston yn yr Alban i Lannau Dyfrdwy. Nid yw'n dderbyniol erbyn hyn cael mwy o beilonau hyll yn mynd ar draws Môn, trwy ein AHNE, ar draws y Fenai, trwy ran o Barc Cenedlaethol Eryri ac yna trwy AHNE Bryniau Clwyd ac rydym yn dymuno gweld datganiad cryf yn cefnogi trosglwyddiad ar wely'r môr yn y CDLl ar y Cyd.	Nid yw'r dull o drosglwyddo ynni o bwerdy arfaethedig Wylfa B o fewn Cylch Gwaith yr Adroddiad Cwmpasu. Dim newid.	**DA69(i)**
115.	Cyngor Tref Porthmadog	Yng nghyfarfod diweddaraf Cyngor Tref Porthmadog mynegwyd pryderon oherwydd tybiwyd bod Cynllun ar y Cyd rhwng Gwynedd ac Ynys Mon yn ymbellhau gyda'r canlyniad bydd pobl yn colli ymwybyddiaeth o ddefnydd tir yn eu hardal. Penderfynnwyd, felly, wrthod y Cynllun ar egwyddor o gydweithio ag Ynys Mon.	Nid yw'r sylw'n berthnasol i gynnwys yr Adroddiad Cwmpasu. Er gwybodaeth, fe benderfynodd Bwrdd Cyngor Gwynedd (15/06/2010) ynghyd â Phwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn i sefydlu Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd er mwyn paratoi un CDLl ar y cyd ar gyfer Ardal Awdurdod Cynllunio Gwynedd a Môn. Mae'r ddau Awdurdod hefyd wedi cymeradwyo newid cyfansoddiadol er mwyn creu Cydbwyllgor Polisi Cynllunio a fydd yn gwneud penderfyniadau yn gysylltiedig â'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.	**Amherth nasol**
116.	Asiantaeth yr Amgylchedd	Hyd Oes Datblygiad – Problem gynyddol o ran perygl llifogydd a newid hinsawdd yw hyd oes unrhyw ddatblygiad arfaethedig. Ar hyn o bryd, nid oes polisi cynllunio eglur (heb ei gynnwys ym Mholisi Cynllunio Cymru: Nodyn Cyngor Technegol 15) o ran newid hinsawdd ac am faint o flynyddoedd y dylid ystyried newid hinsawdd o ran unrhyw ddatblygiad arfaethedig. Mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn cynghori y dylid ystyried 100 mlynedd ar gyfer datblygiadau preswyl newydd a 75 mlynedd ar gyfer datblygiad diwydiannol / masnachol. Credwn y dylid ystyried polisi o'r fath a'i gynnwys yn y Cynllun Datblygu Lleol. Yn ogystal, byddwn yn eich cynghori'n gryf i ystyried mabwysiadu polisi dros dro er mwyn sicrhau bod hyd oes datblygiad yn cael ei ystyried ar gyfer ceisiadau cynllunio a gyflwynir cyn mabwysiadu eich CDLl ar y Cyd. Byddwn yn fodlon eich cyfarfod er mwyn trafod y posibilrwydd o bolisi CDLl ar y Cyd	Bydd y mater o p' run a ddylid cynnwys polisi o'r fath yn cael ei benderfynu gan broses y CDLl ar y Cyd.	**Amherth nasol**

		dros dro ar gyfer y mater hwn.		
117.	Grŵp Cynaladwyedd	Angen asesu cymunedau cynaladwy a chael datblygiadau megis tyrbeini gwynt ar gyfer y cymunedau hynny.	Cytuna'r UPC ar y Cyd y dylid rhoi mwy o bwyslais ar hwyluso datblygu cynlluniau ynni adnewyddadwy megis melinau gwynt ar lefel lleol.	**DA45**

TALFYRIADAU

AHNE - Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
BAP – Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth
CDLl ar y Cyd - Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd
UPC ar y Cyd - Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd
GNL - Gwarchodfa Natur Leol
Deddf NERC– Deddf Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig
AC - Arfarniad Cynaladwyedd
AAS - Asesiad Amgylcheddol Strategol
SINC - Safleoedd o Bwysigrwydd Cadwraeth Natur
PCE - Parc Cenedlaethol Eryri
SoDdGA - Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig
NCT – Nodyn Cyngor Technegol
LlC - Llywodraeth Cymru
WIMD - Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

(Mae testun newydd wedi ei ddangos mewn ysgrifen bras ac wedi ei danlinellu e.e. **testun** tra bo testun sydd wedi ei ddileu wedi ei ddangos gyda ~~llinell drwyddo~~)

1.7 Yn ogystal â'r gofyniad i gwblhau AC o'r CDLl, dan Gyfarwyddeb Ewropeaidd 2001/42/EC, sy'n cael ei gweithredu yn y DU drwy Reoliadau Asesiadau Amgylcheddol o Gynlluniau a Rhaglenni 2004, dylai Cynlluniau Datblygu Lleol hefyd fod yn destun Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS). Mae AAS yn broses i sicrhau bod yr effeithiau amgylcheddol arwyddocaol sy'n deillio o gynlluniau a rhaglenni yn cael eu hadnabod, eu hasesu, eu lliniaru, a'u cyfathrebu i'r sawl sy'n gwneud y penderfyniadau ac yna'u monitro. **Drwy ei gwneud yn ofynnol i ystyried cynlluniau amgen ac i ystyried canlyniadau'r asesiad wrth lunio'r cynllun terfynol, dylai'r broses AAS sicrhau bod y cynllun yn fodd o osgoi unrhyw effeithiau andwyol ar yr amgylchedd yn ogystal â lliniaru effeithiau o'r fath.**

DA1

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

1.12 O dan Erthygl 6(3) o'r Gyfarwyddeb Cynefinoedd (92/43/EEC), mae asesiad priodol angen ei gwblhau mewn cysylltiad ag unrhyw gynllun neu brosiect sydd:

- Un ai yn unigol neu mewn cyfuniad gyda chynlluniau neu brosiectau eraill a fyddai'n debygol o gael effaith sylweddol ar safle sydd wedi ei ddynodi oddi mewn i rwydwaith Natura 200**0** **(h.y. Ardaloedd Cadwraeth Arbennig; Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig a Safleoedd Ramsar);**
- Dim mewn cysylltiad uniongyrchol gyda rheolaeth y safle ar gyfer cadwraeth natur.

DA2
DA3

1.16 Mae'r Atodiad ~~drafft ymgynghori~~ i NCT 5 (~~Hydref~~ 200**9**~~6~~), sydd yn amlinellu sut y dylai'r Rheoliadau Cynefinoedd gael eu gweithredu mewn cysylltiad â CDLl ar y Cyd, yn nodi:

DA4

1.21 Mae gan ddynodiadau a pholisïau y CDLl ar y Cyd y potensial i effeithio'n sylweddol ar yr iaith Gymraeg (e.e. drwy annog tyfiant a'r cynnydd mewn pobl o fannau eraill) ~~neu drwy gefnogi sefydlu defnydd~~ **drwy ddarparu tai newydd a darparu cyfleoedd** cyflogaeth newydd. Y mae Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg (AEIG) yn caniatáu adnabod yr effeithiau posib ar yr iaith Gymraeg a allai ddod yn sgil datblygiad. Dylai'r Ymgynghoriad drafft o NCT20: Cynllunio a'r Iaith Gymraeg (AEIG) fod yn rhan hanfodol o'r Arfarniad

DA5

Cynaladwyedd (AC) a'r prosesau asesu safle sy'n cael eu cynnal yn ystod paratoad cynlluniau.

1.6 I Gymru mae'r amcanion hyn yn cael eu hadlewyrchu yng nghynllun datblygu cynaliadwy Llywodraeth Cynulliad Cymru (LlCC) 'Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned;' (Mai 2009) sy'n diffinio datblygiad cynaliadwy yn y termau a ganlyn: *"Datblygiad sydd yn bodloni anghenion heddiw heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i fodloni eu hanghenion eu hunain."*

Datblygiad Cynaliadwy yng Nghymru

Yng Nghymru, mae datblygiad cynaliadwy yn golygu gwella lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol pobl a chymdeithasau gan ennyn gwell ansawdd bywyd ar gyfer eich cenhedlaeth chi a'r dyfodol.

- Mewn ffordd sydd yn hyrwyddo cyfiawnder cymdeithasol a chyfle cyfartal; ac
- Mewn ffyrdd sydd yn mwyhau yr amgylchedd naturiol a diwylliannol ac yn parchu ei derfynau – gan ddefnyddio dim ond swm teg o adnoddau'r ddaear a chynnal ein hetifeddiaeth ddiwylliannol.

~~Datblygiad cynaladwy yw'r broses a fydd yn arwain at gyrraedd y nod o gynaladwyedd.~~ **DA6**

---

3. BIOAMRYWIAETH

Materion allweddol o'r asesiad gwaelodlin
• **Bygythiadau i gyflwr a pharhad nodweddion <u>bioamrywiaeth</u>~~ y dirwedd~~**

DA7

- **Diogelu Coetiroedd Rhannol Naturiol**

5. FFACTORAU HINSAWDD

Crynodeb o'r sefyllfa bresennol a thueddiadau

5.1 Nid yw llygredd aer yn broblem sylweddol yn Ynys Môn a Gwynedd a fyddai'n cyfiawnhau dynodi Ardal Rheoli Ansawdd Aer (ARAA). Ar y cyfan, mae ansawdd aer yn dda yn y ddau awdurdod. Yn ynys Môn a Gwynedd, mae crynodiadau PM10, er enghraifft, yn sicr o fewn y cyfyngiadau cenedlaethol ac mae ardaloedd LSOA y Sir ymhlith y lleiaf difreintiedig yng Nghymru yn nhermau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru : Mynegai Allyriadau Aer ar sail Cyfartaledd y Boblogaeth (2008). Awgryma hyn fod cyflwr ansawdd aer yn dda i'r boblogaeth breswyl yn ôl yr indecsau hyn. Mae monitro lleol yn parhau mewn amrywiol safleoedd ledled y ddau awdurdod – roedd yr unig fesur ansawdd aer oedd yn uwch na'r hyn sy'n dderbyniol ar yr A55 yn Llanfairpwll ble roedd y canlyniadau'n uwch na'r amcanion blynyddol ar gyfer NO2.

5.2 Mae allyriadau nwyon tŷ gwydr wedi cynyddu'n raddol ers 2002 ac mae allyriadau'n parhau i fod yn broblem ac yn rhywbeth sy'n cyfrannu'n sylweddol at newid hinsawdd. ~~Mae amcangyfrifon cyfredol yn awgrymu y bydd hafau yn sychach a gaeafau yn wlypach yn sgil newid hinsawdd dros y 25 mlynedd nesaf, gyda mwy o law yn gyffredinol. Mae'n debygol y bydd tymereddau'n cynyddu hefyd.~~ **Fel mewn ardaloedd eraill o fewn y DU, mae'n debygol y bydd yr effeithiau yng Nghymru yn cynnwys tymheredd uwch gydol y flwyddyn, stormydd amlach, cynnydd yn lefel y môr, hyrddiadau storm amlach, mwy o law a chynnydd yn y mewnlif i aberoedd a'r môr, newidiadau ym mhatrwm y glawiad blynyddol (gaeafau gwlypach, hafau sychach), a chynnydd yn yr anwedd-drydarthiad (y dŵr a gollir o blanhigion, crynofeydd dŵr a phridd).** Gallai newidiadau mewn patrymau glawiad a faint o law a geir effeithio ar faint o ddŵr sydd ar gael i bobl a'r amgylchedd. Mae amodau mewn diwydiant, tai ac yn benodol trafnidiaeth ffordd yn brif gyfranwyr i allyriadau nwyon tŷ gwydr yn y ddwy sir. **DA8**

5.3 Carbon deuocsid yw'r prif gyfrannwr i allyriadau nwyon tŷ gwydr. Mae cyfwerth CO2 cyfanswm y nwyon tŷ gwydr nad ydynt yn CO2 yng Nghymru wedi gostwng gan 28% rhwng 1990 a 2006. Ceir y cyfraniad mwyaf tuag at allyriadau CO2 yng Ngwynedd gan ffynonellau domestig. Yng Ngwynedd, mae allyriadau CO2 o ffynonellau domestig yn uwch na chyfartaledd Cymru (2.6 y pen o gymharu â 2.4 yng Nghymru), sy'n dangos y ceir cyfran uwch na'r cyfartaledd o dai sy'n defnyddio ynni'n aneffeithiol. Gallai hyn fod yn gysylltiedig â'r gyfran uchel o dai a adeiladwyd cyn 1919 yn yr ardal. Ceir y cyfraniad mwyaf tuag at allyriadau CO2 yn Ynys Môn gan ddiwydiant a gweithgarwch masnachol (54%). Tai (allyriadau tanwydd) yw elfen fwyaf ôl-troed ecolegol Cymru, sy'n cyfrif am 22-27%.

5.4 **<u>Mae dyddodion asid a nitradau yn broblem mewn rhannau o Ynys Môn a Gwynedd. Mae dyddodion asid yn cynnwys dyddodion gwlyb a sych o lygryddion o'r atmosffer sydd â'r potensial i asideiddio pridd a dŵr croyw. Mae nitrogen yn cyfeirio at ddogn y llygrydd, a all arwain at ewtroffeiddio. Mewn rhai ardaloedd o fewn ardal y Cynllun ceir mwy na'r llwyth critigol ar gyfer rhai rhywogaethau, sy'n cael effaith negyddol ar rai cynefinoedd a rhywogaethau.</u>** **DA9**

Materion allweddol o'r asesiad gwaelodlin
• **Cynnal ansawdd aer da yn gyffredinol** • **Nwyon tŷ gwydr a bygythiad newid hinsawdd** • **<u>Niwed posibl i ecosystemau gan ddyddodion nitradau ac asid</u>** **DA10** • **<u>Y perygl o lifogydd o ganlyniad i newid hinsawdd</u>** **DA11**

Materion cynaladwyedd a chyfleoedd
• Yr angen i ystyried effeithiau ansawdd aer wrth asesu bwriadau datblygu mewn ardaloedd ble y gallai datblygiadau newydd/ychwanegol arwain at effeithiau sylweddol/cronnus er mwyn cynnal neu wella ansawdd aer. • Yr angen i gyfrannu at leihau nwyon tŷ gwydr drwy leihau defnydd o ynni a chynyddu cynhyrchiant ynni adnewyddadwy. • Yr angen i hyrwyddo effeithiolrwydd ynni wrth ddylunio adeiladau newydd ac addasu adeiladau presennol. • Yr angen i leihau ôl-troed ecolegol y ddau awdurdod lleol, gyda ffocws penodol ar yr allyriadau sy'n codi o dai a thrafnidiaeth. • Lleihad mewn cynhyrchiant nwyon tŷ gwydr drwy leihau faint o deithio a wneir mewn cludiant preifat, gan hyrwyddo mwy o gerdded, beicio a defnydd o gludiant cyhoeddus.

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

- **Yr angen i sicrhau bod y datblygiad newydd yn wydn a bod modd ei addasu i wrthsefyll effeithiau llifogydd** DA12

- Ymgorffori mesurau addasu i newid hinsawdd fel elfen annatod o'r **holl** ddatblygiadau ~~tai ac isadeiledd newydd~~ **newydd gan gynnwys datblygiadau tai, seilwaith a thwristiaeth, ac ystyried a fydd y datblygiad arfaethedig yn cyfrannu'n bositif tuag at leihau neu reoli'r risg o lifogydd.** DA13

- Hwyluso datblygu ffynonellau ynni carbon isel ledled ardal y cynllun.

Negeseuon allweddol yn sgil adolygu cynlluniau a rhaglenni

- Dylai'r CDLl ar y Cyd fynd i'r afael â materion megis newid hinsawdd, annog lleihau allyriadau nwyon niweidiol tŷ gwydr a hwyluso gwella ansawdd aer. Dylai'r Cynllun fod yn gyson ag amcanion a thargedau a sefydlwyd yn y cynlluniau a'r canllawiau cenedlaethol, megis Strategaeth Ansawdd Aer y DU.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried amcanion a thargedau'r polisi cenedlaethol pan ffurfir y polisïau yn ymwneud â chynhyrchu ynni yn Ardal y Cynllun.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo'r defnydd o ynni adnewyddol mewn datblygiadau newydd a phwysleisio'r berthynas rhwng ynni a dyluniad adeiladu.

- Bydd argaeledd cludiant cyhoeddus yn ystyriaeth bwysig i'r CDLl ar y Cyd, yn enwedig o ran cynaliadwyedd, hygyrchedd, lleihau'r ddibyniaeth ar gludiant cyhoeddus a chyfrannu tuag at ymateb i newid hinsawdd.

6. TREFTADAETH DDIWYLLIANNOL

6.4 Mae cyfoeth o ddynodiadau ffurfiol yn adnabod ac yn gwarchod y nodweddion pwysicaf yn nhreftadaeth hanesyddol a phensaernïol ardal y CDLl ar y cyd. Gwynedd sydd â'r nifer ail uchaf o adeiladau rhestredig yng Nghymru tra bod Ynys Môn yn nawfed drwy Gymru. Mae'r adeiladau rhestredig hyn yn amrywio o eglwysi ac adeiladau cyhoeddus i fythynnod bach, ciosgau ffôn neu hyd yn oed gerrig milltir. Y cyswllt cyffredin rhwng strwythurau mor amrywiol â hyn yw'r ffaith bod CADW yn eu hystyried yn archeolegol neu'n hanesyddol arbennig. Fodd bynnag, mae cyfran o'r adeiladau hyn dan fygythiad ac mae 11% yng Ngwynedd wedi'u dynodi i fod 'wrth risg' ac yn Ynys Môn, mae 12% o'r holl adeiladau rhestredig yn y categori hwn **(Hydref 2007)**. **DA14**

6.5 Yn ogystal, mae gan Wynedd nifer gymharol uchel o Ardaloedd Cadwraeth – 40 i gyd (y nifer ail uchaf yng Nghymru) tra bod gan Ynys Môn 12 o'r dynodiadau hyn.

6.6 Mae ardal y CDLl ar y cyd hefyd yn cynnwys un Safle Treftadaeth y Byd sydd ar ddau safle – ychwanegwyd Castell Caernarfon a Muriau'r Dref yng Ngwynedd a Chastell Biwmares yn Ynys Môn i restr Safleoedd Treftadaeth y Byd fel safleoedd diwylliannol o werth byd-eang eithriadol ym **1986** ~~1987~~. **DA15**

6.7 **Yn ogystal â'r nodweddion dynodedig hyn o ddiddordeb hanesyddol a diwylliannol, bydd yn bwysig ystyried nodweddion nad ydynt wedi'u dynodi, megis** strwythurau amaethyddol, systemau ffyrdd hynafol, ffiniau a systemau caeau, coed sydd o bwysigrwydd hanesyddol ac ati. **DA16**

Materion allweddol o'r asesiad gwaelodlin
• **Gostyngiad diweddar yng nghyfran y siaradwyr Cymraeg** • **Treftadaeth ddiwylliannol ac amgylchedd hanesyddol cyfoethog ac amrywiol** • **Colli nodweddion tirwedd hanesyddol**

DA17

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Materion cynaladwyedd a chyfleoedd
• Yr angen i hwyluso cadw a gwella'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig fel rhan bwysig o'n treftadaeth ddiwylliannol. • Cefnogi a hwyluso'r dull gweithredu a nodwyd yn y Mesur Iaith Gymraeg (gweler y waelodlin fel cyfeiriad). • Yr angen i gasglu tystiolaeth a gwybodaeth ynghylch effaith datblygiadau ar yr iaith Gymraeg ble bo hynny'n angenrheidiol ac yn briodol. • Ceir potensial o ddifrod i safleoedd treftadaeth pwysig a'r amgylchedd hanesyddol o fewn ardal y CDLl ar y cyd gan ddatblygiadau yn sgil dinistr/ymyrraeth i nodweddion o bwysigrwydd treftadaeth ddiwylliannol a hefyd drwy ymyrryd ar leoliad nodweddion o'r fath. • Yr angen i hyrwyddo gwarchod, cadwraeth a gwella **tirwedd** ~~treftadaeth~~ archeolegol, pensaernïol, **adeiliedig a hanesyddol** ardal y CDLl ar y cyd.

DA18

Negeseuon allweddol yn sgil adolygu cynlluniau a rhaglenni
• Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried cynlluniau a chanllawiau allweddol wrth ffurfio'i bolisïau a'i gynigion. • Dylai'r CDLl ar y Cyd ddiogelu a hyrwyddo'r iaith Gymraeg a'r dreftadaeth ddiwylliannol a hyrwyddo'r cyfleoedd fydd yn codi yn sgil adnoddau ieithyddol a diwylliannol yr ardal. • **Wrth lunio'r cynigion, dylai'r CDLl ystyried yr wybodaeth am dreftadaeth ddiwylliannol sydd yn LANDMAP.**

DA19

ECONOMI

Mae'r rhan fwyaf o rannau'r sector twristiaeth wedi profi twf bychan a chyson **dros y blynyddoedd diwethaf.** Fodd bynnag, nid yw'r cyfraddau twf yn sylweddol uchel i awgrymu fod y diwydiant yn chwyddo ar raddau cyflym iawn; mae angen lefel uchel o fuddsoddiad mewn llety o safon uchel, atyniadau i dwristiaid a gweithgareddau hamdden er mwyn denu mwy o gwsmeriaid i'r ynys. **Mae rhan fwyaf y sectorau o fewn y diwydiant twristiaeth wedi gweld gwelliant cyffredinol rhwng 2006 a 2009. Fodd bynnag, mae'r sector llety â gwasanaeth wedi dirywio yn ystod yr un cyfnod.** ~~Dirywiodd cyfanswm yr ymwelwyr a ddeuai i Ynys Môn rhwng 2004 a 2006, er eu bod yng nghynt wedi cynyddu ers 2001. Mae'r cyfanswm sydd wedi'u cyflogi yn y diwydiant twristiaeth yn Ynys Môn wedi aros yn weddol gyson ers 2001. Yng Ngwynedd, cynyddodd nifer y twristiaid rhwng 1999 a 2005, ond maent wedi gostwng ers hynny.~~ D20 D21

Materion allweddol o'r asesiad gwaelodlin
• Gwerth Ychwanegol Crynswth (GVA) cymharol isel yn benodol yn Ynys Môn • Cyfradd gweithgarwch economaidd gymharol uchel yn ardal y CDLl ar y cyd ond diweithdra uwch na'r cyfartaledd yn Ynys Môn • Gostyngiad yn niwydiannau'r tir • Enillion llai na'r cyfartaledd • Cyrhaeddiad addysgol • ~~Gwella'r~~ **Hybu twf cynaladwy o fewn y** diwydiant twristiaeth

DA22

8. TAI

8.4 Cynyddodd cyfartaledd pris yr holl dai a werthwyd yng Ngwynedd rhwng **mis Tachwedd 2002 a mis Mai 2011** ~~1997 a 2006~~ o ~~213~~ **89.2**% - uwch na'r cynnydd o ~~173~~ **69**% yng Nghymru. Yng Ngwynedd, cyfartaledd pris tŷ ym ~~2006~~ **mis Mai 2011** oedd ~~£159,452 - £7,252~~ **£169,780 - £8,081** yn uwch na chyfartaledd Cymru. Cynyddodd cyfartaledd pris yr holl dai a werthwyd yn Ynys Môn rhwng ~~1996/97 a 2006~~ **mis Tachwedd 2002 a mis Mai 2011** o ~~205~~ **81**%. Yn Ynys Môn, cyfartaledd pris tŷ ym **mis Mai 2011 oedd £170,471 - £8772** ~~2006 was £155,714, £3,514~~ yn uwch na chyfartaledd Cymru. **DA23**

9. TIRWEDD

Crynodeb o'r sefyllfa bresennol a thueddiadau

9.1 Mae gan ardal y CDLl ar y cyd adnodd tirwedd gwerthfawr iawn sy'n cynnwys nifer o ardaloedd dynodedig megis parciau a gerddi hanesyddol, ardaloedd gwarchod y dirwedd, tirweddau hanesyddol ac AHNEau. Mae rhannau o Wynedd hefyd yn ffurfio Parc Cenedlaethol Eryri.

9.2 Mae ardal y CDLl ar y Cyd yn enwog am ei thirweddau arfordirol a'i morweddau, ~~gydag arfordir Ynys Môn gyfan~~ **mwyafrif** Ynys Môn, sy'n cynnwys arfordir treftadaeth ac ardaloedd o werth daearegol a diwylliannol wedi ei ddynodi'n AoHNE. Mae AoHNE Llŷn yng Ngwynedd hefyd wedi ei ddynodi'n arfordir treftadaeth sy'n adlewyrchu gwerth ei asedau hanesyddol, daearegol, daearyddol ac ecolegol. **DA24**

Mae parc GeoMôn wedi'i leoli ar Ynys Môn. Canolbwynt y Parc yw'r amrywiaeth anhygoel o ddaeareg sy'n cynnwys creigiau solid o'r cyfnodau Cyn-Gambriaidd i'r *Neogene* gyda rhai gwaddodion Mïosenaidd, ynghyd â nodweddion helaeth rhewlifiant Pleistosenaidd o'r cyfnod Cwaternaidd.

9.3 Mae cymeriad tirwedd a nodweddion bioamrywiaeth AHNEau Llŷn a Môn dan bwysau gan nifer o ffactorau sy'n ymwneud â datblygiadau. Mae'r rhain yn cynnwys adeiladau newydd ac addasiadau, safleoedd carafanau a gwersylla, **datblygiadau twristaidd megis cabanau pren, ffermydd/tyrbinau gwynt,** ffyrdd, **ehangu trefi/datblygiadau newydd, ynni/diwydiant**, cyfathrebu a thelegyfathrebu **(e.e peilonau)**, chwareli a gweithfeydd mwynau, coedwigaeth, gwastraff a gwaredu gwastraff, prosesau naturiol a ffermio. **DA25**

Materion allweddol o'r asesiad gwaelodlin

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

- **Pwysau ar ddynodiadau tirwedd pwysig**
- **<u>Y posibilrwydd o golli nodweddion tirwedd hanesyddol a phwysig e.e cloddiau</u>** DA26
- **<u>Pwysigrwydd llonyddwch ac awyr dywyll mewn ardaloedd eang</u>** DA27

Materion cynaladwyedd a chyfleoedd	
• Yr angen i warchod a gwella tirweddau **<u>a'r môr</u>** drwy ddyluniadau a datblygiadau priodol o safon uchel sy'n cyd-fynd â chymeriad a natur nodedig lleol a, ble bo hynny'n briodol, nad ydynt yn cael effaith andwyol sylweddol ar olygfeydd o Barc Cenedlaethol Eryri **<u>ac AHNEau</u>** nac allan ohonynt.	DA28 DA29
• Yr angen i sicrhau bod yr AHNEau yn cael eu gwarchod rhag datblygiadau sydd â'r potensial i ddifrodi eu nodweddion cadwraeth arbennig.	
• **<u>Yr angen i warchod a gwella ardaloedd o lonyddwch ac awyr dywyll, yn enwedig o fewn AHNEau, drwy ddyluniadau a datblygiadau priodol.</u>**	DA30
• **<u>Annog cysylltiadau isadeiledd gwyrdd, a diogelu a gwella gwrychoedd, coed mwynderol a choedtiroedd sy'n gyforiog o rywogaethau.</u>**	DA31
• **<u>Defnyddio lletemau glas lle ystyrir bod angen dynodiadau o'r fath</u>**	DA32

Negeseuon allweddol yn sgil adolygu cynlluniau a rhaglenni

- Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried cynlluniau a chanllawiau allweddol/ a nodwyd wrth ffurfio'i bolisïau a'i gynigion.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd ddarparu ar gyfer cadwraeth a ble y **bo'n briodol** modd, gwella'r amgylchedd naturiol a'r dirwedd, a pharchu hawliau tramwy. DA33

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo **datblygiadau mewn mannau priodol a** dylunio da sy'n parchu hynodrwydd yr ardal **adeiledig a'r tirwedd.** DA34

- Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried ardrawiad datblygu telathrebu ar gynaliadwyedd, gan bwyso a mesur yr angen am dwf economaidd yn erbyn effeithiau cymdeithasol ac amgylcheddol.

10. PRIDDOEDD, MWYNAU, GWASTRAFF

Crynodeb o'r sefyllfa bresennol a thueddiadau

10.1 Mae gan Wynedd bridd â dwysedd carbon uchel, yn bennaf yn sgil natur ucheldirol topograffeg y sir. Mae carbon organig yn deillio o lystyfiant corfforedig naill ai'n cael ei waddodi neu sy'n gysylltiedig â deunydd gwraidd o fewn pridd. Mae'n bwysig ar gyfer nifer o nodweddion a phrosesau pridd. Gall colli mater organig pridd arwain at erydiad pridd, colli ffrwythlondeb, cywasgiad a dirywiad tir cyffredinol. Mae Ocsideiddiad mater organig (ei dorri i lawr) yn rhoi egni i organebau pridd a thrwy resbiradaeth mae'n arwain at allyriadau carbon deuocsid. Mae lefel y carbon yn y pridd wedi bod yn syrthio'n raddol yng Nghymru a Lloegr oherwydd nifer o ffactorau ac mae newid hinsawdd ymysg y rhesymau hynny. Mae colli carbon o briddoedd yng Nghymru a Lloegr wedi digwydd ar raddfa gymedrig o 0.6% y flwyddyn rhwng 1978 a 2003. **Mae Parth Perygl Nitradau wedi'i ddynodi i'r de-orllewin o Langefni. O fewn y parth hwn, rhaid i ffermwyr gydymffurfio â rhaglen weithredu o fesurau sy'n cynnwys cyfyngiadau ar amseriad a gwasgariad gwrteithiau a thail, a chadw cofnodion cywir.** D35

10.4 **Mae cyfanswm y gwastraff bwrdeistrefol (ac eithrio cerbydau wedi'u gadael) a gynhyrchwyd yng Nghymru wedi gostwng bob blwyddyn dros y pum mlynedd diwethaf, gyda 1.67 miliwn tunnell wedi'i gynhyrchu yn 2009-10 o'i gymharu â 1.93 miliwn tunnell yn 2004-05 – gostyngiad cyffredinol o 13.4 y cant (lleihad o 258,301 tunnell), a gostyngiad cyfartalog bob blwyddyn o 2.7** DA36

y cant ar ffigwr 2004-05. ~~Mae maint y gwastraff bwrdeistrefol ledled y DU yn cynyddu bob blwyddyn a dengys ffigyrau nad yw Ynys Môn a Gwynedd yn eithriad i'r duedd hon.~~ Ceir amrediad o ffactorau a allai effeithio ar y cynnydd mewn faint o wastraff a gynhyrchir yn cynnwys, newidiadau i'r boblogaeth, newidiadau i nifer yr aelwydydd a'u maint, ymddygiad defnyddwyr/prynwyr, effeithiolrwydd strategaethau lleihau gwastraff a newidiadau i ffyniant economaidd rhanbarth. Pwysleisir yr angen i gynhyrchu llai o wastraff yn y lle cyntaf **er mwyn cyrraedd y targedau a osodir gan y llywodraeth**. ~~Yn wir, mae rhanbarth gogledd Cymru yn wynebu'r her sylweddol o leihau gwastraff aelwydydd y pen gan oddeutu 40% y flwyddyn.~~

Negeseuon allweddol yn sgil adolygu cynlluniau a rhaglenni
• Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried cynlluniau a chanllawiau allweddol wrth ffurfio'i bolisïau a'i gynigion. • Dylai'r CDLl ar y Cyd roi ystyriaeth lawn i'r canllawiau a sicrhau fod y defnydd o fwynau yn cael ei ddatblygu'n gynaliadwy. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso echdynnu agregau yn gynaliadwy o fewn Ardal y Cynllun, gan sicrhau cydbwysedd rhwng y costau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol. • Dylai'r CDLl ar y Cyd sicrhau fod ei bolisïau ynglŷn â gwastraff yn adlewyrchu amcanion a thargedau'r cynlluniau a'r canllawiau uchod. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso rheolaeth gynaliadwy o wastraff ac annog lleihau'r gwastraff a gynhyrchir. • Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo ailgylchu a hwyluso lleihau'r gwastraff a anfonir i dirlenwi yn unol â thargedau a osodir gan y Gyfarwyddeb Tirlenwi. • Dylai'r CDLl ar y Cyd ddarparu fframwaith defnydd tir er mwyn galluogi'r

ddau Awdurdod i ddyrannu safleoedd ar gyfer cyfleusterau rheoli gwastraff newydd.

- Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso lleihau cyfradd twf gwastraff yn ardal y Cynllun.
- Dylai'r CDLl ar y Cyd ymgorffori cyfleusterau rheoli gwastraff digonol ac effeithiol mewn datblygiadau newydd.
- **Dylai'r CDLl sicrhau bod unrhyw ddatblygiad arfaethedig ar dir wedi'i halogi, neu ar dir yr amheuir yn gryf ei fod wedi'i halogi, yn destun Asesiad Risg Rhagarweiniol (PRA), cyn neilltuo safle o fewn ardal y cynllun.** DA37
- **Dylid ystyried prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru wrth benderfynu ar yr angen am unrhyw gyfleusterau gwastraff yn ardal y cynllun. Dylid cyfrifo maint y gwastraff presennol a'r rhagamcanion er mwyn pennu'r anghenion o ran nifer y cyfleuesterau a pa fathau, a'r arwynebedd tir.** DA38

Materion cynaladwyedd a chyfleoedd

- Yr angen i warchod a rheoli pridd gan gynnwys cynnal carbon pridd ac anelu i osgoi peri risg ychwanegol drwy lygru neu halogi.
- **Yr angen i gynorthwyo i leihau llygredd dŵr a achosir gan nitradau o ffynonellau amaethyddol.** DA39
- Yr angen i gyfeirio datblygiadau i safleoedd tir llwyd neu, fel arall, i'r tir amaethyddol o'r ansawdd gwaethaf gymaint â phosib er mwyn cadw'r tir

amaethyddol gradd uchel.

- Adnabod yr angen i leihau gwastraff sy'n deillio o'r holl sectorau fel y gellir cyrraedd y targedau a osodir gan Ewrop a Llywodraeth Cymru.
- Yr angen i sicrhau yr ystyrir materion gwastraff wrth asesu a phennu ceisiadau cynllunio ar gyfer pob math o ddatblygiadau.
- Yr angen i gyfrannu tuag at leihau faint o wastraff bwrdeistrefol sy'n cael ei dirlenwi drwy hwyluso darparu rhwydwaith cynhwysfawr, integreiddiedig a chynaliadwy o gyfleusterau rheoli gwastraff newydd a gwell ar gyfer trin a gwaredu gwastraff fel dewis amgen i dirlenwi.
- Yr angen i gyfrannu tuag at gynyddu cyfraddau ailgylchu a chompostio.

12. DWR

Materion allweddol o'r asesiad gwaelodlin	
• **Cynnal ansawdd afonydd da a gwella safonau ble bo angen** • **Cynnal dyfroedd ymdrochi glân a gwella eraill** • **Nifer o ardaloedd poblog mewn perygl o orlifo** • **<u>Mae'n bosibl na fydd llawer o arfordir a gorlifdiroedd Gwynedd ac Ynys Môn yn addas ar gyfer datblygiadau tymor-hir</u>** • **Llai o adnoddau dŵr ar gael**	**DA40**

Fframwaith Amcanion yr AC Drafft

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

1. Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd
(Pynciau AAS: bioamrywiaeth, ffawna, fflora, pridd)

A fydd y cynllun yn...

- Amddiffyn cyfanrwydd safleoedd dynodedig (rhyngwladol, cenedlaethol a lleol), ac osgoi cynefinoedd / rhywogaethau tameidiog
- Diogelu a mwyhau cynefinoedd bywyd gwyllt ar y tir ac yn y môr (yn cynnwys yr ased coetiroedd sylweddol a geir yn ardal y cynllun), a bioamrywiaeth ehangach mewn ardaloedd gwledig a threfol
- Cynnal a gwella'r ddarpariaeth o seilwaith gwyrdd
- Diogelu a mwyhau'r safleoedd daearegol dynodedig a'r ddaear amrywiaeth ehangach

Dangosyddion Arfaethedig:

~~% y newid yng nghynefinoedd a rhywogaethau â blaenoriaeth a nodir yng Nghynllun Gweithredu Bioamrywiaeth ardal y cynllun~~ DA41

- **<u>Y bioamrywiaeth a gollir drwy ddatblygiadau, a fesurir gan y safleoedd rhyngwladol (h.y. Natura 2000), safleoedd cenedlaethol (e.e SoDdGA) a safleoedd lleol yn ardal y CDLl ar y Cyd a gollir neu yr effeithir arnynt</u>** DA42
- **<u>Colled net y bioamrywiaeth yn ardal y CDLl a achosir gan ddatblygiadau</u>** DA43
- **<u>% y nodweddion (amrywiol fathau) mewn cyflwr addawol, yn rhai ar dir ac yn y môr</u>**
- **<u>Cyrhaeddiad amcanion a thargedau y Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth (y DU, gwlad benodol / rhanbarthol / lleol)</u>**
- **<u>Tueddiadau a statws rhywogaethau / cynefinoedd Adran 42 NERC 2006</u>** DA44
- **<u>Nifer ac arwynebedd y Safleoedd Cadwraeth Natur Arbennig (SINCs) a'r GNLl o fewn y Cynllun</u>**

2. Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniant ac iechyd a lles cymunedol
(Pynciau AAS: iechyd bodau dynol, y boblogaeth)

A fydd y cynllun yn...

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

▪ Bodloni anghenion poblogaeth sy'n heneiddio ▪ Lleihau nifer y bobl mewn oed gwaith sy'n allfudo er mwyn cefnogi cymunedau sy'n gytbwys o ran oedran y boblogaeth ▪ Gwella'r ddarpariaeth o gyfleusterau a gwasanaethau i gymunedau difreintiedig ac ardaloedd gwledig a gwella mynediad atynt. ▪ Hyrwyddo rhyngweithio cymunedol a chynhwysiad cymdeithasol ▪ Cael gwared ar rwystrau a chreu cyfleoedd i bobl fyw bywydau iachach, e.e. hyrwyddo ymarfer corff (cerdded, beicio) ▪ Lleihau'r anghydraddoldeb iechyd rhwng ardaloedd a grwpiau cymdeithasol	
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ % y boblogaeth gyfan sydd â mynediad at wasanaethau allweddol ▪ mesurau iechyd sy'n gysylltiedig â ffordd o fyw (e.e. pobl dros eu pwysau, gordewdra) – Arolwg Iechyd Cymru	
3. Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi mesurau lliniaru ac addasu ***(Pynciau AAS: ffactorau hinsawdd, aer)***	
A fydd y cynllun yn... ▪ Lleihau'r allyriadau nwyon tŷ gwydr o drafnidiaeth, adeiladau a phrosesau cynhyrchu ynni ▪ Cefnogi ac annog datblygiadau newydd sy'n ynni effeithlon ac sy'n medru gwrthsefyll newid hinsawdd ▪ Integreiddio a hyrwyddo ynni adnewyddadwy a chynlluniau ynni carbon isel, **<u>ar lefel leol a chymunedol,</u>** a chynyddu'r galw am ynni a gyflenwir gan ffynonellau carbon isel ▪ Sicrhau y cynllunnir am addasiadau mewn ffordd sy'n gwneud y mwyaf o gyfleoedd ac sy'n isafu'r costau sy'n gysylltiedig â newid hinsawdd	**DA45**
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ % y newid mewn allyriadau carbon deuocsid o'r ~~stoc dai~~ **<u>sectorau diwydiant / masnach, domestig, trafnidiaeth ffordd, newid mewn defnydd tir a</u>**	**DA46**

<u>choedwigaeth</u>
4. Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg ***(Pynciau AAS: Treftadaeth Ddiwylliannol)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Gwarchod a mwyhau'r cyfleoedd i hyrwyddo a datblygu'r iaith Gymraeg
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ Nifer / % y siaradwyr Cymraeg
5. Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol ***(Pynciau AAS: Treftadaeth Ddiwylliannol)***
A fydd y cynllun yn… ▪ Sicrhau y gwarchodir asedau hanesyddol, archeolegol a diwylliannol lleol (yn cynnwys eu gwarchod rhag datblygiadau newydd), ac y gwneir y mwyaf ohonynt er budd trigolion ac ymwelwyr ▪ Hyrwyddo mynediad at yr amgylchedd hanesyddol er dibenion addysg a thwristiaeth / datblygiad economaidd
Dangosyddion Arfaethedig ▪ Nifer / newid yn yr adeiladau / asedau hanesyddol mewn perygl
6. Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol ***(Pynciau AAS: Poblogaeth)***
A fydd y cynllun yn... ▪ Hyrwyddo a hwyluso buddsoddiad i fusnesau lleol ar draws amrywiaeth o sectorau economaidd

- Gwella a mwyhau cyfleoedd cyflogaeth, yn cynnwys mewn ardaloedd gwledig - Cefnogi'r diwydiant twristiaid drwy wneud gwelliannau amgylcheddol a gwella'r seilwaith, **a chynorthwyo i wella adnoddau a seilwaith presennol** - Darparu mynediad at gyfleoedd am hyfforddiant, addysg a datblygu sgiliau i bob sector yn y gymuned	**DA47**
Dangosyddion Arfaethedig: - Gweithgarwch economaidd fesul sector - Statws cyflogaeth trigolion 16 mlwydd oed a throsodd - Nifer y bobl sy'n cymudo i mewn ac allan o ardaloedd yr awdurdod	
7. Darparu tai cynaladwy ~~ansawdd da~~, yn cynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol ***(Pynciau AAS: y boblogaeth, iechyd bodau dynol)***	
A fydd y cynllun yn... - Gwella ansawdd ac argaeledd y stoc tai presennol ar gyfer cymunedau difreintiedig - Cyflwyno mwy o dai fforddiadwy a chynaliadwy ~~o ansawdd uchel~~ **gyda'r effaith leiaf bosib ar yr amgylchedd** mewn ardaloedd gwledig a threfol - Cyflwyno tai addasadwy sy'n mynd i'r afael ag anghenion unigol y cymunedau	**DA48**
Dangosyddion Arfaethedig: - Nifer yr unedau tai fforddiadwy newydd a ddarparwyd / blwyddyn fel canran o'r holl unedau newydd	
8. Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau trefol ardal y cynllun **(Pynciau AAS: y dirwedd)**	
A fydd y cynllun yn... - Gwarchod a mwyhau nodweddion arbennig y dirwedd yn ardal y cynllun, yn	

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

cynnwys Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol, y dirwedd arfordirol / morol a threfweddau ▪ Gwarchod a gwella ansawdd y mannau agored sy'n hygyrch i'r cyhoedd mewn amgylchedd gwledig ac adeiledig ▪ Sicrhau bod datblygiadau newydd wedi'u hintegreiddio'n briodol a sensitif gyda chymeriad y dirwedd a'r drefwedd yn ardal y cynllun	
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ ~~% y dynodiadau sy'n adrodd eu bod mewn cyflwr ffafriol~~ ▪ **<u>Cyfran y tirwedd o ansawdd uchel / uchel iawn a nodir gan LANDMAP</u>**	**DA49** **DA50**
9. Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwastraff, ailddefnyddio ac ailgylchu ***(Pynciau AAS: asedau deunyddiau, pridd)***	
A fydd y cynllun yn... ▪ Blaenoriaethu datblygiad ar dir a ddatblygwyd eisoes / tir llwyd **<u>addas</u>** **<u>heb effeithio ar fioamrywiaeth, asedau treftadaeth hanesyddol na'r dirwedd</u>** ▪ Gwarchod ansawdd y pridd (y tir gorau a'r tir mwyaf amlbwrpas) ▪ Hyrwyddo adfer tir wedi'i halogi ac osgoi / lleihau achosion o halogi pridd ▪ Lleihau'r swm o wastraff a grëir a chefnogi symud tuag at hierarchaeth rheoli gwastraff cynaliadwy ar gyfer datblygiadau presennol a newydd (yn cynnwys trwy rwydwaith gynaliadwy o gyfleusterau rheoli)	**DA51**
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ % / cyfran y datblygiadau ar dir a ddatblygwyd eisoes ▪ % y gwastraff bwrdeistrefol a yrrir i safleoedd tirlenwi ▪ % y gwastraff bwrdeistrefol a ailddefnyddir / ailgylchir	
10. Cefnogi a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth <u>a rhyngrwyd</u> da i gefnogi'r gymuned a'r economi ***(Pynciau AAS: y boblogaeth, iechyd bodau dynol)***	

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

A fydd y cynllun yn... ▪ Gwella hygyrchedd mewn ardaloedd lleol, drwy gysylltu rhwydweithiau cludiant ~~(cyhoeddus~~) **<u>(cludiant cyhoeddus a heb gerbyd)</u>** â'r canolfannau gwasanaethu ▪ Lleihau'r angen am deithio mewn ceir preifat, drwy wella'r seilwaith cludiant cyhoeddus ▪ Blaenoriaethu hygyrchedd drwy gael opsiynau trafnidiaeth cynaliadwy ar gyfer datblygiadau newydd ▪ **<u>Hyrwyddo mynediad i'r rhyngrwyd ledled ardal y Cynllun.</u>**	DA52
Dangosyddion Arfaethedig: ▪ Dull o deithio i'r gwaith - % y boblogaeth sy'n gweithio sy'n teithio mewn car ▪ Canran y datblygiadau preswyl newydd ble y gellir cyrraedd cyfleusterau o fewn taith 30 munud ar gludiant cyhoeddus ▪ Mynediad at wasanaethau a chyfleusterau drwy gludiant cyhoeddus, cerdded a beicio ▪ **<u>% y cynnydd yn y rhwydwaith seiclo</u>** ▪ **<u>Cyfran y ffynonellau tanwydd lpg ar gyfer cerbydau modur</u>**	DA53 DA54
11. Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaladwyedd adnoddau dŵr ac isafu'r risg o lifogydd ***(Pynciau AAS: dŵr, bioamrywiaeth)***	
A fydd y cynllun yn... ▪ Sicrhau bod ansawdd dŵr mewn afonydd, llynnoedd, dŵr daear a dyfroedd arfordirol yn cael ei warchod a'i wella ▪ Isafu'r llygredd tryledol o ardaloedd gwledig a threfol ▪ Gwarchod a mwyhau'r adnoddau dŵr a chefnogi integreiddiad mesurau effeithlonrwydd dŵr ymhob datblygiad newydd ▪ Isafu'r risg o bob math o lifogydd (llanw, afonol, dŵr daear a charthffosiaeth) i bobl ac eiddo drwy gynllunio'n briodol a dylunio cynaliadwy ▪ Hyrwyddo effeithlonrwydd dŵr a mesurau addasu mewn datblygiadau newydd er	

mwyn mynd i'r afael ag effeithiau newid hinsawdd (e.e. SUD)

- **Hwyluso datblygiadau ar diroedd nad ydynt mewn perygl o lifogydd** DA55

Dangosyddion Arfaethedig:

- % [neu nifer neu gyfradd o'r cyfanswm] o ddatblygiadau newydd sydd â systemau draenio cynaliadwy
- **% y cyrff dŵr sy'n meddu ar statws ecolegol da neu â'r potensial i fod â statws ecolegol da** DA56
- cyfradd / nifer terfynol y datblygiadau sydd ym mharthau C1 ac C2 (yn unol â diffiniad NCT 15)

Tabl 13.2: Cydweddoldeb Amcanion AC

DA57

1. Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd											
2. Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniant, ac iechyd a lles cymunedol	C										
3. Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi mesurau lliniaru ac addasu	~~C~~**?**	C									
4. Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau yr iaith Gymraeg	~~C~~-	~~C~~**?**	-								
5. Cadw, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol	C	C	-	C							
6. Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol	?	C	?	?	?						
7. Darparu tai cyncaladwy, yn cynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol	~~C~~**?**	C	?	?	?	C					
8. Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau trefol ardal y cynllun	C	C	C	~~C~~**-**	C	?	?				

DA58

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

9. Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwastraff, ailddefnyddio ac ailgylchu	C	C	C	~~C~~**-**	~~C~~**-**	?	?	C			
10. Cefnogi a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth da i gefnogi'r gymuned a'r economi	**-?**	C	~~C~~**?**	**-?**	**-C**	C	?	~~C~~**?**	-		
11. Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaliadwyedd adnoddau dŵr ac isafu'r risg o lifogydd	**-?**	**-C**	C	-	-	?	?	C	C	~~C~~-	
AMCANION AC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

DATBLYGU CYNALADWY A PHOLISI AMGYLCHEDDOL
Datganiad Rio Ynglŷn â'r Amgylchedd a Hinsawdd a Datblygu
Datganiad Johannesburg Ynghylch Datblygu Cynaladwy (2001)
Strategaeth Datblygu Cynaliadwy'r Undeb Ewropeaidd (diwygiad 2006)
Chweched Cynllun Gweithredu Amgylcheddol yr Undeb Ewropeaidd (Gorffennaf 2002)
Cyfarwyddeb Atebolrwydd Amgylcheddol yr UE
Rheoliadau Atal a Rheoli Llygredd mewn ffordd Integredig (IPPC)
Deddf Diogelu'r Amgylchedd (1990)
Strategaeth Datblygu Cynaliadwy'r DU – 'Securing the Future' (2005)
Strategaeth Amgylcheddol Cymru – Cynllun Gweithredu 2008-2011
Rheoliadau Rheoli Peryglon o Ddamweiniau Mawr (COMAH)
LLCC (2006) Strategaeth Amgylcheddol ar Gyfer Cymru
LLCC (2003) Cymru – Gwlad Well
Cynllun Datblygu Cynaliadwy a Chynllun Gweithredu Llywodraeth Cynulliad Cymru (2004)
Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned – ~~Ymgynghori ar Gynllun Datblygu Newydd i Gymru (Fersiwn Ymgynghori)~~ **Cynllun Datblygu Cynaladwy Newydd i Gymru, Mai 2009**
LLCC (2008) Cynllun Datblygu Gwledig Cymru 2007-2013
Cynllun 3 Blynedd (Gwynedd)
Strategaeth Adfywio 2006-2013 (Gwynedd)

DA59

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

~~Strategaeth Amgylcheddol Gwynedd~~
Cynllun Llwyddo'n Lleol 08/09 (Gwynedd)
POLISI DATBLYGU GOFODOL
Persbectif datblygu Gofodol y Gymuned Ewropeaidd (1997)
Diweddariad i Gynllun Datblygu Gofodol Cymru (2008)
LLCC (2010) Polisi Cynllunio Cymru
LLCC (1996) Parthau Cynllunio Syml
LLCC (1997) NCT 9 – Gorfodi Rheolaeth Cynllunio
Strategaeth Datblygu Gogledd Cymru
Cau'r Bwlch: Strategaeth Datblygu Gofodol Gogledd Orllewin Cymru
Strategaeth Datblygu Lleol (2007-2013) (Gwynedd)
Cynllun Gweithredu Arfordirol Môn-Menai
Strategaeth Goriad Gwyrdd Eryri (2005) (Gwynedd)
<u>Adolygiad o Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Cymru (2004)</u>
<u>Cynllun Rheoli Parc Cenedlaethol Eryri</u>
BIOAMRYWIAETH
Confensiwn ar Amrywiaeth Fiolegol (1992)
Strategaeth Fioamrywiaeth Ewrop
Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Wlypdiroedd o Bwysigrwydd Rhyngwladol (1971)
<u>Confensiwn Bonn ar Warchod Rhywogaethau Ymfudol o Anifeiliaid Gwyllt (1979)</u>

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Confensiwn Bern ar Warchod Bywyd Gwyllt a Chynefinoedd Naturiol Ewrop (1979)
Cyfarwyddeb y CE ar Warchod Adar Gwyllt 1979 (Cyfarwyddeb Adar Gwyllt, 79/409/EEC)
Cyfarwyddeb y CE ar Gynefinoedd 1994 (92/43/EEC)
Cyfarwyddeb Pysgod Dŵr Croyw'r CE 2006 (2006/44/EEC)
Cyfarwyddeb Pysgod Cregyn y CE (79/923/EEC)
Cynllun Gweithredu Strategaeth Fforestydd yr UE
Halting the Loss of Biodiversity by 2010 – and Beyond
Rheoliadau Perthi (1997)
Y Strategaeth Eogiaid Genedlaethol (1996)
Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth y Deyrnas Unedig (2005)
Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaeth 2010
Deddf bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 (fel y'i diwygiwyd gan Atodlen 9 Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy (2000))
Deddf Gwarchod Moch Daear Gwyllt (2003)
UK Forestry Standard – The Government's Approach to Sustainable Forestry (2004)
Coed Cadw – Creu Lle i Natur (2002)
Coetiroedd i Gymru (2001)
Cynefinoedd â Blaenoriaeth yng Nghymru CCGC (2003)
Gweithredu dros Fioamrywiaeth yn y Dyfodol yng Nghymru – Grŵp Bioamrywiaeth Cymru (Mai 2002)
LLC ~~(1996)~~ **(2009)** NCT 5 – Cynllunio a Chadwraeth Natur

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

LLC (1997) NCT 10 – Gorchmynion Cadw Coed
Deddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig 2006
Cynllun Rheolaeth Pen Llŷn a'r Sarnau
Natur Gwynedd
Gweithio Dros y Cyfoeth o Fywyd Gwyllt: Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol Ynys Môn
Cynllun Gweithredu Eogiaid Afon Ogwen (1999)
Cynllun Rheoli Llyswennod Gorllewin Cymru (2010)
CYMUNEDAU
Confensiwn Aarhaus
Cyfarwyddeb yr UE ar Sŵn Amgylcheddol (02/49/EC) (2002)
Creu'r Cysylltiadau
Stratgeaeth Cerdded a Beicio ar Gyfer Cymru (2003)
Cynllun Gweithredu Cerdded a Beicio ar Gyfer Cymru 2009-2013
Lles yng Nghymru (2002)
Twristiaeth Chwaraeon yng Nghymru: Fframwaith ar Gyfer Gweithredu (2003)
Dringo'n Uwch (2005)
LLC (1997) NCT11 - Sŵn
LLC (1998) NCT16 – Chwaraeon, Hamdden a Mannau Agored
~~Gwynedd ar y Cyd Gwella~~ **Gwynedd ar y Cyd – Drafft Ymgynghori Ebrill 2011 (Strategaeth Gymuedol Ddrafft i Wynedd)**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles Gwynedd 2008-2011
Strategaeth Plant a Phobl Ifanc 2008-2011
Strategaeth Aildrefnu Ysgolion Gwynedd (AALl Gwynedd)
Strategaeth Gymunedol Ynys Môn – Gwella Bywyd Ynys Môn 2005-2015
Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles Ynys Môn
Strategaeth Pobl Hŷn Ynys Môn
FFACTORAU HINSAWDD
Confensiwn Fframwaith y Cenhedloedd Unedig ar Newid Hinsawdd 1994
Protocol Kyoto (1997)
Rhaglen Newid Hinsawdd Ewropeaidd
Cyfarwyddeb Fframwaith Ansawdd Aer y CE 1996 (96/62/EC)
Our Energy Future: Renewable Sources of Energy (CE, 1997)
Cyfarwyddeb yr UE ar Hyrwyddo Biodanwydd ar gyfer Trafnidiaeth (2003/30/EC)
System Masnachu Allyriadau yr UE
Cyfarwyddeb yr UE i Hyrwyddo Trydan o Ynni Adnewyddol (2001/77/EC)
Rheoliadau (Gwerthoedd Terfyn) Ansawdd Aer (2003)
Confensiwn ar Lygredd Pellgyrhaeddol Trawsffiniol
Cyfarwyddeb Terfyn Allyriadau Cenedlaethol
Strategaeth Ansawdd Aer y DU (2000)
Strategaeth Cymru ar y Newid yn yr Hinsawdd (2010)

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

<u>Newid Hinsawdd yng Nghymru: Dysgu Byw'n Wahanol (2001)</u>
<u>Ynni Cymru - Trywydd: Dogfen Ymgynghori (2005)</u>
Newid Hinsawdd: Rhaglen y DU (2006)
<u>Cymru: Newid Hinsawdd: Dewisiadau Heriol (2000)</u>
Datganiad Polisi Cenedlaethol Drafft ar Gyfer Cynhyrchu Ynni Niwclear (EN-6)
Datganiad Polisi Cenedlaethol Drafft ar Gyfer Isadeiledd Ynni Adnewyddadwy (EN-3)
Dyfodol Ein Hynni – Creu Economi Carbon Isel
LLC (2005) NCT8 – Ynni Adnewyddadwy
Cynllunio ar gyfer Newid Hinsawdd
Ynni Cymru: Trywydd ar gyfer Dyfodol Ynni Glan, Isel Mewn Carbon a Mwy Cystadleuol yng Nghymru
<u>Rhaglen Ynys Ynni Môn</u>
TREFTADAETH DIWYLLIANNOL
<u>Confensiwn Treftadaeth y Byd</u>
Iaith Pawb –Cynllun Gweithredu Cenedlaethol ar gyfer Cymru Ddwyieithog (2003)
LLC (2000) NCT 20 – Yr Iaith Gymraeg – CDU a Rheoli Cynllunio
Strategaeth Dwristiaeth Ddiwylliannol ar Gyfer Cymru (2003)
<u>Cynllun Rheoli Safleoedd Treftadaeth y Byd (CADW)</u>
ECONOMI
Strategaeth Cyflogaeth Ewropeaidd
Polisi Amaethyddol Cyffredin yr Undeb Ewropeaidd (Diwygiad (2003)

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

LLC (2001) Ffermio i'r Dyfodol
LLC (2005) Cymru: Economi yn Ffynnu
LLC (20~~00~~**<u>10</u>**) NCT 6 –Cynllunio ar gyfer Cymunedau Gwledig Cynaliadwy
Cymru'n Ennill – Strategaeth Datblygu Economaidd Cenedlaethol Llywodraeth (2002)
Cynulliad Cymru 2002
Gwireddu'r Potensial: Strategaeth Swyddi Gwyrdd i Gymru 2009
Strategaeth Twristiaeth Arfordirol Cymru (Dogfen Ymgynghorol) 2007
Cyflawni Ein Potensial 2006-2013 – Arolwg Canol Tymor Strategaeth Dwristiaeth Cymru
LLCC (1996) NCT6 – Adwerthu a Chanol Trefi
LLC (1997) NCT 13 - Twristiaeth
Strategaeth Twristiaeth Gogledd Cymru 2003-2008 – Cynllunio Twristiaeth Yfory Heddiw
Strategaeth Dwristiaeth Ranbarthol
Cynllun Gweithredu Cyfleon Twristiaeth – Mwyhau Twristiaeth Mewndirol Canolbarth Cymru
Cynllun Gweithredu Bae Ceredigion 2007
Cynyddu Budd Economaidd Arfordir Môn - Menai
Cynllun Gweithredu Arfordir Gogledd Cymru 2016
Strategaeth Adfywio Economaidd ynys Môn 2004-2015
TAI
Cyfarwyddeb yr UE ar Berfformiad Ynni Adeiladau

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Cartrefi Gwell i Bobl Cymru: Strategaeth Dai Genedlaethol Cymru (2001)
Côd Cartrefi Cynaladwy
LLC (2006) NCT1 – Astudiaethau Argaeledd Tir ar Gyfer Tai ar y Cyd
LLC (2006) NCT 2 – Cynllunio a Thai Fforddiadwy
<u>**Gwella Bywydau a Chymunedau - Cartrefi yng Nghymru**</u>
Asesiad o'r Farchnad Leol yng Ngogledd-Orllewin Cymru
Strategaeth Tai Lleol Gwynedd 2007-2012 (Gwynedd)
Strategaeth Tai Gwag (Gwynedd)
Strategaeth Llety a Phobl Hŷn (Gwynedd)
Strategaeth Tai Sector Breifat 2007-2010 (Gwynedd)
<u>**Strategaeth Digartrefedd 2010-2013 (ACLl Gwynedd)**</u>
<u>**Datganiad Darparu Tai Fforddiadwy (2009) (Ynys Môn)**</u>
Strategaeth Tai Lleol Ynys Môn 2007-2012 (Ynys Môn)
Strategaeth Digartrefedd Ynys Môn
<u>**Strategaeth Tai Gwag (2010) (ACLl Ynys Môn)**</u>
<u>**Strategaeth Adnewyddu Tai Sector Breifat (2010) (ACLl Ynys Môn)**</u>
TIRWEDD
Confensiwn Tirweddau Ewropeaidd y CE (Dilyswyd 2006)
LlCC (1996) NCT7 Rheoli Hysbysebion Awyr Agored
LLCC (1998) NCT 14 – Cynllunio Arfordirol

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

LLCC (2002) NCT 19- Telathrebu
Strategaeth Rheolaeth Integredig ar Barthau Arfordirol
Strategaeth Dwristiaeth Ddiwylliannol ar Gyfer Cymru (2003)
LLCC (2002) NCT 12 - Dylunio
Cynllun Rheoli AoHNE Llŷn
Strategaeth Tirwedd Gwynedd 2007
Strategaeth Tirwedd Ynys Môn – Diweddariad (2011)
DŴR
Cyfarwyddeb y CE ar Nitradau 91/676/EEC (1991)
Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr yr UE 00/60/EC (2000)
Cyfarwyddeb Ansawdd Dŵr Ymdrochi yr UE 2006/7/EC (2006)
Epil Gyfarwyddeb Dŵr Daear yr UE (2007)
Cyfarwyddeb Trin Dŵr Gwastraff Trefol yr UE ac Ardaloedd a ddynodir yn Ewtroffig Sensitif
Y Gyfarwyddeb Llifogydd (2007/60/EC)
Deddf Adnoddau Dŵr 1991
Deddf Dŵr (2003)
Dŵr i'r Bobl a'r Amgylchedd: Strategaeth Adnoddau Dŵr i Gymru a Lloegr (2009)
LLCC (2004) NCT 15 – Datblygiad a Pherygl Llifogydd
Dyfrffyrdd i Gymru – Y Ffordd Ymlaen (2000)

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

<u>Cleaner Coasts, Healthier Seas</u>
<u>Cynllun Sychder Asiantaeth yr Amgylchedd (drafft) (Medi 2011)</u>
Cynlluniau Rheoli Basn Afon Drafft
<u>Cynllun Rheoli Traethlin Gorllewin Cymru</u>
<u>Cynllun Rheoli Llifogydd Dalgylch Gogledd Orllewin Cymru</u>
<u>Cynllun Rheoli Llifogydd Dalgylch Afon Dyfrdwy</u>
<u>Strategaeth Rheoli Tynnu Dŵr Dalgylch Ynys Môn</u>
PRIDDOEDD, MWYNAU, GWASTRAFF
Cyfarwyddeb yr UE ar Dirlenwi (1999) (99/31/EC)
Cyfarwyddeb Fframwaith yr UE ar wastraff (2000) (75/442/EEC)
<u>Strategaeth Thematig Pridd yr UE (2006)</u>
<u>Cyfarwyddeb Slwtsh 86/278/EEC</u>
<u>Siarter Pridd Ewrop</u>
<u>Consortiwm Dangosyddion Pridd y DU (DEFRA)</u>
<u>Adfer Tir a Halogwyd (2001)</u>
<u>Cyfarwyddeb Llosgi Gwastraff (Cymru a Lloegr)</u>
<u>Cynllun Gweithredu Pridd Cymru</u>
<u>Soil a Precious Resource – Strategaeth Pridd Asiantaeth yr Amgylchedd</u>
<u>Cod Ymarfer Da Amaethyddol ar gyfer Diogelu Pridd</u>
<u>Nodi a Datblygu cyfres o Ddangosyddion Cenedlaethol ar gyfer Ansawdd Pridd</u>

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

<u>Rheoliadau Slwtsh</u>
<u>Rheoliadau Parthau Perygl Nitradau</u>
<u>Astudiaeth Gwmpasu ar Bridd (2002)</u>
<u>Deddf Sylweddau Ymbelydrol 1993</u>
<u>Rheoliadau Trwyddedu Gwastraff 1994</u>
<u>Strategaeth Mwyngloddiau Metel Cymru 2002</u>
LLC (2002) Yn Gall Gyda Gwastraff – Strategaeth Wastraff Genedlaethol Cymru
LLC (2001) NCT 21 - Gwastraff
LLC (2001) Polisi Cynllunio Mineralau Cymru
LLC (2004) NCT Mwynau 1- Agregau
Tuag at Dyfodol Diwastraff Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned
~~Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru – Arolwg Cyntaf 2007~~
<u>Cynllun y Sector Gwastraff Trefol (Mawrth 2011)</u>
<u>Cynllun Drafft y Sector Gweithgynhyrchu, Gweini a Manwerthu Bwyd, (Mawrth 2011)</u>
<u>Cynllun Sector ynghylch Casgliadau, Seilwaith a Marchnadoedd, (Mawrth 2011)</u>
Datganiad Technegol Rhanbarthol ar Agregau 2008
Strategaeth Gwastraff Trefol Gwynedd
Strategaeth Rheoli Gwastraff Trefol Ynys Môn, 2004
<u>Strategaeth Archwilio Tir Halogedig (terfynol) (Ynys Môn)</u>
<u>Strategaeth Tir Halogedig (drafft) (Gwynedd)</u>

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

TRAFNIDIAETH
Papur Gwyn y Comisiwn Ewropeaidd ar y Polisi Cludiant Ewropeaidd
LLC (2008) Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl –Strategaeth Drafnidiaeth Cymru
Fframwaith Trafnidiaeth Cymru (Tachwedd 2001)
Yr Adran Drafnidiaeth (2004): Dyfodol Trafnidiaeth: Rhwydwaith ar gyfer 2030
Yr Adran Drafnidiaeth (2008): Cyflwyno System Drafnidiaeth Gynaladwy
LLCC (2007) NCT 18 - Trafnidiaeth
Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 DEFRA (2000)
Cynllun Cludiant Cyhoeddus Rhanbarthol TAITH
Cynllun Cludiant Rhanbarthol TAITH
Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol TRACC (Canolbarth Cymru) (Gwynedd)
Cynllun Gwella Hawliau Tramwy Gwynedd (Gwynedd LPA)
Strategaeth Cludiant Cymunedol Gwynedd (Gwynedd)
Cynllun Trafnidiaeth Lleol Ynys Môn

Cyfarwyddeb Atebolrwydd Amgylcheddol yr UE	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r Gyfarwyddeb yn sefydlu fframwaith yn seiliedig ar egwyddor "y llygrwr sy'n talu" yn ôl p'run mae'r llygrwr yn talu pan mae difrod amgylcheddol yn digwydd. Prif amcan y Gyfarwyddeb yw atal a gwella "difrod amgylcheddol". Diffinnir difrod amgylcheddol fel difrod i rywogaethau a	**Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried gofynion y Gyfarwyddeb a lliniaru yn erbyn difrod amgylcheddol.**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

chynefinoedd (natur) a warchodir, difrod i ddŵr a difrod i bridd.	

RHEOLIADAU IPPC	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r rheoliadau Atal a Rheoli Llygredd mewn Ffordd Integredig yn defnyddio dull integredig i reoli'r effeithiau amgylcheddol o weithgareddau diwydiannau penodol Mae'n cynnwys darganfod y rheolaethau priodol i ddiwydiant i warchod yr amgylchedd drwy broses trwyddedu unigol. Bydd ffynonellau diwydiannol yng Nghymru a Lloegr yn cael eu rheoli yn ôl safonau IPPC drwy broses trwyddedu sengl. Pwrpas cyffredinol yr IPPC yw: • Atal/lleihau ar allyriadau (i'r aer, tir a dŵr) • Atal/lleihau sŵn, aroglau a dirgryniad • Atal/lleihau gwastraff • Atal/lleihau damweiniau amgylcheddol • Adfer y safle • Gwarchod Ynni	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r lleihad o lygredd i'r aer, y tir a'r dŵr.

DEDDF DIOGELU'R AMGYLCHEDD (1990)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 yn sefydlu cyfrifoldebau cyfreithiol i fusnesau yng Nghymru, Lloegr a'r Alban i ofalu am wastraff, tir halogedig a niwsans statudol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried anghenion y Ddeddf.

WES – CYNLLUN GWEITHREDU STRATEGAETH AMGYLCHEDDOL 2008-2011	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Cynllun gweithredu yn canolbwyntio ar ddeg thema, gyda nifer o weithredoedd o dan pob thema i amlinellu beth a wneir i gyflawni cynnydd gwirioneddol tuag at ganlyniadau'r Strategaeth Amgylcheddol. Mae'r Cynllun Gweithredu hwn yn pwysleisio bod y Strategaeth Amgylcheddol yn ddogfen ar gyfer Cymru gyfan a bod cynnydd yng nghanlyniadau'r Strategaeth Amgylcheddol yn dibynnu ar weithio ar y cyd gyda'r holl bartneriaid.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ymgorffori egwyddorion o ddatblygiad cynaliadwy a hyrwyddo gwarchod yr amgylchedd.

RHEOLIADAU COMAH	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Eu prif amcan yw atal a lliniaru effeithiau'r damweiniau mawr hynny sy'n ymwneud â sylweddau peryglus, megis clorin, nwy petroliwm hylifol, ffrwydron ac *arsenic pentroxide* a all achosi	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried anghenion y Gyfarwyddeb.

difrod/niwed difrifol i bobl a/neu'r amgylchedd. Mae Rheoliadau COMHA yn trin risgiau i'r amgylchedd yr un mor ddifrifol â risgiau i bobl.	

CYMRU'N UN: CENEDL UN BLANED: ~~YMGYNGHORIAD AR GYNLLUN DATBLYGU CYNALIADWY NEWYDD I GYMRU (FERSIWN YMGYNGHORI)~~ **CYNLLUN DATBLYGU CYNALADWY I GYMRU:** MAI 2009	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r Cynllun yn cyflwyno fframwaith strategol sydd yn nodi sut y gallai polisïau sicrhau fod datblygu cynaliadwy yn cael ei ddarparu. Pwysleisir y Cynllun ar yr angen i helpu pobl fwyaf difreintiedig a cheisio lleihau ein heffaith amgylcheddol. Un modd o geisio sicrhau fod ol-troed Cymru yn cael ei leihau yw drwy edrych ar drafnidiaeth, bwyd a thai. Mae angen i bolisïau fod yn radical gan sicrhau fod y mater yn cael ei ymdrin ag ef mor sydyn ag sydd bosib. Mae angen i ddatblygu cynaliadwy fod yn rhan allweddol o bolisïau strategol. Cyflawnir hynny drwy:- • Ymgynghoriad – pobl a chymunedau angen bod yn rhan bwysig o ddatblygu cynaliadwy. • Integreiddiad - er mwyn cyflawni datblygu cynaliadwy mae angen integreiddio sialensiau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol. Y modd o gyflawni'r amcanion hyn bydd drwy:- - Dadgyplu - Gwerthoedd a buddiannau cyflawn - Egwyddor ragofalus - Egwyddor llygrwr yn talu - Egwyddor agosrwydd - Adlewyrchu unigrwydd	

LLEOL (ACLL GWYNEDD) **CYNLLUN TAIR BLYNEDD (2011-2014)**	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae'r Cynllun Tair Blynedd yn ddogfen allweddol i'r Cyngor am mai cynllun strategol ydyw sy'n crynhoi'r amcanion gwella yr hoffai'r Cyngor edrych arnynt dros y tair blynedd nesaf. Mae'r Cynllun yn canolbwyntio'n bennaf ar y prif newidiadau y mae'r Cyngor wedi'u hymrwymo i gyflawni drwy raglen a phrosiectau penodol. Mae'r mwyafrif ohonynt yn gobeithio gwella gwasanaethau i breswylwyr ond mae eraill yn galluogi'r Cyngor i wneud hyn. Rhoddir sylw i'r meysydd pwnc ynghyd â rhaglenni unigol isod: i)Economi **– Gwynedd Werdd a'r Sector Carbon isel; Gwynedd Ddigidol; Datblygiadau'r Sector Feddygol, Wyddonol ac Uwch Dechnoleg; Cadw'r Budd yn Lleol; Llwybr Cyflogi Prentisiaid Ifanc; Goresgyn Rhwystrau i Waith; Yma mae Pethau'n Digwydd; Bwrsariaeth Swyddi Allweddol a Bywiocau a Gwella Delwedd Canol Trefi.** ii) Gofal – **Gwasanaethau Pobl Hŷn; Gwasanaethau Anabledd Dysgu; Cefnogi Oedolion Bregus; Trawsnewid Trefniadau Rheoli Busnes; Cefnogi Teuluoedd – Ymyrraeth Ddwys; Gwasanaethau Yfory.** iii) Plant – **Prosiect Torri'r Cylch (Cefnogi Teuluoedd), Prosiect Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc Anabl a Gwael; Prosiect Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc gyda Phroblemau Ymddygiad; Prosiect Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc gydag Anghenion Dysgu Ychwanegol; Prosiect Trawsnewid Addysg Gynradd ac Uwchradd; Prosiect Trawsnewid Addysg a Hyfforddiant Ôl-16; Prosiect Trawsnewid Profiadau a Chyfleoedd i Bobl Ifanc.** iv) Amgylchedd – **Cynllun Lleihau Ôl Troed Carbon Gwynedd; Cynllun Rheoli Carbon y Cyngor; Strategaeth Wastraff; Rheoli Risg Llifogydd; Tai Fforddiadwy i'w prynu a'u rhentu; Tai Gwas nôl i ddefnydd; Cynllun ôl-troed carbon tai; Cludiant Cymunedol.** v) Iechyd – **Gwynedd Iach; Segurdod; Tybaco; Alcohol a Chamddefnyddio Sylweddau; Gordewdra; Iechyd ar draws y Cyngor; Iechyd Corfforaethol.** vi) Iaith – **Trawsnewid y gefnogaeth i rieni ddatblygu eu hyder a'u sgiliau yn y Gymraeg; Darparwyr addysg feithrin Gwynedd yn gosod sylfaen gadarn i'r Gymraeg; Darparwyr addysg feithrin Gwynedd yn gosod sylfaen gadarn i'r Gymraeg; Trawsnewid defnydd cymdeithasol plant o'r Gymraeg ymysg plant sector cynradd Gwynedd; Trawsnewid y ddarpariaeth Hamdden, Ieuenctid, a Chwaraeon trwy gyfrwng y Gymraeg; Cynyddu'r defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg yn y gymuned; Cynlluniau cymathu yn llwyddiannus yn ymdoddi dysgwyr i weithgarwch cymunedol cyfrwng Cymraeg; Trawsnewid gweithleoedd Gwynedd yn leoliadau sydd yn annog a chefnogi'r gweithlu i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle; Sefydlu'r Gymraeg fel arf Economaidd gweledol.**	The JLDP should incorporate the principles of sustainable development throughout the Plan.

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

STRATEGAETH AMGYLCHEDDOL GWYNEDD	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Prif amcan – Amgylchedd naturiol ac adeiledig o safon fydd yn cael ei wella, ei warchod a'i fwyhau. Er mwyn ymgyrraedd tuag at yr amcan uchod bydd blaenoriaeth yn cael ei roi i: i) Warchod a gwella amgylchedd naturiol ac amrywiaeth bywyd gwyllt yr ardal ii) Lleihau gwastraff preifat a masnachol, annog ailgylchu ac ailddefnyddio a hyrwyddo dulliau o arbed ynni iii) Annog pobl i fwynhau, parchu a dod yn fwy ymwybodol o gyfoeth a chyfraniad yr amgylchedd lleol. iv) Cynnal a chyfoethogi ansawdd adeiledig yr ardal mewn modd fydd yn parchu ac yn cyfoethogi diwylliant, amgylchedd a chymeriad lleol. v) Hyrwyddo trafnidiaeth effeoiol a chynaliadwyfyd dyn rhoi mwy o ddewis i ddenfyddwyr.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ymgorffori egwyddorion datblygu cynaladwya hyrwyddo gwarchod yr amgylchedd.

Confensiwn Bonn ar Gadwraeth Rhywogaethau Ymfudol o Anifeiliaid Gwyllt(1979)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Amcan Confensiwn Bonn yw gwella statws rhywogaethau ymfudol sydd dan fygythiad drwy weithredu cenedlaethol a Chytundebau rhyngwladol rhwng gwladwriaethau o fewn yr amrywiaeth o grwpiau penodol o rywogaethau. Ei amcan yw gwarchod ac adfer cynefinoedd a rheoli ffactorau eraill a allai beryglu'r adar ymfudol sydd wedi'u rhestru.	Dylai'r CDLl ar y Cyd geisio osgoi neu leihau'r datblygiadau – effaith perthnasol ar rywogaethau ymfudol a'u cynefinoedd.

ADOLYGIAD O AWDURDODAU PARCIAU CENEDLAETHOL CYMRU (2004)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Cyflwyno darganfyddiadau Adolygiad Awdurdodau Parciau Cenedlaethol (APC) yng Nghymru. Darparu trosolwg ac ymdrin â: y Parciau Cenedlaethol fel ased cenedlaethol i Gymru; diogelu a gwella harddwch naturiol; deall a mwynhau'r Parciau Cenedlaethol; lles economaidd a chymdeithasol yn gefnogol i ddibenion y parc; cyflawni dibenion y parc – rôl Adran 62(2); cynllunio a thai; cynllun rheoli'r parc a rheoli corfforaethol; rheolaeth; crynodeb o argymhellion a goblygiadau o ran adnoddau.	Dylai'r CDLl ar y Cyd gyd-fynd ag egwyddorion cynllunio yr PCE ac edrych ar ddynodiadau a dyraniadau a all effeithio ar y ddwy Ardal ACLl.

CYNLLUN RHEOLI PARC CENEDLAETHOL ERYRI	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae Cynllun Rheoli Parc Cenedlaethol Eryri (y Cynllun) yn ddogfen bwysig sy'n gysylltiedig â dyfodol yr ardal. Mae'n darparu'r fframwaith polisi strategol i'r Parc Cenedlaethol gyfan ac yn	Dylai'r CDLl ar y Cyd gyd-fynd â'r egwyddorion cynllunio a gynhwysir yn y Cynllun Rheoli ac sy'n

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

cynnwys Cynllun Gweithredu penodol a fydd yn cael ei weithredu dros y ddwy flynedd nesaf. Mae'n darparu'r fframwaith polisi strategol i'r Parc Cenedlaethol gyfan ac yn cynnwys Cynllun Gweithredu penodol a fydd yn cael ei weithredu dros y ddwy flynedd nesaf.	edrych ar ddynodiadau a dyraniadau a allai effeithio ar y ddwy Ardal ACLl.

CONFENSIWN BERN AR GADWRAETH BYWYD GWYLLT A CHYNEFINOEDD NATURIOL EWROP (1979)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r confensiwn yn anelu i: • Warchod fflora a ffawna gwyllt a chynefinoedd naturiol • Hyrwyddo cydweithrediad rhwng gwladwriaethau • Rhoi sylw penodol i rywogaethau prin a bregus, gan gynnwys rhywogaethau ymfudol prin a bregus. • Mae Atodiadau yn darparu gwybodaeth fanwl ar rywogaethau a chynefinoedd a warchodir o dan y confensiwn.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried cadwraeth bioamrywiaeth.

CYFARWYDDEB DŴR CRAGENBYSGOD Y GE (79/923/EED)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Gyfarwyddeb yn ceisio gwarchod a/neu wella ansawdd cyrff dŵr mewndirol a hallt ble mae cragen bysgod yn byw er mwyn cyfrannu at ansawdd cynnych bwytadwy cragen bysgod. Mae'n gosod safonau ar gyfer ansawdd dyfroedd dynodedig (canllaw o werthoedd ynghyd â gwerthoedd hanfodol) ac mae disgwyl i Aelod-wladwriaethau fonitro ansawdd y dyfroedd ac i gymryd camau i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r safonau gofynnol.	Dylai'r Cynllun hwyluso'r gwaith o warchod a gwella ansawdd dŵr.

STRATEGAETH/CYNLLUN GWEITHREDU COEDWIGAETH YR UE	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Strategaeth yn pwysleisio pwysigrwydd rôl aml swyddogaethau coedwigoedd a Rheolaeth Gynaliadwy o Goedwigoedd ar gyfer datblygu cymdeithas, ac yn adnabod cyfres o elfennau allweddol sy'n ffurfio sail i'w weithredu. Mae'n datgan bod polisi coedwigaeth yn gorwedd yng nghymhwysedd yr Aelod-wladwriaethau ond gall yr UE gyfrannu at weithrediad Rheolaeth Gynaliadwy o Goedwigoedd drwy bolisïau ar sail yr egwyddor o ddatganoli a'r weledigaeth o gyfrifoldeb ar y cyd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso rheolaeth gynaliadwy o goedwigoedd drwy ei bolisïau.

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

RHWYSTRO COLLI BIOAMRYWIAETH ERBYN 2010 – A THU HWNT	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Ar 22 Mai 2006 mabwysiadodd y Comisiwn Ewropeaidd wasanaeth Cyfathrebu "Rhwystro Colli Bioamrywiaeth erbyn 2010 – gwasanaethau cynnal ecosystemau ar gyfer lles dynol" sy'n nodi dull polisi uchelgeisiol i rwystro colli bioamrywiaeth erbyn 2010. Yn benodol, mae'n darparu Cynllun Gweithredu UE sy'n cynnig mesurau cadarn ac yn amlinellu cyfrifoldebau sefydliadau'r UE ac Aelod-wladwriaethau yn eu trefn. Mae hefyd yn nodi dangosyddion i fonitro cynnydd ac amserlen ar gyfer gwerthuso.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a gwella bioamrywiaeth.

RHEOLIADAU GWRYCHOEDD (1997)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
O dan y Rheoliadau Gwrychoedd, y mae'n anghyfreithlon tynnu neu ddinistrio rhai gwrychoedd heb ganiatâd yr awdurdod cynllunio lleol. Mae angen caniatâd cynllunio cyn tynnu gwrychoedd sydd o leiaf 20metr o hyd, dros 30 oed ac sy'n cynnwys rhai rhywogaethau o blanhigyn. Bydd yr awdurdod cynllunio lleol yn asesu pwysigrwydd y gwrychoedd gan ddefnyddio meini prawf sydd wedi'i nodi yn y rheoliadau.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried gofynion y Rheoliadau yn ei bolisïau a'i gynigion.

STRATEGAETH CENEDLOAETHOL EOG (1996)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae Strategaeth Cenedlaethol Eog a lansiwyd gan y *National Rivers Authority* ym mis Chwefror 1996 ac a etifeddwyd gan Asiantaeth yr Amgylchedd (NRA, 1996) yn nodi pedwar amcan i reoli pysgodfeydd eog yng Nghymru a Lloegr: 1) Optimeiddio'r nifer o eogiaid sy'n dychwelyd i bysgodfeydd dŵr cartref. 2) Cynnal a gwella ffitrwydd ac amrywiaeth stociau eog. 3) Optimeiddio cyfanswm gwerth economaidd stoc dros ben. 4) Sicrhau fod buddiolwyr yn cyrraedd costau angenrheidiol. Mae'r amcanion hyn wedi'u dylunio i ddiogelu stociau pysgod yn y dyfodol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried amcanion y Cynllun.

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

DEDDF GWARCHOD MOCH DAEAR GWYLLT (2003)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Ddeddf yn ceisio atgyfnerthu, gwella ac ailddeddfu deddfwriaeth flaenorol. Y mae'n gwneud lladd, niweidio neu dynnu mochyn daear o fywyd gwyllt yn drosedd. Mae hefyd yn drosedd i ddifrodi neu ymyrryd â brochfa oni bai y ceir trwydded gan awdurdod statudol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd sicrhau nad yw ei ddynodiadau a'i bolisïau'n effeithio ar gynefinoedd moch daear.

COED CADW (WOODLAND TRUST) – LLE AR GYFER NATUR (2002)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r ddogfen hon yn nodi barn y Coed Cadw ar ddatblygiad gweithredu ar raddfa tirwedd ar gyfer bioamrywiaeth coetir. Rhan o'r nod yw gweld bioamrywiaeth coedwigoedd yn cael ei adfer a'i wella. • Gan atal colli mwy o coetir hynafol. • Ceisio gwarchod ac ymestyn pob ardal o hen dyfiant. • Ceisio adfer coetir hynafol a blannwyd â choed conwydd ymwthiol lled-naturiol. • Hyrwyddo ac ymgymryd a byffro ac ymestyn coetir hynafol a chynefinoedd tir agored lled-naturiol presennol mewn ardaloedd â dwysedd uchel o goetir hynafol drwy greu coetir gynhenid newydd a chynefinoedd lled-naturiol eraill. • Ymgymryd â chynlluniau creu coetir. • Cefnogi'r angen i warchod a chynnal cynefinoedd tir agored lled-naturiol. • Cefnogi symud coedlan a phlanhigfeydd eilaidd o'r cynefinoedd tir agored lled-naturiol, ble mae digon o nodweddion creiriol yn goroesi i sicrhau eu bod yn cael eu hadfer yn llwyddiannus. • Ceisio cael lleihad cyffredinol yn nwyster y defnydd a wneir o'r tir, yn enwedig gyfochrog â chynefinoedd lled-naturiol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn, gwarchod a gwella coetiroedd.

COETIROEDD I GYMRU (2001)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r strategaeth wedi'i llunio o amgylch coetiroedd a choed Cymru fel sail ar gyfer ei gweithredu ar draws pedwar o themâu strategol, sy'n cynnwys: • Ymateb i newid hinsawdd- ymdopi a newid hinsawdd a chynorthwyo i leihau ein ôl-troed carbon. • Coetiroedd i bobl – gwasanaethu anghenion lleol am iechyd, addysg a swyddi.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn, gwarchod a gwella coetiroedd.

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

• Sector coedwigaeth cystadleuol ac integredig – diwydiannau arloesol a medrus sy'n cyflenwi cynnyrch adnewyddadwy o Gymru. • Ansawdd amgylcheddol – gwneud cyfraniad positif i bioamrywiaeth, tirweddau ac etifeddiaeth a lleihau pwysau amgylcheddol eraill.	

CYNEFINOEDD BLAENORIAETH YNG NGHYMRU CYNGOR CEFN GWLAD CYMRU (2003)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Canllaw technegol ar gyfer gweithredu bioamrywiaeth leol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso gwarchodaeth, amddiffyniad a phan bo hynny'n briodol, gwella'r cynefinoedd blaenoriaeth a nodwyd i fod yn gyson ag amcanion y cynllun.

GWEITHREDU DROS FIOAMRYWIAETH YN Y DYFODOL YNG NGHYMRU – GRŴP BIOAMRYWIAETH CYMRU (MAI 2002)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Ym mis Mai 2002, cyhoeddodd Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru gyngor i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar Adroddiad Mileniwm y DU. Cefnogodd Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru yr MBR ac fe wnaethant nifer o argymhellion ar sail yr egwyddorion allweddol ar gyfer gweithredu bioamrywiaeth yng Nghymru: • Partneriaeth – cynnwys y gwahanol sectorau cyhoeddus, gwirfoddol, academaidd a busnes; • Camau gweithredu a thargedau – mynd i'r afael â'r blaenoriaethau ar gyfer cadwraeth bioamrywiaeth drwy sefydlu gweithrediadau clir, deilliannau mesuradwy ac atebolrwydd; • Integreiddio Polisïau – prif-ffrydio pryder am amrywiaeth bywyd i mewn i ddatblygiad o polisïau integredig, i gylchdroi tueddiadau sy'n gostwng mewn bioamrywiaeth fel rhan o ymrwymiad i ddatblygiad cynaliadwy; • Gwybodaeth – penderfyniadau creiddiol gyda gwyddoniaeth a gwybodaeth gadarn a gweithio mewn ffyrdd arloesol i lenwi bylchau gwybodaeth a dealltwriaeth; • Ymwybyddiaeth cyhoeddus – pwysleisio'r angen i gipio dychymyg y cyhoedd a sicrhau gwerthfawrogiad o asedau naturiol Cymru sy'n effeithio ar y penderfyniadau a wneir gan bobl yn eu bywyd dyddiol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn, gwarchod a gwella bioamrywiaeth.

SAFON GOEDWIGAETH Y DU – AGWEDD Y LLYWODRAETH TUAG AT GOEDWIGAETH GYNALIADWY (2004)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae Safon Goedwigaeth y DU yn diffinio safonau rheoli ac yn darparu sylfaen ar gyfer rheolaeth a monitro ar sail egwyddorion a meini prawf y cytunwyd arnynt ar gyfer coedwigaeth cynaliadwy. Mae Safon Goedwigaeth y DU yn diffinio gofynion y Llywodraeth am reolaeth gynaliadwy o goedwigoedd ar y meysydd allweddol isod: • **Coedwigoedd a Thirwedd** • **Coedwigoedd ac Amgylchedd Hanesyddol** • **Coedwigoedd a Bioamrywiaeth** • **Coedwigoedd a Phridd** • **Coedwigoedd a Newid Hinsawdd** • **Coedwigoedd a Phobl** • **Coedwigoedd a Dŵr.**	**Dylai'r CDLl ar y Cyd gyfrannu tuag at goedwigaeth cynaliadwy.**

LICC (2009) TAN 5 - CADWRAETH NATUR A CHYNLLUNIO – 2009	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLIC**
Guidance on special conservational considerations and how the issue needs to be dealt with in the case of specific planning applications that could affect special conservational designations. **Mae'r TAN yn cynghori awdurdodau cynllunio lleol ar:** • **Egwyddorion allweddol o gynllunio cadarn am gadwraeth bywyd gwyllt;** • **Cadwraeth bywyd gwyllt a Chynlluniau Datblygu Lleol;** • **Cadwraeth bywyd gwyllt mewn gweithdrefnau rheoli datblygiad;** • **Ddatblygiad yn effeithio ar safleoedd a chynefinoedd a warchodir yn rhyngwladol ac sydd wedi'u dynodi ar lefel genedlaethol;** • **Datblygiad sy'n effeithio ar gynefinoedd a rhywogaethau blaenoriaeth a warchodir.** Protecting conservations and realising biodiversity objectives is critical to the LPA. Before making decisions regarding special conservation designations, consideration would have to be given to all extant planning permissions that could affect the proposed area.	The JLDP should consider the guidance when formulating al its policies relating to nature conservation. It is important that the JLDP is based on a sufficient understanding of the geology, landscape, species and habitats of the area.

CYNLLUN GWEITHREDU EOG AFON OGWEN (1999)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno Cynllun Gweithredu Eog a Brithyll Môr (SAP) ar gyfer Afon Ogwen – un o'r 63 cynllun sy'n cael ei baratoi ar gyfer afonydd eog yng Nghymru a Lloegr yn 1998/99 fel rhan o Strategaeth Genedlaethol Rheoli Eog yr Asiantaeth.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried amcanion y Cynllun.**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae'r Gweithdrefnau a gynigwyd yn y Cynllun yn cynnwys: • Gwaith adfer cynefinoedd yn Nyffryn Nant Ffrancon. • Canfod ardaloedd eraill o ddirywiad cynefinoedd, yn enwedig o amgylch afonydd silfeydd. • Ymchwilio i effeithiolrwydd rhwystrau sy'n ceisio atal salmonidau hŷn rhag cael eu colli i geuffordd a lagŵn Chwarel y Penrhyn a Melin Tal-y- Bont. • Gwella mynediad i salmonidau hŷn lawr rhaeadr Ogwen a fydd hefyd yn gymorth i leihau potsio. • Addasu is-ddeddfau pysgodfeydd môr i leihau rhwydo anghyfreithlon yn yr aber ac ar hyd yr arfordir. • Gwella'r ffordd o gasglu data dal pysgod a'r system cofnodi.	

CYNLLUN RHEOLI LLYSYWOD GORLLEWIN CYMRU	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Cynllun Rheoli Llysywod Gorllewin Cymru ar gyfer Ardal Basn Afonydd Gorllewin Cymru (RBD) yn anelu i ddisgrifio statws presennol poblogaethau llysywod, asesu cydymffurfiaeth a'r targed a nodwyd yn Rheoliad Rhif 1100/2007 y Cyngor a mesurau rheoli manwl i gynyddu cilfa llysywen arian. Bydd hyn yn cyfrannu at adfer y stoc o lysywod Ewropeaidd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd anelu i wella a chynnal bioamrywiaeth yn Ardal y Cynllun.

LOCAL (GWYNEDD) ~~GWYNEDD AR Y CYD~~ GWELLA GWYNEDD AR Y CYD – DOGFEN YMGYNGHOROL EBRILL 2011	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

~~Mae'r Strategaeth gymuendol yn gosod cyfeiriad a chanllawiau cadarn ar gyfer gwella ansawdd bywyd yng Ngwynedd ar sail blaenoriaethu fydd yn cryfhau cydweithio gwirioneddol ar draws cyrff y sir.~~ ~~Gweledigaeth – Cydweithio i wella ansawdd bywydau trigolion Gwynedd – i gynnal a hyrwyddo cymunedau cynaliadwy, llewyrchus a bywiog.~~ **Pwrpas y Strategaeth Gymunedol yw hyrwyddo lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol yng Ngwynedd.** **Mae'r egwyddorion a ganlyn yn ganolog i'r gwaith:** • **Hyrwyddo lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol pobl a chymunedau er mwyn gwella ansawdd bywyd ar gyfer ein cenhedlaeth ni a chenedlaethau'r dyfodol.** • **Hyrwyddo gwasanaethau lleol gan ganolbwyntio ar ddinasyddion.** • **Delio â materion cymdeithasol sy'n cyfrannu at waharddiad, iechyd gwael a chyfleoedd cyfartal.** • **Ymrwymiad i gydweithio ar draws y sector cyhoeddus, y sector breifat a'r trydydd sector.** • **Ymrwymiad i fod yn atebol i ddinasyddion y sir.** • **Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal.** • **Hyrwyddo'r Iaith Gymraeg** **Mae'r strategaeth yn ceisio creu:** • **Ardal ble mae'r economi'n ffynnu.** • **Ardal ag amgylchedd cynaliadwy** • **Ardal ym mhle mae plant a phobl ifanc yn llwyddo** • **Ardal gyffrous i fyw ynddi gyda chymunedau bywiog.** • **Ardal â iechyd da a'r gofal gorau yn y gymuned.**	**Dylai'r Cynllun ymgorffori egwyddorion datblygu cynaliadwy.**

STRATEGAETH AD-DREFNU YSGOLION GWYNEDD	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae'r strategaeth yn amlinellu gweledigaeth y Cyngor i: "Cynnig addysg o'r ansawdd uchaf posibl fydd yn rhoi'r profiadau, y sgiliau a'r hyder i blant y Sir a'u galluogi i ddatblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, llwyddiannus a chyflawn". Mae'r strategaeth yn adnabod chwe phrif amcan, sef: 1. dosbarthiadau o faint addas ac arweinyddiaeth o ansawdd uchel 2. hyrwyddo a chryfhau'r iaith Gymraeg 3. datblygu cynllun hir dymor rhagweithiol a chreadigol 4. gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael 5. creu amgylchedd dysgu o'r radd flaenaf i blant ac athrawon y Sir 6. datblygu ysgolion yn sefydliadau sy'n ganolbwynt i weithgareddau cymunedol. Sefydlwyd yr egwyddorion canlynol ar gyfer y broses ad-drefnu: • Bod angen cynllunio'r newid fesul dalgylch, gan flaenoriaethu'r dalgylchoedd ble mae'r angen am y newid fwyaf amlwg a chlir; • Bod graddfa, natur ac amserlen y newid am amrywio o ddalgylch i ddalgylch; • Bod angen cynllunio'r newid fesul dalgylch law yn llaw gyda chynrychiolwyr lleol – mewn rhai dalgylchoedd bydd posib trafod nifer o opsiynau ac mae modd ystyried syniadau newydd fydd yn deillio o'r drafodaeth leol; • Bod fframwaith adolygu clir a theg yn cael ei weithredu ar gyfer dalgylchoedd ac ysgolion unigol – bydd y fframwaith yn gyd-destun pwysig wrth benderfynu graddfa, natur ac amserlen y newid mewn dalgylchoedd penodol; • Bod unrhyw gynnig i newid y ddarpariaeth addysg gynradd yn lleol yn cynnal a gwella'r defnydd o'r iaith Gymraeg fel iaith addysgol a chymunedol. • Bod y Cyngor yn ymrwymo i gadw unrhyw arbedion sy'n deillio o ad-drefnu ysgolion yn y gyfundrefn addysg.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried goblygiadau'r strategaeth ar gynllunio defnydd tir yn ardal y Cynllun gan gynnwys goblygiadau unrhyw newidiadau daearyddol ym mhoblogaeth plant.

DYFODOL EIN HYNNI: FFYNONELLAU YNNI ADNEWYDDADWY (EC, 1997)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r papur gwyn yn diffinio gweledigaeth strategol hirdymor i bolisïau ynni, drwy gyfuno ein nodau amgylcheddol, sicrwydd cyflenwad, cystadleuaeth a chymdeithasol. Pum nod allweddol: 1. dilyn llwybr tuag at gwtogi ar ollyngiadau CO2 y DU - y prif gyfrannwr i gynhesu byd eang - o ryw 60% erbyn tua 2050 gan amlygu gwir gynnydd erbyn 2020; 2. cynnal dibynadwyedd cyflenwadau ynni;	Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo'r defnydd o ynni adnewyddadwy mewn datblygiadau newydd a phwysleisio'r berthynas rhwng ynni a dyluniad adeilad.

3. **hybu marchnadoedd cystadleuol yn y DU a'r tu hwnt, gan helpu i godi cyfradd ein twf economaidd cynaliadwy** 4. **gwella'n cynhyrchedd** 5. **sicrhau bod pob cartref wedi'i wresogi'n briodol mewn modd fforddiadwy.**	

CYFARWYDDEB YR UE I HYRYWDDO BIO DANWYDD AR GYFER TRAFNIDIAETH (2003/30/EC)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae Cyfarwyddeb 2003/30/EC yn nodi canran lleiafswm o biodanwydd (yn ôl cynnwys ynni) i ddisodli disel a phetrol mewn cludiant ac yn nodi rhwymedigaeth ar Aelod-wladwriaethau i sicrhau bod y cwotâu biodanwydd hyn yn cael eu cwrdd yn ymarferol o 2005 ymlaen. Mae'r amserlen arfaethedig ar gyfer y cyfranddaliad biodanwydd gorfodol fel a ganlyn: 2005 - 2%; 2006 - 2.75%; 2007 - 3.5%; 2008 - 4.25%; 2009 - 5%; 2010 - 5.75%.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo datblygiad rhwydwaith cludiant clir a chynaliadwy.**

SYSTEM MASNACHU ALLYRIADAU'R UNDEB EWROPEAIDD	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Gelwyd hyn yn Gynllun Masnachu Allyriadau'r UE yn flaenorol. System Masnachu Allyriadau'r Undeb Ewropeaidd yw un o'r polisïau sydd wedi'i gyflwyno ledled yr Undeb Ewropeaidd (UE) i geisio cyrraedd ei darged allyriadau nwyon tŷ gwydr o dan y Protocol Kyoto. Ar hyn o bryd mae gan y cynllun ddau gyfnod gweithredu: **Roedd Cyfnod 1 yn weithredol o 1 Ionawr 2005 i 31 Rhagfyr 2007 ac yn 'gyfnod dysgu trwy wneud';** **Mae Cyfnod ll yn weithredol o 1 Ionawr 2008 i 31 Rhagfyr 2012 ac yn cynnwys monitro diwygiedig a rheolau adrodd a capiau allyriadau mwy caeth a ffynonellau hylosgiad ychwanegol.** **Mae Cyfnod III, a fydd yn weithredol o 1 Ionawr 2013 i 31 Rhagfyr 2020 yn cyflwyno newidiadau mawr gan gynnwys cydgordio methodoleg dosbarthu a ffynonellau nwyon tŷ gwydr ac allyriadau ychwanegol.**	**Dylai'r CDLl fynd i'r afael â newid hinsawdd ac annog y lleihad mewn allyriadau nwyon niweidiol tŷ gwydr.**

CYFARWYDDEB YR UE I HYRWYDDO TRYDAN O YNNI ADNEWYDDADWY (2001/77/EC)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Amcan y Gyfarwyddeb yw hyrwyddo cynnydd sylweddol yng nghyfran y trydan a gynhyrchir o ffynonellau ynni adnewyddadwy ar draws yr Undeb Ewropeaidd erbyn 2010.	**Dylai'r CDLl annog cynhyrchu ynni o Ffynonellau Ynni Adnewyddadwy**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

RHEOLIADAU ANSAWDD AER (UCHAFSWM GWERTH) (2003)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r rheoliadau hyn yn adnabod crynodiadau cymedrig blynyddol o llygryddion aer penodol byddant yn difrodi llystyfiant ac ecosystemau uwchben y crynodiadau hynny.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso gwella ansawdd yr aer.

CONVENTION ON LONG RANGE TRANSBOUNDARY AIR POLLUTION	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Bwriad y Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution (CLRTAP) yw gwarchod yr amgylchedd ddynol rhag llygredd aer ac i atal llygredd aer yn raddol , gan gynnwys llygredd aer trawsffiniol amrediad pell. Amcan y Confensiwn yw y bydd Partïon yn ymdrechu i gyfyngu a chyn belled ag y bo modd, leihau ac atal llygredd aer yn raddol gan gynnwys llygredd aer trawsffiniol amrediad pell. Bydd Partïon yn datblygu polisïau a strategaethau i daclo'r gollyngiad o lygryddion aer drwy gyfnewid gwybodaeth, ymgynghori, ymchwil a monitro.	Dylai'r Cynllun fynd i'r afael â newid hinsawdd ac annog y lleihad mewn allyriadau nwyon niweidiol tŷ gwydr.

CYFARWYDDEB AR UCHAFSWM ALLYRIADAU CENEDLAETHOL	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae Cyfarwyddeb 2001/81/EC y Senedd Ewropeaidd a'r Cyngor ar Uchafsymiau Allyriadau Cenedlaethol Llygryddion Penodol (Cyfarwyddeb NEC) yn pennu'r lefelau uchaf ar gyfer pob Aelod-wladwriaeth ar gyfer y cyfanswm o allyriadau yn 2010 o ran y pedwar llygredd sy'n gyfrifol am asideiddio, ewtoffeiddio a llygredd oson ar y ddaear (sylffwr deuocsid, ocsidau nitrogen, cyfansoddion organig anweddol ac amonia), ond mae mwyafrif y gwaith o ddewis pa fesurau – yn ychwanegol at ddeddfwriaeth Cymunedol ar gyfer categorïau ffynonellau arbennig – yn cael ei adael i Aelod-wladwriaethau i'w gwneud er mwyn cydymffurfio.	Dylai'r Cynllun fynd i'r afael â newid hinsawdd ac annog y lleihad mewn allyriadau nwyon niweidiol tŷ gwydr.

NEWID YN YR HINSAWDD CYMRU – DYSGU SUT I FYW YN WAHANOL (2001)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Adroddiad sy'n: • crynhoi effaith newid hinsawdd ar Gymru; • dynodi efallai ble bydd angen addasiad; • dynodi sut y gellir lleihau allyriannau. • ac sy'n amlinellu camau gweithredu Llywodraeth y Cynulliad ar addasiadau – llifogydd a pheryglon naturiol eraill.	Dylai'r Cynllun fynd i'r afael â newid hinsawdd ac annog y lleihad mewn allyriadau nwyon niweidiol tŷ gwydr.

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

YNNI CYMRU – TRYWYDD YNNI: DOGFEN YMGYNGHORI (2005)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r Ddogfen Ymgynghori'n nodi ein gweledigaeth i wneud Cymru'n ffenestr siop i ynni glân a chynnal ein hysfa gystadleuol rhyngwladol.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hyrwyddo'r defnydd o ynni adnewyddadwy mewn datblygiadau newydd.**

NEWID HINSAWDD: PENDERFYNIADAU HERIOL (2000)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r astudiaeth hon yn cynnwys newidiadau posib i hinsawdd, barn arbenigol ar y goblygiadau a chanlyniadau cyfweliadau'r budd-ddeiliaid. Mae'n amlinellu sut bydd newid hinsawdd yn newid: • **glawiad;** • **tymheredd;** • **lefelau'r môr; a** • **gwynt.** **Bydd yn effeithio ar amgylchedd naturiol ac adeiedig Cymru, ei harfordiroedd a iechyd ei phobl ac efallai'n cynyddu amlder llifogydd. Mae hefyd yn cyfeirio at y modd y dylid trafod newid hinsawdd mewn ffordd deniadol ac awdurdodol.**	**Dylai'r Cynllun fynd i'r afael â newid hinsawdd ac annog y lleihad mewn allyriadau nwyon niweidiol tŷ gwydr.**

STRATEGAETH NEWID HINSAWDD CYMRU (HYDREF 2010)	
Objectives and Requirements	**Implications for JLDP**
Mae'r Strategaeth ar y Newid yn yr Hinsawdd yn bolisi newydd sy'n adeiladu ar y Strategaeth Amgylcheddol a gyhoeddwyd ym mis Mai 2006 a'r ddogfen Cymru'n Un: Cenedl Un Blaned a gyhoeddwyd ym mis Mai 2009. Mae'r pwyntiau allweddol yn y Strategaeth fel a ganlyn: ▪ Ail ddatgan y targed o leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr Cymru o 3% y flwyddyn o 2011 ymlaen (heb gynnwys diwydiant trwm a chynhyrchiad pŵer). ▪ Ymrwymiad i gyflawni lleihad o 40% yn allyriadau holl nwyon tŷ gwydr erbyn 2020 (o gymharu â gwaelodling 1990). ▪ Targedau penodol ar gyfer lleihau allyriadau lleiafswm ym mhob un o'r 6 sector: trafnidiaeth, preswyl, busnes, amaethyddiaeth a defnydd tir, sector gyhoeddus, sector gwastraff. ▪ Lefel uchafswm ar gyfer allyriadau o adeiladau sector gyhoeddus fel gall y llywodraeth arwain drwy esiampl. ▪ Cydlyniad cenedlaethol er mwyn sicrhau fod Cymru mewn sefyllfa dda i addasu i newid hinsawdd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd anelu i gyfrannu at lwyddiant yr amcanion sydd wedi eu hamlinellu yn y Strategaeth **a'i gynlluniau** a hyrwyddo gwellhad mewn ansawdd aer ac i beidio â gwaethygu llygredd aer.

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Yn ogystal mae gan Strategaeth Newid Hinsawdd Cymru ddau gynllun cyflwyno penodol – Cynllun Cyflawni ar gyfer Lleihau Allyriadau a'r Cynllun Cyflawni ar gyfer Ymaddasu. Mae'r Cynllun Cyflawni ar gyfer Lleihau Allyriadau yn nodi'r polisïau a'r rhaglenni a fydd o gymorth i gyrraedd y targed i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr o 3% fesul blwyddyn mewn ardaloedd o gymhwysedd datganoledig. Mae'r Cynllun Cyflawni ar gyfer Ymaddasu yn disgrifio'r gweithdrefnau a fydd yn bodloni amcanion y Fframwaith Ymaddasu i wneud Cymru'n fwy gwydn i effeithiau newid hinsawdd.	

FFRAMWAITH YNYS YNNI YNYS MÔN	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Elfennau allweddol Fframwaith Ynys Ynni yw: Yn y tymor byr: gosodiadau biomas ar raddfa fawr a bach a chefnogi cnydau ynni, camau effeithlonrwydd ynni a micro gynhyrchu. Trafodaethau a chyd-drafodaethau cychwynnol er mwyn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd yn sgil Ynni Gwynt ar y Môr. Y tymor canolig i hir: y safle newydd yn yr Wylfa hyd ar 3.2 GW. gweithredu prosiect ynni'r llanw yn Ynysoedd Moelrhoniaid, gorsaf ynni gwynt ar y môr yn Mhorthladd Caergybi ac ailosod ffermydd ynni gwynt ar y môr sy'n bodoli eisoes. Yr hirdymor: ehangu ynni'r llanw a datblygu'r economi hydrogen. Mae i Ynys Ynni gryn botensial o ran gwireddu manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol ar gyfer economi Ynys Môn a Gogledd Orllewin Cymru. Mae potensial i greu uchafswm o 4500 o swyddi adeiladu (2017) ym Mon a Gogledd Orllewin Cymru, gan gynnwys swyddi yn y gadwyn gyflenwi. Gallai'r fframwaith hefyd greu 2500 o swyddi gweithredol a chynnal eraill ar yr ynys ac yn yr isranbarth ehangach erbyn 2025.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried cynigion ac amcanion Fframwaith Ynys Ynni.

CONFENSIWN TREFTADAETH Y BYD	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Nod Confensiwn Treftadaeth y Byd yw hyrwyddo cydweithredu ymysg cenhedloedd i warchod treftadaeth o amgylch y byd sydd o werth byd-eang eithriadol ac mae ei gadwraeth yn bwysig i	Dylai'r CDLl ar y Cydhwyluso'r gwaith o amddiffyn, gwarchod adnoddau treftadaeth pwysig.

genedlaethau presennol a rhai'r dyfodol.	

CYNLLUN RHEOLI SAFLE TREFTADAETH Y BYD	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae Diben y Cynllun Rheoli fel a ganlyn: Mae rheoli Safle Treftadaeth y Byd yn gynhwysfawr yn dibynnu ar ddiogelu'r henebion o fewn y ffiniau arysgrifedig; diogelu a gwella eu lleoliad; eu cyflwyno i'r cyhoedd at ddibenion addysg gydol oes; a hyrwyddo addysg ac ymchwil. Goruchwyliwyd y gwaith o baratoi'r Cynllun Rheoli hwn gan grŵp llywio gyda chynrychiolwyr o Cadw – un o asiantaethau gweithredol Llywodraeth Cynulliad Cymru – awdurdodau lleol yr ardal, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri; ac ICOMOS-UK. Cafwyd cyfraniadau gan grwpiau arbenigol a chymunedol ac asiantaethau perthnasol eraill o'r llywodraeth drwy gyfrwng arolwg o sefydliadau a gwaith ymgynghori a gynhaliwyd yn ystod y broses ddrafftio. Bwriedir i'r cynllun ddarparu fframwaith ar gyfer rheolaeth gynhwysfawr ar y safle.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried y fframwaith rheoli a gynhwyswyd yn y cynllun rheoli.

WAG (2010) TAN6 – PLANNING FOR SUSTAINABLE RURAL COMMUNITIES	
Objectives and Requirements	Implications for JLDP

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

~~Cyflwynir yr ystyriaethau sydd angen rhoi pwyslais arnynt wrth ymdrin â chais ar gyfer datblygiad amaethyddol neu ddatblygiad gwledig.~~ ~~Pwysleisir yr angen i ddatblygiadau newydd ystyried eu lleoliad gan sicrhau nad ydyw'n cael effaith ar ffermydd. Yn ogystal mae yna arweiniad yn cael ei roi ar ailddefnyddio/addasu adeiladau gwledig gan nodi mai un o'r prif ystyriaethau yw natur a graddfa'r datblygiad arfaethedig. Mae materion eraill sydd yn cael eu hymdrin ag hwy yn y NCT penodol hyn yn cynnwys, datblygiadau yn ymwneud ag arallgyfeirio, hawliau datblygu mewn perthynas ag amaethyddiaeth a choedwigaeth, anheddau amaethyddol parhaol a datblygiadau sydd yn gysylltiedig â cheffylau.~~ **Diben y NCT hwn yw darparu arweiniad ymarferol ar rôl y system gynllunio i gefnogi cymunedau gwledig cynaliadwy.** **Mae'r NCT yn darparu arweiniad ar sut y gall y system gynllunio gyfrannu tuag at:** • **gymunedau gwledig cynaliadwy;** • **tai gwledig cynaliadwy;** • **gwasanaethau gwledig cynaliadwy; ac** • **amaethyddiaeth gynaliadwy.** **Dylai awdurdodau cynllunio geisio cryfhau cymunedau gwledig drwy geisio sicrhau y gall trigolion presennol weithio a chael mynediad at wasanaethau'n lleol gan ddefnyddio cludiant carbon isel i gael cyfran uwch o'u hanghenion ynni o ffynonellau adnewyddadwy lleol. Dylai awdurdodau cynllunio asesu anghenion a blaenoriaethau cymunedau gwledig. Dylai cynlluniau datblygu ddiffinio anghenion lleol gan ystyried cymeriad cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol yr ardal.**	Dylai'r CDLl roi ystyriaeth i'r arweiniad ynghylch amaethyddiaeth a datblygu gwledig a hwyluso gwelliant yn y diwydiant amaethyddol wrth warchod yr amgylchedd ar yr un amser.

GWELLA BYWYDAU A CHYMUNEDAU – CARTREFI YNG NGHYMRU (2010)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r ddogfen hon yn nodi'r heriau wrth geisio diwallu gofynion tai, y blaenoriaethau a'r camau gweithredu a fydd yn cael eu cymryd. Mae hefyd yn esbonio'r manteision o fuddsoddi mewn tai a'r blaenoriaethau ar gyfer gweithredu. **Y bwriad yw gwella bywyd pobl. Bydd yn:** **i) Darparu mwy o'r math priodol o dai a chynnig mwy o ddewis.** **ii) Gwella tai a chymunedau, gan gynnwys effeithlonrwydd ynni tai newydd a thai presennol.** **iii) Gwella'r gwasanaethau a'r cymorth sydd ar gael i ymdrin â materion sy'n ymwneud â thai, yn enwedig ar gyfer pobl sy'n agored i niwed a phobl o grwpiau lleiafrifol.**	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso gwella'r cyflenwad, ansawdd, fforddiadwyedd ac addasrwydd tai yn yr ardal ar gyfer pob rhan o'r gymdeithas.**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae hyrwyddo mynediad cyfartal at dai a gwasanaethau i bawb, gwella gwasanaethau, taclo tlodi ac anghydraddoldeb ac ymateb i faterion mawr megis newid hinsawdd yn themâu sy'n rhedeg drwy'r bwriad.	

STRATEGAETH DIGARTREFEDD 2010-2013	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Y weledigaeth sy'n gyrru'r Strategaeth Digartrefedd yw: **"Datblygu gwasanaeth digartrefedd sy'n hyblyg, yn hygyrch ac yn holistig gyda phartneriaid allweddol yng Ngwynedd, gyda'r nod o hyrwyddo byw'n annibynnol a thai cynaliadwy ar gyfer pob grŵp client ac felly'n lleihau'r achosion o ddigartrefedd."** **Er mwyn cyflawni'r weledigaeth, nodwyd pedwar o amcanion allweddol strategol fydd yn strwythuro sut y cyflawnir y weledigaeth:** **iv) Rhoi mwy o bwyslais ar atal digartrefedd gan ganolbwyntio ar y cwsmer trwy gyfrwng gwell gweithdrefnau strategol a gweithredol o fewn y Cyngor a chyda sefydliadau partner o ran cynllunio a chyflwyno'r gwasanaethau digartrefedd.** **v) Gwella mynediad at wasanaethau iechyd ar gyfer pobl fregus digartref a darparu dull holistig tuag at hyrwyddo a sicrhau eu hiechyd a'u lles.** **vi) Gwella argaeledd llety a gwella mynediad at lety dros dro a sefydlog addas.** vii) **Gwella'r trefniadau rheoli perfformiad ar gyfer yr holl wasanaethau digartrefedd sy'n cael eu darparu gan y Cyngor a'i bartneriaid.**	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso gwella'r cyflenwad, ansawdd, fforddiadwyedd ac addasrwydd tai yn yr ardal ar gyfer pob rhan o'r gymdeithas.**

DATGANIAD CYFLENWI TAI FFORDDIADWY (2009)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Prif bwrpas DCTFf yw cynyddu'r ddarpariaeth o gartrefi fforddiadwy, gyda'r broses gynllunio yn cael ei gweld fel offeryn hanfodol i wella cyflenwad. Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru (LlCC) yn ei gwneud yn ofynnol ar i holl Gynghorau Cymru gynhyrchu DCTFfau, Mae Cyngor Sir Ynys Môn (y Cyngor) wedi ymrwymo i uchafu'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy i'w drigolion ac, yn y broses, creu cymunedau wedi'u hintegreiddio'n dda ac sy'n gynaliadwy.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried y canllawiau wrth lunio ei bolisïau a'i ddyraniadau.**

STRATEGAETH TAI GWAG YNYS MÔN (2010)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Pwrpas: I ddod â chartrefi sydd wedi bod yn wag am fwy na chwe mis yn ôl i ddefnydd preswyl **Er mwyn:** • **Cynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy** • **Gwella cynaladwyedd y cymunedau a'r amgylchedd adeiledig.** • **Gwneud y defnydd gorau posib o'r stoc tai presennol.**	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso ailddefnyddio tai gwag er mwyn cynorthwyo i ddiwallu anghenion tai'r boblogaeth.**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Camau Gweithredu: 1. **Gweithredu Strategaeth Tai Gwag.** 2. **Sefydlu dull trawsadrannol i ddelio â materion tai gwag mewn ffordd gydlynol gan wneud y defnydd gorau o adnoddau.** 3. **Creu bas data o dai gwag.** 4. **Gweithio mewn partneriaeth â pherchnogion a rhoi gwybodaeth iddynt.** 5. **Sicrhau cyfleoedd ariannu sydd ar gael.** 6. **Rhoi blaenoriaeth i ganfod tai gwag allai fodloni anghenion Tai Fforddiadwy.** 7. **Datblygu opsiynau i ddod â thai gwag yn ôl i ddefnydd.** 8. **Adnabod targedau i ddelio â thai gwag sy'n amodol ar adolygiad blynyddol.**	

STRATEGAETH ADNEWYDDU TAI SECTOR PREIFAT (2010) (ACLl Ynys Môn)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Pwrpas: Wedi cwblhau Arolwg Amod Tai yn y Sector Preifat a chydymffurfio ag argymhelliad Swyddfa Archwilio Cymru i drefnu dull gweithredu strategol i Adnewyddu Tai Sector Preifat. **Amcan Strategol: I hyrwyddo dull gweithredu'r Cyngor wrth geisio cynorthwyo, a ble bo'n briodol, hybu'r eiddo hynny sydd angen gwelliant drwy Grantiau Adnewyddu Tai yn y Sector Perchentyaeth a'r Sector Rhentu Preifat. Gan gynnwys dod ag eiddo gwag ac adfeiliedig addas yn ôl i ddefnydd preswyl. Wrth wneud hynny, gwneud y defnydd gorau posib o adnoddau sydd ar gael a chydnabod mai cyfrifoldeb pob perchennog tŷ/eiddo yw cynnal ei eiddo personol.**	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso gwella'r cyflenwad tai yn yr ardal, eu hansawdd, eu fforddiadwyedd a'u haddasrwydd er mwyn diwallu anghenion y boblogaeth breswyl.**

STRATEGAETH RHEOLAETH INTEGREDIG AR BARTHAU ARFORDIROL	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r strategaeth yn amlinellu ein gweledigaeth ar gyfer dyfodol cynaliadwy i arfordir Cymru: • **Ym mherchenogaeth y gymuned;** • **Wedi'i optimeiddio;** • **Yn cael ei werthfawrogi;** • **Yn cael ei ddiogelu;** • **Yn ffynnu; ac** • **Yn gynaliadwy.** **Mae'r weledigaeth yn anelu at warchod a gwella asedau naturiol diwylliannol ac economaidd y parth**	**Dylai'r CDLl ar y Cyd warchod a gwella asedau naturiol, diwylliannol ac economaidd arfordiroedd.**

arfordirol. Cyflawni gwaith Rheolaeth Integredig ar Barthau Arfordirol a'r weledigaeth i sicrhau'r un canlyniad sef arfordir cynaliadwy sy'n cael ei ddefnyddio a'i fwynhau gan bawb. **Mae'r Strategaeth yn nodi amcanion a chamau gweithredu i weithredu Rheolaeth Integredig ar Barthau Arfordirol yng Nghymru. Daw'r amcanion, a nodir yn adran chwech o'r ddogfen, o dan saith prif bennawd:** **1. Hyrwyddo Rheolaeth Integredig ar Barthau Arfordirol yn genedlaethol ac yn lleol;** **2. Integreiddio polisïau;** **3. Prosesu cynllunio a gwneud penderfyniadau integredig;** **4. Gwell gwybodaeth;** **5. Hyrwyddo ymwybyddiaeth o werth y parth arfordirol a Rheolaeth Integredig ar Barthau Arfordirol;** **6. Ymuno â'n cymdogion; a** **7. Monitro'r broses Rheolaeth Integredig ar Barthau Arfordirol.**	

STRATEGAETH TIRWEDD YNYS MÔN – DIWEDDARIAD (2011)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Adnabod ardaloedd sydd â gwerthoedd tirwedd o ansawdd uchel gan ddefnyddio methodoleg LANDMAP.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried canfyddiadau'r Strategaeth Tirwedd.**

CYFARWYDDEB YR UE AR DRIN DŴR GWASTRAFF TREFOL AC ARDALOEDD SENSITIF EWTROFFIG DYNODEDIG	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
O dan Gyfarwyddeb Trin Dŵr Gwastraff Trefol 1991, mae safonau casglu, trin a gwaredu dŵr gwastraff sydd angen ym mhob gweithle yn ddibynnol ar ddau ffactor: **1. maint yr ardal drefol.** **2. dosbarthiad y dŵr sy'n cael ei dderbyn, h.y. sensitif ai peidio i ewtoffeiddio.**	**Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried gofynion y Gyfarwyddeb** **a hwyluso'r gwaith o amddiffyn a gwella ansawdd dŵr.**

CYNLLUN SYCHDER ASIANTAETH YR AMGYLCHEDD (DRAFFT YMGYNGHORI) (MEDI 2011)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**

ATODIAD 2: Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae'r cynllun hwn yn amlinellu sut mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn rheoli sychder yng Nghymru. Mae'n amlinellu: • strwythur rheoli sychder; • penderfyniadau rheoli sychder a'r camau gweithredu a gymerwyd a'r sbardunau ar gyfer y gwaith hynny; • sut mae effeithiau sychder yn cael eu monitro a'u mesur; • sut yr ymdrinnir â cheisiadau am drwydded sychder a gorchymyn sychder; • sut mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn adrodd ar sychder; • sut mae Asiantaeth yr Amgylchedd yn cyfathrebu ag eraill.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried achos a goblygiadau sychder wrth gynhyrchu'r cynllun

---

CYFARWYDDEB LLIFOGYDD (2007/60/EC)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae Cyfarwyddeb Llifogydd yn gofyn i Aelod-wladwriaethau i gysylltu a'u hadrannau llywodraeth, asiantaethau a chyrff eraill i lunio Asesiad Rhagarweiniol Risg Llifogydd. Diben yr asesiad hwn yw ystyried yr effeithiau ar iechyd a bywyd dynol, yr amgylchedd, treftadaeth amgylcheddol a gweithgarwch economaidd gyda dyddiad cwblhau deddfwriaethol o Ragfyr 2011. Defnyddir y wybodaeth yn yr asesiad hwn i adnabod yr ardaloedd sydd mewn perygl arwyddocaol a gaiff ei fodelu wedi hyn i gynhyrchu mapiau perygl a risg llifogydd. Mae'r mapiau hyn i fod yn weithredol erbyn Rhagfyr 2013 a byddent yn cynnwys manylion ar raddfa, dyfnder a lefel y llifogydd mewn tri senario risg (tebygolrwydd uchel, canolig ac isel).	Dylai'r CDLl ar y Cyd sicrhau bod y peryg o lifogydd yn cael ei ystyried wrth benderfynu lleoliad datblygiad newydd.

DEDDF ADNODDAU DŴR 1991	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae Deddf Adnoddau Dŵr 1991 yn rheoli adnoddau dŵr, ansawdd dŵr, llygredd a ffyrdd o amddiffyn rhag llifogydd. Mae Rhan II y Ddeddf yn rhoi'r strwythur gyffredinol ar gyfer rheoli adnoddau dŵr. Mae Rhan III wedyn yn esbonio'r safonau a ddisgwylir gan ddŵr sydd wedi'i reoli; a'r hyn a ystyrir yn llygredd dŵr. Mae Rhan VI yn darparu gwybodaeth ar liniaru drwy amddiffyn rhag llifogydd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso defnyddio dŵr yn gynaliadwy ac yn effeithlon a sicrhau nad yw datblygiad yn effeithio'n andwyol ar ansawdd dŵr.

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

DEDDF DŴR (2003)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Strategaeth Graidd i gefnogi datrys problemau sylweddol a cheisio cyflawni rheolaeth gynaliadwy o adnoddau dŵr.	Dylai'r CDLl ar y Cyd amddiffyn adnoddau, cyflenwad a'r amgylchedd dŵr.

DŴR I'R BOBL A'R AMGYLCHEDD - STRATEGAETH ADNODDAU DŴR I GYMRU A LLOEGR	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Noda'r strategaeth gamau gweithredu o ran newid hinsawdd fydd yn: ▪ Galluogi cynefinoedd a rhywogaethau i addasu'n well i newid hinsawdd; ▪ Galluogi'r ffordd yr ydym yn gwarchod yr amgylchedd dŵr i addasu'n hyblyg i hinsawdd sy'n newid; ▪ Lleihau'r pwysau ar yr amgylchedd a achosir wrth i ddŵr gael ei gymryd i'w ddefnyddio gan fodau dynol; ▪ Annog dewis opsiynau sy'n medru gwrthsefyll newid hinsawdd mewn cyfnodau o ansicrwydd; ▪ Gwarchod seilwaith cyflenwad dŵr hanfodol yn well; ▪ Lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr a grëir gan bobl sy'n defnyddio dŵr, gan ystyried y defnydd bywyd cyfan; ▪ Gwella dealltwriaeth o'r risgiau ac o'r hyn sy'n ansicr am newid hinsawdd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso defnyddio dŵr yn gynaliadwy ac yn effeithlon a sicrhau nad yw datblygiad yn effeithio'n andwyol ar ansawdd dŵr.

WATERWAYS FOR WALES – THE WAY FORWARD (2000)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae amcanion y strategaeth fel a ganlyn: • Sbarduno adfywio economaidd; ▪ Gweithredu fel catalydd ar gyfer adferiad gwledig; ▪ Datblygu bywyd cynaliadwy; ▪ Hyrwyddo bywiogrwydd treftadaeth ddiwydiannol Cymru; ▪ Hyrwyddo Cymru yn y byd ehangach.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried gofynion y Cynllun.

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

CLEANER COASTS, HEALTHIER SEAS	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Rydym oll eisiau arfordiroedd glanach a moroedd iachach o amgylch Cymru a Lloegr. Rydym yn anelu i gyfrannu at gyflawni hyn drwy'r Strategaeth Forol wrth: ▪ hyrwyddo datblygiad cynaliadwy; ▪ integreiddio rheolaeth rhwng y tir a'r môr; ▪ rheoleiddio'r arfordir mewn modd effeithlon; ▪ sicrhau ein bod oll yn gwerthfawrogi ein hamgylchedd arfordirol a'n hamgylchedd morol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried amcanion y cynllun gweithredu wrth sefydlu polisïau a gweithdrefnau.

CYNLLUN RHEOLI TRAETHLIN GORLLEWIN CYMRU (CHWEFROR 2011) (SMP)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Cynllun Rheoli Traethlin (SMP) yn darparu asesiad eang o'r risgiau sydd ynghlwm ag esblygiad arfordirol ac yn cyflwyno fframwaith polisi i fynd i'r afael â'r risgiau sy'n bygwth pobl a'r amgylchedd datblygedig, hanesyddol a naturiol mewn modd cynaliadwy. Mae'r cynllun yn darparu asesiad eang o'r risgiau hyn a hefyd cyngor eithaf manwl i awdurdodau gweithredol am reoli eu hamddiffyniadau. Y prif egwyddorion yw: • Cyfrannu at gymunedau a datblygiad cynaliadwy. • Lleihau'r ddibyniaeth ar amddiffyn a chynyddu cydnerthwch cymunedau. • Cefnogi agwedd integredig at gynllunio gofodol, ac yn arbennig adnabod y cydberthnasau rhwng canolfannau datblygu a chymunedau amgylchynol. • Gweithgarwch dyn a'r amgylchedd naturiol a hanesyddol yn hanfodol i hunaniaeth, lles a bywiogrwydd cymuned, a'i arwyddocâd mewn twristiaeth ac adfywio economaidd. • Cynnal a chefnogi'r prif ganolfannau gweithgarwch economaidd. • Cynnal bywiogrwydd a chefnogi addasu aneddiadau llai. • Osgoi difrodi'r amgylchedd naturiol a cheisio cyfleoedd i'w wella. • Cefnogi'r dreftadaeth ddiwylliannol a defnydd yr iaith Gymraeg. • Cynnal y dirwedd ansawdd uchel, neu ei gwella, • Cynnal hygyrchedd cynaliadwy o ran cynnal cyswllt cenedlaethol a rhanbarthol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ymgorffori'r egwyddorion yn y cynllun hwn o ran llifogydd a rheoli perygl llifogydd.

CYNLLUN RHEOLI LLIFOGYDD DALGYLCHOEDD GOGLEDD ORLLEWIN CYMRU (North Wales CFMP)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae'r CFMP yn darparu trosolwg o'r perygl llifogydd yn nalgylchoedd Gogledd Orllewin Cymru ac yn gosod y cynllun a ffafrir ar gyfer rheoli perygl llifogydd mewn modd cynaliadwy dros y 50 i 100 mlynedd nesaf. Mae'r CFMP yn ystyried pob math o lifogydd tir, o afonydd, i ddŵr daear i ddŵr wyneb a llifogydd llanw, ond nid llifogydd yn uniongyrchol o'r môr (llifogydd arfordirol), sy'n cael ei gynnwys yn y Cynlluniau Rheoli Traethlin. Rôl y CFMP yw sefydlu polisïau rheoli perygl llifogydd fydd yn darparu rheolaeth gynaliadwy o beryglon llifogydd yn y tymor hir. Mae'r CFMP hwn yn adnabod polisïau rheoli peryglon llifogydd er mwyn rhoi cymorth i'r penderfynwyr allweddol yn y dalgylchoedd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried y casgliadau a'r argymhellion yn y cynllun o ran rheoli llifogydd. Dylai arwain cynllunio gofodol o ran perygl llifogydd.

CYNLLUN RHEOLI DALGYLCH AFON DYFRDWY (River Dee CFMP)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r CFMP yn darparu trosolwg o'r perygl llifogydd yn nalgylch Afon Dyfrdwy ac yn gosod y cynllun a ffafrir ar gyfer rheoli perygl llifogydd mewn modd cynaliadwy dros y 50 i 100 mlynedd nesaf. Mae'r CFMP yn ystyried pob math o lifogydd tir, o afonydd, i ddŵr daear i ddŵr wyneb a llifogydd llanw, ond nid llifogydd yn uniongyrchol o'r môr (llifogydd arfordirol), sy'n cael ei gynnwys yn y Cynlluniau Rheoli Traethlin. Rôl y CFMP yw sefydlu polisïau rheoli perygl llifogydd fydd yn darparu rheolaeth gynaliadwy o beryglon llifogydd yn y tymor hir. Mae'r CFMP hwn yn adnabod polisïau rheoli peryglon llifogydd er mwyn rhoi cymorth i'r penderfynwyr allweddol yn y dalgylchoedd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried y casgliadau a'r argymhellion yn y cynllun o ran rheoli llifogydd. Dylai arwain ar gynllunio gofodol o ran perygl llifogydd.

STRATEGAETHAU RHEOLI TYNNU DŴR (Môn, Meirionnydd, Llŷn ac Eryri)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Prif amcanion Strategaethau Rheoli Tynnu Dŵr Dalgylchoedd (CAMS) yw diffinio'r adnoddau dŵr sydd ar gael mewn dalgylch, pan fo'r lefelau dŵr yn isel, wrth benderfynu ar gynhwysedd y dŵr sydd ei angen i gynnal neu wella ei amgylchedd afonol. Hefyd i ddarparu strategaeth drwyddedu gynhwysfawr i sicrhau fod adnoddau dŵr o fewn ardal CAMS yn cael eu rheoli'n gynaliadwy. Dylai'r broses unffurf a ddefnyddir i gyflawni hyn arwain at agwedd gyson yng Nghymru a Lloegr.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso rheolaeth gynaliadwy adnoddau dŵr yn unol â'r CAMS.

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

STRATEGAETH THEMATIG YR UE AR GYFER PRIDD (2006)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Strategaeth yn cynnwys: cyfathrebiad sy'n sefydlu rhaglen waith ddeng mlynedd; cyfarwyddeb fframwaith ddrafft ac asesiad effaith yn dadansoddi effeithiau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol y mesurau arfaethedig. Strategaeth Thematig yr UE ar gyfer pridd yw'r olaf o saith strategaeth thematig a ddatblygwyd dan chweched Raglen Gweithredu Amgylcheddol yr UE.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.

CYFARWYDDEB LLAID Y GE (86/278/EEC)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Diben y Gyfarwyddeb hon yw rheoleiddio'r defnydd o laid carthffosiaeth mewn amaeth mewn modd sy'n atal effeithiau niweidiol ar bridd, llystyfiant, anifeiliaid a dyn a thrwy hynny annog defnydd priodol o laid carthffosiaeth o'r fath. Mae'r Gyfarwyddeb yn gosod cyfyngiadau gwerthoedd ar gyfer crynodiadau o fetelau trwm yn y pridd, mewn llaid ac ar gyfer uchafswm y cyfansymiau blynyddol o fetelau trwm y gellir eu cynnwys mewn pridd. Rhaid i'r Aelod-wladwriaethau gymryd y mesurau hyn o ddifrif i sicrhau nad yw'r cyfyngiadau hyn yn cael eu torri drwy ddefnyddio llaid.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.

SIARTER PRIDD EWROPEAIDD	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mabwysiadodd yr Undeb Ewropeaidd Siarter Pridd Ewropeaidd yn 1972 a mabwysiadwyd diwygiad i'r siarter hwn yn ddiweddarach yn 2003 (Cyngor Ewrop 2003) mewn ymateb i dueddiadau o golled a diraddiad pridd a'r angen i gael offeryn cyfreithiol ar gyfer y gwledydd sy'n aelodau o'r UE.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.

CONSORTIWM DANGOSYDDION PRIDD Y DU (DEFRA)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Grŵp o fudd-ddeiliaid cyhoeddus yw Consortiwm Dangosyddion Pridd y DU sy'n datblygu cyfres o ddangosyddion ar gyfer pridd y DU a chynllun monitro pridd. Mae'r amcanion fel a ganlyn: 1. Datblygu cyfres o ddangosyddion ansawdd pridd sy'n berthnasol i bolisi ac yn wyddonol gadarn sy'n: • Cynnwys holl swyddogaethau pridd • Cadw golwg ar newidiadau sylweddol mewn ansawdd pridd mewn modd amserol • Diwallu gwahanol anghenion y sefydliadau sy'n aelodau (gwneud y defnydd gorau o'r data a gesglir) • Gwneud defnydd o waith ymchwil dangosyddion sy'n cael ei gefnogi gan sefydliadau sy'n aelodau	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

2. Datblygu cynllun monitro ar gyfer y DU fydd: • yn sefydlu'n well gyflwr priddoedd cenedlaethol • yn cael ei deilwra ar gyfer yr adnoddau sydd ar gael ac ar gyfer anghenion sefydliadau unigol • yn cael ei ddylunio i gadw golwg ar newidiadau sylweddol mewn ansawdd pridd • yn adeiladu ar waith ymchwil a ariannwyd yn flaenorol ar ddyluniad cynlluniau monitro	

ADFER TIR A HALOGWYD (2001)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Ar 15 Medi 2001, daeth system well ar gyfer adnabod ac adfer tir a halogwyd i rym. - Cyfeirir at y system tir a halogwyd fel "Rhan IIA" neu "Ran 2A", sef Rhan 2A o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 a'r rheoliadau a'r canllawiau perthnasol. Mae'r system yn rhoi'r ddyletswydd ar awdurdodau lleol i: - • archwilio eu hardaloedd; • adnabod tir a halogwyd; • ymdrin â materion yn unol â'r dull "addas i'w ddefnyddio".	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried gofynion y Cynllun o ran rheoli tir a halogwyd.

CYFARWYDDEB LLOSGI GWASTRAFF (CYMRU A LLOEGR)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Gyfarwyddeb Llosgi Gwastraff, neu'n fwy ffurfiol, Cyfarwyddeb 2000/76/EC y Senedd a'r Cyngor Ewropeaidd 4 Rhagfyr 2000 ar losgi gwastraff (OJL332, T91 - 111) yn Gyfarwyddeb a gyhoeddwyd gan yr Undeb Ewropeaidd ac mae'n ymwneud â'r safonau a'r fethodoleg sy'n ofynnol gan Ewrop ar gyfer yr weithred o losgi a thechnoleg llosgi. Diben y Gyfarwyddeb yw lleihau effaith effeithiau amgylcheddol negyddol ar yr amgylchedd ac ar iechyd dyn sy'n deillio o allyriadau i'r aer, pridd, dŵr wyneb a dŵr daear oherwydd llosgi a chyd-losgi gwastraff. Mae gofyniadau'r Gyfarwyddeb wedi'u datblygu i adlewyrchu gallu safleoedd llosgi cyfoes i gyrraedd safonau uchel o reoli allyriadau'n fwy effeithiol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried anghenion y Gyfarwyddeb.

CYNLLUN GWEITHREDU PRIDDOEDD CYMRU	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Diben y cynllun gweithredu priddoedd oedd adolygu pwysigrwydd priddoedd yn nhermau	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn

amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol. Yn ogystal â hyn, mae'n amlinellu'r prif fygythiadau i briddoedd ac yn ystyried polisïau cyfredol a chamau arfaethedig i daclo neu liniaru'r bygythiadau hyn.	a chadw priddoedd.

PRIDD: ADNODD AMHRISIADWY - STRATEGAETH BRIDD ASIANTAETH YR AMGYLCHEDD	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Dyma strategaeth Asiantaeth yr Amgylchedd ar gyfer amddiffyn, rheoli ac adfer pridd. Mae chwe amcan i'r strategaeth: 1) Bydd pobl yn gwerthfawrogi pridd ac yn cydnabod ei fod yn adnodd naturiol pwysig sydd angen yr un lefel o amddiffyniad â dŵr ac aer. 2) Bydd pobl yn adnabod pwysigrwydd amgylcheddol y cysylltiadau rhwng pridd, aer a dŵr ac yn ystyried hyn wrth reoli pridd. 3) Bydd ffermwyr a thyfwyr yn rheoli eu priddoedd yn ddoeth er mwyn cynhyrchu bwyd iach mewn modd cynaliadwy sy'n diogelu'r amgylchedd. 4) Bydd pobl yn gwerthfawrogi pridd yn yr amgylchedd adeiledig am ei fod yn darparu cyfleoedd hamdden mewn gerddi a mannau gwyrdd cymunedol, am ei fod yn cefnogi bioamrywiaeth a hefyd am ei fod yn cynnig manteision i ni o ran ansawdd aer a dŵr. Bydd diwydiant yn mabwysiadu dulliau o atal llygredd fydd yn amddiffyn priddoedd a bydd pridd yn cael ei reoli a'i ddefnyddio'n well mewn gweithgarwch adeiladu. 5) Byddwn yn gwybod mwy am fioamrywiaeth pridd. Byddwn hefyd yn gwella ein dealltwriaeth o effaith gweithgarwch dyn a newid amgylcheddol ar bridd a rhoi'r gallu i ni fonitro'r effaith hwn er mwyn cadw'n priddoedd yn iach. 6) Byddwn yn darganfod gwybodaeth newydd am briddoedd, ei gwneud hi'n haws i gael mynediad at wybodaeth am bridd a rhannu gwybodaeth gydag eraill er mwyn cael gwell dealltwriaeth.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.

COD ARFER AMAETHYDDOL DA AR GYFER AMDDIFFYN PRIDD	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Cod hwn yn darparu cyngor ac arweiniad ar gyfer lleihau'r risg o beri llygredd. Diffinnir arfer da fel yr hyn sy'n lleihau'r risg o lygredd, wrth ganiatáu i ffermio proffidiol a chynhyrchiol barhau.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.

ADNABOD A DATBLYGU CYFRES O DDANGOSYDDION CENEDLAETHOL AR GYFER ANSAWDD PRIDD	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae'r prosiect hwn yn ychwanegu at ddarganfyddiadau prosiect blaenorol a arweiniwyd gan Asiantaeth yr Amgylchedd, *Adnabod a Datblygu Cyfres o Ddangosyddion Cenedlaethol Ar Gyfer Ansawdd Pridd.* Daeth y prosiect yn 2002 i'r casgliad y dylid seilio dangosyddion ansawdd pridd (SQI) ar swyddogaeth pridd, a'r swyddogaethau pwysicaf yw rhyngweithiad amgylcheddol, cynhyrchu bwyd a ffibr, cefnogi cynefinoedd a bioamrywiaeth ecolegol, darparu deunyddiau crai ac amddiffyn treftadaeth ddiwylliannol. O amrediad o 67, adnabuwyd naw swyddogaeth allweddol gan yr adroddiad.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.**

RHEOLIADAU LLAID	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae Rheoliadau Llaid Carthffosiaeth y Du (Rheoliadau Llaid (Ei ddefnyddio mewn Amaethyddiaeth) 1989) yn darparu rheoliadau ar gyfer cynnwys metel trwm mewn llaid sydd i'w ddefnyddio ar y tir. Maent yn manylu ar y cyfyngiadau blynyddol ar gyfer elfennau penodol a hefyd yn nodi na chaiff pH y pridd fod yn is na phump.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.**

RHEOLIADAU PARTHAU PERYGL NITRADAU	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r Rheoliadau hyn yn sefydlu rhaglen weithredu ar gyfer parthau perygl nitradau a ddynodwyd gan y Rheoliadau Diogelu Dŵr Rhag Llygredd Nitradau Amaethyddol (Cymru a Lloegr) 1996. Mae'r Rheoliadau'n gweithredu'r gofyn i sefydlu rhaglen o'r fath yn Erthygl 5 Cyfarwyddeb Cyngor 91/676/EEC sy'n ymwneud ag amddiffyn dyfroedd rhag llygredd gan nitradau o ffynonellau amaethyddol. Mae gofyn i breswylydd fferm neu uned da byw, ble mae rhan ohono mewn parth llifogydd nitradau, neu pan fo'r holl dir mewn parth llifogydd nitradau, sicrhau y gweithredir y rhaglen weithredu yn y fferm neu'r uned da byw neu yn y rhan ohoni sydd y tu mewn i barth perygl nitradau.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd amddiffyn adnoddau, cyflenwad a'r amgylchedd dŵr.**

ASTUDIAETH SGOPIO PRIDD (2002)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r Astudiaeth Sgôp yn darparu'r sail ar gyfer rheoli ac amddiffyn pridd yn dda.	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso'r gwaith o amddiffyn a chadw priddoedd.**

DEDDF SYLWEDDAU YMBELYDROL 1993	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae Deddf Sylweddau Ymbelydrol 1993 yn ymwneud â rheoli deunydd ymbelydrol ac unrhyw groniad pellach o wastraff ymbelydrol a gwaredu gwastraff ymbelydrol. Mae'r amodau sy'n ymwneud â'r awdurdodi'n berthnasol i reoli a diogelu gwastraff ymbelydrol cronnus a'i warediad. Diben y Ddeddf hon yw amddiffyn yr amgylchedd rhag llygredd ymbelydrol drwy reoli'r defnydd o ddeunydd ymbelydrol ac yn arbennig drwy waredu gwastraff ymbelydrol. Rhaid i unrhyw weithgaredd sy'n defnyddio deunyddiau ymbelydrol, boed hynny'n ffynonellau caeedig neu agored, fod wedi cofrestru i gadw a defnyddio deunydd o'r fath, ac os ydynt yn cynhyrchu gwastraff, dylent fod wedi cael eu hawdurdodi i gronni a gwaredu'r gwastraff hwn.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried gofynion y Ddeddf wrth ffurfio'r polisi.

RHEOLIADAU TRWYDDEDU GWASTRAFF 1994	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r rheoliadau hyn yn darparu fframwaith ar gyfer datblygu 'System Drwyddedu Rheoli Gwastraff' dan ran II Deddf Amddiffyn yr Amgylchedd 1990. Darperir ar gyfer gwaredu olewau ac iraid gwastraff. Darperir yn ogystal ar gyfer amddiffyn dyfroedd daear, rhag llygredd drwy waredu sylweddau rhestredig penodol.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso rheolaeth gynaliadwy gwastraff ac amddiffyn yr amgylchedd rhag halogiad.

STRATEGAETH MWYNGLODDIO METEL I GYMRU 2002	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae Strategaeth Mwyngloddio Metel Cymru yn dwyn ynghyd safbwyntiau penodol amryw o fudd-ddeiliaid mewn un ddogfen ac yn adnabod safleoedd sydd â safbwyntiau neu bryderon gwahanol. O ran ansawdd dŵr, mae'r dalgylchoedd dan fygythiad o beidio â chyflawni statws cemegol ac ecolegol da erbyn 2015 oherwydd y metelau dyrchafedig sy'n gysylltiedig â gweithgarwch mwyngloddio hanesyddol yn ei ddyfroedd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso amddiffyn dyfroedd a lliniaru llygredd posib oherwydd gweithgarwch mwyngloddio.

~~RHAMBARTHOL~~ ~~CYNLLUN GWASTRAFF RHANBARTHOL GOGLEDD CYMRU – AROLWG CYNTAF 2007~~	
~~Amcanion a Gofynion~~	~~Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd~~

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

~~Gweledigaeth:~~ ~~Darparu fframwaith cynllunio defnydd tir i reoli gwastraff ac adennill adnoddau mewn ffordd gynaliadwy yng ngogledd Cymru, gyda'r amcanion a ganlyn:~~ ~~Amcan A: Lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd ac ar iechyd pobl.~~ ~~Amcan B: Lleihau effeithiau cymdeithasol ac economaidd andwyol ac uchafu cyfleoedd cymdeithasol ac economaidd.~~ ~~Amcan C: Bodloni anghenion cymunedau a busnesau.~~ ~~Amcan D: Cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol, targedau, egwyddorion a pholisïau a bennir gan fframwaith polisi Ewropeaidd a chenedlaethol.~~	~~Dylai'r CDLl hwyluso rheolaeth gynaliadwy o wastraff ac annog lleihau'r gwastraff a gynhyrchir. Yn ogystal, dylai'r CDLl hyrwyddo ailddefnyddio ac ailgylchu gwastraff a hyrwyddo lleihau cyfanswm y gwastraff a dirlenwir, yn unol â thargedau a osodir gan Gyfarwyddebau perthnasol.~~

CYNLLUN SECTOR GWASTRAFF BWRDEISTREFOL (MAWRTH 2011)	
Amcanion a Gofynion	**Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd**
Mae'r Cynllun Sector Bwrdeistrefol yn cefnogi 'Tuag at Ddyfodol Diwastraff', y brif ddogfen strategaeth wastraff ar gyfer Cymru, drwy fanylu ar ganlyniadau, polisïau a chamau cyflawni ar gyfer y sector hwn. **Y dull a ddefnyddir ar gyfer Rhan 1 y Cynllun Sector Bwrdeistrefol yw gweithredu yn y pedwar prif faes a ganlyn:** **Atal gwastraff – atgyfnerthu rôl bwysig Awdurdodau Lleol wrth ymgysylltu â phreswylwyr a chymunedau i leihau faint o wastraff sy'n cael ei roi allan i'w gasglu, gan helpu i gyflawni canlyniadau amgylcheddol, cynyddu cyfleoedd i wella lles cymdeithasol drwy ailddefnyddio gwastraff a lleihau costau casglu a rheoli gwastraff.** **Paratoi ar gyfer ailddefnyddio - sicrhau bod cyfran llawer iawn uwch o'r gwastraff a gesglir gan Awdurdodau Lleol yn cael ei baratoi i gael ei ailddefnyddio, er mwyn cynnal lles drwy fod yn rhan o weithgareddau ailddefnyddio a lleihau costau rheoli gwastraff.** **Gwelliannau i wasanaethau casglu deunydd ailgylchu - cyflawni canlyniadau datblygiad cynaliadwy mewn modd cost-effeithiol a gweithio i gyrraedd y targedau gwastraff bwrdeistrefol newydd a osodir gan 'Tuag at Ddyfodol Diwastraff'.** **Trin a gwaredu cynaliadwy - llwyddo i drin a gwaredu gwastraff bwrdeistrefol yn gynaliadwy mewn modd sy'n gost-effeithiol a gweithio i gyflawni'r targedau a osodir gan 'Tuag at Ddyfodol Diwastraff'.**	**Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso rheolaeth gynaliadwy o wastraff ac annog lleihau'r gwastraff a gynhyrchir, yn unol ag amcanion y cynllun.**

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

CYNLLUN DRAFFT Y SECTOR GWEITHGYNHYRCHU, GWEINI A GWERTHU BWYD (MAWRTH 2011)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Bwriad Cynllun y Sector Gweithgynhyrchu, Gweini a Gwerthu Bwyd yw mynd i'r afael â'r materion yn y tri phrif faes, gan ganolbwyntio ar fwyd a deunydd pacio; i) Atal gwastraff: • Lleihau deilliannau gwastraff sy'n cael eu cynhyrchu'n uniongyrchol gan y sectorau yn y cynllun (gan ganolbwyntio ar fwyd a deunydd pacio yn y llif gwastraff cymysg a gynhyrchir gan Fusnesau Bach a Chanolig (SMEs), a deilliannau bwyd mewn cwmnïau cynhyrchu bwyd mawr). • Gweithredu'r cylch cyflenwi mewn modd gwyrdd, gan gynnwys ecoddylunio er mwyn i ddeunydd pacio greu llai o wastraff. ii) Ailgylchu: • Mae busnesau'n cael deunyddiau i wahanu a phecynnu bwyd sy'n diweddu ar hyn o bryd yn y llif gwastraff cymysg, ac felly'n cynyddu'r cyfraddau ailgylchu ar y safle. • Darparu gwasanaeth casglu ar wahân ar gyfer gwastraff deunydd pacio a bwyd. • Deunydd ailgylchu i gael ei ailgylchu er mwyn ei ailddefnyddio neu ei 'ailgylchu i fyny' (*up—cycle*). • Anfon gwastraff bwyd i safleoedd treulio anaerobig (pan nad oes modd ailddefnyddio e.e. fel bwyd anifeiliaid). • Cynyddu faint o ddeunydd pecynnu y mae modd ei ailgylchu. • Cynyddu faint o ddefnydd wedi'i ailgylchu a ddefnyddir i becynnu.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso rheolaeth gynaliadwy o wastraff ac annog lleihau'r gwastraff a gynhyrchir, yn unol ag amcanion y cynllun.

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

iii) Trin a gwaredu - llwyddo i drin a gwaredu gwastraff masnachol a diwydiannol yn gynaliadwy mewn modd sy'n gost-effeithiol a gweithio i gyflawni'r targedau a osodir gan 'Tuag at Ddyfodol Diwastraff' gan gynnwys y rhai sy'n cyfyngu ar ynni o wastraff ac sy'n ceisio cael gwared â thirlenwi'n llwyr.	

CYNLLUN SECTOR DRAFFT YNGHYLCH CASGLIADAU, SEILWAITH A MARCHNADOEDD (MAWRTH 2011)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Cynllun Sector drafft ynghylch Casgliadau, Seilwaith a Marchnadoedd yn cynnwys rheoli pob gwastraff yng Nghymru, waeth o ba sector y daw. Mae'r Cynllun hwn yn cefnogi 'Tuag at Ddyfodol Diwastraff', y brif ddogfen strategaeth wastraff ar gyfer Cymru, drwy fanylu ar ganlyniadau, polisïau a chamau cyflawni ar gyfer y sector hwn. Mae'n ffurfio rhan o gyfres o ddogfennau sydd ar y cyfan yn cynnwys y cynllun rheoli gwastraff i Gymru yn unol â'r gofynion wrth lunio cynllun sydd wedi'u cynnwys yn neddfwriaeth y DU a'r UE. Dyma brif faterion /amcanion y Cynllun: • Ceisia'r Cynllun Sector ynghylch Casgliadau, Seilwaith a Marchnadoedd greu'r amodau i alluogi agwedd gynaliadwy tuag at reoli adnoddau drwy sicrhau bod cyfaint uchel o ddeunydd ailgylchu glân wedi'i wahanu yn cael ei gasglu a'i ddosbarthu i ailbroseswyr (cymaint â phosib o Gymru), ac y datblygir marchnadoedd ar gyfer ailgylchu deunyddiau i'w hailddefnyddio yn cael eu datblygu (cymaint â phosib yng Nghymru). • Mae'r cynllun drafft yn ceisio sicrhau, cymaint â phosib, y cedwir gwerth economaidd y deunydd ailgylchu yn economi Cymru. • Dengys tystiolaeth bod nifer sylweddol o ddeunydd i'w ailgylchu yn cael ei dirlenwi, yn enwedig o gartrefi ac o'r sector masnachol. • Ceir tystiolaeth hefyd fod rhai deunyddiau yn cyrraedd marchnadoedd diwedd, sydd ddim yn opsiwn cynaliadwy iawn i Gymru. • Mae angen gwella ansawdd y deunydd ailgylchu a gesglir. • Mae'r cynllun yn adnabod ble mae angen gwella'r broses o gasglu deunydd ailgylchu a ble y ceir cyfleoedd i ddatblygu seilwaith. Bwriad y cynllun drafft yw hwyluso datblygiadau seilwaith wrth ddangos bod angen buddsoddiadau o'r fath. • Atal gwastraff.	Dylai'r CDLl ar y Cyd hwyluso rheolaeth gynaliadwy o wastraff ac annog lleihau'r gwastraff a gynhyrchir, yn unol ag amcanion y cynllun.

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

STRATEGAETH DERFYNOL YMCHWILIO TIR WEDI'I HALOGI (YNYS MÔN)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Prif amcanion y Cyngor wrth ymdrin â thir wedi'i halogi fydd: • Amddiffyn iechyd pobl • Amddiffyn dyfroedd wedi'u rheoli • Atal difrod i eiddo • Atal unrhyw halogiad tir pellach • Annog pobl i lanhau tir wedi'i halogi yn wirfoddol • Annog ailddefnyddio tir wedi'i halogi, neu dir llwyd fel y'i gelwir.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried gofynion y Cynllun o ran rheoli tir a halogwyd.

STRATEGAETH DDRAFFT TIR WEDI'I HALOGI (GWYNEDD)	
Amcanion a Gofynion	Goblygiadau i'r CDLl ar y Cyd
Mae'r Strategaeth yn manylu ar y trefniadau a'r gweithdrefnau y bydd Cyngor Gwynedd yn eu dilyn i archwilio tir yn y Sir am halogiad, er mwyn adnabod a chael gwared â pheryglon annerbyniol i iechyd pobl ac i'r amgylchedd. Dyma amcanion Strategaeth Cyngor Gwynedd sy'n ymdrin â thir wedi'i halogi: • adnabod a chael gwared â pheryglon annerbynniol i iechyd pobl ac i'r amgylchedd; • ceisio dychwelyd tir wedi'i niweidio i ddefnydd buddiol; a • cheisio sicrhau bod baich y costau i unigolion, cwmniau a'r gymdeithas yn ei chyfanrwydd yn gymesurol, yn hylaw ac yn gynaliadwy'n economaidd.	Dylai'r CDLl ar y Cyd ystyried gofynion y Cynllun o ran rheoli tir a halogwyd.

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

ATODIAD 2

Bioamrywiaeth (Ynys Môn a Gwynedd)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws/Tuedd	Problemau / Cyfyngiadau/Cyfleoedd
Bioamrywiaeth				
Gwarchodfeydd RSPB	**Clogwyni South Stack** **Mae rhywogaethau'n cynnwys Gwylogod, Gweilch, ac adar y pâl. Gellid gweld brain goesgoch prin yno hefyd.** **Gwlyptiroedd y Fali (Ynys Môn)** **Mae rhywogaethau'n cynnwys hwyaid copog, hwyaid bengoch, hwyaid llydanbig, hwyaid llwyd a gwyachod.** **Dyffryn Mawddach - Cors Arthog (Eryri)** **Gwlyptir bach yw Cors Arthog ble gellir dod o hyd i amrywiaeth eang o blanhigion, blodau, gwyfynod byw ac adar. Mae oddeutu 130 rhywogaeth o blanhigion i'w gweld yno.** **Dyffryn Mawddach Coed Garth Gell (Eryri)** **Gwarchodfa coetir a rhostir yw CoetirCoed Garth Gell**			

DA60

Cymunedau (Gwynedd)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws/Tuedd	Problemau / Cyfyngiadau/Cyfleoedd
Cymunedau				
Disgwyliad Oes				

Disgwyliad Oes

	1991-1993		1995-1997		1999-2001		2003-2005		**2007-2009**	
	Gwryw	**Benyw**	**Gwryw**	**Benyw**	**Gwryw**	**Benyw**	**Gwryw**	**Benyw**	**Gwryw**	**Benyw**
Gwynedd	73.6	79.7	75.1	80.4	76.0	80.9	76.9	81.0	**77.3**	**82**

DA60 (i)

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	Cymru	73.3	78.8	73.8	79.1	74.8	79.8	76.2	80.6	**77.2**	**81.6**	
	Ar y cyfan, ar gyfer dynion a merched, mae disgwyliad oes wedi cynyddu'n raddol ers 1991.											

Cymunedau (Ynys Môn)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws/Tuedd	Problemau / Cyfyngiadau/Cyfleoedd
Cymunedau				
Disgwyliad Oes	(see below)			

Disgwyliad Oes

	1991-1993		1995-1997		1999-2001		2003-2005		2007-2009	
	Gwryw	Benyw	Gwryw	Benyw	Gwryw	Benyw	Gwryw	Benyw	Gwryw	Benyw
Anglesey	73.5	79.7	74.8	79.7	75.8	80.3	76.9	81.3	76.7	81.9
Cymru	73.3	78.8	73.8	79.1	74.8	79.8	76.1	80.6	77.2	81.6

Ar y cyfan, ar gyfer dynion a merched, mae disgwyliad oes wedi cynyddu'n raddol ers 1991.

Cymunedau (Gwynedd)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws/Tuedd	Problemau / Cyfyngiadau/Cyfleoedd

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Cymunedau

Trosedd

~~Y Gyfradd Drosedd i bob 1,000 o'r boblogaeth~~[i]

~~**Trosedd a Gofnodwyd 2006-07 (i bob 100,000 o'r boblogaeth)**~~[ii]		
	~~**Gwynedd**~~	~~**Cymru**~~
~~**Trosedd a gofnodwyd**~~	~~**73.5**~~	~~**87.5**~~
~~Trais yn erbyn person~~	~~21.9~~	~~18.2~~
~~Byrgleriaeth o dŷ~~	~~1.7~~	~~3.6~~
~~Dwyn cerbyd~~	~~1.3~~	~~3.8~~
~~Dwyn o gerbyd~~	~~3.5~~	~~8.6~~

~~Troseddau Hysbysadwy a Gofnodwyd gan yr Heddlu (Ebrill 07 – Mawrth 08)~~[iii]

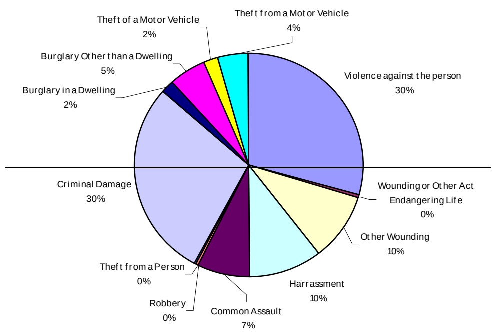

<u>Y Gyfradd Drosedd i bob 1,000 o'r boblogaeth</u>

Mae angen hyrwyddo'r gostyngiad parhaus mewn cyfraddau trosedd drwy annog datblygiadau sy'n gwella diogelwch cymunedau.

DA61

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mae'r gyfradd drosedd yng Ngwynedd wedi gostwng yn raddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf gyda gostyngiad cyffredinol o 14% rhwng 2006/07 a 2009/10.

Yn 2009/10, Gwynedd oedd â'r gyfradd drosedd isaf namyn wyth yng Nghymru.

Cyfraddau Trosedd (2010 -11)	Gwynedd	Cymru
Cyfradd y troseddau a gofnodwyd i bob 1000 o'r boblogaeth		
Cyfradd cyfanswm y troseddau a gofnodwyd i bob 1000 o'r boblogaeth	58.2	67.8
Trais yn erbyn person	15.78	14.19
Troseddau Rhywiol	0.92	0.82
Lladrad	0.16	0.31
Byrgleriaeth	4.95	7.97
Troseddau yn erbyn cerbydau	3.56	7.12
Troseddau lladrata eraill	13.5	16.27
Twyll a ffugiad	1.23	1.62
Difrod troseddol	13.43	14
Troseddau cyffuriau	3.5	4.51
Troseddau amrywiol	1.16	1.06

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Cymunedau (Ynys Môn)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws/Tuedd	Problemau / Cyfyngiadau/Cyfleoedd
Cymunedau				
Trosedd	(see below)			

Trosedd a Gofnodwyd 2006-07 (i bob 100,000 o'r boblogaeth)

	Ynys Môn	Cymru
Trosedd a gofnodwyd	**67.7**	**87.5**
Trais yn erbyn person	20.4	18.2
Byrgleriaeth o dŷ	1.3	3.6
Dwyn cerbyd	1.3	3.8
Dwyn o gerbyd	2.1	8.6

Y Gyfradd Drosedd i bob 1,000 o bobl[1]

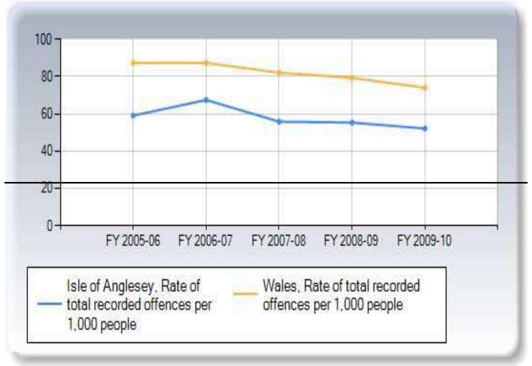

Cyfraddau Trosedd (2010 -11) Cyfradd y troseddau a gofnodwyd i bob 1000 o'r boblogaeth	Ynys Môn	Cymru
Cyfradd cyfanswm y troseddau a gofnodwyd i bob	51.02	67.8

DA61

1000 o'r boblogaeth		
Trais yn erbyn person	14.78	14.19
Troseddau Rhywiol	0.84	0.82
Lladrad	0.16	0.31
Byrgleriaeth	5.48	7.97
Troseddau yn erbyn cerbydau	2.02	7.12
Troseddau lladrata eraill	10.97	16.27
Twyll a ffugiad	1.06	1.62
Difrod troseddol	11.58	14
Troseddau cyffuriau	3.37	4.51
Troseddau amrywiol	0.74	1.06

Yn 2009/10, Ynys Môn oedd â'r gyfradd drosedd isaf namyn pedwar yng Nghymru.

Y Gyfradd Drosedd i bob 1000 o'r boblogaeth

~~**Troseddau Hysbysadwy a Gofnodwyd gan yr Heddlu (Ebrill 09 – Mawrth 10)[1]**~~

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

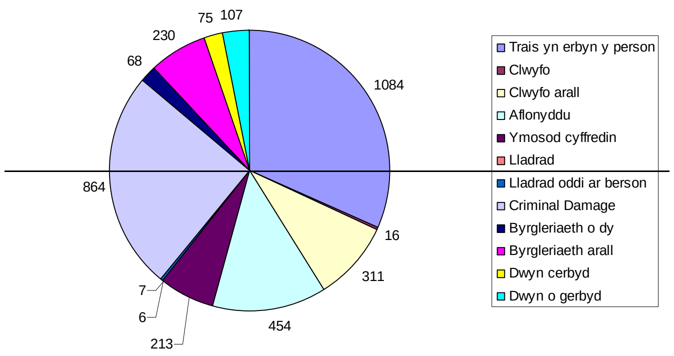

Communities (Gwynedd)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Communities				
~~**Economi**~~	~~Ceir yn y mapiau isod ddadansoddiad gofodol manwl o aelwydydd sy'n derbyn budd-dal yng Nghymru wledig. Dengys y mapiau hyn yn glir raniad rhwng y dwyrain a'r gorllewin o fewn y Gymru wledig, o ran derbyn y tri budd-dal gwladol, ac yn gyffredinol mae'r lefelau sy'n derbyn budd-dal yn uwch yn y gogledd-orllewin ac yn is yn yr ardaloedd dwyreiniol. Yn ogystal, yng Nghymru wledig, ymddengys fod lefelau budd-dal ar eu huchaf yn y wardiau hynny sy'n cynnwys y trefi mwy. Mae'r patrwm gofodol mwyaf trawiadol rhwng y gorllewin a'r dwyrain i'w weld yn yr ail ffigwr isod, sy'n dangos y gyfran o bobl sy'n derbyn Lwfans Ceisio Gwaith, gyda lefelau uchel o dderbyn budd-dal i'w gweld yn y rhan fwyaf o wardiau Ynys Môn, gogledd-orllewin Gwynedd a de-ddwyrain Ceredigion. Ymddengys o'r tri ffigwr hefyd fod gan Wynedd ac Ynys Môn broffiliau tebyg i'r Cymoedd. Fel ag yn achos lefelau budd-dal ac incwm, ceir rhaniad amlwg rhwng y gorllewin a'r dwyrain o ran cyfraddau diweithdra, gyda'r cofnodion uchaf i'w cael yng Ngwynedd, Ynys Môn a Sir Benfro, a'r cyfraddau isaf i'w cael yn Sir Fynwy a Phowys. Ceir clystyrau o wardiau â lefelau diweithdra uchel yn Ynys Môn a rhannau gogledd-orllewin Gwynedd.~~			~~Amrywiadau daearyddol sylweddol yn y gyfradd diweithdra, sy'n awgrymu bod angen cryfhau ac arallgyfeirio economïau lleol o fewn y sir.~~ ~~Yr angen i hwyluso datblygu cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol mewn ardaloedd gwledig a hwyluso gwella cyfleoedd lleol drwy gynyddu faint o gyflogaeth o ansawdd sydd ar gael ynghyd â chefnogi busnesau lleol.~~

DA62

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	~~Canran yr aelwydydd yn hawlio cymhorthdal incwm yn 2001, yn ôl ward~~ 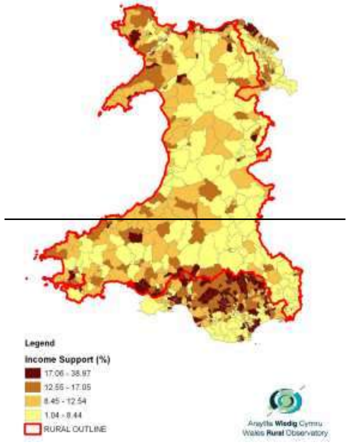 **~~Canran yr aelwydydd yn hawlio Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm yn 2001, yn ôl ward~~** 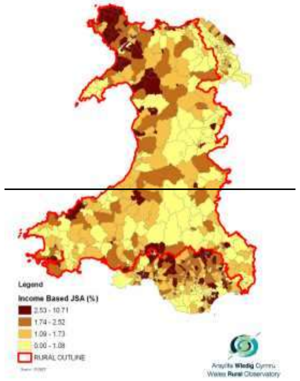 **~~Canran yr aelwydydd yn hawlio credyd treth i deuluoedd yn 2001, yn ôl ward~~** **~~Canran yr aelwydydd di-waith yn 2001, yn ôl ward~~**	~~Mae angen hybu buddsoddiad mewn ardaloedd gwledig drwy ddarparu isadeiledd o drafnidiaeth, cysylltiadau a thir sy'n gymorth i ddenu busnesau newydd er mwyn darparu gwaith â chyflog uwch.~~

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

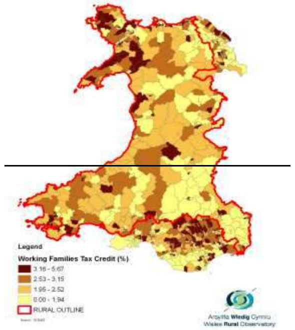

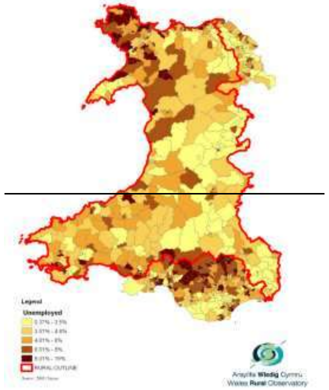

~~Canran cyfraddau hawlwyr budd-dal, 2001 yn ôl awdurdod lleol gwledig~~

	~~Lwfans Ceisio Gwaith~~	~~Cymhorth dal Incwm~~	~~Budd-dal Y Dreth Gyngor~~	~~Credyd Treth i Deuluoedd sy'n Gweithio~~
~~Sir Gaerfyrddin~~	~~1.9~~	~~14.8~~	~~22.1~~	~~2.5~~
~~Ceredigion~~	~~1.6~~	~~9.6~~	~~15.7~~	~~2.2~~
~~Conwy~~	~~2.1~~	~~15.1~~	~~16.8~~	~~2.9~~
~~Sir Ddinbych~~	~~1.9~~	~~15.5~~	~~19.1~~	~~2.7~~
~~Gwynedd~~	~~2.8~~	~~12.6~~	~~12.4~~	~~2.9~~
~~Ynys Môn~~	~~3.4~~	~~13.7~~	~~35.0~~	~~2.8~~
~~Sir Fynwy~~	~~1.2~~	~~8.4~~	~~13.4~~	~~1.8~~
~~Sir Benfro~~	~~2.2~~	~~13.7~~	~~20.8~~	~~3.1~~
~~Powys~~	~~1.4~~	~~9.8~~	~~14.2~~	~~2.5~~
~~Gwledig~~	**~~2.0~~**	**~~12.7~~**	**~~18.5~~**	**~~2.6~~**
~~Trefol~~	**~~2.3~~**	**~~14.8~~**	**~~23.0~~**	**~~2.4~~**
~~* Ardaloedd awdurdodau lleol Caerdydd, Casnewydd ac Abertawe~~				

~~Yng Nghymru wledig, roedd gan y pedwar awdurdod lleol yn y gogledd-orllewin a'r de-orllewin y lefelau incwm cyfartalog isaf a'r gyfran uchaf o aelwydydd incwm isel yn 2003. Cofnodwyd fod gan Wynedd ychydig yn llai na 22% o aelwydydd ar incwm isel a'r canran ar gyfer Ynys Môn~~

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
~~oedd 21%. Dengys y map isod sut y dosbarthir aelwydydd incwm isel yn ôl pob ward, gyda'r cyfrannau uchaf o aelwydydd incwm isel i'w gweld mewn rhannau eang o Wynedd ac Ynys Môn.~~
~~% o aelwydydd gydag incwm blynyddol llai na £10,000~~
<table>
<tr><th>~~Ardal~~</th><th>~~% aelwydydd~~</th></tr>
<tr><td>~~Gwynedd~~</td><td>~~27.2~~</td></tr>
<tr><td>~~Sir Ddinbych~~</td><td>~~27~~</td></tr>
<tr><td>~~Sir Benfro~~</td><td>~~26.9~~</td></tr>
<tr><td>~~Sir Gaerfyrddin~~</td><td>~~26.5~~</td></tr>
<tr><td>~~Conwy~~</td><td>~~26~~</td></tr>
<tr><td>~~Môn~~</td><td>~~24.7~~</td></tr>
<tr><td>~~Ceredigion~~</td><td>~~22.8~~</td></tr>
<tr><td>~~Powys~~</td><td>~~22.8~~</td></tr>
<tr><td>~~Sir y Fflint~~</td><td>~~20.3~~</td></tr>
<tr><td>~~Bro Morgannwg~~</td><td>~~17.5~~</td></tr>
<tr><td>~~Sir Fynwy~~</td><td>~~16.5~~</td></tr>
<tr><td>~~Cyfartaledd Cymru wledig~~</td><td>~~24.8~~</td></tr>
</table>
~~Cyfran yr aelwydydd yn derbyn incwm blynyddol llai na £10,000 yng Nghymru yn 2003, yn ôl ward~~
</td>
<td></td>
</tr>
</table>

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

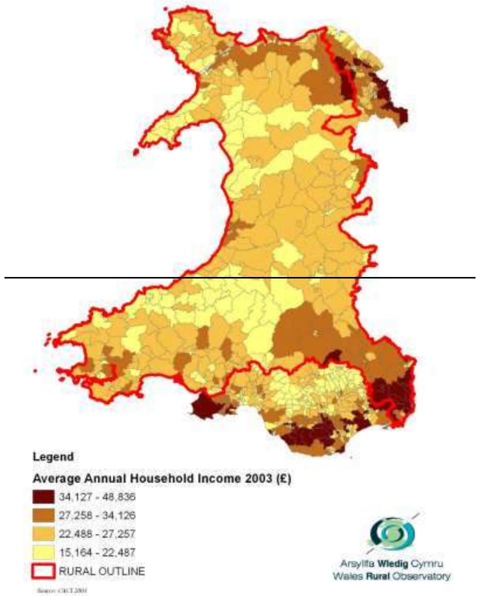

~~Canran cyfraddau hawlwyr budd-dal, 2001 yn ôl awdurdod lleol gwledig~~

	~~Lwfans Ceisio Gwaith~~	~~Cymhorth dal Incwm~~	~~Budd-dal y Dreth Gyngor~~	~~Credyd Treth i Deuluoedd sy'n Gweithio~~
~~Sir Gaerfyrddin~~	~~1.9~~	~~14.8~~	~~22.1~~	~~2.5~~
~~Ceredigion~~	~~1.6~~	~~9.6~~	~~15.7~~	~~2.2~~
~~Conwy~~	~~2.1~~	~~15.1~~	~~16.8~~	~~2.9~~
~~Sir Ddinbych~~	~~1.9~~	~~15.5~~	~~19.1~~	~~2.7~~
~~Gwynedd~~	~~2.8~~	~~12.6~~	~~12.4~~	~~2.9~~
~~Ynys Môn~~	~~3.4~~	~~13.7~~	~~35.0~~	~~2.8~~
~~Sir Fynwy~~	~~1.2~~	~~8.4~~	~~13.4~~	~~1.8~~
~~Sir Benfro~~	~~2.2~~	~~13.7~~	~~20.8~~	~~3.1~~

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

~~Powys~~	~~1.4~~	~~9.8~~	~~14.2~~	~~2.5~~
~~**Gwledig**~~	~~**2.0**~~	~~**12.7**~~	~~**18.5**~~	~~**2.6**~~
~~**Trefol**~~	~~**2.3**~~	~~**14.8**~~	~~**23.0**~~	~~**2.4**~~
~~* Ardaloedd awdurdodau lleol Caerdydd, Casnewydd ac Abertawe~~				

Welsh Index of Multiple Deprivation (WIMD)

~~Dengys WIMD 2008 fod yng Ngwynedd (sydd â 75 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs)) dair LSOA (4%) sydd o fewn y 10% o'r LSOAs mwyaf difreintiedig yng Nghymru.~~

~~Yn y 10% o'r LSOAs mwyaf difreintiedig yng Nghymru ceir:~~

- ~~Niferoedd o LSOAs sy'n uwch na'r cyfartaledd yng Ngwynedd ar gyfer Tai (41%) a Mynediad (24%)~~
- ~~Amddifadedd o ran mynediad i wasanaethau sy'n uwch mewn pentrefi bychain ac ardaloedd gwledig.~~
- ~~Niferoedd o LSOAs yn is na'r cyfartaledd yng Ngwynedd ar gyfer:~~
  - ~~Amddifadedd Cyffredinol (4%)~~
  - ~~Incwm (3%)~~
  - ~~Cyflogaeth (1%)~~
  - ~~Addysg (4%)~~
  - ~~Yr Amgylchedd (l%)~~
  - ~~Y Gymuned (5%)~~

~~Roedd 44% o'r LSOAs yng Ngwynedd yn fwy difreintiedig na chyfartaledd Cymru~~ [iv]~~.~~

~~Dengys y map isod fod gan ardaloedd gwledig megis Pen Llŷn fynegai amddifadedd cyffredinol sydd ar y cyfan yn uwch na'r hyn ar gyfer y rhan fwyaf o Wynedd.~~

~~**Map yn Dangos Safle WIMD cyffredinol Wardiau Gwynedd**~~[v]

~~Mae angen gostwng amddifadedd yn benodol yn nhermau tai a mynediad i wasanaethau, yn enwedig yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig.~~

Yr angen i hwyluso datblygu cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol mewn ardaloedd gwledig a hwyluso gwella cyfleoedd lleol drwy gynyddu faint o gyflogaeth o ansawdd sydd ar gael ynghyd â chefnogi busnesau lleol.

Mae angen hybu buddsoddiad mewn ardaloedd gwledig drwy ddarparu isadeiledd o drafnidiaeth, cysylltiadau a thir sy'n gymorth i ddenu busnesau newydd er mwyn darparu gwaith â chyflog uwch.

DA63

	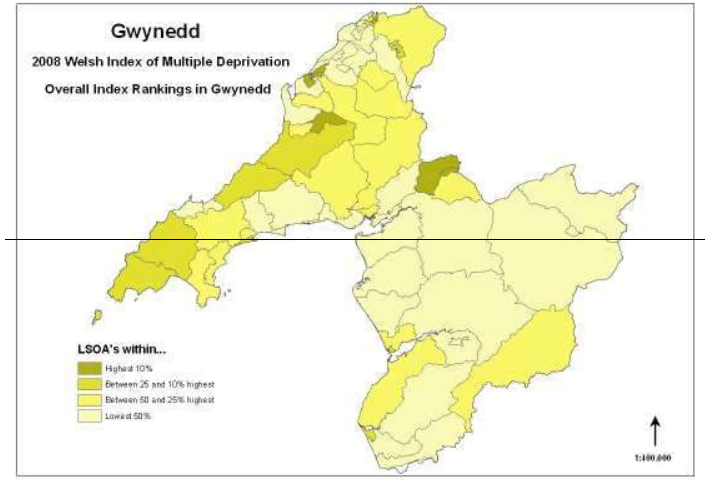 <u>**Dengys WIMD 2008 fod 3 LSOA (4%) yng Ngwynedd (sydd â 75 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is) yn disgyn ymysg y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru.**</u> <u>**Y pedwar yw: Peblig, Caernarfon (safle 119 allan o 1896 yng Nghymru); Marchog 1 (safle 136 yng Nghymru) a Marchog 2 (safle 143 yng Nghymru).**</u> <u>**Roedd gan Wynedd y canrannau a ganlyn o'i LSOAs yn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru.**</u> • <u>**Incwm (4%)**</u> • <u>**Cyflogaeth (0%): Gwynedd a Sir Fynwy yw'r awdurdodau lleol lleiaf difreintiedig yn y categori cyflogaeth, nid oes unrhyw LSOA yn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Dim ond 28% o LSOAs Gwynedd sydd yn y 50% mwyaf difreintiedig yng Nghymru, a 29.3% yw'r ffigwr yn Sir Fynwy.**</u> • <u>**Iechyd (4%)**</u> • <u>**Addysg (0%)**</u> • <u>**Tai (41.3%): mae pob un o'r 75 LSOA namyn dau yn y 50% mwyaf difreintiedig yng Nghymru, ac felly Gwynedd yw'r awdurdod lleol mwyaf difreintiedig o ran y categori hwn.**</u> • <u>**Yr Amgylchedd (1%)**</u> • <u>**Mynediad i Wasanaethau (21%)**</u>	

<table>
<tr>
<td></td>
<td>

Diogelwch Cymunedol (8%)
Amddifadedd o ran mynediad i wasanaethau sy’n uwch mewn pentrefi bychain ac ardaloedd gwledig.

Dengys y map isod fod gan ardaloedd gwledig megis Pen Llŷn fynegai amddifadedd cyffredinol sydd ar y cyfan yn uwch na’r hyn ar gyfer y rhan fwyaf o Wynedd.
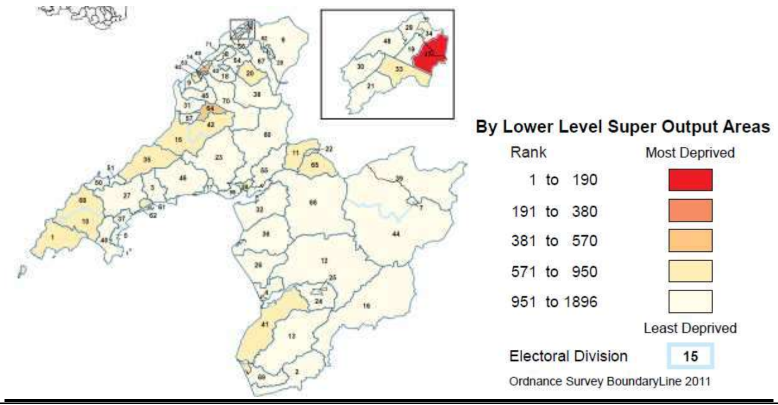

</td>
<td></td>
</tr>
</table>

Communities (Anglesey)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Communities				
Welsh Index of Multiple Deprivation (WIMD)	~~Dengys WIMD 2008 fod gan Ynys Môn (sydd â 44 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs)) dair LSOA (4%) sydd o fewn y 10% o’r LSOAs mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Maent fel a ganlyn:-~~ • ~~Morawelon sydd â sgôr o 48.2, ac yn safle 119 allan o 1896 yng Nghymru. Gosodwyd yr LSOA hwn yn y categori o’r 10% o’r ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru.~~ • ~~Tudur sydd â sgôr o 42.9, ac yn safle 187 allan o 1896 yng Nghymru. Gosodwyd yr LSOA hwn yn y categori o’r 10% o’r ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru.~~ • ~~Porthyfelin 1 sydd â sgôr o 41.6, yn safle 204 allan o 1896 yng Nghymru. Gosodwyd yr~~			There is a need to reduce deprivation particularly in terms of housing and access, especially in the most deprived areas. Yr angen i hwyluso datblygu cyfleusterau a gwasanaethau cymunedol

	~~LSOA hwn yn y categori o'r 10-20% o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru.~~ ~~Yn Ynys Môn:~~ • ~~Roedd gan yr LSOAs ddosbarthiad sgôr amddifadedd o dros 88% o'r holl amrediad yng Nghymru.~~ • ~~Mae 5% o'i LSOAs yn disgyn o fewn y categori o'r 10% o'r LSOAs mwyaf difreintiedig yng Nghymru.~~ • ~~Mae 55% o'i LSOAs yn disgyn o fewn y categori o'r 50% o'r LSOAs mwyaf difreintiedig yng Nghymru.~~ • ~~Mae lefelau o amddifadedd sy'n is na'r cyfartaledd yn y tri chategori mwyaf difreintiedig (y mwyaf difreintiedig 10%, 20%, 30%), ond mae lefelau o amddifadedd yn uwch na'r cyfartaledd yn y categori 50% mwyaf difreintiedig).~~ ~~Yn y 10% o'r LSOAs mwyaf difreintiedig yng Nghymru ceir:~~ • ~~Niferoedd o LSOAs sy'n uwch na'r cyfartaledd yn Ynys Môn ar gyfer Tai (18%) a Mynediad (18%)~~ • ~~Niferoedd o LSOAs sy'n is na'r cyfartaledd yn Ynys Môn ar gyfer:~~ ~~• Amddifadedd Cyffredinol (5%)~~ ~~• Incwm (7%)~~ ~~• Cyflogaeth (2%)~~ ~~• Iechyd (2%)~~ ~~• Addysg (5%)~~ ~~• Y Gymuned (7%)~~ ~~Roedd 55% o'r LSOAs yn Ynys Môn yn fwy difreintiedig na chyfartaledd Cymru.~~ [vi] ~~**Map yn Dangos Safle WIMD cyffredinol Wardiau Ynys Môn**~~[vii]	**mewn ardaloedd gwledig a hwyluso gwella cyfleoedd lleol drwy gynyddu faint o gyflogaeth o ansawdd sydd ar gael ynghyd â chefnogi busnesau lleol.** **Mae angen hybu buddsoddiad mewn ardaloedd gwledig drwy ddarparu isadeiledd o drafnidiaeth, cysylltiadau a thir sy'n gymorth i ddenu busnesau newydd er mwyn darparu gwaith â chyflog uwch.**

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	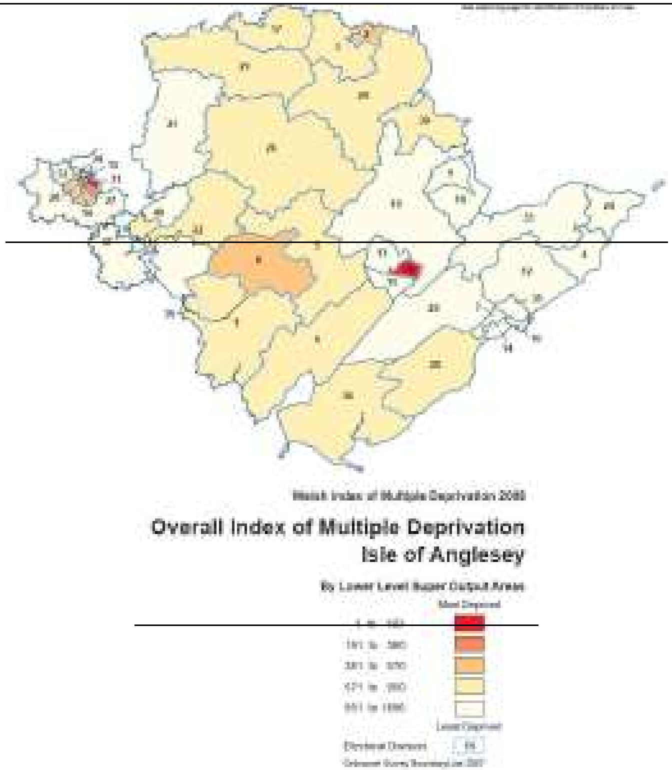 **<u>Dengys WIMD 2011 fod yn Ynys Môn (sydd â 44 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs) un LSOA sydd o fewn y 10% o'r LSOAs mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Yr ardal yw Morawelon, sy'n safle 146 o 1896 yng Nghymru.</u>** **<u>Roedd gan Ynys Môn y canrannau a ganlyn o'i LSOAs yn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru:</u>** • **<u>Incwm (7%)</u>** • **<u>Cyflogaeth (7%)</u>** • **<u>Iechyd (0%)</u>**	

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	• **Addysg (0%)** • **Tai (18%)** • **Yr Amgylchedd (2%)** • **Mynediad i Wasanaethau (16%)** • **Diogelwch Cymunedol (5%)** 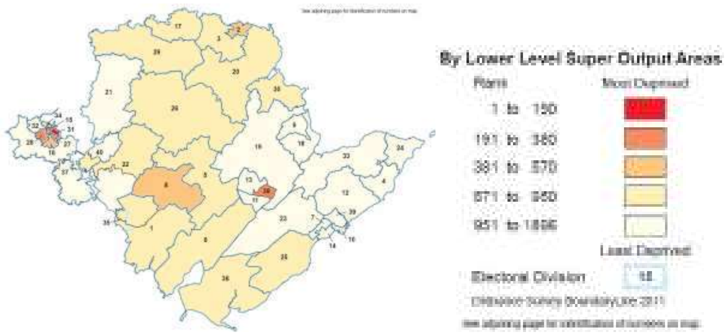	

Ffactorau Hinsawdd (Gwynedd ac Ynys Môn)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Ffactorau Hinsawdd				
Rhagolygon Newid Hinsawdd[viii]	**Trosolwg** Rhagwelir y bydd cynnydd cyffredinol yn y tymereddau cyfartalog blynyddol yng Nghymru o 1.3°C erbyn y 2020au, 2.0°C erbyn y 2040au a 3.3°C erbyn y 2080au, yn erbyn y waelodlin 1961 i 1990. Rhagwelir y bydd cyffredinol yn uchafswm tymereddau dyddiol Cymru yn ystod yr haf yn 1.9□ erbyn y 2020au, 2.8□ erbyn y 2040au a 4.8□ erbyn y 2080au. Rhagwelir y bydd cynnydd yn lleiafswm tymereddau dyddiol Cymru yn ystod y gaeaf o 1.5□ erbyn y 2020au, 2.1□ erbyn y 2040au a 3.5□ erbyn y 2080au. Yn gyffredinol, gall y Sir hefyd ddisgwyl cael hafau sychach, a mwy o ddigwyddiadau tywydd eithafol / anarferol, megis glawiad uwch / gaeafau gwlypach.			Bydd angen ymgorffori mesurau addasu newid yn yr hinsawdd fel elfen annatod o ddatblygiadau tai ac isadeiledd newydd.

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

DA64

<u>**Tymheredd yng Nghymru**</u>

<u>**Dengys y mapiau isod y newidiadau a ragwelir yn y tymheredd dyddiol cyfartalog blynyddol yng Nghymru erbyn y 2020au, 2050au a'r 2080au dan senario o allyriadau canolig yn seiliedig ar ffigurau gwaelodlin 1961-1990. Erbyn y 2050au, disgwylir i'r tymheredd fod wedi cynyddu o rhwng 2 a 3°C ar draws y wlad.**</u>

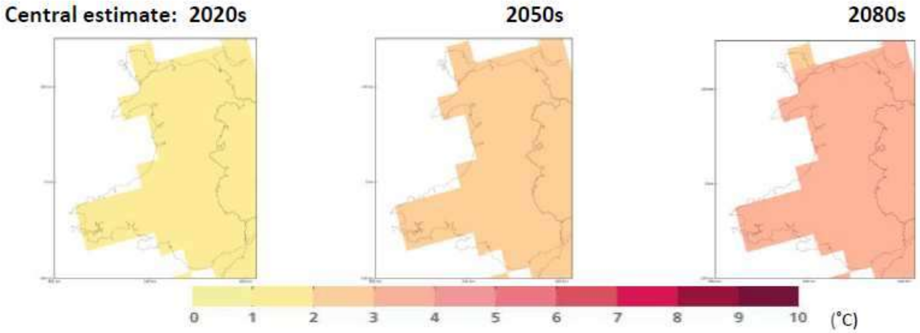

<u>**Glawiad yr haf yng Nghymru:**</u>

<u>**Dengys y mapiau isod y newidiadau a ragwelir yng nglawiad yr haf yng Nghymru erbyn y 2020au, 2050au a'r 2080au dan senario o allyriadau canolig. Erbyn y 2050au disgwylir i lawiad yr haf fod wedi gostwng o – 10 i -20% ar draws y rhan fwyaf o'r wlad gyda mwy o newid yn rhai rhannau o'r de a'r gorllewin.**</u>

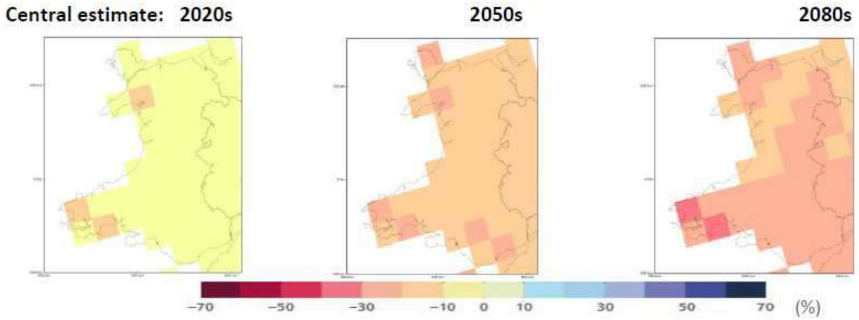

<u>**Glawiad y gaeaf yng Nghymru:**</u>

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	Dengys y mapiau isod y newidiadau a ragwelir yng nglawiad y gaeaf yng Nghymru erbyn y 2020au, 2050au a'r 2080au dan senario o allyriadau canolig. Erbyn y 2050au disgwylir i lawiad fod wedi cynyddu o 10% ar draws y wlad gyda mwy o newid amlwg yn y de ac ardaloedd yn y gogledd-orllewin. 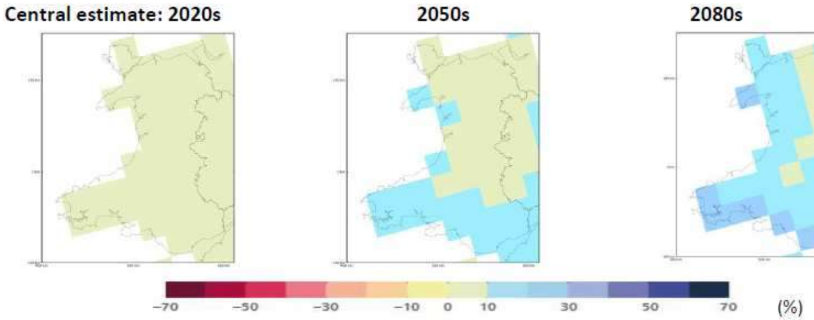 Ffynhonnell: *UK Climate Impacts Programme – breakdown of impacts:* http://www.ukcip.org.uk/	

Treftadaeth Diwylliannol (Ynys Môn)

DA64 (i)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Treftadaeth Diwylliannol				
Rhaglen Ynys Ynni Môn	Mae adroddiad 'Allbynnau Potensial a Mesurau Perfformiad' yn adnabod yr allbynnau canlynol o'r rhaglen o ran treftadaeth diwylliannol. • Lleihau allfudo ymysg pobl ifanc – gyda % o bobl rhwng 16-24 oed yn sefydlogi ar 10%. • Dylai'r Rhaglen ddal gafael ar ddiwylliant lewyrchus gyda chyfran siaradwyr Cymraeg yn aros ar ei lefel bresennol, gyda rhwng 60-65% o'r boblogaeth (3 mlwydd oed neu fwy) yn gallu siarad Cymraeg.			

Economi (Ynys Môn)

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

DA64 (ii)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Economi				
Rhaglen Ynys Ynni Môn	Bwriad Rhaglen Ynys Ynni Môn yw denu swyddi newydd sy'n ymwneud ag ynni o ansawdd uchel i Ynys Môn dros y ddau degawd nesaf. Gosodiad canol y Rhaglen yw datblygiad niwclear potensial yn Wylfa. Fodd bynnag, gobeithir denu cwmniau a fydd yn datblygu technolegau ynni adnewyddol newydd gan gynnwys gwynt (artraeth ac alltraeth), llanw, biomas yn ogystal â niwclear. Prif elfennau'r Fframwaith Ynys Ynni yw: • Tymor byr: Safleoedd biomas graddfa mawr a bach a chefnogi cnydau ynni, mesurau effeithlonrwydd ynni, a micro-gynhyrchiad. Trafodaethau cychwynnol i uchafu cyfleoedd sy'n deillio o Barth 3 Gwynt ar y Môr yr Iwerydd. • Tymor hir /canolig: datblygiad newydd yn Wylfa i fyny at 3.2GW, gweithrediad prosiect llanw yn Skerries, canolfan gwynt ar y môr ym Mhorthladd Caergybi ac ailblannu ffermydd gwynt ar y tir presennol. • Tymor hir: enhangiad pŵer llanw a datblygiad yn yr economi hydrogen. Mae adroddiad 'Allbynnau Potensial a Mesurau Perfformiad' yn adnabod yr allbynnau canlynol o'r rhaglen. Economi • Cynnydd o 10-13% yng Ngwerth Ychwanegol Crynswth (GVA) dros y sail bresennol /tuedd Cymru hyd at 2025. • Creu i fyny at 2,000 o swyddi ychwanegol hyd at 2025, a hefyd 6,000 o swyddi adeiladu. • Gostyngiad yng nghyfraddau diweithdra a ddylai ddechrau cydgyfeirio cyfradd ar gyfer Cymru. • Gwella sgiliau'r gweithlu gan arwain at gynnydd o 3% yng nghyfran y gweithlu (dros lefelau 2008) ar gyfer Safon Dosbarthiad Galwedigaethol 1-3. • Cyfran hawlwyr Lwfans Ceisio Gwaith yn goswtwng i lefel Cymru • Disgwylir i gyfraddau actifedd godi i o leiaf 1% yn fwy n Chymru. • Disgwylir i ddiweithdra hir dymor ostwng i gyfartaledd Cymru ar y cyfan.			

Economi (Gwynedd ac Ynys Môn)

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

DA65

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Economi				
Gwerth Ychwanegol Crynswth y Pen (GVA)		**~~Gwerth Ychwanegol Crynswth y pen 1998-2006~~** 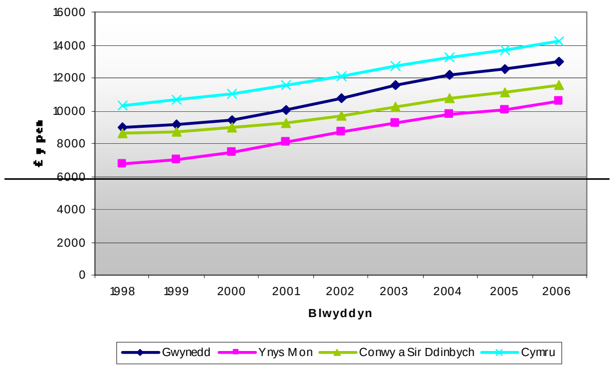 **Gwerth Ychwanegol Crynswth y pen 1995-2008** 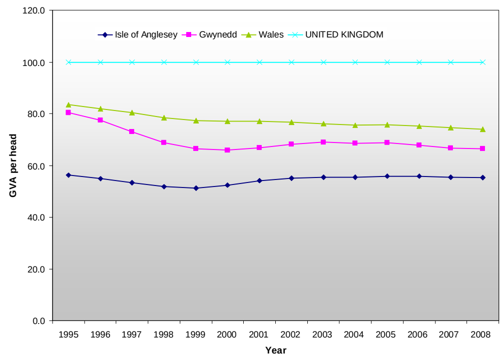 		Angen hwyluso'r gwaith o barhau i hyrwyddo buddsoddiad yn yr economi leol er mwyn cefnogi tyfiant busnesau lleol, yn enwedig ymysg y diwydiannau gweithgynhyrchu a masnach

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

DA66

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws/Tuedd	Problemau / Cyfyngiadau/Cyfleoedd
Economi				
Addysg a Sgiliau	Addysg a dysgu gydol oes yng Ngwynedd, Môn a Chymru (2009-2010)[1] (see table below)			

Addysg a dysgu gydol oes yng Ngwynedd, Môn a Chymru (2009-2010)[1]

	Môn	Gwynedd	Cymru
Cymhareb disgybl athro (09-10): ysgolion cynradd y mae'r AALl yn eu cynnal	19.5	19	20.1
Cymhareb disgybl athro (09-10): ysgolion uwchradd y mae'r AALl yn eu cynnal	16.2	15.6	16.5
% sy'n cyflawni'r lefel ddisgwyliedig – cam allweddol 1 (L2+) (09-10	83.2	84.9	81.6
% sy'n ennill 5+ TGAU A*-C (09-10)	57.9	63.8	57.7
% y boblogaeth oedolion sydd heb gymwysterau, <u>(Ion 2010-Rhag 2010) (Ffynhonnell: Nomis 2010)</u>	<u>13.3</u>	<u>13.4</u>	<u>13.3</u>

Economi (Ynys Môn)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws/Tuedd	Problemau / Cyfyngiadau/Cyfleoedd
Addysg a Sgiliau				
	Yn ystod eu blwyddyn olaf o addysg orfodol, enillodd cyfran fymryn yn uwch o ddisgyblion Môn bum gradd TGAU A*-C nag a wnaeth disgyblion yng Nghymru gyfan - roedd y ffigwr yn 57.9% ym Môn o gymharu â 57.7% yng Nghymru (2009-10). Yn 2006/07, roedd cyfran y disgyblion a adawodd addysg lawn-amser heb gymwysterau yn is ym Môn o gymharu â Chymru.			

Addysg a dysgu gydol oes yng Ngwynedd, Môn a Chymru (2009-2010)[1]

	Môn	Gwynedd	Cymru
Cymhareb disgybl athro (09-10): ysgolion cynradd y mae'r AALl yn eu cynnal	19.5	19	20.1
Cymhareb disgybl athro (09-10): ysgolion uwchradd y mae'r AALl yn eu cynnal	16.2	15.6	16.5

% sy'n cyflawni'r lefel ddisgwyliedig – cam allweddol 1 (L2+) (09-10	83.2	84.9	81.6
% sy'n ennill 5+ TGAU A*-C (09-10)	57.9	63.8	57.7
% y boblogaeth oedolion sydd heb gymwysterau, (Ion 2010-Rhag 2010) (Ffynhonnell: Nomis 2010)	**13.3**	**13.4**	**13.3**

ECONOMI (Gwynedd)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Economi				
Tourism				**Er gwaethaf cynnydd diweddar yn rhan fwyaf o sectorau'r diwydiant twristiaeth,** mae yna angen parhaus i wella amrywiaeth ac ansawdd cyfleusterau i dwristiaid, llety i dwristiaid ac atyniadau. **Mae hyn yn arbennig o wir o ran llety a wasanaethir.**

(£ miliwn)	2006	2007	2008	2009	% y newid (2006-2009)
Llety	97.6	90.1	**90.5**	**95.3**	**-2.4**
Bwyd a Diod	116.2	113.1	**128.2**	**126.7**	**9.0**
Hamdden	42.8	41.0	**50.3**	**49.1**	**14.7**
Siopa	158.8	155.1	**176.1**	**172.2**	**8.4**
Trafnidiaeth, Llywodraeth Cynulliad Cymru,	56.5	54.8	**63.9**	**62.7**	**10.9**
Gwariant Anuniongyrchol	186.2	179.6	**205.0**	**201.6**	**8.3**
TAW	82.6	79.4	**89.1**	**88.6**	**7.2**
Cyfanswm	740.6	713.0	**803.2**	**796.3**	**7.5**

Refeniw yn ôl Categori Ymwelwyr (£ miliwn)	2006	2007	2008	2009	% y newid (2006-2009)
Llety â Gwasanaeth	122.5	115.1	**86.8**	**105.2**	**-14**

DA67

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Llety heb Wasanaeth	466.1	447.9	566.4	539.7	15.7
Aros â Ffrindiau neu Berthnasau	10.8	10.9	11.3	11.3	4.6
Ymwelwyr am y dydd	141.2	139.1	138.7	140.0	-0.8
Cyfanswm	740.6	713.0	803.2	796.3	7.5

Dyddiau Twristiaid (£ miliwn)	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**% y newid (2006-2009)**
Llety â Gwasanaeth	1,493	1,449	1027	1241	-16.9
Llety heb Wasanaeth	13,971	13,557	15888	15315	9.6
Aros â Ffrindiau neu Berthnasau	434	435	435	435	0.2
Ymwelwyr am y dydd	4,065	4,004	3831	3868	-4.8
Cyfanswm	19,963	19,445	21181	20858	4.4

Nifer y Twristiaid Miloedd	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**% newid(2006-2009)**
Llety â Gwasanaeth	841	815	569	694	-17.5
Llety heb Wasanaeth	2,116	2,057	2413	2315	9.4
Aros â Ffrindiau neu Berthnasau	182	183	183	183	0.5
Ymwelwyr am y dydd	4,065	4,004	3831	3868	-4.8
Cyfanswm	7,204	7,059	6996	7060	-1.9

Sectorau sy'n cyflogi (Cyfystyr â Gwaith Llawn Amser)	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**% y newid (2006-2009)**
Llety	3694	3700	3722	3669	-0.7
Bwyd a Diod	2821	2746	2987	2952	4.6
Hamdden	1260	1208	1423	1390	10.3
Siopa	3515	3432	3740	3657	4
Trafnidiaeth, Llywodraeth Cynulliad Cymru,	613	594	665	653	6.5
Cyfanswm Cyflogaeth Uniongyrchol	11903	11680	12538	12321	3.5

Cyflogaeth Anuniongyrchol	2984	2877	**3152**	**3099**	**3.9**
Cyfanswm	14,886	14,556	**15690**	**15420**	**3.6**

Mae'r rhan fwyaf o sectorau yn y diwydiant twristiaeth wedi gweld gwelliant cyffredinol rhwng 2006 a 2009. Fodd bynnag, mae llety â gwasanaeth wedi gweld gostyngiad amlwg o ran refeniw, defnydd, gwariant a chyflogaeth.

Roedd cyfanswm gwariant twristiaid yng Ngwynedd yn ~~**2007**~~ **2009** yn ~~£713~~ **£796** miliwn, tra bod y nifer o dwristiaid wnaeth ymweld ag ardal yr awdurdod lleol yn **7,060,000** ~~815,000~~.

Yn ~~2007~~ **2009**, roedd ~~14,556~~ **15,420** o bobl wedi'u cyflogi yn y diwydiant twristiaeth. Y ~~sector llety~~ **sectorau** oedd yn cyflogi'r rhan fwyaf o bobl oedd **y sector llety a'r sector siopa** oedd yn cyflogi **23.7**% ~~25.4%~~ o gyfanswm y diwydiant ~~wedyn y sector siopa (23.6%) ac wedi hynny'r sector bwyd a diod (18.9%).~~

Gwariant twristiaeth a nifer y twristiaid yng Ngwynedd (£miliwn)

Cyfanswm y bobl sydd wedi'u cyflogi yn y diwydiant twristiaeth yng Ngwynedd a Môn[ix]

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

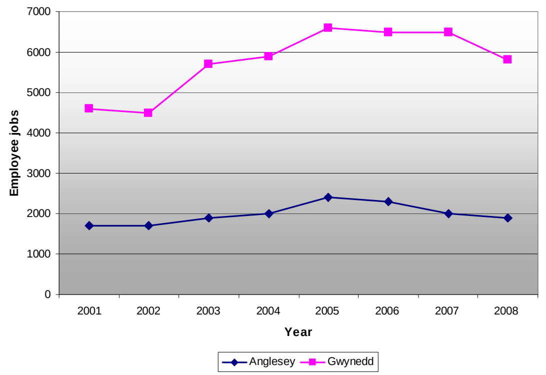

ECONOMI (Anglesey)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Economi				
Twrsitiaeth	Dadansoddiad Gwariant fesul Sector			**Er gwaethaf cynnydd diweddar yn y rhan fwyaf o sectorau'r diwydiant twristiaeth, mae** yna angen parhaus i wella amrywiaeth ac ansawdd cyfleusterau i dwristiaid, llety i dwristiaid ac atyniadau. **Mae hyn yn arbennig o wir o ran llety a**

(£ miliwn)	2007	2008	2009	% y newid (2007-2009)
Llety	32.5	34.6	34.4	5.8
Bwyd a Diod	29.4	31.8	31.7	7.8
Hamdden	10.7	12.5	12.3	15
Siopa	38.7	41.3	41.7	7.8
Trafnidiaeth,	13.9	15.5	15.3	10
Gwariant Anuniongyrchol	51.2	55.1	55.24	7.8
TAW	21.9	23.7	23.71	8.2
Cyfanswm	198.4	214.6	214.4	8

DA67

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

wasanaethir.

Refeniw yn ôl Categori Ymwelwyr

(£ miliwn)	2007	2008	2009	% y newid (2007-2009)
Llety â Gwasanaeth	31.7	32.4	31.68	0
Llety heb Wasanaeth	143.0	158.7	157.4	10
Aros â Ffrindiau neu Berthnasau	6.6	6.6	6.6	0
Ymwelwyr am y dydd	17.1	16.8	18.8	9.9
Cyfanswm	198.4	214.6	214.4	8.1

Dyddiau Twristiaid

(£ miliwn)	2007	2008	2009	% y newid (2007-2009)
Llety â Gwasanaeth	352	351	339	-3.7
Llety heb Wasanaeth	3,770	4,137	4106	8.9
Aros â Ffrindiau neu Berthnasau	253	254	253.7	0.2
Ymwelwyr am y dydd	473	466	519	9.7
Cyfanswm	4,848	5,207	5219	7.7

Nifer y Twristiaid

Miloedd	2007	2008	2009	% y newid (2007-2009)
Llety â Gwasanaeth	203	201	194.5	-4.1
Llety heb Wasanaeth	587	643	634.8	8.1
Aros â Ffrindiau neu Berthnasau	106	107	106.6	0.6
Ymwelwyr am y dydd	473	466	519.2	9.8
Cyfanswm	1,369	1,417	1455	6.2

Sectorau sy'n cyflogi

(Cyfystyr â Gwaith Llawn Amser)	2007	2008	2009	% y newid (2007-2009)
Llety	1,046	1,046	1041	-0.5

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Bwyd a Diod	685	742	740	8
Hamdden	304	354	347	14.1
Siopa	822	879	886	7.8
Trafnidiaeth,	145	161	160	10.3
Cyfanswm Cyflogaeth Uniongyrchol	3,003	3,183	3172	5.6
Cyflogaeth Anuniongyrchol	789	849	849	7.6
Cyfanswm	3,791	4,031	4022	6.1

Mae'r rhan fwyaf o sectorau yn y diwydiant twristiaeth wedi gweld gwelliant cyffredinol rhwng 2007 a 2009. Fodd bynnag, mae llety â gwasanaeth wedi gweld gostyngiad amlwg o ran refeniw, defnydd, gwariant a chyflogaeth.

Bu i gyfanswm yr ymwelwyr i Ynys Môn gynyddu o 6% rhwng 2007 a 2009. Mae cyfanswm y bobl sydd wedi'u cyflogi yn y diwydiant twristiaeth ym Môn wedi aros yn weddol gyson ers 2001, ac mae'r nifer sydd wedi'u cyflogi yn y diwydiant twristiaeth wedi aros yn sefydlog yn ystod yr un cyfnod.

Gwelwyd twf bychan a chyson ar draws y rhan fwyaf o rannau'r sector twristiaeth rhwng 2007 a ~~2008~~ **2009**. Fodd bynnag, nid yw'r graddau twf yn ddigon uchel i awgrymu bod y diwydiant yn chwyddo ar radd hynod o gyflym, sy'n awgrymu bod angen buddsoddi'n sylweddol mewn llety ansawdd uchel, atyniadau i dwristiaid a gweithgareddau hamdden er mwyn denu mwy o gwsmeriaid i'r ynys.

Roedd cyfanswm gwariant twristiaid ym Môn yn **2009** ~~2008~~ yn £214 miliwn, tra bod nifer y twristiaid wnaeth ymweld ag ardal yr awdurdod lleol yn ~~1,417,000~~ **1,455,000.**

Yn ~~2008~~ **2009**, roedd ~~4,031~~ **4,022** o bobl wedi'u cyflogi yn y diwydiant twristiaeth. Total direct employment employed the most (78.9%)[x].

~~**Cyfanswm ymwelwyr (miliynau)**~~[17]

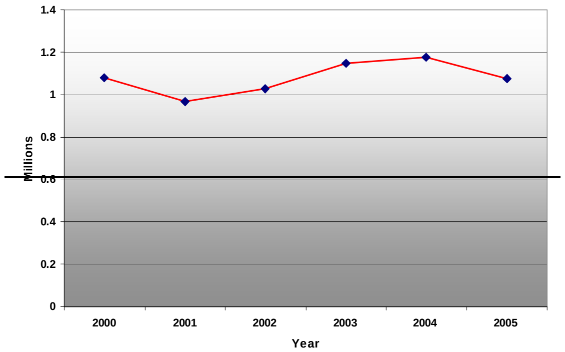

~~Cyfanswm y bobl sydd wedi'u cyflogi yn y diwydiant twristiaeth yng Ngwynedd a Môn~~[18]

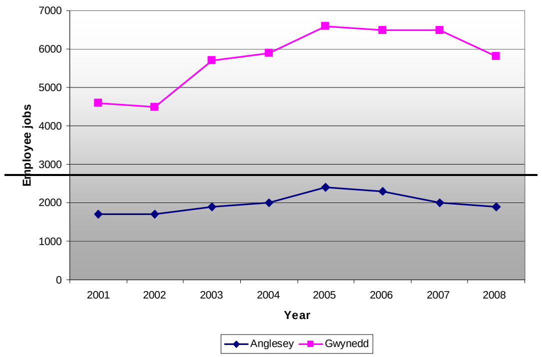

Llety â Gwasanaeth

Yn gyffredinol, gwelir bod y patrymau data'n dilyn tueddiadau'r boblogaeth, a bod y lefelau stoc gwlâu uchaf i'w gweld yn ardaloedd mwyaf poblog yr ynys. Yn gyffredinol, nid yw'r cymunedau mwyaf gwledig yn cynnig lefelau uchel o leoedd stoc gwlâu.

Ffigurau Stoc Gwlâu Llety â Gwasanaeth fesul Cymuned[xi]

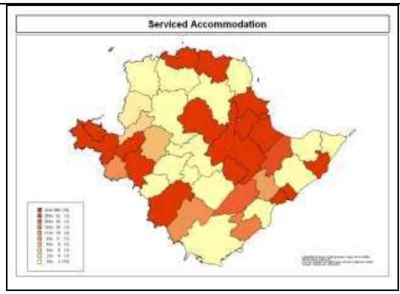

A surprising trait is the fact that, with the exceptions of Beaumaris, Menai Bridge and Llanfairpwll, the level of serviced accommodation on the Riviera Coast is not particularly high.

Self Catering

A total of 6,645 bed spaces are in self-catering properties (cottages, bungalows, apartments, etc), an increase of 251% since 2000 when the figure stood at 1,893. This substantial increase in bed stock suggest a significant development within the self-catering market.

There are 1,187 self-catering properties on Anglesey containing a total of 3,769 rooms. These rooms fall under three categories: single, double and twin.

Self-catering Bedstock Figures by Community[xii]

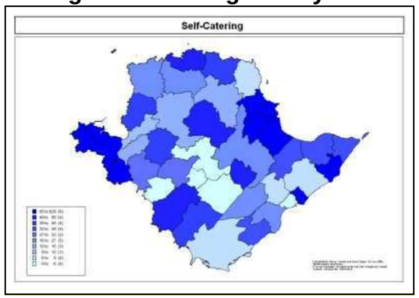

Caravan and Camping

There appears to be two 'hub' areas for caravan and camping bedstock figures on the island. The first is a combination of the Historic Coast (Cemaes, Amlwch) and the Family Coast (Benllech, Moelfre), the second being a combination of the Mountain, Nature and Harbour Coast with one community each from the Active Coast, Rural Coast

	and the Open Countryside. Again the main areas of concentration for caravans and camping are located on the coast	

TAI (Gwynedd & Môn)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws/Tuedd	Problemau / Cyfyngiadau/Cyfleoedd
Tai				
Prisiau Tai	(see table below)			

DA68

Prisiau cyfartalog unedau preswyl sydd wedi eu gwerthu
(Mae'r ffigyrau hyn yn nodi'r pris cyfartalog ar gyfer y cyfnod o 6 mis cyn y dyddiad a nodir ar sail prisiad a gwerthiannau).

Cyfnod	Gwynedd		Ynys Môn		Cymru	
	Pris (£)	Nifer (y sampl)	Pris (£)	Nifer (y sampl)	Pris (£)	Nifer (y sampl)
Tachwedd 2002	89,693	1,965	94,104	1,177	95,246	58,401
Mai 2003	105,908	1,974	102,087	1,035	103,338	52,362
Tachwedd 2003	118,418	2,184	122,571	1,358	116,473	71,352
Mai 2004	125,259	1,341	130,556	817	127,475	54,773
Tachwedd 2004	143,052	1,388	153,743	919	142,594	51,408
Mai 2005	152,292	1,196	151,253	720	144,402	40,733

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Mai 2006	163,136	1,339	163,223	817	153,869	46,897
Tachwedd 2006	170,186	1,750	177,783	1,104	162,069	59,374
Mai 2007	171,400	1,582	179,748	1,011	164,161	49,586
Tachwedd 2007	184,460	1,607	183,750	1,137	168,129	52,659
Mai 2008	176,869	1,182	183,514	736	167,527	38,467
Tachwedd 2008	177,243	1,090	188,816	672	168,688	31,343
Mai 2009	167,985	871	182,402	526	160,058	24,452
Tachwedd 2009	167,780	1,276	175,019	723	165,127	32,810
Mai 2010	172,789	1,196	180,088	599	164,399	30,174
Tachwedd 2010	171,490	1,369	189,682	740	166,833	33,743
Mai 2011	169,780	915	170,471	492	161,699	21,656

Ffynhonnell: Hometrack

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

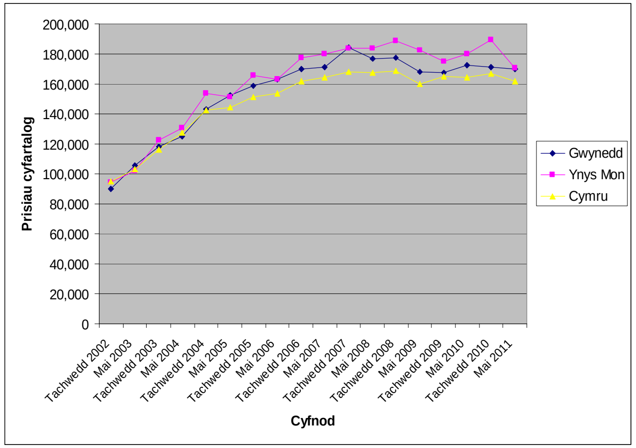

- **Prisiau tai cyfartalog yng Ngwynedd wedi codi ym mhob un o'r cyfnodau a nodir hyd at Tachwedd 2007 (cynnydd o 105.7% ym mhrisiau cyfartalog tai yng Ngwynedd rhwng Tachwedd 2002 a Tachwedd 2007). Wedi hynny gwelwyd lleihad amlwg yn y prisiau cyfartalog (gyda'r prisiau yn anghyson wedi'r cyfnod hwn). Mae'n debygol bod y tueddiad hwn yn adlewyrchu'r problemau economaidd a ddaeth i'r amlwg ym Mhrydain yn 2008.**
- **Mae'r patrwn ychydig yn wahanol yn Ynys Môn gan nad oes gostyngiad amlwg mewn prisiau tai cyfartalog (ar wahân i'r cyfnod rhwng Tachwedd 2010 a Mai 2011). Cafwyd cynnydd o 98.5% ym mhrisiau cyfartalog tai yn Ynys Môn rhwng Tachwedd 2002 a Tachwedd 2010 (y cyfnod ble gwelir y prisiau tai cyfartalog uchaf) a 95.3% rhwng Tachwedd 2002 a Tachwedd 2007 (er mwyn cymharu a'r ffigwr blaenorol ar gyfer Gwynedd).**
- **Gweler hefyd bod gostyngiad amlwg yn nifer y sampl h.y. nifer y gwerthiannau, yng Ngwynedd a Ynys Môn o Fai 2008 ymlaen. Mae hyn yn cyd-fynd â'r tueddiad ar draws Cymru gyfan.**

~~**Prisiau Cyfartalog Tai**~~

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

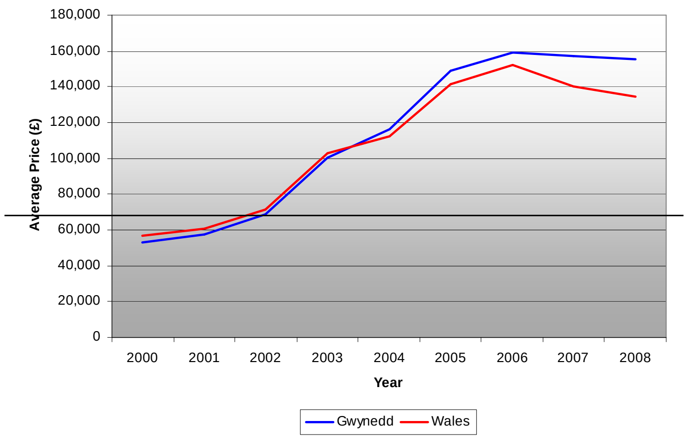

Prisiau tai cyfartalog yn ôl math o dŷ, Gogledd orllewin Cymru (Ffynhonnell: Cofrestrfa Tir ei Mawrhydi)

Math o dŷ	Blwyddyn	Ynys Môn	Conwy	Gwynedd
Tŷ ar wahân	2008	210,000	200,000	215,000
	2006	191,000	195,000	205,000
	2005	190,000	185,000	200,750
	2004	180,000	182,000	175,000
Tŷ par	2008	140,000	138,500	147,000
	2006	126,975	137,975	148,000
	2005	128,000	135,000	130,000
	2004	97,750	122,250	118,250
Tŷ teras	2008	102,000	115,000	115,000
	2006	93,000	118,000	110,000
	2005	87,500	113,500	105,000
	2004	76,000	93,000	86,000

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

Fflatiau a fflatiau deulawr	2008 2006 2005 2004	162,000 129,500 180,000 138,250	115,000 119,000 97,000 83,250	121,250 110,000 94,000 111,000
Pob math o dŷ	2008 2006 2005 2004	150,250 145,250 142,500 120,000	145,000 145,000 140,000 126,000	140,000 140,000 134,000 113,500

~~Cododd pris cyfartalog pob tŷ a werthwyd yng Ngwynedd rhwng 1997 a 2006 o 213% - yn uwch na 'r cynnydd o 173% a gofnodwyd ar gyfer tai yng Nghymru gyfan. Fodd bynnag, ers 2006, bu gostyngiad graddol yn y prisiau. Roedd pris cyfartalog tŷ yng Ngwynedd yn 2006 yn £159,452, sef £7,275 yn uwch na'r ffigwr cymharol ar gyfer Cymru gyfan. Yn 2003, gwerthwyd 955 o dai teras yng Ngwynedd, y nifer mwyaf o werthiannau tai teras yn y sir ac ym mhob awdurdod lleol rhwng 2003-2006. Yn 2003, roedd y cyfrannau mwyaf o dai teras a werthwyd yng Ngwynedd a Sir Ddinbych o fewn yr ystod pris rhwng £50,000 a £60,000. Gwerthwyd 160 (16%) yng Ngwynedd a dros 100 (20%)[10] yn Sir Ddinbych.~~

~~Prisiau Tai yn Ôl Deiliadaeth~~[11]

~~Math y Tŷ~~	~~Dyddiad~~	~~Gwynedd~~	~~Cymru~~
~~Ar Wahân~~	~~2006~~ ~~2005~~ ~~2003~~ ~~1997~~	~~£227,427~~ ~~£215,080~~ ~~£148,833~~ ~~£70,049~~	~~£226,460~~ ~~£212,411~~ ~~£158,186~~ ~~£81,815~~
~~Lled-wahanedig~~	~~2006~~ ~~2005~~ ~~2003~~ ~~1997~~	~~£151,222~~ ~~£134,771~~ ~~£93,233~~ ~~£47,872~~	~~£140,930~~ ~~£130,296~~ ~~£90,576~~ ~~£50,629~~
~~Tai Teras~~	~~2006~~ ~~2005~~ ~~2003~~ ~~1997~~	~~£120,032~~ ~~£112,112~~ ~~£69,891~~ ~~£36,871~~	~~£111,879~~ ~~£103,481~~ ~~£70,774~~ ~~£39,451~~
~~Fflatiau a *maisonettes*~~	~~2006~~ ~~2005~~	~~£111,743~~ ~~£114,473~~	~~£130,146~~ ~~£129,335~~

	~~2003~~ ~~1997~~	~~£64,323~~ ~~£32,377~~	~~£95,784~~ ~~£43,899~~
~~**Pob Math**~~	~~2006~~ ~~2005~~ ~~2003~~ ~~1997~~	~~£159,452~~ ~~£148,845~~ ~~£100,335~~ ~~£50,954~~	~~£152,177~~ ~~£141,560~~ ~~£102,932~~ ~~£55,688~~

~~**Nifer y Tai a Werthwyd**~~[12]

~~**Dyddiad**~~	~~**Nifer a werthwyd – pob math o dŷ**~~
~~2006~~	~~1931~~
~~2005~~	~~1673~~
~~2004~~	~~1892~~
~~2003~~	~~2201~~
~~2002~~	~~2596~~
~~2001~~	~~2308~~
~~2000~~	~~2343~~
~~1999~~	~~2040~~
~~1998~~	~~1927~~
~~1997~~	~~1875~~

~~Dengys y tabl uchod bod gwerthiant tai ar ei anterth yn 2002 tra gwerthwyd y nifer isaf o dai yn 2005.~~

TIRWEDD (Ynys Môn)

DA68 (i)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Tirwedd				
<u>**Rhaglen Ynys Ynni Môn**</u>	<u>**Mae potensial cryf i rai o'r datblygiadau sy'n gysylltiedig â Rhaglen Ynys Ynni Môn a Gwynedd gael ardrawiad andwyol ar dirwedd a morwedd Ynys Môn. Mae'r datblygiadau hyn yn cynnwys, ffermydd gwynt, pwerdy niwclear a llinellau trosglwyddiad.**</u>			<u>**Fe fydd yn bwysig fod mesurau lliniaru yn cael eu hadnabod er mwyn osgoi ardrawiadau negyddol ar y**</u>

		tirwedd a'r morwedd.

DA69

TIRWEDD (Gwynedd and Anglesey)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Tirwedd				
Y Môr	Dengys y map isod leoliadau'r tir sydd â golygfa o'r môr ble mae Elfen Weledol a Synhwyrol LANDMAP hefyd yn rhoi gwerth i'r ardaloedd hynny yn ei ddau ddosbarth uchaf, sef 'uchel' (coch) ac 'arbennig' (oren). Tir sydd â golygfa o'r môr y mae LANDMAP yn ei ddyfarnu'n 'uchel' neu'n 'arbennig' 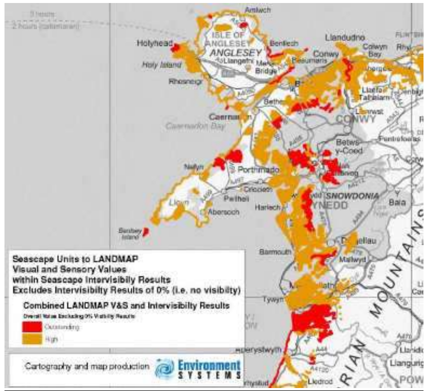 Sensitifrwydd y dirwedd forol i ddatblygiadau ffermydd gwynt ar y môr			

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	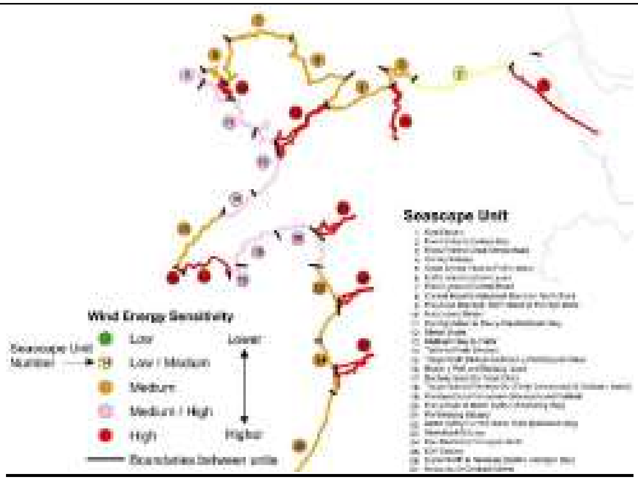 **<u>Sensitifrwydd y dirwedd forol i ddatblygiadau ffermydd tonnau</u>** 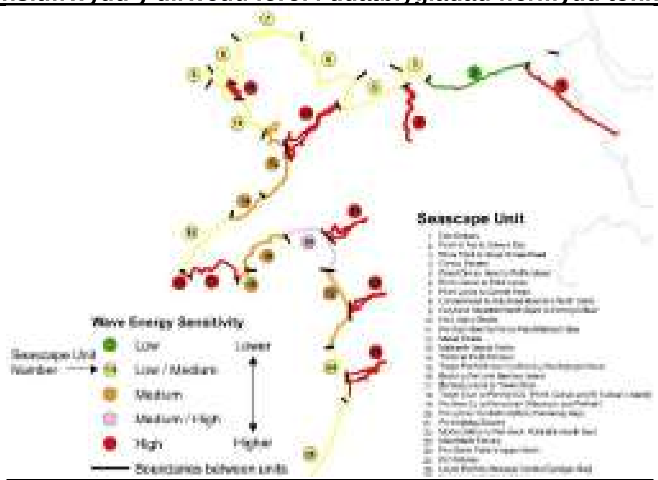 **<u>Sensitifrwydd y dirwedd forol i ddatblygiadau ffrwd llanw</u>**	

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

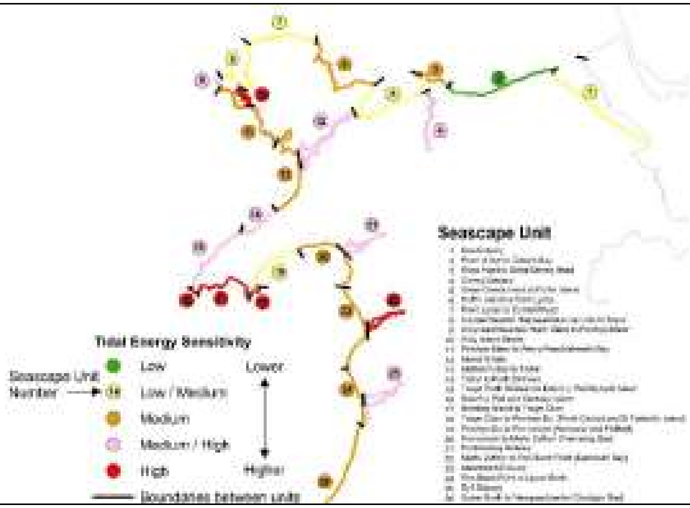

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a thargedau	Statws / Tuedd	Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Tirwedd				
Heddwch	**Mae’r term ‘heddwch’ yn hynod o oddrychol ac mae dod o hyd i ddiffiniad yn dasg heriol. I rai, gall olygu bod allan yn gwrando ar synau natur, i eraill gall olygu eistedd yn y tŷ yn gwrando ar gerddoriaeth.** **Ceir isod fap heddwch a gynhyrchwyd yn 1996, mae CCGC ar fin dechrau prosiect i ddiweddaru’r map. Mae'r patrwm o lai o heddwch ar hyd arfordiroedd y gogledd a’r de sy’n cyd-fynd â ffyrdd prysur a phrif aneddiadau i’w weld yn glir.**			

DA70

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	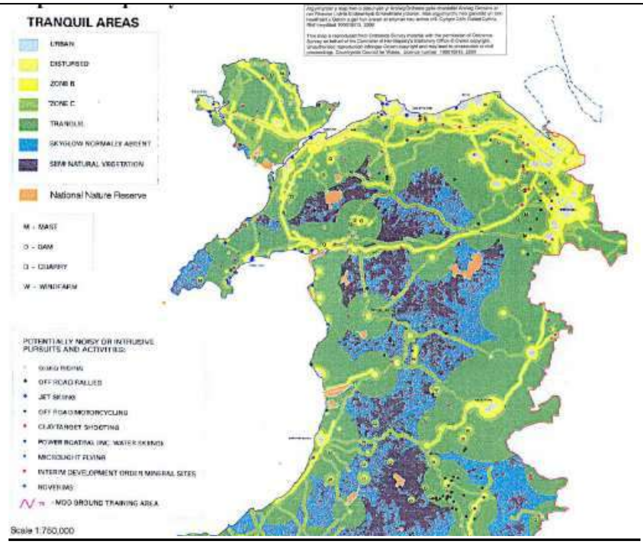 **Cyfeirnod: Asesiad o Dirwedd Forol Cymru: http://www.ccw.gov.uk/landscape--wildlife/protecting-our-landscape/seascapes/seascape-assessment-of-wales.aspx [Accessed 14/9/11]** **Llygredd Golau yn y Deyrnas Unedig**	

	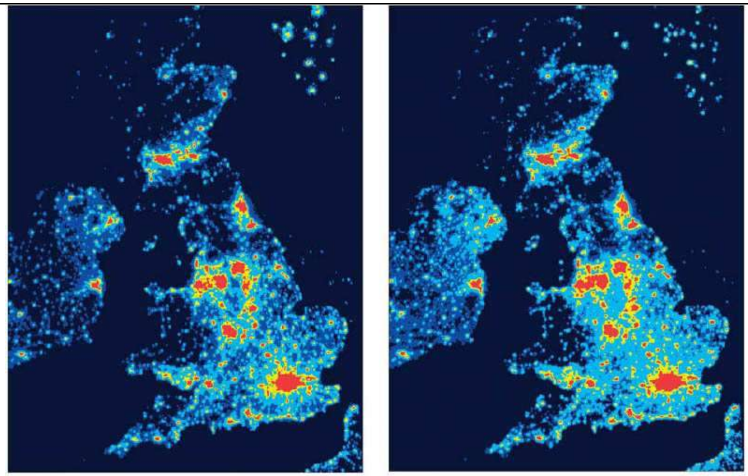 **Dengys y mapiau uchod yn glir for gan y rhan fwyaf o Gymru ardaloedd eang ble mae awyr ddu i'w gweld yn bennaf.**	

TIRWEDD (GWYNEDD)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Tirwedd				
Parc Cenedlaethol Eryri	**Wedi'i leoli ar arfordir gorllewinol Prydain ac yn 823 milltir sgwâr o dirweddau amrywiol, mae Parc Cenedlaethol Eryri yn ardal y mae pobl yn byw ac yn gweithio ynddi ac yn gartref i fwy na 26,000 o bobl. Eryri yw'r Parc Cenedlaethol mwyaf yng Nghymru, ac yn ogystal â hynny yn Eryri y ceir y mynydd uchaf yng Nghymru a Lloegr, a'r llyn naturiol mwyaf yng Nghymru, ynghyd â chyfoeth o bentrefi deniadol megis Betws-y-coed a Beddgelert. Mae Eryri yn ardal sy'n gyforiog o ddiwylliant a hanes lleol ble mae**			

DA71

	<u>mwy na hanner ei phoblogaeth yn siarad Cymraeg.</u> 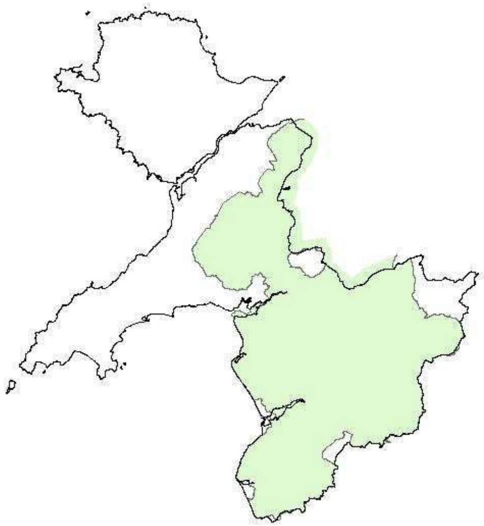	

TIRWEDD (YNYS MON)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Tirwedd				
<u>GeoMôn</u>	**<u>Daeth GeoMôn neu Geoparc Ynys Môn yn aelod o Rwydwaith Geoparciau Ewropeaidd a'r *Global Network of National Geoparks* sy'n cael ei gefnogi gan UNESCO ym mis Mai 2009. Dyma'r ail Geoparc i gael ei ddynodi yng Nghymru a'r seithfed yn y Deyrnas Unedig.</u>**			

DA71 (i)

	Yn wreiddiol Grŵp RIGS Gwynedd a Môn oedd yn gyfrifol am weinyddu geogadwraeth ar Fôn, ond gwnaed y penderfyniad i ymgeisio i gael bod yn aelod o Geoparc. Mae GeoMôn yn gwmni cyfyngedig, wedi'i gofrestru â Thŷ'r Cwmnïau, sy'n gweinyddu'r Geoparc ac ar hyn o bryd mae ganddo bedwar cyfarwyddwr, dau ddaearegwr a dau swyddog o Gyngor Sir Ynys Môn. Mae'r Geoparc yn seiliedig ar amrywiaeth anhygoel ei ddaeareg sy'n cynnwys cerrig solet o'r cyfnod cyn-Gambriaidd i'r cyfnod Neogene gyda rhai gwaddodion Mïosen a nodweddion rhewlifiant Pleistosenaidd eang o'r cyfnod Cwaternaidd.	

DA72

PRIDD, MWYNAU, GWASTRAFF (Gwynedd)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Pridd, Mwynau, Gwastraff				

~~**Deilliannau Gwastraff Rhanbarthol yng Nghymru 2007 (miloedd o dunelli)**~~[xiii]

~~Math Gwastraff~~	~~Gogledd Cymru~~	~~De-ddwyrain Cymru~~	~~De-orllewin Cymru~~
~~Gwastraff Cemegol~~	~~26.29~~	~~29.08~~	~~33.16~~
~~Gwastraff Metalig~~	~~44.65~~	~~176.65~~	~~45.33~~
~~Gwastraff Gofal Iechyd~~	~~0.77~~	~~2.67~~	~~0.20~~
~~Gwastraff anfetel~~	~~114.66~~	~~127.70~~	~~65.08~~
~~Offer y cafwyd ei wared~~	~~0.63~~	~~1.92~~	~~0.66~~
~~Gwastraff anifeiliaid a llysiau~~	~~135.11~~	~~194.32~~	~~20.61~~
~~Gwastraff cyffredin cymysg~~	~~67.99~~	~~99.21~~	~~88.97~~
~~Lleidiau cyffredin~~	~~38.78~~	~~18.37~~	~~12.87~~
~~Gwastraff Mwynol~~	~~51.13~~	~~388.52~~	~~110.84~~

~~Ers y flwyddyn 2000, bu cynnydd yn y nifer o wastraff bwrdeistrefol a gynhyrchwyd yng Ngwynedd. Yn 2005/06,~~

(Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd:) Ceir amrediad o ffactorau a allai effeithio ar y twf mewn faint o wastraff a gynhyrchir yn cynnwys, newidiadau i'r boblogaeth, newidiadau i nifer y cartrefi a'u maint, ymddygiad defnyddwyr/prynwyr, effeithiolrwydd strategaethau lleihau gwastraff a newidiadau i ffyniant economaidd rhanbarth**.** **Er gwaethaf y gostyngiad**

<table>
<tr>
<td></td>
<td>

~~cynhyrchwyd ychydig mwy na 80,500 tunnell o wastraff bwrdeistrefol yn y sir, sy'n hafal i dros ddwy ran o dair tunnell o wastraff i bob person yng Ngwynedd bob blwyddyn. Cydnabyddir bod deilliannau gwastraff bwrdeistrefol yn cynyddu bob blwyddyn yn y DG, gyda'r twf blynyddol cyfredol ar gyfer y DG ar y cyfan yn 2.7% y flwyddyn. Mae ffigurau ar y dudalen nesaf yn dangos deilliannau gwastraff ar gyfer Gwastraff Bwrdeistrefol a Gwastraff Tŷ hyd at y flwyddyn 2020 yn seiliedig ar nifer o senarios graddfa twf.~~[xiv]

- ~~Cyfrifwyd bod y raddfa dwf gyfredol ar gyfer Gwynedd yn oddeutu 2.2%;~~
- ~~Graddfa dwf o 6% (cyfartaledd dros y 15 mlynedd ddiwethaf);~~
- ~~Graddfa dwf sy'n gostwng o 3.8% (NCT21);~~
- ~~Graddfa dwf o 1%~~

~~Mae'r ffigurau fel ei gilydd yn dangos 'graddfa dwf sy'n cyrraedd targedau LlCC' sy'n ceisio cydymffurfio â thargedau gostwng a sefydlogi gwastraff, ar gyfer gwastraff tai yn unig, a amlinellir yn y ddogfen 'Yn Gall Gyda Gwastraff'. Mae'r targedau fel a ganlyn:~~

- ~~erbyn 2009/10 ni ddylai deilliannau gwastraff ar gyfer bob aelwyd fod yn fwy na'r rhai hynny yn 1997/98; ac~~
- ~~erbyn 2020, dylai deilliannau gwastraff ar gyfer bob person fod yn llai na 300kg/y flwyddyn.~~

~~**Rhagolwg o Ddeilliannau Gwastraff Bwrdeistrefol yng Ngwynedd**~~

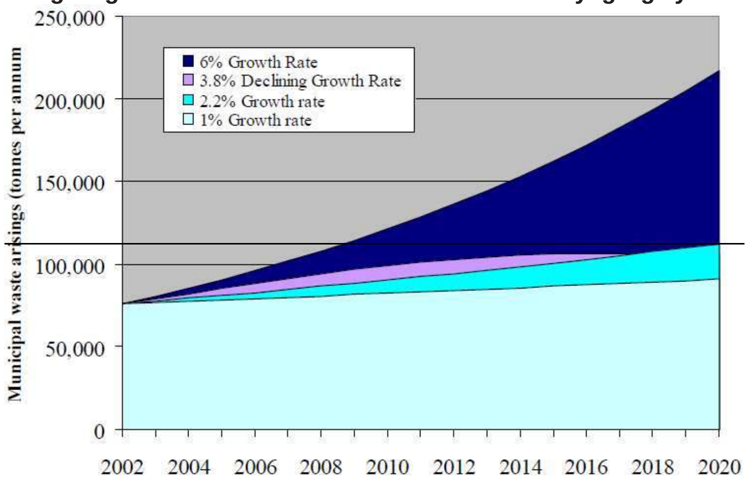

~~**Rhagolwg o Ddeilliannau Gwastraff Tŷ yng Ngwynedd**~~

</td>
<td>

<u>diweddar mewn deilliannau gwastraff, mae angen gostwng deilliannau gwastraff o bob sector fel y gellir cyrraedd y targedau a osodir gan Ewrop a Llywodraeth Cymru.</u>

</td>
</tr>
</table>

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	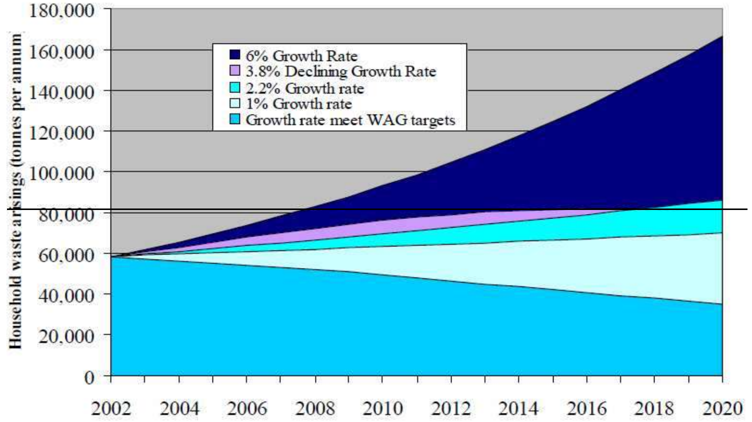 ~~Dengys y ffigwr uchod amrywiaeth mawr rhwng y deilliannau gwastraff tŷ tybiedig a'r tunelledd mwyaf i gydymffurfio â'r targedau sefydlogi gwastraff a nodir uchod. Mewn gwirionedd, er mwyn cyflawni'r targedau sefydlogi gwastraff, bydd angen gwrthdroi'r duedd dwf a chyflawni gostyngiad o oddeutu 2.2% y flwyddyn mewn deilliannau gwastraff.~~ ~~Ystyrir mai'r senario '3.8% o dwf sy'n gostwng' yw'r un mwyaf realistig, gan ystyried y graddfeydd twf diweddar/cyfredol a'r tebygolrwydd y bydd y twf yn gostwng dros gyfnod y strategaeth o ganlyniad i effaith strategaethau lleihau gwastraff a'r tebygolrwydd nad yw'r twf economaidd cyfredol yn debygol o barhau dros yr 20 mlynedd nesaf. Mae hwn yn union yr un fath â'r senario graddfa dwf a ddefnyddir yng Nghynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru (NCT 21).~~ ~~Mae Adolygiad Cyntaf Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru (2009) yn rhagweld y maint deilliannau gwastraff a ganlyn yng Ngogledd Cymru erbyn 2013.~~ **~~Rhagolwg o Ddeilliannau Gwastraff a Rhai Cyfredol yng Ngogledd Cymru (2004 – 2013)~~**		

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	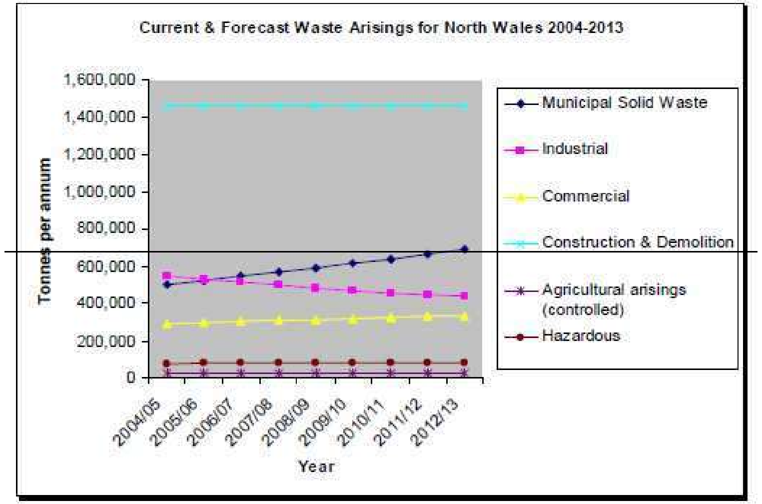 Dengys y ffigwr isod sut y rhagwelir y bydd cyfran berthnasol bob prif ffrwd wastraff yn newid rhwng 2004 a 2013. O gymharu'r data hwn gwelir: • bod **Adeiladu a Dymchwel a Masnachol a Diwydiannol** i gyfrif am fwyafrif deilliannau'r ardal; • y bydd **MSW** yn parhau i fod y brif ffrwd wastraff sy'n tyfu gyflymaf; ac • y bydd cyfran y **gwastraff amaethyddol** sydd angen ei reoli'n allanol yn parhau i fod yn ddi-nod o gymharu â'r prif ffrydiau gwastraff eraill. **Rhaniad Cyfran Gwastraff Cyfredol a Rhagolwg (2004/5 a 2012/13) yng Ngogledd Cymru**	

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

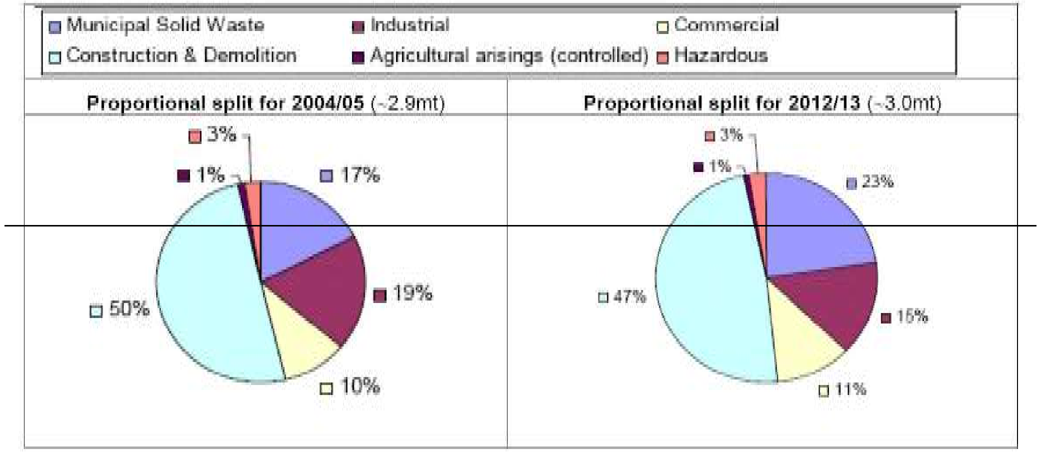

Mae cyfansymiau gwastraff bwrdeistrefol a gwastraff y cartref bellach yn gostwng:

- **Mae cyfanswm y gwastraff bwrdeistrefol (ac eithrio cerbydau sydd wedi'u gadael) a gynhyrchir yng Nghymru wedi gostwng bob blwyddyn ers y pum mlynedd diwethaf, gyda 1.67 miliwn o dunelli wedi'u gynhyrchu yn 2009-10 o gymharu â 1.93 miliwn yn 2004-05 - gostyngiad cyffredinol o 13.4% (gostyngiad o 258,301 tunnell), a gostyngiad cyfartalog bob blwyddyn o 2.7% o gymharu â ffigwr 2004-05.**
- **Ar gyfer yr un cyfnod, mae gwastraff cartrefi wedi gostwng o 8.5% (gostyngiad o 134,112 tunnell) o 1.58 miliwn i 1.45 miliwn o dunelli, gyda gostyngiad cyfartalog o 1.7% pob blwyddyn ar sail y ffigwr ar gyfer 2004-05.**

Mae cyfansymiau ailgylchu gwastraff bwrdeistrefol a gwastraff y cartref bellach yn cynyddu bob blwyddyn:

- **Mae'r canran o wastraff bwrdeistrefol (ac eithrio cerbydau wedi'u gadael) sy'n cael ei ailgylchu neu ei gompostio yng Nghymru wedi cynyddu'n barhaus ers 2000-01. Mae cyfradd 2009-10, sef 40% (gan gynnwys rwbel, gweddillion llosgyddion, mater o lanhau traethau a bwrdd plaster) yn fwy na phum gwaith yn uwch na'r gyfradd yn 2000-01, sef 7%.**
- **Mae'r duedd yn parhau yn 2010-11, gyda'r ddau chwarter cyntaf (Ebrill – Medi 2010) yn dangos cyfradd dros dro cyfanswm ailgylchu / compostio gwastraff bwrdeistrefol o 44%**

(ac eithrio cerbydau wedi'u gadael, rwbel, gweddillion llosgyddion, mater o lanhau traethau a bwrdd

	<u>plaster).</u> **<u>Mae'r cyfanswm o wastraff bwrdeistrefol gweddilliol sy'n cael ei dirlenwi'n gostwng pob blwyddyn:</u>** • **<u>Tirlenwi yw'r brif ffordd o reoli gwastraff bwrdeistrefol gweddilliol, eto i gyd mae'r defnydd o safleoedd tirlenwi wedi bod yn gostwng yn raddol dros yr wyth mlynedd diwethaf o gyfanswm o 1.57 miliwn o dunelli wedi'u tirlenwi yn 2001-02 i 0.93 miliwn o dunelli yn 2009-10 - gostyngiad cyffredinol o 40.8% (gostyngiad o 641, 766 tunnell).</u>** **<u>Ffigwr 2: Cyfanswm y lefelau gwastraff (tunelli) bwrdeistrefol a gwastraff gweddilliol ar gyfer pob Awdurdod Lleol yn 2009-10.</u>** 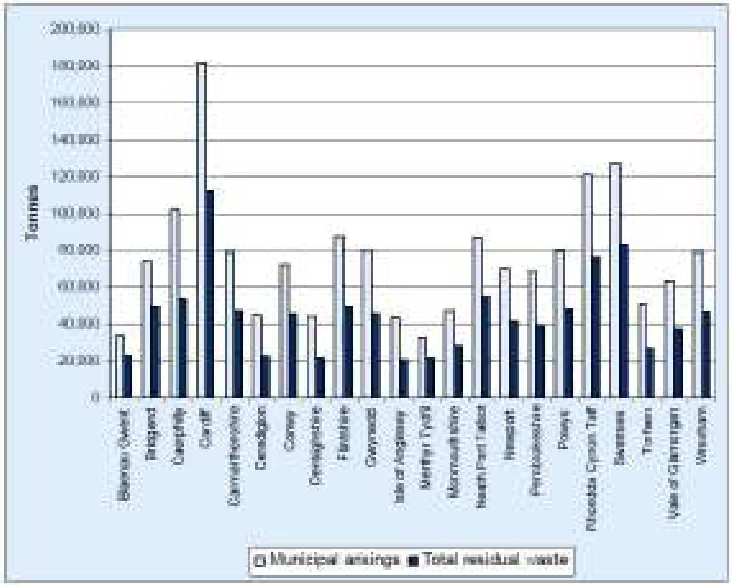 **<u>Gosododd Yn Gall Gyda Gwastraff y targedau a ganlyn ar gyfer sefydlogi a lleihau gwastraff cartref: erbyn 2009-10 (ac yn berthnasol ar ôl hyn) ni ddylai deilliannau gwastraff i bob aelwyd fod yn fwy na'r rhai hynny yn 1997-98 (yng Nghymru);</u>** **<u>erbyn 2020, dylai deilliannau gwastraff ar gyfer bob person fod yn llai na 300kg/y flwyddyn.</u>**	

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

	Cyflawnwyd y targed i leihau gwastraff cartref ar gyfer bob aelwyd pob wythnos i lefelau 1997-98 (21kg) erbyn 2009-10 gyda ffigwr o 20.4kg. **Ffynhonnell: Cynllun Sector Gwastraff Bwrdeistrefol (Mawrth 2011)** Nodir y targedau a ganlyn ar gyfer gwastraff yng Nghymru yn yr Ymgynghoriad ar Strategaeth Wastraff Newydd ar gyfer Cymru (Tuag at Ddyfodol Diwastraff):		

Targedau Gwastraff ar gyfer Cymru	*TARGEDAU AR GYFER BOB BLWYDDYN*				
Targed ar gyfer:	*09/10*	*12/13*	*15/16*	*19/20*	*24/25*
Lleiafswm lefelau o ailddefnyddio ac ailgylchu / compostio (neu AD)	*40%*	*52%*	*58%*	*64%*	*70%*
Lleiafswm cyfran ailddefnyddio / ailgylchu / compostio y mae'n rhaid iddo ddod o ddidoli yn y ffynhonnell (ymyl ffordd, safle dyfod ac / neu safle amwynder dinesig (AD).	*80%*	*80%*	*80%*	*80%*	*80%*
Lleiafswm lefelau compostio (neu AD) o wastraff bwyd o geginau a ddidolir yn y ffynhonnell ac fel rhan o'r targed ailgylchu / compostio cyfunol uchod	*-*	*12%*	*14%*	*16%*	*16%*
Uchafswm lefel gwastraff tŷ gweddilliol i bob preswylydd bob blwyddyn	*-*	*295kg*	*258kg*	*210kg*	*150kg*
Uchafswm lefel tirlenwi	*-*	*-*	*-*	*10%*	*5%*
Uchafswm lefel ynni o wastraff	*-*	*-*	*42%*	*36%*	*30%*

PRIDD, MWYNAU, GWASTRAFF (Ynys Môn)

DA72

Dangosydd	**Data Cyfredol**	**Cymaryddion a Thargedau**	**Statws/Tuedd**	**Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd**
Pridd, Mwynau, Gwastraff				
	Mae cyfansymiau gwastraff bwrdeistrefol a gwastraff y cartref bellach yn gostwng: • **Mae cyfanswm y gwastraff bwrdeistrefol (ac eithrio cerbydau sydd wedi'u gadael) a gynhyrchir**			

	yng Nghymru wedi gostwng bob blwyddyn ers y pum mlynedd diwethaf, gyda 1.67 miliwn o dunelli wedi'i gynhyrchu yn 2009-10 o gymharu â 1.93 miliwn yn 2004-05 - gostyngiad cyffredinol o 13.4% (gostyngiad o 258,301 tunnell), a gostyngiad cyfartalog bob blwyddyn o 2.7% o gymharu â ffigwr 2004-05. • Ar gyfer yr un cyfnod, mae gwastraff cartrefi wedi gostwng o 8.5% (gostyngiad o 134,112 tunnell) o 1.58 miliwn i 1.45 miliwn o dunelli, gyda gostyngiad cyfartalog o 1.7% bob blwyddyn ar sail y ffigwr ar gyfer 2004-05. Mae cyfansymiau ailgylchu gwastraff bwrdeistrefol a gwastraff y cartref bellach yn cynyddu bob blwyddyn: • Mae'r canran o wastraff bwrdeistrefol (ac eithrio cerbydau wedi'u gadael) sy'n cael ei ailgylchu neu ei gompostio yng Nghymru wedi cynyddu'n barhaus ers 2000-01. Mae cyfradd 2009-10, sef 40% (gan gynnwys rwbel, gweddillion llosgyddion, mater o lanhau traethau a bwrdd plaster) yn fwy na phum gwaith yn uwch na'r gyfradd yn 2000-01, sef 7%. • Mae'r duedd yn parhau yn 2010-11, gyda'r ddau chwarter cyntaf (Ebrill – Medi 2010) yn dangos cyfradd dros dro cyfanswm ailgylchu / compostio gwastraff bwrdeistrefol o 44% (ac eithrio cerbydau wedi'u gadael, rwbel, gweddillion llosgyddion, mater o lanhau traethau a bwrdd plaster). Mae'r cyfanswm o wastraff bwrdeistrefol gweddilliol sy'n cael ei dirlenwi'n gostwng pob blwyddyn: Tirlenwi yw'r brif ffordd o reoli gwastraff bwrdeistrefol gweddilliol, eto i gyd mae'r defnydd o safleoedd tirlenwi wedi bod yn gostwng yn raddol dros yr wyth mlynedd diwethaf o gyfanswm o 1.57 miliwn o dunelli wedi'u dirlenwi yn 2001-02 i 0.93 miliwn o dunelli yn 2009-10 - gostyngiad cyffredinol o 40.8% (gostyngiad o 641, 766 tunnell). Ffigwr 2: Cyfanswm y lefelau gwastraff (tunnelli) bwrdeistrefol a gwastraff gweddilliol ar gyfer pob Awdurdod Lleol yn 2009-10.	

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

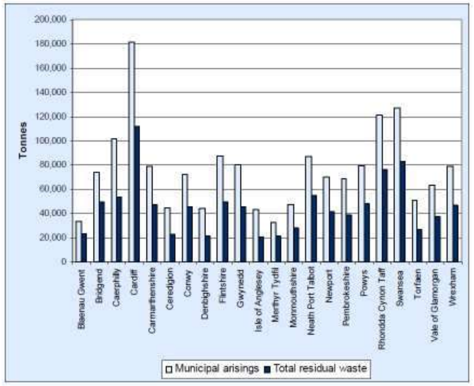

Gosododd Yn Gall Gyda Gwastraff y targedau a ganlyn ar gyfer sefydlogi a lleihau gwastraff cartref:

- **erbyn 2009-10 (ac yn berthnasol ar ôl hyn) ni ddylai deilliannau gwastraff i bob aelwyd fod yn fwy na'r rhai hynny yn 1997-98 (yng Nghymru);**
- **erbyn 2020, dylai deilliannau gwastraff ar gyfer bob person fod yn llai na 300kg/y flwyddyn.**

Cyflawnwyd y targed i leihau gwastraff cartref ar gyfer pob aelwyd pob wythnos i lefelau 1997-98 (21kg) erbyn 2009-10 gyda ffigwr o 20.4kg.

Ffynhonnell: Cynllun Sector Gwastraff Bwrdeistrefol (Mawrth 2011)

~~Mae gwastraff bwrdeistrefol yn cynnwys gwastraff y cartref yn ogystal â gwastraff arall a gesglir gan awdurdod casglu gwastraff. Cydnabyddir bod deilliannau gwastraff bwrdeistrefol yn cynyddu bob blwyddyn yn y DG, gyda'r twf blynyddol cyfredol ar gyfer y DG ar y cyfan yn 2.7% y flwyddyn. Mae ffigurau 5 a 6 yn dangos deilliannau gwastraff Ynys Môn yng nghyswllt gwastraff bwrdeistrefol a gwastraff y cartref hyd at y flwyddyn 2020 yn seiliedig ar nifer o senarios cyfraddau twf:~~

- ~~cyfradd dwf o 6% (yn cynrychioli twf dros y 5 mlynedd ddiwethaf);~~
- ~~cyfradd dwf o 2.0% (yn cynrychioli'r twf cyfredol);~~
- ~~cyfradd dwf o 1.5%; a~~
- ~~cyfradd dwf sy'n gostwng (Mae hwn yn tybio'r gyfradd dwf gyfredol o 2.0% hyd at 2006, wedi'i dilyn â chyfradd dwf sy'n gostwng hyd at 2017 a dim cyfradd dwf wedi hynny)~~

~~Mae'r ffigurau yn dangos 'cyfradd dwf sy'n cyrraedd targedau LlCC' sy'n ceisio cydymffurfio â thargedau lleihau a~~

~~sefydlogi gwastraff, ar gyfer gwastraff y cartref yn unig, a amlinellir yn y ddogfen 'Yn Gall Gyda Gwastraff'. Mae'r targedau fel a ganlyn:~~

- ~~erbyn 2009/10 ni ddylai deilliannau gwastraff pob cartref fod yn fwy na'r rhai hynny yn 1997/98; ac~~
- ~~erbyn 2020, dylai deilliannau gwastraff y pen fod yn llai na 300kg/y flwyddyn.~~

~~Dengys ffigwr 3 amrywiaeth fawr rhwng deilliannau gwastraff y cartref tybiedig a'r tunelledd mwyaf i gydymffurfio â'r targedau sefydlogi gwastraff a nodir uchod. Mewn gwirionedd, er mwyn cyflawni'r targedau sefydlogi gwastraff, byddai angen gwrthdroi'r duedd dwf a chyflawni lleihad o oddeutu 2.2% y flwyddyn mewn deilliannau gwastraff.~~

~~Ystyrir mai'r senario 'twf sy'n gostwng' yw'r mwyaf realistig, gan ystyried cyfraddau twf diweddar/cyfredol a'r tebygolrwydd y byddai'r twf yn gostwng dros gyfnod y strategaeth o ganlyniad i effaith strategaethau lleihau gwastraff.~~

~~Rhagolygon Deilliannau Gwastraff Bwrdeistrefol yn Ynys Môn~~[8]

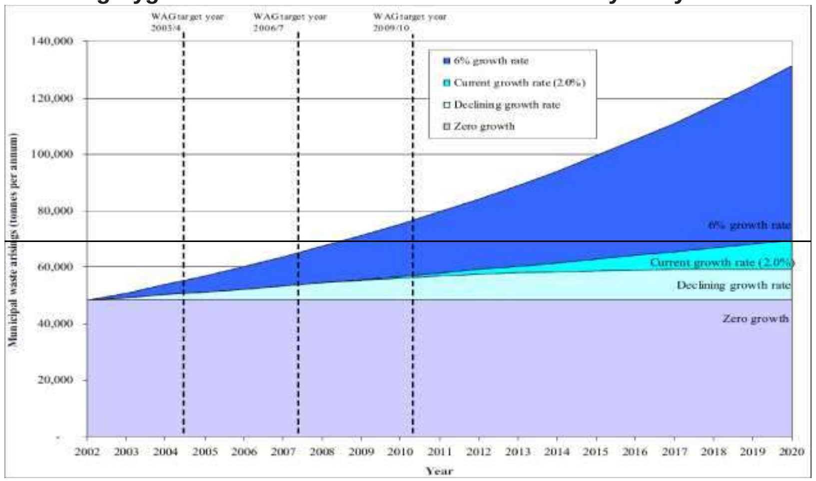

~~Rhagolygon Deilliannau Gwastraff Tai yn Ynys Môn~~[9]

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
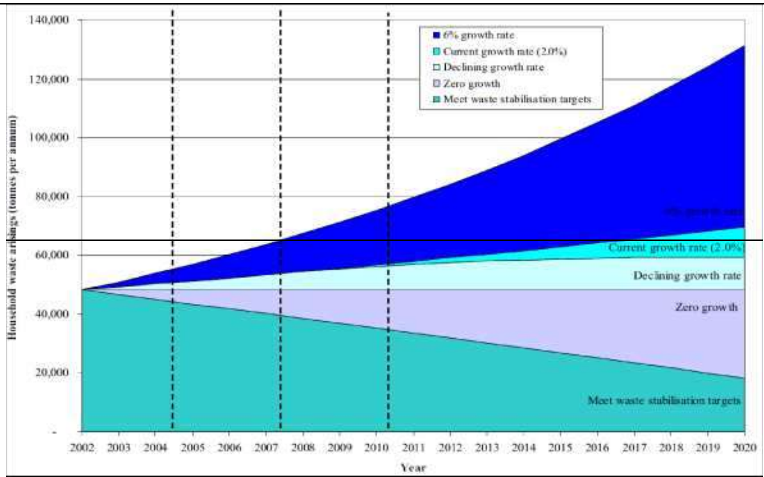

~~Mae Adolygiad Cyntaf Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru (2009) yn rhagweld y deilliannau gwastraff a ganlyn yng Ngogledd Cymru erbyn 2013.~~

~~Deilliannau Gwastraff Cyfredol a'r Rhagolygon ar gyfer Gogledd Cymru (2004-2013)~~[10]
</td>
<td></td>
</tr>
</table>

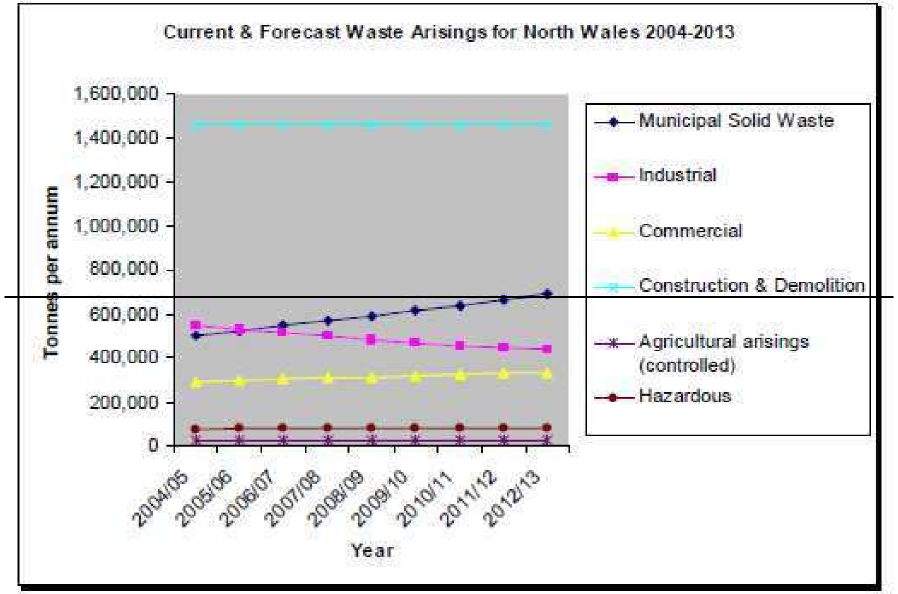

~~Mae'r ffigwr isod yn dangos sut y rhagwelir y bydd cyfran gymharol pob ffrwd gwastraff yn newid rhwng 2004 a 2013. Wrth gymharu'r data, gwelir:~~

- ~~**bod Adeiladu a Dymchwel a Masnachol a Diwydiannol i gyfrif am fwyafrif y deilliannau** yn y rhanbarth;~~
- ~~bydd **MSW** yn parhau i fod y brif ffrwd gwastraff sy'n tyfu gyflymaf; ac~~
- ~~mae cyfran y **gwastraff amaethyddol** sydd angen ei reoli'n allanol yn parhau'n ddi-nod o gymharu â phrif ffrydiau gwastraff eraill.~~

~~**Rhaniad Gwastraff Cyfartalog a Chyfredol a'r Rhagolygon (2004/5 a 2012/13) yng Ngogledd Cymru**~~ [11]

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

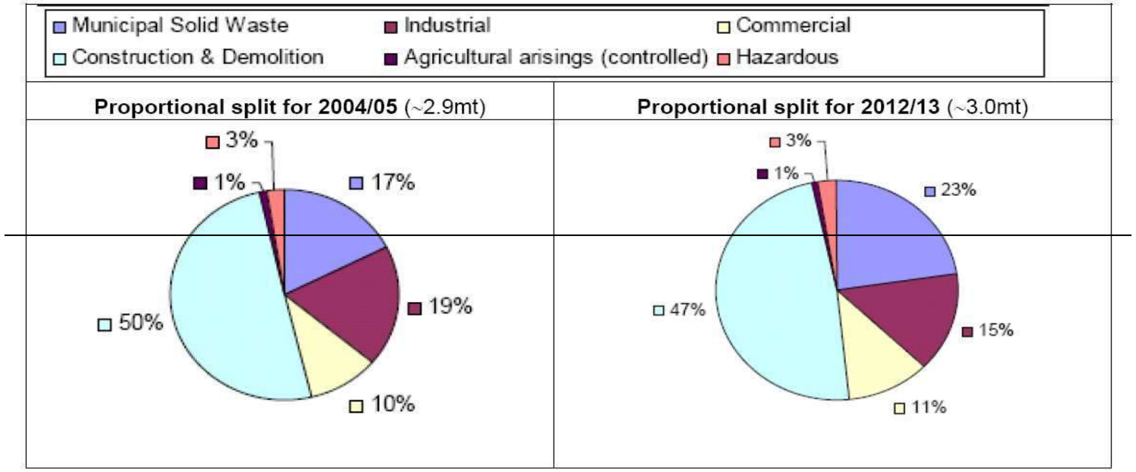

The Consultation on a New Waste Strategy for Wales ('Towards Zero Waste' (2009)) notes the following targets for waste in Wales:

Waste Targets for Wales

Target for:	*TARGETS FOR EACH YEAR*				
	09/10	*12/13*	*15/16*	*19/20*	*24/25*
Minimum levels of reuse and recycling / composting (or AD)	*40%*	*52%*	*58%*	*64%*	*70%*
Minimum proportion of reuse / recycling/ composting that must come from source separation (kerbside, bring and/ or civic amenity (CA) site)	*80%*	*80%*	*80%*	*80%*	*80%*
Minimum levels of composting (or AD) of source separated food waste from kitchens as part of the combined recycling/ composting target above.	-	*12%*	*14%*	*16%*	*16%*
Maximum level of residual household waste per inhabitant per annum	-	*295kg*	*258kg*	*210kg*	*150kg*
Maximum level of landfill	-	-	-	*10%*	*5%*
Maximum level of energy from waste	-	-	*42%*	*36%*	*30%*

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

DA73

PRIDD, MWYNAU, GWASTRAFF (Ynys Môn)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Problemau/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Pridd, Mwynau, Gwastraff				
Parthau Perygl Nitradau	**Parthau Perygl Nitradau (NVZ)** 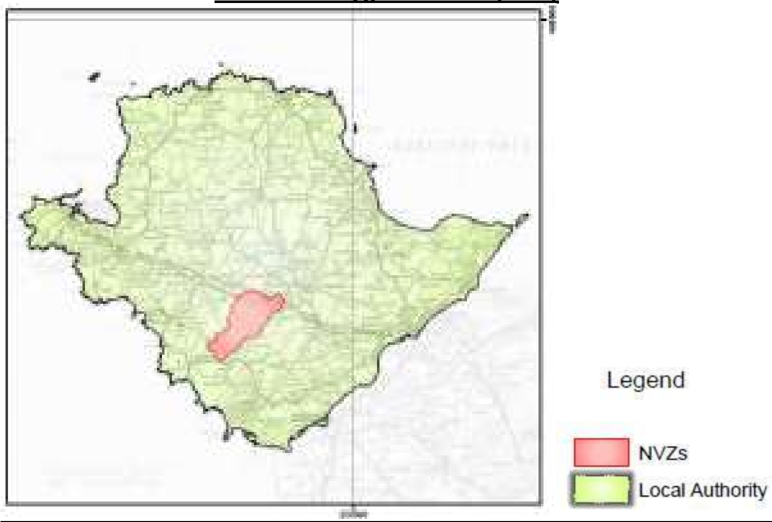 **Mae'n rhaid adnabod dyfroedd wyneb os yw gormod o nitrogen wedi peri newid i dwf planhigion sy'n effeithio ar blanhigion eraill, ar anifeiliaid ac ar ddefnydd y dŵr. Gall cynnydd mewn lefelau nitradau arwain at ewtroffeiddio ecosystem ble mae rhywogaethau planhigion sy'n gallu gwrthsefyll lefelau uwch o nitrogen yn tra-arglwyddiaethu, gan leihau amrywiaeth y planhigion, ar safleoedd daearol ac yn yr amgylchedd dŵr croyw. Bydd lleihad yn amrywiaeth y planhigion yn effeithio ar bethau eraill gan y bydd yr amrywiaeth o ffawna hefyd yn gostwng.** **Unwaith bo corff o ddŵr wedi'i adnabod, mae'r holl dir sy'n draenio i'r dŵr hwnnw'n cael ei ddynodi'n Barth Perygl Nitradau. Yn y parthau hyn, mae'n rhaid i ffermwyr gadw at raglen weithredu mesurau sy'n cynnwys cyfyngu ar yr amser a'r dull o ddefnyddio gwrtaith a thail, a chadw cofnodion manwl.**			

	Yng Nghymru, mae llai na 3% o'r tir wedi'i ddynodi yn Barth Perygl Nitradau, tra bo mwy na hanner Lloegr wedi'i ddynodi felly.	

WATER (Gwynedd)

Dangosydd	Data Cyfredol	Cymaryddion a Thargedau	Statws/Tuedd	Materion/ Cyfyngiadau/ Cyfleoedd
Water				
Ansawdd Dŵr Afonydd	**Statws Ecolegol Cyfredol / Posibilrwydd Dŵr Wyneb yn Nalgylch Uchaf Afon Dyfrdwy** 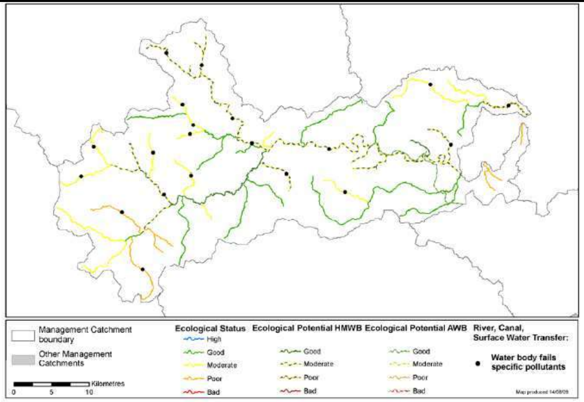			

DA74

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

ATODIAD 2 - Diwygiadau Arfaethedig i Adroddiad Cwmpasu yr Arfarniad Cynaladwyedd

ATODIAD 3: Asesiad o Amcanion y CDLl

MATRICS ASESU AMCANION Y CDLl		AMCANION AC										
AMCANION Y CDLl		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Darparu ar gyfer ystod ac amrywiaeth o dai a deiliadaeth i ddiwallu'r gofyniad tai trefol a gwledig ac anghenion amrywiol poblogaeth leol sy'n cynyddu ac yn heneiddio, gan ddarparu'r tai mewn mannau lle mae pobl yn dymuno byw.	+/-	✓	+/-	+/-	+/-	✓	✓	+/-	+/-	✓	+/-
2	Cydlynu'r ddarpariaeth tai â buddsoddi mewn cyflogaeth a gwasanaethau cymunedol, gan gynnwys cyfleusterau iechyd, er mwyn sicrhau bod aneddiadau'n gynaliadwy, yn hygyrch a'u bod yn diwallu amrywiol anghenion eu cymunedau.	+/-	✓	✓	✓	+/-	✓	✓	+/-	+/-	✓	+/-
3	Amddiffyn, cryfhau a hybu defnyddio'r Gymraeg a'i diwylliant fel rhan hanfodol o fywyd y gymuned.	0	✓	0	✓	✓	+/-	+/-	0	0	+/-	0
4	Annog cymunedau diogel a saff a lliniaru eu hofnau ynglŷn â throseddu	0	✓	0	0	0	✓	✓	0	0	✓	0
5	Sicrhau bod tir ac eiddo'n cael eu diogelu ac yn cael eu dynodi i ddenu buddsoddiad, cadw a chynyddu nifer y swyddi cynhenid a chreu cyflogaeth o safon, gan hyrwyddo gweithio gartref lle bo hynny'n briodol.	+/-	✓	+/-	+/-	+/-	✓	✓	+/-	+/-	+/-	+/-
6	Amrywio sylfaen economaidd cefn gwlad a'r trefi drwy ddarparu fframwaith cynllunio cadarnhaol ar gyfer datblygu twristiaeth, diwydiannau creadigol, sector gofal, a diwydiannau seiliedig ar wybodaeth, peirianneg arbenigol a'r sector ynni, gan gynnwys technolegau ynni adnewyddadwy.	+/-	✓	✓	+/-	✓	✓	✓	+/-	✓	✓	+/-
7	Darparu safleoedd sy'n addas ar gyfer amrywiaeth o anghenion addysgu a hyfforddi.	+/-	✓	+/-	✓	✓	✓	0	+/-	+/-	✓	+/-
8	Bydd nifer y graddedigion lleol sy'n byw a gweithio yn yr ardal yn uchel.	0	✓	0	✓	0	✓	✓	0	0	✓	0
9	Hybu canol trefi bywiog a bwrlwmus sydd wedi ailddarganfod eu pwrpas fel canolfannau gwaith a gwasanaethau, ac sy'n fannau bywiog a deniadol i drigolion ac i ymwelwyr	0	✓	+/-	+/-	+/-	✓	✓	+/-	+/-	✓	+/-
10	Annog a hybu sector twristiaeth drwy'r flwyddyn sy'n gynaliadwy ac yn garedig wrth yr amgylchedd ledled yr ardal a chyda sylfaen lety da'n ei gefn iddo	✓	✓	✓	+/-	+/-	✓	0	0	✓	✓	✓
11	Lliniaru ac addasu i effeithiau newid hinsawdd trwy, e.e. leihau risg llifogydd, ddylunio a lleoli adeiladau'n briodol, sefydlu patrwm anheddiad a thwf sy'n gostwng cynnyrch nwyon tŷ gwydr	+/-	✓	✓	0	0	+/-	+/-	✓	✓	+/-	✓
12	Cyfrannu'n sylweddol at leihau nwyon tŷ gwydr drwy gynorthwyo i ddatblygu technolegau ynni adnewyddadwy priodol, e.e. tyrbinau gwynt, pŵer dŵr	+/-	✓	✓	0	0	+/-	+/-	?	✓	+/-	✓
13	Gwneud defnydd o dir a ddatblygwyd yn flaenorol priodol, ac adeiladau segur neu rai sydd ddim yn cael eu defnyddio'n llawn, lle mae'r rhain ar gael	✓	✓	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓	0	+/-
14	Sicrhau cymunedau gwledig dirgrynol sy'n llefydd byw a gweithio	0	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	0
15	Gwarchod a chyfoethogi tirwedd yr ardal gan gynnwys yr amgylchedd gweledol, hanesyddol, daearegol, ecolegol a diwylliannol	✓	✓	✓	✓	✓	+/-	+/-	✓	✓	+/-	✓
16	Atal colli bioamrywiaeth gan ei chryfhau a gwella'i chysylltedd ledled yr ardal, gan gynnwys rhywogaethau a chynefinoedd sy'n flaenoriaeth yn lleol, a chan wella ar yr un pryd allu pobl i fwynhau a deall bioamrywiaeth drwy eu hannog i ymweld â safleoedd o ddiddordeb cadwriaethol; ar yr amod bod modd diogelu eu dyfodol ecolegol	✓	✓	+/-	0	✓	+/-	+/-	✓	✓	+/-	+/-
17	Sicrhau bod y seilwaith ffisegol a chymunedol yn ddigonol a'i fod wedi'i gynllunio e.e. rhaid darparu ffyrdd, cyfleusterau cymunedol, cyfleusterau gofal sylfaenol, cartrefi gofal ychwanegol, ysgolion, band eang, ac ati, ochr yn ochr â datblygiadau newydd	+/-	✓	+/-	✓	+/-	✓	✓	+/-	+/-	✓	+/-
18	Darparu ar gyfer rheoli gwastraff ac adennill adnoddau mewn ffordd gynaliadwy, gan geisio sicrhau cyn lleied o amharu ar yr amgylchedd, ar iechyd pobl, ar nodweddion cymdeithasol ac economaidd, a sicrhau cymaint o gyfleoedd cymdeithasol ac economaidd â phosib, gan ddiwallu anghenion cymunedau a busnesau	✓	✓	✓	0	0	+/-	+/-	✓	✓	+/-	✓
19	Diwallu'r angen lleol a rhanbarthol am fwynau mewn ffordd gynaliadwy	+/-	0	✓	0	0	0	0	✓	✓	0	✓
20	Gwella llwybrau at gyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau addysg/ hyfforddi a hynny ar droed, ar feic ac ar gludiant cyhoeddus, a thrwy hynny, leihau nifer y teithiau mewn ceir preifat.	+/-	✓	✓	0	0	✓	✓	+/-	✓	✓	✓

ATODIAD 3: Asesiad o Amcanion y CDLl

	✓	Amcanion yn Gydnaws	×	Amcanion yn anghydnaws	?	Ansicrwydd	+/-	Amrediad o ganlyniadau positifa negyddol posib	0	Dim perthynas

	AMCANION AC
1	Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd
2	Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniant ac iechyd a lles cymunedol
3	Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi mesurau lliniaru ac addasu
4	Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg
5	Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol
6	Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol
7	Darparu tai cynaladwy yn cynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol
8	Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau trefol ardal y cynllun
9	Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwastraff, ailddefnyddio ac ailgylchu
10	Cefnogi a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth a rhyngrwyd da i gefnogi'r gymuned a'r economi
11	Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaladwyedd adnoddau dŵr ac isafu'r risg o lifogydd

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

ALLWEDD ARFARNU

++	**Positif Iawn**
+	**Positif Llai**
0	**Ardrawiad Niwtral**
+/-	**Yn ddibynnol ar weithredu'r opsiwn**
-	**Negyddol Llai**
--	**Negyddol Iawn**

AMCANION AC

1	**Bioamrywiaeth**	Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd
2	**Cymuned ac Iechyd**	Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniant ac iechyd a lles cymunedol
3	**Newid Hinsawdd**	Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi mesurau lliniaru ac addasu
4	**Yr Iaith Cymraeg**	Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg
5	**Treftadaeth / Diwylliant**	Gwarchod, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol
6	**Economi a chyflogaeth**	Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol
7	**Tai fforddiadwy**	Darparu tai cynaladwy yn cynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol
8	**-Tirwedd a threfwedd**	Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau trefol ardal y cynllun
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau gwastraff, ailddefnyddio ac ailgylchu
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	Cefnogi a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth a rhyngrwyd da i gefnogi'r gymuned a'r economi
11	**Dŵr a Pherygl llifogydd**	Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaladwyedd adnoddau dŵr ac isafu'r risg o lifogydd

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o’r Opsiynau Gofodol

Asesiad o'r Opsiynau Gofodol

AMCANION AC	Opsiwn D1 – Ffocws ar Fangor a’r Prif Aneddiadau Allweddol 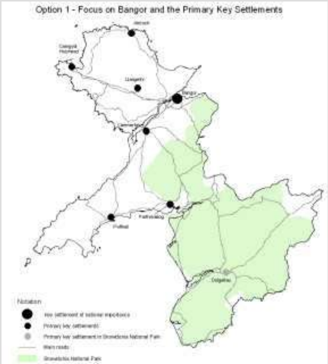		Opsiwn D2 – Canolbwyntio ar Fangor, y Prif Aneddiadau Allweddol a’r Ardaloedd Ffocws Cynradd ac Eilradd a’u dalgylchoedd 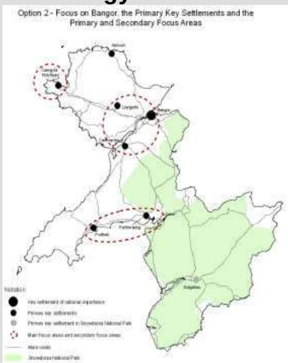		Opsiwn D3 – Dosbarthiad cymesur i ardaloedd Trefol a Gwledig 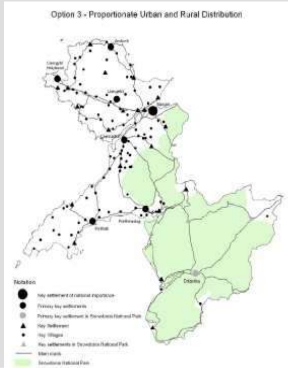		Opsiwn D3a – Ffocws ar ardaloedd gwledig 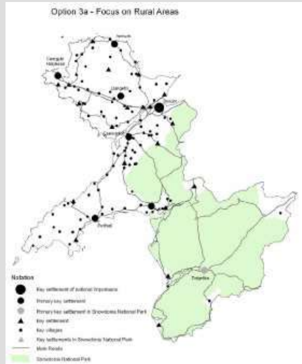		Opsiwn D4 – Canolbwyntio ar ddatblygiadau defnydd cymysg mawr 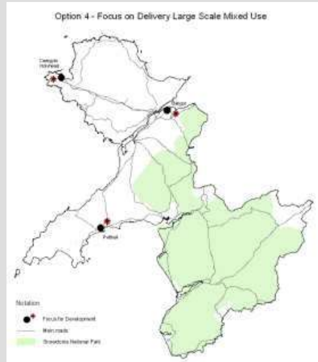	
		Sylwebaeth		**Sylwebaeth**		**Sylwebaeth**		**Sylwebaeth**		**Sylwebaeth**
1. Bioamrywiaeth	-	Yn gyffredinol, bydd yr opsiwn hwn yn cael effaith negyddol ar fioamrywiaeth oherwydd colli a darnio cynefinoedd yn uniongyrchol gan ddatblygiadau. Mae cynnydd mewn datblygu yn debygol o arwain at golli cynefinoedd ac yn sgil hyn, bydd bioamrywiaeth yn yr ardal yn debygol o leihau. Fodd bynnag, dylid cofio bod llawer yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â’r ardaloedd gwarchodedig ac asedau bioamrywiaeth.	-	Yn gyffredinol, bydd yr opsiwn hwn yn cael effaith negyddol ar fioamrywiaeth oherwydd colli a darnio cynefinoedd yn uniongyrchol gan ddatblygiadau. Mae cynnydd mewn datblygu yn debygol o arwain at golli cynefinoedd ac yn sgil hyn, bydd bioamrywiaeth yn yr ardal yn debygol o leihau. Fodd bynnag, dylid cofio bod llawer yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â’r ardaloedd gwarchodedig ac asedau bioamrywiaeth. Dylid nodi y caiff safleoedd tir	-	Yn gyffredinol, bydd yr opsiwn hwn yn cael effaith negyddol ar fioamrywiaeth oherwydd colli a darnio cynefinoedd yn uniongyrchol gan ddatblygiadau. Mae cynnydd mewn datblygu yn debygol o arwain at golli cynefinoedd ac yn sgil hyn, bydd bioamrywiaeth yn yr ardal yn debygol o leihau. Fodd bynnag, dylid cofio bod llawer yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â’r ardaloedd gwarchodedig ac asedau bioamrywiaeth. Fodd bynnag, yr Opsiwn hwn sy’n debygol o gael yr ardrawiad	-	Yn gyffredinol, bydd yr opsiwn hwn yn cael effaith negyddol ar fioamrywiaeth oherwydd colli a darnio cynefinoedd yn uniongyrchol gan ddatblygiadau. Mae cynnydd mewn datblygu yn debygol o arwain at golli cynefinoedd ac yn sgil hyn, bydd bioamrywiaeth yn yr ardal yn debygol o leihau. Fodd bynnag, dylid cofio bod llawer yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â’r ardaloedd gwarchodedig ac asedau bioamrywiaeth. Yn gyffredinol mae	-	Yn gyffredinol, bydd yr opsiwn hwn yn cael effaith negyddol ar fioamrywiaeth oherwydd colli a darnio cynefinoedd yn uniongyrchol gan ddatblygiadau. Mae cynnydd mewn datblygu yn debygol o arwain at golli cynefinoedd ac yn sgil hyn, bydd bioamrywiaeth yn yr ardal yn debygol o leihau. Fodd bynnag, dylid cofio bod llawer yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â’r ardaloedd gwarchodedig a’r asedau bioamrywiaeth.

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o’r Opsiynau Gofodol

		Yn gyffredinol, bydd yr opsiwn hwn yn arwain at gynnydd yn y defnydd o safleoedd tir glas a fydd yn lleihau amrywiaeth a maint y cynefinoedd bywyd gwyllt a rhywogaethau bywyd gwyllt. Dylid nodi y caiff safleoedd tir llwyd ym Mangor a’r Prif Aneddiadau Allweddol eu datblygu yn ogystal. Efallai bod nifer o’r safleoedd hyn â gwerth bioamrywiaeth iddynt. Fodd bynnag, mae effaith datblygu safleoedd tir llwyd ar fioamrywiaeth yn dibynnu ar werth ecolegol y tir a’r ardal sy’n ei amgylchynu. Fodd bynnag, gan fod tir wedi’i ddynodi ac ardaloedd o werth bioamrywiaeth uchel fel arfer wedi’u lleoli yng nghefn gwlad, mae’n debygol y bydd yr ardrawiad yn llai nag opsiynau eraill. Dylai’r opsiwn hwn geisio sicrhau bod mesurau lliniaru wedi’u sefydlu er mwyn lleihau’r ardrawiad, megis darparu isadeiledd gwyrdd a chynefinoedd newydd.		llwyd ym Mangor a’r Prif Aneddiadau Allweddol a’r Ardaloedd Ffocws Cynradd ac Eilaidd a’u dalgylchoedd eu datblygu yn ogystal. Efallai bod nifer o’r safleoedd hyn â gwerth bioamrywiaeth iddynt. Fodd bynnag, mae effaith datblygu safleoedd tir llwyd ar fioamrywiaeth yn dibynnu ar werth ecolegol y tir a’r ardal sy’n ei amgylchynu. Dylai’r opsiwn hwn geisio sicrhau bod mesurau lliniaru wedi’u sefydlu er mwyn lleihau’r ardrawiad, megis darparu isadeiledd gwyrdd a chynefinoedd newydd.		lleiaf ar fioamrywiaeth. Gan y bydd pob anheddiad, gan gynnwys y prif drefi a phentrefi, yn debygol o dderbyn nifer llai o ddatblygiadau, mae mwy o debygolrwydd y gellir osgoi ardrawiadau ar asedau bioamrywiaeth, h.y. gallai dosbarthiad y datblygiad arwain at golli llai o fioamrywiaeth.		canolbwyntio datblygiadau mewn ardaloedd gwledig yn debygol o gael mwy o ardrawiad negyddol gan fod mwy o asedau bioamrywiaeth i’w cael yng nghefn gwlad. Mae llawer o ardaloedd gwarchodedig yn Ardal y Cynllun sydd wedi’u dynodi oherwydd eu gwerth bioamrywiaeth ac maent yn ymestyn dros ardaloedd eang. Fodd bynnag, mae’r opsiwn hwn yn golygu bod datblygiad yn cael ei wasgaru ar draws yr ardal a gallai’r gwasgariad arwain at lai o diroedd bioamrywiaeth eang yn cael eu colli. Yn ogystal, bydd datblygu yn debygol o fod ar raddfa lai sy’n golygu llai o ardrawiad ar asedau. Dylai’r opsiwn hwn geisio sicrhau bod mesurau lliniaru wedi’u sefydlu er mwyn lleihau’r ardrawiad, megis darparu isadeiledd gwyrdd a chynefinoedd newydd.		Bydd yr opsiwn hwn yn debygol o arwain at ehangu canolfannau cyflogaeth allweddol a bydd yn arwain yn gyffredinol at gynnydd yn y defnydd o safleoedd tir glas a fydd yn lleihau amrywiaeth a maint y cynefinoedd bywyd gwyllt a rhywogaethau bywyd gwyllt. Dylai safleoedd datblygu mawr allu integreiddio’r mesurau gwella bioamrywiaeth a dylai’r mesurau lliniaru helpu i ddiogelu’r asedau sy’n bodoli.
2. Cymuned	- +	Yn gyffredinol, byddai’r opsiwn hwn yn cael effaith gadarnhaol a negyddol ar hyfywdra cymunedol,	- +	Yn debyg i Opsiwn D1. Fodd bynnag, mae’r effeithiau yn debygol o fod i raddau llai gan y byddai rhywfaint o dwf	+	Yn gyffredinol, byddai’r opsiwn hwn yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar hyfywdra cymunedol, cydlyniad	+	Byddai gwasgaru datblygiadau ar draws Ardal y Cynllun gan gynnwys cefn gwlad yn integreiddio’r boblogaeth	- +	Mae’r opsiwn hwn yn darparu cyfleoedd ar gyfer datblygiadau defnydd cymysg a chydbwysedd

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o’r Opsiynau Gofodol

ac lec hyd			cydlyniad cymunedol ac iechyd a lles cymunedol yn holl ardal y Cynllun Bydd yr opsiwn hwn yn debygol o arwain at rai effeithiau buddiol ym Mangor a’r Prif Aneddiadau Allweddol ac mae’r pwyntiau a ganlyn yn berthnasol: i) Byddai canoli datblygiad yma yn lleoli tai yn agos at wasanaethau a chyfleusterau allweddol y gellir cael mynediad atynt drwy ddulliau trafnidiaeth cynaliadwy megis beicio a cherdded, gan gyfrannu at welliannau iechyd. Yn ogystal, byddai datblygiad wedi’i leoli ger y rhwydwaith cludiant cyhoeddus gan alluogi trigolion i gael mynediad at fwynderau yn rhywle arall. ii) Gallai lleoli datblygiad yn agos at wasanaethau allweddol helpu i sicrhau bod gwasanaethau yn aros yn hyfyw. iii) Mae’r opsiwn hwn yn rhoi mwy o gyfleoedd i ddatblygwyr gyfrannu tuag at isadeiledd a chyfleusterau cymunedol er mwyn mynd i’r afael ag anghenion cymdeithasol ac economaidd. iv) Gall tir llwyd o fewn			yn cael ei ddosbarthu tu hwnt i’r prif aneddiadau allweddol gan adlewyrchu cymeriad gwledig yr ardal.		cymunedol ac iechyd a lles cymunedol yn holl ardal y Cynllun. Gallai’r opsiwn hwn leihau anghydraddoldebau drwy hwyluso dosbarthiad mwy cyfartal o ddatblygiad yn nhermau gofodol. Mae’n caniatáu datblygiad newydd cyfyngedig, yn enwedig tai yn y mwyafrif o aneddiadau ac yn cyfrannu at dwf organig yr anheddle na fydd wedyn yn effeithio’n andwyol ar hyfywdra cymunedol. Er y byddai gwasgaru datblygiad yn gallu lleihau cyfraniadau gan ddatblygwyr tuag at isadeiledd a chyfleusterau cymunedol (e.e. tai fforddiadwy, mannau agored cyhoeddus, gwelliannau i gludiant ac ati) bydd hyn yn ddibynnol ar nifer y tai a gaiff eu hadeiladu. Os datblygir digon o dai, gall yr opsiwn hwn arwain at ddigon o adfywio neu gyfraniadau gan ddatblygwyr i wella’r ddarpariaeth gwasanaeth iechyd, e.e. cyfleusterau meddygol a llwybrau beicio neu gyfleusterau chwaraeon.		wledig gan ganiatáu twf ymhob ardal fel bo'r angen. Byddai hyn yn gymorth i leihau gwahaniaethau rhwng ardaloedd trefol a gwledig. Byddai’r opsiwn hwn yn creu cyfleusterau cymunedol ac addysg mwy hygyrch yn ogystal â chyfleoedd cyflogaeth gan ddarparu tai lle y mae eu hangen. Byddai hyn, yn ei dro, yn lleihau’r allfudo ymysg pobl ifanc gan greu cymunedau mwy cytbwys. Fodd bynnag, ystyriaeth bwysig yw bod buddion posib yr opsiwn hwn yn dibynnu ar leoliadau’r safleoedd am na fydd nifer o leoliadau gwledig efallai o fewn ardaloedd gwasanaethau iechyd allweddol na’r rhwydwaith trafnidiaeth cyhoeddus. Byddai lleoli tai mewn ardaloedd gwledig yn gwella mynediad at dir glas a chefn gwlad. Byddai hyn, yn ogystal â’r ffaith bod ansawdd aer yn well yn gyffredinol yng nghefn gwlad, yn gwella iechyd y boblogaeth. Ar nodyn mwy negatif, fodd bynnag, oherwydd natur wasgaredig y datblygiad tai, mae’n annhebygol y byddai’r opsiwn hwn yn arwain at adfywio digonol neu at gael			priodol rhwng tai, manwerthu a chyfleusterau cymunedol. Yn ddibynnol ar faint y datblygiad, gallai’r estyniadau mawr hyn ar gyfer dibenion cymysg arwain at greu cymunedau cynaliadwy newydd. Yn ogystal, byddai datblygiadau defnydd cymysg yn rhoi cyfleoedd i ddarparu gofod hamdden fel rhan o’r datblygiad. Byddai hyn, yn ogystal â darparu cyfleusterau gofal iechyd yn gallu arwain at effeithiau buddiol ar iechyd y boblogaeth. Fodd bynnag, gallai estyniadau mawr newydd, yn dibynnu ar eu gweithrediad, newid cymeriad aneddiadau presennol yn ogystal, yn enwedig os oes gan y dref boblogaeth o faint cymharol fychan. Yn y pen draw mae’r effaith yn dibynnu ar faint y datblygiad mewn perthynas â'r anheddiad presennol yn ogystal â’r amrediad o wasanaethau a ddarperir. Yn ogystal, gan nad yw datblygiad yn wasgaredig ar draws y Sir, nid yw'r opsiwn hwn yn gwneud llawer o ran

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

			aneddiadau trefol fel hyn, megis adeiladau gwag fod yn ganolbwynt ar gyfer trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol. Efallai y byddai datblygu tiroedd ac adeiladau a ddatblygwyd o'r blaen yn gymorth i leihau'r potensial ar gyfer trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol yn yr ardaloedd hyn. Ar y llaw arall, mae'r opsiwn hwn yn debygol o gael yr effeithiau andwyol a ganlyn: i) Mae prinder datblygiad a buddsoddiad mewn ardaloedd gwledig yn debygol o waethygu anghydraddoldebau rhwng cymunedau trefol a gwledig. Bydd hyfywdra a bywiogrwydd cymunedau gwledig yn cael eu heffeithio'n andwyol oherwydd bydd datblygiad yn gyfyngedig yn yr ardaloedd hyn. ii) Byddai datblygiad cyfyngedig mewn ardaloedd gwledig, gan gynnwys prinder darpariaeth tai fforddiadwy, yn debygol o arwain at gynnydd mewn allfudo yn enwedig ymysg grwpiau							digon o gyfraniadau gan ddatblygwyr i ddarparu cyfleusterau iechyd a chyfleusterau cymunedol.			cadw cymeriad a chydlyniad cymunedol mewn aneddiadau eraill, ac felly byddai'n cael effaith negyddol ar fwyafrif y boblogaeth. O fewn yr aneddiadau hyn, gallai prisiau tai gynyddu gan arwain at bobl yn allfudo yn enwedig pobl ifanc a theuluoedd ifanc. Byddai hyn yn y pen draw yn arwain at newid yn strwythur cymdeithasol a demograffig trefi a phentrefi.

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

			oedran iau. Byddai hyn yn golygu prinder amrywiaeth cymdeithasol a demograffig yn yr ardaloedd hyn, ac felly'n effeithio ar gymeriad presennol eu cymuned. Yn ei dro, gallai hyn effeithio ar hyfywdra busnesau a chyfleusterau cymunedol yn yr ardaloedd hyn, gan leihau hygyrchedd i weddill y trigolion. iii) Gallai datblygiadau dwysedd uchel o fewn ardaloedd trefol gael effeithiau negyddol o ran sgil effeithiau'r adeiladu ar iechyd (yn enwedig llygredd sŵn) a gordyrru posib a straen ar yr isadeiledd presennol.								
3. Newid Hinsawdd	+	Mae cynnydd cyffredinol mewn datblygiad yn debygol o arwain at gynnydd mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr o adeiladau yn ogystal ag o'r traffig newydd a grëir. Yn ogystal, mae ardaloedd eang, yn enwedig o fewn rhai o'r prif aneddiadau, e.e. Pwllheli sydd mewn perygl o lifogydd. Yn ogystal, gallai'r diffyg tai yn ardal ehangach y Cynllun yn sgil yr opsiwn hwn orfodi rhai o'r bobl ifanc a	+	Mae cynnydd cyffredinol mewn datblygiad yn debygol o arwain at gynnydd mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr o adeiladau yn ogystal ag o'r traffig newydd a grëir. Fodd bynnag, yn debyg i Opsiwn D1, dylai'r opsiwn hwn alluogi lleihad mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr gan nad oes cymaint o angen teithio am y byddai'r rhan fwyaf o'r tai wedi'u lleoli'n agos i'r prif aneddiadau i gael cyflogaeth, siopau, gwasanaethau a chyfleusterau eraill. Fodd	+/-	Mae cynnydd cyffredinol mewn datblygiad yn debygol o arwain at gynnydd mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr o adeiladau yn ogystal ag o'r traffig newydd a grëir. Fodd bynnag, gallai'r opsiwn hwn alluogi lleihad mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr gan nad oes cymaint o angen teithio am y byddai'r rhan fwyaf o'r tai wedi'u lleoli'n agos i'r prif ardaloedd cyflogaeth a gwasanaethau a chyfleusterau eraill. Er gwaethaf hyn, byddai nifer o	+/-	Mae cynnydd cyffredinol mewn datblygiad yn debygol o arwain at gynnydd mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr o adeiladau yn ogystal ag o'r traffig newydd a grëir. Bydd maint yr effaith yn dibynnu ar leoliad cyflogaeth. Os yw'r rhan fwyaf o'r cyfleoedd cyflogaeth yn aros o fewn y prif aneddiadau, sy'n debygol, yna bydd angen i gyfran uwch o bobl deithio'n bellach mewn car at wasanaethau a chyflogaeth gan arwain at fwy o allyriadau	+		Mae cynnydd cyffredinol mewn datblygiad yn debygol o arwain at gynnydd mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr o adeiladau yn ogystal ag o'r traffig newydd a grëir. Fodd bynnag, yn gyffredinol byddai datblygiad defnydd cymysg fyddai'n cynnwys tai, gwasanaethau, cyfleusterau a chyflogaeth yn caniatáu i drigolion newydd a rhai presennol gael gwell mynediad at swyddi a gwasanaethau. Byddai hyn yn lleihau'r

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

		theuluoedd lleol symud allan o'r ardal tra byddant yn parhau i weithio yng Ngwynedd a Môn, a bydd hyn yn arwain at batrymau teithio anghynaliadwy. Gallai hyn gynyddu'r angen i deithio a chynyddu'r pellter teithio gydag effeithiau niweidiol ar ansawdd yr aer. Ar y llaw arall, byddai canoli'r datblygiadau ym Mangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol yn golygu y byddai trigolion yn nes at wasanaethau, cyfleusterau a chyfleoedd cyflogaeth, gan leihau'r angen i deithio. Gall hyn hwyluso datblygu rhwydwaith cludiant cynaliadwy. Yn ei dro, gallai hyn gynorthwyo i leihau'r allyriadau nwyon tŷ gwydr sy'n gysylltiedig â chludiant preifat. Yn ogystal, byddai canoli twf yn y prif aneddiadau trefol yn rhoi mwy o gyfleoedd i gael cynlluniau ynni adnewyddadwy gan y dylai datblygiad dwysedd uchel arwain at effeithlonrwydd ynni lefel uchel, am ei fod yn fwy tebygol o fod yn fwy hyfyw'n ariannol i integreiddio cynlluniau o'r fath mewn datblygiadau mawr yn hytrach nac mewn		bynnag, ni fyddai'r opsiwn hwn yn arwain at gymaint o leihad yn yr angen i deithio o gymharu ag Opsiwn D1. Yn ogystal, gallai canoli twf yn y prif aneddiadau trefol a'u dalgylchoedd roi mwy o gyfleoedd i gael cynlluniau ynni adnewyddadwy gan y dylai datblygiad dwysedd uchel arwain at effeithlonrwydd ynni lefel uchel, am ei fod yn fwy tebygol o fod yn fwy hyfyw'n ariannol i integreiddio cynlluniau o'r fath mewn datblygiadau mawr yn hytrach nac mewn nifer o gynlluniau llai. Felly, yn gyffredinol ystyrir bod yr opsiwn hwn â'r potensial o gael effeithiau cadarnhaol o ran rheoli a lleihau'r ardrawiadau yn sgil newid hinsawdd.		drigolion y tai newydd hyn yn parhau i orfod teithio i drefi mawr i weithio ac i gael gwasanaethau allweddol. Felly, dylai'r Cynllun sicrhau bod unrhyw dai a adeiladir mewn ardaloedd gwledig yn cael eu lleoli'n agos at wasanaethau a chyfleusterau. Mae'r opsiwn hwn yn rhoi cyfleoedd i safleoedd gael eu datblygu ar raddfa fawr yn enwedig ar dir glas, a gallai hyn gynyddu'r darbodion maint y gellir eu cyflawni o ran integreiddio technolegau sy'n ynni effeithlon i raddau llawer helaethach nag Opsiwn D1 a D2. Ar y llaw arall, efallai y bydd yn anodd ymgorffori cynlluniau ynni effeithlon ar safleoedd llai gan y gellid cael anawsterau yn seiliedig ar hyfywdra ariannol integreiddio cynlluniau o'r fath. Byddai'r patrwm datblygu mwy gwasgaredig a gynigir gan yr opsiwn hwn yn cyfrannu tuag at wella ansawdd yr aer gan y dylai helpu i osgoi creu ardaloedd crynodol o ansawdd aer gwael.		nwyon tŷ gwydr. Yn ogystal â hyn, gall yr opsiwn hwn fod yn wannach o ran hwyluso cynlluniau ynni adnewyddadwy gan y byddai datblygiad ar raddfa fechan, fel y ceid yn yr opsiwn hwn, yn llai tebygol o gyfiawnhau datblygu cynlluniau o'r fath. Ar yr ochr gadarnhaol, dylai patrwm datblygiad gwasgaredig a gyflwynir yn yr opsiwn hwn gyfrannu tuag at wella ansawdd yr aer a dylai helpu i osgoi creu ardaloedd crynodol o ansawdd aer gwael.		angen i deithio mewn car preifat ac felly'n helpu i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr o geir a gwella ansawdd yr aer. Fodd bynnag, efallai y bydd yn rhaid i rai drigolion deithio â char beth bynnag i gael mynediad at wasanaethau allweddol ac ni fyddai'r opsiwn hwn yn datrys unrhyw un o'r patrymau teithio sy'n anghynaladwy mewn mannau eraill o Ardal y Cynllun. Yn ogystal, byddai canoli twf yn y prif aneddiadau trefol yn rhoi mwy o gyfleoedd i gael cynlluniau ynni adnewyddadwy gan y dylai datblygiad dwysedd uchel arwain at effeithlonrwydd ynni lefel uchel, am ei fod yn fwy tebygol o fod yn fwy hyfyw'n ariannol i integreiddio cynlluniau o'r fath mewn datblygiadau mawr yn hytrach nac mewn nifer o gynlluniau llai. Yn gyffredinol, ystyrir bod yr opsiwn defnydd cymysg hwn â'r potensial o gael effeithiau cadarnhaol o ran rheoli a lleihau'r ardrawiadau yn sgil newid hinsawdd.

		nifer o gynlluniau llai. Felly, yn gyffredinol ystyrir bod yr opsiwn hwn â'r potensial o gael effeithiau cadarnhaol o ran rheoli a lleihau'r ardrawiadau yn sgil newid hinsawdd.								
4. Yr Iaith Gymraeg	**-**	Gall canoli datblygiad ym Mangor ac yn y Prif Aneddiadau Allweddol annog pobl ifanc i symud i'r ardal o gymunedau gwledig i chwilio am dai mwy fforddiadwy a gwell cyfleoedd cyflogaeth. Bydd hyn yn arwain at ostyngiad yn y gyfran o siaradwyr Cymraeg mewn cymunedau gwledig a gall fod yn niweidiol i fywiogrwydd cymunedau. Gweler Asesiad Effaith Ieithyddol – Yr Iaith Gymraeg am fwy o wybodaeth.	**-**	Fel opsiwn D1 ond i raddau llai. Gweler Asesiad Effaith Ieithyddol – Yr Iaith Gymraeg am fwy o wybodaeth.	**+**	Gan fod yr opsiwn hwn yn caniatáu datblygiad drwy holl Ardal y Cynllun, yn cynnwys cefn gwlad, bydd yn gymorth i gefnogi bywiogrwydd cymunedol drwy ddarparu tai, cyfleusterau a gwasanaethau lleol, ble mae eu hangen. Yn ei dro, dylai hyn hyrwyddo cadw'r boblogaeth ac yn sgil hynny, hyrwyddo defnyddio'r iaith Gymraeg. Gweler Asesiad Effaith Ieithyddol – Yr Iaith Gymraeg am fwy o wybodaeth.	**+**	Gan fod yr opsiwn hwn yn caniatáu datblygiad drwy holl Ardal y Cynllun, yn cynnwys cefn gwlad, bydd yn gymorth i gefnogi bywiogrwydd cymunedol drwy ddarparu tai, cyfleusterau a gwasanaethau lleol, ble mae eu hangen. Yn ei dro, dylai hyn hyrwyddo cadw'r boblogaeth ac yn sgil hynny, hyrwyddo defnyddio'r iaith Gymraeg, i raddau mwy nag yn Opsiwn D3. Gweler Asesiad Effaith Ieithyddol – Yr Iaith Gymraeg am fwy o wybodaeth.	**-**	Gan nad yw datblygiad yn wasgaredig ar draws y Sir, nid yw'r opsiwn hwn yn gwneud llawer o ran cadw cymeriad a chydlyniad cymunedol mewn aneddiadau eraill, ac felly ni fyddai'n cael yr un effaith gadarnhaol (o'i gymharu ag Opsiwn D3 a D3a) ar y rhan fwyaf o'r boblogaeth. Gweler Asesiad Effaith Ieithyddol – Yr Iaith Gymraeg am fwy o wybodaeth.
5. Treftadaeth / Diwylliant	**+ /-**	Bydd yr union ardrawiad ar asedau treftadaeth hanesyddol yn ddibynnol ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â'r ased hanesyddol a graddfa'r datblygiad arfaethedig. Mae llawer o ardaloedd trefol yng Ngwynedd a Môn yn cynnwys Ardaloedd Cadwraeth dynodedig, Adeiladau Rhestredig a	**+ /-**	Bydd yr union ardrawiad ar asedau treftadaeth hanesyddol yn ddibynnol ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â'r ased hanesyddol a graddfa'r datblygiad arfaethedig. Dylid ymgorffori mesurau lliniaru, megis dylunio o ansawdd da sy'n parchu golygfeydd presennol, yn y cynigion datblygu er mwyn	**+ /-**	Bydd yr union ardrawiad ar asedau treftadaeth hanesyddol yn ddibynnol ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â'r ased hanesyddol a graddfa'r datblygiad arfaethedig. Gan y bydd yr opsiwn hwn yn debygol o arddangos patrwm datblygu sy'n fwy gwasgaredig, a llai o newidiadau ar raddfa fawr i unrhyw un anheddiad, ychydig	**+ /-**	Bydd yr union ardrawiad ar asedau treftadaeth hanesyddol yn ddibynnol ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â'r ased hanesyddol a graddfa'r datblygiad arfaethedig. Gan y bydd yr opsiwn hwn yn debygol o arddangos patrwm datblygu sy'n fwy gwasgaredig, a llai o newidiadau ar raddfa fawr i unrhyw un anheddiad,	**+ /-**	Bydd yr union ardrawiad ar asedau treftadaeth hanesyddol yn ddibynnol ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â'r ased hanesyddol a graddfa'r datblygiad arfaethedig. Fodd bynnag, bydd unrhyw ddatblygiadau graddfa fawr defnydd cymysg a gynigir dan yr opsiwn hwn yn

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

		safleoedd archeolegol. Gall datblygiad dwysedd uchel sydd wedi'i ganoli ym Mangor a'r prif Aneddiadau Allweddol olygu bod adnoddau hanesyddol yn yr aneddiadau hyn dan fygythiad yn sgil dwysau datblygiad. Ar y llaw arall, gall yr opsiwn hwn ddiogelu adnoddau cyffelyb sydd y tu allan i ffiniau trefol, e.e. Henebion Cofrestredig (HC). Dylid ymgorffori mesurau lliniaru, megis dylunio o ansawdd da sy'n parchu golygfeydd presennol, yn y cynigion datblygu er mwyn osgoi ardrawiadau sylweddol ar asedau diwylliannol a hanesyddol.		osgoi ardrawiadau sylweddol ar asedau diwylliannol a hanesyddol.		fydd y newidiadau cyffredinol i'r amgylchedd adeiledig. Yn ogystal, gall datblygu o fewn aneddiadau llai ac yn agos iddynt, helpu i gadw cymeriad adeiledig y stryd fawr a chanol pentrefi. Dylid ymgorffori mesurau lliniaru, megis dylunio o ansawdd da sy'n parchu golygfeydd presennol, yn y cynigion datblygu er mwyn osgoi ardrawiadau sylweddol ar asedau diwylliannol a hanesyddol.		ychydig fydd y newidiadau cyffredinol i'r amgylchedd adeiledig. Bydd hyn yn fwy felly nag Opsiwn D3. Yn ogystal, gall datblygu o fewn ac yn agos i aneddiadau llai helpu i gadw cymeriad adeiledig y stryd fawr a chanol pentrefi. Dylid ymgorffori mesurau lliniaru, megis dylunio o ansawdd da sy'n parchu golygfeydd presennol, yn y cynigion datblygu er mwyn osgoi ardrawiadau sylweddol ar asedau diwylliannol a hanesyddol.		debygol o arwain at newid yng nghymeriad adeiledig yr aneddiadau. Dylid ymgorffori dylunio adeiladau safon uchel mewn cynigion datblygu er mwyn sicrhau bod datblygiadau newydd yn cyfrannu tuag at gymeriad presennol yr ardaloedd hyn.
6. » Economi a ch	-	Mae ardrawiad cadarnhaol yr opsiwn hwn yn golygu y byddai economi'r prif aneddiadau yn cael ei chefnogi drwy ddarparu gweithlu, hwyluso datblygiad busnesau ac annog buddsoddiad yn yr aneddiadau hynny. Yn ogystal, yn dibynnu ar raddfa'r datblygiad, gallai'r opsiwn hwn arwain at fwy o gyfraniadau gan ddatblygwyr a mwy o adfywio er mwyn	-	Fel Opsiwn D1 ond ddim cymaint oherwydd natur fwy eang gwasgariad y datblygiadau.	+	Gan y byddai'r opsiwn hwn yn caniatáu dosbarthu datblygiadau'n fwy cyfatebol, byddai'n caniatáu datblygiad economaidd y prif ganolfannau yn ogystal â'r aneddiadau mwy gwledig drwy annog buddsoddi mewnol cyfatebol, gwella gwasanaethau a chynnig cyfleoedd cyflogaeth trwy holl Ardal y Cynllun. Byddai datblygu tai ar lefel is yn y prif ganolfannau yn gallu	+/-	Mae llawer yn dibynnu ar lefel y cyfleoedd cyflogaeth a gynhyrchir gan yr opsiwn hwn. Pe byddai'r opsiwn hwn yn arwain at dwf economaidd mewn ardaloedd gwledig, yna byddai economi leol yr ardaloedd hyn yn derbyn cefnogaeth a byddai'n lleihau'r angen i drigolion sy'n byw mewn ardaloedd gwledig gymudo. Yn ogystal, byddai'n annog	+/-	Yn gyffredinol, byddai'r opsiwn hwn yn fwyaf tebygol o gael effeithiau cadarnhaol. Fodd bynnag, mae llawer yn ddibynnol ar raddfa'r datblygiad. Byddai datblygiad defnydd cymysg yn cynnwys tai, gwasanaethau, cyfleusterau a chyflogaeth yn caniatáu i drigolion gael mynediad hawdd at gyfleoedd cyflogaeth.

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o’r Opsiynau Gofodol

yflogaeth «		gwella gwasanaethau’n sylweddol yn y canolfannau hyn. Ar y llaw arall, nid yw canoli’r datblygiad yn y prif ganolfannau yn annog twf economaidd lleol tu allan i’r ardaloedd hyn a byddai’n cyfyngu’r lefelau datblygu yma ac yn ei dro byddai hyn yn niweidiol i economïau gwledig. Gan y byddai gwasanaethau a buddsoddi’n cael eu denu i’r prif aneddleoedd, byddai hyn yn arwain at golli gwasanaethau mewn ardaloedd mwy gwledig. O ganlyniad, byddai pobl ifanc sy’n economaidd weithgar yn debygol o adael ardaloedd gwledig am y canolfannau trefol neu hyd yn oed mynd y tu allan i Ardal y Cynllun i chwilio am gyfleoedd cyflogaeth a gwell gwasanaethau, ac yn sgil hynny cyflymu amddifadedd. Byddai hyn i gyd yn golygu y byddai ardaloedd gwledig yn dod yn fwy difreintiedig ac felly yn cynyddu’r gwahaniaethau rhwng ardaloedd trefol a gwledig. O ran addysg, byddai				golygu bod mwy o dir ar gael ar gyfer datblygiad economaidd a allai annog buddsoddiad yn yr ardaloedd hyn. Fodd bynnag, dylid cadw mewn cof oherwydd natur mwy gwasgaredig y datblygiad, y gallai’r cyfleoedd cyflogaeth a ddaw yn sgil hyn fod mewn safleoedd nad ydynt yn hygyrch i rai rhannau o’r boblogaeth.		pobl iau i aros o fewn eu cymunedau lleol ac yn sgil hynny, hwyluso poblogaeth fwy cytbwys. Fodd bynnag, os na chynhyrchir digon o dwf economaidd a bod cyfleoedd gwaith yn aros yn y prif ganolfannau, yna byddai cyfran fwy o bobl sy’n byw mewn cymunedau gwledig yn gorfod teithio'n llawer pellach i'w man gwaith arferol. Yn ei hanfod byddai hyn yn anghynaladwy. Ynghyd â hyn, byddai lefel llai o ddatblygiad yn y prif ganolfannau yn golygu y byddai twf economaidd yn edwino yn yr aneddiadau hyn a byddai’r cyfleoedd yn annigonol i ddiwallu galw’r boblogaeth. Gallai hyn arwain at amddifadedd yn y canolfannau hyn.		Yn ogystal, gallai datblygu ardaloedd o’r fath helpu i ddenu mwy o fewnfuddsoddi. Ar y llaw arall, nid yw canoli datblygiad o fewn ardaloedd o’r fath yn adlewyrchu natur wledig yr ardal ac nid yw’n annog twf economaidd lleol, fyddai’n cyfyngu ar lefelau datblygu y tu allan i’r ardaloedd hyn. Yn y pen draw byddai hyn yn niweidiol i economïau gwledig.

		dwysáu'r datblygiad ym Mangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol yn golygu y byddai'n rhaid gwella'r ddarpariaeth addysg bresennol. Gall hyn arwain at roi pwysau ar gapasiti'r ysgolion presennol i ymdopi. Yn ogystal â hyn, byddai canoli datblygiadau yn yr ardaloedd mwy trefol yn golygu mai dim ond ychydig o safleoedd fyddai ar gael ar gyfer cyfleusterau addysgol oherwydd diffyg tir y gellid ei ddatblygu.								
7. Tai	-	Byddai'r opsiwn hwn yn helpu i ddarparu tai fforddiadwy mewn lleoliadau hygyrch i breswylwyr y prif drefi. Fodd bynnag, nid yw'r dull hwn o angenrheidrwydd yn darparu tai mewn lleoliadau yn Ardal y Cynllun sy'n ddigon i ddiwallu anghenion lleol. Gall gael ardrawiad niweidiol ar y gallu i ddarparu tai fforddiadwy mewn trefi a phentrefi eraill llai, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig ble mae fforddiadwyedd tai yn broblem sylweddol. Oherwydd diffyg datblygiad tai gall y cymunedau mwy gwledig ddioddef oherwydd prisiau tai sy'n cynyddu ac	-	Fel Opsiwn D1 ond i raddau llai oherwydd dosbarthiad ehangach y datblygu yn nalgylchoedd y prif aneddiadau. Dylai darparu tai mewn ardaloedd ehangach ddiwallu anghenion tai'r ardaloedd hynny ond ni fydd hyn yn diwallu'r galw yn Ardal ehangach y Cynllun.	+	Yn gyffredinol, byddai'r opsiwn hwn yn cael effaith gadarnhaol o ran yr amcan AC dan sylw. Byddai canolbwyntio ar wasgaru datblygiad yn caniatáu dewis ehangach o dai drwy'r rhan fwyaf o Ardal y Cynllun a byddai'n diwallu'r angen am dai'n lleol. Byddai hyn yn gymorth i leihau gwahaniaethau rhwng ardaloedd trefol a gwledig. Ar y llaw arall, gan y byddai'r opsiwn hwn yn rhoi lefelau is o ddatblygiadau tai yn y trefi a'r pentrefi mwyaf (o ganlyniad i'r dosbarthiad), gallai hyn gael ardrawiad ar ddarparu cartrefi i ddiwallu'r anghenion yn yr ardaloedd hyn ble mae'r galw mwyaf o bosib.	-	Yn gyffredinol, mae'r opsiwn hwn yn perfformio'n dda yn erbyn amcan yr AC. Mae'r dull hwn yn cynnig cyfleoedd am ddatblygiadau tai newydd sylweddol i fodloni targedau rhanbarthol a lleol. Mae datblygu safleoedd tir glas, fel y byddai'n digwydd yn yr opsiwn hwn, yn cynnig cyfleoedd ar gyfer darparu ystod o wahanol fathau o dai i ddiwallu anghenion lleol a chreu cymunedau cynhwysol a chymysg. Byddai defnyddio safleoedd tir glas yn hwyluso datblygu'r nifer angenrheidiol o unedau tai fforddiadwy hefyd. Ar y llaw arall, ni fyddai canoli datblygiadau tai mewn ardaloedd gweledig yn mynd i'r	-	Byddai safleoedd datblygu defnyddiau cymysg yn darparu tai fyddai'n hygyrch i gyfleoedd cyflogaeth. Byddai safleoedd o'r fath fel arfer yn cynrychioli estyniadau i ffiniau aneddiadau sy'n bodoli. Felly, tra bod yr opsiwn hwn yn bodloni anghenion tai yn lleol, ni fyddai'n gallu bodloni'r galw yn rhywle arall, yn fwyaf penodol o fewn cymunedau gwledig.

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

		sy'n arwain at newidiadau eraill yng nghymeriad y gymuned fel y bo pobl iau a theuluoedd lleol yn cael eu prisio allan. Er bod yr isadeiledd yn bodoli yn y prif aneddiadau sy'n ganolbwynt i'r opsiwn hwn, efallai na fydd digon o safleoedd o fewn yr ardaloedd hyn i ddiwallu'r gofyn am dai. Efallai na fydd safleoedd bychain o faint addas ar gyfer y ddarpariaeth dai briodol neu y ddarpariaeth o dai fforddiadwy briodol. Byddai hyn yn ei dro yn cynyddu'r defnydd o safleoedd tir glas ar gyrion aneddiadau.						afael â'r gofynion tai yn yr aneddiadau trefol mawr i'r fath raddau ag Opsiwn D3 a byddai mwy o risg na fyddai'r nifer o dai fyddai eu hangen yn cael eu darparu oherwydd y ddibyniaeth ar nifer fawr o safleoedd bychain.		
8. - Tir wedd a threfwedd	+	Ar y cyfan, mae'n fwyaf tebygol y byddai'r opsiwn hwn yn cael effaith gadarnhaol ar dirweddau gwledig a thirweddau trefol. Ar nodyn mwy cadarnhaol, efallai bod ym Mangor a'r prif aneddiadau allweddol eraill lefel uwch o safleoedd tir llwyd o gymharu ag ardaloedd eraill. Mae'r safleoedd tir llwyd hyn yn gyfle i wella'r drefwedd (e.e. drwy ailddatblygu safleoedd adfail ac adeiladau gwag). Yn ogystal, gan fod yr	+ /-	Fel Opsiwn D1 ond ddim cymaint oherwydd natur fwy eang gwasgariad y datblygu. Byddai tywys datblygiad i ardaloedd ehangach fwy na thebyg yn golygu y byddai'n rhaid lleoli twf ar fwy o safleoedd tir glas a fyddai felly'n cael effaith fwy difrifol ar ba mor ddeniadol ydyw ardaloedd gwledig o gymharu ag Opsiwn D1. Bydd llawer yn dibynnu ar raddfa, natur a lleoliad datblygiadau o ran trefwedd o	+ /-	Gan y byddai'r opsiwn hwn yn galluogi dosbarthu'r datblygiad mewn modd mwy cymesur, byddai'r effaith posibl ar dirweddau a threfweddau yn fwy gwasgaredig ar draws Ardal y Cynllun. Byddai'r opsiwn hwn yn caniatáu datblygiadau newydd cyfyngedig yn y rhan fwyaf o aneddiadau ac yn cyfrannu tuag at batrymau twf naturiol aneddiadau fyddai yn ei dro yn llai tebygol o effeithio ar nodweddion y dirwedd o gymharu ag opsiynau eraill.	-	Er bod yr opsiwn hwn yn golygu y byddai datblygiad dwysedd isel yn cael ei wasgaru ar draws ardal eang, gall canolbwyntio ar ddatblygu yn yr ardaloedd gwledig a chefn gwlad o bosib effeithio'n sylweddol ar gymeriad y dirwedd wledig a mwynderau gweledol. Yn ogystal, byddai'r opsiwn hwn yn cyflwyno datblygiad ar raddfa nad ydyw'n cyd-fynd â'r cymeriad lleol. Mae patrwm defnydd tir o'r fath yn defnyddio llawer o dir a byddai'n cynyddu'r pwysau ar	+ /-	Gall yr opsiwn hwn arwain at ddatblygu safleoedd tir glas ar raddfa fawr ar gyrion aneddiadau. Gallai hyn gael effaith negyddol ar gymeriad tirweddau a threfweddau. Fodd bynnag, effaith gadarnhaol yn deillio o'r opsiwn canolbwyntiedig hwn fyddai bod yr ardrawiadau ar dirweddau o werth y tu allan i'r prif safleoedd datblygu yn cael eu lleihau. Byddai angen i ddatblygiad ar raddfa fawr (fyddai'n cael

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

		opsiwn yn tywys datblygiad i ardaloedd ble y ceir adeiladau'n barod, mae'n debygol y byddai'r effaith ar y drefwedd yn finimal, a dylai amddiffyn ardaloedd nad ydynt yn drefol rhag pwysau i ddatblygu helpu i ddiogelu cymeriad y dirwedd wledig. Byddai hefyd yn amddiffyn tirweddau gwledig rhag llygredd golau a grëir gan nifer uwch o ddatblygiadau, yn enwedig yn y nos. Fodd bynnag, dylid cofio, er bod yr opsiwn hwn yn tywys datblygiadau newydd i'r aneddiadau mwy trefol megis Bangor a'r prif aneddiadau allweddol, ble y ceir adeiladau'n barod, y gallai cymeriad y drefwedd yn yr ardaloedd hyn gael ei heffeithio'r un fath pe caniateir datblygiad sy'n anaddas. Hefyd, gall yr opsiwn hwn arwain at ddatblygu safleoedd tir glas ar gyrion aneddiadau. Gall hyn gael effaith negyddol ar gymeriad tirweddau gwledig. Bydd llawer yn dibynnu ar raddfa, natur a lleoliad datblygiadau o ran trefwedd o werth. Byddai'n rhaid		werth. Byddai'n rhaid dylunio datblygiadau i safon uchel gan ymgorffori cymeriad a gwerthoedd presennol y drefwedd a'r cymeriad gwledig presennol.		Fodd bynnag, bydd y gwir effaith ar yr amgylchedd adeiledig yn dibynnu ar raddfa, natur a lleoliad y datblygiad o ran y trefweddau a thirweddau o werth. Byddai'n rhaid dylunio datblygiadau i safon uchel gan ymgorffori cymeriad a gwerthoedd presennol y drefwedd a'r cymeriad gwledig presennol.		ryddhau safleoedd tir glas. Mae hyn yn ei dro yn debygol o gael effaith negyddol ar dirweddau gwledig. Mae ardaloedd eang o Ynys Môn a Gwynedd wedi cael eu dynodi'n AHNE oherwydd nodweddion tirwedd arbennig. Mae'n debygol y byddai'n rhaid i safleoedd o fewn y dynodiad hwn gael eu rhyddhau i'w datblygu. Yn ogystal â hyn, mae'r potensial i fwy o ddatblygu mewn ardaloedd o'r fath effeithio'n andwyol ar y dirwedd ac ar lonyddwch yr ardaloedd drwy gynyddu'r llygredd golau.		ei hwyluso dan yr opsiwn hwn), gael ei ddylunio mewn modd sy'n adlewyrchu cymeriad yr ardal er mwyn lleihau'r ardrawiadau ar y dirwedd.

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

		dylunio datblygiadau i safon uchel gan ymgorffori cymeriad a gwerthoedd presennol y drefwedd.							
9. Tiroedd, mwynau, gwastraff	+	Ar y cyfan, byddai'r opsiwn hwn yn fwyaf tebygol o gael effeithiau cadarnhaol. Byddai sianelu datblygiad i ardaloedd twf wedi'u hadnabod yn diogelu cefn gwlad a lleihau pwysau datblygu mewn aneddiadau ymylol. Mae union faint yr ardrawiad a'i ddifrifoldeb yn ddibynnol ar argaeledd safleoedd a ddatblygwyd o'r blaen o fewn yr aneddiadau presennol. Os yw'r cyflenwad yn ddigon, byddai'r opsiwn hwn yn caniatáu i dir ac adeiladau a ddatblygwyd o'r blaen gael eu defnyddio. Golyga hyn bod adnoddau pridd a thir amaethyddol yn debygol o gael eu gwarchod ac y cynhelir eu hansawdd. Yn ogystal, byddai cyfle i adfywio tir wedi'i halogi sy'n debygol o fodoli o fewn yr aneddiadau hyn. Fodd bynnag, os bydd diffyg safleoedd addas o fewn y prif ganolfannau, golyga hyn ychwaneg o bwysau ar ryddhau tir glas.		Fel Opsiwn D1 ond ddim cymaint oherwydd natur mwy eang gwasgariad y datblygiadau. Byddai'r Opsiwn hwn yn cyfeirio ychydig mwy o ddatblygiad i ardaloedd y tu allan i'r prif aneddiadau ac yn sgil hynny, gallai arwain at gynnydd yn y defnydd o safleoedd tir glas. Yn ei dro, gallai hyn gael effaith andwyol ar adnoddau pridd a thir amaethyddol da, yn dibynnu ar leoliad y datblygiad.	+	Gallai patrwm dosbarthiad gwasgaredig arwain at lai o safleoedd tir glas a thiroedd amaethyddol da yn cael eu colli o gymharu ag Opsiwn D3a. Yn ogystal, gallai'r opsiwn hwn ganiatáu datblygu mwy o dir a ddatblygwyd o'r blaen gan y bydd ardal fwy eang ble y gellir cyfeirio datblygiad. Yn ogystal, byddai'r Opsiwn hwn yn hwyluso datblygu safleoedd mwy a allai ymgorffori cynlluniau rheoli gwastraff cynaliadwy effeithiol.	-	Byddai'r opsiwn hwn yn debygol iawn o arwain tuag at gynnydd yn y defnydd o safleoedd tir glas yn Ardal y Cynllun. Byddai hyn yn arwain at y posibilrwydd o golli priddoedd a thir amaethyddol da. O ran gwastraff, mae patrymau datblygu dwysedd isel fel y bwriedir dan yr opsiwn hwn yn annhebygol o gyflawni cynlluniau rheoli gwastraff a chynlluniau ailgylchu effeithiol gan y byddai cynlluniau fel hyn yn annhebygol o fod yn hyfyw gyda'r fath ddwysedd.	+/-	Byddai datblygu safleoedd ar gyfer datblygiad defnydd cymysg mwy na thebyg yn golygu y byddai'n rhaid ehangu ffiniau datblygu aneddiadau presennol ac yn sgil hynny, byddai'r posibilrwydd o gynnydd yn y defnydd o safleoedd tir glas. O ran gwastraff, mae posibilrwydd y gellid ymgorffori cyfleusterau rheoli gwastraff cynaliadwy o fewn y datblygiad. Byddai rhannu'r defnydd o adeiladau ac isadeiledd yn golygu y byddai llai o wastraff yn cael ei gynhyrchu a byddai hynny'n rhoi mwy o botensial i ailgylchu llwyddiannus a chynlluniau rheoli gwastraff cynaliadwy.

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

		O ran gwastraff, rhagwelir na fydd effeithiau sylweddol gyda'r opsiwn hwn. Fodd bynnag, gallai cynnydd dwys mewn datblygu ac yn sgil hynny, cynnydd yn y boblogaeth breswyl arwain efallai at gynhyrchu mwy o wastraff. Ar y llaw arall, byddai rhannu'r defnydd o adeiladau ac isadeiledd yn golygu y byddai llai o wastraff yn cael ei gynhyrchu a byddai hynny'n rhoi mwy o botensial i ailgylchu llwyddiannus a chynlluniau rheoli gwastraff cynaliadwy.								
10. Trafnidiaeth a Mynediad	**+ /-**	Effeithiau cadarnhaol yr opsiwn hwn yw na fyddai angen cymaint o deithio gan y byddai tai wedi'u lleoli yn agos at y prif ardaloedd ar gyfer cyflogaeth, siopa a gwasanaethau a chyfleusterau eraill. Byddai canoli datblygiad yn agos at y prif ganolfannau yn ei hanfod yn gwella mynediad at y gwasanaethau hyn. Ar y llaw arall, byddai canoli datblygiadau yn y prif ganolfannau yn effeithio'n andwyol ar hygyrchedd y rhan fwyaf o'r boblogaeth wledig gan y byddai gwasanaethau a	**+ /-**	Byddai effeithiau'r opsiwn hwn yn fwyaf tebygol o fod yn debyg i'r rheiny yn Opsiwn D1, ond i raddau llai. Gan y byddai datblygu'n cael ei ganoli yn y prif ganolfannau a'u dalgylchoedd, byddai llai o angen teithio, er nid i'r un graddau â'r hyn a fyddai''n digwydd dan Opsiwn D1. Mae cyflawni buddion yr opsiwn hwn felly'n dibynnu ar i gynlluniau cludiant fod yn effeithiol ym mhob datblygiad.	**+**	Ar y cyfan, dylai'r opsiwn hwn hwyluso llai o angen i deithio gan y byddai tai'n cael eu lleoli'n agos i'r prif ardaloedd ar gyfer cyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau. Fodd bynnag, ni fyddai'r lleihad yn yr angen i deithio yn digwydd i'r un graddau â'r hyn a fyddai'n digwydd dan Opsiynau D1 a D2. Ar y llaw arall, byddai natur wasgaredig y datblygiad yn gwella hygyrchedd i rai cymunedau gwledig gan y byddai peth datblygiad yn cael ei dywys yma. Byddai'r ddarpariaeth dai yn Ardal y Cynllun yn cyfrannu at greu a chynnal lefel poblogaeth sydd yn cefnogi gwasanaethau a	**+ /-**	Ar y cyfan, byddai'r opsiwn hwn yn arwain at gynnydd yn yr angen i deithio gan na fyddai'r tai'n cael eu lleoli ger y prif ganolfannau ble y lleolir y rhan fwyaf o'r cyfleoedd cyflogaeth, y cyfleusterau a'r gwasanaethau. Byddai manteision yr opsiwn hwn yn dibynnu'n fawr ar hygyrchedd cludiant cyhoeddus ac ar greu datrysiadau cludiant addas mewn aneddiadau gwledig ac ar raddfa'r cyfleusterau, y gwasanaethau a'r cyfleoedd sy'n cael eu creu yn y trefi a'r pentrefi llai.	**+ /-**	Gall datblygiad defnydd cymysg newydd gynorthwyo i ddarparu swyddi a gwasanaethau sy'n hygyrch iawn ac felly lleihau'r angen i deithio. Fodd bynnag, gallai cynlluniau defnydd cymysg newydd annog busnesau i ail-leoli o aneddiadau gwledig, gan effeithio'n andwyol ar hygyrchedd swyddi a gwasanaethau yn y lleoliadau hynny nad ydynt yn ganolbwynt ar gyfer twf.

		chyfleusterau’n cael eu tywys i ffwrdd o’r cymunedau gwledig. Yn ogystal, byddai canoli datblygiad yn y prif ganolfannau fwy na thebyg yn arwain at gynnydd cyfatebol mewn traffig a thagfeydd. Fodd bynnag, byddai’n creu cyfle i ymgorffori datrysiadau cludiant cynaliadwy o fewn y canolfannau hyn gan wella hygyrchedd yn y canolfannau hyn. Gall hyn gynnwys cyfnewidfeydd cludiant fyddai’n creu galw am gludiant cyhoeddus yn ogystal ag annog beicio a cherdded. Mae cyflawni buddion yr opsiwn hwn felly’n dibynnu ar i gynlluniau cludiant fod yn effeithiol ym mhob datblygiad.				busnesau lleol mewn trefi a phentrefi llai. Byddai hyn yn gwella hygyrchedd ac yn lleihau’r angen i bobl deithio. Fodd bynnag, mae’n debygol y byddai rhai rhannau o’r boblogaeth wledig dal angen teithio i’r prif ganolfannau ar gyfer gwaith a gwasanaethau.				
11. Dŵr a Pherygl llifogydd	**+/-**	Mae ardaloedd eang ym Mangor ac yn y prif aneddiadau allweddol dan fygythiad llifogydd. Efallai bod hyn yn cyfyngu ar yr ardaloedd datblygiadol o fewn y canolfannau hyn ac o’u hamgylch. Fodd bynnag, cyn belled ag y cedwir at y profion a amlinellir yn NCT 15, gellir dangos bod datblygiad	**+/-**	Byddai ardrawiadau’r opsiwn hwn yn fwyaf tebygol o fod yn debyg i’r rheiny yn Opsiwn D1, ond i raddau llai gan fod peth datblygiad wedi’i wasgaru i ardaloedd y tu allan i’r prif aneddiadau. Mae union effaith yr opsiwn hwn yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas ag adnoddau dŵr (e.e. afonydd)	**+/-**	Gallai’r patrwm datblygu gwasgaredig gynorthwyo i atal cyfeirio datblygiadau newydd i leoliadau ble mae perygl o lifogydd. Mae’n rhoi hyblygrwydd i opsiynau D1 a D2 gan ei fod yn lleihau’r cyfyngiadau posib ar ddatblygu o gwmpas y prif ganolfannau oherwydd peryglon llifogydd. Mae union effaith yr opsiwn hwn	**+/-**	Mae natur wasgaredig y datblygu, fwy na thebyg am gael llai o effaith ar yr amgylchedd dŵr o’i gymharu â’r opsiynau eraill. Mae rhwydwaith eang o gyrsiau dŵr ar draws Ardal y Cynllun y dylid eu gwrachod rhag effeithiau andwyol datblygu gan gynnwys llygru’r dŵr wyneb. Ar y llaw arall, mae patrwm	**+/-**	Byddai effaith yr opsiwn hwn yn debygol o fod yn debyg i Opsiwn D1 oherwydd dwysedd uchel y datblygiad ar un safle. Dylid ymgorffori SUDS mewn unrhyw ddatblygiad o’r fath a dylid sicrhau bod gallu’r isadeiledd presennol yn ddigonol i ymdopi â’r datblygiad ychwanegol.

ATODIAD 4: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Gofodol

		mewn ardaloedd sy'n dueddol o gael llifogydd yn cyflawni manteision cynaliadwyedd eraill, ac mai hwn yw'r lleoliad mwyaf addas ar gyfer datblygiadau. O ran adnoddau dŵr, byddai poblogaeth grynodedig yn caniatáu rheoli dŵr yn gynaliadwy gan gynnwys defnyddio dŵr yn effeithiol a defnyddio systemau draenio cynaliadwy. Ar y llaw arall, byddai canoli datblygiad pellach o fewn y prif ganolfannau â'r potensial o dynnu mwy o ddŵr o gyflenwadau dŵr sydd efallai wedi cyrraedd hyd eithaf eu capasiti. O ran ansawdd dŵr, byddai cynyddu datblygiadau o fewn y prif aneddiadau yn cynyddu'r nifer o arwynebau anhydraidd fyddai'n arwain at fwy o ddŵr ffo ar yr wyneb. Gallai hyn arwain at broblemau llifogydd neu beri i lygredd fynd i'r cyrsiau dŵr gan arwain at leihau ei ansawdd. Dylai systemau draenio trefol cynaliadwy gael eu manylu fel rhan o bob datblygiad newydd. Fodd bynnag, ar yr ochr gadarnhaol, dylid nodi bod seilwaith wedi'i ddatblygu'n		ac ardaloedd sy'n dueddol o gael llifogydd; y capasiti dŵr ar hyn o bryd a pha mor addas yw'r seilwaith dŵr gwastraff i dderbyn mwy.		yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas ag adnoddau dŵr (e.e. afonydd) ac ardaloedd sy'n dueddol o gael llifogydd; y capasiti dŵr ar hyn o bryd a pha mor addas yw'r seilwaith dŵr gwastraff i dderbyn mwy.		anheddiad gwasgaredig gofodol yn ei gwneud yn anodd hyrwyddo rheoli dŵr yn gynaliadwy gan na fyddai cynlluniau i gyflawni hyn yn hyfyw yn ariannol ar gyfer datblygiadau graddfa fechan. Felly mae union effaith yr opsiwn hwn yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas ag adnoddau dŵr (e.e. afonydd) ac ardaloedd sy'n dueddol o gael llifogydd; argaeledd cyflenwad digonol o ddŵr a pha mor addas yw'r seilwaith dŵr gwastraff i dderbyn mwy.		Mae union effaith yr opsiwn hwn yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas ag adnoddau dŵr (e.e. afonydd) ac ardaloedd sy'n dueddol o gael llifogydd; y capasiti dŵr ar hyn o bryd a pha mor addas yw'r seilwaith dŵr gwastraff i dderbyn mwy.

		barod yn y prif aneddiadau a byddai canoli’r datblygu a’r twf yn y prif ardaloedd yn diogelu’r amgylchedd dŵr yn y cefn gwlad sy’n amgylchynu’r aneddiadau. Yn ogystal, oherwydd patrwm dwysedd uchel y datblygu o ganlyniad i’r opsiwn hwn, mae posibilrwydd ymgorffori technegau arbed dŵr mewn datblygiadau newydd yn yr ardaloedd hyn.								

Crynodeb:

Dengys yr asesiad o safbwynt amgylcheddol, yn gyffredinol mai opsiynau D1, D2 a D4 sy’n perfformio orau oherwydd y byddai canoli datblygiad mewn aneddiadau allweddol yn bodloni amcanion amgylcheddol o ran effeithlonrwydd ynni ac effeithlonrwydd adnoddau; y defnydd o dir a ddatblygwyd o’r blaen a hwyluso llai o angen teithio.« Fodd bynnag, er bod yr opsiynau hyn yn helpu i fynd i’r afael â’r amcanion economaidd a chymdeithasol mewn aneddiadau allweddol drwy ganolbwyntio ar gyfleusterau cymunedol, iechyd ag addysg mewn lleoliadau hawdd i’w cyrraedd ac ym mhle mae’r angen mwyaf amdanynt, yn ogystal ag annog arallgyfeirio economaidd mewn lleoliadau hygyrch ble y maent fwyaf eu hangen, yn ogystal ag annog arallgyfeirio economaidd mewn lleoliadau strategol, maent yn diystyru anghenion y boblogaeth ehangach mewn ardaloedd gwledig.

Ar y llaw arall, mae Opsiwn D3a, yn mynd i’r afael a gofynion y boblogaeth ehangach ac mae’r opsiwn hwn yn perfformio’n dda yn erbyn amcanion economaidd–gymdeithasol. »
Fodd bynnag, drwy gyfeirio datblygu i ffwrdd oddi wrth aneddiadau allweddol, mae’r opsiwn hwn yn debygol o gael ardrawiadau amgylcheddol negyddol ar y dirwedd, bioamrywiaeth ac ansawdd yr aer.

Yn gyffredinol, mae’r gwerthusiad wedi dangos mai Opsiwn D3 yw’r opsiwn mwyaf cynaliadwy ac yn sgorio orau yn erbyn y rhan fwyaf o’r dangosyddion cynaliadwyedd. Mae dosbarthiad cyfatebol datblygiad yn ardal y Cynllun yn diwallu anghenion cymdeithasol-economaidd y boblogaeth drefol yn ogystal â’r boblogaeth wledig tra ar yr un pryd yn lleihau’r ardrawiad posib ar yr amgylchedd oherwydd natur wasgaredig y datblygiad. Dylid cofio, fodd bynnag, fod gan bob opsiwn y potensial i gael effeithiau cadarnhaol ac effeithiau negyddol, er bod maint yr effeithiau hyn yn dibynnu’n llwyr ar weithrediad yr opsiwn a’r mesurau lliniaru.

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Twf

ALLWEDD ARFARNU

++	**Positif iawn**
+	**Positif Llai**
0	**Ardrawiad Niwtral**
+/-	**Yn ddibynnol ar weithredu'r opsiwn**
-	**Negyddol Llai**
--	**Negyddol Iawn**

AMCANION AC

1	**Bioamrywiaeth**	Cynnal a mwyhau buddion bioamrywiaeth a chysylltedd
2	**Cymuned ac Iechyd**	Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniad, ac iechyd a lles cymunedol
3	**Newid Hinsawdd**	Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi mesurau lliniaru ac addasu
4	**Yr Iaith Cymraeg**	Cadw, hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg
5	**Treftadaeth / Diwylliant**	Cadw, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol
6	**Economi a chyflogaeth**	Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol
7	**Tai fforddiadwy**	Darparu tai cynaladwy yn cynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol
8	**Tirwedd a threfwedd**	Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau trefol ardal y cynllun
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau ailddefnyddio ac ailgylchu gwastraff
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	Cefnogi a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth a rhyngrwyd da i gefnogi'r gymuned a'r economi
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaladwyedd adnoddau dŵr a lleihau'r risg o lifogydd

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Twf

Tabl 1 - Asesiad o'r Opsiynau Twf

Amcanion AC	Opsiwn T1 – 'Dosraniad isranbarthol' 445 o unedau tai yn flynyddol (270 yng Ngwynedd; 175 ym Môn)		Opsiwn T2 – 'Twf ar sail tueddiadau mewn Twf Poblogaeth' Tua 638 o unedau tai yn flynyddol (tua 370 yng Ngwynedd; 268 ym Môn)		Opsiwn T3 – 'Tueddiadau adeiladu ' 10 mlynedd 416 o unedau tai yn flynyddol (196 yng Ngwynedd; 220 ym Môn) (Agwedd 'Busnes fel Arfer')		Opsiwn T4 – 'Twf ar sail economaidd yn unig' 389 o unedau tai yn flynyddol (264 yng Ngwynedd; 125 ym Môn)	
		Sylwebaeth		Sylwebaeth		Sylwebaeth		Sylwebaeth
1. Bioamrywiaeth	**+/-**	Ar y lefel hon o arfarnu mae'n anodd rhagweld yr effaith ar fioamrywiaeth, yn enwedig ble na wyddys ble mae'r lleoliadau twf. Fodd bynnag, bydd y cynnydd mewn tai a fwriedir yn yr opsiwn hwn dros amser yn rhoi pwysau cynyddol ar adnoddau dŵr a'u hansawdd (ac o ganlyniad bydd yn cael effaith ar fioamrywiaeth). Yn ogystal, yn sgil hyn, mae'n debygol y bydd cynnydd mewn llygredd aer a allai gael effaith andwyol ar safleoedd bioamrywiaeth (er bod hyn hefyd yn ddibynnol ar leoliad). Ardrawiad arall posib yw pwysau cynyddol ar gynefinoedd (drwy golled uniongyrchol neu dameidiog) ond nid yw hyn yn bendant gan y bydd yn ddibynnol ar leoliad y datblygiad. Er mwyn cynorthwyo i leddfu, dylai'r ddau awdurdod geisio cynnwys polisïau grymus ynglŷn â diogelu a mwyhau bioamrywiaeth yn y CDLl.	**+/-**	O'r holl opsiynau, hwn fyddai'n debygol o gael effaith andwyol ar fioamrywiaeth yn sgil graddfa'r datblygiad arfaethedig. Tra bo lleoliad penodol y datblygiad yn ansicr nawr, byddai'r opsiwn hwn yn fwy tebygol o roi pwysau ar adnoddau dŵr a'u hansawdd ac yn sgil hynny, byddai'n creu mwy o lygredd aer gyda chanlyniadau i fioamrywiaeth. Pwysau cynyddol ar gynefinoedd (drwy golled uniongyrchol neu dameidiog) yn fwy tebygol yn yr opsiwn datblygiad uchel hwn ond nid yw hyn yn bendant gan y bydd yn ddibynnol ar leoliad y datblygiad. Yn benodol os am fabwysiadu'r opsiwn hwn, dylai'r Cyngor geisio cynnwys polisïau grymus ynglŷn â diogelu a mwyhau bioamrywiaeth yn y CDLl.	**+/-**	Bydd yr opsiwn hwn yn cael effaith tebyg i Opsiwn T1 gan mai'r bwriad yw cael nifer tebyg o dai er y bydd mwy o dai ym Môn. Dros amser, bydd yr opsiwn hwn yn cynyddu'r pwysau ar fioamrywiaeth yr Ynys. Mae'r argymhellion ynghylch polisïau bioamrywiaeth y CDLl yn gymwys waeth beth fo'r opsiwn a ddewisir.	**+/-**	Os y'i mabwysiadir ar ben ei hun, mae'r opsiwn hwn yr un sy'n lleiaf tebygol o gael effaith ar fioamrywiaeth oherwydd y nifer is o dai a fwriedir. Fodd bynnag, fel sy'n wir am yr opsiynau eraill, byddai'r effaith yn ddibynnol ar wybodaeth weithredol ond ni wyddys hyn nawr. Mae'r argymhellion ynglŷn â polisïau bioamrywiaeth y CDLl yn gymwys waeth beth fo'r opsiwn a ddewisir.

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o’r Opsiynau Twf

2. Cymuned ac Iechyd	+	-	Bydd datblygiad newydd ar y raddfa hon yn debygol o arwain at fuddion sylweddol i’r gymuned ac i iechyd, fodd bynnag, gall fod effeithiau negyddol ar gydlyniad yn ei sgil ac yn sgil adeiladu. Bydd datblygiad economaidd ychwanegol ac yn benodol cyflogaeth a grëir drwy’r opsiwn hwn (adeiladu a swyddi hirdymor) yn rhoi buddion cadarnhaol o ran lles corfforol a meddyliol. Yn ogystal, mae’n bosib y caiff yr opsiwn hwn effaith negyddol ar gymunedau oherwydd lefelau sylweddol o adeiladu ond mae’r effeithiau hyn yn fwy tebygol mewn safleoedd wedi’u lleoli mewn ardaloedd trefol ble mae’r boblogaeth yn uwch.	++	-	Mae’r opsiwn hwn yn debygol o roi’r buddion mwyaf i’r gymuned ac i iechyd, e.e. cynnydd mewn datblygiad economaidd yn enwedig cyflogaeth yn rhoi buddion positif i les corfforol a meddyliol. Yn ogystal, bydd yn cynhyrchu’r refeniw mwyaf i gymunedau a phrosiectau iechyd drwy gyfraniadau 106. Fodd bynnag, gall cydlyniad cymunedol fod dan fygythiad drwy fewnlif poblogaeth fawr a phe byddai atomfa’r Wylfa yn mynd rhagddi, byddai’n rhaid ystyried yr effaith ar gydlyniad cymunedol a’i liniaru yn enwedig os bydd yn rhaid lletya gweithlu mawr dros dro yn ystod y cyfnod adeiladu.	A’i « «	-	Bydd yr opsiwn hwn yn cael effaith tebyg i Opsiwn T1 gan mai’r bwriad yw nifer tebyg o dai er y bydd mwy ohonynt ym Môn. Felly, bydd effeithiau cadarnhaol a negyddol a nodwyd yng ngwerthusiad opsiwn T1 yn cynyddu ym Môn dan yr opsiwn hwn (ac yn lleihau yng Ngwynedd).	+	-	Mae effeithiau cadarnhaol a negyddol o fabwysiadu lefel is o dai. Yn gymharol, canlyniad yr opsiwn hwn fydd llai o’r effeithiau andwyol y gall datblygiad ei gael ar iechyd cyhoeddus (llygredd aer a sŵn a cholli llonyddwch). Fodd bynnag, ni fydd lefelau llai o ddatblygiadau tai yn arwain at yr un lefel o ddatblygiad economaidd y bydd yr opsiynau eraill yn eu cynnig ac felly ni cheir yr ardrawiad cadarnhaol anuniongyrchol ar y gymuned ac ar iechyd a roddir gan gynnydd mewn gweithgarwch economaidd ac mewn cyflogaeth. Gall cyfleusterau cymunedol a gwasanaethau ddioddef hefyd gan na fydd cyn gymaint o alw ac ni fydd cyn gymaint o gyllid ychwanegol ar gael (fel y bydd yn y senarios uwch).

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Twf

3. Newid Hinsawdd	-	Bydd y cynnydd mewn tai a fwriedir yn yr opsiwn hwn yn arwain at fwy o allyriadau nwyon tŷ gwydr gan Ynys Môn a Gwynedd. Bydd hyn yn sgil defnyddio mwy o ynni a thrafnidiaeth sy'n gysylltiedig â chynnydd mewn poblogaeth. Fodd bynnag, ble bynnag y bo pobl yn anheddu (ym Môn, Gwynedd neu yn unrhyw le arall ym Mhrydain), fe fydd cynnydd mewn allyriadau. Felly, rôl y CDLl yw lleihau'r effaith hwn drwy sicrhau bod datblygiadau mor ynni-effeithiol â phosib a lleihau allyriadau trafnidiaeth drwy leihau teithiau â moduron.	-	Bydd y cynnydd mewn tai yn yr opsiwn hwn yn arwain at fwy o allyriadau nwyon tŷ gwydr gan Ynys Môn a Gwynedd o'i gymharu â'r opsiynau eraill. Fodd bynnag, fel y trafodwyd yn Opsiwn T1, ble bynnag y bo pobl yn anheddu fe fydd cynnydd mewn allyriadau. Felly, rôl y CDLl yw lleihau'r effaith hwn drwy sicrhau bod datblygiadau mor ynni-effeithiol â phosib, annog / ei gwneud yn ofynnol cael ynni adnewyddadwy a lleihau allyriadau trafnidiaeth drwy leihau teithiau â moduron.	-	Bydd y cynnydd mewn tai yn yr opsiwn hwn yn arwain at fwy o allyriadau nwyon tŷ gwydr gan Ynys Môn a Gwynedd. Fodd bynnag, fel y trafodwyd yn Opsiwn T1, ble bynnag y bo pobl yn anheddu (ym Môn, Gwynedd neu yn unrhyw le arall ym Mhrydain), fe fydd cynnydd mewn allyriadau. Felly, rôl y CDLl yw lleihau'r effaith hwn drwy sicrhau bod datblygiadau mor ynni-effeithiol â phosib, annog / ei gwneud yn ofynnol cael ynni adnewyddadwy a lleihau allyriadau trafnidiaeth drwy leihau teithiau â moduron.	-	Bydd y lefel ychydig yn is o dai a fwriedir yn yr opsiwn hwn yn cynhyrchu llai o allyriadau nwyon tŷ gwydr yn y ddwy ardal na'r opsiynau eraill. Waeth beth fo'r lefel o ddatblygiad, dylid defnyddio mesurau lliniaru fel yr awgrymir ar gyfer yr opsiynau eraill.
4. Yr Iaith Cymraeg	**+/ -**	Mae effaith y twf mewn tai ar yr iaith Gymraeg yn ansicr ar hyn o bryd. Gall fod yn bosib i'r cynnydd a fwriedir mewn tai yn opsiwn T1 gael effaith gadarnhaol anuniongyrchol ar yr iaith Gymraeg gan y gall prisiau tai is a mwy o dai fforddiadwy beri i'r boblogaeth bresennol aros. I'r gwrthwyneb, gall hefyd annog poblogaeth ddi-gymraeg i symud i mewn.	**+/-**	Mae effaith y twf mewn tai ar yr iaith Gymraeg yn ansicr ar hyn o bryd. Gall fod yn bosib i'r cynnydd mewn tai a fwriedir yn yr opsiwn hwn ac i ddiwallu angen y twf yn y boblogaeth gael effaith gadarnhaol anuniongyrchol ar yr iaith Gymraeg gan y gall prisiau tai is a mwy o dai fforddiadwy beri i'r boblogaeth bresennol aros. I'r gwrthwyneb, gall hefyd annog poblogaeth ddi-gymraeg i symud i mewn.	**+ /-**	Mae effaith y twf mewn tai ar yr iaith Gymraeg yn ansicr ar hyn o bryd. Bydd yr opsiwn hwn yn cael yr un effaith ag Opsiwn T1.	**+/-**	Mae effaith y twf mewn tai ar yr iaith Gymraeg yn ansicr ar hyn o bryd. Gall fod yn bosib i'r lefel twf llai a fwriedir yn yr opsiwn hwn gael effaith negyddol anuniongyrchol ar yr iaith Gymraeg gan y gall cynnydd mewn prisiau tai orfodi'r boblogaeth leol i adael yr ardal.

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Twf

5. Treftadaeth / Diwylliant	**+/-**	Gall y lefel twf a fwriedir yn yr opsiwn hwn arwain at effeithiau (unigol a chronnus) ar ddiwylliant a threftadaeth Gwynedd a Môn er bod hyn yn ddibynnol ar bolisïau'r CDLl a lleoliad / dosbarthiad gofodol y datblygiadau newydd. Gall datblygiad newydd ar y raddfa hon arwain at effeithiau cadarnhaol sylweddol ar ddiwylliant a threftadaeth drwy ddarparu cyfleoedd cyllidol ar gyfer gofod diwylliannol (e.e. canolfannau cymunedol) ac adfywio ardaloedd ac adeiladau wedi dirywio gan gynnwys asedau treftadaeth. Felly, mae'n anodd rhagfynegi effeithiau unrhyw rai o'r opsiynau ar hyn o bryd. Fodd bynnag, argymhellir y dylai'r CDLl gynnwys polisïau grymus er mwyn sicrhau y gellir diogelu a mwyhau treftadaeth a diwylliant.	**+/-**	Gall y lefel twf uwch a fwriedir yn yr opsiwn hwn arwain at gynnydd pellach yn yr effeithiau (unigol a chronnus) ar ddiwylliant a threftadaeth Gwynedd a Môn er, fel y datganwyd yn T1, mae hyn yn ddibynnol ar bolisïau'r CDLl a lleoliad / dosbarthiad gofodol y datblygiadau. O ran T1, gall hefyd arwain at effeithiau cadarnhaol sylweddol ar dreftadaeth a diwylliant lleol ac felly mae'n anodd rhagfynegi'r effaith yn gyffredinol. Mae'r un argymhellion â T1 yn gymwys.	**+/-**	Gall y lefel datblygiad hwn arwain at gynnydd pellach yn yr effeithiau (unigol a chronnus) ar ddiwylliant a threftadaeth Gwynedd a Môn er, fel y datganwyd yn T1, mae hyn yn ddibynnol ar bolisïau'r CDLl a lleoliad / dosbarthiad gofodol y datblygiadau. O ran T1, gall hefyd arwain at effeithiau cadarnhaol sylweddol ar dreftadaeth a diwylliant lleol ac felly mae'n anodd rhagfynegi'r effaith yn gyffredinol. Mae'r un argymhellion â T1 yn gymwys.	**+/-**	Mae'r opsiwn hwn yn debygol o gael effeithiau ansicr tebyg i'r opsiynau eraill. Fodd bynnag, mae'r posibilrwydd o gael effeithiau cadarnhaol a negatif yn lleihau gan y twf lefel isel a fwriedir yma.

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Twf

6. Economi a chyflogaeth	+	Mae'n debygol y bydd manteision economaidd cadarnhaol i'r opsiwn hwn ac y bydd yn helpu i greu a chefnogi datblygiad newydd. Cefnogir economi'r anheddau allweddol drwy ddarparu gweithlu a bydd busnesau newydd a rhai sy'n bodoli yn cael eu cefnogi drwy'r cyfnod adeiladu a thrwy gynnydd yn y galw am nwyddau a gwasanaethau. Byddai'r opsiwn hwn yn arwain at gynnydd yn y cyfraniadau gan ddatblygwyr ac yn arwain at gynnydd mewn adfywio. Byddai'r lefelau tai yn yr opsiwn hwn yn lletya'r gweithwyr newydd fyddai eu hangen gan ddiwydiannau adnewyddadwy a diwydiannau ynni fyddai'n tyfu ym Môn. Er hyn, mae peth amheuaeth ynglŷn â'r posibilrwydd o ddarparu'r lefel hon o dai gan ystyried y cyfraddau adeiladu tai presennol. Gallai'r opsiwn hwn fod yn anodd ei gyflawni gan ystyried y cyfraddau adeiladu tai presennol.	++	O safbwynt economaidd a chyflogaeth, dyma'r opsiwn a fyddai'n cael ei ffafrio gan mai hwn fyddai'n rhoi'r manteision mwyaf. Fel yn Opsiwn T1, cefnogir economi'r anheddau allweddol drwy ddarparu gweithlu a byddai busnesau newydd a rhai sy'n bodoli yn cael eu cefnogi drwy'r cyfnod adeiladu a thrwy gynnydd yn y galw am nwyddau a gwasanaethau. Byddai'r opsiwn hwn yn arwain at gynnydd yn y cyfraniadau gan ddatblygwyr ac yn arwain at gynnydd mewn adfywio. Yn ogystal, byddai'r lefelau tai yn lletya'r gweithwyr newydd fyddai eu hangen gan ddiwydiannau adnewyddadwy a diwydiannau ynni fyddai'n tyfu ym Môn. Byddai'r opsiwn hwn ag effeithiau tebyg ar gyflogaeth a'r economi â'r opsiynau eraill ond byddai ar raddfa llawer mwy. Er hyn, mae peth amheuaeth ynglŷn â'r posibilrwydd o ddarparu'r lefel hon o dai gan ystyried y cyfraddau adeiladu tai presennol.	+	Fel yn Opsiwn T1, bydd manteision economaidd cadarnhaol i'r opsiwn hwn a bydd yn helpu i greu a chefnogi datblygiad newydd. Bydd yr effeithiau yn debyg iawn i Opsiwn T1, er y byddai'r manteision i Ynys Môn yn fwy dan yr opsiwn hwn (T3) oherwydd y lefelau uwch o dai ar yr Ynys.	+	Mae'r lefel isel o dwf mewn tai yn perfformio waethaf yn economaidd gan na fydd yn dod â'r un buddion o ran darparu gweithlu a chefnogi busnesau, ac ni fyddai'n golygu cymaint o gyfraniadau gan ddatblygwyr. Er hyn, byddai'r effaith gyffredinol ar yr economi yn dal yn gadarnhaol.

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Twf

7. Tai	**+**	Yn seiliedig ar y boblogaeth yng nghanol 2003 a rhagamcaniad o aelwydydd, byddai'r opsiwn hwn yn arwain at **6,675** o dai ychwanegol yn ystod y 15 mlynedd rhwng 2011-2026, sef cynnydd o 8% yng nghyfanswm y tai. Byddai'r opsiwn hwn yn rhoi lefel dda o dai fforddiadwy yn y ddwy ardal ac yn enwedig yng Ngwynedd.	**++**	Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar ragdybiaethau ynglŷn â thwf poblogaeth mwy realistig ac yn seiliedig ar dueddiadau demograffig (tueddiadau mewn marwolaethau, genedigaethau a mudo yn y gorffennol). Byddai'r opsiwn hwn yn rhoi **9,570** o unedau tai ychwanegol yn y 15 mlynedd rhwng 2011-2026, sy'n cynrychioli cynnydd o 11% yng nghyfanswm nifer y tai. Mae ffigwr cyffredinol uwch yn y nifer o dai yn golygu y bydd cynnydd mewn tai fforddiadwy yn y ddwy ardal, felly'r opsiwn hwn sy'n perfformio orau o ran fforddiadwyedd tai. Fodd bynnag, mae'r ffigwr hwn yn 35% yn uwch na'r nifer o dai a adeiladwyd yn ardal y CDLl ar y Cyd dros y 10 mlynedd ddiwethaf. Felly mae darparu'r lefel hon o dai yn amheus heb fod twf sylweddol mewn cyflogaeth yn yr ardal.	**+**	Mae'r opsiwn hwn yn seiliedig ar gyfraddau adeiladu tai yn y degawd diwethaf a byddai'n arwain at **6,240** o dai ychwanegol yn y 15 mlynedd rhwng 2011 -2026, sef cynnydd o 8% yng nghyfanswm y tai. Byddai'r opsiwn hwn yn arwain at lefel debyg o dai fforddiadwy ond gyda chyfran lai i Wynedd a chyfran fwy i Fôn o'i gymharu ag Opsiwn T1.	**+**	Ar ben ei hun, byddai'r opsiwn hwn yn arwain at **5,835** o unedau tai yn y 15 mlynedd rhwng 2011 – 2026 sy'n gynnydd sylweddol mewn cartrefi. Fodd bynnag, byddai'r opsiwn hwn ar ben ei hun yn darparu'r nifer lleiaf o gartrefi ac yn sgil hynny yn darparu llai o dai fforddiadwy yn enwedig ym Môn.

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Twf

8. -Tirwedd a threfwedd	-	+/-	Mae'n anodd rhagweld effaith yr opsiynau twf ar y dirwedd a'r drefwedd. Fodd bynnag, credir ei bod yn debygol y gallai lefel y datblygiad arfaethedig ym mhob opsiwn arwain at effeithiau andwyol unigol a chronnus oherwydd y cynnydd mewn adeiladu tai a gwaith adeiladu arall. Rhaid ystyried effeithiau o'r fath wrth roi sylw i opsiynau'r strategaeth ofodol, a phan fydd cynllunio mawl pellach yn digwydd, rhaid dewis lleoliadau addas ar gyfer datblygiadau. Fodd bynnag, petai prosiectau yn cynnwys elfen sylweddol o adfywio safleoedd tir llwyd, mae posibilrwydd hefyd i hynny wella'r drefwedd (ond nid yw'r effaith hwn yn sicr).	--	+/-	Mae'r lefel twf uchel yn yr opsiwn hwn yn debygol o waethygu ymhellach unrhyw effeithiau ar y dirwedd a'r drefwedd sydd wedi'u hadnabod ar gyfer gwerthuso T1, boed hwy yn effeithiau unigol neu gronnus. Fodd bynnag, fel y trafodir dan T1, y mae agweddau eraill o'r broses gynllunio a all helpu i liniaru'r effaith hwn.	-	+/-	Fel Opsiwn T1, credir ei bod yn debygol y gallai lefel y datblygiad arfaethedig ym mhob opsiwn arwain at effeithiau andwyol unigol a chronnus o ran effeithiau ar y dirwedd a'r drefwedd oherwydd y cynnydd mewn adeiladu tai a gwaith adeiladu arall. Mae'r effeithiau hyn yn debygol o fod yn waeth ar gyfer Ynys Môn dan yr opsiwn hwn, oherwydd y bwriad i ddarparu rhagor o dai yno dan yr opsiwn hwn. Fodd bynnag, fel y trafodir dan T1, y mae agweddau eraill o'r broses gynllunio a all helpu i liniaru'r effaith hwn.	-	+/-	Gallai'r opsiwn hwn hefyd arwain at effeithiau andwyol unigol a chronnus o ran y dirwedd a'r drefwedd drwy gael rhagor o dai a gwaith adeiladu arall (ond nid cyn gymaint ag yng nghyswllt yr opsiynau eraill). Fodd bynnag, fel y trafodir dan T1, y mae agweddau eraill o'r broses gynllunio a all helpu i liniaru'r effaith hwn.
9. Tiroedd, mwynau, gwastraff	-		Bydd y cynnydd mewn tai yn cael effaith andwyol ar adnoddau tir ac adnoddau mwynau drwy greu angen am dir i adeiladu arno a'r mwynau a'r adnoddau fydd eu hangen ar gyfer y broses adeiladu. Bydd yr opsiwn hwn yn arwain at gynhyrchu rhagor o wastraff. Gellir lliniaru ardrawiadau o'r fath, er enghraifft gall y CDLl ei gwneud yn ofynnol cael (a monitro) cynlluniau rheoli gwastraff adeiladu a darparu cyfleusterau ailgylchu i bob datblygiad newydd. Gellir lleihau'r ardrawiadau drwy annog datblygiad dwysedd uwch (ble y bo'n briodol) a dewis y tir sydd â'r lleiaf o gyfyngiadau amgylcheddol ar gyfer datblygu.	--		Bydd y cynnydd twf uchel yn yr opsiwn hwn yn cael mwy o effaith andwyol ar dir ac ar adnoddau mwynau drwy greu mwy o angen am dir i adeiladu arno a'r mwynau a'r adnoddau fydd eu hangen ar gyfer y broses adeiladu. Bydd yr opsiwn twf uchel hwn yn arwain at gynhyrchu rhagor o wastraff. Gellir lliniaru'r fath effeithiau fel y disgrifir yn Opsiwn T1.	-		Yn debyg i Opsiwn T1, bydd y cynnydd mewn tai a fwriedir yn T3 yn cael effaith andwyol ar adnoddau tir ac adnoddau mwynau drwy greu angen am dir i adeiladu arno a'r mwynau a'r adnoddau fydd eu hangen ar gyfer y broses adeiladu. Bydd yr opsiwn hwn yn arwain at gynhyrchu rhagor o wastraff. Gellir lliniaru'r fath effeithiau fel y disgrifir yn Opsiwn T1.	-		O'r holl opsiynau, hwn fydd yn cael yr ardrawiad lleiaf ar dir ac ar adnoddau mwynau oherwydd bydd angen llai o dir ar gyfer adeiladu (yn ddibynnol ar bolisïau eraill megis dwysedd datblygu). Yn ogystal, bydd yn arwain at gynhyrchu llai o wastraff. Fodd bynnag, o'i gymharu â'r waelodlin, bydd effaith andwyol yn parhau, a dylid lliniaru hyn fel yr awgrymir ar gyfer T1.

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o'r Opsiynau Twf

10. Trafnidiaeth a Mynediad	+ -	Mae'n debygol y bydd manteision sylweddol i'r lefel hon o ddatblygiad o safbwynt trafnidiaeth a hygyrchedd, gan leihau eithrio cymdeithasol trwy helpu i greu màs critigol o boblogaeth a fydd yn helpu i gefnogi gwasanaethau cludiant cyhoeddus presennol a newydd. Fodd bynnag, mae buddiannau'r lefel hon o dwf yn dibynnu ar yr opsiwn gofodol a ddewisir (byddai poblogaeth fwy gwasgaredig yn llai tebygol o greu digon o alw). Gallai'r cynnydd mewn datblygu a fwriedir yn yr opsiwn hwn (yn ddibynnol ar ei leoliad gofodol), arwain at gynnydd mewn cludiant a thagfeydd traffig.	+ -	Mae'r lefel uchel o dwf fel y bwriedir yn T2 yn debygol o arwain at fanteision i gludiant trwy helpu i greu màs critigol o boblogaeth a fydd yn helpu i gefnogi gwasanaethau cludiant cyhoeddus presennol a newydd. Byddai hyn yn helpu i gefnogi 'r cymunedau newydd a'r rhai sy'n bodoli yn ogystal â'r economi. Fodd bynnag, mae buddiannau'r lefel hon o dwf yn dibynnu ar yr opsiwn gofodol a ddewisir (byddai poblogaeth fwy gwasgaredig yn llai tebygol o greu digon o alw). I'r gwrthwyneb, gallai'r cynnydd mewn datblygu a fwriedir yn yr opsiwn hwn (yn ddibynnol ar ei leoliad gofodol), arwain at gynnydd mewn cludiant a thagfeydd traffig.	+ -	Bydd Opsiwn T3 yn cael canlyniadau tebyg i T1. Fodd bynnag, mae'r buddiannau cadarnhaol a negatif sydd wedi'u hadnabod yn debygol o fod yn well i Fôn oherwydd y gyfradd uwch o dwf a fwriedir ar gyfer Môn o'i chymharu â Gwynedd dan yr opsiwn hwn.	+ -	Bydd yr opsiwn hwn yn cael buddion tebyg i'r rhai a adnabuwyd yn Opsiwn 1 i Wynedd ond llai o fuddion o ran cludiant i Fôn gyda llai o dai ar gyfer yr ynys dan yr opsiwn hwn. Byddai problemau tagfeydd a thraffig yn llai o broblem i Fôn dan yr opsiwn hwn o'i gymharu â'r opsiynau eraill.
11. Perygl dŵr a llifogydd	+/-	Byddai'r opsiwn hwn yn cael llai o effaith ar ansawdd dŵr ac adnoddau dŵr nag Opsiwn T2 ac yn fwy tebyg i Opsiwn T3. Fodd bynnag, bydd yn dal yn cynyddu'r pwysau ar ansawdd dŵr ac adnoddau dŵr yn sylweddol (e.e. cynnydd yn y dŵr gwastraff a ollyngir i gyrff dŵr) a thrwy gynnydd yn y defnydd o ddŵr. Dylid lleddfu'r effeithiau drwy sicrhau bod y CDLl â gofynion cadarn ar gyfer draeniad cynaliadwy, dŵr gwastraff a chadwraeth ddŵr. Mae Dŵr Cymru wedi nodi y byddai'n fodlon darparu ar gyfer y lefel hon o ddatblygiad.	+/-	Byddai'r opsiwn hwn yn cael mwy o effaith ar ansawdd dŵr ac adnoddau dŵr na'r opsiynau eraill gan y byddai mwy o dai yn arwain at fwy o bosibilrwydd i'r opsiwn hwn gael effaith ar yr ansawdd dŵr (e.e. drwy gynnydd yn yr arllwysiad dŵr gwastraff i gyrff dŵr) a thrwy gynnydd yn y defnydd o ddŵr. Gellir lleddfu'r effeithiau yn rhannol drwy sicrhau bod y CDLl â gofynion cadarn ar gyfer draeniad cynaliadwy, dŵr gwastraff a chadwraeth ddŵr. Mae Dŵr Cymru wedi nodi y byddai'n fodlon darparu ar gyfer y lefel hon o ddatblygiad. Mae lefel uwch o ddatblygu hefyd yn cynyddu'r tebygolrwydd o safleoedd mewn perygl o lifogydd yn cael eu rhoi ymlaen.	+/-	Byddai'r opsiwn hwn yn cael llai o effaith ar ansawdd dŵr ac adnoddau dŵr nag Opsiwn T2 ac yn fwy tebyg i Opsiwn T3. Fodd bynnag, bydd yn dal yn cynyddu'r pwysau ar ansawdd dŵr ac adnoddau dŵr yn sylweddol (e.e. cynnydd yn y dŵr gwastraff a ollyngir i gyrff dŵr) a thrwy gynnydd yn y defnydd o ddŵr. Dylid lleddfu'r effeithiau drwy sicrhau bod y CDLl â gofynion cadarn ar gyfer draeniad cynaliadwy, dŵr gwastraff a chadwraeth ddŵr. Mae Dŵr Cymru wedi nodi y byddai'n fodlon darparu ar gyfer y lefel hon o ddatblygiad.	+/-	Byddai'r opsiwn hwn yn cael llai o effaith ar ansawdd dŵr ac ar adnoddau dŵr na'r opsiynau eraill ond bydd yn dal i gynyddu'r pwysau ar ansawdd dŵr ac adnoddau dŵr. Fel gyda'r opsiynau eraill, dylid lleddfu'r effeithiau drwy sicrhau bod y CDLl â gofynion cadarn ar gyfer draeniad cynaliadwy, dŵr gwastraff a chadwraeth ddŵr. Mae Dŵr Cymru wedi nodi y byddai'n fodlon darparu ar gyfer y lefel hon o ddatblygiad.

ATODIAD 5: Arfarniad Cynaliadwyedd o’r Opsiynau Twf

Crynodeb: Canfuwyd bod Opsiynau T1 a T3 yn cael effeithiau tebyg iawn i’w gilydd, gan y byddai’r ddau yn darparu lefel debyg o dai newydd yn flynyddol. Mae Opsiwn T3 yn cynnig cyfran uwch o dai arfaethedig yn Ynys Môn, felly mae’n debygol y byddai mwy o fanteision economaidd-gymdeithasol i Ynys Môn, ond hefyd mwy o effeithiau amgylcheddol dan yr Opsiwn hwn o’i gymharu ag Opsiwn T1. Yn Opsiwn T1 byddai’r un canlyniadau yn berthnasol i Wynedd. Er hynny, roedd yr opsiynau hyn wedi perfformio’n eithaf da ar ystod o amcanion AC, a nodwyd effeithiau cadarnhaol ar gyfer cymunedau ac iechyd; yr economi; tai a chludiant a hygyrchedd. Nodwyd effeithiau negyddol ar gyfer Opsiwn T1 a T3 o ran newid hinsawdd; y dirwedd a’r drefwedd; cymunedau a chludiant a hygyrchedd (canlyniadau negyddol a chadarnhaol wedi’u nodi) ac ansicrwydd o ran dŵr a newid hinsawdd.

Mae Opsiwn T4 yn cynnig lefel is o dwf ac mae’r opsiwn hwn â’r nifer isaf o effeithiau negyddol o ran y meini prawf cynaladwyedd amgylcheddol (e.e. bioamrywiaeth; y dirwedd a’r drefwedd; dŵr a pherygl llifogydd), ond nid oedd yn perfformio mor dda o ran y meini prawf cymdeithasol ac economaidd (yr economi, tai a chymunedau).

Roedd Opsiwn T2 yn cynnig lefel twf uwch, ond gyda’r potensial mwyaf o greu effaith andwyol ar yr amgylchedd, yn enwedig ar y tir, mwynau a gwastraff a’r dirwedd /drefwedd ond roedd yr opsiwn hwn yn rhoi effaith gadarnhaol sylweddol uwch ar ffactorau cymdeithasol ac economaidd, yn enwedig yr economi a thai (er y gallai greu problemau ynglŷn â chydlyniad cymunedau yn ogystal).

Ar y cyfan, mae Opsiynau T1 a T3 yn rhoi dull ymdrin â chynaladwyedd sy’n fwy cytbwys nag Opsiynau T2 a T4. Fodd bynnag, fel y canfuwyd drwy’r arfarniad, gellir lleddfu llawer o’r effeithiau negyddol (a adnabuwyd ym mhob opsiwn ond yn enwedig yn Opsiwn T2), drwy bolisïau cadarn yn y CDLl (e.e. ynglŷn â thirwedd a bioamrywiaeth) a lleoli’r datblygiad yn briodol.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

ALLWEDD ARFARNU

++	**Cadarnhaol Mawr**
+	**Cadarnhaol Bach**
0	**Ardrawiad Niwtral**
+/-	**Yn ddibynnol ar weithredu'r opsiwn**
-	**Negyddol Bach**
--	**Negyddol Mawr**

AMCANION YR AC

1	**Bioamrywiaeth**	Cynnal a mwyhau buddion a chysylltedd bioamrywiaeth
2	**Cymuned ac Iechyd**	Hyrwyddo hyfywdra, cydlyniant, ac iechyd a lles cymunedol
3	**Newid Hinsawdd**	Rheoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd drwy hyrwyddo a chefnogi mesurau lliniaru ac addasu
4	**Yr Iaith Cymraeg**	Cadw, hyrwyddo a mwyhau'r iaith Gymraeg
5	**Treftadaeth / Diwylliant**	Cadw, hyrwyddo a mwyhau adnoddau diwylliannol ac asedau treftadaeth hanesyddol
6	**Economi a chyflogaeth**	Cefnogi twf economaidd a hwyluso economi fywiog, amrywiol sy'n darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol
7	**Tai fforddiadwy**	Darparu tai cynaliadwy, gan gynnwys tai fforddiadwy sy'n bodloni angen lleol
8	**Tirwedd a threfwedd**	Gwerthfawrogi, cadw a mwyhau tirweddau gwledig a threfweddau ardal y cynllun
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	Defnyddio'r tir ac asedau mwynol yn effeithlon a hyrwyddo mecanweithiau ar gyfer lleihau, ailddefnyddio ac ailgylchu gwastraff
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	Hyrwyddo a mwyhau cysylltiadau trafnidiaeth da i gefnogi'r gymuned a'r economi
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	Diogelu ansawdd dŵr, rheoli cynaladwyedd adnoddau dŵr a lleihau'r risg o lifogydd

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS1 Datblygiad Cynaliadwy

Cefnogir cynigion datblygu lle y gellir dangos eu bod yn gyson ag egwyddorion datblygiad cynaliadwy. Bydd gofyn i bob cynnig datblygu allu cyflawni pob un o'r amcanion perthnasol a ganlyn:

1. Lliniaru'r hyn sy'n achosi newid hinsawdd ac addasu i'r effeithiau hynny sy'n anochel;
2. Rhoi blaenoriaeth i ddefnyddio tir ac isadeiledd yn effeithiol, gan flaenoriaethu ailddefnyddio tir ac adeiladau a ddefnyddiwyd o'r blaen lle bynnag bo hynny'n bosib oddi mewn i'r Ganolfan Isranbarthol, y Canolfannau Gwasanaeth Trefol a Lleol, Pentrefi neu yn y mannau mwyaf priodol y tu allan iddynt;
3. Hyrwyddo Canolfannau a Phentrefi mwy hunangynhaliol drwy gyfrannu tuag at gymunedau cytbwys sy'n cael eu cefnogi gan ddigonedd o wasanaethau; gweithgareddau diwylliannol, chwaraeon ac adloniant; ystod amrywiol o gyfleoedd gwaith; isadeiledd ffisegol a chymdeithasol; a dewis o ddulliau teithio;
4. Bod unedau tai, mewn achosion penodol, yn diwallu anghenion y boblogaeth leol drwy gydol eu hoes o ran eu hansawdd, y mathau o ddaliadaeth a'u fforddiadwyedd;
5. Gwarchod, hyrwyddo a gwella'r defnydd o'r iaith Gymraeg;
6. Economi leol amrywiol ac ymatebol sy'n annog buddsoddiad ac sy'n gallu cynnal ein Canolfannau, Pentrefi ac ardaloedd gwledig;
7. Cefnogi'r economi leol a busnesau lleol drwy ddarparu cyfleoedd ar gyfer dysgu gydol oes a datblygu sgiliau;
8. Lleihau'r angen i deithio ac annog cyfleoedd sy'n golygu y gellir teithio pan fo angen mor aml â phosib drwy ddefnyddio dulliau amgen, gan roi pwyslais arbennig ar gerdded, beicio a defnyddio cludiant cyhoeddus;
9. Hyrwyddo safonau dylunio uchel sy'n gwneud cyfraniad cadarnhaol i'r ardal leol, mannau hygyrch ac sy'n lleihau trosedd, ymddygiad gwrthgymdeithasol ac ofni trosedd;
10. Lleihau'r effaith ar adnoddau lleol, osgoi llygredd ac ymgorffori egwyddorion adeiladu cynaliadwy er mwyn cyfrannu tuag at effeithlonrwydd egni; defnyddio egni adnewyddadwy; lleihau gwastraff / ailgylchu gwastraff; defnyddio deunyddiau o ffynonellau cynaliadwy; a diogelu ansawdd y pridd;
11. Lleihau faint o ddŵr a ddefnyddir ac a wastraffir; lleihau'r effaith ar adnoddau dŵr ac ar ansawdd y dŵr; rheoli perygl llifogydd ac uchafu'r defnydd o gynlluniau draenio cynaliadwy a dilyn amcanion Cynllun Rheoli Dŵr Basn Afonydd Gorllewin Cymru;
12. Diogelu a gwella ansawdd asedau'r amgylchedd adeiledig ac asedau'r amgylchedd hanesyddol (gan gynnwys eu gosodiad), gwella'r defnydd cynaliadwy a wneir ohonynt a'u deall a'u gwerthfawrogi
13. Gwarchod a gwella ansawdd yr amgylchedd naturiol, ei dirwedd a'i asedau bioamrywiaeth, gan gynnwys eu deall a'u gwerthfawrogi am y gwasanaethau cymdeithasol ac economaidd y maent yn eu rhoi.

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad a pharhad yr effeithiau a nodir ac a oes modd eu cildroi ai peidio)	Argymhelliad / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr drwy warchod a gwella'r amgylchedd naturiol. Peth ansicrwydd ynghylch maint yr effeithiau cadarnhaol gan y byddant yn	Awgrymir y gellir cryfhau amcan 12 drwy gynnwys cyfeiriad at wasanaethau ecosystemau gan adnabod

			ddibynnol ar bolisïau eraill.	pwysigrwydd yr ecosystemau cefnogol a'u cydberthynas â ffactorau cymdeithasol-economaidd. Am ragor o wybodaeth, gweler CCGC[1]. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
2	**Cymuned ac Iechyd**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr drwy ddarparu gwasanaethau cefnogol – diwylliannol, chwaraeon ac adloniant gydag isadeiledd ffisegol a chymdeithasol i hyrwyddo pentrefi a threfi hunangynhaliol. Yn ogystal, bydd hyn yn cynorthwyo i leihau anghydraddoldebau iechyd a lles. Mae peth ansicrwydd gan fod ei weithredu yn ddibynnol ar bolisïau eraill ac yn ymwneud â ffactorau megis amseru a datblygu mewn camau. Bydd ystod o gyflogaeth yn cynorthwyo i hyrwyddo hyfywedd cymdeithasol ac yn cael effaith anuniongyrchol cadarnhaol ar iechyd a lles drwy sicrwydd cyflogaeth leol. Bydd dewis o ddulliau teithio yn cael peth effaith gadarnhaol ar iechyd drwy hwyluso ffordd o fyw iachach drwy feicio a cherdded. Mae Amcan 9 yn sefydlu'r gofyn cyffredinol am fannau lleol nodedig sydd wedi'u cynllunio'n dda, sy'n hygyrch ac yn ddiogel – caiff hyn oll effeithiau cadarnhaol ar hyfywedd cymunedol ac iechyd / lles cymunedol. Mae peth ansicrwydd gan fod ei weithredu'n ddibynnol ar bolisïau eraill ac ni wyddwn beth yw maint yr effeithiau cadarnhaol.	Gellir cryfhau'r polisi drwy gynnwys cymunedau *cymysg* neu *gytbwys* er mwyn cynorthwyo i fynd i'r afael â'r mater sydd wedi'i adnabod yn yr ardal, sef cymunedau sy'n anghytbwys o ran oedran. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi. Nodir nad yw'r polisïau strategol yn cynnwys polisi yn ymwneud â dylunio ac adeiladu cynaliadwy, gweithrediad / meddiannaeth, er bod amcan rhif 10, PS1 yn gofyn am ymgorffori egwyddorion adeiladu cynaliadwy. Awgrymir y byddai'r fath bolisi yn rhoi mwy o sicrwydd o effeithiau cadarnhaol; fodd bynnag, sylweddolir y gallai'r mater hwn gael ei gynnwys mewn polisi manwl yn ddiweddarach.
3	**Newid Hinsawdd**	++	Mae addasiadau a lliniaru effeithiau newid hinsawdd yn cyd-fynd yn gryf ag amcanion yr AC i reoli a lleihau effeithiau newid hinsawdd.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr drwy warchod, hyrwyddo a gwella'r defnydd o'r iaith Gymraeg. Peth ansicrwydd gan fod ei weithredu'n ddibynnol ar bolisïau eraill ac ni wyddwn beth yw maint yr effeithiau cadarnhaol.	Dim
5	**Treftadaeth / Diwylliant**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr drwy warchod a gwella'r amgylchedd hanesyddol. Peth ansicrwydd am faint yr effeithiau cadarnhaol gan y byddant yn ddibynnol ar bolisïau eraill.	Gellir cryfhau hyn drwy gynnwys asedau a lleoliadau. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
6	**Economi a chyflogaeth**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr. Peth ansicrwydd gan fod ei weithredu'n ddibynnol ar bolisïau eraill ac ni wyddwn beth yw maint yr effeithiau cadarnhaol.	Dim

[1] http://www.ccgc.gov.uk/landscape--wildlife/managing-land-and-sea/sustaining-ecosystem-services.aspx

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

7	**Tai fforddiadwy**	+	Effeithiau cadarnhaol drwy ddiwallu anghenion sydd wedi'u hadnabod yn y boblogaeth leol – ac yn yr hirdymor drwy gyfeirio at eu bywydau. Awgrymir hyblygrwydd a'r posibilrwydd o'i addasu drwy gynnwys mathau gwahanol o ddaliadaeth gydag effeithiau cadarnhaol. Peth ansicrwydd am faint yr effeithiau cadarnhaol gan y byddant yn ddibynnol ar bolisïau eraill – fforddiadwyedd ac ansawdd.	Gellir cryfhau'r polisi drwy gynnwys *ansawdd* a *fforddiadwyedd*. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
8	**Tirwedd a threfwedd**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr drwy warchod a gwella'r amgylchedd naturiol ac adeiledig. Peth ansicrwydd am faint yr effeithiau cadarnhaol gan y byddant yn ddibynnol ar bolisïau eraill.	Gellir cryfhau hwn drwy gynnwys asedau a lleoliadau'r dirwedd a'r drefwedd. Mae cyfeiriad at asedau tirwedd wedi ei ymgorffori i'r Polisi.
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	++	Dangosir effeithiau cadarnhaol ar gyfer ailddefnyddio tir ac adeiladau. Fodd bynnag, mae amcan 2 yn datgan "*ble bo'n bosib*" sy'n gadael peth ansicrwydd ynghylch maint cyffredinol yr effeithiau cadarnhaol gan y byddant yn ddibynnol ar bolisïau mwy manwl a dyraniad safleoedd. Mae Amcan 10 yn gofyn am ymgorffori egwyddorion adeiladu cynaliadwy gan gynnwys osgoi llygredd, cyfrannu tuag at effeithlonrwydd ynni, lleihau gwastraff, diogelu ansawdd y pridd – effeithiau cadarnhaol mawr ond mae peth ansicrwydd gan y byddant yn ddibynnol ar bolisïau mwy manwl a dyraniad safleoedd.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr drwy sefydlu bod angen lleihau'r angen i deithio ynghyd ag annog dulliau teithio iachach a chynaliadwy. Peth ansicrwydd gan fod ei weithredu'n ddibynnol ar bolisïau eraill ac ni wyddwn beth yw maint yr effeithiau cadarnhaol.	Dim
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr gan y bydd gofyn am reoli dŵr yn gynaliadwy ond mae peth ansicrwydd gan y bydd hwn yn ddibynnol ar bolisïau mwy manwl a dyraniad safleoedd.	Awgrymir y gellir cryfhau amcan 11 drwy gynnwys ....*symud tuag at amcanion Cynllun Rheoli Dŵr Basn Afonydd Gorllewin Cymru* NEU drwy wneud hyn yn gwbl glir yn y testun cefnogol. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
Crynodeb				

Ar y cyfan bydd polisi cyffredinol PS1 yn cael effeithiau cadarnhaol mawr ar ddatblygiadau cynaliadwy a chymunedau'r ardal. Fodd bynnag, mae peth ansicrwydd gan fod gweithredu'r amcanion uchelgeisiol hyn yn ddibynnol ar bolisïau strategol a manwl eraill a byddant hwy yn rhoi canllawiau pellach gan gynnwys y safonau sydd angen eu cwrdd.

Nodir nad yw'r polisïau strategol yn cynnwys polisi sy'n ymwneud â dylunio ac adeiladu cynaliadwy, er bod amcan rhif 10, PS1 yn gofyn am gynnwys egwyddorion adeiladu cynaliadwy. Awgrymir y byddai'r fath bolisi yn rhoi mwy o sicrwydd y ceir effeithiau cadarnhaol; fodd bynnag, sylweddolir y gallai'r mater hwn gael ei gynnwys mewn polisi manwl yn ddiweddarach.

Awgrymodd yr AC y dylai'r Polisi gynnwys cyfeiriadau at wasanaethau ecosystemau, asedau a gosodiad treftadaeth ac amcanion Gorllewin Cymru CrhBA, sydd wedi eu hymgorffori erbyn hyn.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o’r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS2 Lliniaru effeithiau newid hinsawdd ac addasu iddynt

Er mwyn lliniaru effeithiau newid hinsawdd dylai pob datblygiad ymdrechu i:

1. wneud y defnydd mwyaf effeithiol a chynaliadwy o dir ac adeiladau, lleihau’r defnydd o adnoddau naturiol drwy ddefnyddio deunyddiau o ffynonellau cynaliadwy neu ailddefnyddio deunyddiau neu eu hailgylchu ble bynnag bo’n bosib.
2. ystyried yr hierarchaeth ynni drwy:
    a. Leihau’r angen am ynni;
    b. Defnyddio ynni’n fwy effeithiol;
    c. Cyflenwi ynni’n fwy effeithiol, a
    d. Defnyddio ynni carbon isel neu ynni adnewyddadwy lle bo hynny’n ymarferol, yn hyfyw ac yn gyson â'r angen i ymgysylltu ac ymwneud â chymunedau; gwarchod mwynderau gweledol, yr amgylchedd naturiol, adeiledig a hanesyddol a gwarchod y tirlun.
3. lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr, cynorthwyo i leihau gwastraff ac annog teithio gan ddefnyddio dulliau eraill yn hytrach na defnyddio car.

Er mwyn addasu i effeithiau newid hinsawdd, dylai pob datblygiad ymdrechu i:

4. weithredu mesurau rheoli dŵr yn gynaliadwy yn unol â’r amcanion yng Nghynllun Rheoli Basn Afonydd Gorllewin Cymru;
5. eu lleoli oddi wrth ardaloedd sydd â pherygl llifogydd er mwyn lleihau’r perygl cyffredinol o lifogydd o fewn ardal y Cynllun ac ardaloedd y tu allan iddo yn unol â Memorandwm o Ddealltwriaeth 2011 rhwng Awdurdodau Cynllunio Lleol Gogledd Cymru ac Asiantaeth yr Amgylchedd;
6. gallu gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd cymaint â phosib oherwydd ei safonau dylunio cynaliadwy uchel; lleoliad, gosodiad a dulliau adeiladu cynaliadwy;
7. diogelu tir amaethyddol o ansawdd uchel a hyrwyddo rhandiroedd, cefnogi cyfleoedd i gynhyrchu bwyd yn lleol ac amaethu lleol er mwyn lleihau cyfraniad yr ardal i filltiroedd bwyd;
8. darparu mesurau ychwanegol megis cysgod naturiol a dulliau oeri naturiol a darparu rhwydweithiau o isadeiledd ‘gwyrdd’ a phlannu coed er mwyn gwneud iawn am yr allyriadau CO_2;
9. sicrhau nad yw gallu tirweddau, amgylcheddau a rhywogaethau i addasu i effeithiau niweidiol newid hinsawdd yn cael eu heffeithio a bod amgylcheddau cydadferol yn cael eu darparu pan fo angen;
10. anelu at y safon uchaf posib o ran effeithlonrwydd dŵr a gweithredu mesurau eraill i wrthsefyll sychder, cynnal y llif dŵr a chynnal neu wella ansawdd dŵr gan gynnwys defnyddio systemau draenio cynaliadwy;
11. gwarchod y pridd er mwyn sicrhau y gellir gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd;
12. ychwanegu at gyfleoedd i gerdded neu feicio er mwyn paratoi ar gyfer cyfnod pan fydd ynni’n mynd yn brinnach neu’n ddrytach.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

	Amcan AC	Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad a pharhad yr effeithiau a nodir ac a oes modd eu cildroi ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Mwyhau
1	**Bioamrywiaeth**	+	Lleihau effaith datblygiadau newydd ar yr amgylchedd drwy ymgorffori safonau uchel ar gyfer mesurau effeithlonrwydd dŵr, SUDS, dyluniad ac adeiladu cynaliadwy a fydd yn cael effaith anuniongyrchol cadarnhaol ar fioamrywiaeth. Mae gofyn cael mesurau ychwanegol megis darpariaeth o isadeiledd gwyrdd a phlannu coed a fydd yn cael effeithiau cadarnhaol pellach ar fioamrywiaeth.	Dim
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Bydd dull y polisi hwn yn cynorthwyo unigolion a chymunedau i addasu i, a gwrthsefyll effeithiau andwyol yn sgil newid hinsawdd. Bydd lles dynol yn gwella gan y ceir mwy o sicrwydd y gellir gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd cymaint â phosib a thrwy leihau'r perygl cyffredinol o lifogydd yn yr ardal.	Argymhellir bod y Cynghorau'n cynnwys pwynt ychwanegol yn yr hierarchaeth ynni i gefnogi cynigion am brosiectau ynni cymunedol[2]. Gallai hyn fod yn briodol yma yn PS2 neu yn PS16 Technoleg Ynni Adnewyddadwy. Byddai hyn yn symud yn eu blaen ymhellach yr amcanion DC sy'n ymwneud ag ymgysylltu a chyfranogiad.
3	**Newid Hinsawdd**	++	Bwriad y polisi hwn yw creu lleoedd sy'n gallu addasu i newid hinsawdd ac sy'n gallu gwrthsefyll newid hinsawdd. Bydd hyrwyddo defnydd effeithiol a chynaliadwy o adnoddau a deunyddiau a'r gofyn am roi ystyriaeth i'r hierarchaeth ynni yn cael effeithiau cadarnhaol. Bydd ffynonellau cynhyrchu ynni adnewyddadwy mewn datblygiadau newydd mawr yn cael effaith cadarnhaol mawr ar yr amcan hwn. Wrth leihau allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr ac annog teithio drwy ddulliau eraill heblaw defnyddio car, ceir effeithiau cadarnhaol cronnus yn yr hirdymor. Bydd hyrwyddo gwytnwch drwy ddyluniad, lleoliad a gosodiad ynghyd ag adeiladu cynaliadwy yn cael effeithiau cadarnhaol yn yr hirdymor. Bwriad y polisi yw lleihau'r perygl cyffredinol o lifogydd a lleoli datblygiadau oddi wrth ardaloedd lle mae risg llifogydd. Bydd yr amcanion hyn yn cynorthwyo i liniaru effeithiau newid hinsawdd yn y dyfodol. Bydd y gofyn am y safonau uchaf posib o ran effeithlonrwydd dŵr a'r defnydd o SUDS yn cael effeithiau cadarnhaol yn yr hirdymor.	Noder bod PS2 yn gofyn am ynni adnewyddadwy neu ynni carbon isel "*ble bynnag bo hynny'n ymarferol*", tra bod PS17 yn ceisio *sicrhau bod ardal y cynllun yn gwireddu ei photensial fel ardal flaengar i'r fath dechnoleg*. Awgrymir bod y gydberthynas rhwng y ddau bolisi hwn yn cael ei wneud yn glir drwy groesgyfeiriadau. Mae PS2 yn datgan "cyn gymaint â phosib"- gellid cryfhau hwn drwy ofyn am "safonau uchel" o ddyluniad cynaliadwy a gweithrediad cynaliadwy er mwyn gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd.
4	**Yr Iaith**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim

[2] Canllaw pellach yn http://www.tcpa.org.uk/pages/community-energy-urban-planning-for-a-low-carbon-future-.html

	Gymraeg			
5	**Treftadaeth/diwylliant**	**0**	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	**+**	Bydd y polisi hwn yn cynorthwyo i sicrhau fod datblygiadau cyflogaeth yn y dyfodol yn gallu addasu i a gwrthsefyll effeithiau andwyol newid hinsawdd. Bydd lleihau milltiroedd bwyd ac annog cynhyrchu bwyd ac amaethu yn lleol yn cael effeithiau anuniongyrchol bychan cadarnhaol ar yr economi leol a chyflogaeth lleol.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	**0**	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	**0**	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	**+**	Bydd gwneud y defnydd mwyaf effeithiol a chynaliadwy o'r tir, gan gynnwys gwarchod ansawdd y pridd ac annog ailddefnyddio deunyddiau a'u hailgylchu, yn cael effeithiau cadarnhaol ar yr amcan AC hwn.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	**+**	Dylai'r polisi hwn ychwanegu at y cyfleoedd i gerdded a beicio a bydd hyn yn cael effeithiau cronnus cadarnhaol bychan yn yr hirdymor.	Dim

11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	++	Datgan y polisi y lleolir pob datblygiad i ffwrdd oddi wrth ardaloedd lle mae perygl llifogydd, gyda'r nod o leihau'r perygl cyffredinol o lifogydd i fyny ac i lawr yr afon. Bydd hyn yn cael effeithiau cadarnhaol cronnus hirdymor ar yr amcan AC hwn. Bydd y gofyn am gynnal llif ac ansawdd, gan gynnwys defnyddio systemau draenio trefol cynaliadwy (SUDS) mewn datblygiadau newydd yn cynorthwyo i leihau ardrawiad datblygiadau newydd ar berygl llifogydd. Mae peth ansicrwydd ynghylch hyd a lled effeithiau cadarnhaol o'r fath gan y bydd rhaid penderfynu ar ddefnyddio a gweithredu SUDS drwy Asesiadau Risg Llifogydd a Chynlluniau Rheoli ar sail safle, ac felly mae'n benodol i bob safle. Bydd y gofyn am y safon uchaf posib o effeithlonrwydd dŵr yn cael effeithiau cadarnhaol ar reoli dŵr yn gynaliadwy. Nid yw cynnal llif ac ansawdd dŵr yn symud yr amcanion yn eu blaen yn gadarnhaol er mwyn gwella ansawdd dŵr yng Nghynllun Rheoli Basn Afonydd Gorllewin Cymru[3] (AA, 2012). Mae'r angen i wella ansawdd dŵr wyneb, yn enwedig oddi wrth lygredd gwledig, wedi'i adnabod fel problem ac mae peth ansicrwydd gan y bydd hwn yn ddibynnol ar leoliad y safle.	Argymhellir y dylai'r polisi wneud yn eglur yr agwedd ddilyniannol i ddatblygu a pherygl llifogydd. Gellir gwneud rôl rheoli dŵr yn gynaliadwy, megis drwy SUDS, yn eglur drwy groesgyfeirio at yr isadeiledd gwyrdd (a glas) a gwella bioamrywiaeth. Bydd hyd a lled y posibiliadau yn cael eu gwneud yn fwy penodol drwy bolisïau manylach, megis polisïau dylunio, adeiladu cynaliadwy a gweithredu / meddiannu. Argymhellir bod maen prawf rhif 9 y polisi yn cynnwys geiriad sy'n anelu at amcanion y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr, er enghraifft – ... cynnal llif ac ansawdd y dŵr, gan gynnwys defnyddio systemau draenio cynaliadwy, yn *unol ag amcanion CRhBA Gorllewin Cymru* NEU drwy ychwanegu'r maen prawf cyffredinol (rhif 4 newydd) – i fodloni amcanion *CRhBA Gorllewin Cymru*. Mae'r argymhelliad wedi ei ymgorffori i'r Polisi.

Crynodeb

Bydd dull y polisi hwn yn cynorthwyo unigolion a chymunedau i addasu i a bod yn fwy gwydn i effeithiau andwyol yn sgil newid hinsawdd. Mae'r polisi yn mynd i'r afael â'r holl ffactorau cydberthnasol – ailddefnyddio; yr hierarchaeth ynni; llifogydd; dyluniad a gosodiad; cynhyrchu bwyd yn lleol a phridd; cludiant a rheoli dŵr yn gynaliadwy – sydd oll yn gysylltiedig ag effeithiau newid hinsawdd.

Bydd lles dynol yn gwella gan fod mwy o sicrwydd y gellir gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd cyn gymaint â phosib ac y gellir lleihau'r perygl cyffredinol o lifogydd yn yr ardal. Datgan y polisi y lleolir pob datblygiad i ffwrdd oddi wrth ardaloedd lle mae perygl llifogydd, gyda'r nod o leihau'r perygl cyffredinol o lifogydd i fyny ac i lawr yr afon. Bydd hyn yn cael effeithiau cadarnhaol cronnus hirdymor ar yr amcan AC hwn.

Bydd hyrwyddo defnydd effeithiol a chynaliadwy o adnoddau a deunyddiau a'r gofyn am roi ystyriaeth i'r hierarchaeth ynni yn cael effeithiau cadarnhaol. Bydd lleihau allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr ac annog teithio drwy ddulliau eraill heblaw defnyddio ceir yn cael effeithiau cadarnhaol cronnus yn yr hirdymor.

[3] www.environment-agency.gov.uk/homeandleisure/floods/riverlevels/default.aspx

Bydd lleihau effaith datblygiadau newydd ar yr amgylchedd drwy gynnwys safonau uchel ar gyfer mesurau effeithlonrwydd dŵr, SUDS, dylunio ac adeiladu cynaliadwy, yn cael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol ar fioamrywiaeth ac effeithiau cronnus cadarnhaol ar yr amgylchedd dŵr yn yr hirdymor. Byddai'r gofyn am fesurau ychwanegol megis gofyn am ddarpariaeth o isadeiledd gwyrdd a phlannu coed yn cael effeithiau cadarnhaol pellach ar fioamrywiaeth. **Argymhellir** bod y Cynghorau yn cynnwys pwynt ychwanegol dan yr hierarchaeth ynni i gefnogi cynigion am brosiectau ynni cymunedol[4]. Gallai hyn fod yn briodol yma yn PS2 neu yn PS17 Technoleg Adnewyddadwy a Charbon Isel. Byddai hyn yn symud yr amcanion DC ymlaen ymhellach o ran ymgysylltiad ac ymglymiad. **Argymhellir** y dylai'r polisi wneud yn eglur yr agwedd ddilyniannol i ddatblygu a pherygl llifogydd. Datgan y polisi "cyn gymaint â phosib" o ran dylunio – gellir cryfhau hyn drwy ofyn am "safonau uchel" o ran dyluniad a gweithrediad cynaliadwy er mwyn gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd. **Argymhellir** bod maen prawf rhif 9 y polisi yn cynnwys geiriad sy'n anelu at amcanion y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr, er enghraifft - ... cynnal llif ac ansawdd dŵr yn amcanion CRhBA Gorllewin Cymru, gan gynnwys defnyddio systemau draenio cynaliadwy *yn unol ag amcanion CRhBA Gorllewin Cymru* NEU drwy ychwanegu maen prawf cyffredinol (rhif 4 newydd) – *bodloni'r amcanion a gynhwysir yn CRhBA Gorllewin Cymru* (a gweler isod). Mae'r argymhelliad wedi ei ymgorffori i'r polisi. Mae'r polisi hwn ar effeithiau newid hinsawdd yn cynnwys polisi strategol ynglŷn a dŵr – llifogydd, llif, effeithlonrwydd yr adnodd, maint ac ansawdd. Mae'r gofynion ynghylch ansawdd dŵr, ac felly rheolaeth gynaliadwy o ddŵr, yn cael eu gyrru gan Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr yr UE yn hytrach na dim ond effeithiau newid hinsawdd. Felly, **argymhellir** bod y Cynghorau yn cynnwys maen prawf cyffredinol (rhif 4 newydd) – *gweithredu rheolaeth gynaliadwy o ddŵr yn unol ag amcanion CRhBA Gorllewin Cymru.* Bydd hyn yn rhoi'r un statws i ddŵr ag ailddefnyddio / ailgylchu, yr hierarchaeth ynni a chludiant. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r Polisi.

[4] Canllaw pellach yn http://www.tcpa.org.uk/pages/community-energy-urban-planning-for-a-low-carbon-future-.html

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o’r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS3 Strategaeth Anheddiad

Dosberthir datblygiad yn unol â’r strategaeth anheddiad isod sy’n seiliedig ar lefelau o ddarpariaeth, swyddogaeth a maint (poblogaeth) gwasanaethau’r anheddiad, ac yn amodol ar ei chapasiti amgylcheddol, cymdeithasol ac isadeiledd i ymdopi â datblygiad:

(i) Canolfan Isranbarthol

Bangor

Mae’n elwa ar goridor rheilffordd a phriffyrdd strategol cryf sy’n rhedeg drwy ogledd Cymru ac yn cysylltu’r canolfannau allweddol fel y’u cydnabyddir yng Nghynllun Gofodol Cymru. Mae’n ganolfan fanwerthu isranbarthol strategol ac yn gweithredu fel Canolfan drawsffiniol, yn darparu cyfleoedd cyflogaeth bychan, canolig a mawr ar safleoedd sefydledig a newydd; cyfleoedd/gwasanaethau addysg, addysg uwch, hamdden ac iechyd. Mae ganddi gysylltiadau cludiant cyhoeddus rhagorol gydag aneddiadau ar raddfa lai o fewn a thu allan i ardal y Cynllun.
Dros gyfnod y Cynllun, bydd cyfran uwch o ddatblygiad newydd sydd ei angen yn ardal y Cynllun yn digwydd o fewn ac wrth ymyl Bangor drwy gyfrwng cwblhau gwaith, ymrwymiadau, safleoedd ar hap a dyraniadau newydd. Bydd ffiniau aneddiadau yn cael eu diwygio er mwyn adlewyrchu’r datblygiadau arfaethedig. Bydd y Ganolfan yn darparu ar gyfer cyfuniad o dai ar y farchnad agored a thai fforddiadwy.

(ii) Canolfannau Gwasanaeth Trefol

<u>Ynys Môn</u>
Amlwch, Caergybi, Llangefni

<u>Gwynedd</u>
Blaenau Ffestiniog, Caernarfon, Porthmadog, Pwllheli

Disgrifiad o’r rôl

Mae’r Strategaeth yn cydnabod prif rôl y Canolfannau Gwasanaeth Trefol. Maent yn cynnig yr amrediad da o gyflogaeth, cyfleusterau a gwasanaethau sy’n gwasanaethu eu poblogaeth eu hunain, ynghyd â’u dalgylchoedd ehangach. Cânt eu cydnabod yng Nghynllun Gofodol Cymru fel Prif Aneddiadau Allweddol, naill ai tu mewn i’r canolfannau a nodwyd, neu, fel yn achos Blaenau Ffestiniog, sydd â rôl drawsffiniol allweddol rhwng ardaloedd dau gynllun gofodol cenedlaethol. Mae gan y Canolfannau hyn, yn enwedig Caergybi, raddau uchel o fynediad o ran cludiant cyhoeddus a dulliau cynaliadwy eraill.

Yn ystod cyfnod y Cynllun, bydd cyfran uwch o ddatblygiad sydd ei angen yn ardal y Cynllun yn cael ei gyfeirio i'r Canolfannau hyn. Bydd y mwyafrif o ddatblygiadau newydd yn digwydd o fewn ac ar gyrion y Canolfannau Gwasanaeth Trefol a bydd datblygiad yn cael ei wireddu drwy waith yn cael ei gwblhau, ymrwymiadau, safleoedd ar hap a dynodiadau newydd. Bydd ffiniau aneddiadau yn cael eu haddasu er mwyn adlewyrchu'r datblygiadau arfaethedig. Bydd y Ganolfan yn darparu ar gyfer cyfuniad o dai ar y farchnad agored a thai fforddiadwy.

(iii) Canolfannau Gwasanaeth Lleol

<u>Ynys Môn</u>

Biwmares, Benllech, Bodedern, Cemaes, Gaerwen, Llanfairpwll, Porthaethwy, Pentraeth, Rhosneigr, Y Fali

<u>Gwynedd</u>

Abermaw, Abersoch, Bethesda, Criccieth, Llanberis, Llanrug, Nefyn, Penrhyndeudraeth, Penygroes, Tywyn

Disgrifiad o'r rôl

Mae'r Strategaeth yn cydnabod rôl gyflenwol y Canolfannau Gwasanaeth Lleol, sy'n darparu ar gyfer anghenion gwasanaeth hanfodol eu poblogaeth eu hunain a thalgylchoedd gwledig cyfagos, ynghyd â rhywfaint o gyfleoedd cyflogaeth a manwerthu. Mae ganddynt radd dda o hygyrchedd gyda chludiant cyhoeddus i'r Canolfannau rheng uwch. Yn ystod cyfnod y Cynllun, bydd y twf mewn tai yn cael ei gyfeirio i dir o fewn ac ar ymylon y Canolfannau Gwasanaeth Lleol hyn. Bydd datblygiadau'n cael eu gwireddu drwy gwblhau gwaith, ymrwymiadau, safleoedd ar hap a, ble bo'n briodol, dynodiadau newydd. Bydd ffiniau aneddiadau yn cael eu haddasu er mwyn adlewyrchu'r datblygiadau arfaethedig. Bydd y Canolfannau yn darparu ar gyfer cyfuniad o dai ar y farchnad agored a thai fforddiadwy, gan gynnwys angen lleol.

(iv) Pentrefi

Pentrefi Gwasanaeth
<u>Ynys Môn</u>

<u>Gwynedd</u>

Pentrefi Lleol
<u>Ynys Môn</u>

<u>Gwynedd</u>

Pentrefi Arfordirol/Gwledig
<u>Ynys Môn</u>

<u>Gwynedd</u>

Disgrifiad o'r rôl

Bydd graddfa datblygiadau arfaethedig y dyfodol yn adlewyrchu anghenion y Pentrefi o ran maint a swyddogaeth a'u perthnasau ffisegol a swyddogaethol gyda'r Canolfannau rheng uwch. Bydd hefyd yn adlewyrchu eu cymeriad cymdeithasol a statws y farchnad dai. Dros gyfnod y Cynllun bydd lefel uwch o dwf mewn tai yn cael eu cynnwys o fewn y Pentrefi Gwasanaeth. I adlewyrchu cymeriad y Pentrefi Lleol ac Arfordirol/Gwledig, bydd datblygiad tai yn cael ei gyfyngu i fath a graddfa er mwyn diwallu'r angen cymunedol am dai. Mewn Pentrefi Gwasanaeth, bydd datblygiad yn cael ei gyflawni drwy gwblhau gwaith, ymrwymiadau, safleoedd ar hap a, ble bo'n briodol, dynodiadau newydd ar gyfer cyfuniad o dai o werth y farchnad a'r angen lleol am dai fforddiadwy. Bydd mwy o ddatblygiadau cyfyngedig yn digwydd mewn Pentrefi eraill i warchod eu cymeriad, i gefnogi'r angen cymunedol am dai neu ar gyfer yr angen lleol am dai fforddiadwy. Ni fydd unrhyw safleoedd tai marchnad agored yn cael eu dynodi yn y math hwn o Bentrefi.

(v) Clystyrau

I'w gadarnhau

Disgrifiad o'r rôl

Dros gyfnod y Cynllun, ni fydd unrhyw ddynodiadau ar gyfer datblygiad o fewn y Clystyrau a enwir. Bydd yr angen lleol am unedau tai fforddiadwy yn cael eu caniatáu ar leiniau mewnlenwi neu leiniau sy'n ymestyn y clwstwr mewn lleoliadau derbyniol a chynaliadwy.

(vi) <u>Patrwm dosbarthiad cyflenwol</u>

Yn arferol, bydd lefelau uwch o dwf yn cael eu cyfeirio i'r Ganolfan Isranbarthol neu'r Canolfannau Gwasanaeth Trefol a nodwyd ar y diagram allweddol. Pan fo'r Canolfannau hyn yn methu â dygymod â'r lefelau twf disgwyliedig, gellir diwallu'r diffyg mewn Canolfan Wasanaeth Trefol, Canolfannau Gwasanaeth Lleol neu Bentrefi Gwasanaeth gerllaw sydd â chysylltiad swyddogaethol cydnabyddedig gyda'r Ganolfan Isranbarthol neu'r Ganolfan Wasanaeth Trefol.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Mae posib i'r polisi gael effaith negyddol ar fioamrywiaeth oherwydd colli a darnio cynefinoedd gan ddatblygiadau ynghyd â lefelau cynyddol o aflonyddwch. Fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar weithredu cynigion unigol. Mae'r polisi yn canolbwyntio ar ddatblygiadau mewn ardaloedd lle ceir y potensial lleiaf am effeithiau ar fioamrywiaeth. Gan y bydd lefelau uwch o dwf yn cael eu cyfeirio i'r aneddiadau mwy, bydd ardaloedd mwy gwledig Ardal y Cynllun, sydd fel arfer yn cynnwys gwerth uwch o fioamrywiaeth, yn cael eu harbed rhag lefelau gormodol o ddatblygiad. Mae Polisi PS15 (Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Naturiol) yn ceisio diogelu bioamrywiaeth bwysig, gan gynnwys rhywogaethau a chynefinoedd a warchodir.	Dylai'r polisïau mwy manwl geisio sicrhau bod mesurau lliniaru yn eu lle er mwyn lleihau unrhyw effaith andwyol ar fioamrywiaeth a'r amgylchedd naturiol yn gyffredinol, megis darparu isadeiledd gwyrdd a chynefinoedd newydd.
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Mae potensial am effaith gadarnhaol oherwydd bydd y polisi'n cyfrannu tuag at gynnal cymunedau lleol drwy ddarparu datblygiadau newydd mewn lleoliadau ble mae eu hangen fwyaf. Dylai dosbarthiad mwy cyfartal o ddatblygiad, a hwylusir gan y polisi, leihau anghydraddoldebau cymdeithasol drwy hwyluso dosbarthiad mwy cyfartal o ddatblygiad yn nhermau gofodol. Mae'n caniatáu datblygiadau newydd cyfyngedig, yn enwedig tai, yn y mwyafrif o aneddiadau ac yn cyfrannu at dwf organig yr anheddiad nad yw wedyn yn effeithio'n andwyol ar hyfywdra cymunedol. Byddai canoli datblygiadau mewn aneddiadau sefydledig yn lleoli tai yn agos at gyfleusterau a gwasanaethau allweddol y gellir cael mynediad iddynt drwy ddulliau cludiant cynaliadwy megis beicio a cherdded, gan gyfrannu at welliannau iechyd. Yn ogystal, byddai datblygiadau wedi'u lleoli ger y rhwydwaith cludiant cyhoeddus yn galluogi trigolion i gael mynediad i fwynderau yn rhywle arall. Effeithiau cadarnhaol hirdymor. Fodd bynnag, bydd yn bwysig bod datblygiadau'n adlewyrchu cymeriad presennol yr ardaloedd.	Dim

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

3	**Newid Hinsawdd**	+/-	Mae cynnydd cyffredinol mewn datblygiad yn debygol o arwain at gynnydd mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr o adeiladau yn ogystal ag o'r traffig newydd a grëir. Fodd bynnag, gall y polisi alluogi lleihad mewn allyriadau nwyon tŷ gwydr gan nad oes cymaint o angen teithio. Bydd dosbarthu datblygiad yn unol â fframwaith yr strategaeth a ffafrir yn cefnogi'r nod o ddiwallu anghenion yn lleol a chynorthwyo i leihau ôl-troed carbon Ynys Môn a Gwynedd oherwydd byddai'r mwyafrif o ddatblygiadau wedi'u lleoli ger y prif ardaloedd cyflogaeth a gwasanaethau a chyfleusterau eraill, gan felly leihau'r angen i deithio. Dylai'r patrwm datblygu gwasgaredig a hwylusir gan y Polisi hwn gyfrannu at wella ansawdd yr aer gan y dylai helpu i osgoi creu ardaloedd crynodol o ansawdd aer gwael. Mae gan leihad yn y nifer o deithiau mewn cerbydau hefyd y potensial am effeithiau cadarnhaol ar ansawdd yr aer.	Bydd angen i bolisïau manwl hwyluso datblygiadau ynni effeithlon er mwyn lleihau allyriadau carbon cyffredinol yn sgil defnyddio ynni, yn enwedig ar safleoedd llai gan y gellid cael anawsterau yn seiliedig ar hyfywdra ariannol integreiddio cynlluniau o'r fath.
4	**Yr Iaith Gymraeg**	+	Gan fod y Polisi hwn yn caniatáu datblygiadau drwy holl Ardal y Cynllun, bydd yn gymorth i gefnogi bywiogrwydd cymunedol drwy ddarparu cyfleusterau tai yn lleol, ble mae'r gofyn amdanynt. Yn ei dro, dylai hyn hyrwyddo cadw'r boblogaeth a chan hynny hyrwyddo defnydd o'r iaith Gymraeg. Gweler Asesiad Effaith Ieithyddol am fwy o wybodaeth.	Dylai polisïau manwl fod yn gymorth i gefnogi hyfywdra cymunedol e.e. drwy ddarparu tai i bobl leol er mwyn cadw'r boblogaeth sy'n siarad Cymraeg. Hefyd, dylid rhoi ystyriaeth i'r math o dai a ddarperir.
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Mae gan y lefel twf a fwriedir y potensial i gael effaith andwyol ar dreftadaeth a diwylliant, gan gynnwys yr amgylchedd hanesyddol a'i osodiad. Bydd yr union effaith ar ddatblygiadau'n dibynnu ar eu hunion leoliad mewn perthynas ag asedau hanesyddol a graddfa'r datblygiadau arfaethedig.	Dylai polisïau manwl yn y Cynllun hyrwyddo mesurau lliniaru gan sicrhau dylunio o ansawdd da sy'n parchu golygfeydd presennol er mwyn osgoi ardrawiadau sylweddol ar asedau diwylliannol a hanesyddol.
6	**Economi a chyflogaeth**	++	Bydd darparu safleoedd ar gyfer cyflogaeth yn gymorth i gefnogi trefi a phentrefi mwy hunan-gyfyngiad mewn trefi a phentrefi a mynediad lleol i swyddi heb yr angen i gymudo ymhellach. Ceir potensial am effeithiau cadarnhaol mawr drwy hwyluso twf economaidd ym mhob anheddiad ar draws Ardal y Cynllun. Mae'r polisi'n annog buddsoddiad mewnol cyfatebol, gwasanaethau gwell	Dylai polisïau manwl sicrhau bod tir a ddyrennir er dibenion cyflogaeth mewn lleoliadau hygyrch ac yn cael eu gwasanaethu gan rwydwaith cludiant cynaliadwy effeithiol.

			a'r ddarpariaeth o gyfleoedd cyflogaeth ledled Ardal y Cynllun. Fodd bynnag, dylid cadw mewn cof mai oherwydd natur y datblygiad gallai'r cyfleoedd cyflogaeth a ddaw yn sgil hyn fod mewn safleoedd nad ydynt yn hygyrch i rai carfannau o'r boblogaeth.	
7	**Tai fforddiadwy**	++	Yn gyffredinol, byddai gan yr opsiwn hwn effaith gadarnhaol fawr hirdymor ar Dai. Byddai canolbwyntio ar wasgaru datblygiad yn caniatáu dewis ehangach o dai drwy'r rhan fwyaf o Ardal y Cynllun ac a fyddai'n diwallu'r angen am dai yn lleol. Byddai hyn hefyd yn gymorth i leihau gwahaniaethau rhwng ardaloedd trefol a gwledig.	Dylai polisïau manwl gefnogi darpariaeth tai sydd yn bodloni anghenion lleol.
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	Gan y byddai'r polisi hwn yn galluogi dosbarthiad datblygiad mewn modd mwy cymesur, byddai'r effaith bosibl ar dirweddau a threfweddau yn fwy gwasgaredig ar draws Ardal y Cynllun. Byddai'r polisi'n caniatáu datblygiadau newydd wedi'u cyfyngu yn y rhan fwyaf o aneddiadau ac yn cyfrannu tuag at batrymau twf naturiol aneddiadau fyddai wedyn yn llai tebygol o effeithio ar nodweddion y dirwedd o'u cymharu ag opsiynau eraill. Fodd bynnag, bydd y gwir effaith ar yr amgylchedd adeiledig yn dibynnu ar raddfa, natur a lleoliad y datblygiad o ran y trefweddau a thirweddau o werth. Byddai'n rhaid dylunio datblygiadau i safon uchel gan ymgorffori'r drefwedd a'r cymeriad gwledig presennol. Mae gan y lefel twf a fwriedir y potensial i gael effaith andwyol ar dirweddau a threfweddau. Bydd angen i'r polisïau manwl yn y Cynllun ddarparu mesurau diogelwch a lliniaru priodol.	Dylai polisïau manwl hyrwyddo egwyddorion dylunio da a chaniatáu datblygiadau sy'n adlewyrchu graddfa a chymeriad yr amgylchedd presennol yn unig.
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	+/-	Gallai patrwm dosbarthiad gwasgaredig datblygiad, a hwylusir gan y Polisi hwn, arwain at lai o safleoedd tir glas a thiroedd amaethyddol da yn cael eu colli, yn dibynnu ar raddfa a lleoliad y datblygiad.	Ble bynnag y bo modd, bydd angen i bolisïau manwl hwyluso datblygiadau ar dir llwyd. Mewn amgylchiadau priodol, bydd angen ymgorffori cynlluniau rheoli gwastraff cynaliadwy o fewn datblygiadau.
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	+	Drwy ganolbwyntio twf mewn ardaloedd sydd eisoes â gwasanaethau a chyfleusterau da, bydd y polisi hwn yn gwella mynediad i'r boblogaeth breswyl.	Dylai polisïau manwl hyrwyddo datblygiadau sydd yn agos at rwydweithiau trafnidiaeth presennol.

			Ceir potensial am effaith gadarnhaol sylweddol ar drafnidiaeth gan y byddai tai’n cael eu lleoli’n agos at y prif ardaloedd ar gyfer cyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau, a allai leihau’r angen i deithio. Byddai natur wasgaredig y datblygiad yn gwella mynediad i rai cymunedau gwledig gan y byddai peth datblygiad yn cael ei dywys yma. Byddai’r ddarpariaeth dai yn Ardal y Cynllun yn cyfrannu at greu a chynnal lefel boblogaeth sydd yn cefnogi gwasanaethau a busnesau lleol mewn trefi a phentrefi llai.	
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	**+/-**	Mae yna botensial i ddatblygiadau effeithio’n andwyol ar yr amcan AC hwn. Bydd llawer yn dibynnu ar leoliad y safleoedd a’r ddarpariaeth o isadeiledd addas er mwyn osgoi ardrawiadau. Mae natur a maint penodol yr effaith yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas ag adnoddau dŵr (e.e. afonydd) ac ardaloedd sy’n dueddol o gael llifogydd, y gallu i ddal dŵr ar hyn o bryd a pha mor addas yw’r isadeiledd dŵr gwastraff i dderbyn twf.	Dylai polisïau manwl hyrwyddo effeithiolrwydd dŵr a mesurau addasu mewn datblygiadau newydd er mwyn mynd i’r afael ag effeithiau newid hinsawdd (e.e. SUDS)

Crynodeb

Yn gyffredinol, golyga’r dosbarthiad cymesurol, a hwylusir gan y Polisi hwn, fod y polisi’n ymdrin â gofynion y boblogaeth ehangach ac, yn gyffredinol, yn perfformio’n dda yn erbyn yr amcanion cymdeithasol-economaidd, gydag effeithiau cadarnhaol hirdymor. Bydd datblygiadau’n cael eu tywys i aneddiadau presennol, fydd felly’n cynnal cymunedau lleol drwy gyflwyno datblygiadau newydd mewn lleoliadau lle mae’r gofyn mwyaf amdanynt. O ran perfformiad y polisi yn erbyn yr amcanion amgylcheddol, bydd union raddfa a maint unrhyw effaith yn dibynnu ar leoliad a math y datblygiadau mewn perthynas ag asedau amgylcheddol pwysig. Bydd yn bwysig i’r polisïau mwy manwl, a gynhwysir yn y Cynllun Adneuo, ymdrin ag effeithiau andwyol posib ar wahanol agweddau o’r amgylchedd a darparu mesurau lliniaru addas i negyddu neu leihau unrhyw effaith.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS4 Datblygiad yng Nghefn Gwlad

Mewn ardaloedd a ddynodir yn Gefn Gwlad, bydd datblygiad yn cael ei gyfyngu i'r hyn sydd angen lleoliad gwledig ac sydd ar gyfer un neu fwy o'r canlynol:

1. amaethyddiaeth;
2. coedwigaeth;
3. cadw Adeiladau Rhestredig;
4. ailddefnyddio ac addasu adeiladau at ddibenion pwrpasol;
5. amddiffyn yr arfordir ac amddiffyn rhag llifogydd;
6. tai fforddiadwy yn unol â 'pholisi safle gwledig eithriedig' y CDLl ar y Cyd;
7. ymestyn adeiladau annedd a chodi rhai eraill yn eu lle;
8. estyniadau i fusnesau presennol;
9. safleoedd ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr;
10. cynigion adeiladu newydd sy'n creu cyflogaeth lle mae cyfiawnhad penodol yn amgylcheddol neu o ran gweithredu;
11. gwasanaethau a chyfleusterau cymunedol sy'n bodloni angen lleol wedi'i brofi;
12. datblygiadau gan ymgymerwyr statudol neu ddarparwyr gwasanaethau cyhoeddus;
13. adloniant a thwristiaeth;
14. prosiectau ynni adnewyddadwy;
15. cludiant;
16. mwyngloddio;
17. cyfleusterau rheoli gwastraff, sydd wedi'u lleoli orau oddi wrth y canolfannau poblogaeth i leihau materion sy'n achosi poendod.

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Mae'r polisi'n anelu at gyfyngu datblygiad mewn ardaloedd sydd wedi eu dynodi'n gefn gwlad agored oni bai fod y datblygiad o fath penodol. Mae gan y polis y potensial i arwain at ddatblygiad yng nghefn gwald. lle ceir y potensial mwyaf am effeithiau ar fioamrywiaeth. Felly, mae posib i'r polisi gael effeithiau negyddol ar fioamrywiaeth oherwydd colli a darnio cynefinoedd gan ddatblygiadau ynghyd â lefelau cynyddol o aflonyddwch. Fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar weithredu cynigion unigol. Mae gwahanol fathau o ddatblygiad yn debygol o gael gwahanol	Bydd mesurau lliniaru a gwella yn y Cynllun Adneuo yn bwysig i ddiogelu asedau bioamrywiaeth pwysig yn Ardal y Cynllun. Byddai'r polisi'n well pe cynhwysir cafeat er mwyn sicrhau y diogelir nodweddion cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd yr ardal: Mewn ardaloedd a ddynodir yn Gefn Gwlad, **<u>yn</u>**

			fathau o effeithiau ar asedau bioamrywiaeth o werth. Bydd yr union effaith yn dibynnu ar nifer o ffactorau gan gynnwys math, graddfa a lleoliad y datblygiadau mewn perthynas ag asedau bioamrywiaeth. Yn ogystal, bydd natur unrhyw effaith bosib yn ddibynnol ar y derbynnydd h.y. sensitifrwydd cynefin neu rywogaeth benodol sydd yn debygol o gael eu heffeithio. Mae Polisi PS15 (Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Naturiol) yn ceisio diogelu bioamrywiaeth bwysig, gan gynnwys rhywogaethau a chynefinoedd a warchodir.	**<u>amodol ar ei gapasiti amgylcheddol, cymdeithasol ac isadeiledd i ymdopi â newid</u>**, bydd datblygiad yn cael ei gyfyngu i'r hyn sydd angen lleoliad gwledig ac sydd ar gyfer un neu fwy o'r canlynol
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Mae potensial am effaith gadarnhaol oherwydd bydd y polisi'n cyfrannu tuag at gynnal cymunedau lleol drwy ddarparu datblygiadau newydd mewn lleoliadau ble mae eu hangen fwyaf. Dylai cyfeirio swm cyfyngedig o ddatblygiadau i gefn gwlad leihau anghydraddoldebau cymdeithasol drwy hwyluso dosbarthiad mwy cyfartal o ddatblygiadau yn nhermau gofodol a all helpu i leihau allfudo pobl oed gwaith. Mae'n cyfrannu at y datblygiad cymdeithasol-economaidd a fydd yn gwella hyfywdra cymunedol. Fodd bynnag, bydd yn bwysig bod datblygiadau'n adlewyrchu cymeriad presennol yr ardaloedd.	Gweler yr addasiad a awgrymir yn Amcan 1 AC uchod.
3	**Newid Hinsawdd**	+	Gall y ddarpariaeth o gyfleoedd tai a chyflogaeth yng nghefn gwald helpu i leihau'r angen i gymunedau gwledig i deithio. Mae gan hyn y potensial i gael effaith bositif ar newid hinsawdd drwy leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr o drafnidiaeth. Mae'r polisi hefyd yn hwyluso datblygiad prosiectau ynni adnewyddol sydd hefyd â'r potensial i gael effaith bositif ar newid hinsawdd.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	+	Gan fod y Polisi hwn yn caniatáu datblygiadau mewn ardaloedd gwledig, bydd yn gymorth i gefnogi bywiogrwydd cymunedol drwy ddarparu cyfleusterau tai yn lleol, ble mae'r gofyn amdanynt. Yn ei dro, dylai hyn helpu i gadw'r boblogaeth a chan hynny hyrwyddo defnydd o'r iaith Gymraeg. Gweler Asesiad Effaith Ieithyddol am fwy o fanylion.	Dylai polisïau manwl fod yn gymorth i gefnogi hyfywdra cymunedol e.e. drwy ddarparu tai i bobl leol fel y cedwir y boblogaeth sy'n siarad Cymraeg.
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Mae'r polisi, yn uniongyrchol, yn hwyluso datblygiadau sy'n anelu at gadw adeiladau rhestredig. Ar y llaw arall, bydd union effaith y datblygiadau ar dreftadaeth ac asedau diwylliannol yn dibynnu ar eu	Dylai polisïau manwl yn y Cynllun hyrwyddo mesurau lliniaru gan sicrhau dylunio o ansawdd da sy'n parchu golygfeydd presennol er mwyn osgoi ardrawiadau

			lleoliad mewn perthynas ag asedau hanesyddol a graddfa'r datblygiadau arfaethedig.	sylweddol ar asedau diwylliannol a hanesyddol. Gweler yr addasiad a awgrymir yn Amcan 1 AC uchod.
6	**Economi a chyflogaeth**	++	Bydd hwyluso amrediad o gyfleoedd cyflogaeth yn gymorth i gefnogi pentrefi a chymunedau gwledig mwy hunangynhaliol gan ddarparu mynediad i swyddi heb yr angen i deithio ymhellach. Potensial am effeithiau positif hir-dymor. Fodd bynnag, dylid cadw mewn cof mai oherwydd natur wasgaredig y datblygiad gallai'r cyfleoedd cyflogaeth a ddaw yn sgil hyn fod mewn safleoedd nad ydynt yn hygyrch i rai carfannau o'r boblogaeth.	Dylai polisïau manwl sicrhau bod tir a ddyrennir er dibenion cyflogaeth mewn lleoliadau hygyrch ac yn cael eu gwasanaethu gan rwydwaith cludiant cynaliadwy effeithiol.
7	**Tai fforddiadwy**	++	Mae'r polisi, yn uniongyrchol, yn hwyluso'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy a ddylai ddiwallu anghenion y boblogaeth mewn ardaloedd gwledig. Bydd y ddarpariaeth dai yn cael ei rheoli a'i chyfyngu i ofynion cymunedau penodol drwy gyfrwng y polisi 'safle gwledig eithriedig'. Potensial am effeithiau cadarnhaol hirdymor.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	O bosib, gallai rhai math o ddatblygiad, a hwylusir gan y polisi, gael effaith andwyol ar y dirwedd a'r drefwedd yn sgil natur a graddfa'r datblygiadau hynny e.e. mwyngloddio. Fodd bynnag, bydd yr effaith gyffredinol yn dibynnu ar y math o ddatblygiad mewn perthynas â gwerth y dirwedd, a pha mor dda mae'r datblygiad wedi cael ei ddylunio fel nad yw'n effeithio'n andwyol ar yr adnodd hwn.	Dylai Polisi PS15 gyfrannu a ddiogelu asedau o'r fath.
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	+/-	Gallai caniatau ddatblygiadau yng nghefn gwlad, fel yr hwylusir gan y Polisi hwn, arwain at lai o safleoedd tir glas a thiroedd amaethyddol da yn cael eu colli, yn dibynnu ar raddfa a lleoliad y datblygiadau. Mae'r polisi hefyd, yn uniongyrchol, yn hwyluso'r datblygiad o gyfleusterau rheoli gwastraff.	Dylai Polisi PS15 gyfrannu a ddiogelu asedau o'r fath.
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	+	Byddai natur wasgaredig datblygiadau mewn ardaloedd gwledig yn gwella mynediad i rai cymunedau gwledig gan y byddai peth datblygiad yn cael ei dywys yma. Mae'r polisi hefyd, yn uniongyrchol, yn hwyluso datblygiadau trafnidiaeth yng nghefn gwlad. Potensial am effeithiau positif hir dymor.	Dim

11	**Perygl dŵr a llifogydd**	+/-	Mae potensial effeithiau datblygiadau yn dibynnol ar leoliad y safleoedd a'r ddarpariaeth o isadeiledd addas er mwyn osgoi ardrawiadau. Mae natur a maint penodol yr effaith yn dibynnu ar leoliad y datblygiadau mewn perthynas ag adnoddau dŵr (e.e. afonydd) ac ardaloedd sy'n dueddol o gael llifogydd, y gallu i ddal dŵr ar hyn o bryd a pha mor addas yw'r isadeiledd dŵr gwastraff i dderbyn twf. Ar nodyn cadarnhaol, mae'r Polisi, yn uniongyrchol, yn hwyluso datblygiadau i amddiffyn yr arfordir ac i amddiffyn rhag llifogydd.	Dylai polisïau manwl hyrwyddo effeithiolrwydd dŵr a mesurau addasu mewn datblygiadau newydd er mwyn mynd i'r afael ag effeithiau newid hinsawdd (e.e. SUDS). Mae polisi PS1 (Datblygiad Cynaladwy) gyfrannu at ddiogelu adnoddau dŵr a rheoli peryg llifogydd.

Crynodeb

Dylai arwain datblygiadau i gefn gwlad gael effeithiau cadarnhaol ar gyfer yr amcanion AC sy'n berthnasol i gymunedau gwledig a'r economi wledig drwy leihau angyhydraddoldebau cymdeithasol a gwella mynediad at dai a chyflogaeth yn ogystal â gwasanaethau a chyfleusterau. Mae gan y ddarpariaeth o dai, cyflogaeth a gwasanaethau yng nghefn gwlad y potensial i leihau'r angen i gymunedau gwledig i deithio. Mae gan hyn y potensial i gael effeithiau positif ar yr amcanion AC sy'n berthnasol i gymunedau, trafnidiaeth a newid hinsawdd. O ran perfformiad y polisi yn erbyn yr amcanion amgylcheddol, bydd union raddfa a maint unrhyw ardrawiadau yn dibynnu ar leoliad a math y datblygiad mewn perthynas ag asedau amgylcheddol pwysig. Yn gyffredinol, mae gan gefn gwlad fwy o werth yn nhermau amgylcheddol o'i gymharu ag aneddiadau a chanolfannau sefydledig. Mae asedau o'r fath yn cynnwys nodweddion tirwedd a bioamrywiaeth pwysig. Bydd yn bwysig i'r polisïau mwy manwl, a gynhwysir yn y Cynllun Adneuo, ymdrin ag ardrawiadau andwyol posib ar wahanol agweddau o'r amgylchedd a darparu dulliau lliniaru addas i isafu ardrawiadau posib.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS5 Isadeiledd a Chyfraniadau gan Ddatblygwyr

Bydd y Cynghorau'n gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu isadeiledd, gwasanaethau a chyfleusterau cymunedol er mwyn gwella cynaliadwyedd ein cymunedau.

Bydd y Cynghorau'n disgwyl i ddatblygiadau newydd sicrhau darpariaeth ddigonol o isadeiledd hanfodol i wneud y datblygiadau'n dderbyniol, unai drwy amod neu drwy rwymedigaeth cynllunio. Efallai bydd gofyn cael rhwymedigaethau cynllunio ar gyfer taliadau cynnal er mwyn talu am gostau cychwynnol gwasanaethau a chyfleusterau ac i ddigolledu cymunedau am golled neu ddifrod a achosir gan ddatblygiadau.

Lle na ellir darparu'r isadeiledd hanfodol ar y safle ("mewn ffyrdd eraill"/"*in kind*"), gofynnir am gyfraniadau ariannol o fewn cyfyngiadau deddfwriaethol, i gael buddsoddiad hanfodol oddi ar y safle. Os yw effaith y datblygiadau'n gronnus, gellir cronni'r cyfraniadau ariannol er mwyn lliniaru'r effaith gronnus.

Mae'r isadeiledd, gwasanaethau a chyfleusterau cymunedol y gellid gofyn amdanynt fel a ganlyn, ond nid yw'r rhestr hon yn cynnwys popeth:

Isadeiledd ffisegol

- Rhwydwaith cludiant cynaliadwy (gan gynnwys cludiant cyhoeddus, llwybrau cyhoeddus, llwybrau beicio)
- Mannau Parcio
- Isadeiledd Draenio
- Rheoli perygl llifogydd
- Rheoli gwastraff yn gynaliadwy
- Rheoli dŵr yn gynaliadwy
- Rhwydwaith band-eang a ffôn symudol
- Isadeiledd ynni carbon isel ac ynni adnewyddol

Isadeiledd cymdeithasol

- Tai fforddiadwy, gan gynnwys angen lleol
- Llecynnau agored cyhoeddus, cyfleusterau hamdden a chwarae
- Darpariaeth addysgol (gan gynnwys hyfforddiant yn yr iaith Gymraeg i ddysgwyr)

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

- Cyfleusterau cymunedol (gan gynnwys iechyd, llyfrgelloedd, canolfannau crefyddol)
- Mynwentydd
- Mentrau cyflogaeth a hyfforddiant lleol

Isadeiledd gwyrdd/glas

- Mesurau cadwraeth natur a lliniaru effeithiau, e.e. cynlluniau bioamrywiaeth
- Gwelliannau i'r rhwydwaith bresennol o isadeiledd gwyrdd/glas
- Gwelliannau amgylcheddol
- Cylch cyhoeddus

Mae'r Cyngor yn ymchwilio i'r posibilrwydd o gyflwyno Ardoll Isadeiledd Cymunedol (CIL), gan roi sylw i effaith hynny ar hyfywdra datblygiad. Bydd y CIL yn destun proses a dogfennau ar wahân i'r CDLl ar y Cyd.

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Yng nghyd-destun y polisi hwn, mae isadeiledd yn cynnwys isadeiledd gwyrdd a mesurau ar gyfer gwarchod natur a ddylai wella bioamrywiaeth yn yr hirdymor. Fodd bynnag, gall unrhyw ddatblygiad gael effeithiau andwyol ar fioamrywiaeth a bydd yn bwysig cynnwys mesurau lliniaru manwl yn y Cynllun Adneuo. Dylai Polisi PS15 liniaru unrhyw effaith negyddol ar y lefel strategol hon.	Gellid cryfhau'r Polisi drwy gynnwys "**Cynlluniau bioamrywiaeth**" yn y rhestr o isadeiledd gwyrdd posib y gellid gofyn amdanynt. Awgrymir hefyd y dylai'r rhestr o gyfleusterau isadeiledd fod yn berthnasol â diogelu a gwella gwasanaethau ecosystem. Isadeiledd Gwyrdd **a gwasanaethau ecosystem**
2	**Cymuned ac Iechyd**	++	Yng nghyd-destun y polisi, mae isadeiledd yn cynnwys cyfleusterau cymunedol, gwasanaethau iechyd, mannau agored, cyfleusterau hamdden a chwarae a ddylai gynorthwyo i wella iechyd a lles trigolion a chyflawni effeithiau cadarnhaol yn erbyn yr amcan hwn. Effaith gadarnhaol fawr.	Dylai gwasanaethau lleol fod yn eu lle ers dyddiau cynnar datblygiadau newydd er mwyn cynorthwyo trigolion newydd cyn gynted â phosib.
3	**Newid Hinsawdd**	+	Yng nghyd-destun y polisi, mae isadeiledd yn cynnwys cyfleusterau cludiant cynaliadwy a ddylai gynorthwyo i wella ansawdd aer ar lefel lleol. Dylai hyn hefyd arwain at fuddion hirdymor ar gyfer newid	Gellid cryfhau'r polisi drwy bwysleisio'r angen am isadeiledd a gwasanaethau cludiant cynaliadwy:

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

			hinsawdd. Yn ogystal, dylai isadeiledd gwyrdd gynorthwyo i wella ansawdd aer. Gall datblygu cyfleusterau cymunedol ble mae'r gofyn amdanynt gynorthwyo i leihau'r ddibyniaeth ar geir preifat ar gyfer tripiau byr, a allai hefyd wella ansawdd aer. Mae'r polisi hefyd yn hwyluso datblygiadau ynni adnewyddol a datblygiadau carbon isel.	• ~~Symudiadau traffig~~ **<u>Isadeiledd Cludiant Cynaliadwy</u>**
4	**Yr Iaith Gymraeg**	+	Gan fod y polisi'n amodi'r ddarpariaeth o gyfleusterau addysgol ac eraill, gallai hyn gefnogi a gwella'r defnydd o'r iaith Gymraeg ynghyd â chadw'r boblogaeth bresennol sy'n siarad Cymraeg yn eu cymunedau, a chael effaith gadarnhaol.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Gall isadeiledd newydd, gan gynnwys adeiladau newydd, gynorthwyo i wella'r amgylchedd adeiledig a hanesyddol. Fodd bynnag, mae llawer yn ddibynnol ar ddyluniad yr adeiladau newydd. Dylai unrhyw ddatblygiadau isadeiledd newydd wella a chyd-fynd â'r amgylchedd adeiledig presennol. Er hynny, gallai darparu isadeiledd newydd uwchben ac islaw datblygiadau ar y ddaear darfu ar archaeoleg.	Dylai polisïau manwl yn y Cynllun ddiogelu asedau diwylliannol a threftadaeth bwysig, gan gynnwys archaeoleg.
6	**Economi a chyflogaeth**	+	Mae'r polisi hefyd, yn benodol, yn hwyluso datblygiadau mentrau cyflogaeth a hyfforddiant lleol. Yn ogystal, mae'n gofyn am ddarpariaeth o gyfleusterau addysgol i fod yn rhan o ddatblygiadau newydd priodol a ddylai gyflawni effeithiau cadarnhaol yn erbyn yr amcan hwn.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	+	Hwylusir yr angen am dai fforddiadwy gan y polisi a ddylai gael effeithiau buddiol ar yr amcan hwn. Fodd bynnag, nid yw'n glir a fydd hyn yn cael ei gyflawni i ddiwallu'r angen lleol am dai fforddiadwy newydd.	Byddai'r Polisi'n cael ei gryfhau drwy amodi'r angen am dai ar gyfer anghenion lleol. • Tai fforddiadwy, **<u>yn cynnwys ar gyfer anghenion lleol</u>**
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	Dylai'r ddarpariaeth o isadeiledd gwyrdd drwy'r polisi hwn, gan gynnwys mannau agored, gefnogi ac amddiffyn elfennau'r dirwedd. Fodd bynnag, o ran datblygiadau isadeiledd eraill, bydd llawer yn	Dylai polisïau manwl sicrhau bod datblygiadau newydd wedi'u hintegreiddio'n briodol a sensitif gyda chymeriad y dirwedd a'r drefwedd yn ardal y cynllun.

			dibynnu ar ddyluniad yr adeiladau newydd. Dylai unrhyw ddatblygiadau isadeiledd newydd wella a chyd-fynd â nodweddion y dirwedd a'r drefwedd bresennol.	
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	+/-	Gallai isadeiledd newydd arwain at ddiraddiad tir a phridd. Bydd hyn yn ddibynnol ar weithredu polisïau eraill. Fodd bynnag, mae'r polisi'n hwyluso'r datblygiad o isadeiledd rheoli gwastraff.	Gellir gwella'r Polisi ymhellach drwy fynnu isadeiledd rheoli gwastraff cynaliadwy. • Rheoli gwastraff **yn gynaliadwy**
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	+	Yng nghyd-destun y polisi, mae isadeiledd yn cynnwys cludiant cyhoeddus, llwybrau beicio a llwybrau troed. Felly, dylai'r polisi gynorthwyo i gyflawni datblygiadau hygyrch a lleihad yn yr angen i deithio drwy ddulliau cludiant preifat. Yn ogystal, dylai'r polisi alluogi gwell hygyrchedd i gefn gwlad drwy ddarparu isadeiledd newydd. Effaith gadarnhaol ar gludiant.	Dim
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	+	Yng nghyd-destun y polisi, mae isadeiledd yn cynnwys isadeiledd draenio ac isadeiledd sy'n gysylltiedig â rheoli perygl llifogydd sydd yn hanfodol wrth gynnal neu wella ansawdd dŵr a lleihau'r perygl o lifogydd. Fodd bynnag, bydd unrhyw ddatblygiad yn cynyddu lefel y galw am gyflenwad dŵr a'r garthffosiaeth a gall datblygiadau mewn aneddiadau presennol roi ardaloedd sydd mewn perygl o lifogydd mewn perygl cynyddol.	Gellid cryfhau'r Polisi drwy alw am **gynlluniau rheoli dŵr cynaliadwy** yn y rhestr o isadeiledd corfforol.
Crynodeb				
Mae darparu isadeiledd, gwasanaethau a chyfleusterau cymunedol addas yn bwysig i gynnal a mwyhau bywiogrwydd cymunedol ynghyd â gwella iechyd a lles. Mae asesiad o'r Polisi hwn wedi dangos ei fod wedi perfformio'n gadarnhaol yn erbyn y mwyafrif o amcanion AC. Mae'r polisi'n hwyluso'r datblygiad o isadeiledd digonol a fydd o fudd i gymunedau drwy ddarparu, er enghraifft, dulliau cludiant digonol, tai fforddiadwy a chyfleoedd cyflogaeth a hyfforddiant. Fodd bynnag, mae'r asesiad wedi dangos bod datblygiad yn gallu effeithio'n andwyol ar asedau amgylcheddol a diwylliannol/treftadaeth, a bydd angen lliniaru effeithiau drwy ddarparu polisïau manwl yn y Cynllun Adneuo. Bydd hefyd yn bwysig i'r Cynllun Adneuo gynnwys mwy o fanylion ar fathau penodol o isadeiledd, ynghyd â sut y byddant yn cael eu cyflwyno'n raddol i ddatblygiad.				

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o’r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS6 – Cynigion am brosiectau isadeiledd mawr

Yn rhinwedd eu swydd fel yr awdurdod sy’n caniatáu datblygiad cysylltiol neu fel rhan o broses ymgynghori ar geisiadau a wneir i gyrff eraill, o fewn cyd-destun datganiadau polisi cenedlaethol a pholisi cynllunio cenedlaethol, bydd y Cynghorau’n sicrhau bod y datblygiad yn cyfrannu’n gadarnhaol tuag at gyflawni’r weledigaeth a’r amcanion strategol a geir yn rhan 6 y ddogfen hon ac yn strategaeth ddatblygu’r Cynllun. Wrth wneud hyn, rhoddir ystyriaeth i natur, graddfa, amrediad ac effaith posib unrhyw ddatblygiad.

Bydd y Cynghorau felly’n anelu i sicrhau cydymffurfiad â’r hyn a ganlyn, cyn belled bod hynny’n briodol neu’n berthnasol:

1. Bydd y datblygiad a’r isadeiledd cysylltiol/ategol, gan gynnwys unrhyw gynigion am lety, cyfleusterau addysg a hyfforddiant, cyflogaeth, cadwyni cyflenwi ac isadeiledd trafnidiaeth, cymuned, amgylcheddol a gwyrdd yn cyfrannu at gydbwysedd o allbynnau cadarnhaol i gymunedau lleol, ymwelwyr ac i’r amgylchedd;
2. Y cyflwynir asesiad o sut y bu i’r gwaith o ystyried opsiynau amgen ddylanwadu ar y bwriad;
3. Y darperir asesiad cynhwysfawr o effeithiau amgylcheddol (tirwedd, adeiledig, hanesyddol a naturiol), cymdeithasol (gan gynnwys iechyd ac amwynder), ieithyddol a diwylliannol, trafnidiaeth ac economaidd y cynnig (boed hwy’n gadarnhaol, negyddol neu’n gronnus) yn ystod y cyfnodau adeiladu, gweithredu, digomisiynu ac adfer (os yn berthnasol), yn ogystal â mesurau i’w cyflawni (os yn briodol) i osgoi, lleihau, lleddfu a/neu wneud iawn am y niwed a berir;
4. Darparu cyfraniadau i’r Cyngor, neu sefydliad priodol arall y cytunir arno, i wneud iawn am unrhyw effeithiau andwyol a niwed a berir gan y prosiect drwy ymgysylltu’n effeithiol â’r cymunedau lleol a’r Cyngor yn ystod y cyfnod cyn gwneud cais. Yr amcan yw adnabod mesurau, prosiectau a gwasanaethau i wella lles a chynaliadwyedd tymor hir y cymunedau a gaiff eu heffeithio;
5. I gydnabod y baich a’r aflonyddwch a ysgwyddir gan gymuned sy’n lletya prosiect isadeiledd o bwys cenedlaethol neu ranbarthol; gall y Cyngor ofyn am ddarpariaeth o becynnau priodol o fuddion cymunedol gan y datblygwr i wneud iawn ac i ddigolledu’r gymuned am y baich a gafwyd wrth letya’r prosiect;
6. Manteisir i’r eithaf ar fuddion economaidd a chymunedol pan fo hynny’n ddichonadwy, drwy ddod i gytundeb â’r Cyngor ar strategaethau ar gyfer caffael, cyflogaeth, addysg, hyfforddiant a recriwtio a hynny yn gynnar yn y gwaith o ddatblygu’r prosiect;
7. Diwallu gofynion darpariaethau deddfwriaethol Rheoliadau Cynefinoedd 2010;
8. Darparu mesurau amddiffyn rhag llifogydd i reoli risg llifogydd, ac i ddarparu gwelliannau yn y gymdogaeth pan fo hynny’n ddichonadwy. Darparu asesiad o effeithiau rhagweladwy’r cynnig ar yr amgylchedd morol a daearol a chyflawni mesurau i reoli a lleihau unrhyw niwed a berir.

Er mwyn cael digon o wybodaeth i asesu effeithiau’r cynigion, gall y Cyngor ofyn am baratoi cynlluniau cyflwyno neu reoli i nodi’r mesurau hyn er mwyn gwneud y mwyaf o’r buddion ac i leddfu a/neu ddigolledu am effeithiau, pan fo polisi cenedlaethol neu leol yn cyfiawnhau hynny. Dylai’r cynlluniau hyn nodi’r

amserlen gyflawni a'r systemau a'r adnoddau a ddefnyddir i weithredu'r mesurau arfaethedig.				
Amcan AC		**Asesiad**	**Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)**	**Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella**
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Mae'n bosib y gall prosiectau isadeiledd mawr gael effaith negyddol ar fioamrywiaeth; fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar fath, graddfa a lleoliad y cynigion unigol.	Dylai'r polisiau manwl gynnwys mesurau lliniaru priodol i negyddu unrhyw effeithiau posib ar fioamrywiaeth. Bydd angen cwblhau amrywiaeth o asesiadau amgylcheddol ecolegol ac ehangach i sicrhau na chaiff yr amgylchedd naturiol ei effeithio'n sylweddol.
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Gallai'r polisi hwn gael effaith gadarnhaol ar yr amcan hwn. Mae'n hwyluso'n uniongyrchol y gwaith o ddatblygu isadeiledd cymuned a dylai hyn effeithio'n gadarnhaol ar fywiogrwydd cymuned ac felly hefyd ar iechyd a lles. Bydd gwelliannau i'r isadeiledd yn gwneud cymunedau'n le gwell i fyw ac felly'n helpu i gadw'r boblogaeth bresennol. Mae'r Polisi hefyd yn nodi pwysigrwydd ymgysylltu'n effeithiol gyda'r cymunedau lleol o ran datblygu prosiectau isadeiledd newydd, yn ogystal â'r gofyn i'r datblygwr ddarparu buddion cymunedol priodol er mwyn digolledu'r gymuned am y baich a gafwyd o letya'r prosiect. Yn gyffredinol felly, dylai'r polisi hwn negyddu unrhyw effeithiau negyddol ar ddatblygiadau o'r fath a chael effaith gadarnhaol ar yr amcan hwn.	Dim
3	**Newid Hinsawdd**	+/-	Mae union effaith y Polisi ar yr amcan hwn yn aneglur ar y lefel strategol hon ac mae'n llwyr ddibynnol ar y prosiectau arfaethedig. Bydd prosiectau isadeiledd sy'n cynyddu lefel yr isadeiledd gwyrdd, er enghraifft, yn effeithio'n gadarnhaol ar ansawdd aer ac ar newid hinsawdd yn yr hirdymor, tra bod prosiectau megis ffyrdd newydd efallai'n cynyddu lefelau llygredd yn yr aer ac felly'n cael effaith negyddol ar yr amcan.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Bydd yr union effaith ar yr amcan hwn yn dibynnu ar fath, graddfa a lleoliad datblygiadau mewn perthynas ag asedau treftadaeth a diwylliant.	Gellid cryfhau'r polisi drwy gyfeirio at yr angen i asesu unrhyw effaith posib ar yr amgylchedd hanesyddol ym mhwynt 3:

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

				3. Y darperir asesiad cynhwysfawr o effeithiau amgylcheddol (tirwedd, adeiledig, **hanesyddol** a naturiol), cymdeithasol (gan gynnwys iechyd ac amwynder), ieithyddol a diwylliannol, trafnidiaeth ac economaidd y cynnig (boed hwy'n gadarnhaol, negyddol neu'n gronnus)...
6	**Economi a chyflogaeth**	+	Gall cynlluniau isadeiledd newydd sydd ar raddfa fawr effeithio'n gadarnhaol ar yr economi yn Ardal y Cynllun e.e. drwy hwyluso gwell mynediad i ganolfannau manwerthu, drwy ddarparu'r isadeiledd angenrheidiol i ddatblygu safleoedd cyflogaeth newydd ac ati. Mae'r polisi'n hwyluso datblygu prosiectau isadeiledd yn benodol a fydd yn gwella'r economi ac o fudd iddo. Mae hyn hefyd yn sicrhau bod effeithiau posib prosiectau isadeiledd ar yr economi yn cael eu hasesu a'u lliniaru.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	+	Gall prosiectau isadeiledd mawr newydd hwyluso datblygiadau tai newydd yn uniongyrchol drwy ddarparu'r isadeiledd angenrheidiol i gefnogi datblygiadau o'r fath e.e. trydan, gwell mynediad o ffyrdd newydd ac ati.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	Mae'n bosib y gall prosiectau isadeiledd mawr gael effaith sylweddol ar y dirwedd; fodd bynnag, mae graddfa a maint yr effaith yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol. Noda'r polisi'n glir y bydd angen asesiad i leddfu unrhyw effaith bosib ar y dirwedd ac i leihau, lliniaru a/neu wneud iawn am y niwed a berir.	Dim
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	+/-	Gall isadeiledd newydd arwain at ddiraddio tir a phridd. Bydd hyn yn ddibynnol ar weithredu polisïau eraill.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	+	Bydd prosiectau isadeiledd megis ffyrdd a rhwydweithiau a chysylltiadau cludiant cynaliadwy yn gwella hygyrchedd o fewn Ardal y Cynllun ac o ganlyniad yn cael effaith gadarnhaol ar yr amcan hwn.	Dim
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	+/-	Gall datblygiadau isadeiledd ar raddfa fawr effeithio'n negyddol ar yr amgylchedd dŵr gan waethygu problemau llifogydd. Bydd graddfa a maint unrhyw effeithiau yn dibynnu ar fath a lleoliad y prosiect. Er enghraifft, gall isadeiledd ffyrdd newydd gynyddu'r nifer o arwynebau anhydraidd, gan arwain at fwy o ddŵr ffo all beri llifogydd lleol a llygredd dŵr. Fodd bynnag, mae'r polisi'n cynnwys y gofyniad i ddarparu mesurau amddiffyn rhag	Dim

			llifogydd i reoli risg llifogydd, ac i ddarparu gwelliannau yn y gymdogaeth pan fo hynny’n ddichonadwy.	

Crynodeb

Mae pob math o isadeiledd, gan gynnwys cludiant, cymuned, gwyrdd ac addysg yn angenrheidiol i greu lleoedd cynaliadwy. Dylai’r polisi hwn helpu i gyflawni’r mathau priodol o isadeiledd er mwyn hwyluso mathau eraill o ddatblygiad e.e. tai. Mae’r effeithiau posib ar amcanion AC sy’n ymwneud â bioamrywiaeth, treftadaeth, y dirwedd a’r amgylchedd dŵr yn ansicr gan fod hyn yn dibynnu ar fath, graddfa a lleoliad y cynigion unigol. Dylai polisïau mwy manwl y Cynllun Adneuo gynnwys mwy o fanylion ynghylch mathau penodol o isadeiledd, gan gynnwys sut y byddant yn cael eu hymgorffori i’r datblygiad newydd.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS7 Datblygiad yn ymwneud â niwclear yn yr Wylfa

Yn ei rôl naill ai fel yr awdurdod penderfynu ar gyfer datblygiad cysylltiedig, neu fel un i ymgynghori ag ef ar gyfer ceisiadau i gyrff eraill, ac o fewn darpariaethau polisi cenedlaethol, bydd y Cyngor, wrth asesu ac ymateb i gynigion sy'n dod yn amlwg ar gyfer datblygiad yn ymwneud â niwclear, yn cynnwys beth sy'n gysylltiedig gyda neu'n ategol at yr orsaf bŵer niwclear bresennol neu Orsaf Bŵer Niwclear Adeiladu Newydd yr Wylfa, yn ceisio sicrhau cydymffurfiaeth, lle bo'n briodol neu'n berthnasol, gyda'r pwyntiau a ganlyn:

1. Dylai unrhyw bolisïau perthnasol sydd wedi'u cynnwys yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, ac unrhyw ganllawiau cynllunio, fod yn siapio'r agwedd tuag at ddatblygu cynigion ar gyfer datblygiad yn ymwneud â niwclear ac unrhyw ddatblygiad neu isadeiledd cysylltiedig; a hefyd
2. Er mwyn cael cyn lleied o ardrawiad ag y bo modd a chymaint ag y bo modd o ailddefnyddio'r cyfleusterau a deunyddiau sy'n bodoli'n barod, bod cyfleoedd wedi cael eu cymryd lle bo'n ymarferol i integreiddio gofynion adeiladu niwclear newydd yn yr Wylfa gyda'r bwriad i ddadgomisiynu'r orsaf bŵer bresennol; a hefyd
3. Bydd cynigion priffyrdd a chludiant ar gyfer adeiladu niwclear newydd yn yr Wylfa'n rhan o gynllun cludiant a logisteg cadarn sy'n ystyried Polisi Strategol PS 22 ac yn lleihau'r effeithiau niweidiol o ran cludiant i lefel sy'n dderbyniol, yn cynnwys y rhai'n codi yn ystod y cyfnodau adeiladu, gweithredu a dadgomisiynu ac adfer. Dylai cynigion, lle bo'n ymarferol, wneud cyfraniad cadarnhaol tuag at amcanion polisi cludiant yn yr ardal, a chynnwys atebion aml-foddol a buddsoddiad sy'n annog teithio gyda chludiant cyhoeddus, cerdded a beicio; a hefyd
4. Dylai gofynion gweithwyr adeiladu gael eu hateb mewn ffordd sy'n lleihau gymaint ag y bo modd yr effaith ar y farchnad dai leol i lawr i lefel sy'n dderbyniol, yn cynnwys gallu rhai ar incwm isel i gael mynediad i'r sector rhentu preifat, tai fforddiadwy neu wasanaethau tai eraill, neu na fydd yn arwain at effeithiau economaidd, cymdeithasol ieithyddol neu amgylcheddol niweidiol; a hefyd
5. Dylid ystyried ffurfiau etifeddiaeth o ddefnyddio, a'r ystyriaeth honno ddarparu gwybodaeth ar gyfer lleoliad a dyluniad datblygiad cysylltiedig, fel bod buddsoddi mewn elfennau fel isadeiledd, adeiladau, gwaith ecolegol a thirlun yn dod â buddion tymor hir. Lle bo'n briodol, dylai cynlluniau darparu ar gyfer ffyrdd etifeddiaeth o ddefnyddio gael eu cytuno yn ystod y cyfnod cyn gwneud cais, a'r cynlluniau hynny ddarparu gwybodaeth ar gyfer y ffordd o weithredu tuag at ddyluniad a chynllun y safleoedd datblygu cysylltiedig, yn ogystal â fframio cytundeb Adran 106 a/neu gytundebau eraill a thaliadau Ardoll Isadeiledd Cymunedol (os yn gymwys); a hefyd
6. Dylai sut mae'r cynllun yn cael ei gynllunio a'i ddyluniad a graddfa'r isadeiledd gwyrdd arfaethedig osgoi, lleihau, lleddfu neu wneud iawn am ardrawiadau ar olygfa, tirwedd ac ecoleg yr ardal leol ac ehangach, yn ogystal ag ar agweddau diwylliannol a hanesyddol y dirwedd, yn y tymor byr a'r tymor hirach. Bydd disgwyl i gynigion fod yn gymesur gyda graddfa'r datblygiad, a maint ei ardrawiad; a hefyd
7. Dylai'r Cyngor gytuno yn gynnar yn ystod datblygiad y prosiect ar ddarparu strategaethau a chynlluniau darparu ar gyfer caffael, cyflogaeth, addysg, hyfforddiant a recriwtio, gyda'r amcan o gael gymaint ag y bo modd o gyfleoedd cyflogaeth, busnes a hyfforddiant ar gyfer y cymunedau lleol, yn y tymor byr a'r tymor hirach; a hefyd
8. Lle bydd isadeiledd cymunedol yn cael ei ddarparu ar gyfer gweithwyr adeiladu, er enghraifft cyfleusterau parcio a theithio, siopau, gofal iechyd a chwaraeon a hamdden, lle bo'n ymarferol dylai'r rheiny gael eu lleoli a'u dylunio fel eu bod ar gael i'r gymuned eu defnyddio yn ystod y cyfnod adeiladu ac, ymhen amser, lle bo'n briodol, i wasanaethau defnydd etifeddiaeth. Lle bydd ardrawiadau neu alwadau ychwanegol yn digwydd ar gyfleusterau sy'n

bodoli'n barod, bydd y Cyngor yn ceisio cael cyfraniadau priodol ar gyfer cyfleusterau oddi ar y safle; a hefyd

9. Dylai cynigion gynnwys mesurau priodol i hyrwyddo cydlyniad cymunedol a diogelwch cymunedol; a hefyd

10. Dylai'r baich a'r tarfu at y gymuned oherwydd ei bod yn lleoliad i brosiect mawr cenedlaethol neu ranbarthol yn ymwneud gyda'r diwydiant niwclear gael ei gydnabod; a bydd ymgais i gael y datblygwr i wirfoddoli i ddarparu pecynnau priodol o fuddion i'r gymuned er mwyn gwrthbwyso a digolledu'r gymuned am y baich a'r tarfu sy'n digwydd trwy fod yn lleoliad i'r prosiect.

11. Byddai angen i unrhyw gynnig (tu allan i Orchymyn Caniatâd Datblygu) ar gyfer trin, storio neu gael gwared â Gwastraff Lefel Isel Iawn, Lefel Isel neu Lefel Canolig neu i drin neu storio gweddillion tanwydd sy'n deillio o'r orsaf bŵer niwclear bresennol neu unrhyw ddatblygiad niwclear yn y dyfodol neu o rywle arall tu mewn i neu du allan i ardal y Cyngor (angen checio hwn), mewn cyfleuster sy'n bodoli'n barod neu yn yr arfaeth ar neu du allan i'r safle niwclear fod:

a. Gyda chyfiawnhad cryf drosto
b. Yn dangos bod yr ardrawiadau cynllunio'n dderbyniol; a hefyd
c. Ddangos y byddai'r buddion amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd yn gryfach nag unrhyw effeithiau negyddol.

Mae'n bosibl, wrth i'r prosiect ddatblygu, oherwydd canlyniadau na chawsant eu rhagweld oddi wrth adeiladu a gweithredu adeiladu niwclear newydd yr Wylfa, y bydd y Cyngor angen gwybodaeth ychwanegol oddi wrth y datblygwr, neu i waith gael ei wneud ganddo a gall, o ganlyniad i hynny, fod eisiau ail negodi unrhyw becyn lleddfu neu ddigolledu er mwyn gwneud iawn am unrhyw ardrawiadau neu feichiau ychwanegol ar y gymuned mae hynny'n effeithio arni. Dylai'r datblygwr gynnwys peirianweithiau adolygu er mwyn monitro'r amrediad llawn o ardrawiadau, ac adolygu pa mor ddigonol yw mesurau lleddfu neu ddigolledu, a gwneud newidiadau fel bydd angen.

Amcan AC		Asesiad	Sylwadau (yn cynnwys maint, amseriad, hyd y cyfnod a dulliau gwrthdroi effeithiau os yn hysbys)	Argymhellion / Dulliau Lliniaru a Mwyhau
1	**Bioamrywiaeth**	-	Mae gan ddatblygiad o'r fath y potensial i gael effeithiau negyddol tymor hir ar fioamrywiaeth. Mae nifer o safleoedd Ewropeaidd a SoDdGA o fewn 2 km o'r safle arfaethedig. Mae'r Polisi'n sicrhau y dylai unrhyw gynnig osgoi, isafu, liniaru neu ddigolledu ardrawiadau ecolegol yn yr ardal leol a'r ardal ehangach. Ystyrir gall mesurau lliniaru gael eu hamlinellu ar lefel prosiect er mwyn delio gydag ardrawiadau ar fioamrywiaeth.	Fe fydd angen i unrhyw gynnig am Ddatblygiad Niwclear Newydd yn Wylfa gynnwys Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd ac Asesiad Effaith Amgylcheddol.
2	**Cymuned ac Iechyd**	+/-	Mae gan ddatblygiad pwerdy niwclear yn Wylfa y potensial o gael effaith byr i hir dymor ar y gymuned drwy wella mynediad i gyfleon cyflogaeth a drwy ddarparu isadeiledd cymunedol newydd a / neu well. Fodd bynnag, mae yna botensial o effeithiau negyddol byr dymor ar gymunedau agos yn ystod y cyfnod adeiladu oherwydd aflonyddwch a phwysau ar wasanaethau.	Mae'r polisi'n cynnwys mesurau lliniaru addas ar gyfer effeithiau negyddol potensial, gan gynnwys yr angen i unrhyw gynnig i greu cynllun trafnidiaeth a logisteg cadarn a phecyn o fuddiannau cymunedol gwirfoddol

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

			Mae peryg bach o effeithiau negyddol ar iechyd; fodd bynnag, oherwydd fframwaith rheoleiddio caeth y DU sy'n cyfyngu ar arllwysiad arferol o bwerdai niwclear ac hefyd amlygiad ymbelydredd uniongyrchol i weithwyr a'r cyhoedd, mae unrhyw effeithiau arwyddocaol yn anhebygol o ddigwydd.	
3	**Newid hinsawdd**	++	Mae ynni niwclear yn elfen hanfodol o strategaeth ynni glan ac mae'n helpu osgoi allyriad o nwyon tŷ gwydr niweidiol. Ystyrir, felly, fod gan y polisi y potensial i gael effaith positif mawr hir dymor. Mae yna botensial i allyriadau godi ar lefel lleol yn ystod y cam adeiladu; fodd bynnag, gellir lliniaru hyn drwy gynlluniau trafnidiaeth gwyrdd a gwelliannau i drafnidiaeth cyhoeddus.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	0	Y prif fygythiad i'r iaith a'r diwylliant Gymreig yn gyffredinol yw'r mewnfudiad o weithwyr i'r ardal nad ydynt yn siarad Cymraeg a all gael ardrawiad andwyol ar yr iaith. Fodd bynnag, mae'r Polisi'n cynnwys cafeat sy'n nodi na ddylai unrhyw ddatblygiad achosi ardrawiad croes annerbyniol ar yr iaith Gymraeg.	Dylai polisiau manwl nodi'r angen i ymgymeryd ag Asesiad Effaith Ieithyddol mewn amgylchiadau perthnasol.
5	**Treftadaeth /Diwylliant**	+/-	Mae potensial i'r polisi gael effeithiau negyddol ar nifer o asedau traftadaeth o fewn yr ardal; fodd bynnag, gellir lliniaru hyn drwy ddyluniad da a thirlunio priodol. Bydd angen asesiad mwy manwl ar lefel prosiect.	Bydd rhaid i unrhyw gynnig ar gyfer pwerdy niwclear yn Wylfa ymgymeryd ag Asesiad Effaith Amgylcheddol. Bydd hwn yn ystyried ardrawiadau unrhyw gynnig ar dreftadaeth, gan gynnwys mesurau lliniaru potensial mewn mwy o fanylder.
6	**Economi a chyflogaeth**	++	Mae gan ddatblygiad Wylfa B y potensial o gael effaith bositif hir dymor ar economi Yny Môn a Gogledd Cymru drwy wella mynediad at gyflogaeth. Yn y tymor byr, gwell mynediad at waith adeiladu ac yn y tymor canolig a hir, gwell mynediad at waith sy'n ymwneud gyda gweithrediad a dadgomisiynu. Mae yna botensial ar gyfer effaith negyddol byr dymor bach oherwydd y posibilrwydd o brinder llafur adeiladu lleol ar gael i ddiwydiannau eraill.	Dim
7	**Tai**	0	Mae gan y Polisi oblygiadau arwyddocaol i'r amcan hwn. Byddai adeiladu	Dim

	Fforddiadwy		pwerdy nuwclear yn golygu fod angen nifer sylweddol o dai newydd ar gyfer gweithwyr adeiladu dros dro. Fodd bynnag, mae'r polisi'n delio gyda'r mater hwn drwy ei gwneud yn ofynnol i'r anghenion tai gael ei gwrdd mewn modd fyddai'n lleihau'r ardrawiad ar y farchnad dai lleol i lefel dderbyniol, gan gynnwys gallu'r rhai hynny ar incwm isel i gael mynediad i'r sector rhentu preifat, tai fforddiadwy a gwasanaethau tai eraill. O ganlyniad, dylai'r ardrawiad fod yn un niwtreal.	
8	**Tirwedd a threfwedd**	**-**	Mae yna botensial i ddatblygiad pwerdy niwclear newydd gael effaith hir dymor mawr ar y tirlun. Mae'r Polisi'n nodi y dylai'r datblygiad osgoi, minimeiddio neu liniaru'r effeithiau gweledol, tirlun ac ecolegol yn yr ardal leol ac ehangach a fydd yn ei dro'n lliniaru effeithiau negyddol.	Dylai unrhyw gynnig ar gyfer pwerdy niwclear yn Wylfa ymgymeryd ag Asesiad Effaith Amgylcheddol. Bydd hwn yn ystyried ardrawiad unrhyw gynnig ar y tirlun, gan gynnwys mesurau lliniaru potensial mewn mwy o fanylion.
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	**-**	Fe all gwastraff gweithredol (di-niwlclear) gael effeithiau negyddol ar wasanaethau rheoli gwastraff presennol; a all gael eu lliniaru gan weithrediad cynllun rheolaeth gwastraff gweithredol. Ystyriodd Arfarniad o Gynaladwyedd (AoG) ar gyfer Datganiad Polisi Cenedlaethol Niwclear (EN-6) effaith cynaladwy trefniadau'r llywodraeth ar gyfer rheoli gwastraff actifedd uchel a gwastraff ymbelydrol peryglus a gynhyrchir gan bwerdai. Nododd yr AoG y gall effeithiau rheolaeth gwastraff godi ar safle pwerdy niwclear neu du allan i'r safle ble mae rheolaeth neu waredFiad gwastraff yn cymryd lle. Mae rheolaeth gwastraff ymbelydrol, tanwydd sydd wedi darfod a gwastraff peryglus yn weithgareddau trawsdoriadol ac mae potensial am effiethiau ar nifer o'r materion cynaladwyedd. Adnabodd yr AoG effeithiau negyddol sy'n gysylltiedig â rheolaeth a storio tanwydd sydd wedi darfod ynghŷd â gwastraff lefel canolradd. Gall effeithiau negyddol bach godi yn ystod adeiladu a dadgomisiynu cyfleusterau storio gwastraff er bydd rhaid asesu'r effeithiau hyn ar lefel prosiect. Daeth i'r casgliad mai'r ystyriaeth bwysicaf ar gyfer cyfleusterau rheoli gwastraff oddi ar y safle yw'r swm ychwanegol o danwydd sydd wedi darfod fydd angen ei waredu mewn Cyfleuster Gwaredu Daearegol (CGD) ac a fydd yn cael ei reoli gan yr Awdurdod Dadgomisiynu Niwclear (NDA). Mae'r polisi'n ei gwneud hi'n ofynnol i unrhyw gynnig i drin, storio neu waredu gwastraff ymbelydrol o unrhyw ddatblygiad yn y dyfodol gael ei gyfiawnhau'n gryf. Dylai ddangos fod yr ardrawiadau cynllunio yn dderbyniol a dangos fod	Gall effeithiau gwastraff gweithredol (di-niwclear) ar wasanaethau rheolaeth gwastraff sy'n bodoli gael eu lliniaru drwy weithrediad cynllun rheolaeth gwastraff gweithredol. Gellir lliniaru colled priddoedd a'r risg o halogi drwy ddefnyddio Cynlluniau Rheolaeth Amgylcheddol yn ystod cyfnodau adeiladu a dadgomisiynu'r pwerdy.

			y buddiannau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd yn gorbwyso unrhyw effeithiau negyddol. Mae gan ddatblygiad pwerdy niwclear newydd a'r isadeiledd cysylltiedig y potensial i arwain at golled uniongyrchol priddoedd ynghŷd â chynnydd yn y risg o lygredd a halogiad priddoedd. Gellir lliniaru'r risgiau hyn drwy ddefnyddio Cynlluniau Rheolaeth Amgylcheddol yn ystod cyfnodau adeiladu a dadgomisiynu'r pwerdy.	
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	-	Mae gan ddatblygiad pwerdy niwclear y potensial o gael ardrawiadau arwyddocaol ar lonydd lleol/rhanbarthol yn ystod bob cam, yn enwedig ar Bont Britania (A55). Gall gynllun rheolaeth trafnidiaeth fod o gymorth wrth liniaru'r effeithiau hyn. Mae'r Polisi'n anelu i leihau'r ardrawiadau ar drafnidiaeth drwy ofyn am gynllun trafnidiaeth a logisteg sy'n ystyried Polisi Strategol PS22 fel rhan o unrhyw gynnig. Ble'n bosib, dylai cynigion gyfrannu'n bositif at amcanion polisi trafnidiaeth yn yr ardal, a chynnwys atebion aml-foddol a buddsoddiad fydd yn hybu trafnidiaeth cyhoeddus, cerdded a beicio.	Dylid cynnwys cynllun rheolaeth trafnidiaeth fel rhan o unrhyw gynnig ar gyfer datblygiad niwclear newydd yn Wylfa. Dylai unrhyw gynnig ystyried y potensial i gludo deunydd adeiladu gyda thren ac ar y môr. .
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	-	Mae potensial i dyniad ac oeri dŵr, ynghŷd ag arllwysiad dŵr gael effaith negyddol ar yr amgylchedd dŵr. Bydd mesurau lliniaru ar gael ar lefel prosiect er mwyn sicrhau nad yw ardrawiadau'n arwyddocaol. Mae potensial am effeithiau negyddol ar risg llifogydd oherwydd cynnydd yn lefel y môr, yn enwedig yn ystod camau diweddarach yng ngweithrediad a dadgomisiyniad y pwerdy. Fodd bynnag, fe ytyriwyd fod y daeareg clogwyni caled a natur dyrchafedig Wylfa yn golygu fod diogelwch digonol yn cael ei gynnig, ac nad oes angen mesurau diogelu'r arfordir.	Dylai polisiau manwl y Cynllun geisio lleihau ardrawiadau ar yr amgylchedd dŵr.

Crynodeb

Mae'r asesiad wedi dangos fod gan ddatblygiad pwerdy niwclear yn Wylfa y potensial o gael effaith sylweddol hir-dymor positif ar economi Ynys Môn a Gogledd Cymru. Mae potensial hefyd o effeithiau sylweddol hir-dymor positif ar newid hinsawdd gan na fydd pwerdy niwclear yn cyfrannu at allyriad nwyon tŷ gwydr. Dangosodd yr asesiad fod gan ddatblygiad pwerdy niwclear y potensial i gael efffeithiau sylweddol hirdymor negyddol ar amcanion AC sy'n berthnasol i fioamrywiaeth, tirwedd, dŵr / priddoedd, trafnidiaeth a'r amgylchedd dŵr. Mae'r Polisi'n cynnwys nifer o amodau sy'n anelu i ddiogelu a lleihau'r ardrawiad ar amcanion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol. Fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar weithrediad y datblygiad gan fod mesurau lliniaru priodol ar gael ar lefel prosiect. Mae'r polisi'n cynnwys nifer o amodau sy'n anelu i ddiogelu a lleihau ardrawiadau ar amcanion cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol. Fodd bynnag, fe fydd yn bwysig i'r Cynllun roi mwy o fanylion ynglŷn â sut bydd ardrawiadau posib datblygiadau mawr o'r fath yn cael eu lliniaru.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o’r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS8 Darparu cyfle ar gyfer economi ffyniannus

Tra’n anelu i amddiffyn a gwella amgylchedd naturiol ac adeiledig, bydd y Cynghorau’r hwyluso twf economaidd trwy:

1. alluogi mentergarwch ym mhob rhan o ardal y Cynllun, fydd yn ei dro’n cynorthwyo cynaliadwyedd cymunedau ac yn lleihau'r angen i deithio;
2. diogelu 168 ha o dir at ddibenion cyflogaeth a busnes fyddai angen neu’n cael budd oddi wrth fod mewn lleoliad parc busnes neu barc diwydiannol mewn perthynas â B1, B2, B8 a rhai mathau o ddefnydd *sui generis* ar safleoedd wedi’u cynnwys yn yr hierarchaeth tir cyflogaeth yn ystod cyfnod y Cynllun;
3. dyrannu cyfanswm o 5 ha o dir at ddibenion cyflogaeth a busnes fyddai angen neu’n cael budd oddi wrth leoliad o fath parc busnes neu barc diwydiannol mewn perthynas â B1, B2, B8 a rhai mathau o ddefnydd *sui generis* ar safleoedd yn neu ger Canolfannau Gwasanaeth Trefol Pwllheli a Phorthmadog;
4. darparu safleoedd i gefnogi adeiladu isadeiledd cynhyrchu ynni ychwanegol ac isadeiledd arall, h.y. darparwyr cadwyn cyflenwi, datblygiad cysylltiedig oddi ar y safle, mewn lleoliadau sy’n gyson â'r strategaeth aneddiadau (a nodwyd ym Mholisi Strategol PS3), a gaiff eu dewis i leihau effeithiau annymunol (yn unol â Pholisïau Strategol PS1 a PS2), ac y gellir, ble bynnag sy’n bosib, darparu etifeddiaeth fuddiol i ardal y Cynllun;
5. cefnogi ffyniant economaidd a chynaladwyedd cymunedau gwledig drwy hwyluso twf a graddfa briodol mewn mentrau gwledig, ymestyn busnesau presennol ac arallgyfeirio trwy gefnogi’r ailddefnydd o adeiladu presennol, datblygiadau unedau ‘byw a gweithio’, gweithio gartref, a thrwy annog darparu safleoedd a thir ac adeiladau mewn lleoliadau hygyrch priodol tu mewn i’r strategaeth aneddiadau (Polisïau Strategol PS3 a PS4) ac yn unol â Pholisïau Strategol PS1 a PS2;
6. cefnogi swyddi’r sector sydd wedi’i seilio ar wasanaethau ymwelwyr a’r diwydiant twristiaeth lleol fel y nodir ym Mholisi Strategol PS8;
7. cefnogi gwella sgiliau’r gweithlu drwy weithio gydag asiantaethau addysg a sgiliau lleol, a sefydliadau busnes lleol i ddarparu’r cyfleusterau hyfforddi diweddaraf, ym Mangor a’r cyffiniau a’r Canolfannau Gwasanaeth Trefol, lle ceir mynediad da at y rhwydwaith ffyrdd strategol lle gellir defnyddio cymaint ag y bo modd ar gludiant cyhoeddus i sicrhau bod trigolion yn ennill y sgiliau maent eu hangen;
8. gwella cyfathrebu o fewn ardal y Cynllun yn ogystal ag yn genedlaethol a rhyngwladol, o ran isadeiledd cludiant a chysylltiadau ffôn symudol a band-eang;
9. gwella argaeledd a chapasiti isadeiledd ffisegol sylfaenol arall o fewn ardal y Cynllun;
10. negodi cytundebau llafur lleol gyda datblygwyr sy’n ymwneud yn benodol â datblygiad yn unol â Pholisi Strategol PS5, fel bod pobl leol yn gallu cael cyflogaeth a datblygu eu sgiliau, gan dargedu prif ardaloedd neu gymunedau fel sy’n briodol.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad a pharhad yr effeithiau a nodir ac a oes modd eu cildroi ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Mae posib y gall datblygu cyflogaeth effeithio'n negyddol ar fioamrywiaeth; fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol. Mae Polisi PS15 (Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Naturiol) yn ceisio diogelu bioamrywiaeth bwysig, gan gynnwys rhywogaethau a chynefinoedd a warchodir.	Dylai'r Cynllun Adneuo gynnwys polisïau penodol ar gyfer gwarchod cynefinoedd a chynnal bioamrywiaeth. Gellid cryfhau'r polisi drwy gyfeirio at yr angen i amddiffyn yr amgylchedd naturiol. "**<u>Wrth sicrhau y caiff yr amgylchedd natur a'r amgylchedd adeiledig eu gwarchod</u>** bydd y Cynghorau'n hwyluso twf economaidd....
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Gallai'r Polisi hwn, wrth ei weithredu gyda'r Strategaeth a Ffafrir, leihau anghydraddoldebau drwy hwyluso dosbarthiad mwy cyfartal o ddatblygiad yn nhermau gofodol. Mae'n caniatáu datblygiadau newydd cyfyngedig, gan gynnwys cyflogaeth mewn aneddiadau gan gynnwys cymunedau gwledig ac yn cyfrannu at dwf organig yr aneddiadau nad yw wedyn yn effeithio'n andwyol ar hyfywdra'r cymunedau. Bydd y polisi'n cynorthwyo i gyflawni'r nod hwn drwy ddarparu cyfleoedd cyflogaeth a thrwy hynny gynyddu lefelau incwm. Dylai lleihau'r lefelau diweithdra wella iechyd, lles a hyfywdra'r gymuned. Fodd bynnag, bydd llawer yn dibynnu ar leoliad y cyfleoedd cyflogaeth o ran ble mae'r angen. Gall gwell mynediad at gyfleoedd cyflogaeth hefyd gynorthwyo i leihau'r nifer o bobl ifanc sy'n gadael yr ardal[5]. Effeithiau cadarnhaol hirdymor.	Dim
3	**Newid Hinsawdd**	-	Mae clustnodi tir er dibenion cyflogaeth yn digwydd yn unol â'r strategaeth a ffafrir a hierarchaeth yr aneddiadau. Bwriad rhain yw lleihau'r angen i deithio a thrwy hynny leihau allyriadau llygredd sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth. Fodd bynnag, mae cynnydd mewn datblygiad economaidd yn peri cynnydd yn y defnydd a wneir o ynni a gall hyn gynyddu'r cyfraniad at newid hinsawdd. Mae cynnydd cyffredinol mewn datblygu yn debygol o arwain at gynyddu allyriadau nwyon tŷ gwydr o'r adeiladau eu hunain yn ogystal â'r traffig newydd fydd yn deillio o'r datblygiadau. Nid oes unrhyw gyfeiriad at	Bydd angen i bolisïau manwl y Cynllun Adneuo bwysleisio'r angen i ddefnyddio ynni cynaliadwy mewn datblygiadau.

[5] Adroddiad Sgopio Arfarniad Cynaliadwedd, Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd (Gorffennaf 2011).

			hyrwyddo effeithiolrwydd ynni na defnyddio ffynonellau ynni adnewyddadwy. Fodd bynnag, gall yr opsiwn hwn arwain at leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr gan nad oes cymaint o angen i deithio gan y bydd y rhan fwyaf o ddatblygiadau tai wedi'u lleoli'n agos at y prif ardaloedd cyflogaeth a gwasanaethau a chyfleusterau eraill.	
4	**Yr Iaith Gymraeg**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
5	**Treftadaeth/ Diwylliant**	+/-	Mae'r polisi yn annog ailddefnyddio adeiladau sy'n debygol o annog defnyddio tir mewn modd mwy effeithlon ac o gyfrannu at wella bywiogrwydd a hyfywdra aneddiadau. Bydd yr union effaith ar asedau treftadaeth hanesyddol yn dibynnu ar leoliad y datblygiad mewn perthynas â'r asedau hanesyddol ac ar raddfa'r datblygiad arfaethedig.	Bydd angen i bolisïau manwl y Cynllun sicrhau y bydd datblygiadau er dibenion cyflogaeth yn cael eu dylunio fel eu bod yn sensitif i'r amgylchedd adeiledig hanesyddol.
6	**Economi a chyflogaeth**	++	Bydd y polisi hwn yn cael effaith fawr a chadarnhaol o ran yr amcan hwn drwy warchod tir cyflogaeth presennol a darparu mwy o safleoedd cyflogaeth. Dylai hyn gynyddu cyfleoedd cyflogaeth i'r boblogaeth leol. Dylai'r polisi gynyddu gweithgarwch economaidd drwy ddarparu tir cyflogaeth a bydd yn creu cyfleoedd datblygu economaidd i ddiwallu anghenion yr economi drwy gydol oes y cynllun. Yn ogystal, mae'n debygol y bydd y polisi yn hwyluso mewnfuddsoddiad.	Gellid cryfhau'r polisi drwy nodi lleoliadau allweddol ar gyfer cyflogaeth i sicrhau y ceir dosbarthiad priodol.
7	**Tai fforddiadwy**	0	Nid oes perthynas uniongyrchol rhwng y polisi a'r amcan.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	Mae'r union effaith ar y dirwedd yn ddibynnol ar leoliad, graddfa a natur y datblygiad. Mae union faint a difrifoldeb yr effaith yn ddibynnol ar faint o safleoedd priodol a ddatblygwyd o'r blaen sydd ar gael mewn aneddiadau. Fodd bynnag, dylai ailddefnyddio safleoedd ac adeiladau presennol arwain at fuddion cadarnhaol yn erbyn yr amcan hwn. Byddai sianelu datblygiadau i'r ardaloedd twf penodol yn gwarchod cefn gwlad ac yn lleihau'r pwysau datblygu ar aneddiadau ymylol.	Dylai'r polisïau manwl bwysleisio'r gofyn i ddatblygiad gael ei ddylunio i lefel uchel, gan adlewyrchu tirweddau a threfweddau lleol.
9	**Tir, mwynau,**	-	Gall unrhyw ddatblygiad beri colli neu ddiraddio tiroedd a phriddoedd o	Dylai'r polisïau manwl hwyluso'r angen am gyfleusterau

	gwastraff		ansawdd da. Ar y llaw arall, nid yw'r Polisi'n cyfeirio at yr angen i ailddefnyddio adeiladau presennol, dylai hyn leihau'r pwysau ar dir glas. Nid oes cyfeiriad at faterion gwastraff. Bydd cynnydd mewn cyfleoedd cyflogaeth yn arwain at gynnydd mewn gwastraff.	rheoli gwastraff cynaliadwy dan yr amgylchiadau priodol.
10	**Trafnidiaeth a mynediad**	**+/-**	Mae'r polisi'n caniatáu gwella cysylltiadau band-eang ac yn annog darparu safleoedd ac eiddo mewn lleoliadau priodol yn y strategaeth aneddiadau. Dylai hyn wella mynediad at gyfleoedd cyflogaeth. Dylai gofynion trafnidiaeth fod yn ystyriaeth allweddol wrth ddatblygu polisïau cyflogaeth, yn arbennig materion sy'n berthnasol i hygyrchedd trafnidiaeth. Bydd hygyrchedd tir er dibenion cyflogaeth yn dibynnu ar ei leoliad.	Gellid gwella'r polisi drwy ychwanegu "hygyrch" ar ôl "lleoliadau priodol" ym mhwynt 4. 4. cefnogi ffyniant economaidd a chynaldwyedd cymunedau gweldig drwy hwyluso twf a graddfa briodol mewn mentrau gwledig, ymestyn busnesau presennol ac arallgyfeirio trwy gefnogi'r ailddefnydd o adeiladau presennol, datblygiadau unedau 'gwaith byw', gweithio gartref, a thrwy annog darparu safleoedd a thir ac adeiladau mewn lleoliadau **hygyrch** priodol tu mewn i'r strategaeth anheddiad;
11	**Dŵr a Risg Llifogydd**	**+/-**	Bydd effeithiau datblygu cyflogaeth ar yr amcan hwn yn dibynnu ar leoliad a math y datblygiad. Mae risg y bydd y lefel o ddatblygiad newydd yn peri cynnydd digonol mewn arwynebau anhydraidd fyddai'n arwain at risg uwch o lifogydd cyfyngedig yn deillio o ddŵr ffo. Gall dŵr ffo hefyd arwain at lygru dŵr daear. Yn gyffredinol, mae datblygiad ychwanegol yn arwain at gynyddu defnydd dŵr.	Dylai'r polisïau manwl anelu at warchod adnoddau dŵr ac at leihau'r tebygolrwydd o lifogydd drwy ymgorffori SuDS mewn datblygiadau newydd pan fo hynny'n briodol.

Crynodeb

Mae'r Polisi hwn yn hwyluso twf economaidd yn uniongyrchol a dylai gynnig effeithiau manteisiol o ran cynnal / cynyddu gweithgarwch economaidd, a thrwy wneud hynny, dylai hefyd leihau tlodi ac eithrio cymdeithasol drwy warchod tir cyflogaeth presennol a darparu tir cyflogaeth ychwanegol. Bydd y polisi'n cynyddu cyfleoedd cyflogaeth ac felly'n cyfrannu at gynnal cymunedau bywiog. Ar y llaw arall, gall asedau amgylcheddol megis bioamrywiaeth gael eu heffeithio, yn ddibynnol ar raddfa, math a lleoliad y datblygiad newydd.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS9 – Economi'r Ymwelwyr

Wrth sicrhau cysondeb â'r economi a chymunedau lleol a sicrhau y gwarchodir yr amgylchedd naturiol, adeiledig a hanesyddol, ac yn benodol yr ardaloedd hynny sydd wedi'u dynodi'n rhyngwladol, cenedlaethol ac yn lleol, bydd y Cynghorau'n cefnogi datblygu diwydiant twristiaeth lleol fydd yn fwrlwm trwy gydol y flwyddyn drwy:

1. ffocysu datblygiadau twristiaeth, diwylliannol a hamdden sy'n gynaliadwy, yn egnïol ac ar raddfa fwy yn y canolfannau isranbarthol, y canolfannau gwasanaeth trefol ac, os yn briodol, y canolfannau gwasanaeth gwledig;
2. cadw a gwella'r ddarpariaeth llety â gwasanaeth presennol a chefnogi darpariaeth newydd o lety â gwasanaeth o safon uchel yn y canolfannau isranbarthol, y canolfannau gwasanaeth trefol a gwledig ac yn y pentrefi;
3. rheoli'r ddarpariaeth o lety twristiaeth sydd o safon uchel a geir ar ffurf gwersylla, carafanau sefydlog neu deithiol neu barciau sialetau mewn lleoliadau ble mae modd cynnal niferoedd ychwanegol o ymwelwyr;
4. cefnogi darpariaethau a chynlluniau twristiaeth newydd ar raddfa briodol mewn lleoliadau cynaliadwy yng nghefn gwlad drwy ailddefnyddio adeiladau presennol, os yn briodol, neu fel rhan o arallgyfeirio ar ffermydd, yn enwedig os yw'r rhain hefyd o fudd i'r cymunedau lleol ac yn cefnogi'r economi leol, ac os ydynt yn unol â'r amcanion datblygu cynaliadwy;
5. atal datblygiad fyddai'n cael effaith andwyol annerbyniol ar nodweddion ac ardaloedd sydd o ddiddordeb i dwristiaeth, neu ar eu gosodiad.

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Nis oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn, gan ei fod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol. Mae'r polisi'n hwyluso darparu gweithgareddau twristiaeth ac ar yr un pryd yn sicrhau y gwarchodir bioamrywiaeth drwy sicrhau y gwarchodir yr amgylchedd naturiol a'r amgylchedd adeiledig.	Mae cyfle yma i ddatblygiadau twristiaeth wella nodweddion bioamrywiaeth. Bydd hyn yn ddibynnol ar sut y gweithredir y polisi.
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Bydd y polisi'n hwyluso mynediad i gyfleusterau twristiaeth a hamdden fydd yn cyfrannu at wella iechyd a lles y boblogaeth. Cyfeiria'r Polisi hefyd at ba mor bwysig yw hi fod datblygiadau twristiaeth o fudd i'r cymunedau lleol.	Gellir cryfhau'r Polisi drwy bwysleisio na ddylid caniatáu datblygiadau twristiaeth ar draul nodweddion cymdeithasol yr Ardal.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

			Fodd bynnag, heb ei reoleiddio, gall twf poblogaeth mewn twristiaeth beri newid yn nodweddion cymdeithasol Ardal y Cynllun.	'A sicrhau y gwarchodir yr amgylchedd **cymdeithasol**, naturiol ac adeiledig.
3	**Newid Hinsawdd**	-	Gall datblygiadau sy'n gysylltiedig â thwristiaeth arwain at fwy o deithiau gan gludiant preifat all effeithio ar ansawdd yr aer yn lleol a chyfrannu at newid hinsawdd yn yr hirdymor. Fodd bynnag, mae'r fframwaith aneddiadau yn berthnasol i ddatblygiadau twristiaeth sy'n golygu y bydd y safleoedd datblygu mewn lleoliadau cynaliadwy ac mewn ardaloedd sy'n hawdd i gludiant cyhoeddus gael mynediad atynt.	Gellir cryfhau'r polisi drwy ofyn yn benodol i ddatblygiadau twristiaeth fod yn hygyrch ac yn hawdd i gludiant cyhoeddus eu defnyddio i leihau cymaint â phosib ar lygredd aer. 4. cefnogi darpariaethau a chynlluniau twristiaeth newydd **mewn lleoliadau cynaliadwy** yng nghefn gwlad drwy ailddefnyddio adeiladau presennol, os yn briodol, neu fel rhan o arallgyfeirio ar ffermydd, yn enwedig os yw'r rhain hefyd o fudd i'r cymunedau lleol ac yn cefnogi'r economi leol, ac os ydynt yn unol â'r amcanion datblygu cynaliadwy;
4	**Yr Iaith Gymraeg**	+/-	Mae gan y polisi'r gallu i gael effaith andwyol anuniongyrchol ar gadwraeth yr iaith Gymraeg drwy gynyddu nifer y twristiaid. Gall cynnydd yn y nifer o weithwyr sy'n gysylltiedig â thwristiaeth waethygu'r broblem hon. Fodd bynnag, nid oes sicrwydd ynghylch yr effeithiau yn ystod y cam strategol hwn, a gellir eu lleddfu wrth weithredu'r mesurau arfaethedig i warchod yr Iaith Gymraeg a nodir yn y Strategaeth a Ffafrir.	Dylai'r Cynllun Adneuo gynnwys polisi iaith Gymraeg cryf i warchod yr ased pwysig hwn.
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Gall datblygu arwain at ddifrodi neu amharu ar nodweddion sydd o ddiddordeb diwylliannol a threftadaeth. Fodd bynnag, mae'r polisi'n cyfeirio'n uniongyrchol at yr angen i amddiffyn yr amgylchedd naturiol a'r amgylchedd adeiledig rhag effeithiau andwyol sy'n deillio o gynigion twristiaeth. Bydd graddfa a maint unrhyw effeithiau yn dibynnu ar union leoliad datblygiadau newydd.	Gellid cryfhau'r polisi drwy gyfeirio at yr angen i gynigion amddiffyn yr amgylchedd hanesyddol. ...a sicrhau y gwarchodir yr amgylchedd naturiol, ~~ac~~ adeiledig **a hanesyddol**, ac yn benodol yr ardaloedd hynny sydd wedi'u dynodi'n rhyngwladol, cenedlaethol ac yn lleol, bydd y Cynghorau'n cefnogi datblygu diwydiant twristiaeth lleol fydd yn fwrlwm trwy gydol y flwyddyn drwy:
6	**Economi a chyflogaeth**	++	Mae posib y gall datblygu'r diwydiant twristiaeth gyflawni twf economaidd hirdymor yn Ardal y Cynllun. Bydd hyrwyddo twf twristiaeth yn creu cyfleoedd	

			cyflogaeth lleol yn y sector gwasanaethu. Gall datblygu twristiaeth hefyd esgor ar fuddsoddi penodol cronnus ar hyd Ardal y Cynllun. Cyfeiria'r polisi'n uniongyrchol at wella'r ddarpariaeth llety â gwasanaeth presennol a chefnogi darpariaeth newydd o lety â gwasanaeth o safon uchel yn y canolfannau isranbarthol, yn y canolfannau gwasanaeth trefol a gwledig ac yn y pentrefi. Dylai hyn gael effaith gadarnhaol fawr ar yr amcan hwn yn yr hirdymor.	
7	**Tai fforddiadwy**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	Gall datblygiadau beri difrod posib i nodweddion y dirwedd. Fodd bynnag, mae'r polisi'n cefnogi datblygu twristiaeth gynaliadwy sy'n canolbwyntio ar yr amgylchedd naturiol a dylai hyn negyddu unrhyw effeithiau andwyol ar y dirwedd. Mae'r polisi'n cyfeirio'n uniongyrchol at yr angen i amddiffyn yr amgylchedd naturiol a'r amgylchedd adeiledig rhag effeithiau andwyol sy'n deillio o gynigion twristiaeth.	Dylai'r polisïau manwl liniaru yn erbyn effeithiau andwyol ar dirweddau a threfweddau pwysig.
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	-	Gall cynlluniau twristiaeth, fel pob datblygiad arall, arwain at golli pridd a thir o ansawdd da. Mae hi hefyd yn debygol y bydd datblygiadau twristiaeth yn peri cynnydd yn y gwastraff a gynhyrchir yn ystod y gwaith adeiladu a'r cyfnod y mae'r datblygiad yn weithredol. Ar y llaw arall, mae'r polisi'n cefnogi ailddefnyddio adeiladau presennol fel rhan o arallgyfeirio ar ffermydd.	Dylai'r polisïau manwl annog ffafrio datblygu safleoedd tir llwyd yn hytrach na safleoedd tir glas.
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	+	Posib y bydd effaith gadarnhaol drwy ffocysu datblygiadau twristiaeth mwy yn y prif ganolfannau, a chan hynny, hwyluso datblygiadau mewn lleoliadau sydd â chysylltiadau cludiant da ac sy'n hawdd cael atynt.	Gellir cryfhau hyn drwy nodi'n benodol y dylid datblygu cyfleusterau twristiaeth mewn lleoliadau hygyrch: 4. cefnogi darpariaethau a chynlluniau twristiaeth newydd **<u>mewn lleoliadau cynaliadwy a hygyrch</u>** yng nghefn gwlad drwy ailddefnyddio adeiladau presennol, os yn briodol, neu fel rhan o arallgyfeirio ar ffermydd, yn enwedig os yw'r rhain hefyd o fudd i'r cymunedau lleol ac yn cefnogi'r economi leol, ac os ydynt yn unol â'r amcanion datblygu cynaliadwy;
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	+/-	Gall gweithgareddau twristiaeth effeithio'n negyddol ar yr amgylchedd dŵr, fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar sut y gweithredir y cynigion. Noda'r	Dylai'r polisïau manwl sicrhau bod adnoddau dŵr Ardal y Cynllun yn cael eu gwarchod.

			polisi’n glir y dylai cynigion sicrhau bod yr amgylchedd naturiol yn cael ei warchod.	
Crynodeb				
Yn aml, lleolir datblygiadau twristiaeth yng nghefn gwlad, ac mae’n bosib i hyn gael effaith negyddol ar yr amgylchedd naturiol. Bydd union natur yr effaith yn dibynnu ar fath y datblygiad a’i berthynas â’r asedau amgylcheddol all gael eu heffeithio. Ar y llaw arall, mae twristiaeth yn ddiwydiant pwysig iawn yn Ardal y Cynllun a byddai mwy o ddatblygiadau priodol yn cael effaith gadarnhaol sylweddol ar yr economi leol ac felly hefyd y cymunedau lleol.				

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS10 Canol Trefi a manwerthu

Bydd y Cynghorau'n gweithio gyda sefydliadau partner a'r gymuned leol i warchod a gwella hyfywdra a bywiogrwydd canol trefi Ardal y Cynllun i gydnabod eu swyddogaethau manwerthu, gwasanaethu a chymdeithasol.

Bydd y Cynghorau'n hyrwyddo hyfywdra a bywiogrwydd canol dinasoedd/trefi drwy:

1. annog cymysgedd amrywiol o ddefnyddiau addas (fel y diffinnir yn PCC a NCT 4) mewn amgylcheddau o ansawdd uchel sy'n denu amrediad eang o bobl ar wahanol amseroedd o'r dydd, sy'n ddiogel ac yn hygyrch i bawb;
2. sicrhau y bydd buddsoddiad newydd yn cyd-fynd â graddfa a swyddogaeth canol y ddinas/tref;
3. darparu ar gyfer 579 metr sgwâr net o arwynebedd llawr nwyddau cyfleus a 8,091 metr sgwâr net o arwynebedd lawr nwyddau cymharol erbyn 2026;
4. gwrthsefyll yn erbyn datblygiadau sy'n tynnu oddi ar eu bywiogrwydd a'u hyfywdra a'u gwarchod rhag colli unedau manwerthu o fewn Prif Ardaloedd Siopa, fydd yn cael eu diffinio yn y Cynllun Drafft Adneuo;
5. gwneud y mwyaf o gyfleoedd i ailddefnyddio adeiladau addas o fewn canol trefi;
6. gwrthsefyll ymestyn datblygiadau manwerthu a hamdden y tu allan i ganol trefi.

Amddiffynnir siopau a gwasanaethau mewn Canolfannau Gwasanaeth Gwledig a Phentrefi sy'n darparu ar gyfer anghenion dydd i ddydd cymunedau rhag unrhyw golled diangen a chefnogir cynigion am wasanaethau cymunedol amlbwrpas.

	Amcan AC	Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	0	Wrth ffocysu datblygiadau mewn canol trefi ac aneddiadau, gall y polisi hwn gyfrannu'n anuniongyrchol at amddiffyn rhag ymestyn aneddiadau, a thrwy hynny warchod yr amgylchedd naturiol rhag yr effeithiau andwyol a berir gan ddatblygiadau. Mae'n debygol felly y bydd yr effaith yn fwy niwtral.	Dim
2	**Cymuned ac**	++	Drwy ddarparu cyfleoedd manwerthu o ansawdd da, mae'r polisi'n cyfrannu	Dylai'r polisïau manwl hyrwyddo mwy ar ba mor addas

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

	Iechyd		at gynnal cymunedau bywiog drwy ddarparu gwasanaethau lleol sy'n diwallu anghenion lleol fydd, yn anuniongyrchol, yn gwella bywiogrwydd a lles cymunedau. Noda'r Polisi'n benodol y gwarchodir siopau mewn canolfannau gwasanaeth gwledig a phentrefi. Ar y llaw arall, gall ffocysu datblygiadau ar ganol trefi presennol arwain at ddiffyg buddsoddiad mewn ardaloedd eraill, ble mae angen buddsoddiad, a thrwy hynny, gall gynyddu amddifadedd. Fodd bynnag, gellid o bosib gosod Polisi PS7 yn erbyn hyn gan ei fod yn annog datblygu economaidd mewn cymunedau gwledig. Mae hi'n bosib y bydd yna effeithiau cadarnhaol eang.	yw datblygu economïau'r ardaloedd gwledig.
3	**Newid Hinsawdd**	+	Mae ffocysu datblygiadau mewn canolfannau manwerthu presennol yn lleihau'r angen i deithio a thrwy hynny'n cyfrannu at ymaddasu i newid hinsawdd yn y tymor hir, gan effeithio'n gadarnhaol ar yr amcan AC hwn.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	+	Mae potensial y bydd effaith gadarnhaol drwy wella faint o wasanaethau sydd ar gael a gwneud y canol trefi'n fwy deniadol; gall darparu gwasanaethau manwerthu fod yn gymorth i gynnal y boblogaeth sy'n siarad Cymraeg wrth i drigolion aros yn eu cymunedau.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Er nad yw'r polisi'n ymdrin yn uniongyrchol â'r amcan hwn, gallai polisïau mwy manwl annog dylunio da o ran blaen siopau a gosodiad canol trefi.	Dylai pob datblygiad manwerthu newydd gyd-fynd â graddfa a chymeriad y ganolfan bresennol.
6	**Economi a chyflogaeth**	++	Mae potensial am effaith gadarnhaol sylweddol ar yr economi yn y tymor hir oherwydd bod y polisi'n hwyluso datblygiadau manwerthu mewn canol trefi yn uniongyrchol a bydd hyn yn annog mewnfuddsoddiad ac yn darparu cyfleoedd cyflogaeth lleol. Gweler hefyd amcan 2 uchod.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	
8	**Tirwedd a threfwedd**	+	Dylai cadw siopau yn y canol trefi helpu i gynnal amgylchedd adeiledig yr ardaloedd hyn. Drwy ddefnyddio egwyddorion dylunio da, dylid gwella trefweddau yn ogystal. Yn ogystal, bydd tywys datblygiadau i ganolfannau presennol yn hytrach na chefn gwlad agored yn gwarchod adnodd y dirwedd. Posibilrwydd felly y bydd yna effaith gadarnhaol.	Gellid cryfhau'r polisi drwy annog trosi adeiladau presennol fyddai'n ychwanegu at sicrhau nad yw datblygiadau'n newid cymeriad canolfannau manwerthu a bod adeiladau hanesyddol yn cael eu cynnal. **5. Annog trosi ac ailddefnyddio adeiladau presennol mewn canol trefi;**
9	**Tiroedd,**	+ +	Bydd gan y polisi effaith gadarnhaol ar ddefnyddio tir yn effeithlon wrth iddo	Mae hi'n bwysig fod y polisïau manylach yn y drafft

	mwynau, gwastraff		/-	dywys datblygiadau i ganolfannau presennol sy’n annog ailddefnyddio adeiladau a defnyddio tir mewn modd effeithlon fydd yn lleihau colli priddoedd a thir amaethyddol da. Fodd bynnag, drwy hwyluso mwy o ddatblygu, bydd hyn yn arwain at gynyddu’r gwastraff a gynhyrchir.	Adneuo yn annog datblygu tir llwyd a hyrwyddo technegau rheoli gwastraff mewn modd cynaliadwy.
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	+		Posibilrwydd o effaith gadarnhaol ar yr amcan AC hwn gan fod y polisi’n ffocysu ar ddatblygiadau mewn canolfannau manwerthu presennol, all leihau’r angen i deithio a chynyddu gallu pobl i gyrraedd canolfannau cadarn ar gludiant cyhoeddus. Mae’r polisi hwn hefyd yn cyfeirio’n uniongyrchol at yr angen i gael datblygiadau hygyrch.	Dim
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	+/-		Mae risg y bydd lefel y datblygiadau newydd yn peri cynnydd mewn arwynebau anhydraidd fyddai’n ddigon i beri risg uwch o lifogydd lleol yn deillio o ddŵr ffo. Gall dŵr ffo hefyd beri llygru dŵr daear. Yn gyffredinol, mae mwy o ddatblygiadau’n arwain at gynnydd yn y dŵr a ddefnyddir.	Dylai polisiau manwl anelu i warchod adnoddau dŵr a lleihau’r potensial i lifogydd ddigwydd drwy ymgorffori SuDS mewn datblygiadau newydd pan fo hynny’n briodol.

Crynodeb

Mae’r polisi’n perfformio’n dda yn erbyn y rhan fwyaf o amcanion AC yn enwedig yr amcanion economaidd-gymdeithasol. Wrth dywys datblygiadau i’r canol trefi, bydd y polisi hwn yn helpu i gefnogi canolfannau manwerthu presennol a gwella’r cyfleusterau a’r gwasanaethau sy’n hygyrch i’r boblogaeth leol. Bydd ffocysu datblygiadau mewn canol trefi presennol hefyd yn helpu i warchod yr amgylchedd naturiol rhag datblygiadau.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS11 Darpariaeth tai gytbwys

Yn seiliedig ar lefel rhagdybiedig yr angen am dai, wedi'i phwyso a mesur yn erbyn y gallu i'w chyflawni, y cyfyngiadau amgylcheddol a chynhwysedd y dirwedd, bydd y Cynghorau'n darparu ar gyfer 7,665 o unedau tai rhwng 2011 a 2026. Bydd cyflenwad pum mlynedd o dir ar gyfer tai yn cael ei gynnal.

Bydd y lefel hwn o dwf yn cael ei ddosbarthu'n unol â Pholisïau Strategol PS3 a PS4 a'r strategaeth aneddiadau a amlinellir ym Mholisi Strategol PS3.

Bydd y Cynghorau'n gweithio gyda phartneriaid i hyrwyddo cymunedau cymysg cynaliadwy drwy sicrhau bod pob datblygiad preswyl newydd yn cyfrannu at wella cydbwysedd tai ac yn diwallu'r anghenion a nodir ar gyfer y gymuned gyfan. Bydd y Cynghorau'n sicrhau bod cymunedau cymysg cynaliadwy'n cael eu datblygu drwy:

1. uchafu darpariaeth tai fforddiadwy (gan gynnwys angen lleol) ar draws ardal y Cynllun;
2. cyfrannu at wneud iawn am y diffyg cydbwysedd mewn marchnadoedd tai lleol;
3. sicrhau y defnyddir tir sydd wedi'i glustnodi ar gyfer tai mewn modd cynaliadwy, gan sicrhau dwysedd effeithlon o ddatblygu sy'n gweddu â'r mwynderau lleol;
4. sicrhau'r cyfuniad cywir o fathau o unedau tai ac o ddaliadaeth i ddiwallu anghenion cymunedau presennol ardal y Cynllun yn ogystal â chymunedau'r dyfodol;
5. darparu ar gyfer anghenion tai arbenigol megis llety myfyrwyr, llety â chefnogaeth, cartrefi nyrsio, preswyl a gofal ychwanegol.
6. gwella ansawdd ac addasrwydd y stoc tai bresennol;
7. annog safon dylunio uchel sy'n creu cymunedau cynaliadwy a chynhwysol.

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Mae unrhyw fath o ddatblygiad yn rhoi'r adnodd bioamrywiaeth dan bwysau yn ardal y Cynllun. Mae'n bosib i ddatblygiad ffisegol aflonyddu ar gynefinoedd a rhywogaethau un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol yn ogystal â cholli a darnio cynefinoedd. Fodd bynnag, ar y lefel hon o arfarnu mae'n anodd rhagweld yr effaith ar	Bydd datblygu polisiau addas i reoli lleoliad tai newydd yn bwysig i sicrhau bod yr amgylchedd naturiol yn cael ei warchod i'r eithaf. Dylai'r Cynllun Adneuo annog datblygu safleoedd tir llwyd ble bynnag y bo modd.

				fioamrywiaeth, yn enwedig ble nad yw lleoliadau'r datblygu'n wyddys. Fodd bynnag, bydd y cynnydd mewn tai a fwriedir yn yr opsiwn hwn, dros amser, yn rhoi pwysau cynyddol ar adnoddau dŵr a'u hansawdd (gydag effeithiau ar fioamrywiaeth o ganlyniad). Yn ogystal, mae'n debygol yn sgil hyn y bydd cynnydd mewn llygredd aer a allai gael effaith andwyol ar safleoedd bioamrywiaeth (er, mae hyn hefyd yn ddibynnol ar leoliad). Mae mwy o bwysau ar gynefinoedd (drwy golled uniongyrchol neu dameidiog) hefyd yn bosib; fodd bynnag, bydd hyn yn ddibynnol ar leoliad y datblygiad. Ar y llaw arall, gall ffocysu twf mewn aneddiadau diffiniedig, yn unol â'r strategaeth aneddiadau, helpu i warchod bioamrywiaeth o fewn y cefn gwlad sy'n weddill. Mae Polisi PS15 (Gwarchod a Gwella'r Amgylchedd Naturiol) yn ceisio diogelu bioamrywiaeth bwysig, gan gynnwys rhywogaethau a chynefinoedd a warchodir.	
2	**Cymuned ac Iechyd**	**+ /-**	**+**	Bydd datblygiadau newydd ar y raddfa hon yn debygol o arwain at fuddion sylweddol i'r gymuned ac i iechyd, fodd bynnag, gall adeiladu hefyd effeithio'n negyddol ar gydlyniad. Yn ogystal, mae'n bosib y caiff hyn effaith negyddol ar gymunedau oherwydd lefelau uchel o adeiladu, ond mae'r effeithiau hyn yn fwy tebygol mewn safleoedd wedi'u lleoli mewn ardaloedd trefol ble mae'r boblogaeth yn uwch. Mae'r polisi yn hwyluso darparu tai priodol i ddiwallu anghenion y boblogaeth leol, a dylai hyn gael effaith gadarnhaol ar gymunedau. Dylai diwallu anghenion pobl sy'n byw mewn tai anaddas wella iechyd a lles y trigolion. Yn ogystal, bydd darparu tai mewn lleoliadau sydd â chysylltiadau trafnidiaeth da yn darparu mynediad i'r boblogaeth at wasanaethau gofal iechyd. Ar y llaw arall, byddai'r lefel twf arfaethedig yn creu galw ychwanegol am wasanaethau gofal iechyd a bydd angen diwallu hyn. Bydd lefel is a chymesur o ddatblygiad yn yr aneddiadau llai i warchod y cymunedau hyn rhag newid.	Dim
3	**Newid Hinsawdd**	**-**		Bydd y cynnydd arfaethedig mewn tai yn yr opsiwn hwn yn arwain at fwy o allyriadau nwyon tŷ gwydr yn Ynys Môn ac yng Ngwynedd. Bydd hyn yn sgil mwy o ddefnydd o ynni a chludiant sy'n gysylltiedig â chynnydd mewn	Dylai'r polisiau manwl yn y Cynllun sicrhau bod datblygiadau mor ynni-effeithlon â phosib a dylent annog/gofyn i gynnwys cynlluniau ynni adnewyddadwy

			poblogaeth. Ar nodyn mwy cadarnhaol fodd bynnag, bydd datblygiad sy’n cydymffurfio â’r Strategaeth a Ffafrir yn golygu y bydd tai’n cael eu lleoli mewn ardaloedd cynaliadwy, gan leihau’r angen i deithio a chael effaith gadarnhaol ar ansawdd yr aer.	mewn datblygiad.
4	**Yr Iaith Gymraeg**	**+/-**	Mae effaith y twf mewn tai ar yr iaith Gymraeg yn ansicr ar hyn o bryd. Gall fod yn bosib i lefel y twf gael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol ar yr iaith Gymraeg oherwydd gall prisiau tai is a mwy o dai fforddiadwy gynorthwyo i gadw gafael ar y boblogaeth bresennol. I’r gwrthwyneb, gallant hefyd annog poblogaeth Ddi-Gymraeg i symud i mewn. Gall darparu tai fforddiadwy helpu i gadw’r boblogaeth sy’n siarad Cymraeg yn yr ardaloedd. Fodd bynnag, gellir cryfhau’r polisi drwy gyfeirio at yr angen i ddarparu tai fforddiadwy ar gyfer angen lleol mewn achosion priodol.	Gall y polisi gynnwys cyfeiriad at yr angen am dai fforddiadwy lleol: 1. Uchafu darpariaeth tai fforddiadwy (**gan gynnwys angen lleol)** yn ardal y Cynllun;
5	**Treftadaeth/diwylliant**	**+/-**	Gall lefel y twf a fwriedir yn y Polisi arwain at effeithiau cynyddol (yn unigol ac yn gronnus) ar ddiwylliant a threftadaeth Gwynedd ac Ynys Môn er bod hyn yn ddibynnol ar bolisïau manwl ac ar leoliad / dosbarthiad gofodol y datblygiadau newydd. Gall datblygiad newydd ar y raddfa hon arwain at effeithiau positif sylweddol ar ddiwylliant a threftadaeth drwy ddarparu cyfleoedd cyllidol ar gyfer gofod diwylliannol (e.e. canolfannau cymunedol) ac adfywio ardaloedd ac adeiladau wedi dirywio gan gynnwys asedau treftadaeth. Felly, anodd iawn yw rhagweld yr union effaith ar hyn o bryd.	Dylai polisïau manwl yn y Cynllun gynnwys polisiau cryf i sicrhau y caiff treftadaeth a diwylliant eu gwarchod a’u gwella. Dylai’r polisiau ymdrin â’r angen i ystyried dyluniad, ansawdd a dwysedd unedau tai.
6	**Economi a chyflogaeth**	**+**	Gall gweithredu’r polisi hwn effeithio’n gadarnhaol ar yr economi. Byddai economi’r prif aneddiadau’n cael eu cefnogi drwy ddarparu gweithlu a byddai busnesau a busnesau newydd yn cael eu cefnogi drwy gydol y cyfnod adeiladu yn ogystal â chynnydd yn y galw am nwyddau a gwasanaethau. Fodd bynnag, dylid cael tir cyflogaeth i gyd-fynd â datblygiadau tai eang er mwyn cefnogi’r twf tai newydd ac i leihau’r angen i gymudo. Bydd lefel arfaethedig y tai hefyd yn helpu i letya’r gweithwyr newydd fyddai eu hangen gan y diwydiannau adnewyddadwy a diwydiannau ynni sy’n tyfu yn Ynys Môn.	Dim

			Fodd bynnag, gall fod peth amheuaeth ynglŷn â'r posibilrwydd o ddarparu'r lefel hon o dai gan ystyried y cyfraddau adeiladu tai presennol.	
7	**Tai fforddiadwy**	++	Mae'r polisi, yn uniongyrchol hwyluso datblygiad tai newydd a dylai hyn sicrhau y caiff yr amcan ei gyflawni. Fodd bynnag, nid oes darpariaeth benodol yn y geiriad ar gyfer gwahanol fathau o dai sy'n diwallu anghenion lleol. Effeithiau cadarnhaol hirdymor.	Gweler amcan 4 uchod
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	Mae'n anodd rhagweld effaith y Polisi ar y dirwedd a'r drefwedd. Fodd bynnag, credir ei bod yn debygol y gallai lefel y datblygiad arfaethedig arwain at effeithiau andwyol unigol a chronnus ar y dirwedd a'r drefwedd oherwydd y cynnydd mewn adeiladu tai ac adeiladu arall. Rhaid ystyried effeithiau o'r fath wrth i gynllunio manwl pellach ddigwydd i ddewis lleoliadau addas i'w datblygu. Fodd bynnag, mae peth posibilrwydd o wella'r drefwedd, os yw prosiectau yn cynnwys elfen sylweddol o adfywio safleoedd tir llwyd.	Dylai'r Cynllun Adneuo gynnwys ffafrio safleoedd tir llwyd yn hytrach na safleoedd tir glas.
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	-	Mae datblygiad newydd yn peri defnyddio tir a cholli priddoedd. Bydd angen i rai datblygiadau tai fod ar dir glas oherwydd prinder tir a ddatblygwyd o'r blaen yn Ardal y Cynllun. Fodd bynnag, byddai datblygiad dwysedd uchel mewn aneddiadau yn arwain at ddefnyddio tir a phriddoedd yn fwy effeithiol gan fod gofyn ailddefnyddio tir ac adeiladau yn hytrach na defnyddio tir glas. Bydd y polisi hefyd yn arwain at gynhyrchu rhagor o wastraff.	Dylai'r Cynllun Adneuo annog datblygu rheoli gwastraff mewn modd cynaliadwy mewn datblygiadau tai newydd. Dylai'r Cynllun Adneuo annog datblygu o ddwysedd uwch (ble y bo'n briodol).
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	+/-	Mae'n debygol y bydd manteision sylweddol i'r lefel hon o ddatblygiad o safbwynt cludiant a hygyrchedd, drwy helpu i greu màs critigol o boblogaeth a fydd yn helpu i gefnogi gwasanaethau cludiant cyhoeddus presennol a newydd. Fodd bynnag, gall y cynnydd mewn datblygu a hwylusir gan y polisi hwn (yn ddibynnol ar ei leoliad gofodol), arwain hefyd at gynnydd mewn cludiant a thagfeydd traffig. Felly, dylai'r strategaeth a ffafrir leoli datblygiadau mewn aneddiadau sydd wedi'u sefydlu leihau'r angen i deithio a chynnig mynediad i ddulliau cludiant cynaliadwy. Fodd bynnag, yn yr aneddiadau llai, efallai y bydd mynediad i gludiant cynaliadwy yn fwy cyfyngedig.	Dylai polisiau penodol ymdrin â gosodiad, mynediad a chyfleoedd cludiant cyhoeddus, cerdded a beicio mewn datblygiadau newydd. Dylid cryfhau'r Polisi drwy nodi'r angen i ddatblygu mewn lleoliadau hygyrch.

11	**Perygl dŵr a llifogydd**	+/-	Bydd y polisi hwn yn cynyddu'r pwysau ar ansawdd ac adnoddau dŵr (e.e. cynnydd yn y dŵr gwastraff a ollyngir i gyrff dŵr) a thrwy gynnydd yn y defnydd o ddŵr.	Dylid lleddfu'r effeithiau drwy sicrhau bod gan y CDLl ofynion cadarn ar gyfer draeniad cynaliadwy, dŵr gwastraff a chadwraeth dŵr.
Crynodeb				
Bydd darparu tai addas yn unol â'r polisi hwn yn arwain at fuddion mawr i'r trigolion. Gan y bydd y datblygiad wedi'i leoli'n bennaf yn y prif aneddiadau, ble y mae'r mwyafrif o'r boblogaeth yn byw, mae'n debygol o ddiwallu cyfran fawr o'r angen a nodwyd. Mae'r polisi hefyd yn darparu tai fforddiadwy ddylai ddiwallu anghenion sydd wedi'u hadnabod ar lefel leol. Mae darparu tai i ddiwallu gofynion tai hefyd yn debygol o fod o fudd i gymunedau yn eu cyfanrwydd drwy leihau eithrio cymdeithasol a gwella bywiogrwydd cymunedau. Yn yr un modd â phob math o ddatblygiadau, mae'r asesiad wedi adnabod effeithiau negyddol posib ar rai asedau amgylcheddol. Bydd angen lliniaru hyn yn y Cynllun Adneuo.				

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS12 Tai Fforddiadwy

Bydd y Cynghorau'n ceisio sicrhau lefel briodol o dai fforddiadwy yn ardal y cynllun drwy weithio mewn partneriaeth â Darparwyr Cofrestredig, datblygwyr a chymunedau lleol (bydd targed dichonol a realistig ar gyfer tai fforddiadwy'n cael ei osod yn y Cynllun Adneuo).

I ymdrin ag angen amlwg am dai fforddiadwy, bydd y Cynghorau'n gofyn am gyfran o dai fforddiadwy gan ddatblygiadau preswyl, a hynny ar sail am byth. Bydd disgwyl i ddatblygiadau tai sydd â 5 uned neu fwy yn yr Is-ganolfannau Rhanbarthol, y Canolfannau Gwasanaeth Trefol, y Canolfannau Gwasanaeth Lleol a datblygiadau tai sydd â 3 uned neu fwy yn y Pentrefi Gwasanaeth ddarparu ar gyfer cyfran o dai fforddiadwy yn benodol ar gyfer pob Ardal Farchnad Tai. Disgwylir i'r gyfran fod rhwng 10% a 30%. Ni roddir ystyriaeth i symiau sy'n gyfnewid am hyn, oni bai nad yw'r ddarpariaeth ar y safle'n hyfyw neu'n realistig. Ni chaiff safleoedd ar gyfer 100% o dai fforddiadwy eu caniatáu oni bai eu bod mewn Clystyrau ac ar safleoedd eithrio gwledig.

Os yn briodol, bydd y Cynghorau yn gofyn i'r tai fforddiadwy gael eu dosbarthu ar hyd y datblygiad ac i adlewyrchu'r ddaliadaeth sydd wedi'i nodi mewn asesiadau marchnad tai lleol neu unrhyw asesiad arall a gwblheir gan y Cyngor neu gan bartner. Oni bai bod tystiolaeth yn awgrymu'n wahanol, bydd y cyfuniad o ddeiliadaeth a ddisgwylir ar gyfer pob Ardal Farchnad Tai fel a ganlyn:

75% Rhentu Cymdeithasol a 25% Tai (Rhent) Fforddiadwy Canolraddol

Os nad yw hyfywdra cynllun unigol yn diwallu'r gofynion polisi a nodir, cyfrifoldeb y datblygwr/perchennog tir yw dangos yn glir beth yw'r amgylchiadau dros gyfiawnhau cyfraniad neu gymysgedd deiliadaeth is o dai fforddiadwy.

	Amcan AC	Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Mae'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy yn debygol o arwain at wella bywiogrwydd cymuned, ac felly hefyd iechyd a lles. Bydd y polisi'n cyfrannu at leihau tlodi ac eithrio cymdeithasol wrth i fwy o bobl gael y cyfle i gael mynediad at dai fforddiadwy addas. Fodd bynnag, gall safleoedd sydd wedi'u dynodi ar gyfer 100% o dai fforddiadwy arwain at elfen o amddifadedd cymdeithasol oherwydd y diffyg amrywiaeth cymdeithasol.	Dylid cynllunio safleoedd i sicrhau mynediad i fannau agored ac i gyfleusterau hamdden.
3	**Newid**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

	Hinsawdd			
4	**Yr Iaith Gymraeg**	+	Dylai'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy addas gynorthwyo i gadw trigolion sy'n siarad Cymraeg yn eu cymunedau eu hunain.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	+	Gall darpariaeth o dai fforddiadwy arwain at dwf yn yr economi drwy ddenu cymysgedd o bobl o wahanol gefndiroedd economaidd i fyw a gweithio yn yr ardal.	Dylai'r cynllun Adneuo sicrhau bod tai priodol ar gael i'r gweithlu, ac yn benodol ar gyfer gweithwyr allweddol mewn ardaloedd poblogaidd ble ceir prisiau tai uchel ar y farchnad agored.
7	**Tai fforddiadwy**	++	Mae'r polisi yn uniongyrchol hwyluso'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy a ddylai ddiwallu anghenion y boblogaeth. Fodd bynnag, mae risg y gall y polisi hwyluso cyflwyno cyfran uwch o dai fforddiadwy na sydd ei hangen. Effeithiau cadarnhaol hirdymor.	Gellid cryfhau'r polisi drwy nodi y bydd tai fforddiadwy'n cael eu darparu pan fo angen am ddatblygiadau o'r fath. Er mwyn ymdrin â'r angen am dai fforddiadwy a **phan fo tystiolaeth o'r angen**, bydd y Cynghorau'n ceisio cyfran o dai fforddiadwy gan ddatblygiadau preswyl a hynny ar sail am byth. **Bydd cyfraniadau datblygiadau llai'n cael eu trafod ar sail yr achosion unigol.**
8	**Tirwedd a threfwedd**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
Crynodeb				
Bydd y polisi'n ennyn buddion sylweddol ynghylch darparu digon o dai i alluogi pobl i fyw mewn tai addas y gallent eu fforddio. Bydd y ddarpariaeth o dai fforddiadwy yn cyfrannu'n anuniongyrchol at gynnal cymunedau bywiog ac at leihau eithrio cymdeithasol. Bydd angen sail dystiolaeth i gefnogi polisïau tai fforddiadwy mwy manwl i ddangos eu bod yn hyfyw.				

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS13 Llety Sipsiwn a Theithwyr

Bydd y Cynghorau yn gweithio gyda phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â gofynion llety Sipsiwn a Theithwyr ar hyn o bryd ac yn y dyfodol drwy:

1. Ddiogelu tir awdurdodedig presennol ar gyfer llety Sipsiwn a Theithwyr yn Llandygai, ger Bangor.
2. Darparu tir ar gyfer lleiniau ychwanegol er mwyn bodloni angen sydd heb ei ddiwallu am lety dros dro, teithiol neu barhaol ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr yn ardal y Cynllun (yn ddibynnol ar waith cydweithredol).

	Amcan AC	Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad a pharhad yr effeithiau a nodir ac a oes modd eu cildroi ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Mwyhau
1	**Bioamrywiaeth**	+	Bydd safleoedd wedi'u rheoli'n dda yn lleihau unrhyw bwysau ar hygrededd bioamrywiaeth a warchodir. Yn ogystal, mae safleoedd awdurdodedig yn cynorthwyo i leihau safleoedd anawdurdodedig sy'n gallu codi mewn mannau gwyrdd agored a thrwy hynny yn anuniongyrchol bydd yn gwarchod ansawdd a'r ddefnydd gan bawb o'r llecynnau hyn.	Dim
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Mae safleoedd sydd wedi'u rheoli'n dda yn osgoi tyndra cymunedol ac unigol a allai godi oherwydd y gwahaniaeth mewn diwylliant a ffordd o fyw y sipsiwn / teithwyr a'r cymunedau preswyl. Dylai'r polisi gynorthwyo i hyrwyddo cynhwysiad cymdeithasol a rhyngweithiad cymdeithasol gan beri effaith gadarnhaol. Mae safleoedd parhaol a sefydlog yn caniatáu mynediad at wasanaethau addysg a gofal iechyd sydd mor bwysig i'r gymuned Sipsiwn / Teithwyr sy'n dioddef problemau iechyd ac addysgol oherwydd diffyg mynediad rheolaidd i'r cyfleusterau hyn. Dylai byw â mwy o sicrwydd ddod ag effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol i les y sipsiwn/ teithwyr a lleihau anghydraddoldebau iechyd. Ceir manylion pellach yng nghanllawiau cenedlaethol Cymru[6].	Dylid ystyried lefelau sŵn o safleoedd oherwydd ffordd o fyw yn yr awyr agored a sŵn symudiadau traffig o gerbydau mawr yn gysylltiedig â rhai teithwyr yn enwedig y rhai sydd â sioeau teithiol. Ni sonnir am ardaloedd chwarae i blant a gellid eu hystyried yn y polisïau cynllunio mwy manwl.

[6] http://wales.gov.uk/topics/environmentcountryside/farmingandcountryside/ruraldevelopment/?lang=cy

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o’r Polisiau Strategol

3	**Newid Hinsawdd**	**0**	Dim effeithiau arwyddocaol wedi’u hadnabod. Mae’r adnoddau a’r ynni sy’n cael eu defnyddio i gynhyrchu cartrefi symudol yn llai na’r hyn a ddefnyddir ar gyfer cartref confensiynol. Fodd bynnag, bydd gan y polisi ei hun effaith dibwys ar newid hinsawdd.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	**0**	Dim effeithiau arwyddocaol wedi’u hadnabod.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	**0**	Dim effeithiau arwyddocaol wedi’u hadnabod. Mae cymunedau symudol yn rhan o’n treftadaeth ddiwylliannol a bydd y polisi hwn yn cynorthwyo i ddiogelu ffyrdd o fyw a thraddodiadau er bod y rhain yn newid gydag amser. Yn ogystal, mae polisïau PS13 am y Diwylliant Cymreig a PS16 am asedau diwylliannol a threftadaeth hefyd yn cynorthwyo i ddiogelu treftadaeth ddiwylliannol yr ardal.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	**+**	Mae darparu lleoliad saff a diogel i bobl sy’n teithio a chaniatáu safleoedd defnydd cymysg ar gyfer defnydd preswyl a busnes yn cefnogi economi amrywiol.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	**++**	Adnabuwyd yr angen i ddiogelu safleoedd presennol a darparu safleoedd yn y dyfodol ac mae’r polisi yn sefydlu sut y bydd yn gweithio â phartneriaid er mwyn bodloni’r angen hwn. Effeithiau cadarnhaol a chronnus mawr wrth fodloni anghenion unigol cymunedau.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	**+**	Yn ogystal, mae safleoedd awdurdodedig yn cynorthwyo i leihau safleoedd anawdurdodedig a all godi mewn mannau gwyrdd agored cyhoeddus a thrwy hynny, diogelu ansawdd y mannau hyn a’u defnydd gan bawb – effeithiau anuniongyrchol cadarnhaol.	Gellir adeiladu blociau cyfleusterau i wasanaethu safleoedd o ddeunyddiau cynaliadwy.
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	**+**	Effaith gadarnhaol ar ansawdd y tir ac ansawdd y pridd drwy gynorthwyo i leihau sefydlu safleoedd anawdurdodedig. Fel gyda phob datblygiad, dylid darparu cyfleusterau rheoli gwastraff addas ar safleoedd sipsiwn a theithwyr. Yn gyffredinol, ceir effeithiau cadarnhaol bychain drwy reoli gwastraff yn fwy cynaliadwy.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	**0**	Gofynnir am hygyrchedd at wasanaethau yn y fframwaith polisi cenedlaethol ar gyfer sipsiwn a theithwyr ac mae angen darparu mynediad i’r safle ar gyfer cerbydau a cherddwyr sy’n ddiogel a chyfleus Mae gwella mynediad mewn ardaloedd gwledig yn fater allweddol yn ardal y Cynllun a chaiff ei gyfarch ym mholisi PS21. Dim effeithiau arwyddocaol wedi’u hadnabod yn gyffredinol.	Dim
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	**0**	Fel arfer, mae carthffosiaeth ar gyfer safleoedd parhaol drwy’r brif system garthffosiaeth ond efallai nad yw hyn yn bosib mewn rhai lleoliadau. Mae cartrefi symudol a charafannau yn fathau o ddatblygiadau sy’n agored i	Dylai’r Cynghorau ystyried cynnwys ystyriaethau pellach mwy manwl o anghenion safleoedd teithwyr, er enghraifft, caniatáu systemau carthffosiaeth corslwyni a gweithfeydd trin carthion sy’n cael eu caniatáu i ddatblygiadau bychain

			lifogydd ac ni ddylid eu lleoli mewn gorlifdir.	eraill.

Crynodeb

Mae'r ddogfen genedlaethol 'Teithio at Ddyfodol Gwell' (LlC 2012) yn sefydlu fframwaith polisi manwl ar gyfer Cynghorau ac o ganlyniad mae'r polisi hwn, PS12 yn cael ei symleiddio er mwyn osgoi dyblygu. Bydd y polisi yn cael effaith gadarnhaol ar ystod o amcanion AC, yn enwedig y rhai sy'n ymwneud â rhyngweithio cymunedol a chynhwysiad cymdeithasol, lleihau anghydraddoldebau iechyd a thai.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS14 Gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol

Wrth geisio cefnogi anghenion economaidd a chymdeithasol ehangach ardal y Cynllun, bydd y Cynghorau yn rheoli datblygu er mwyn gwarchod a lle bo'n bosib, gwella amgylchedd naturiol, cefn gwlad ac arfordir nodedig ardal y Cynllun drwy:

1. Ddiogelu bioamrywiaeth, daeareg, cynefinoedd, hanes a thirweddau ardal y Cynllun drwy ddiogelu a gwella safleoedd o bwysigrwydd rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol a lleol a'u gosodiadau, gan ystyried arwyddocâd cymharol y dynodiadau wrth ystyried y pwysau ellir ei roi ar fuddiannau o bwys a gydnabyddir;
2. Ni cheisir colled net o fioamrywiaeth o fewn ardal y Cynllun a cheisir gwella ac / neu adfer rhwydweithiau o gynefinoedd naturiol;
3. Diogelu a gwella gwasanaethau ecosystemau drwy rwydweithiau o isadeiledd gwyrdd / glas;
4. Dynodi Ardaloedd Tirweddau Arbennig er mwyn rheoli datblygu;
5. Diogelu gosodiad Parc Cenedlaethol Eryri;
6. Diogelu rhywogaethau a warchodir a gwella eu cynefinoedd;
7. Lleihau'r golled o dir amaethyddol Gradd 1, 2 a 3a i ddatblygiadau newydd;
8. Parchu, cadw a gwella cymeriad lleol a hynodrwydd Ardaloedd Cymeriad y Tirlun unigol;

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	++	Effaith cadarnhaol mawr hirdymor ar fioamrywiaeth drwy warchod a gwella'r amgylchedd naturiol, cefn gwlad ac arfordir nodedig yr ardal. Ceisia'r polisi ddiogelu, a ble bo'n bosib, wella safleoedd rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol a lleol sydd wedi'u dynodi am eu bioamrywiaeth.	Mae posibilrwydd y bydd y polisi yn gwahaniaethu'n glir rhwng safleoedd rhyngwladol, cenedlaethol, rhanbarthol a lleol ac yn benodol y pwysau a roddir ar y gwahanol ddynodiadau. Dylid rhoi'r lefel uchaf o warchodaeth i safleoedd a ddynodwyd yn rhyngwladol ac wedi hynny safleoedd cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Yn ogystal, argymhellir na ddylai'r polisi geisio unrhyw golled net o fioamrywiaeth yn ardal y Cynllun ac y dylai'r polisi geisio gwella ac/neu adfer rhwydweithiau o gynefinoedd naturiol[7]. Yn ogystal, argymhellir y dylai'r Polisi gynnwys maen prawf ychwanegol sy'n ymwneud â gwarchod a gwella

[7] NCT5: Cadwraeth Natur a Chynllunio (2009).

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

				gwasanaethau ecosystemau drwy rwydweithiau o Isadeiledd Gwyrdd (IG). Gall rhwydwaith amlswyddogaethol o fannau gwyrdd roi amrywiaeth o fuddion i'r amgylchedd yn ogystal ag i'r economi a chymunedau lleol. Tra bod cyfraniadau IG yn gynwysedig yn PS4 (Yr Isadeiledd a chyfraniadau gan ddatblygwyr), ystyrir y byddai cynnwys maen prawf IG yn cynorthwyo i gryfhau'r polisi. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Mae posib i warchod a gwella'r amgylchedd naturiol gael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol hirdymor ar iechyd a lles cymunedau drwy ddarparu ardaloedd i hamddena a mannau i bobl ymlacio.	Cyfeiriwch at yr argymhelliad IG uchod. Gall mannau gwyrdd ddarparu ardaloedd ar gyfer hamdden a llefydd i bobl ymlacio a gall hyn gael effeithiau cadarnhaol ar iechyd a lles unigolion a chymunedau. Argymhellir y dylai'r polisi gynnwys diogelu llif gwasanaethau ecosystemau o'n cyfalaf naturiol[8] fel rhan o rwydweithiau IG er mwyn cael effeithiau cadarnhaol ar iechyd a lles dynol. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
3	**Newid Hinsawdd**	+	Mae posib i ddiogelu a gwella'r amgylchedd naturiol gael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol hirdymor drwy wella gallu cynefinoedd i addasu i effeithiau newid hinsawdd. Yn ogystal, gall llystyfiant leihau dŵr ffo eithafol a chynyddu dal glawiad a thrwy hynny leihau'r perygl o lifogydd.	Cyfeiriwch at wasanaethau ecosystem a'r argymhelliad IG ar gyfer amcan I yr AC. Gall gwella bioamrywiaeth drwy ddatblygu rhwydweithiau IG yn rhagweithiol ar gyfer cysylltedd ac i fynd i'r afael â darnio wella'r gallu i wrthsefyll newid hinsawdd ac addasu iddo. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
4	**Yr Iaith Gymraeg**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	+	Mae'r amgylchedd naturiol yn agwedd allweddol sy'n denu ymwelwyr i'r ardal. Mae'r polisi yn ceisio gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol hynod a	Cyfeiriwch at wasanaethau ecosystem a'r argymhelliad IG ar gyfer amcan I yr AC. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei

[8] Sustaining Ecosystems Services for Human Well-Being CCGC (2011)

			allai gael effeithiau anuniongyrchol cadarnhaol bychan ar dwristiaeth a thrwy hynny, yr economi.	ymgorffori i'r polisi.
7	**Tai fforddiadwy**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	++	Effaith cadarnhaol hirdymor mawr ar yr amcan AC hwn drwy warchod a gwella tirweddau pwysig a chymeriad lleol Ardaloedd Cymeriad y Dirwedd pwysig, ynghyd â dynodi Ardaloedd Tirweddau Arbennig er mwyn rheoli datblygiadau.	Argymhellir y dylai'r polisi gynnwys …"**a'u gosodiadau**.." er mwyn gwella'r effeithiau cynaladwyedd cadarnhaol. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	+	Ceisia'r polisi leihau colli'r tir amaethyddol mwyaf defnyddiol i ddatblygiadau newydd fyddai'n cael effeithiau hirdymor cadarnhaol bychan ar yr amcan AC hwn.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	+	Effaith gadarnhaol anuniongyrchol bychan gan y gall llystyfiant gynorthwyo i leihau dŵr ffo eithafol a chynyddu'r gallu i ddal y glawiad a thrwy hynny leihau'r perygl o lifogydd. Gall gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol gael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol ar ansawdd dŵr.	Cyfeiriwch at y gwasanaethau ecosystem ac argymhellion IG ar gyfer amcan 1 yr AC. Mae CCGC yn cydnabod bod yna rwydweithiau Isadeiledd Gwyrdd a Glas. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.

Crynodeb

Mae'r polisi'n ceisio gwarchod a gwella amgylchedd naturiol, cefn gwlad ac arfordir arbennig ardal y Cynllun. Mae posibilrwydd i hyn gael effeithiau cadarnhaol hirdymor mawr ar fioamrywiaeth a'r dirwedd. Mae cynnal a gwella'r amgylchedd naturiol hefyd â'r potensial o gael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol ar iechyd a lles unigolion a chymunedau drwy ddarparu ardaloedd ar gyfer hamdden a mannau i bobl ymlacio. Yn ogystal, gall yr amgylchedd naturiol gynorthwyo i leihau dŵr ffo eithafol a gwella'r gallu i ddal y glawiad, sy'n ei dro yn lleihau'r perygl o lifogydd ac addasu i effeithiau newid hinsawdd. Yn ogystal, mae posibilrwydd y bydd yn cael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol ar yr economi gan fod yr amgylchedd naturiol yn agwedd allweddol sy'n denu ymwelwyr i'r ardal.

Mae argymhellion yr AC wedi eu hymgorffori i'r polisi; roedd rhain yn cynnwys gwahaniaeth fwy clir rhwng safleoedd bioamrywiaeth wedi eu diogelu, ceisio am ddim colled mewn bioamrywiaeth a gwarchod a mwyhau gwasanaethau ecosystemau ac Isadeiledd Gwyrdd.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS15 Diogelu a gwella asedau diwylliannol a threftadaeth

Wrth geisio cefnogi anghenion economaidd a chymdeithasol ehangach ardal y Cynllun, bydd y Cynghorau yn diogelu, a lle bo hynny'n briodol, yn gwella'r asedau diwylliannol a threftadaeth unigryw drwy:

1. Ddiogelu a gwella'r asedau diwylliannol a threftadaeth a ganlyn, a ble bo'n briodol, eu gosodiad a'u golygfeydd arwyddocaol:
   - i. Ardaloedd Cadwraeth;
   - ii. Safleoedd Treftadaeth y Byd - Castell Biwmares a Chastell Caernarfon a Muriau'r Dref;
   - iii. Ymgeisydd Safle Treftadaeth y Byd – Diwydiant Llechi Gogledd Cymru;
   - iv. Tirweddau hanesyddol, Parciau a Gerddi cofrestredig;
   - v. Adeiladau Rhestredig;
   - vi. Henebion Hynafol Rhestredig ac ardaloedd eraill o bwysigrwydd archeolegol;
2. Gwella asedau treftadaeth drwy fentrau treftadaeth ac adfywio.

	Amcan AC	Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad a pharhad yr effeithiau a nodir ac a oes modd eu cildroi ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
2	**Cymuned ac iechyd**	+	Effaith gadarnhaol ar gymunedau cytbwys gan fod ardal y CDLl â threftadaeth gref sy'n rhan bwysig o gymeriad yr ardal. Gall hyn chwarae rôl a chreu'r ymdeimlad o gymuned a naws am le. Yn ogystal, gall adfywio a gwella adeiladau ac ardaloedd hanesyddol gael effaith gadarnhaol ar y naws o hunaniaeth cymunedol ynghyd â lefelau cyfranogiad diwylliannol.	Dim
3	**Newid Hinsawdd**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
5	**Treftadaeth/ Diwylliant**	++	Effeithiau cadarnhaol byrdymor i hirdymor mawr drwy ddiogelu a gwella asedau diwylliannol a threftadaeth pwysig.	Dim

6	**Economi a chyflogaeth**	+	Gallai’r polisi gael effaith gadarnhaol ar amcan yr AC drwy hyrwyddo ystod o swyddi megis adeiladu, twristiaeth, cynnal a chadw a rheoli ac yn benodol, sgiliau yn y diwydiant treftadaeth ac atgyweirio.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
8	**Y dirwedd a’r drefwedd**	+	Effaith gadarnhaol ar y drefwedd a’r dirwedd drwy ddiogelu a gwella asedau diwylliannol a threftadaeth pwysig.	Dim
9	**Tir, mwynau, gwastraff**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
10	**Trafnidiaeth a mynediad**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
11	**Dŵr a Risg Llifogydd**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim

Crynodeb

Bydd y polisi yn cael effeithiau cadarnhaol byrdymor i hirdymor mawr drwy ddiogelu a gwella asedau diwylliannol a threftadaeth pwysig. Mae posibilrwydd y ceir effeithiau cadarnhaol ar gymunedau cytbwys gan fod ardal y CDLl â threftadaeth gref sy’n rhan bwysig o gymeriad yr ardal. Gall hyn chwarae rôl mewn creu’r ymdeimlad o gymuned a naws am le. Yn ogystal, gall adfywio a gwella adeiladau ac ardaloedd hanesyddol gael effaith gadarnhaol ar yr ymdeimlad o hunaniaeth gymunedol ynghyd â lefelau cyfranogiad diwylliannol.

Yn ogystal mae posibilrwydd y ceir effeithiau cadarnhaol ar yr economi drwy hyrwyddo ystod o swyddi megis adeiladu, twristiaeth, cynnal a chadw a rheoli ac yn benodol, sgiliau yn y diwydiant treftadaeth ac atgyweirio. Yn ogystal, mae posibilrwydd y ceir effaith gadarnhaol ar y drefwedd a’r dirwedd.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS16 Technoleg ynni adnewyddadwy

Bydd y Cynghorau yn ceisio sicrhau bod ardal y Cynllun, ble bynnag y bo'n bosib ac yn hyfyw, yn cyflawni ei photensial fel ardal flaengar i fentrau'n seiliedig ar dechnolegau ynni adnewyddadwy neu ynni carbon isel drwy hyrwyddo:

a. ffynonellau ynni adnewyddadwy o fewn cynigion datblygu sy'n cefnogi cynhyrchu ynni o amrywiol ffynonellau sy'n cynnwys biomas, morol, gwastraff, dŵr, daear, solar a gwynt gan gynnwys micro gynhyrchu;
b. datblygiadau technoleg ynni adnewyddadwy ar wahân

Gellir sicrhau hyn trwy:

1. sicrhau nad yw gosodiadau mewn ardaloedd gaiff eu cynnwys mewn dynodiadau tirwedd rhyngwladol neu genedlaethol ac sy'n weladwy y tu hwnt i'w terfynau, neu ardaloedd â gwerth lleol i'r diwedd, yn unol â Pholisi Strategol PS15, yn peryglu amcanion y dynodiadau, naill ai'n unigol neu'n gronnus, yn enwedig o ran cymeriad y dirwedd, yr ardrawiad gweledol ac amwynder preswyl.

2. sicrhau nad yw gosodiadau mewn ardaloedd gaiff eu cynnwys mewn dynodiadau natur rhyngwladol, cenedlaethol neu leol, yn unol â SP14, yn peryglu amcanion y dynodiadau naill ai'n unigol neu'n gronnus.

3. cefnogi gosodiadau'r tu allan i ardaloedd dynodedig cyn belled nad yw'r gosodiad yn peri niwed sylweddol amlwg i gymeriad y dirwedd ac amwynder preswyl, naill ai'n unigol neu'n gronnus.

	Amcan AC	Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Nis oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Mae'r polisi hwn yn cyfeirio'n benodol at yr effeithiau ar gymeriad tirweddau pwysig ond nid yw'n cyfeirio at fioamrywiaeth. Mae posibilrwydd y gellir cryfhau'r polisi drwy gynnwys cyfeiriad at gadwraeth natur pwysig, fodd bynnag, cydnabyddir y gall hyn fod wedi'i gynnwys mewn polisïau adneuo mwy manwl. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
2	**Cymuned ac Iechyd**	+/-	Mae effaith posib y polisi hwn yn ansicr; fodd bynnag, gallai annog technolegau adnewyddadwy a thechnolegau ynni carbon isel gynorthwyo i	

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

			gyflawni cyfran o ofynion isadeiledd ynni ar gyfer cymunedau presennol a rhai'r dyfodol.	
3	**Newid Hinsawdd**	++	Sicrhau bod ardal y Cynllun yn cyflawni ei photensial fel ardal flaengar i fentrau'n seiliedig ar dechnolegau ynni adnewyddadwy neu fentrau ynni carbon isel ac yn cael effaith gadarnhaol fawr ar amcan yr AC hwn.	Gallai sicrhau cyflenwad diogel, glân o ynni ar gyfer y dyfodol yn ardal y Cynllun fod wedi'i sicrhau gan bolisi cryfach, wedi'i gydlynu fyddai'n ceisio annog datblygu technoleg adnewyddadwy a thechnoleg carbon isel. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
4	**Yr Iaith Gymraeg**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Nid oes sicrwydd ynghylch effaith bosib y polisi hwn gan ei bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	+	Gallai annog cynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel gynorthwyo i gynhyrchu busnesau lleol a gwaith yn y maes ynni adnewyddadwy.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	Mae effaith bosib y polisi hwn yn ansicr er ei fod yn ceisio osgoi effeithiau negyddol ar y dirwedd.	Dim
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	+/-	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
Crynodeb				

Sicrhau bod ardal y Cynllun yn cyflawni ei photensial fel ardal flaengar i fentrau'n seiliedig ar dechnolegau ynni adnewyddadwy neu dechnolegau ynni carbon isel ac yn cael effaith gadarnhaol fawr ar newid hinsawdd. Awgrymodd yr AC gall yr economi gael ei wella drwy ymdrin ag ynni adnewyddadwy yn fwy cadarn a chyd-drefnus. Mae'r Polisi nawr yn hyrwyddo gwahanol fathau o ffynonnellau ynni adnewyddadwy o fewn cynigion datblygu ynghŷd â datblygiadau technoleg ynni adnewyddadwy yn sefyll ar ben ei hunain.

Aseswyd mai ansicr fyddai effaith y polisi ar fioamrywiaeth, cymunedau, treftadaeth / diwylliant, tirwedd a'r amgylchedd dŵr gan y byddai'n ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

<table>
<tr><td colspan="5">Polisi Strategol PS17 Rheoli gwastraff

Bydd y Cynghorau yn ceisio sicrhau bod digon o dir ar gael ar gyfer rhwydwaith o gyfleusterau gwastraff sy'n bodloni ymwymiadau rhanbarthol a lleol yn unol â gofynion Cynllun Gwastraff Rhanbarthol Gogledd Cymru. Bydd y safleoedd a'r math o gyfleusterau a ddewisir yn hyrwyddo dull cynaliadwy o reoli gwastraff yn seiliedig ar hierarchaeth o leihau, ailddefnyddio ac adfer.</td></tr>
<tr><th colspan="2">Amcan AC</th><th>Asesiad</th><th>Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)</th><th>Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Bioamrywiaeth</td><td>+/-</td><td>Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Cymuned ac Iechyd</td><td>+/-</td><td>Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>3</td><td>Newid Hinsawdd</td><td>+/-</td><td>Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>4</td><td>Yr Iaith Gymraeg</td><td>0</td><td>Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>5</td><td>Treftadaeth/diwylliant</td><td>+/-</td><td>Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>6</td><td>Economi a chyflogaeth</td><td>0</td><td>Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>7</td><td>Tai fforddiadwy</td><td>0</td><td>Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>8</td><td>Tirwedd a threfwedd</td><td>+/-</td><td>Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>9</td><td>Tiroedd, mwynau, gwastraff</td><td>+</td><td>Effaith gadarnhaol hirdymor ar yr amcan AC hwn drwy sicrhau bod digonedd o dir ar gael i ddiwallu'r gofyn[9] a hyrwyddo dull cynaliadwy o reoli gwastraff yn seiliedig ar hierarchaeth o leihau, ailddefnyddio ac adfer.</td><td>Dim</td></tr>
<tr><td>10</td><td>Trafnidiaeth a</td><td>+/-</td><td>Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn</td><td>Dim</td></tr>
</table>

[9] Cynghorau Sir Ynys Môn a Gwynedd – Papur Testun: Isadeiledd

	Mynediad		ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	**+/-**	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
Crynodeb				
Mae'r polisi yn sicrhau bod digon o dir ar gael i ddiwallu'r galw gwastraff ac mae'r polisi'n hyrwyddo dull cynaliadwy o reoli gwastraff yn seiliedig ar hierarchaeth o leihau, ailddefnyddio ac adfer, sydd â'r potensial o gael effeithiau cadarnhaol yn erbyn amcan AC gwastraff. Ystyriwyd bod effaith bosib y polisi yn ansicr yn erbyn y mwyafrif o'r amcanion AC gan ei bod yn ddibynnol ar weithredu cynigion rheoli gwastraff unigol.				

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS18 Mwynau

Bydd y Cynghorau yn cyfrannu tuag at alw rhanbarthol a lleol am gyflenwad parhaus a diogel o fwynau drwy:

1. Diogelu adnoddau agregau y gwyddys amdanynt / posib oddi wrth ddatblygiad parhaol fyddai'n eu sterileiddio neu'n rhwystr i'w hechdynnu;
2. Cynnal banc tir o Dywod a Graean am 12 mlynedd a banc tir wrth gefn o agregau malurion cerrig am 15 mlynedd yn unol â chanllaw cenedlaethol;
3. Uchafu'r defnydd o ddeunyddiau eilaidd a deunyddiau wedi'u hailgylchu a gwastraff mwynau;
4. Cydnabod ble y gellir cyflawni egwyddorion datblygiad cynaliadwy bydd yn debygol y gellir ymestyn chwareli agregau presennol.
5. Ble mae angen ardaloedd newydd o gyflenwad agregau, dylai'r rhain ddod o leoliadau ble mae cyfyngiadau amgylcheddol isel a ble cymerir i ystyriaeth yr oblygiadau i gludiant.
6. Cynnal cyflenwad o agregau morol sy'n gyson â gofynion ymarfer amgylcheddol da.
7. Sicrhau yr adferir y tir yn ddigonol a gwaith ôl-ofal digonol.

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
2	**Cymuned ac Iechyd**	+/-	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
3	**Newid Hinsawdd**	+/-	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	+	Mae gan ddiogelu adnoddau agregau a chefnogi ymestyn chwareli agregau presennol (ble bo'n briodol) y potensial i roi effeithiau cadarnhaol i'r economi.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim

8	**Tirwedd a threfwedd**	**+/-**	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	**+**	Effaith gadarnhaol hirdymor ar yr amcan AC hwn drwy ddiogelu adnoddau agregau a chynnal y defnydd o ddeunyddiau eilaidd a deunyddiau wedi'u hailgylchu a gwastraff mwynau.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	**+/-**	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	**+/-**	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim

Crynodeb

Aseswyd bod gan y polisi y posibilrwydd o gael effeithiau cadarnhaol hirdymor ar yr amcan AC sy'n ymwneud â mwynau drwy ddiogelu adnoddau agregau a mwyhau'r defnydd o ddeunyddiau eilaidd a deunyddiau wedi'u hailgylchu a gwastraff mwynau. Yn ogystal, mae gan ddiogelu adnoddau agregau a chefnogi ymestyn chwareli agregau presennol (ble bo'n briodol) y potensial o gael effeithiau cadarnhaol ar yr economi.

Ystyriwyd bod effaith bosib y polisi yn ansicr yn erbyn y mwyafrif o amcanion yr AC ac mae'n ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS19 Yr Iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig

Bydd y Cynghorau'n hyrwyddo ac yn cefnogi'r defnydd o'r iaith Gymraeg yn ardal y Cynllun. Gellir sicrhau hyn trwy:

1. Ddefnyddio mecanweithiau priodol i sicrhau y darperir mesurau addas sy'n lleddfu effeithiau negyddol neu i sicrhau y cyfrannir atynt;
2. Gwrthod datblygiadau a fyddai'n achosi niwed arwyddocaol i gydbwysedd cymeriad ac iaith cymuned oherwydd eu maint, eu graddfa neu eu lleoliad;
3. Annog pob corff cyhoeddus a chwmnïau masnachol a busnes i ymrwymo i ddarparu arwyddion dwyieithog;
4. Annog defnyddio enwau lleoedd Cymraeg ar gyfer datblygiadau newydd, tai ac enwau strydoedd.

	Amcan AC	Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Mae posib i'r polisi effeithio'n gadarnhaol ar yr amcan AC hwn drwy gynorthwyo i sicrhau strwythur poblogaeth cytbwys drwy sicrhau bod trigolion sy'n siarad Cymraeg yn aros yn eu cymunedau. Drwy warchod yr iaith Gymraeg, bydd y polisi hwn yn anuniongyrchol yn cefnogi a gwella bywiogrwydd cymunedau, ac felly hefyd yn cael effaith hirdymor llesol ar iechyd a lles. Mae'r Polisi'n canolbwyntio ar anghenion pobl ifanc ac yn ceisio integreiddio pobl newydd gyda chynlluniau ieithyddol.	Dim
3	**Newid Hinsawdd**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	++	Mae'r polisi yn anelu'n uniongyrchol i warchod yr iaith Gymraeg drwy gyfrwng y broses gynllunio a dylai felly gael effaith gadarnhaol ar yr amcan hwn. Effeithiau cadarnhaol hirdymor.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+	Bydd gwarchod yr iaith Gymraeg yn cefnogi'r angen i gynnal arwahanrwydd lleol gydag effaith bositif ar yr amcan AC hwn.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim

8	**Tirwedd a threfwedd**	**0**	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	**0**	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	**0**	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	**0**	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Dim
Crynodeb				
Cyfeiria'r polisi hwn yn uniongyrchol at yr angen i hyrwyddo a chefnogi'r iaith Gymraeg, ac fe ddylai gynorthwyo i gynnal a chynyddu'r gyfran o siaradwyr Cymraeg yn ardal y Cynllun. Mae'n bwysig i'r Cynllun Adneuo gynnwys mesurau lliniaru manwl i gynorthwyo i fynd gam ymhellach i warchod yr iaith.				

Polisi Strategol PS20 Isadeiledd Cymunedol

Bydd y Cynghorau'n sicrhau, er yn annog tai a thwf yn ardal y Cynllun, y darperir isadeiledd priodol i fodloni anghenion y boblogaeth bresennol a'r boblogaeth yn y dyfodol drwy:

1. wrthwynebu colli cyfleusterau presennol yr isadeiledd cymdeithasol a hyrwyddo eu gwella, yn enwedig y rheini sy'n bwysig i grwpiau bregus yn y gymuned;
2. gwneud y mwyaf o gyfleoedd i ddarparu cyfleusterau ffisegol, cymdeithasol, gwyrdd/glas ychwanegol fel rhan o ddatblygiadau newydd mewn da bryd;
3. annog cyfleusterau cymdeithasol amlbwrpas sy'n darparu ystod o wasanaethau;
4. sicrhau bod cyfleusterau cymdeithasol newydd wedi'u lleoli'n briodol i ddiwallu anghenion y cymunedau y maent yn eu gwasanaethu a'u bod yn hygyrch drwy gerdded a beicio;
5. y gofyn i ddatblygiadau newydd gyfrannu tuag at ddarparu isadeiledd, gyda'r cyfraniadau naill ai ar y safle neu drwy gyfraniadau cynllunio, yn unol â Pholisïau Strategol PS5 a PS12;
6. gwella'r rhwydwaith isadeiledd gwyrdd/glas drwy greu a gwella mannau agored, mannau chwarae a gofod hamdden, yn enwedig mewn ardaloedd ble mae diffyg;
7. ceisio darpariaeth ddigonol o randiroedd a gofodau eraill a'u defnyddio'n effeithiol i dyfu bwyd a phlanhigion;
8. sicrhau bod isadeiledd ffisegol priodol (gan gynnwys gwasanaethau) yn cael ei ddarparu mewn da bryd ble bo'r gofyn gan ddatblygiadau newydd.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad a pharhad yr effeithiau a nodir ac a oes modd eu cildroi ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Mwyhau
1	**Bioamrywiaeth**	+	Mae'r polisi yn gofyn am wella'r rhwydwaith isadeiledd gwyrdd (IG) a byddai hynny'n cael effeithiau cadarnhaol, yn enwedig effeithiau cronnus yn yr hirdymor.	Argymhellir y dylai'r Cynghorau ystyried paratoi Strategaeth Isadeiledd Gwyrdd a Chynllun Gweithredu ar gyfer yr ardal i adnabod ardaloedd ble mae diffygion, adnabod y blaenoriaethau, datblygu mewn camau ac adnabod partneriaid posib ar gyfer y posibilrwydd o gydweithio a chydariannu. Byddai polisi manwl penodol ynglŷn ag IG yn cynorthwyo i sicrhau gweithrediad a sicrhau effeithiolrwydd y gwelliant. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
2	**Cymuned ac Iechyd**	++	Effeithiau cadarnhaol mawr drwy gadw a gwella isadeiledd cymdeithasol, megis tai fforddiadwy, ysgolion, gwasanaethau iechyd, cyfleusterau cymunedol, mannau agored, mynwentydd a mentrau gwaith / hyfforddiant lleol. Dylid annog cyfleusterau amlbwrpas er mwyn darparu ystod o wasanaethau i hyrwyddo rhyngweithio cymdeithasol a chyfrannu tuag at gymunedau sydd â gwell cydbwysedd oed. Gallai'r polisi roddi effeithiau cadarnhaol drwy annog gwarchod, cadw neu wella mannau agored, gan gynnwys llecynnau chwarae a hamdden a allai gynorthwyo i ddarparu amgylchedd iach i'r gymuned leol. Mae'r gofyn am ddarparu rhandiroedd a gofodau eraill i dyfu bwyd am gael effaith anuniongyrchol gadarnhaol ar iechyd pobl drwy annog ffordd o fyw iachach – gall hefyd annog rhyngweithio cymdeithasol. Bydd y gofyn am hygyrchedd drwy gerdded a beicio yn cynorthwyo i annog ffordd o fyw iachach.	Ni sonnir yn benodol am lyfrgelloedd a chanolfannau crefyddol fel rhan o isadeiledd cymdeithasol yn PS4. Ni chyfeirir yn benodol at anghenion pobl ifanc a phobl hŷn – gallai hyn gynorthwyo i fynd i'r afael â materion yn ymwneud ag allfudo a mewnfudo yn ôl eu trefn. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi. Argymhellir bod y Cynghorau yn ystyried yr amseriad neu ddatblygu isadeiledd cymdeithasol mewn camau a dylid ei ddarparu'n brydon. Bydd hyn yn bwysig o ran isadeiledd ffisegol a gwasanaethau ynghyd ag isadeiledd gwyrdd. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
3	**Newid Hinsawdd**	+/-	Effeithiau ansicr, yn ddibynnol ar fanylion cynlluniau unigol.	Yn ddibynnol ar bolisïau manwl ynglŷn â dyluniad ac adeiladu cynaliadwy a gweithrediad / meddiannaeth.
4	**Yr Iaith Gymraeg**	+	Mae maen prawf rhif 5 yn gofyn am isadeiledd cymdeithasol yn unol â PS4 sy'n crybwyll darpariaeth addysgol yn benodol, gan gynnwys hyfforddiant yn yr iaith Gymraeg i ddysgwyr, ac felly effeithiau cadarnhaol.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Effaith ansicr, yn ddibynnol ar fanylion cynlluniau unigol.	Dylai polisi PS16 a pholisïau manwl sicrhau bod asedau diwylliannol a threftadaeth yn cael eu gwarchod a'u

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

				gwella.
6	**Economi a chyflogaeth**	+/-	Gallai'r polisi ddarparu ystod o gyfleoedd gwaith ond mae hyn yn ddibynnol ar faint o isadeiledd cymdeithasol newydd sy'n cael ei ddatblygu. Effaith ansicr, yn ddibynnol ar fanylion cynlluniau unigol.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	+/-	Bydd y polisi yn cael effaith gadarnhaol oherwydd darperir tai fforddiadwy, fodd bynnag, ni roddir manylion ac mae maint yr effeithiau yn ansicr.	Awgrymir bod maen prawf 5 yn cyfeirio at PS11 – tai fforddiadwy. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi.
8	**Tirwedd a threfwedd**	+/-	Effaith ansicr, yn ddibynnol ar fanylion cynlluniau unigol.	Mae PS14 yn cynnwys diogelu a gwella tirweddau a warchodir a diogelu a gwarchod cymeriad a hynodrwydd lleol. Dylai polisïau manwl sicrhau bod lleoliadau a threfweddau penodol yn cael eu diogelu a'u gwella.
9	**Tir, mwynau, gwastraff**	0	Ni nodwyd unrhyw effeithiau arwyddocaol.	Mae PS17 yn ymwneud â rheoli gwastraff.
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	+	Bydd y polisi hwn yn cael effaith gadarnhaol ar hygyrchedd lleol i gyfleusterau allweddol megis ysgolion, gwasanaethau iechyd, canolfannau cymunedol a llecynnau agored, chwarae a hamdden gan fod y polisi yn nodi y cânt eu darparu yn agos at y gymuned a'u bod yn hygyrch drwy gerdded a beicio.	Dim
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	+/-	Effaith ansicr, yn ddibynnol ar fanylion cynlluniau unigol.	Mae PS1 – Datblygiad Cynaliadwy yn rhoi polisi cyffredinol sy'n cynnwys llifogydd ac adnoddau dŵr ond nid yw'n cynnwys ansawdd dŵr. Awgrymir y gellid cael eglurder pellach drwy bolisi strategol neu fanwl yn benodol ar gyfer dŵr a mynd i'r afael a'r cyswllt rhwng adnoddau dŵr, ansawdd, bioamrywiaeth, isadeiledd gwyrdd a llifogydd.

Crynodeb

Mae'r polisi yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar nifer o amcanion AC. Fodd bynnag, ar hyn o bryd nid yw'r lefel o fanylder gofynnol i edrych yn llawn ar ardrawiadau (er enghraifft ar y dirwedd, dŵr a'r economi) ar gael ar y lefel strategol hon a byddai angen eu hasesu ar lefel prosiect a lefel safle. Mae maint yr effeithiau'n ansicr a byddant yn rhannol ddibynnol ar bolisïau manwl pellach sy'n ymwneud ag ansawdd dylunio ac adeiladu cynaliadwy a gweithrediad / meddiannaeth.

Mae'r polisi yn debygol o gael effeithiau cadarnhaol ar gymunedau ac ar iechyd cyhoeddus. Bydd cymunedau yn derbyn effeithiau cadarnhaol uniongyrchol drwy ddarparu cyfleusterau newydd sydd wedi'u cynnal yn dda, megis tai fforddiadwy, ysgolion, gwasanaethau iechyd a chymunedol, mannau agored a llecynnau chwarae / hamdden. Dylai hyn gynorthwyo i annog cynhwysiad ac integreiddiad cymdeithasol ynghyd â chryfhau'r gymuned ag effeithiau cadarnhaol mawr.

Bydd adeiladu a chynnal cyfleusterau iechyd hygyrch yn cael effeithiau cadarnhaol uniongyrchol ar gymunedau. Dylai creu mannau agored, gan gynnwys llecynnau chawarae a hamdden, gael effeithiau cadarnhaol ar iechyd cyhoeddus a lles y cyhoedd yn yr ardal drwy ddarparu gofod sy'n annog adloniant a hamdden; mae'n bosib cael effeithiau cronnus yn yr hirdymor. Mae'r polisi yn nodi y dylai cyfleusterau cymunedol fod ar gael yn agos iawn i'r gymuned a dylent fod yn hygyrch drwy gerdded a beicio – gydag effeithiau cadarnhaol ar yr un pryd ar hygyrchedd a chludiant ac annog ffordd o fyw iachach. Mae maint yr effeithiau yn ddibynnol ar fanylion safleoedd penodol.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Cyfeiria'r polisi'n benodol at ddarparu cyfleusterau addysgol, gan gynnwys hyfforddiant i ddysgwyr Cymraeg, a bydd hyn yn cael effeithiau cadarnhaol ar yr amcan AC hwn.

Gallai'r polisi ddarparu ystod o gyfleoedd gwaith ond mae hyn yn ddibynnol ar faint o isadeiledd cymdeithasol newydd sy'n cael ei ddatblygu.

Awgrymodd yr AC bod y Cynghorau yn ystyried yr amseriad neu ystyried datblygu isadeiledd cymdeithasol mewn camau a dylid ei ddarparu yn brydon. Bydd hyn yn bwysig o ran isadeiledd ffisegol a gwasanaethau ynghyd ag isadeiledd gwyrdd. Mae'r argymhelliad hwn wedi ei ymgorffori i'r polisi. **Argymhellir** hefyd y dylai'r Cynghorau ystyried paratoi Strategaeth Isadeiledd Gwyrdd a Chynllun Gweithredu ar gyfer yr ardal i adnabod ardaloedd ble mae diffygion, adnabod y blaenoriaethau, datblygu mewn camau ac adnabod partneriaid posib ar gyfer y posibilrwydd o gydweithio a chydariannu. Byddai polisi manwl penodol ar IG yn cynorthwyo i sicrhau gweithrediad a sicrhau effeithiolrwydd y gwelliant. Awgrymodd yr AC, hefyd, y dylid ystyried anghenion penodol pobl ifanc a hŷn. Mae hyn wedi cael ymdriniaeth erbyn hyn drwy ystyried grwpiau bregus yn y gymuned.

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS21 Technoleg Gwybodaeth a chyfathrebu

Bydd y Cynghorau'n cefnogi datblygu isadeiledd sy'n ceisio ehangu neu wella cysylltedd drwy dechnoleg cyfathrebu presennol a thechnoleg sydd ar fin ei gyflwyno, h.y. band eang cyflymder uchel, ffonau symudol a datblygiadau ym mhob rhan o ardal y Cynllun yn ddibynnol ar ddulliau diogelu priodol.

Amcan AC		Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	**+/-**	Gallai gosod ceblau telegyfathrebu effeithio'n negyddol ar fioamrywiaeth; fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
2	**Cymuned ac Iechyd**	**+**	Bydd gwell cysylltedd drwy dechnoleg cyfathrebu yn cynorthwyo i leihau eithrio cymdeithasol drwy ganiatáu i bobl gyfathrebu'n fwy eang a darparu gwell mynediad at wasanaethau ar-lein. Caiff hyn effaith gadarnhaol hirdymor ar yr amcan AC hwn, yn enwedig i gymunedau gwledig. Yn ogystal, gallai'r polisi hwn gynorthwyo i leihau allfudiad pobl ifanc[10] drwy ganiatáu iddynt weithio o gartref ac efallai cychwyn eu busnesau eu hunain.	Dim
3	**Newid Hinsawdd**	**+**	Mae'n bosib y ceir effaith gadarnhaol anuniongyrchol ar yr amcan AC hwn gan y gall gwell technoleg gwybodaeth a chyfathrebu ganiatáu i fwy o bobl weithio o gartref ac felly bydd y nifer o deithiau mewn cerbydau yn lleihau.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	**+**	Mae'n bosib y gall gwell mynediad at fand eang cyflymder uchel gael effeithiau cadarnhaol hirdymor anuniongyrchol drwy roi cyfleoedd i fwy o bobl, yn benodol rhai mewn cymunedau gwledig, i hyrwyddo'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig ynghyd â hyrwyddo nwyddau a gwasanaethau.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	**+/-**	Gallai gosod ceblau telegyfathrebu effeithio'n negyddol ar dreftadaeth / diwylliant; fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	**+/-**	Bydd gwella mynediad at fand eang cyflymder uchel yn rhoi cyfleoedd i bobl gychwyn busnesau yn seiliedig ar y we a gwerthu / marchnata eu nwyddau a/ neu eu gwasanaethau a bydd hyn o fudd i gymunedau gwledig. Ar y llaw arall, gall cynnydd mewn archebu ar-lein gael ardrawiad negyddol ar yr economi leol wrth i fwy o bobl brynu o siopau ar-lein yn hytrach na siopau lleol. Felly, mae'r ardrawiad cyffredinol yn ansicr.	Dim

[10] Adroddiad Sgopio Asesiad Cynaliadwy, Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd (Gorffennaf 2011).

7	**Tai fforddiadwy**	**0**	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
8	**Tirwedd a threfwedd**	**+/-**	Gallai gosod ceblau telegyfathrebu effeithio'n negyddol ar dirweddau pwysig, gan gynnwys AHNEau Llŷn ac Ynys Môn[11], fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.	Dim
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	**+/-**	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	**+**	Bydd gwella mynediad at fand eang cyflymder uchel yn rhoi cyfleoedd i fwy o bobl weithio o gartref a fydd o bosib yn cael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol drwy leihau'r nifer o deithiau mewn cerbydau.	Dim
11	**Dŵr a pherygl llifogydd**	**+/-**	Gallai gosod ceblau telegyfathrebu gael effeithiau negyddol ar yr amgylchedd dŵr, fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.	Dim

Crynodeb

Mae'r polisi hwn yn cefnogi datblygu technolegau gwybodaeth a chyfathrebu sy'n caniatáu i bobl gyfathrebu'n haws a gwella mynediad at wasanaethau ar-lein a bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol hirdymor ar gymunedau, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig, drwy leihau eithrio cymdeithasol. Bydd gwella mynediad at fand eang cyflymder uchel yn rhoi cyfleoedd i bobl gychwyn busnesau yn seiliedig ar y we a gwerthu / marchnata eu nwyddau ac / neu eu gwasanaethau a gweithio o gartref a chael effeithiau cadarnhaol anuniongyrchol hirdymor ar yr economi. Bydd rhoi'r cyfle i bobl weithio o gartref hefyd o bosib yn cael effeithiau cadarnhaol hirdymor anuniongyrchol ar yr amcanion AC sy'n ymwneud â newid hinsawdd a chludiant gan y bydd yn cynorthwyo i leihau'r nifer o deithiau mewn cerbydau.

Ystyriwyd bod effaith y polisi ar fioamrywiaeth, treftadaeth / diwylliant, y dirwedd, yr amgylchedd dŵr a mwynau a gwastraff yn ansicr gan ei fod yn ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.

[11] Adroddiad Sgopio Asesiad Cynaliadwy, Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd (Gorffennaf 2011).

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

Polisi Strategol PS22 Cludiant cynaliadwy, datblygiad a hygyrchedd

Lleolir datblygiadau fel y gellir lleihau'r angen i deithio. Bydd y Cynghorau'n cefnogi gwelliannau i drafnidiaeth sy'n mwyhau hygyrchedd drwy'r holl ddulliau cludiant, ond yn enwedig ar droed, beicio a chludiant cyhoeddus. Cyflawnir hyn drwy sicrhau mynediad hawdd drwy droedffyrdd, isadeiledd beicio a chludiant cyhoeddus ble bo'n briodol ac felly annog y defnydd o'r dulliau cludiant hyn ar gyfer teithiau lleol a lleihau'r angen i deithio â char.

Bydd y Cyngor yn ceisio gwella hygyrchedd a cheisio newid ymddygiad teithio. Cyflawnir hyn drwy weithio gyda'n partneriaid er mwyn:

1. gwella cludiant cyhoeddus a chynyddu'r symudiad tuag at ddulliau cynaliadwy drwy hyrwyddo gwasanaeth cludiant cyhoeddus amlach a dibynadwy;
2. cynnal a chadw a gwella gorsafoedd, isadeiledd a gwasanaethau ar y prif Linellau Rheilffyrdd;
3. gwella'r rhwydwaith llwybrau cyhoeddus a'r rhwydwaith llwybrau beicio er mwyn gwella hygyrchedd drwy'r dulliau teithio hyn;
4. cefnogi cynlluniau fydd yn gwella cludiant gan gynnwys cyfleusterau parcio a theithio / rhannu cerbydau mewn ardaloedd o ddiweithdra a datblygiadau newydd; cyfleusterau trosglwyddo llwythi a gwelliannau eraill yn seiliedig ar y rheilffordd;
5. pennu neu ddiogelu tir ble bo'n briodol er mwyn hwyluso'r cynlluniau cludiant strategol allweddol:

   - A487 Ffordd Osgoi Dinas – Bontnewydd – Caernarfon
   - Croesi Afon Menai

Yn ogystal, bydd y Cynghorau yn gofyn am gyflwyno'r elfennau isadeiledd cludiant allweddol a ganlyn fel rhan o gynlluniau datblygu isadeiledd mawr:

A5025 Y Fali i Wylfa / Amlwch i Wylfa a gwelliannau isadeiledd cludiant eraill sy'n gysylltiedig â datblygiad niwclear newydd yn Wylfa

Ceisir ymrwymiadau cynllunio neu fecanweithiau priodol eraill ar gyfer datblygu ym mhob safle datblygu mawr er mwyn lliniaru eu heffaith ar system cludiant yn ardal y Cynllun yn unol â Pholisi Strategol PS5

ATODIAD 6: Arfarniad Cynaladwyedd o'r Polisiau Strategol

	Amcan AC	Asesiad	Sylwebaeth (gan gynnwys natur gronnus, maint, amseriad, parhad yr effeithiau a nodir ac a ellir cildroi'r effeithiau ai peidio)	Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella
1	**Bioamrywiaeth**	+/-	Mae posibilrwydd i gynigion unigol, megis ffordd osgoi yr A487 Dinas-Bontnewydd – Caernarfon[12],[13], gael effeithiau negyddol ar fioamrywiaeth, fodd bynnag, mae hyn yn ddibynnol ar eu gweithredu.	Dim
2	**Cymuned ac Iechyd**	+	Mae'r polisi yn cefnogi gwelliannau trafnidiaeth ac yn ceisio mwyhau mynediad i ddulliau cludiant cynaliadwy, gan gynnwys cerdded, beicio a chludiant cyhoeddus. Bydd hyn yn cynorthwyo i integreiddio cymunedau newydd a rhai sy'n bodoli, gwella mynediad i gyfleusterau a gwasanaethau ac yn annog pobl i fyw bywydau iachach drwy wella llwybrau cyhoeddus a llwybrau beicio. Effeithiau cadarnhaol hirdymor ar gymunedau ac ar iechyd. Yn ogystal, mae cludiant hygyrch yn bwysig i bob carfan o'r gymuned, gan gynnwys yr ifanc, pobl hŷn a phobl ag anableddau	Mater cynaladwyedd allweddol a nodwyd yn Adroddiad Sgopio'r AC[14] yw'r angen i hwyluso rhwydwaith cludiant cynaliadwy mewn ardaloedd gwledig. Mae posibilrwydd y gellir cryfhau'r polisi drwy danlinellu pwysigrwydd gwella mynediad cymunedau gwledig at gludiant cyhoeddus.
3	**Newid Hinsawdd**	+	Mae posibilrwydd y bydd effeithiau cadarnhaol hirdymor anuniongyrchol gan y bydd gwella mynediad at ddulliau teithio cynaliadwy yn cynorthwyo i liniaru allyriadau nwyon tŷ gwydr a grëir drwy ddatblygu cartrefi ychwanegol a mwy o geir ar y ffordd.	Dim
4	**Yr Iaith Gymraeg**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
5	**Treftadaeth/diwylliant**	+/-	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar weithredu cynigion.	Dim
6	**Economi a chyflogaeth**	+	Mae cludiant cynaliadwy yn bwysig er mwyn cefnogi canolfannau manwerthu a darparu mynediad at gyflogaeth. Yn ogystal, gall fod o fudd i economi ymwelwyr drwy wella mynediad i leoliadau ymwelwyr a datblygiadau ar gyfer ymwelwyr. Effeithiau cadarnhaol hirdymor ar yr economi.	Dim
7	**Tai fforddiadwy**	0	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
8	**Tirwedd a**	+/-	Nid oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn	Dim

[12] Taith (2009) Cynllun Teithio Rhanbarthol Gogledd Cymru
[13] TraCC (200) Cynllun Teithio Rhanbarthol Canolbarth Cymru
[14] Adroddiad Sgopio Asesiad Cynaliadwy, Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd (Gorffennaf 2011)

	threfwedd		ddibynnol ar weithredu cynigion.	
9	**Tiroedd, mwynau, gwastraff**	**0**	Dim effeithiau arwyddocaol wedi'u hadnabod.	Dim
10	**Trafnidiaeth a Mynediad**	**++**	Bydd y polisi yn cael effeithiau cadarnhaol hirdymor mawr ar gludiant a mynediad drwy gefnogi gwelliannau cludiant a cheisio mwyhau mynediad at ddulliau cludiant cynaliadwy. Bydd hyn yn gwella mynediad i swyddi, cyfleusterau a gwasanaethau a lleihau'r angen i deithio â char[15].	Gweler yr Argymhellion / Mesurau Lliniaru a Gwella ar gyfer Amcan 2 yr AC (Cymuned ac Iechyd)
11	**Perygl dŵr a llifogydd**	**+/-**	Nis oes sicrwydd ynghylch effeithiau posib y polisi hwn gan eu bod yn ddibynnol ar sut y gweithredir cynigion unigol.	Dim
Crynodeb				

Bydd y polisi yn cael effeithiau cadarnhaol hirdymor mawr ar gludiant a mynediad drwy gefnogi gwelliannau cludiant a cheisio mwyhau mynediad at ddulliau cludiant cynaliadwy. Bydd hyn yn cynorthwyo i wella mynediad at swyddi, cyfleusterau a gwasanaethau a lleihau'r angen i deithio â char. Bydd gwella mynediad at ddulliau teithio cynaliadwy, gan gynnwys cerdded, beicio a chludiant cyhoeddus yn cynorthwyo i integreiddio cymunedau newydd a rhai sy'n bodoli, gwella mynediad i gyfleusterau a gwasanaethau a bydd yn annog pobl i fyw bywydau iachach drwy wella llwybrau cyhoeddus a llwybrau beicio. Yn ogystal, mae cludiant hygyrch yn bwysig i bob carfan o'r gymuned, gan gynnwys yr ifanc, pobl hŷn a phobl ag anableddau

Ystyriwyd bod posibilrwydd y ceir effeithiau cadarnhaol hirdymor anuniongyrchol ar yr economi gan fod cludiant cynaliadwy yn cefnogi canolfannau manwerthu ac yn rhoi mynediad i waith. Yn ogystal, gall fod o fudd i'r economi ymwelwyr drwy wella mynediad i leoliadau ymwelwyr a datblygiadau ar gyfer ymwelwyr. Effeithiau cadarnhaol hirdymor ar yr economi. Mae posibilrwydd y bydd effeithiau cadarnhaol hirdymor anuniongyrchol gan y bydd gwella mynediad at ddulliau teithio cynaliadwy yn cynorthwyo i liniaru allyriadau nwyon tŷ gwydr a grëir drwy ddatblygu cartrefi ychwanegol a mwy o geir ar y ffordd.

Ystyriwyd bod effeithiau'r polisi ar fioamrywiaeth, treftadaeth / diwylliant, y dirwedd a'r amgylchedd dŵr yn ansicr gan ei bod yn ddibynnol ar weithredu cynigion unigol.

[15] Cynghorau Sir Ynys Môn a Gwynedd – Papur Testun: Isadeiledd